

EMĪLIJA BRONTI

* KALNU AUKAS *

EMĪLIJA BRONTI

KALNU AUKAS

Noskanējis grāmatu un failu izveidojis Imants Ločmelis.
imantslochmelis@inbox.lv

RIGA «AVOTS» 1992

84.4 Angļu-44
Bron 885

Emily Brontë

WUTHERING HEIGHTS

London: J. M. Den & Sons Ltd.
New York: E. P. Dutton & Co. Inc.

No angļu valodas tulkojusi H. Gintere
Mākslinieks I. Krepics
Atkārtots izdevums

Bronti E.

Bron 885 Kalnu Aukas. — Atk. izd. [Romāns] R.:
Avots, 1992 — 384 lpp.

Populāras angļu rakstnieces Emīlijas Bronti romāns aizved lasītāju 19. gadsimta sākumā Anglijas muižā ar nosaukumu «Kalnu Aukas». Kalpones Ellenas Dīnas atmiņu stāsts aicina dzīvot līdzīgu muižas iemītnieku trauksmainajam un reizē arī traģiskajam dzīves gājumam.

1993. gadā apritēs 175 gadi kopš dzimusi Emīlija Bronti.

84.4 Angļu-44

Pirmā nodaļa

1801. GADĀ

NUPAT kā atgriezies no vizītes, biju pie sava saimnieka, sava vientuļā kaimiņa, kurš man sagādās ne mazumu nepatīkšanu.

Apvidus šeit patiešām brīnišķīgs! Un es, manuprāt, visā Anglijā nebūtu varējis apmesties citā vietā, kas atrastos tik tālu prom no pasaules kņadas. Šeit ir visistākā paradīze cilvēku nīdējam; bet misters Hitklīfs un es... mēs abi esam kā radīti dalīties šajā vientulībā. Lielisks vīrs! Viņš pat nenojauta, cik siltas jūtas pārņēma manu sirdi, kad es, piejādams klāt, ievēroju viņa melno acu skatienu aizdomu pilnu paslēpjamiem zem plakstiem un roku pirkstus skaudrā apņēmībā dziļāk palienam zem vestes, kad es nosaucu savu vārdu.

— Misters Hitklīfs? — es jautāju.

Atbilde bija galvas mājienš.

— Lokvuds, jūsu jaunais nomnieks. Pagodinājos ierasties pie jums pēc atbraukšanas, cik drīz vien varēju, un ceru, ka neatlaidība, ar kādu tiecos apmesties «Strazdos», jūs neapgrūtināja. Vakar dzirdēju, jums bijis padomā...

— «Strazdi» pieder man, — viņš, seju saviebis, pār-

trauca. — Un es nevienam neļāju sevi apgrūtināt, ja varu to aizkavēt... Nāciet iekšā!

«Nāciet iekšā» tika izgrūsts caur zobiem un nozīmēja to pašu, ko «vāciet pie joda». Pat vārtiņi, pret kuriem viņš atbalstījās, nepavērās viesmīlībā, lai apstiprinātu saimnieka vārdus, un, domājams, tieši šis apstāklis mudināja mani aicinājumu pieņemt: manu interesi valdzināja cilvēks, kurš šķita vēl daudzkārt noslēgtāks nekā es.

Kad viņš redzēja, ka mans zirgs ar krūtīm spiežas virsū šķērsliem, viņš pastiepa roku, lai atraisītu vārtu ķēdi; tad iguu seju soļēja pa bruģētu celiņu man pa priekšu un, pagalmā ienācis, uzsauca:

— Džozef, saņem mistera Lokvuda zirgu un uznes viņu!

«Tā laikam gan būs visa muižas saime,» es sevī nodomāju, izdzirdējis šo divkāršo pavēli. «Tāpēc arī nav brīnums, ka bruģa akmens plākšņu starpā sazēlusi zāle un dzīvzogu apcērp tikai lopi.»

Džozefs bija vecīgs, nē, vecs vīrs; varbūt pat ļoti vecs, lai gan veselīgs un spēcīgs.

— Lai dies stāv klāt! — tas sapīcis norūca, saņemdam zirgu un tai pašā brīdī noraudzīdamies manī tik skābu seju, ka es līdzjūtīgi nospriedu: dieva palīdzība vecim acīm redzot nepieciešama pusdienu sagremošanai, un vērtīgai nopūtai nav nekāda sakara ar manu negaidīto ierašanos.

Mistera Hitklifa muiža saucās «Kalnu Aukas».

«Aukas» ir zīmīgs šai pusē lietots vārds, kas dod priekšstatu par atmosfēras untumiem, kam pakļauta šī vieta, vētrām plosoties. Droši vien te augšā vienmēr pūš spirti vēji, un par spēku, ar kādu ziemelis auro ap māju pakšļiem, var spriest pēc pāris gluži nošķībtām priedēm ēkas galā un garas rindas panīkušu ērkšķu krūmu, kuri visi, kā saules žēlastības dāvanu lūgdamies,

stiepj zarus vienā virzienā. Par laimi, arhitekts ir bijis tik tālredzīgs, ka namu uzcēlis pamatīgu: šaurie logi iebūvēti biezos mūros, un stūrus nostiprina lieli, uz āru izvīrīti akmeņi.

Pirms pārkāpu sliekšni, apstājos apbrīnot veselu birumu grotesku grebumu nama fasādē un jo sevišķi ap galvenajām durvīm, virs kurām milzum liela aplupušu greifu un mazu, kailu amoriņu bara vidū es ievēroju gada skaitli «1500» un vārdu «Hertons Ernšovs». Es labprāt būtu izmetis kādu piezīmi un palūdzis īgno īpašnieku pastāstīt īsumā kaut ko par šā nama vēsturi, taču viņa izturēšanās durvīs šķita prasām vai nu manu tūlītēju ieciešanu, vai nekavējošu pazušanu, un man nebija nekādas patikas izaicināt viņa pacietību, kamēr nebiju apskatījis šīs svētnīcas iekšpusi.

Pārkāpuši vienam pakāpienam, neejot cauri ne priekštelpai, ne gaitenim, nokļuvām ģimenes dzīvojamā telpā, ko šajā pusē lepnī dēvē par «dižistabu». Parasti tā sevī apvieno virtuvi un viesistabu; taču «Kalnu Aukās» virtuve, manuprāt, bija iekārtota citur: es vismaz uztvēru balsu čalu un trauku šķindoņu no attālākām mājas telpām, un milzīgā pavarda tuvumā es neredzēju nekādu pazīmju, kas liecinātu, ka šeit kaut ko vārītu, ceptu un sautētu, nedz arī maniju vara katlu vai pie sienas pakārtu alvotu sietiņu mirdzumu. Vienā telpas galā pavarda uguni un gaismu gan atstaroja vesels klājiens lielu alvas bļodu, sudraba kannu un krūžu, kas, uz milzīgas ozolkoka pusbufetes cita virs citas rindām sakrautas, sniedzās gandrīz vai līdz pašam jumtam. Tas nekad nebija bijis apšūts: pētījošam skatienam atklājās gluži kails jumta skelets līdz pat vietai, kur acīm to noslēpa koka plauktiem līdzīgas stalažas, pilnas ar auzu plāceņiem, liellopu, jēru un cūku šķiņķiem.

Virs kamīna karājās visvisādas medību bises un dažī seglu pistoļu komplekti; bet greznojumam uz dzegas

bija novietotas trīs spilgti raibi izkrāsotas skārda kārbas. Grīda bija izlikta gludām, baltām akmens plāksnēm; krēsli darināti vienkārši, augstām muguras atzveltnēm un zaļi krāsoti; pāris smagu, melnu krēslu slēpās ēnā. Bufetes ieliekuma nišā uz grīdas gulēja liela, sarkanbrūna medību kuce, ap kuru rosījās vesels ņudzeklis spiedošu kucēnu; pārējos kaktos gulšņāja citi suņi.

Telpa un iekārta neliktos nekas sevišķs, ja piederētu vienkāršam ziemeļu novada zemniekam — vīram ar ietiepīgu sejas izteiksmi un spēcīgām, muskuļotām kājām, kuru vingrumu vēl jo sevišķi izceļ īsās bikses un gamašas. Visapkārt piecu sešu jūdžu rādiusā šajā kalnu apvidū sastopami šāda tipa vīri atzveltņu krēslos, ar putojošu alus kausu priekšā uz apaļā galda, ja tikai pie viņiem iegriežas īstā laikā — tūlīt pēc pusdienām.

Misters Hitklifs ir dīvainā kontrastā ar savu mājokli un dzīves veidu. Pēc izskata viņš ir melnīgsnējs čigāns, pēc drēbēm un izturēšanās — džentlmenis, tas ir, tāds džentlmenis, kādi lauku aristokrāti mēdz būt; varbūt mazliet nolaidīgs apgērbā, taču, par spīti nevēribai, viņš neatstāj nevīžīgu iespaidu, jo ir stalti un gliši noaudzis, turklāt viņš ir drusku īgns. Iespējams, ka daudzi saskata viņā krietnu tiesu neaudzināta cilvēka iedomības; taču es jūtu sevī ieskanamies radniecīgu stīgu, kas man saka, ka nekā tamlīdzīga nav, un instinktīvi es nojaušu, ka viņa atturības cēlonis ir nepatika pret jūtu izpaudumiem un laipnības apliecinājumiem. Viņš mīlēs un ienīdīs slepeni, bet uzskatīs par nekaunību, ja arī viņu kāds savukārt mīlēs vai ienīdīs. Nē, es laikam atļaujos par daudz: es viņu pārlietu devīgi apveltīju ar savām rakstura īpašībām. Varbūt misteram Hitklifam ir gluži citi iemesli paslēpt roku, sastopot kādu, kurš grib iepazīties ar viņu, nekā tie, kas mudina mani. Gribas ticēt, ka mans raksturs ir gandrīz vai vienreizējs: mīļā mā-

maļa arvien mēdza apgalvot, ka man nekad nebūšot savu omulīgu māju, un vēl pagājušajā vasarā es pierādīju, ka patiešām neesmu tādu cienīgs.

Brīnīšķīgā vasaras laikā es veselu mēnesi pavadīju Jārmalā, kur nokļuvu visjaukākā radijuma sabiedrībā, — meitene manās acīs bija īsta dieviete, kamēr nepievērsa man uzmanību. Es nekad neizteicu savu «mīlu» skaļi, bet, ja skatiēni spēj runāt, tad arī visaprobežotākais planprātis būtu varējis uzminēt, ka biju līdz ausīm iemīlējis. Viņa mani beidzot saprata un atbildēi dāvāja... vismaigāko skatienu, kādu vien cilvēks var iedomāties. Bet ko darīju es? Ar kaunu jāatzīstas: es ledainā dzedrūmā ierāvos sevī kā gliemezis, ar katru turpināko viņas skatienu noslēgdamies alzvien dzedrāk un dziļāk, līdz nabaga meitene beidzot sāka apšaubīt, ko teica viņas prāts, un apmulsuma nomākta pierunāja māmiņu kopā ar viņu aizbraukt. Sava dīvainā rakstura dēļ esmu iemantojis salta bezsirža slavu, taču, cik tas ir nepelnīti, zināms tikai man.

Es apšēdos pavarda vienā pusē — iepretim tai pusē, kuru bija izraudzījis namatēvs, — un, vēlēdamies aizpildīt klusuma brīdi, mēģināju noglaudīt kuci, kura bija pametusi savu «bērnu istabu» un, baltos zobus kampšanai atplīrgusi, pielavījusies kā vilks man no mugurpuses pie kājām. Manam glāstam suns atbildēja, gari, stiepti ierūkdami.

— Suni labāk neaiztieciet! — noņurdēja mīsters Hitklīfs gluži tādā pašā tonī un, rupjākus jūtu izpaudumus nomākdams, piecirta kāju. — Kuce nav radusi, ka to lutina... nav nekāds klēpja sunītis. — Tad, pieiedams pie kādām sānu durtiņām, sauca atkal:

— Džozef!

Džozefs pagraba dziļumā kaut ko nesaprotamu noburkšķēja, taču neizrādīja ne mazāko vēlēšanos nākt augšā. Tāpēc kungs kāpa lejā pie viņa, pamezdam

mani gluži vienu ar plēsīgo kuci un diviem nikniem, pinkainiem aitu suņiem, kuri, tāpat kā kuce, ikvienai manai kustībai sekoja ar neuzticības pilniem skatieniem. Nevēlēdamies iepazīties ar dzīvnieku ilkņiem, es sēdēju nekustīgi; bet, nodomādams, ka vārdos neizteiktus apvainojumus viņi laikam neuztvers, es diemžēl atļāvos šai trijotnei pamirkšķināt ar acīm un visādi šķobīt seju, kamēr viena mana grimase tik ļoti satracināja suņu dāmu, ka viņa pēkšņās dusmās uzlēca man uz ceļiem. Es dzīvnieku pagrūdu nost un steigšus nobīdīju galdu starp mums abiem. Šāda rīcība sacēla kājās visu baru: kāds pusducis visdažādākā lieluma un vecuma četrkājainu nešķīstenu izlida laukā no apslēptiem kaktiem pašā istabas vidū.

Es jutu, ka mani papēži un svārku stūri kļuvuši par viņu uzbrukuma objektiem, un, atvairot nīknākos uzbrucējus ar krāsns biguli cik spēdams, tomēr biju spiests skaļi saukt mājiniekus, lai nāk man palīgā un atjauno mieru.

Misters Hitklifs un viņa kalps satraucošā gausumā kāpa augšup pa pagraba kāpnēm; nedomāju, ka viņi pasteidzās tikt kaut vai par mirklīti ātrāk augšā nekā parasti, kaut gan ap pavardu trakoja vesela kaucienu un vaūkšķienu vētra. Par laimi, kāda virtuvniece izrādījās steidzīgāka: dūšīga sieviete uzspraustiem brunčiem un atroītām piedurknēm, karstumā pietvikušu seju metās mūsu starpā, vicinādama rokā pannu, un, laizdama darbā šo ieroci un veiklo mēli, guva tādus panākumus, ka vētra kā uz burvja mājienu norima; un, kad arēnā uznāca saimnieks, istabas vidū stāvēja vairs tikai viņa, krūtīm kā jūras viļņiem pēc orkāna cilājoties.

— Velns parāvis, kas te notiek? — saimnieks jautāja, nopētīdams mani tādiem skatieniem, kuri pēc neviesmīligās apiešanās bija grūti panesami.

— Kā tad, velns parāvis! — es noburkšķēju. — Sā-

tana apsēstās cūkas nebūs bijušas nešķīstāka gara pilnas nekā jūsu suņi, ser. Jūs tikpat labi varat atstāt svešinieku gluži vienu tīgeru barā.

— Suņi nevienam neuzbrūk, kas neko neaiztiek, — viņš izmeta, noliekot pudeli manā priekšā un atbīdot galdu vecajā vietā. — Tas ir pareizi, ka suņi ir modri. Vai iedzersiet glāzi vīna?

— Nē, pateicos.

— Suņi taču nav jūs sakoduši?

— Ja tas tā būtu, tad es kodēju pārmācītu.

Hitklifa seja izplūda smīnā.

— Nu, nu, — viņš teica, — jūs uzbudināties, mister Lokvud. Iedzeriet lāsiti! Viesi šajā mājā ir tik reli, ka es un mani suņi, jāatzīstas, gandrīz vai neprotam cieņus uzņemt. Uz jūsu veselību, mister Lokvud!

Es paklanījos un tostam paņēmu savu glāzi, saprazdams, ka būtu aplami skaisties suņu bara sliktās uzvedības dēļ; turklāt negribēju dot šim cilvēkam iemeslu turpmāk par mani zoboties, ja tas viņam ienāktu prātā. Hitklifs savukārt — droši vien apsvērdams, ka būtu muļķīgi aizvainot labu nomnieku, — mazliet apvaldījās un pievērsās tematam, kas, pēc viņa domām, varētu mani interesēt: par manas pašreizējās dzīves vietas priekšrocībām un trūkumiem. Redzēju, ka jautājumos, kuriem mēs pieskāramies, viņš orientējas ļoti labi, un, dodoties mājup, jutos tik iedrošināts, ka piedāvājos apciemot viņu atkal rītdien. Viņš neaicinātas ciemošanās atkārtojumu acīm redzot nevēlējās. Es tomēr iešu. Taisni jābrīnās, cik es salīdzinājumā ar viņu esmu sabiedrīks.

Otrā nodaļa

VAKAR pēcpusdienā laiks apsviedās miglains un auksts. Es jau gandrīz biju nolēmis pavadīt dienas otro pusi kabinetā pie kamīna, nevis brīst pa viršiem un mūklāju

dubļiem uz «Kalnu Aukām». Taču, kad es, piecēlies no pusdienu galda (starp citu, es šo maltīti ieturu starp pulksten divpadsmitiem un vieniem; saimniecības vadītāja, gados paveca sieviete, ko es tikpat kā inventāru biju pārņēmis līdz ar māju, vai nu nevarēja, vai arī nevēlējās saprast manu lūgumu iekārtot pusdienas maltīti pulksten piecos), šī omulīgā nodoma pārņemts uz kāpu augšā un iegāju savā istabā, es tur starp ogļu spaini un slotām ieraudzīju ceļos nometušos rosāmiem kādu no istabenēm, kas, apslāpējama veseliem pelnu klēpjiem kamīna uguni, sacēla ellišķīgu putekļu mākonī. Šī aina piespieda mani nekavējoties atkāpties; paņēmu cepuri un pēc četrus stundu ilgas iešanas sašniedzu Hitklifa dārza vārtus tieši laikā, lai vēl paglābtos no pirmajiem sniega vētras virpuļiem.

Kailajā kalna virsotnē zeme pliksalā bija sacietējusi kramā, un saltajā gaisā es drebēju ple visām miesām. Nespēdams atraisīt ķēdi, es pārlēcu pār žogu un, pa izstīdzcējušiem ērkšķogu krūmiem iežogoto, akmens plāksnēm bruģēto ceļu aizskrējis līdz mājai, velti klauvēju, kamēr pirkstu kauliņi sāka sāpēt un suņi gaudot.

— Sasodītā bandal — es domās lādējos. — Jūs par savu riebīgo neviesmīlību pelnāt, lai cilvēki no jums mūžīgi vairītos. Vismaz es savas durvis nekad nenobultētu gaišā dienas laikā. Bet, lai būtu kā būdams, man jāticiek iekšā. — Tā nolēmis, satvēru rokturi un raustīju to no visa spēka. Apaļajā šķūņa lodziņā parādījās nīgrā Džozefa galva.

— Ko vajag? — vecis kļiedza. — Saimnieks lejā aplokā. Eita vien apkārt, ja jums ar viņu kāda runāšana.

— Vai tad mājā neviena nav, kas var atvērt durvis? — es atkļiedzu.

— Iekšā ir tikai mīsis, bet viņa to nedarīs, un jūs te varat ārdīlies visu nakti.

— Kāpēc? Vai jūs nepateiktu viņai, kas es esmu, ko, Džozef?

— Nu nē! Man netīkas jaukties, — galva noburkšķēja un pazuda.

Snīga arvien stiprāk. Es sagrābu rokturi, lai pamēģinātu vēlreiz, kad pagalmā parādījās jauns, krekliā izmeties puisis mēslu dakšu pār plecu. Viņš man uzsauc, lai viņam sekoju, un, izgājuši cauri veļas mazgātavai un brūģētam pagalmam, kur atradās ogļu šķūnis, udens sūkuis un baložu māja, mēs beidzot nokļuvām lielajā, siltajā, patīkamajā telpā, kur mani uzņēma iepriekšējā vakarā. Telpa laistījās burvīgā atspulgā, ko mēta milzīga, degošas malkas, ogļu un kūdras radīta uguns. Pie galda, kur jau bija klātas bagātīgas vakariņas, es iepriecināts pamanīju pašu «misis» — būtni, kuras esamību līdz šim nebiju noģiedis. Es paklanījos un paliku stāvam, sagaidīdams, ka viņa aicinās mani apstties. Viņa, atmetusies pret krēsla atzveltni, tikai lukošanās manī un palika tāpat nekustīga un nerunīga sēžam.

— Riebīgs laiks! — es icēicos. — Esmu nobažījies, misis Hitklifa, vai tikai nebūs cietušas ārdurvis jūsu kalpu kūtrības dēļ; pamatīgi nopūlējies, līdz tie mani beidzot izdzirdēja.

Misis arī tagad neatvēra muti. Es skatījos uz viņu — viņa skatījās uz mani, vismaz viņas acis vērās manī saltu, vienaldzīgu skatienu, kas mani ārkārtīgi mulsināja un bija nepatīkams.

— Sēdieties, — jaunais cilvēks skarbi izgrūda. — Viņš tūlīt nāks.

Es paklausīju, iekrekstējos un pasaucu nikno Juno, kam šajā otrajā sastapšanās reizē labpatika paluncināt astes pašu galinu par zīmi, ka atzīst mani paziņu.

— Lielisks dzīvnieks! — es uzsāku no jauna. — Vai jūs, kundze, domājat mazuļus izdalīt?

— Tie nepieder man, — atbildēja daiļā namamāte noraidošāk, nekā pats Hitklifs to spētu.

— Ak jūsu miluļi laikam starp tiem tur? — es turpi nāju, pagriezdamies pret tumšu spilvenu, uz kura, kā man likās, gulēja kaķi.

— Dīvaina miluļu izvēle! — viņa nicīgi izsaucās.

Diemžēl tā bija beigtu trušu kaudze. Es nokrekstējos vēlreiz, piesēdos tuvāk pie kamīna un atkārtāju savu piezīmi par šīvakara nejauko laiku.

— Nevajadzēja iziet no mājām, — viņa piecēlusies izmeta un centās noņemt no kamīna dzegas divas krāsainas kārbas.

Pirmīt viņa bija atradusies ēnā, tagad es guvu skaidru priekšstatu par visu viņas stāvu un seju. Viņa bija slaida un acīm redzot tikko pārkāpusi bērnības sliexnī: viņai bija visdaiļākais auģums un visjaukākā sejiņa, kādu man jebkad gadījies redzēt; smalki sejas panti, turklāt ļoti skaisti; linu baltas, nē, drīzāk zeltainas cirtas, kas atraisītas slidēja pār viņas glezno kaklu; bet acis būtu paliešām neatvairāmas, ja tikai tām būtu laipna izteiksme; taču — manai viegli sajūsmināmai sirdij par laimi — vienīgās jūtas, ko tās atspoguļoja, svārstījās starp nicinājumu un kaut ko līdzīgu izmisumam, kura esamība šajā gadījumā likās kaut kas gluži nedabisks. Kārbas viņai bija gandrīz neaizsniedzamas, es sakustējos, gribēdams palīdzēt, taču viņa spēji apmetās — kā sīkstulis, kuram kāds grib nākt talkā naudas skaitīšanā.

— Man nevajag jūsu palīdzības, — viņa atcirta, — pati varu tās noņemt.

— Piedodiet, — pasteidzos atbildēt.

— Vai jūs aicināja uz tēju? — viņa jautāja, apsējusi virs glītā, melnā tērpa priekšautu un turēdama karoti ar tējas lapiņām virs katla.

— Es labprāt iedzertu kādu tasīti, — es atbildēju.

— Vai jūs aicināja? — viņa atkārtoja.

— Nē, — es atteicu, mazliet pasmaidīdams. — Bet jūs to varētu darīt.

Viņa nometa tēju, karotī un visu citu un saīgsu! atkal apsēdās krēslā, tad sarauca pieri un izbīdīja sarkano apakšlūpu kā bērns, kas grasās raudāt.

Pa to laiku jaunais puisis bija apvilcis drausmīgi novalkātus svārkus un, izslējies taisns plandošo liesmu priekšā, ar acu kaktiem noraudzījās manī tā, it kā mūsu starpā valdītu natriebts, nāvīgs naids. Mani pārņēma šaubas, vai uzskatīt jaunekli par kalpu vai ne, — viņa drēbes un valoda bija nabadzīga, un viņā nemanīja nekā no pārākuma apziņas, kas piemita misteram un misis Hitklifiem; jaunekļa kuplās, brūnās sprogas bija savēlušās un nekoptas, vaigi apauguši ar biezu bārdu un rokas nodegušas kā vienkāršam laukstrādniekam; un tomēr viņa izturēšanās bija nepiespiesta, gandrīz vai augstprātīga un pret namamāti viņš neizrādīja nekādu kalpu ļaužu pazemību. Skaidri nezinādams, kāds viņa stāvoklis šai mājā, uzskatīju par pareizāku neveltīt uzmanību viņa dīvainajai uzvedībai, un pēc minūtēm piecām Hitklifa ierašanās mani zināmā mērā atpestīja no šīs neērtās sajūtas.

— Kā redzat, ser, klāt es esmu, kā solīju! — es liekuļotā jautrībā izsaucos. — Bet baidos, ka puteņa dēļ man būs kāda pusstundiņa jāuzkavējas, ja tikai jūs man pa šo brīdi dosiet patvērumu.

— Pusstundiņa? — viņš izmeta, notraukdams no drēbēm baltās pārslas. — Interesanti zināt, ka jūs dīda klaiņāt apkārt šādā niknā sniega vētrā. Vai jūs arī zināt, ka varat mūklājā apmaldīties? Pat ar mūsu purviem apraduši ļaudis šādos vakaros bieži nokļūst no ceļa, un es jums saku, pašreiz nav ne mazāko izredžu, ka laiks mainīsies.

— Varbūt jūs man dosiet par vedēju kādu no saviem

puišiem, un tas līdz nākamajam rītam paliks Strazdos, — vai jūs to varētu?

— Nē, nevaru.

— Patiešām? Tad man jāpaļaujas pašam uz savu prātu.

— Hm!

— Vait nu uzliesi tēju? — jautāja puisis noplukušajos svārkos, šaudot niknus skatienus uz mani un jauno lēdiju.

— Vai *viņš* arī dzers? — misis vaicāja, pievērsdamās Hitklifam.

— Vai tā reiz būs gatava vai ne? — skanēja atbilde tik niknā balsī, ka es satrūkos. Tonis, kādā šie vārdi tika izrunāti, atklāja visnepārprotamāko ļaunumu. Nu gan es viņu vairs nevēlējos saukt par «lielisku vīru». Kad tēja bija gatava, tad ar vārdiem: «Ser, nu tad bīdīet klāt savu krēslu,» — aicināja arī mani. Mēs visi, ieskaitot zemnieka puisi, sasēdāmies ap galdu un, bargam klusumam valdot, uzsākām maltīti.

Nodomāju sevī: ja jau nu es šo drūmo noskaņojumu esmu izraisījis, tad mans pienākums ir to arī izkliegt. Nevar būt, ka šie ļaudis katru dienu sēž tik drūmi un nerunīgi, un tas taču ir neiespējami, kaut arī tie būtu cik ļaunas dabas būdami, ka šis visiem piemītošais īgnums būtu viņu ikdienas jūtu izpausme.

— Dīvaini gan, — es atsāku brīdī, kad biju izdzēris vienu tasi tējas un sniedzos pēc otras, — dīvaini gan, cik ļoti ieradums nosaka cilvēka gaumi un jēdzienus. Daudzi cilvēki nevarētu ne iedomāties, ka ļaudis jūtas laimīgi šādā no pasaules kņadas nošķirtā dzīvē, kāda ir jūsējā, mister Hitklif; un tomēr uzdrošinos apgalvot, ka ģimenes lokā un kopā ar laipno namamāti, kura kā labs gars valda jūsu namā un sirdī...

— Mana laipnā namamāte! — viņš pārtrauca ar gan-

drīz velnišķīgu smīnu sejā. — Kur tad viņa ir — šī mana laipnā namamāte?

— Misis Hitklifa, jūsu sieva, protams.

— Ak, jā... Jūs tātad gribat apgalvot, ka viņas gars uzņēmis sargeņģeļa pienākumus un sargā «Kalnu Ļuku» bagātības, kaut arī viņas miesas šo pasauli ir atstājušas.

Aptvēris, ka esmu aļojies, centos savu kļūdu izlabot. Man gan pašam vajadzēja saskatīt, ka atšķirība šo abu cilvēku vecuma ziņā bija pārāk liela, lai tie varētu būt vīrs un sieva. Saimniekam bija apmēram četrdesmit gadu — tātad īsts garīga brieduma vecums, kad vīrietis reti ļaujas maldiem, ka jauna meitene ar viņu varētu apprecēties aiz mīlestības; šīs izlūzijas mums aiztaupītas mierinājumam mūža vakarā. Jaunajai lēdijai turpretim nez vai bija septiņpadsmit.

Taču tad man uzausa gaisma: muļķis man līdzās, kas dzer tēju no bļodiņas un maizi tur netīrās rokās, laikam būs viņas vīrs. Skaidrs, Hitklifs jaunākais. Te nu ir šīs no pasaules atšķirtās dzīves sekas: tikai aiz neziņas, ka pasaulē eksistē arī iznesīgāki vīrieši, meiča metusies šī lempja apkampienos. Man jāpiesargājas, lai nedotu viņai pamatu savu izvēli nožēlot. Šī doma var likties augstprātīga, taču tā vis nebija. Mans galda kaimiņš man šķita riebiguma kalngals; bet no pieredzes zināju, ka es esmu diezgan pievilcīgs.

— Misis Hitklifa ir mana vedekla, — sacīja Hitklifs, manu minējumu apstiprinot. Sos vārdus izrunājot, viņš jaunās sievietes virzienā raidīja dīvainu skatienu: naida pilnu, ja tikai viņa sejas muskuļu darbība nebija gluži anomāla un neļāva — kā tas mēdz būt ar cilvēkiem — atainoties sejā dvēseles valodai.

— Ak tā, protams, tagad es saprotu: šī labā fejaieder jums, — es teicu, pievērsdamies savam kaimiņam.

Taču tas bija vēl jaunāk nekā viss iepriekšējais: jau-

neklis tumši pietvīka un sažņaudza rokas dūrēs, un viss viņa izskats liecināja, ka viņš gatavs uzbrukt. Taču viņš tūdaļ prata savaldīties un uzvarēja vētru, kas viņā plosījās, izgrūzdams man adresētus rupjus lāstus, kurus es tomēr pacentos neievērot.

— Jums ar minējumiem nelaimējas, ser, — piezīmēja namatēvs, — nevienam no mums nepieder priekšrocība saukt jūsu labo feju par savu; viņas dzīvesbiedrs ir miris. Es teicu, ka viņa ir mana vedekla, tā tad viņa būs apprecējusies ar manu dēlu.

— Un šis jaunais cilvēks...

— Bez šaubām, nav mans dēls.

Hitklifs smīnēja atkal, it kā tā būtu patiešām pār-mērīga nekaunība uzdrošināties uzskatīt viņu par šī lempja tēvu.

— Mans vārds ir Hertons Ernšovs, — puisis rūca, — dodu padomu izturēties pret to ar cienību.

— Nekādu necienību izrādījis neesmu, — es atbildēju, klusībā vīpsnādams par kundzisko pašapziņu, ar kādu viņš stādījās priekšā.

Viņa acis vērās manī ilgāk, nekā es spēju skatienu izturēt, baidīdamies padoties kārdinājumam iegāzt viņam pa ausi vai skaļi izrādīt savu uzjautrinājumu. Šajā patīkamajā ģimenes lokā sāku justies gluži nevietā. Drūmais noskaņojums mani nomāca un gandrīz vai pilnīgi iznīcināja visapkārt valdošo fiziskas dabas mājīgumu, un es apņēmos turpmāk uzmanīties, lai man šī pajumte nebūtu jāmeklē vēl trešo reizi.

Maltītes ceremonija bija beigusies, un, tā kā neviens neizmeta nevienu pašu draudzīgas sarunas vārdu, es devos pie loga, lai paraudzītos, kāds ārā laiks. Es redzēju skumīgu ainu: priekšlaicīgi bija iestājusies tumša nakts, un debess un kalni juka kopā straujos, elpu smacējošos vēja un sniega virpuļos.

— Laikam gan nespēšu aizklūt mājās bez pava-

doņa, — es neviļus iesaucos. — Ceļi jau būs aizputināti, un, pat ja nebūtu, es nespētu tos ne soļa attālumā saskatīt.

— Herton, iedzen aitas kūti! Sniegs ieputinās, ja atslāsim visu nakti aplokā. Un aizliec priekšā dēli! — Hitklifs pavēlēja.

— Ko lai nu daru? — es, aizvien vairāk dusmodamies, turpināju.

Atbildi es uz šo jautājumu nesaņēmu un, paraudzīdamies apkārt, pamanīju vienīgi Džozefu, kas pašreiz nesa iekšā spaini ar putru suņiem, un misis Hitklifu, kura bija pārliekusies pār uguni un izklaidējās, sadedzinādama sērkoku saišķi, kas bija nokritis no kamīna dzeģas, kad viņa tējas kārbu novietoja atpakaļ. Tiklīdz Džozefs bija nolīcis savu nastu, viņš pārļaida nosodošu skatienu telpai un aizlūstošā balsī iekērcās:

— Kas tā par modi stāvēt dikā un slaistīties, kad katrs kaut kur raujas, tu tik skaties un brīnies, nav ko lērēt vārdus, tevi taisnā ceļā paraus velns tāpat kā tavu māti.

Brīdi iedomājos, ka šis daiļrunības paraugs adresēts man, un pamatīgi saniknots devos vecajam neljetim klāt, lai izgrūstu viņu pa durvīm. Taču misis Hitklifas atbilde mani atturēja.

— Ak tu riebīgais, vecais liekuli! — viņa teica. — Vai tad tev nav bail, ka velns tevi pašu paraus, kā tu te stāvi, tiklīdz viņa vārdu piemini? Es tevi brīdinu, nekaitini mani, citādi es no viņa kā sevišķu laipnību izlūgšos tevi arī patiešām paraut! Klusu! Palūko šurp, Džozef, — viņa turpināja, noņemdama no plaukta tumšu, iegarenu grāmatu. — Es tev parādīšu, cik daudz esmu iemācījusies no melnās maģijas mākslas: drīz es šai gudrībā būšu tikusi tik tālu, ka varēšu iztīrīt visu māju. Neiedomājies, ka brūnā govs nomira ne no šā, ne no tā un ka tavs reimatisms tev ir no svētā gara.

— Ak nešpetne, nešpetnel — elsa vecis. — Dies, atpesti no ļauna!

— Nē, nekrietnais! Tu esi atstumtais — prom! Citādi es tev nodarišu ko ļaunu; pēc katra jūsu ģimja un līdzības esmu izveidojusi vaska vai māla lelli, un pirmajam, kas pārkāps robežas, kuras es nospraudu, tam es... nē, neteikšu vis, ko es tam nodarišu... bet gan tu redzēsi! Vācies prom, esmu metusi acis uz tevil!

Mazās raganas skaistās acis iezibsnījās liekuļotā ļaunprātībā, un Džozefs, patiesās bailēs drebēdams un lūgšanas skaitīdams, steidzās projām, pa durvīm izejot vēlreiz izkliedgams «nešpetne».

Man likās, ka misis Hitklifas izturēšanos izraisījušas tikai drūmas izklaidēšanās tieksmes, un tāpēc es, tiklīdz abi bijām vieni, centos modināt viņā līdzjūtību pret manām bēdām.

— Misis Hitklifa, — es ierunājos nopietni, — piedodiet, ka jūs apgrūtinu. Taču es tomēr uzdrošinos to darīt, jo esmu pārliecināts, ka jūs, kurai tādā seja, nemaz nevarat būt citāda kā vien labsirdīga. Paskaidrojiet, pēc kādām zīmēm es varētu atrast ceļu uz savām mājām, jo es turp aizkļūt neprotu tāpat, kā jūs neprotat atrast ceļu uz Londonu.

— Ejiet pa to pašu, pa kuru nācāt, — viņa atbildēja, ērtāk ierīkodamās krēslā pie galda, uz kura atradās svece un grāmata. — Padoms īss, taču prātīgākais, kādu varu dot.

— Labi, tātad, ja jūs rīt uzzināsi, ka mani atraduši mirušu mūklājā vai sniega aizputinātā bedrē, jūsu sirdsapziņa jums nemaz nečukstēs, ka manā nāvē krietna tiesa vainas krīt uz jums?

— Kā tā? Es taču jūs pavadīt nevaru. Man pat neļautu aiziet līdz dārza malai.

— *Jus!* Jūs es nemaz neuzdrošinātos lūgt pārkāpt kaut vai sliksnim šādā naktī manis dēļ, — es iesau-

cos. — Es tikai lūdzu jūs *paskaidrot* ceļu, nevis *pavadi* mani, vai arī pārliecināt misteru Hitklifu dot man kādu pavadoni.

— Bet ko? Te taču ir tikai viņš pats, Ernšovs, Zilla, Džozefs un es. Kuru jūs gribētu?

— Vai tad saimniecībā puisi nav?

— Nē, tie ir visi iemītnieki.

— Tātad tas nozīmē, ka man cits nekas neatliek kā palikt tepat.

— To jūs norunājat ar savu saimnieku. Man gar to nav daļas.

— Tā jums, cerams, būs mācība vairs nedoties pārsteidzīgās pastaigās pa šiem kalniem, — Hitklifa bargā balss atsaucās no virtuves durvīm. — Un, ja jūs te paliekat... man nekas nav iekārtots viesu uzņemšanai, jums būs jāguļ vienā gultā ar Hertonu vai Džozefu, ja esat tā ar mieru.

— Varu nosnausties arī krēslā tepat istabā, — es atbildēju.

— Nē, nē! Svešinieks paliek svešinieks, vienalga, vai tas nabags vai bagāts; man netiek, ka te kāds uzturas, ja es to neuzraugu! — noburkšķēja nepieklājīgais tēvainis.

Sis apvainojums manai pacietībai darīja galu. Es izgrūdu sašutuma pilnus vārdus un, aizdrāzdamies viņam garām, metos pagalmā, steigā uzskriedams virsū Ernšovam. Bija tik tumšs, ka nevarēju saskatīt vātus; un, kamēr es tā maldījos apkārt, man gadījās dzirdēt vēl vienu šo ļaužu starpā valdošās pieklājības paraugu. Vispirms parādījās jaunais cilvēks, acīm redzot nodomājis man palīdzēt.

— Pavadišu viņu līdz parka galam, — tas izmeta.

— Tu aizvadīsi viņu pie velna! — kļiedza viņa kungs vai kas tas viņam arī nebija. — Un kas tad rūpēsies par zirgiem, ko?

— Cilvēka dzīvība ir kaut kas daudz dārgāks nekā zirgs, lai tie paliek vienu vakaru neapkopti, kādam taču jāiet, — misis Hitklifa laipnāk, nekā es varēju sagaidīt, nomurmināja.

— Tikai ne tad, ja tu to pavēli! — atcirta Hertons. — Ja viņš tev ir tik dārgs, tad būtu labāk turējusi muti.

— Nu tad lai viņa gars tevi vajā un misters Hitklifs nekad vairs nedabū citu nomnieku, kamēr «Strāzdi» pārvēršas drupās! — viņa dzēlīgi atbildēja.

— Paklau, paklau, kā viņa tos lād! — rūca Džozefs, kuram es biju uzkuļies.

Viņš mūsu sarunu dzirdēja, netālu sēdēdams un slaukdams govīs; bez kādas prasīšanas es paķēru viņa lukturi un, uzsaukdams, ka nākamajā dienā atsūtīšu to atpakaļ, metos prom uz tuvākajiem vārtiņiem.

— Saimniek, saimniek, viņš nozadzis manu lukturi! — kļiedza sirmgalvis, dzīdamies man pakaļ. — Plēsēj! Ķer! Pelēc, ķer! Tur ciet, tur ciet!

Tiklīdz atvēru mazās durtiņas, man pie rīkles metās divi pinkaini nezvēri, nogāzdami mani gar zemi un nodzesdami gaismu, bet Hitklifa un Hertona skaļie smieklī bija pēdējais piliens manā pazemojuma kausā un sakāpināja manu niknumu līdz pēdējai robežai. Par laimi, suņiem, kā šķita, vairāk gribējās staipīt ķepas, žāvājies un luncināt asti nekā mani dzīvu saplosīt; bet kājas piecelties viņi man neļāva, un man vajadzēja mierīgi gulēt, kamēr viņu ļaunajiem saimniekiem labpatika mani atbrīvot; taču tad, stāvēdams bez cepures un dusmās drebēdams, es pavēlēju neliešiem izlaist mani ārā — ja viņi negrib riskēt ar savu dzīvību, — pavādīdams šos draudus ar nesakarīgiem vārdiem, kuru bezgala dziļais sarūgtinājums lika domāt par karali Līru.

Aiz lielā uztraukuma man no deguna sāka tecēt asinis, Hitklifs joprojām smējās, un es joprojām bāros.

Nezinu, ar ko šis tracis būtu beidzies, ja tepat nebūtu pagadījusies sieviete, kas bija saprātīgāka par mani un labsirdīgāka par namatēvu. Tā bija druknā ekonomē Zilla, kura beidzot iznāca ārā, lai apjautātos par šīs knādas iemesliem. Viņa domāja, ka viens no viņiem bija pacēlis pret mani roku; un, nedrīkstēdama uzbrukt kungam, viņa visu savu vārdu artilēriju vērsa pret jaunāko nelieti.

— Nu, mister Ernšov, — viņa kļiedza, — interesanti zināt, ko jūs izspēlēsiet nākamreiz! Vai tad mēs jau tik tālu, ka sava nama durvju priekšā nogalināsim cilvēku? Redzu, man šais mājās nekādas dzīves nebūs, — paskatieties uz nabadziņu, viņš gandrīz noslāpis. Tāds jūs iet nevarat, nē, nē. Nāciet iekšā, es jums palīdzēšu; nu lā, palieciet tepat, stāviet mierīgi!

Ar šiem vārdiem viņa man pēkšņi uzgāza uz skausta veselu krūzi ledus auksta ūdens un ievilka mani virtuvē. Misters Hitklifs sekoja, viņa pēkšņā jautrība tikpat pēkšņi bija pārvērtusies parastajā īgnumā.

Es jutos gluži vārgs, galva reiba, biju tuvu ģībonim, un tāpēc man cits nekas neatlika kā samierināties ar naktsmājām zem šī jumta. Hitklifs, pavēlējis Zillai pasniegt man glāzi degvīna, pats devās prom uz savu istabu; bet viņa, pažēlojusi mani bēdīgā atgadījuma dēļ un izpildījusi sava kunga pavēli, — tāpēc es mazliet atžirgu, — veda mani uz dusu.

Trešā nodaļa

VEZDAMA mani pa kāpnēm augšā, viņa man ieteica aizklāt sveci un netrokšņot, jo kungam esot dīvains aizspriedums pret istabu, kurā viņa mani vedīšot, un ar labu prātu nevienam neļaujot tur uzturēties. Es apjautājos, kāpēc. Viņa atbildēja, ka nezinot: pati šeit dzī-

vojot tikai otro gadu, un cilvēki izturoties tik ērmoti, ka viņa nevarot tos izprašņāt.

Būdams pārāk apmulsis, lai kaut ko vēl jautātu, es noslēdzu istabas durvis un skatieniem meklēju gultu. Istabas vienīgās mēbeles bija krēsls, drēbju skapis un liela ozolkoka lāde, kuras sānos tuvu vākam bija izgriezti četrstūri, kas atgādināja karietes logus. Piegājis klāt šim darinājumam, palūkojos tajā un atklāju, ka tā ir īpatnēja veida senaicīga gūlvieta, ļoti lietderīgs izgudrojums, lai izvairītos no nepieciešamības apgādāt katru ģimenes locekli ar atsevišķu istabu. Patiesībā šī mēbele veidoja kaut ko līdzīgu mazam kabinetam un viena no tā palodzēm izpildīja galda vietu. Es atbīdīju vaļā paneļu durvis, iegāju ar sveci iekšā, tās atkal aizvērdams, un jutos pasargāts no Hitklifa modrības un visas pasaules.

Uz palodzes, kur es novietoju sveci, vienā stūrī stāvēja maza kaudzīte appelējušu grāmatu, un palodzes krāsojums izraibināts no vienas vietas ar tajā ieskrāpētām rakstu zīmēm; taču burti, visdažādākos veidos un lielumos atkārtodamies, veidoja tikai vienu pašu vārdu — *Katrina Ernšova*, kas šur un tur bija pārveidots par *Katrinu Hitklifu*, bet vienā otrā vietā varēja lasīt *Katrina Lintona*.

Trulā apātijā atspiedu galvu pret logu un turpināju burtot vienā burtošanā — *Katrina Ernšova — Hitklifa — Lintona*, — kamēr acis aizvērās; taču tās vēl nebija atpūtušās ne piecas minūtes, kad līdzīgi kustīgiem rēģiem no tumsas mirgodami iznira balti burti... viss gaiss ņirbēja no neskaitāmām Katrīnām; un, kad es uztrūkos, lai aizdzītu šo uzmanīgo vārdu, pamanīju, ka sveces deglis bija pārliecies pār vienu no vecajiem sējumiem un tas svilstot pildīja telpu ar apgruzdušas teļādas smaku. Es nogriezu degli un, juzdamies aiz aukstuma pavisam nelāgi, apsēdos un noliku bojāto sējumu uz

celgaliem. Tas bija sīkiem burtiem iespiests evaņģēlijs, un no tā dvesa drausmīga pelējuma dvaka; uz baltās priekšlapas bija uzraksts: *Katrīnas Ernšovas ipašums* un datums, turpat vai pirms ceturtdaļgadsimta. Es šo grāmatu aizvēru un paņēmu citu, tad vēl vienu, līdz biju aplūkojis visas. Katrīnai bija izmeklēta bibliotēka, un grāmatu nolietojuma pakāpe liecināja, ka tās daudz turētas rokās, kaut arī ne vienmēr lasīšanai: tikai reta nodaļa tajās bija paglābusies no spalvas rakstītām piezīmēm — vismaz tādas tās izskatījās, — kuras sedza katru vissīkāko stūriti, ko burtlicis bija atstājis baltu. Dažās vietās bija atsevišķi teikumi, citas piezīmes turpretim līdzinājās īstai dienasgrāmatai, kas bija uzskribelēta vēl neizveidotā, bērnišķīgā rokrakstā. Baltās lapas pašā augšā (kas droši vien bija īsta bagātība, kad rakstītāja to atklāja) es sev par iepriecinājumu ieraudzīju lielisku — vienkārši, taču izteiksmīgi zīmētu sava drauga Džozefa karikatūru. Un pēkšņi manī iedegās interese par šo nepazīstamo Katrīnu, un es nekavējoties ķēros pie viņas izbalējušo hieroglifu atšifrēšanas.

«Drausmīga svētdiena!» tādiem vārdiem sākās rindkopa. «Ak, kaut jel tēvs atkal būtu pie mums. Hindlijs ir riebīgs vietnieks — un pret Hitklifu viņš izturas šausmīgi... Mēs abi ar H. dumposimies... šovakar jau spērām pirmo soli.»

«Visu dienu lietus gāza straumēm; mēs nevarējām iet uz baznīcu, tāpēc Džozefam vajadzēja pulcināt savu «draudzī» bēniņos; un, kamēr Hindlijs ar sievu apakšā omulīgās uguns siltumā gozējās, nodarbojamies ar visu ko citu tikai ne ar bībeles lasīšanu — par to varu galvot, — man, Hitklifam un mūsu nelaimīgajam arājiņam pavēlēja paņemt lūgšanu grāmatas un kāpt augšā; mūs nosēdināja rindā uz labības maisa, un mēs elsdami un drebinādamies cerējām, ka arī Džozefs saltumā, drebināsies un sevis paša labā noturēs īsus dievvārdus. Vel-

tas cerības! Dievkalpojums ilga tieši trīs stundas, un tad vēl manam brālim, redzot mūs nākam lejā, netrūka nekaunības icsaukties:

— Ko, jau cauri?

Svētdienas vakaros mums senāk parasti ļāva parotā-lāties, ja netroksņojām, taču tagad pietiek tikai ieķīk-nāties, lai noliktu mūs kaklā!»

«— Jūs aizmirstat, ka jums ir kungs, — teica tirāns. — Pirmo, kas man laupīs pacietību, es iznīcināšu! Es prasu pilnīgu klusumu un nopietnību. Puika! Vai tu tas biji? Miļā Frensisa, paplucini viņu, garām iedama, aiz matiem, viņš sita knipi. — Frensisa Hitklifu labi pama-tīgi paraustīja aiz matiem, tad atkal iesēdās vīram klēpī; un tā viņi sēdēja abi kā divi balodiši, skūpstīda-mies un stundām ilgi maldami visvisādus niekus, — tik smieklīgi plāpāt mēs nu gan būtu kaunējušies. Mēs iespiedāmies bufetes nišā, cik ērti vien varēdami. Es tikko biju sasējusi kopā mūsu priekšautus un piestipri-nājusi tos par aizkaru, kad, savu darbu stallī padarījis, ienāca Džozefs. Viņš norāva aizkaru, plēsa mani aiz ausīm un čērkstēja:

— Saimnieks likko apakš zemes, un svētdiena nav galā, bībeles vārdi vēl ausīs, bet jūs jau plāpājat un smejat. Kauns! Mierā, prom savās vietās, nerātnie bērni! Vair labu grāmatu nav? Tikai nelīkas lasīt! Tūdaļ ap-sēdieties un padomājiet par savām dvēselēm.

Bārdamies viņš mums lika apsēties tā, lai bālais patālās uguns atspulgs mūs apspidētu un mēs saskatītu tekstu nodriskātajās grāmatās, kuras viņš mums pa-meta. Es nevarēju izturēt šo nodarbošanos. Pakampu netīro sējumu aiz klamburiem un ietriecu suņu būdā, kliegdamā, ka labas grāmatas ienīstu. Hitklifs aizspēra savējo tai pašā virzienā. Kāds tad izcēlās traģis!

— Saimniek Hindlij! — kļiedza mūsu garīdznieks.
— Saimniek Hindlij, nāciet šur! Mis Katija «Glābša-

«kronim» atplēsusī muguru, un Hitklifs sabradājis
«Platā pazušanas ceļā» pirmo daļu! Kauns, kauns, ka
«laujat viņiem tā ārdīties! Ak! vecais saimnieks būtu
«mū rādījis, — bet viņa vairs nav.

Hindlijs pameta paradīzi pie kamīna un, satvēris
«mū no mums aiz apkakles, otru aiz rokas, izgrūda
«mūs abus virtuvē, bet Džozefs svinīgi apgalvoja, ka
«labais mūs paraušot, tas esot drošs kas drošs; šādām
«piedzēm prācināti, mēs ielīdām katrs savā kaktā gaidīt
«labā ierašanos. Es noņēmu no plaukta šo grāmatu
«mū lītnīcu, atgrūdu vaļā namdurvis, lai būtu gaišāk,
«mū nosītu laiku, kādas divdesmit minūte rakstīdama;
«bet mans bēdubrālis ir nepacietīgs un aicina mani pa-
«mett moderes apmetni un tā aizsegā laisties prom uz
«durvīm. Lieliska doma, — un, kad nejaukais vecis te
«ienāks, lai tad notic, ka viņa pareģojums piepildījies, —
«mums arī lietū nebūs slapjāk un aukstāk nekā šeit!»

*

Katrīna savu nodomu droši vien būs izpildījusi, jo
«nakošā rindkopa stāsta par kaut ko citu, tonis kļūst
«labains.

«Nekad nebūtu domājuši, ka Hindlijs man kādreiz tā
«tik raudāt,» viņa rakstīja. «Man tik ļoti sāp galva, ka
«nevaru nolikt to uz spilvena; un tomēr es nespēju rim-
«ties. Nabaga Hitklifs! Hindlijs viņu saukā par klaidoni
«un neļaus viņam vairs ne sēdēt pie mums, nedz ēst pie
«viena galda; un viņš sola aizliegt man ar Hitklifu rota-
«lāties un draud padzīt Hitklifu no mājām, ja mēs pār-
«kāpsim rīkojumus. Hindlijs pārmet tēvam (kā viņš to
«nedrošinās!), ka tas izturējies pret Hitklifu pārāk iecie-
«tīgi, un zvēr, ka ierādīs Hitklifam vietu, kas tam pie-
«nākas...»

Nodzeltējušajā lapā raugoties, man uznāca snaudiens, acis slidēja no rakstītā uz drukāto. Es redzēju sarkaniem ornamentiem greznotu virsrakstu: Gimmertonas baznīcas reverenda Džeba Brenderhema garu pacilājošais prediķis «*Septiņdesmitreiz septiņi un septiņdesmit pirmā Pirmais*». Un, pusnomodā vēl lauzīdams galvu, kā gan Džebis Brenderhems izveidos šo tematu, es atlaidos gultā un aizmigu. Ak, cik gan šausmīgas sekas ir sliktai tējai un sliktai omai! Jo kāds gan cits iemesls varētu būt šai briesmīgajai naktij? Kopš esmu spējīgs ciest, neatceros nevienu nakti, ko varētu salīdzināt ar šo.

Es jau slīgu miegā, pirms vēl nebiju īsti beidzis apziņāties, kur atrodos. Man šķita, ka ir rīts un es Džozefa pavadībā dodos mājup. Bieza sniega kārtā klāja mūsu ceļu; un, kamēr mēs pa to bridām, pavadonis mani tirāja, nemītīgi pārmezdam, ka es necot paņēmis līdzīgu svētceļnieka spieķi, un biedēdams, ka bez tā es nekad nenokļūšot mājās, pats lielīgi vicinādams smago bozi, kuru viņš, cik sapratu, par tādu dēvēja. Vienu brīdi likās aplami, ka man būtu vajadzīgs šāds ierocis, lai nokļūtu mājās. Taču tad man iešāvās prātā jauna doma. Es nemaz nedeivos turp: mēs ceļojām, lai dzirdētu ievērojamo Džebu Brenderhemu sprediķojam par tematu: «*Septiņdesmitreiz septiņi*», pie kam sludinātājs Džozefs vai arī es — viens no mums bija nogrēkojies pret «*Septiņdesmit pirmā Pirmo*» un pelnījis, ka to nostāda pie kauna staba un ekskomunicē.

Mēs tuvojamies baznīcai. Istenībā es savās pastaigās biju pagājis kādas divas trīs reizes tai garām; tā atradās ielejā starp diviem kalniem, ne visai dziļā ieplakā — tuvu purvam, kura mitrajai kūdras augsnei, kā stāsta, piemītot konservējošas īpašības, kas neļaujot tur iestīgušo cilvēku liķiem satrūdēt. Baznīcas jumts vēl turē-

Ja, bet, tā kā garīdznieka alga gadā ir tikai divdesmit mārciņas un brīvs dzīvoklis mājā, kas sastāv no divām istabām, kuras vistuvākā laikā, sienai sabrūkot, draud kļūt par vienu, grūti atrast mācītāju, kam labpatiktos uzņemties dvēseļu gana pienākumus — vēl jo vairāk tādēļ, ka draudze, kā runā, drīzāk ļaus mācītājam nomirt badā, nekā atdos kaut vienu peniju no savas kabatas, lai uzlabotu tā dzīves apstākļus.

Bet sapnī Džebam bija liela un devīga draudze — un kā viņš sprediķoja... ak dievs! kāds sprediķis! Tas sastāvēja no četrsimt deviņdesmit nodaļām, pie kam katra nodaļa bija parastas no kanceles teiktas uzrunas garumā un katra no tām aplūkoja īpašu grēku! Kur viņš tos visus sameklēja, nemāku teikt. Viņam bija savs īpašs pantu iztulkošanas veids, un, šķita, bija nepieciešams; lai «tuvākais» katrā gadījumā apgrēkotos daudzējādi. Tie bija visdīvainākie pārkāpumi, kādus es nekad agrāk nebiju pat iedomājies.

Ak, kā tas mani nogurdināja! Kā es stāpījos un žāvājos, un atkal aizsnaudos, un uztrūkos! Kā es sevi kuaibiju un berzēju acis, un piecēlos, un atkal apsēdos, un dunkāju Džozefu, lai tas man pasaka, vai Džebš kādreiz arī beigs. Es biju notiesāts visu sprediķi noklausīties līdz galam; beidzot mācītājs nonāca «Pie Septiņdesmit pirmā Plūmā». Šai svarīgajā brīdī pār mani pēkšņi nāca apskaidrotība: man vajadzēja piecelties un pasludināt Džebu Brenderhemu par vainīgu grēkā, kas nevienam kristietim nav piedodams.

— Ser, — es izsaucos, — sēdēdams šeit, šajās četrās sienās, es vienā laidienā pacietu un neņēmu ļaunā jūsu sprediķa četrsimt deviņdesmit nodaļas. Septiņdesmit septiņas reizes es tvēru pēc cepures un gribēju jau nīziet. Septiņdesmitreiz septiņas reizes jūs nejēdzīgā kārtā piespiedāt mani atkal apsēsties. Taču četrsimt deviņdesmit pirmā reize ir par daudz. Bēdubrāļi! Grābiet

viņu ciet! Noraujiet viņu no kanceles un saplosiet ga-
balu gašalos, lai novadā, kur viņu pazīst, neviens viņu
vairs nevar pazīt!

— *Grēcinieks esi tu!* — kļiedza Džebss un, ieturējot
sviniņu pauzi, pārliecās pār kanceles polsterējumu.
— Septiņdesmit septiņas reizes tu žāvājoties savieb-
seju... septiņdesmit septiņas reizes es, padomu meklē-
dams, gremdējos savā dvēselē. Raugīl tas ir cilvēka
vājums: tāpēc lai tas tev top piedots! Bet nu pienācis
Septiņdesmit pirmā Pirmais. Brāļi, izpildiet tiesu pār
viņu, kā stāv rakstīts! Lai tas notiek par godu visiem
dievā tā kunga svētajiem!

Pēc šiem nobeiguma vārdiem visa draudze, vicinot
savus svētceļnieka spieķus, mani cieši ielenca, un, tā
kā man nebija ieroča, ko pacelt aizstāvoties, es saķēri-
cīnījos ar Džozefu, savu tuvāko un niknāko uzbrucēju,
lai dabūtu viņējo. Biezajā ļaužu burzmā kūja krustoj-
jās ar kūju, sitieni, kuri bija tēmēti man, trāpīja citu
galvas. Visa baznīca beidzot dunēt dunēja no sitieniem
un pretsitieniem: katrs bija pacēlis roku pret savu tu-
vāko; un Brenderhems, kurš arī nevēlējās stāvēt dikā,
izpauda savu dedzību, skaļi ribinādams kājām pa kan-
celes dēļu grīdu, kas dārdēja tik drausmīgi, ka beidzot
es, sev par neizsakāmu atvieglojumu, uzmodos. Bet kā
tad bija radījis šī briesmīgā trokšņa izlūziju? Kas šajā
tracī bija tēlojis Džebu? Ak, tikai priedes zars, kas
brāzmai pāršalcot, grabinājās pie loga spraišļiem, skrā-
pēdams gar rūtīm ar sakaltušiem čiekuriem. Aizdomīgi
es brītiņu klausījos, atklāju miera traucētāju un, pa-
griezies uz otriem sāniem, iegrīmu snaudienā un sap-
ņoju atkal: ja vien iespējams, vēl nepatīkamāk nekā
pirmīt.

Soreiz es apzinājos, ka guļu ozolkoka kabinetā,
skaidri sadzirdēdams vēja aurus un sniega vētru, ar
prieku zara uzmācīgos trokšņus, kam biju atradis īsto

ēloni; taču šis skaņas mani kaitināja tik ļoti, ka nolēmu tās apklusināt, ja vien spēšu. Un man šķita, ka pleceļos un nopūlos atvērt loga spraišļus. Bet āķis ar krampīti bija salodēts kopā, ko, nomodā būdams, biju ievērojis, bet tagad aizmirsis. — Man šis troksnis tomēr apklusina, — es nomurmināju, izgrūdu caur rūti dūrē atvilktu roku, lai satvertu šo uzbāzīgo zaru; taču zara vletā mani pirksti satvēra mazu, ledus aukstu rociņu! Mani sagraba lietuvēna izbīlis, mēģināju atvilkt roku atpakaļ, taču mazie pirkstiņi sažņaudza to vēl ciešāk, un bezgala skumja balstiņa elsoja: — Laid iekšā... Laid iekšā!

— Kas tu esi? — es jautāju, lūkodams ar varu atbilstoties.

— Katrīna Lintona, — drebošā balstiņa atbildēja. (Kāpēc gan es domāju tikai par *Lintonu*? Es taču biju izlasījis turpat divdesmit reižu vairāk vārdu *Ernšova* nekā *Lintona*.) — Es pārnācu mājās, biju apmaldījies purvā! — Balsī klausīdamies, es neskaidri saskatīju bērna sejiņu lūkojamies logā. Šausmas lika man būt nežēlīgam; redzēdams, ka ir veltīgi mēģināt atkāpties no šī radījuma, pievilku tā rociņu pie izsistās rūts gluži klāt un berzu to gar stikla šķautni tikmēr, kamēr usinis tecēja un pilēja uz palagiem; bet balstiņa nemitīgi lūdzās: — Laid iekšā! — un ciešais tvēriens padarīja mani aiz bailēm gandrīz vai traku. — Bet kā es to varu? — es beidzot teicu. — Palaid *mani* vaļā, ja gribi, lai tevi ielaižu. — Pirkstiņi atvērās, es atvilku roku atpakaļ pa izsisto caurumu, steidzīgi sakrāvu tā priekšā grāmatu kaudzi un turēju ciet ausis, lai nedzirdētu skumjo lūdzēju. Es droši vien kādu ceturtdaļstundu būšu tā turējis, taču, tiklīdz es atkal sāku klausīties, zēlās raudas turpinājās. — Prom! — es uzkļedzu. — Es nelaidīšu tevi iekšā, kaut arī tu te ubagotu divdesmit gadu!

— Nu jau arī ir divdesmit gadu, — balstiņa sērojā
— Divdesmit gadu. Jau divdesmit gadu kļistu apkārt
bez pajumtes!

Tieši šai brīdī es sadzirdēju ārpusē vieglu skrapstoņu
un redzēju grāmatu kaudzi saļodzāmies, it kā gāzotie
man virsū. Mēģināju uzlēkt kājās, bet nespēju kustināt
ne locekļa; tāpēc es baiļu neprātā spalgi kļiedzu. Gluži
apjucis pēkšņi atskārtu, ka kļiedzienu es nebiju sapņo-
jis; manām istabas durvīm tuvojās strauji soļi, kāds tā-
ar spēcīgu roku atgrūda vaļā, un blāva gaisma iespīdēja
gultas augšmalā iegrieztajos logos.

Es sēdēju, joprojām drebēdams un slaucīdams svied-
riem klāto pieri; iebrucējs likās vilcināmies un kaut ko
sevi murmināja. Beidzot viņš, acīm redzot nesagaidījī-
atbildi, pusčukstus izdvesa:

— Vai te kāds ir?

Man likās prātīgāk atzīties, ka es te esmu, jo pazīnt
Hitklifa balsi un baidījos, ka viņš sāks meklēt, ja es
izturēšos klusi. Šādā nolūkā es pagriezos un atvēru
paneļa durtiņas. Tik drīz laikam gan neaizmirsīšu se-
kas, ko izraisīja šī rīcība.

Hitklifs stāvēja durvīs, kreklā izmeties, rokās viņš
turēja sveci, kuras izkusušie tauki ritēja lejup gar pirk-
stiem, un seja viņam bija tikpat bāla kā siena aiz mu-
guras. Pirmais ozola lādes krakšķis iedarbojās uz viņu
kā elektrisks spēriens! Svece izlidoja no rokas un no-
krita labi patālu, bet viņa uztraukums bija tik liels, ka
viņš tik tikko vairs spēja sveci pacelt.

— Te tikai jūsu viesis, mister Hitklif, — skaļi sauc-
gribēdams aiztaupīt viņam pazemojumu parādīt vēl
līelāku glēvulību. — Es diemžēl drausmīga lietuvēn-
dēļ miegā kļiedzu. Man žēl, ka jūs iztraucēju.

— Lai velns jūs parauj, mister Lokvud! Kaut jūs
jau būtu... — namatēvs ierunājās, nolikdams sveci uz
krēsla, jo viņš nekādi nespēja to noturēt taisni. — Un

kurš jūs uzveda šajā istabā? — viņš turpināja, nagus delnā iecirzdams un zobus griezdams, lai apvaldītu šokļu drebēšanu. — Kurš tas bija? Es viņu šai pašā brīdī iztriekšu no mājām!

— Tā bija jūsu kalpone Zilla, — es atbildēju, ātri iznācu no ozolkoka kabineta un steigā vācu kopā apģērba gabalus. — Man nekas nebūtu pretī, ja jūs to darītu, mister Hitklif, to viņa atliku likām pelnījusi. Viņai droši vien gribējās uz manas ādas pārbaudīt, vai tajā telpā spokojas. Protams, tur... čum un mudž no spokiem un visādiem garīem. Jums ir pietiekams iemesls turēt to aizslēgtu, nūdien. Neviens jums neteiks paldies par dusu tādā migā.

— Ko jūs ar to gribat teikt? — jautāja Hitklifs. — Un ko jūs darāt? Ejiet vien gulēt un palieciet turpat, ja jaut šeit *esat*; bet dieva dēļ nekliežiet vēlreiz tik šausmīgi, to varētu attaisnot vienīgi tad, ja jums kāds pārgriež rīkli.

— Ja velna meitēns būtu ticis iekšā pa logu, tas mani droši vien būtu nožņaudzis, — es atcirtu. — Man ne prātā nenāk pakļauties vēlreiz jūsu viesmīlīgo senču vajāšanai... Vai mācītājs Džebs Brenderhems nebija jums radnieks no mātes puses? Un palaidne Katrīna Lintona vai Ernšova, vai kā viņu tur sauca — šis mazais, ļaunais radījums — noteikti būs bijis ļauna burvja apmainīts bērns. Viņa man stāstīja, ka visus šos divdesmit gadus bez miera klīstot pa zemes virsu; nemaz nešaubos, ka tas viņai ir visai taisnīgs sods par šai saulē nodarītiem pārkāpumiem.

Taču, tiklīdz biju šos vārdus pateicis, tā pēkšņi atcerējos grāmatā lasītos Hitklifa un Katrīnas vārdus, kuri man līdz pat šim brīdim bija pavisam izslidējuši no atmiņas. Savas neapdomības dēļ pietvīku, bet, nelikdamies turpmāk manīt, ka apzinos šo savu apgrēcību, steidzos piebilst: — Patiesībā, ser, es nakts pirmo pusi

pavaidīju ... — te es atkal aprāvos, jo biju gribējis teikt
«Skirstīdams vecos sējumus,» — bet tas būtu atklājis
ka esmu uzzinājis, kas tur rakstīts un iespiests. Tāpēc
es, sevi pārلابodams, turpināju: — ... burtodams pā-
lodzē ieskrāmbātos vārdus. Šis vienmuļās nodarbības
uzdevums bija mani iemidzināt, tāpat kā skaitīšanai
vai ...

— Ko jūs gan iedomājaties, tā ar mani runā-
dams? — Hitklifs, spēji aizsvīlies, nodārdināja. — Kā...
kā jūs to *uzdrošināties* zem mana jumta? Ak dievs
viņš taču nav pie pilna prāta, tā runādams! — Un Hit-
klifs neprātīgās dusmās sita sev pa pieri.

Es nezināju, vai ņemt ļaunā viņa valodu vai savu
paskaidrojumu turpināt; taču viņš šķita tik ļoti sa-
traukts, ka es iežēlojos par viņu un turpināju stāstīt
savus sapņus, apgalvodams, ka nekad agrāk neesmu
dzirdējis «Katrīnas Lintonas» vārdu, bet tas, daudzkā-
lasīts, manās domās modinājis zināmu priekšstatu, ka
pieņēma noteiktu veidu, tiklīdz es vairs nevaldīju pār
savu iztēli. Kamēr es runāju, Hitklifs pamazām ierāvās
aizvien dziļāk gultas ēnā un beidzot apsēdās aiz tās
tā ka viņu gandrīz vairs nevarēju saskatīt. Taču pēc
viņa nevienmērīgajiem un aprautajiem elpas vilcieniem
es nopratu, ka viņš visiem spēkiem cīnās pārvarēt spē-
cīgu jūtu izvirdumu. Nevēlēdamies viņam rādīt, ka
dzirdu viņu mokāties, es diezgan trokšņaini apgērbos
palūkojos savā pulkstenī un, sarunādamies pats ar sevi,
šķendējos par to, cik šī nakts ir gara.

— Ko? Pulkstenis vēl nav trīs! Es varētu apzvērēt
ka ir jau seši. Te laiks stāv uz vietas: mēs droši vien
devāmies pie miera astoneš.

— Ziemā arvien pulksten deviņos un četros ceļā-
mies, — teica namatēvs, apspiezdams vaidu un, kā es
pēc viņa rokas ēnas kustībām nojautu, noslaucīdama
asaru. — Mister Lokvud, — viņš vēl piebilda, — varat

bet manā istabā: apakštāvā nonācis tik agri, jūs mai-
nieties tikai citiem pa kājām, turklāt jūsu bērnišķīgais
iedzīons aizdzinis man visu miegu pie velna.

— Manējo arī, — es atteicu. — Līdz rītausmai pa-
stāģošos pagalmā un tad iešu prom; un jums nav jā-
baidas, ka savu uzbāzību atkārtōšu. Es nu esmu gluži
izpratēts no tieksmes meklēt baudu sabiedrībā, vai tā
būtu uz laukiem vai pilsētā. Prātīgam cilvēkam gan
derētu apmierināties ar paša sabiedrību.

— Lieliska sabiedrība! — nomurmināja Hitklīfs.
— Nemiet sveci un ejiet, kurp gribat. Es jums tūlīt
nakošu. Izvairieties tikai no pagalma — tur palaisti
vaļa suņi, un no dižistabas — tur sardzē stāv Juno,
un... nē, jūs varat tikai staigāt pa kāpnēm un gaite-
ņiem. Bet nu ejiet! Tūlīt nākšu.

Es paklausīju tikai tik daudz, ka atstāju istabu, tad,
nezinādams, kurp šaurie gaitēņi ved, paliku klusu stā-
vam, kļūdams par nelabprātīgu liecinieku sava nama-
teva mānticības izpausmei, kas runāja pretī viņa acīm
redzamajam saprātam. Viņš piegāja pie gultas, ar varu
atlauza spraišļus un, atgrūzdams logu vaļā, izplūda
kaislās, nevaldāmās asarās.

— Nāc iekšā! Nāc iekšā! — viņš elsoja. — Katij,
nāc! Nāc *vēl vienu reizi!* Sirdsmīlā! Uzklausi, Katrin,
mani vismaz *šoreiz!*

Bet rēgs — kā jau rēgiem parasts — bija untumains:
ne ar ko neapliecināja savu esamību. Telpā ievirpuļoja
tikai sniegs un vējš, aiztraukdams pat līdz tai vietai,
kur es stāvēju, un nopūta sveci.

Žēlabās, kas pavadīja šo jūtu izvirdumu, skanēja tik
lielas ciešanas un sāpes, ka līdzjūtība lika man piedot
viņa neprātu, un es aizgriezos no durvīm, gandrīz vai
dusmodamies uz sevi, ka vispār biju klausījies, un ne-
apmierināts, ka biju stāstījis viņam par savu muļķīgo

lietuvēnu, kurš izraisīja viņā šādas mokas; taču sapra
kāpēc, sniedzās pāri maniem spēkiem.

Es uzmanīgi nokāpu lejā un nokļuvu virtuvē, ko rūpīgi sabikstīta kvēlojošu ogļu kaudzīte deva mīļspēju atkal aizdedzināt sveci. Nekur neviens nekustējās, izņemot pelēku, stripainu kaķi, kas izlīda no priekšiem un apsveica mani, īgni naudēdams.

Divi puslokā novietoti soli gandrīz pilnīgi apņēma pavardu; uz viena no tiem nogūlos es, uz otra Nūr. Un, pirms vēl kāds paspēja ielauzties mūsu patvēruma vietā, mēs jau abi saldi snaudām. Pēc laiciņa Džozefs šļūcošiem soļiem kāpa zemē pa koka kāpnēm, kur augšgals nozuda jumta lūkā, tās, domājams, veda uz viņa bēniņu kambari. Džozefs uzmēla niknu skatienam liesmai, kuru es biju uzkurinājis tik lielu, ka tās mēlīti jautri šaudījās cauri pavarda restēm, nogrūda kaķi no sola un, iekārtojies pats atbrīvotajā vietā, sāka darboties ap savu trīscollīgo pīpi, bāzdams tajā tabaku. Marķlātbūtni savā svētnīcā viņš acīm redzot novērtēja kā pārlietu lielu apkaunojumu, lai to vispār pieminētu klusu ciezdams viņš ielika pīpi zobos, sakrustoja rokas pār krūtīm un rāmi kūpināja. Es viņu nelraucēju šaubaudā; izpūtis pēdējo dūmu mutulīti un izdvesis dziļi nopūtu, viņš piecēlās un aizgāja tikpat svinīgs un nopietns, kā bija nācis.

Tad tuvojās vingrāki soļi, un es jau pavēru muļķu «labritam», taču to tūdaļ atkal aizvēru, savu nodomu neizpildījis, jo Hertons Ernšovs savu «rīta lūgšanu» pateica pusbalsī, izgrūzdams veselu virkni lamu vārdus un lāstu un apveltīdams ar tiem katru priekšmetu, kas tikai viņš pieskārās, rakņādamies kaktā, lai sameklētu lāpstu vai sniega šķūrētāju, ar ko izrakt ceļiņu caur kļūpenām. Viņš pamēta skatienus pāri sola atzveltnei, paaplēta nāsis un i nedomāja apmainīties pieklājības frāzēm ne ar mani, nedz ar manu kaimiņiem — ņurrātāju.

No viņa priekšdarbiem secināju, ka man atļauts iet, un es, pametis cieta guļvietu, dzīros Hertonom sekot. Viņš to pamanīja un piegrūda ar lāpstas kātu kādām no muma iekšdurvīm, ar neskaidru rūkoņu norādīdams, ka man jāiet pa tām, ja vēlos pašreizējo atrašanās vietu mainīt.

Durvis veda dižistabā, kur sievietes jau rosījās. Ar milzīgām plēšām Zilla dzina skurstenī liesmu kūļus, bet mulsis Hitklifa, pie kamīna ceļos nometusies, uguns gultsmā lasīja grāmatu. Viņa ar roku aizsargāja seju pret pavarda svelmi un šķīta pilnīgi iegrimumsi savā nodarbibā, tikai brīžiem paceldama acis, lai norātu kalponi, kad tā viņu apbirdināja dzirkstelēm, vai arī lai atgrūstu kādu no suņiem, kas pārāk uzbāzīgi apoņņāja viņas seju. Biju pārsteigts, ieraugot turpat arī Hitklifū. Viņš stāvēja pie kamīna, muguru pagriezis pret mani, un pašreiz beidza vētrainus pārmetumus nabaga Zillai, kura laiku pa laikam pārtrauca savu darbu, lai paceltu priekšauta stūri un izdvestu sašutuma pilnu nopūtu.

— Un tu, tu nekam nederīgā... — viņš uzbruka vedklai, pievienodams gluži tikpat nevainīgā tonī kā «pile» vai «aita» tādu epitetu, ko parasti mēdz aizvietot ar daudzpunktu, — jau atkal darbojies ar savām tukšajām blēņām. Visi citi dienišķo maizi nopelna, tu dzīvo no manas žēlastības! Beidz māžošanos un dari kaut ko derīgu. Tev man jāsamaksā par mokām, ko ciešu, redzot tevi diendienā savā acu priekšā... vai dzirdi, sasodītā padauza?

— Es izbeigšu savu māžošanos, tavā varā mani piespiest, ja neklausīšu, — jaunā lēdija atbildēja, aizvēra grāmatu un uzmeta to uz krēsla. — Bet es nedarišu neko citu kā tikai to, kas man tīk, un kaut arī tev lādotes mēle nolūztu.

Hitklifs atvēzējās, un runātāja, acīm redzot viņa rokas svaru pazīdama, atkāpās drošākā atstatumā. Tā kā es

nenmaz nealku noskatīties, kā plēšas suns ar kaķi, es pēkšņi panācos uz priekšu, it kā ar nolūku sasildīties pie kamīna uguns un it kā man nebūtu ne jausmas par pārtraukto strīdu. Viņi abi bija pietiekami pieklājīgi, lai turpmāko karadarbību pārtrauktu. Hitklifs, kārdinājumu pārvarot, iebāza rokas kabatās, bet misis Hitklifa uzmeta lūpu un aizgāja uz attālāku krēslu, kur, paliecot uzticīga savam dotajam vārdam, pa visu manu klātbūtnes laiku sēdēja līdzīga statujai. Es ilgi nekavējos. Aicinājumu brokastis noraidīju un, gaismai svīstot, izmantoju izdevību izklūt svaigā gaisā, kas tagad bija dzidrs, ražns un salts kā skanošs ledus.

Nebiju vēl aizgājis līdz dārza malai, kad saimnieks man uzsauca apstāties un piedāvājās pavadīt mani pāri purvājam. Labi gan, ka viņš to darīja, jo viss kalnājs tagad bija viens vienīgs balts, mutuļojošs vilnājs. Augstienes un ieplakas vairs neatbilda zemes īstajām augstīcēm un ieplakām, vismaz daudzas gravas sniegs bija aizputinājis līdz pašai malai, un vesela kalnu grēda — akmens lauztuvju atkritumu kaudzes — bija pazudusi no ainavas, kas vakardienas gājienā bija iespiedusies manā atmiņā. Tad es ceļa vienā pusē biju ievērojis garu rindu stāvus uzlietu akmeņu, kas, atrazdamies sešu septiņu jardu atstatumā cits no cita, aizstiepās tālu prom pa vienmuļo apvidu; šie akmeņi tā bija salikti un balti nokaļķoti, lai kalpotu tumsa par ceļa rādītājiem — pat tad, ja sniegputenis līdzīgi šim iznīcinātu atšķirību starp cieto taku un staigājājiem purviem abpus tās. Bet tagad, ja neskaita netirus plankumus, kas šad un tad pavīdēja, jebkura to pazīme bija pazudusi, un manam pavadonim likās nepieciešami mani bieži novirzīt vai nu pa labi, vai kreisi, kad es iedomājos, ka precīzi ievēroju ceļa izliekumus. Mēs runājām maz, un pie «Šrazdu» parka vārtiem viņš apstājās, sacīdams, ka te nu es vairs nevarot nomaldīties.

Mūsu atvadišanās aprobežojās ar steidzīgu paklanībām, un tad es ātri gāju tālāk, paļaudamies pats uz saviem spēkiem, jo vārtsarga mājiņa vēl nav apdzīvota. Atklums no vārtiem līdz «Strazdu» ēkai līdzinās divām jūdzenām: esmu pārliecināts, ka man tās izvērtās par četrām, — es maldījos starp kokiem, reizēm līdz pat koklam iegrimdams sniegā; kā es tad jutos, var saprast tikai tas, kas līdzīgā stāvoklī pats reiz bijis. Bet, lai cik ilgi es arī nemaldījos, pulkstenis sita tieši divpadsmit, kad es iegāju savā mājā, — tātad katrai jūdzei parasta ceļa no «Kalnu Aukām» līdz šejieni es biju vēltījis veselu stundu.

Saimniecības vadītāja un tās palīgi steidzās mani apsveikt, uzbudināti klaigādami cits caur citu; viņi jau bija atmetuši cerības mani vēl redzēt, visi domājuši, ka es naktī esmu gājis bojā, un gudrojuši, ko darīt, lai uzsāktu manu mirstīgo atlieku meklēšanu. Es lūdzu viņus nomierināties, jo nu es taču esmu atgriezies, un, pārsalies līdz kaulam, smagiem soļiem uzkāpu augšstāvā; tur es, apģērbis sausas drēbes un normāla ķermeņa siltuma atgūšanai krietnas trīsdesmit četrdesmit minūtes pa istabu pastaigājis, iegāju savā kabinetā, juzdamies tik vārgs kā kaķēns, gandrīz vai pārāk vārgs, lai spētu izjust prieku par jautri sprēgājošo kamīna uguni un kūpošo kafiju, ko kalpone man atspirdzinājumam bija uzvārijusi.

Ceturtnā nodaļa

KADI iedomīgi vējgrābšļi mēs gan esam! Es, kurš biju nolēmis turēties savrup no ikkatras saskares ar cilvēkiem un pateicos savai laimes zvaigznei, ka beidzot esmu atradis vietu, kur bija gandrīz neiespējami neizpildīt šo nodomu, es — izvārdzis un nožēlojams, līdz

pavakarei nocinījies ar sliktu omu un vientulību — galā biju spiests kapitulēt un, aizbildinoties ar ieganstu, ka gribu ievākt nepieciešamās ziņas saimnieciskās dabas jautājumu kārtīšanai, lūdzu misis Dīnu, kad viņa atnesa vakariņas, pasēdēt pie manis, kamēr es paēdu sirsnīgi cerēdams, ka viņa būs īsta tenku vācele un ar savu pļāpāšanu spēs mani vai nu uzmundrināt, vai miegā ieaijāt.

— Jūs taču šeit jau dzīvojat labi sen, — es uzsāku — vai jūs neteicāt — sešpadsmit gadus?

— Astonpadsmit, ser. Atnācu šurp kalpot kundzei, kad viņa apprecējās; kad viņa nomira, kungs mani paturēja par saimniecības vadītāju.

— Ak tā.

Saruna pārtrūka. Baidījos, ka tenku vācele viņa nebūs un, ja arī runās, tad tikai par savu personīgo dzīvi, un tā mani maz varēja interesēt. Taču, britiņu pasēdējusi rokas pret ceļgaliem atbalstīdama, viņa domīgu izteiksmi sārtajā sejā iesaucās:

— Ir gan laiki mainījušies kopš viņām dienām!

— Jā, — es izinetu, — jūs droši vien esat pieredzējusi ne mazumu pārmaiņu?

— Jā gan, taču uztraukumus arī, — viņa teica.

«Nu es novirzīšu sarunu uz saimnieka ģimeni!» es sevī nodomāju. «Temats sākumam labs! Un skaistā meitene atraitne! Interesanti zināt viņas dzīves stāstu: vai meitene ir no šī apvidus vai, kas gan drīzāk iespējams, svešinicē, kuru īgnie «vietējie» negrib atzīt par savu vējo.»

Vēlēdamies to visu noskaidrot, jautāju misis Dīnai, kāpēc Hitklifs iznomājis «Strazdus» un pats palicis dzīvot daudz sliktākos apstākļos un daudz sliktākās mājās. — Vai tad viņš nav pietiekami bagāts, lai muižu uzturētu? — es taujāju.

— Bagāts gan, ser! — viņa atbildēja. — Viņam ir

Ļūk daudz naudas, ka neviens pat iedomāties nevar, un
ar katru gadu tās kļūst jo vairāk. Jā, jā, viņš ir pietie-
kami bagāts, lai dzīvotu lepnākā mājā, nekā dzīvo paš-
liuk. Bet viņš ir ļoti skops — īsts sīkstulis; un, ja viņš
arī būtu domājis iekārtoties «Strazdos», tad, padzirdējis
par labu rentnieku, neparko nespētu palaist garām iz-
devību dabūt vēl pāris simtnieku klāt. Dīvaini, kā cil-
veks var būt tik alkatīgs, būdams pasaulē gluži viens.

— Viņam, liekas, bija dēls?

— Jā, viens bija — tas nomira.

— Un jaunā lēdija, misis Hitklifa, ir dēla atraitne?

— Jā.

— No kurienes viņa īsti ir?

— Ak ser, viņa ir mana nelaiķa kunga meita. Kat-
rīna Lintona ir viņas meitas vārds. Es viņu, nabadzīti,
audzināju! Ļoti cerēju, ka mišters Hitklifs pārnāks dzī-
vot šeit, tad mēs būtu atkal kopā.

— Ko! Katrīna Lintona! — es pārsteigts iesaucos.
Bet, mirkli apsvēris, sapratu, ka tā nebija mana spoku
Katrīna. — Tad taču, — es turpināju, — mana priekš-
gājēja uzvārds ir Lintons?

— Tā gan.

— Un kas tad ir Ernšovs, Hertons Ernšovs, kas dzīvo
pie mistera Hitklifa? Vai viņi ir radnieki?

— Nē, tas ir nelaiķes misis Lintonas brāļadēls.

— Tātad jaunās lēdijas brālēns?

— Jā, arī viņas vīrs bija viņas brālēns: viens no
mātes, otrs no tēva puses, — Hitklifs apprecēja mistera
Lintona māsu.

— Redzēju, ka «Kalnu Aukās» vīrs parādes durvīm
lekalts «Ernšovs». Tā laikam ir veca dzimta?

— Ļoti veca, ser, un Hertons ir tās pēdējā atvase,
tāpat kā Katija ir pēdējā mūsējā — tas ir, Lintonu. Vai
jūs bijāt «Kalnu Aukās»? Piedodiet par apjautāšanos,
bet man gribētos dzirdēt, kā viņai klājas!

— Misis Hiiklifai? Viņa izskatījās ļoti labi un turklāt ir ļoti skaista, taču, manuprāt, ne visai laimīga.

— Ak kungs, par to es nebrīnos! Un kā jums patika saimnieks?

— Diezgan rupjš tēvainis, misis Dīna. Tāds jau laikam viņa raksturs?

— Ass kā zāģis un ciets kā krams! Jo mazāk jūs ar viņu ielaižaties, jo labāk.

— Droši vien viņa mūžā ir bijušas gan baltas, gan nebalts dienas, kas viņu par šādu sīkstuli padarījušas. Vai jūs zināt, kāda bijusi viņa dzīve?

— Kā dzeguzēnam, ser, — visu es zinu, izņemot to, kur viņš dzimis un kas ir viņa vecāki, un kā viņš pirmo reizi pie naudas ticis. Un Hertons tika izstumts kā kails putnēns no ligzdas! Visā noyadā nelaimīgais zēns ir vienīgais, kuram nav ne jausmas par to, kā viņu piekrāpa.

— Vai zināt, misis Dīna, jūs darītu labu darbu, ja pastāstītu kaut ko par maniem kaimiņiem. Jūtu, ka nevarēšu aizmigt, ja arī noliktos gulēt, un tāpēc esiet tik mīļa, pasēdiet vēl un parunājiet kādu stundiņu.

— Kāpēc ne, protams, ser! Es tikai aiziešu paņemt šuvekli un tad sēdēšu, cik ilgi jūs gribēsiet. Bet jūs esat saukstējies, es redzēju, ka jūs drebējāt, jums jādzēr auzu tume, lai izdzītu slimību.

Lādzīgā sieviete aizsteidzās, un es apsēdos tuvāk ugunij; galva man kaisa, bet pats es salu, turklāt nervi bija līdz neprātam satraukti. Tāpēc gan es vēl nejutos neomulīgi, bet biju drīzāk nobažījies (un tāds es esmu arī vēl tagad), kaut tikai vakarējiem un šīsdienas notikumiem nebūtu nopietnas sekas. Misis Dīna drīz atgriezās, nesdama kūpošu trauku un groziņu ar šuvekli; nolikusi bļodiņu kamīna rierītē, viņa piebīdīja tuvāk krēslu, acīm redzami iepriecināta par manu draudzīgo izturēšanos.

— Pirms es pārnācu šurp, — viņa uzsāka, negaidot uzmanījuma, — gandrīz visu laiku nodzīvoju «Kalnu Auklās», jo mana māte bija mistera Hindlija Ernšova, Herlona tēva, aukle, un es mēdzu rotaļāties kopā ar bērniem; izpildīju visādus sikus uzdevumus, palīdzēju stunda laikā un rosījos pa mājām, gatava darīt visu, ko vien man liks. Kādā jaukā vasaras rītā — atceros, bija diezgan sācies ražas novākšanas laiks, — vecais kungs, misters Ernšovs, sagērbies ceļojumam, nonāca lejā un, pateicis Džozefam, kas dienas cēlienā būs veicams, pievērsās Hindlijam, Katijai un man — jo es sēdēju turpat un kopā ar viņiem ēdu auzu putru — un, uzrunājot savu delu, teica: «Nu, manu puis, šodien es dodos uz Liverpulī, — ko tev atvest no turienes? Vari vēlēties, ko gribi, tikai kaut ko nelielu, jo turp un atpakaļ iešu kājam; sešdesmit jūdzes uz katru pusi ir liels gājien!» Hindlijs lūdza vijoli; tad kungs jautāja Katijai, — meitenītei bija tikko seši gadi, bet jāt viņa jau mācēja uz katra zirga, kas stāvēja stallī, un viņa vēlējās pātdziņķu. Arī mani kungs nepiemirsa, jo sirds viņam bija laba, kaut arī viņš dažkārt bija pabargs. Viņš apsolīja man atnest pilnu kabatu ābolu un bumbieru; tad nomūtēja bērnus, pateica ardievas un aizgāja.

Viņa prombūtnes trīs dienas mums visiem šķita garš laiks, un mazā Katija jo bieži vaicāja, kad viņš beidzot atkal būšot mājās. Misis Ernšova gaidīja vīru pārnākam trešajā dienā ap vakariņu laiku, un viņa atlika maltīti no stundas uz stundu; taču nekas neliecināja par viņa atgriešanos, un bērni beidzot nogura, skraidīdami līdz vārtiem skatīties, vai viņš nenāk. Metās tumšs, misis Ernšova jau gribēja apguldīt bērnus, bet viņi tik ļoti lūdzās, lai atļauj viņiem vēl palikt augšā, un tieši ap pulksten vienpadsmitiem durvju rokturis klusitēm pagriezās un istabā ienāca saimnieks. Smiešamies un vaidēdams viņš atkrita krēslā un lūdza ļaut

viņam brītiņu atpūsties, jo viņam turpat vai gals bij klāt, — ne par trejdeviņām kara|valstīm viņš tādā ce|vairs nedotos.

— Un pašās beigās noskrējos gandrīz vai līdz nāveļ — viņš teica, attinot mēteli, kuru savīstītu turēj rokās. — Paskaties, siev! Nekas mūžā mani nav tā no mocijis, bet tev tas jāsaņem kā dieva dāvana, kaut arī tas ir tik melns, ka būtu vai paša velna radīts.

Mēs pulcējāmies ap viņu, un pāri mis Katijas galvas es uzmetu acis netīram, skrandainam, tumšmatainam bērnam, kas bija pietiekami liels, lai staigātu un runātu patiešām viņa seja izskatījās vecāka nekā Katrīnas tomēr, kad bērnu nolika zemē, tas tikai platām acīm vērās visapkārt, vienā laidā kaut ko buldurēdams, ko neviens nespēja saprast. Es biju nobijusies, un mis Ernšova bija gatava izmest viņu pa durvīm; aizsvilusies dusmās, viņa jautāja kungam, kā gan viņam ienācis prātā atnest mājās čigānēnu, kad pašiem ir savie bērni, kuri jāapgādā un jābaro. Ko viņš gan domā ar to darīt un vai tikai neesot prātā jūcis? Saiiniek mēģināja visu paskaidrot, bet aiz noguruma tiešām bija kā pusdzīvs, un vienīgais, ko es varēju uztvert, kundze rājoties, bija kunga paskaidrojums, ka viņš bērnu — izbadējušos, bez pajumtes, aiz vārguma gandrīz va mēmu — atradis Liverpūlē uz ielas un pievācis, lai no skaidrotu, kam tas pieder. Neviena dzīva dvēsele neeso zinājusi to pateikt, viņš stāstīja, un, tā kā pašam laik un naudas līdzekļi bijuši ierobežoti, nodomājis, ka prātīgāk būs puisēnu paņemt tūlīt līdzī uz mājām nekā veltīgi tērēties Liverpūlē, jo bija nolēmis nepamest bērnu tādā pašā stāvoklī, kādā to atradis. Viss beidzās ar to ka kundze rājās, līdz norima, un misters Ernšovs lika man bērnu nomazgāt, iegērbt tīrās drēbēs un apguldt kopā ar paša bērniem.

Hindlijs un Katija ar interesi klausījās un skatījās,

Kamēr atkal iestājās miers, tad abi metās meklēt tēva labatās dāvanas, kuras viņš tiem bija apsolījis. Hindlijan bija jau četrpadsmit gadu, bet, kad viņš izvilka no tēva lielā mēteļa to, kas kādreiz bija vijole, bet nu vairs tikai lauskas, viņš skaļā balsī pinkšķēja; un, kad Katija uzzināja, ka kungs, vākdams mazo svešinieku, bija pazaudējis pātadziņu, tad savu omu parādīja, applaudīdama un apsnīdama mazo muļķa puisēli, par kaviem sirdēstiem iemantodama no tēva skaļu pļauku, lai viņa turpmāk uzvestos pieklājīgāk. Abi bērni kategoriski atteicās ņemt svešinieku savā gultā, pat ielaist savā istabā, un, tā kā es nebiju daudz prātīgāka, tad novietoju puisēnu kāpņu gala laukumīnā, cerēdama, ka līdz rītam viņš jau būs aizlasījies. Vai nu nejauši, vai saimnieka balss skāņas vilināts, taču puisēns pielavījās pie mistera Ernšova istabas durvīm, kur kungs to atkāda, kad atstāja savu istabu. Sākās taujāšana, kā zēns šurp nokļuvis. Man neatlika nekas cits kā atzities, un mani par glēvulību un necilvēcību izdzina no mājām.

Tā Hitklifs pirmoreiz iehāca ģimenē. Kad es pēc dažām dienām atkal atgriezos (jo neticēju, ka esmu padzīta pavisam), uzzināju, ka viņi puiku bija nokristījuši vārdā «Hitklifs», — tā sauca manu saimnieku dēlu, kas nomira agrā bērnībā, — un šis vārds kopš tā laika kalpoja viņam gan par vārdu, gan uzvārdu. Katija un Hitklifs nu bija lieli draugi, bet Hindlijs viņu ienīda! Un, patiesību sakot, es arī. Mēs abi puiku tirdījām un izturējāmies pret viņu gauži bezkaunīgi, jo es nebiju tik saprātīga, lai apzinātos, ka esmu netaisna, un pati kundze ne vārdiņa neteica puikas labā, kad redzēja, ka viņam dara pāri.

Viņš šķita drūms, pacietīgs bērns, grūtos dzīves apstākļos norūdīts. Hindlija sitienus viņš panesa, ne acī nepamirkšķinot, ne asaru nenobirdinot, un, kad es viņu kņabiju, viņš tikai ievilka elpu un ielēta acis, it kā

pats netišām būtu sev ko nodarījis un neviens cits nebūtu vainojams. Šī pacietība izraisīja vecajā Ernšovā trakas dusmas, kad viņš atklāja, ka dēls vajā nabaļ pamesto bāreni, kā viņš to mēdza saukt. Viņš pats dēlam vainā kārtā ļoti pieķērās Hitklifam, ticot visam, ko teica (un jāsaka, zēns teica gaužām maz un parastpatiesību), un viņš to lutināja daudz vairāk nekā Katiju, kas bija pārlieku draiska un untumaina, lai kļūtu par miluli.

Tā puika jau pašā sākumā izraisīja ģimenē nesaskaņas. Un, kad mīsis Ernšova pēc nepilniem diviem gadiem nomira, Hindlijs jau bija ieradis redzēt savā tēvdrīzāk apspiedēju nekā draugu un Hitklifā — viltnieku, kurš piesavinājies sev viņa vecāku mīlestību un īstā dēla tiesības; un, prātojot par šo netaisnību, viņa sirdī krājās sarūgtinājums. Kādu laiku es domāju tāpat, bet kad bērni saslima ar masalām un man vajadzēja to kopt un par tiem rūpēties, kā sievietei pienākas, tā savus uzskatus grozīju. Hitklifs bija smagi slimš un kad viņam klājās visgrūtāk, tad gribēja, lai es pastāvīgi vīģi sēžu pie viņa; viņš, manuprāt, jūta, ka es daudz viņa labā daru, bet tik prātīgs viņš nebija, lai apjēgtu, ka mans pienākums prasīja, lai to darītu. Tomēr jāatzīst, viņš bija vismierīgākais bērns, kādu man jebkad nācies kopt. Atšķirība starp viņu un abiem pārējiem bērniem lika man izturēties neitrālāk. Katija un Hindlijs mani šausmīgi tramdīja, turpretim viņš bija rāms kā jērs, kaut gan viņš tāds bija savas noslēgtās dabas nevis lēnprātības dēļ.

Viņš izveseļojās, un ārsts apgalvoja, ka tas lielā mērā ir mans nopelns, un uzslavēja mani par labo kopšanu. Es lepojos ar ārsta atzinību un atmaigu pret radījumu, kura dēļ šo uzslavu izpelnījos, un tā Hindlijs zaudēja pēdējo sabiedroto. Tomēr iemīļot Hitklifu es nespēju un bieži brīnījos, ko gan mans kungs atradis tik dievinā

Jauns cienīgu šajā drūmajā zeņķī, kas, cik atceros, kunga labvēlību ne reizi neatmaksāja ar pateicību. Zēns nebija rupjš pret savu labvēli, tikai vienaldzīgs, kaut gan gluži labi zināja, cik ļoti saimnieks viņam pieķēries, un saprata, ka viņam tikai jāieminas par kaut ko un visi mājnieki darīs viņam pa prātam. Tā, piemēram, atceros, ka misters Ernšovs reiz gadatirgū nopirka divus kumeļus — katram puikam vienu. Hitklifs paņēma sev staltāko, bet tas drīz sāka klibot, un, kad to atklāja, viņš teica Hindlijam:

— Mums jāmainās zirgiem. Man nepatīk manējais. Ja negribēsi, pasūdzēšu tēvam, ka mani šonedēļ trīs reizes piekāvi, un parādīšu viņam savu roku, kas līdz plecam vienos zilumos. — Hindlijs parādīja Hitklifam mēli un sadeva pa ausīm. — Dod labāk savu zirgu lūgt, — Hitklifs neatlaidās, izšmaukdams priekšīnā (jo karuna notika stallī), — tik un tā tev vajadzēs mainīties, un, ja vēl pasūdzēšu par šiem sitieniem, tu dabūsi los atpakaļ ar uzviju.

— Pazūdi, suns! — Hindlijs uzbrēca, draudēdams gāzt viņam ar metāla atsvaru, kas tika lietots kartupeļu un siena svēršanai.

— Met, — Hitklifs attrauca, — tad es pasūdzēšu, ka tu lielījies padzīt mani no mājām, tiklīdz vecais nomirs, un noskatīšos, vai viņš tevi pašu tūdaļ nepadzīs.

Hindlijs meta, un svaru bumba trāpīja Hitklifu krūtīs tā, ka nogāza viņu gar zemi, taču viņš tūdaļ uzrausās, bāls un bez elpas. Un, ja es nebūtu aizkavējusi, viņš tāds arī būtu devies pie kunga, lāvis savam izskatam runāt paša vietā, atsedzis vaininieku un guvis pilnīgu gandarījumu.

— Ņem, ņem manu kumeļu, čigān! — jaunais Ernšovs iesaucās. — Bet es lūgšu dievu, lai kumeļš lauž tev sprandu! Ņem viņu, lai velns tevi parauj, tu skrandaino līdējl Luncinies ap tēvu, izmāni visu, kas viņam

pieder, un vēlāk parādi, kas tu esi, velna izdzimums tāds! Se kumeļš, lai viņš sašķaida tev smadzeņpodu!

Hitklifs bija atraisījis kumeļu, lai aizvestu to uz savu steliņģi, un gāja dzīvniekam nopakaļus; Hindlijs beidza šo savu runu, notriekdams Hitklifu garšļaukus zem kumeļa kājām, un, neapstājies, lai pārlicinātos, va viņa cerības piepildījušās, skrēja prom, cik ātri vien jaudāja. Es pārsteigta vēroju, cik aukstasinīgi puisēns piecēlās un turpināja iesākto nodomu: viņš apmainīja seglus un visu pārējo un tad apsēdās uz siena kaudzes, lai atžirgtu no spēcīgā trieciēna, pirms devās uz dzīvojamo ēku. Man viegli izdevās viņu pierunāt vainu par zilumiem uzvelt kumeļam; puisēnam bija gluži vienīga alga, kādu pasaku izgudro, ja viņš bija dabūjis to, pēc ka likoja. Un tiešām, viņš sūdzējās tik reti par šādiem strīdiņiem, ka es visā nopietnībā domāju, viņš nav atriebīgs, taču es gaužām maldījos, kā jūs pats redzēsiet.

Piektā nodaļa

GADI pagāja, un misters Ernšovs sāka sirgt. Viņš visu mūžu bija bijis veselīgs un rosīgs, tomēr spēki pēkšņi apsīka, un kungs, saistīts pie istabas kamīna kakta, kļuva arvien īgnāks. Katrs nieks viņu kaitināja, un iedomāta viņa autoritātes ignorēšana padarīja viņu vai traku. Tas jo sevišķi bija vērojams tad, kad kāds mēģināja viņa mīlulim uzkundzēties vai valdīt pār to; kungs kaisli uzmanīja, lai Hitklifam netiktu teikts neviens ļauns vārds, jo viņu, kā šķita, bija apsēdusi doma, ka visi zēnu ienīst un grib tam darīt ļaunu tāpēc, ka viņš to mīl. Puikam par labu tas nenāca, jo labsirdīgākie no mums, negribēdami kungu uzbudināt, izdabāja viņa vājībai; bet izdabāšana radīja labvēlīgu augsni zēna lepībai un sliktām īpašībām. Taču šāda rīcība

Un savā ziņā par nepieciešamību, jo divas trīs rei-
Hindlija dusmu izvirzumi tēva klātbūtnē satraci-
Ja sirmgalvi līdz neprātam: viņš paķēra savu spieķi,
delu pārmācītu, un drebēja aiz niknuma, ka nespēja
izdarīt.

Beldzot mūsu vikārs (toreiz mums bija vikārs, kas
kalēja sev iztiku ar mazo Lintonu un Ernšovu skolo-
šanu un sava niecīgā zemes gabaliņa apstrādāšanu)
teica sūtīt jaunekli koledžā, un misters Ernšovs tam
piekrita, kaut gan smagu sirdi, jo teica: — Hindlijs
neko neder, viņam nekad neklāsies labi, kurp viņš arī
nedotos.

No visas sirds cerēju, ka tagad mums mājās būs
miers. Mani sāpināja doma, ka kungam jācieš tāpēc,
ka darījis labu. Es iedomājos, ka viņa vecišķais, slimī-
gais īgnums radies ģimenes nesaskaņu dēļ, kā viņš arī
pats to apgalvoja; bet patiesībā, ser, īstais iemesls bija
vājā veselība. Tomēr mēs vēl būtu gluži labi satikuši,
ja nebūtu divu cilvēku — mis Katijas un Džozefa, mūsu
kalpa. Jūs viņu tur, jādomā, redzējāt. Vecis bija un
droši vien arī vēl tagad ir vispretīgākais paštaisnais
varizejs, kāds jebkad rakņājies pa biblii, lai solītos
labumus izmeklētu sev un ar lāstiem apkrautu savus
tuvākos. Viņam bija nags uz pātarošanu un svētulīgu
plāpāšanu, un tāpēc viņš mācēja ļoti ietekmēt misteru
Ernšovu. Jo kungs kļuva vārgāks, jo stiprāka kļuva
Džozefa ietekme. Bez žēlastības tas skubināja kungu
glābt savu dvēseli un stingri valdīt pār bērniem. Viņš
to kūdīja uzskatīt Hindliju par pakļidūšu cilvēku un
nemitīgi ik vakaru izgudroja virkni visdažādāko pasaku
par Hitklifu un Katrinu, nekad neaizmirsdams paglai-
mot Ernšova vājībai un galveno vainu uzkraudams
meitenei.

Protams, viņai piemita īpašības, kādas es nekad agrāk
nevienu cita bērna raksturā netiku novērojusi. Viņa

mūs visus izveda no pacietības simtiem reižu dienā un vēl biežāk — sākot ar brīdi, kad nonāca lejā, līdz pat mirklim, kad aizgāja gulēt, mēs ne mirkli nevarējām justies droši, ka viņa neizdara palaidnības. Viņa arvien bija vislabākajā omā, mēle viņai ne uz brīdi nerimās — dienu viņa pavadīja dziedādama, smiedamās un mocīdama katru, kurš nedarīja to pašu. Nesavaldīgs, nežēnīgs meitēns, bet viņai bija mīlīgākās ačeles, jaukākie smaids un vieglākā gaita visā novadā. Un ticu, ka būtībā viņai nekādu ļaunu nodomu nebija, jo, ja viņai kādu pa nopietnam bija novedusi līdz asarām, tad reti gadījās, ka viņa nebūtu palīdzējusi tam, ko saraudināja, un likusi sev par prieku atkal nomierināties. Hitklifam viņa bija pieķērusies pārlieku stipri. Lielāku sodu mēs viņai nevarējām izgudrot kā turēt abus šķirtus, lai gan viņa vairāk par mums visiem saņēma rājienus viņa dēļ. Rotaļās viņai ārkārtīgi patika tēlot mazu kundzi, ļaujot rokām pilnu vaļu un izrīkojot biedrus. Arī ar mani viņa mēģināja tāpat apieties, bet man negribējās pakļauties viņas untumiem un pavēlēm, un to es viņai arī pateicu.

Misters Ernšovs, jāsaka, nesaprata savu bērnu draiskulības, viņš pret tiem arvien izturējās bargi un nopietni. Un Katrīna savukārt nevarēja iedomāties, kāpēc viņas tēvam jābūt īgnākam un neiecietīgākam sirgšanas laikā, nekā tas bija agrāk. Viņa nīgrie pārmetumi izraisīja meitenē ļaunu prieku tēvu kaitināt: viņa nekad nejutās tik laimīga kā tad, kad mēs visi reizē viņu rājām, un aizstāvējās pret mums nebēdīgiem, draiskiem skafieniem un trāpīgām atbildēm, padarīdama Džozefa svētulīgos lāstus smieklīgus, kaitinādama mani un darīdama tieši to, ko viņas tēvs ienīda visvairāk, proti, rādīdama, ka viņas tēlotai nekaunībai, kura misteram Ernšovam šķita īsta, bija lielāka vara pār Hitklifu nekā tēva labsirdībai, ka puika izpilda visu, ko *viņa* tam liek, bet to, ko liek *tēvs*, dara tikai tad, kad tas pašam

ja prātam. Uzvedusies visu dienu, cik slikti vien iespējams, viņa dažkārt vakarā pielabinādāmās gribēja vērst atkal par labu.

— Nē, Katij, — vecais vīrs tad mēdza teikt, — nevaru tevi mīlēt, tu esi ļaunāka par savu brāli. Ej, bērns, noskaiti lūgšanu un lūdz, lai dievs tev piedod; liekas, mātei un man jānožēlo, ka esam tevi audzinājuši! — Sākumā viņa par to raudāja, bet, vienmēr atstumta, vēlāk noslēdzās sevī un tikai pasmējās, kad es sūtīju viņu pielūgties un pateikt, ka viņa nožēlo savus pārkāpumus.

Tomēr beidzot sīta stunda, kas darīja galu mistera Ernšova likstām zemes virsū. Kādā oktobra vakarā viņš klusi un mierīgi nomira, sēdēdams krēslā pie kamīna. Stiprs vējš auroja ap māju un gaudoja skurstenī; laiks likās negants un bargs, taču īsti auksts vēl nebija, un mēs visi sēdējām kopā — es mazliet patālāk no kamīna nodīdama un Džozefs, lasīdams bībeli, pie galda (jo kalpi, dienas darbus beiguši, parasti uzturējās dižistabā). Mēs Katija tikko bija pārcietusi slimību un tāpēc izturējās rāmi; viņa sēdēja, atbalstījusies pret tēva ceļgaliem, un Hitklifs gulēja uz grīdas, ielicis galvu viņas klēpī. Atceros, kā kungs pirms aizmigšanas, meitas brīnišķīgos matus glaudīdams, priecājās, redzot meiteni tik maīgu, un teica:

— Kāpēc tu nevari būt arvien tik mīļa meitene, Katija?

Viņa pievērsa tēvam sejiņu un smiedamās atjautāja:

— Kāpēc tu nevari būt arvien tik mīļš vīrietis, tēti?

Taču, redzēdama tēvu atkal sadrūmstam, viņa tūdaļ noskūpstīja tam roku un teica, ka ieaijāšot to miegā. Meitene sāka klusu dziedāt un dziedāja, līdz tēva pirksti palaida vaļā viņas roku un galva viņam noslīga uz krūtīm. Tad es liku viņai apklust un nekustēties, baidīdamās, ka viņa slimnieku varētu uzmodināt. Veselu

pusstundu mēs sēdējām kā pelītes un būtu sēdējušas tāpat vēl ilgāk, ja Džozefs, nobeidzis bībeles nodaļu, nebūtu piecēlies un teicis, ka šim nu jāmodinot kungu vakara lūgšanai un gulēt iēšanai. Viņš panācās un priekšu, uzrunāja kungu un pieskārs tā plecām. Bet kungs pat nepakustējās, tāpēc Džozefs paņēma sveci un paskatījās uz saimnieku. Man šķita, ka kaut kas nav īsti kārtībā, kad viņš sveci nolika, un, paņēmusi bērnu pie rokas, es čukstus pavēlēju viņiem doties augšā un necelt troksni — vakara lūgšanu lai šovakar noskaitītu paši, jo Džozefam vēl šis tas darāms.

— Es vispirms pateikšu tētīm ar labu nakti, — Kattija teica un apskāva tēva kaklu, pirms mēs paguvām to aizkavēt. Nabaga bērns zaudējumu tūda! atklāja. Viņa iesaucās: — Ak, viņš ir miris! Hitklif, viņš ir miris! — Un abi sāka raudāt, ka sirds vai lūza.

Arī es tiem piebiedrojos, skaļi un rūgti raudādama, bet Džozefs noprasīja, ko mēs gan domājo, tā kaukādami par svēto debesīs. Viņš lika man apgērbt apmetni un aizskriet uz Gimmertonu pēc ārsta un mācītāja. Nesapratu, kāda nozīme vēl saukt vienu vai otru. Bet es tomēr gāju, par spīti vējam un lietum, un atvedu tikai vienu no viņiem — ārstu. Otrs teica, ka atnāksot no rīta. Ļaudama Džozefam sniegt paskaidrojumus ārstam, es steigšus devos uz bērnu istabu. Durvis bija pusvīrus, redzēju, ka bērni vēl nebija apgūlušies, lai gan pulksteņi jau rādīja pāri pusnaktij; bet nu viņu asaras bija rimušās un manas palīdzības viņiem vairs nevajadzēja. Nabaga dvēselītes mierināja viena otru ar jaukām iedomām daudz labāk, nekā es to būtu spējusi darīt, un neviens mācītājs pasaulē nav skaistāk iztēlojis debesu valstību kā šie bērni savā sirdsskaidribā. Šņukstēdama klausoties viņu valodā, es nevarēju darīt neko citu kā vēlēties, kaut jel mēs visi kopā tur būtu drošībā un patvērumā.

Sestā nodaļa

MISTERS HINDLIJS atbrauca uz bērēm un — kas mūs parsteidza un sacēla valodas kaimiņos visapkārt — atveda sev līdzīgu sievu. Kas viņa bija un kur dzimusi, to viņš mums nekad neteica; naudas un ievērojama vārda tai laikam gan nebūs bijis, citādi Hindlijs nez vai būtu klepis tēvam savu laulību.

Viņa nebija no tiem cilvēkiem, kas par katru cenu velas mājā visu apgriezt otrādi. Katrs priekšmets, ko viņa redzēja, tiklīdz pārkāpa pār mājas sliekšni, šķita viņu iepriecinām, tāpat kā viss, kas ap viņu nolika, izņemot gatavošanos apbedīšanai un sēru viesu klātie. Man Hindlija sieva, spriežot pēc viņas uzvedības bērēm ceremonijas laikā, šķita kā pusjukusi. Viņa aizdrāzās prom uz savu istabu un lika man iet viņai līdzī, kaut gan man vajadzēja sagērbt bērnus. Tur viņa sēdēja, drebinādama un rokas lauzīdama, reizī reizēm iejautājās: — Vai viņi jau aizgājuši? — Pēc tam viņa historiskā aizrautībā ņēmās stāstīt, kādu iespaidu uz viņu atstājot melnā krāsa, tad uzlēca kājās, tricēja pje visām miesām un beidzot izplūda asarās — un, kad es apjautajos, kas tad viņai īsti kaiš, atbildēja, ka nezinot, bet ļoti baidoties mirt. Manuprāt, nāve viņai draudēja tikpat maz kā man. Viņa gan bija diezgan tieviņa, taču jauņa un sārtu seju, un acis viņai mirdzēja spoži kā briljanti. Bet es tomēr ievēroju, ka ejot pa kāpnēm augšup, viņa strauji elpoja, ka vismazākais negaidītais troksnītis lika viņai satrūkties un ka dažbrīd viņai uznāca mokošs klepus, taču es nezināju, ko šīs pazīmes vēsta, un man nebija nekādas vēlēšanās viņu žēlot. Mēs šeit, visā visumā, mister Lokvud, svešiniekiem neko sevišķi nepieķeramies, — ja tie nepieķeras mums vispirms.

Pa trim prombūtnes gadiem jaunais Ernšovs bija manāmi pārvērties: bija kļuvis kalsnāks, zaudējis svaigo

sejas krāsu un runāja un ģērbās tagad gluži citādi, un atgriezies viņš jau pašā pirmajā dienā pateica Džozefam un man, ka mums turpmāk būs jāuzturas virtuvē un dižistaba jāatstāj viņam. Jā, viņš pat visai labprāt būtu izklājis ar grīdsegām un izlīmējis ar tapetēm kādu mazu, brīvu telpu, iekārtojot to sev par dzīvojamo istabu; taču viņa sieva tik ļoti priecājās par balto grīdu un milzīgo kvēlojošo pavardu, par alvas bļodām un kannām, un skapi ar porcelāna traukiem, par suņu būdu un telpas plašumu, un par to, ka varēja brīvi kustēties dižistaba, kur viņi parasti uzturējās, ka viņš saprata: viņas ērtību uzlabošanai tas nebija vajadzīgs, un tāpēc šo nodomu atmeta.

Viņa izrādīja prieku arī par to, ka jauno paziņu vidū atadusi sev māsu, un trieca ar Katrīnu, to skūpstidama un skraididama apkārt kopā ar viņu, un apveltīja meiteni sākumā ar veselu birumu dāvanu. Taču viņas jūsmā drīz atslāba, un, kad viņa sadrūma, Hindlijs kļuva nežēlīgs. Pietika pāris viņas vārdu, kuros izpau-dās nepatika pret Hitklifu, lai Hindlijā atmodinātu veco naidu pret zēnu. Viņš izstūma to no savas sabiedrības pie kalpiem, atņēma tam iespēju mācīties pie vikāra un lika strādāt uz lauka, prasīdams no zēna tikpat smagu darbu kā no citiem muižas puisiem.

Sākumā Hitklifs savu degradēšanu panesa gluži labi, jo Katija viņam ierādīja visu, ko mācījās pati, un kopā ar viņu strādāja vai rotaļājās uz lauka. Viņiem abiem bija vāslielākās izredzes izaugt par īstiem mežoņiem, jaunajam kungam bija gluži vienalga, kā tie uzvedas, ko dara, un tie savukārt vairījās viņa. Hindlijs pat nebūtu licies ne zinīs, vai tie svētdienās apmeklē baznīcu vai ne, ja Džozefs un vikārs nebūtu viņam pārmetuši nevērību, kad bērni turp negāja, un tad viņš atcerējās, ka jāliek Hitklifu nopērt un Katrīna jāatstāj bez pusdienām vai vakariņām. Bet visvairāk bērni priecājās,

kad viņiem izdevās aizskriet tīreļos un palikt tur visu dienu; sodu viņi pēc tam saņēma smiedamies. Vikārs varēja uzdot Katrīnai izmācīties no galvas, cik vien daudz nodaļu gribēja, un Džozefs varēja pērt Hitklifu, līdz pašam roka sāpēja, — bērni visu aizmirsa, tiklīdz bija atkal kopā, vismaz tai mirklī, kad bija izgudrojuši kādu palaidnīgu atriebības plānu, un es bieži klusām noraudājos, redzējama viņus kļūstam jo dienas jo nebēdnīgākus, pati neuzdrošinādamās teikt par to ne pušplēsta vārda aiz bailēm zaudēt to pašu drusciņu varas, kas man vēl bija pār šiem cilvēkbērniem, kurus visi bija pametuši.

Kādā svētdienas vakarā gadījās, ka Hitklifu un Katiņu vai nu trokšņošanas, vai cita tamlīdzīga sīka pārkāpuma dēļ izdzina no istabas, un, kad es izgāju ārā pasaukt bērnus vakariņās, nekur nevarēju tos atrast. Mēs pārmeklējām visu māju, augšā un apakšā, pagalmā un staļļos; viņi nekur nebija manāmi, un galu galā Hindlijs lielās dusmās lika nobultēt durvis un nozvērīnāja visus, ka neviens nedrīkstot viņus naktī ielaist. Visa saime devās pie miera, un es, pārlieku nobažījusies, lai ietu gulēt, atvēru savas istabas slēgus un, kaut arī lija, pabāzu galvu ārā, lai klausītos tumsā, jo biju nolēmusi, par spīti aizliegumam, viņus tomēr ielaist, ja tikai viņi pārnāktu. Pēc britiņa es izdzirdēju soļus uz ceļa; tie nāca aizvien tuvāk, tad redzēju aiz vārtiem atspīdam luktura gaismu. Uzmetu galvā lakatu un aizsteidzos turp, lai aizkavētu bērnus klauvējot uzmodināt misteru Ernšovu. Bet tur stāvēja tikai Hitklifs, un es satrūkos, redzējama viņu vienu pašu.

— Kur ir mis Katrīna? — es noprasīju. — Nav taču noticis nekas jauns, ko?

— Viņa ir «Strazdos», — viņš atbildēja. — Un arī es tur varētu būt, bet tie nebija tik pieklājīgi, lai uzaicinātu mani palikt.

— Nu tu dabūsil — es teicu. — Nekad tu nevari rīmties, kamēr tevi neaizsūta darbā. Kas jūs trieca dzīves prom uz «Strazdiem»?

— Ļauj nogērbt samirkušās drēbes, tad es tev visu izstāstīšu, Nellij, — viņš atbildēja.

Es lūdzu viņu piesargāties un neuzmodināt kungu, un, kamēr viņš izgērbās un es gaidīju, lai nodzēstus sveci, viņš turpināja: — Mēs ar Katiju aizmukām caur veļas mazgātavu, lai pakļejotu brīvībā, un, kad ieraudzījām «Strazdu» ugunis, nospriedām aizskriet turp un paskatīties, vai Lintoni arī pavada svētdienas vakarus, kautā stāvot un aiz aukstuma drebot, kamēr tēvs ar māti sēž un ēd, un dzer, un dzied, un smejas, pie kamīna sildīdamies. Vai tu domā, ka tā viņi dara? Jeb arī lasa sprediķus, un kalps, viņus pārklusot, iztaujā un liek viņiem iemācīties no galvas garu garu virkni vārdu no svētajiem rakstiem, ja viņi labi neatbild?

— Droši vien ne, — es atbildēju. — Viņi, bez šaubām, ir labi bērni, un tad nav vajadzīga tāda valdīšana kā jums jūsu sliktās uzvedības dēļ.

— Neliekuļo, Nellij, — viņš turpināja. — Muļķības! No pašām «Kalnu Aukām» līdz «Strazdu» parkam mēs jozām neapstājoties. Katiju skrējiens bija gluži nokausējis, jo viņa bija basām kājām. Rit tev dubļos būs jāsameklē viņas kurpes. Mēs izlīdām caur žoga spraugu un tumsā taustījāmies pa taku uz priekšu, līdz apstājāmies puķu dobē pie dzīvojamās istabas loga, no kura plūda gaisma; slēgus viņi vēl nebija aizvēruši, un aizkari bija tikai pa pusei aizvilkti. Pakāpušies uz ēkas pamata malas un turēdamies pie loga dzegas, mēs varējām ieskatīties istabā, un mēs tur redzējām — ak, cik skaistil — lielisku, ar karmīnsarkanu paklāju izklātu telpu un ar sarkanu drēbi pārvilkta mēbeles, un sarkaniem galdautiem: aplātus galdus, un koši baltus grieslus ar zelta apmaļti, bet no griestu vidus nokārās sud-

ruha ķēditēs uzvērtā stikla lāsīšu strūkļa, kas mirdzēja un laistījās milīgā vaska svečīšu gaismā. Veco Lintonu tur nebija. Edgaram ar māsu vieniem pašiem piederēja vīsa šī telpa. Vai tie nu nevarēja būt laimīgi? Mums liktos, ka esam debesīs! Un tagad uzmini, ko tavi labie bērni tur darīja? Izabella — tai būs laikam kādi vienpadsmit gadi, vienu gadu jaunāka par Katiju — gulēja istabas viņā galā, kliegdama un spiegdama tā, ka varētu domāt, — to dursta raganas ar nokaitētām adatām. Edgars, klusi raudādams, stāvēja pie kamīna, un uz palda pašā vidū, ķepu purinādams un smilkstēdams, sedēja mazs sunītis, kuru, kā mēs no viņu ķildas sapratām, viņi, savā starpā plēšoties, gandrīz vai bija pārvēlušies uz pusēm. Gatavie idioti! Lūk, kāda bija viņu izprieca! Sīrīdas par to, kurš turēs rokās silto spalvu lamoliņu, un pēc ķildas abi divi sāk brēkt un atsakās to pieņemt. Mēs pilnā kaklā smējāmies par šiem mēmes lutekļiem, mēs tos nicinājām! Kad tu kādreiz esi pieķērusi mani, ka es būtu vēlējies dabūt to, ko vēlas Katrīna? Vai — kad tu redzējusi, ka mēs sev būtu kavējuši laiku dīcot un šņukstot un vārtoties pa grīdu katrs savā istabas galā? Ne par tūkstoš dzīvēm es nemainītos ar Edgaru Lintonu, pat tad nē, ja es varētu atļauties nogrūst lejā Džozefu no visaugstākās kores un visu mājas fasādi nokrāsot ar Hindlija asinīm!

— Klusāk, klusāk! — es viņu pārtraucu. — Tomēr, Hitklif, tu man neesi vēl pateicis, — kur palikusi Katrīna?

— Teicu jau, ka mēs smējāmies, — viņš turpināja. — Lintoni mūs izdzirdēja un vienā rāvienā kā bultas metās uz durvīm; vispirms iestājās klusums, un tad atskanēja saucieni: «Māmiņ, māmiņ!»; «Tēti!», «Māmiņ, nāc šurp!», «Tēti, nāc, tēti!». Viņi tiešām kaut ko tam līdzīgu brēca. Mēs sacēlām briesmīgu troksni, lai tos vēl vairāk sabaidītu, un tad nolēcām no malas, jo kāds

jau atvēra durvis un mēs sapratām, ka labāk būs, ja dosim kājām vaļu.

Es turēju Katiju pie rokas un skubināju viņu, bet tad viņa pēkšņi pakrita. «Mūc, Hitklif, mūc!» viņa čukstēja. «Viņi palaiduši vaļā buldogu, un tas mani tur ciet.» Nezvērs, Nellij, bija nogrābis Katiju aiz potītes, es dzirdēju tā briesmīgo krākšanu. Viņa pat neiekliedzās, it nemaz! Viņa nebūtu arī kliegusi, ja traka govju viņu būtu uz ragiem uzdūrusi. Bet es kliedzu! Skala balsī izgrūdu lāstus, kas varētu iznīcināt visus kristietības ienaidniekus, sadabūju akmeni, iebāzu to sunim zobos un no visa spēka mēģināju iebīdīt vēl dziļāk rīklē. Beidzot viens tāds velna kalps nāca ar lukturi kliegdams: «Turi ciet, Dog! Turi ciet!» Viņš tomēr mainīja toni, kad redzēja, kā sunim klājas. Suns smaka nost. Garā sarkanā mēle veselu puspēdu karājās laukā no mutes, un pār atkarenām lūpām tecēja asiņainas siekalas. Vīrietis pacēla Katiju, viņai kļuva nelabi — ne jau aiz izbiļa, par to esmu drošs, bet aiz sāpēm. Viņš viņu nesa, es sekoju, raidīdams nopakaļ lāstus un draudus. «Ko tad tu atradi, Robert?» Lintons no mājas durvīm sauca. «Dogs noķēris mazu meitēnu, ser,» kalps atbildēja, «un puika arī šeit ir,» viņš piebilda, mani sagrābdams, «izskatās pēc pēdējā vazaņķa! Ļoti iespējams, ka laupītāji tos gribēja iecelt pa logu, lai tie vēlāk, kad visi guļ, atver durvis, un tad būtu nieks mūs noslepkavot. Muti ciet, draņķa zaglēn! Tu par to dabūsi karātavas. Mistars Linton, nelieciet bisī nost.» «Nē, nē, Robert,» atsaucās vecais muļķis. «Nelieši zināja, ka es vakar saņēmu naudu, un domāja mani smalki apstrādāt. Nāc iekšā, es tiem sarikošu varenu uzņemšanu! Tā, Džon, aiztaisi ķēdi! Dženij, iedod Dogam drusku nodzerties! Uzbrukt miertiesnesim viņa paša namā un turklāt svētdienas laikā! Kur gan gals viņu nekaunībai? Mērij, mīļā, paraugies šurp! Nebīsties,

puika vien tik ir — bet nelietīgums sejā skaidri ma-
jams; vai tad nebūtu pakalpots mūsu valstij, ja viņu
tad pakārtu, pirms viņa istā daba iespēj parādīties
darbos, tāpat kā tagad tā izpaužas vaibstos?» Viņš pa-
vilka mani zem kroņluktura, un misis Lintona uzlika
uz deguna brilles un šausmās pacēla rokas. Glēvulīgie
bērni arī pielīda tuvāk, un Izabella čukstēja: «Šausmīgs
puika! Tēt, ieslēdz viņu pagrabā! Viņš izskatās gluži
kā pats kā pareģotāja dēlēns, kas nozaga manu fa-
ntu. Vai ne, Edgar?»

Kamēr šie mani pētīja, pienāca Katija; viņa dzirdēja
kaut spriedelēšanas beigas un iesmējās. Edgars Lintons,
pētījoši pablenzis viņā, tiktāl attapās, ka pazina Katiju.
Tu jau zini, viņi redz mūs baznīcā, citur gan reti ar
liem satiekamies. «Tā taču ir mis Ernšova!» viņš pa-
čukstēja mātei. «Un paskaties, kā Dogs viņu sakodis,
kā viņas kāja asiņo!»

«Mis Ernšova? Muļķības!» izsaucās dāma. «Mis Ern-
šova gan skraidīs apkārt pa pasauli ar čigānpuiku! Un
tomēr, mīļie, bērns tērpies sēru drānās, — jā, noteikti, —
un varbūt tas sakropļots uz visu mūžu!»

«Cik nosodāmi bezrūpīgs ir viņas brālis!» šausminā-
jis misters Lintons, no manis pievēršdamies Katijai.
«Man jau Šilders (tas, ser, bija vikārs) teica, ka Ern-
šova meitenei ļaujot uzaugt vispilnīgākā pagānismā. Bet
kas tas ir? Kur viņa sev sadabūjusi šo biedru? Ak! Es
to zinu, tas taču ir mana nelaiķa kaimiņa dīvainais,
Liverpūles ceļojuma laikā iegūtais atradenis — mazs,
noklidis indiešu, amerikāņu vai spāniešu bērns.»

«Katrā ziņā ļauns puika,» vecā lēdija piezīnēja, «kas
kārtīgā mājā nemaz neiederas! Vai tu, Linton, ievēroji
viņa valodu? Esmu sašutusi, ka mani bērni to dzir-
dējuši.»

Es atkal sāku lādēties, — nu nedusmojies, Nellij, —
un tad Robertam lika mani izvest laukā. Es atteicos iet

bez Katijas, bet viņš mani izvilka ārā dārzā, iedevu rokā lukturi un pateica, ka paziņošot misteram Ernšovam par manu uzvedību, un, pavēlējis man nekavējoties iet projām, aizslēdza durvis. Aizkari vienā stūrī joprojām bija vaļā, un es atkal ieņemu izlūkotāja posteni. Jo, tiklīdz Katrīna būtu gribējusi atgriezties mājās un viņu nebūtu laiduši, es būtu sasitis lielās logu rūtīs druskās. Viņa rāmi sēdēja uz dīvāna. Misis Lintoni noņēma no viņas pleciem moderes pelēko apmetni, kuriemēs bijām patapinājuši savai pastaigai, un, galvu griežot, zīdama, kā man likās, pārmetoši kaut ko viņai teica. Katija ir jauna lēdija, un tie pret viņu izturējās citādi nekā pret mani. Tad kalpone ienesa bļodu ar siltu ūdeni un mazgāja Katijai kājas, misters Lintons pagatavoja viņai glāzi karstvīna, Izabella iebēra klēpī veselu šķēli viķi cepumu, bet Edgars stāvēja nostāk, muti atplēti. Pēc tam viņi žāvēja un sukāja Katijas skaistos matus. Uzāva viņai milzīgi lielas tupeles un aizveda pie kārtmāna, un es viņu atstāju tik priecīgu, cik vien priecīgs viņa varēja būt, izdalot savus kārumus mazajam sunim un Dogam, kuram plikšķināja pa degunu, kamētas ēda, un likdama Lintonu tukšajās zilajās acīs iekveloties mazai dzīvības dzirkstelītei, kas bija vājš jūsmīgās sejiņas atspulgs. Redzēju tos stulbas apbrīnas pārņemtus; viņa taču ir nesalīdzināmi pārāka par tiem — par it visiem pasaulē, vai ne, Nellij?

— Šis notikums sacels lielāku traci, nekā tu domā, — es atbildēju, apsedzot zēnu un nodzēšot sveci. — Tiesi nelabojams, Hitklif; Hindlijam būs jāķeras pie ārkārtējiem līdzekļiem, gan tu pats redzēsi.

Mani vārdi piepildījās ātrāk, nekā es to vēlējos. Ne laimīgā dēka Ernšovu satracināja. Un tad vēl nākamajā dienā misters Lintons personīgi ieradās mūsmājās, lai visu šo lietu nokārtotu, un nolasīja jaunajam kungam tādu pamācību par ceļu, pa kuru tas vedot savu ģimeni

ka tas pavisam nopietni sāka pārdomāt par puiku. Hitklīfs pērienu nedabūja, bet viņu nobrīdināja, ka, tiklīdz viņš teiks Katrīnai kaut vārdu, viņu padzīs, un misis Lrnšova apņēmās turēt savu svainieni, tiklīdz tā atgriezīsies mājās, pienācīgi grožos, ņemot palīgā viltu, nevis varu. Ar varu viņai tas arī nebūtu izdevies.

Septītā nodaļa

KATIJA palika «Strazdos» piecas nedēļas, līdz Ziemassvetkiem. Pa šo laiku viņas potīte bija pilnīgi izārstēta un uzvedība stipri uzlabojusies. Kamēr Katija dzīvoja tur, jaunā kundze viņu bieži apciemoja un uzsāka savu nodomāto pāraudzināšanas darbu, mēģinādama gan ar skaistām drēbēm, gan ar glaimiem modināt pašcieņu meitenē, kas visu labprāt pieņēma. Un tā nu maza, bezcepuraina, nevaldāma mežonēna vietā, kurš mājā butu drāžtin iedrāzies, lai spiestu mūs savos apkampienos, līdz mums elpa aizrautos, no skaista, melna poniņa nokāpa ļoti cēla dāma spalvām rotātā bebrādas cepurītē, no kuras spraucās laukā brūnas matu cirtas, un garā tūka mētelī, kuru tai vajadzēja pacelt uz augšu ar abām rokām, lai varētu lepni iepeldēt mājā. Hindlijs, noceldams viņu no zirga, sajūsmā iesaucās:

— Katij, tu taču esi īsta skaistule! Es tevi gandrīz nebūtu pazinis, tagad tu izskaties kā lēdija. Izabellu Lintonu ar viņu pat salīdzināt nevar, vai ne, Frensisā?

— Izabellai nav to dabisko dotību, kādas ir Katijai, — sieva atbildēja, — bet viņai krietni jāsaņem, lai nepārvērstos mājās atkal par mežonēnu. Ellen, palīdzi mis Katrīnai novilkt virsdrēbes... pagaidi, mīļā, tu saļauksi sprogas... ļauj man atsiet tavu cepurīti.

Es viņai palīdzēju novilkt mēteli, un zem tā parādījās lielisks rūtains zīda tērps, baltas biksītes un spožas

kurpītes, un, kaut gan Katijas acis mirdzēja priekš, kad suņi metās viņu apsveikt, viņa gandrīz vai neudrošinājās dzīvniekiem pieskarties aiz bailēm, ka tie neapsiekalo viņas lielisko tērpu. Tad viņa rāmi noskūpstīja mani: es biju novārtijusies ar miltiem, tāpēc kļūpēju cepu Ziemassvētku plāceni, un nebūtu prātīgi mani atskaut. Un tad viņa raudzījās apkārt, meklējama Hitklifu. Mistars un misis Ernšovi nobažījušies vēroja abu bērnu tikšanos, domādami, ka tā zināmā mērā do iespēju spriest, cik pamatotas ir viņu cerības šos divus draugus izšķirt.

Sākumā Hitklifu bija grūti atrast. Ja jau viņš agrāk, pirms Katrīnas aizbraukšanas, bija bijis nevēlīgs un nekopts, tad tagad viņa stāvoklis bija vēl desmitkārt sliktāks. Neviens, izņemot mani, neveltīja tam kaut tik daudz laipnības, lai nosauktu to par netīru puiku un liktu tam nomazgāties vismaz reizi nedēļā, bet viņa vecuma bērniem reti piemīt dabiska tieksme pēzīpēm un ūdens. Tāpēc arī viņa seja un rokas, nerunājot nemaz par kuplajiem, nesukātajiem matiem un apģērbu, kas trīs mēnešus tam bija kalpojis darbā gadubļos, gan putekļos, bija šausmīgi netīras. Viņš labkam bija aizlīdis aiz sola, kad mājās ienāca tik skaista piemīlīga jaunava viņam līdzīgā, izspūrušā biedra vietā kādu viņš bija gaidījis.

— Vai tad Hitklifa nav? — viņa prasīja, novelkot cimds un atsedzot pirkstus, kuri tai no nekā nedarīšanas un istabā sēdēšanas bija kļuvuši brīnišķīgi balti.

— Hitklif, panāc nu laukā, — mistars Hindlijs uzsauca, ar baudu noskatīdamies Hitklifa apjukumā un priecīdamies, redzot, cik atbaidoši netīram viņam tagad vajadzēja parādīties. — Tev tāpat kā pārējiem katpiem atļauts apsveikt mis Katrīnu.

Katija, ieraudzījusi savu draugu viņa paslēptuvē, metās klāt, lai viņu apkamptu; vienā mirkli meitene pa-

Viņa viņu noskūpstīt uz vaiga kādas septiņas astoņas reizes, bet tad aprāvās un, atgājusi nostāk, izplūda asinieklos, izsaukdamās: — Vai dieniņ, cik tu izskaties melns un dusmīgs! Un cik... cik jocīgs un īgns! Bet tas ir tāpēc, ka esinu pieradusi pie Lintonu Edgara un Izabellas. Hitklif, vai tad tu mani esi aizmirsis?

Katijai bija iemesls tā jautāt, jo kauns un lepnums vērtā Hitklifa seju divkārt drūmāku un zēnu pašu saistīja nekustīgi uz vietas.

— Sniedz roku, Hitklif, — misters Ernšovs vēlīgi teica, — šoreiz tas tev izņēmuma kārtā ir atļauts.

— Nesniegšu vis, — atguvis balsi, zēns atbildēja, — nepalikšu te par apsmieklu. To es necietīšu!

Un viņš būtu pametis visu šo sabiedrību, bet Katija viņu atkal noķēra.

— Es nemaz nedomāju tevi apsmiet, — viņa teica, — nespēju tikai novaldīties. Sarokosimies nu beidzot, Hitklif! Kāpēc tu tik saīdzis? Tas taču gadījās tikai tāpēc, ka tu izskatījies tik jocīgs. Ja tu nomazgāsi seju un sasukāsi matus, viss būs kārtībā, — bet tu esi tik netīrs!

Noraizējusies viņa uzmeta skatienu zēna nosmulētajiem pirkstiem, kurus turēja rokā, un palūkojās uz savu terpu, par kuru baiļojās, ka zēna pieskāriens to nebūs daiļāku vērtis.

— Tev nevajadzēja man pieskarties! — viņš atbildēja, pamanījis meitenes skatienu un parāvis nost savu roku. — Būšu tik netīrs, cik gribēšu. Man patīk būt netīram, un es būšu netīrs.

To teicis, viņš pa kaklu pa galvu metās laukā no istabas, kunga un kundzes smieklu pavadīts un nopietni satraukdams Katiju, kas nevarēja saprast, kāpēc viņas piezīmes izraisījušas šādu dusmu uzliesmojumu.

Kad biju izpildījusi Katijas istabenes lomu, ielikusi plāceņus krāsnī un dižistabā un virtuvē uzkūrusi pama-

tīgu uguni, padarīdama šis telpas mājīgas, kā tad Ziemassvētku vakarā pienākas, es dziros apsēsties un pati sev par prieku padziedāt korāļus, nemaz neņemot vērā Džozefa apgalvojumus, ka jautrās melodijas, kuras biju izvēlējusies, izklausoties pēc vienkāršām dziesmām. Viņš bija aizgājis uz savu kambari, lai tur klusībā skaitītu pātarus, un misters Ernšovs ar sievu saistīja Katijas uzmanību ar dažādām košām mantiņām, kas bija nopirkta dāvanām mazajiem Lintoniem pateicībā par viņu laipnību. Ernšovi tos bija uzaicinājuši pavadīt rītdienu «Kalnu Aukās», un ielūgums bija pieņemts ar noteikumu — proti, misis Lintona lūdza, lai mājinieki parūpējas, ka viņas lutekļi nenāk saskarē ar «palaidnīgo, rupju zēnu».

Tādā kārtā es vakarā paliku viena. Es ieelpoju smaržīgo, garšvielām piesātināto gaisu, kas nāca no plācējiem krāsni, un priecājos par spožajiem virtuves piedevumiem, par nospodrināto, mūžīgi zaļās aslapainās palmazariem apvīto pulksteni, par sudraba kausiem, kas jau bija novietoti uz paplātes, lai vakariņās tiktu pielieti ar siltalu; bet vairāk par visu es priecājos par nevainojami spodri izberzto un tīri izslaucīto grīdu — manu sevišķo rūpju priekšmetu. Es klusībā tiksminājos par katru lietu, un tad es atcerējos, kā vecais Ernšovs mēdza ienākt, kad visi darbi bija apdarīti, un, nosaukdam mani par brašu meltu, iespiest man saujā Ziemassvētku dāvanai šiliņu. Un tad man bija jādomā, cik ļoti viņš mīlēja Hitklifu un kā baiļojās, ka pēc viņa nāves neviens vairs nerūpēsies par zēnu, un tā es gluži dabīgi sāku pārdomāt par nabaga puiša pašreizējo stāvokli, un prāts man no dziedāšanas pārsveidās uz raudāšanu. Taču drīz man iešāvās galvā, ka daudz prātīgāk būtu mēģināt kaut ko šajā jaunumā izlabot nekā liet asaras par zēnam nodarīto pārestību. Tāpēc es piecelos un izgāju pagalmā viņu meklēt. Nekur tālu viņš

nebija. Atradu viņu stallī sukājam jaunā ponija spožo spalvu un kā parasti barojam pārējos lopiņus.

— Pasteidzies nu, Hitklif! — es teicu. — Virtuvē tik smulīgi, un Džozefs ir savā kambarī. Pasteidzies un ļauj man tevi skaisti apgērbt, pirms Katija iznāk, un tad jūs varēsiet kopā pasēdēt pie pavarda vieni paši un no sirds parunāties līdz gulētiešanai.

Viņš darīja savu darbu un pat nepavērsa galvu uz manu pusi.

— Nāc nu, tu taču nāksi? — es uzplijos. — Jums katram būs pa plācenītim, tie jau gandrīz gatavi, un pusstunda tev paies, lai sapostos.

Gaidīju minūtes piecas un, atbildi nesaņēmusi, aizgāju. Vakariņas Katija ēda kopā ar brāli un svainieni. Mēs ar Džozefu ieturējām maltīti nemīlīgā atmosfērā, ko atdzīvināja pārmetumi no vienas puses un dzēlīgums no otras. Hitklifa plācenis un siers palika uz galda visu nakti laumām ko mieloties. Darbu zēnam izdevās novilcināt līdz pulksten deviņiem, un tad kluss un nelokams viņš devās uz savu istabu. Katija, kuraļ bija daudz kas kārtojams jauno draugu uzņemšanai, palika nomodā līdz vēlam vakaram. Vienu reizi viņa ienāca virtuvē, lai parunātos ar savu veco draugu, bet tas jau bija aizgājis, un viņa pakavējās tikai tik ilgi, lai apvaicātos, kas viņam noticis, un atkal aizgāja. Nākamajā rītā Hitklifs piecēlās agri un, tā kā bija svētku diena, tad ar visu savu slikto omu aizgāja uz tīreli un neatgriezās ātrāk, kamēr ģimene nebija devusies uz baznīcu. Gavēšana un pārdomas, kā šķita, bija uzlabojušas viņa garastāvokli. Kādu brītiņu viņš pakavējās pie manis un, saņēmis dūšu, pēkšņi ieteicās:

— Nellij, uzpos mani, es būšu labs.

— Ir arī pēdējais laiks, Hitklif, — es atbildēju. — Tu *apbēdināji* Katrīnu. Teikšu atklāti: viņa nožēlo, ka vis-

pār atgriezusies mājās! Liekas, tu apskaudi viņu tāpēc ka viņai vairāk saprāta nekā tev.

Ka viņš spētu *apskaust* Katrīnu, to Hitklifs nevarēja saprast, bet, ka viņš Katrīnu apbēdinājis, to atskārt gluži labi.

— Vai viņa teica, ka ir apbēdināta? — viņš man nopietni jautāja.

— Viņa šorīt raudāja, kad stāstīju, ka tu atkal esi aizgājis.

— Kas par to! *Es* raudāju naktī, — viņš atbildēja — un man bija vairāk iemesla raudāt nekā viņai.

— Kā tad: tev gan bija iemesls iet gulēt ar lepnu sirdi un tukšu vēderu, — es teicu. — Lepni ļaudis pašsagādā sev lielas bēdas. Bet, ja tev kauns savas jūteļības dēļ, tad tev jālūdz viņai piedošana, tiklīdz viņa pārņāk mājās. Tev jāiet viņai klāt un jānoskūpst viņa tū jāsaka... nu, tu jau pats vislabāk zini, ko teikt, tikai dari to no sirds, nevis tā, it kā tu uzskatītu viņu tagad par svešinieci lepno drēbju dēļ. Un tagad, kaut arī man jāpagatavo laikus pusdienas, pacentīšos nozagt kādu britiņu, lai uzpostu tevi tā, ka Edgars Lintons tev blakus šķitīs tikai lelle, un tāds viņš arī ir. Tu gan esi jaunāks un tomēr — lai zibens mani sasper — lielāks un plecos divtik plats kā viņš, un tu viņu vienā rād vienā varētu notriekt gar zemi. Vai nesaproti, ko tu to spētu?

Hitklifa seja uz mirkli atplauka; tad tā atkal sadrūma, un viņš nopūtās.

— Bet, Nellij, kaut arī es divdesmit reizes notrieku Edgaru gar zemi, viņš taču tāpēc nekļūs neglitāks un es nekļūšu skaistāks. Ak, kā vēlos, kaut man būtu gaišs mati un balta āda un es tikpat labi varētu gērbties un uzvesties kā viņš un kaut man rastos izdevība kļūt tik bagātam kā viņš!

— Un uz katra soļa brēkt pēc memmes, — es pie-

bildu, — un drebēt, kad lauku puisis paceļ dūri pret
lovl, un lietus gāzes dēļ cauru dienu tupēt mājās. Ak
klif, maz gan tev dūšas! Panāc šurp pie spoguļa,
un es parādīšu, ko tev vajadzētu vēlēties. Vai redzi šīs
divas grumbas starp acīm un šīs biezās uzacis, kurām
labūt slaidā lokā izliektām, nevis sarauktām, un šos
divus tumšos naidniekus, kuri tik dziļi iegūlušī zem pie-
tes un nekad never drosmīgi vaļā savus lodziņus, bet
vienmēr tikai dzēlīgā izsmieklā glūn kā tādi velna
okškeri? Vēlies labi stipri un centies nogludināt šīs ne-
glītas grumbas, brīvi atvērt acu plakstus un pārvērst
šos naidniekus par uzticīgiem, nevainīgiem eņģeļiem,
kuri nepazīst aizdomu un šaubu un vienmēr redz drau-
ģus tur, kur nav īsti pārliecināti, ka viņu priekšā ir
naidnieki. Neizliecies nu pēc nikna šuncļa, kurš zina,
ka pēriens, ko saņēmis, ir bijis pelnīts, un tomēr savu
ciešanu dēļ ienīst gan pērēju, gan visu pasauli.

— Citiem vārdiem sakot, man jāvēlas Edgara Lintona
Helās, zilās acis un gludā piere, — viņš atbildēja. — To
es arī vēlos, taču tikt pie tā vis nevaru.

— Laba sirds tev palīdzēs tikt pie skaistas sejas,
manu zēn, — es turpināju, — pat ja tu būtu īsts moris,
bet jauna sirds pat visglītāko seju padara nejaukāku
par nejauku. Un tagad, kad nu esam nomazgājušies un
masukājušies, un izstrīdējušies, saki, — vai tev pašam
arī neliekas, ka esi gluži glīts? Man gan liekas. — to
noliegt nevar. Īsts apburtais princis. Kas zina, vai tavs
tevs nav Ķīnas valdnieks un māte Indijas karaliene un
vai katrs no viņiem nav spējīgs par vienas nedēļas
līdzākumiem nopirkt «Kalnu Aukas» un «Strazdus» kopā!
Un varbūt tevī nolaupīja jauni jūrnieki un atveda uz
Angliju. Bijusi es tavā vietā, es stāstītu brīnumu lietas
par savu izcelšanos, un apziņa, kas es esmu, dotu man
pietiekami daudz drosmes un lepnuma izturēt nieka
muižnieķļa spaidus!

Tā es turpināju tērzēt, un Hitklifs pamazām atbrīvojās no drūmuma un sāka jau likties gluži patīkams, kā mūsu sarunu pēkšņi pārtrauca rībiens, kas, no ceļa turvodamies, pēkšņi ieskanējās pagalmā. Viņš pieskrējis pie loga un es pie durvīm tieši laikā, lai redzētu abus Lintonu bērnus, kažokos un mēteļos satuntuļotus, kā kāpjām no ģimenes karietes un Ernšovus nokāpjām uz zirgiem, jo ziemā viņi bieži devās uz baznīcu jāšu. Katrīna paņēma abus bērnus pie rokas un, ievēdus viņus dižistabā, apsēdināja pie kamīna uguns, kas viņu bēlajām sejām lika ātri sārtoties.

Paskubināju Hitklifu tagad labāk izturēties draudzīgi, un viņš man arī labprāt paklausīja. Bet liktenīgā gribēja, lai brīdī, kad viņš pavēra durvis no virtuves no otras puses šīs durvis vērtu Hindlijs. Viņi sastapa un kungs, vai nu noskaidro, ieraugot Hitklifu tīru un priecīgu, vai arī tāpēc, ka gribēja izpildīt misis Lintonai doto solījumu, ar spēju grūdienu atstūma zēnu atpakaļ virtuvē un dūsmīgi pavēlēja Džozefam:

— Turi zeņķi tālāk no istabas un aizved viņu uz bēniņiem, kamēr paēdam pusdienas. Citādi viņš vēlbāzīs savus nagus tortē un čieps augļus, ja atstās viņu ar bērniem uz brīdi vienu.

— Nē, kungs, — es nenoturējos neathildējusi, — viņš nekad neko neaiztiks, un, manuprāt, viņam sava tiesāgardumu jādabū tāpat kā mums visiem.

— Viņš saņems savu tiesu no manas rokas, ja pirms tumsas redzēšu viņu šeit lejā, — Hindlijs man uzbrēca.

— Prom, vazaņķi! Ko! Tu šeit vēl švītu tēlosi, vai? Pagaidi tik, kad satveršu tevi aiz šīm glaunajām cirtām — tad redzēsim, vai es nepastiepsu tās mazliet garākas.

— Tās jau tā ir pietiekami garas, — piebilda jaunais Lintons, durvis čivinādams. — Brīnums, ka viņam

galva no tām nesāp. Tās viņam krīt acīs kā kumeļam krepes!

So piezīmi viņš izmeta, nemaz nedomādams kādu atzvainot, bet Hitklīfs ar savu straujo dabu nebija radīts paciest nekaunību no puikas, kuru, liekas, jau toreiz ienida kā sāncenši. Viņš paķēra terīni ar karsto abolu merci (pirmo metamo, kas gadījās pa rokai) un gāza tas saturu runātājam sejā; tas sāka vaimanāt tik skaļi, ka Izabella un Kātrīna atsteidzās notikuma vietā. Mister Ernšovs vaininieku tūdaļ nogrāba un aizveda uz savu istabu, kur tam, bez šaubām, savas niknās dusmas vēsinādams, pamatīgi atriebās, jo atgriezās gluži sarkans un bez elpas. Es sadabūju trauku divi un diezgan nikni berzu ar to Edgara degunu un muti, apgalvodama, ka viņš par savu iejaukšanos dabūjis, ko pelnījis. Izabella sāka raudāt, viņai gribējās braukt mājās, bet Kātrīna apmulsusi stāvēja blakus un notikušā dēļ sarka.

— Tev nevajadzēja ar viņu runāt! — viņa pārmeta jaunajam Lintonam. — Viņš bija sliktā omā, un tagad tu sabojāji visus jūsu ciemošanās priekus, un viņš dabūs pērienu, un es nevaru ciest, ka viņu per! Es vairs nevaru ēst pusdienas. Kāpēc tu viņu uzrunāji, Edgar?

— Es neuzrunāju, — šņukstēja Edgars, izsprucis no manām rokām un nobeidzams aptīrišanos ar savu balista kabatas drāniņu. — Es mammai apsoliju, ka nerunāšu ar viņu ne vārda, un arī nerunāju.

— Nu tad nebrēc, — Kātrīna nievājoši atbildēja, — dzīvs taču paliki. Beidz niķoties, mans brālis nāk, nomierinies! Mierā! Izabella! Vai tev kāds ko nodarīja?

— Nu, bērni, sēdieties tagad savās vietās! — sauca Hīndlijs, trokšņaini ienākot. — Tāds drauķa puika lika man pamatīgi svīst. Nākamo reizi, Edgar, aizstāvi taisnību pats savām rokām, — tas tev uziabos ēstgribu!

Mazā sabiedrība, ieraudzīdama smaržīgo mielastu,

atguva līdzsvaru. Viņi bija izsalkuši pēc jājienu un brauciena un, tā kā nevienam nekas nopietns nebija noticis, viegli nomierinājās. Misters Ernšovs piekrāva viņiem pilnus šķīvjus, un kundze bērņus uzjautrināja, mundri tērzēdama. Es viesus apkalpoju, stāvēdama aiz Katrīnas krēsla, un man bija sāpīgi redzēt meiteni, kā tā sausām acīm un vienaldzīgu seju sāka griezt gabaliņos uz šķīvja uzlikto zoss spārniņu. «Kāds nejūtīgs bērņs,» es sevī nodomāju, «cik viegli viņa tiek pāri vecā rotaļu biedra nelaimei.» Nebūtu domājusi, ka viņa ir tāda patmīle. Viņa cēla kumosu pie mutēs, tad nolika to atpakaļ uz šķīvja; vaigi viņai pietvīka un asaras ritēja pār tiem. Viņa ļāva nokrist dakšiņai un mudīgi noliecās zem galdauta, lai slēptu savu satraukumu. Ilgi es gan nedomāju, ka viņa ir nejūtīga, jo redzēju, ka viņa visu dienu jutās kā elles ugunīs, nopūlēdamās atrast iespēju pabūt britiņu vienatnē vai apciemot Hitklifu, kuru saimnieks bija ieslēdzis. To es atklāju, kad gribēju tam slepus iedot paēst.

Vakarā visi dejoja. Katija lūgtin lūdzās, lai Hitklifu atbrīvo, jo Izabellai nebija partnera. Viņas lūgšanas bija veltīgas, un man lika aizvietot iztrūkstošo. Dejas karstumā izkūpēja viss mūsu drūmums, un jautrība kļuva vēl lielāka, kad ieradās piecpadsmit cilvēku lielais Gimmertonas orķestris, kurā bez dziedātājiem ietilpa trompete, trombons, klarnetes, fagoti, mežragi un kontrabass. Katrus Ziemassvētkus orķestris apstaigāja visas ievērojamākās mājas, vākdams ziedojumus, un mēs uzskatījām par lielu baudu paklausīties tā sniegunam. Kad parastie korāļi bija nodziedāti, mēs muzikantiem palūdzām nospēlēt vēl dziesmiņas un jautrākus gabalus; mīsis Ernšova mīlēja mūziku, un tāpēc viņi mums sniedza to ļoti bagātīgi.

Arī Katrīnai mūzika patika, bet viņa teica, ka vislabāk tā skanot kāpņu augšgalā, un tāpēc pa tumsu devās

turp; es viņai sekoju. Durvis apakšstāvā aizvērās, un daudzo ļaužu dēļ neviens mūsu prombūtni nepamanīja. Taču Katija nepalika kāpņu galā, bet devās tālāk līdz bēniņu telpai, kurā bija ieslēgts Hitklifs, un sauca viņu. Kādu britiņu viņš stūrgalvīgi neatbildēja. Meitene neatlaidās un beidzot panāca, ka viņš caur dēļu sienu atsaucās. Es ļāvu nabaga bērniem netraucēti sarunāties, līdz dziesma gāja uz belgām un man vajadzēja iet pasniegt dziedātājiem atspirdzinājumus; tad es uzkāpu augšā pa redeļu kāpnēm, lai Katiju brīdinātu. Neatradusi meiteni ārpusē, izdzirdu viņas balsi bēniņos. Katija kā pērtiķēns bija izlīdusi laukā pa vienas bēniņu telpas lodziņu un pa jumtu aizlavijusies līdz otras telpas lodziņam. Tikai ar lielām mokām man izdevās Katiju pierunāt līst atpakaļ. Kad viņa tomēr atgriezās, viņai līdzī nāca arī Hitklifs, un viņa kategoriski prasīja ņemt zēnu līdzī uz virtuvi, jo Džozefs bija aizgājis pie kāda kaimiņa paglābtieš no mūsu, kā viņam labpatika izteikties, «velna dziesmu» dziedāšanas. Es bērniem gan pateicu, ka nekādā ziņā nedomāju atbalstīt viņu stīkus, bet, tā kā gūsteknis kopš vakardienas pusdienām nekā nebija ēdis, šoreiz piemiegšu aci, ka tie apved ap stūri misteru Hindliju. Hitklifs nonāca lejā, es apsēdināju viņu krēslā pie pavārda uguns un piedāvāju viņam visvisādus kārumus, bet viņš bija izvārdzis un maz ko ēda, un visi mani mēģinājumi viņu izklaidēt cieta neveiksmi. Uzlicis elkoņus uz ceļgaliem un zodu iespiedis rokās, viņš sēdēja, drūmās pārdomās iegrimis. Kad apvaicājos, ko viņš tā prāto, tad pavisam nopietni atbildēja:

— Mēģinu izdomāt, kā Hindlijam visu atmaksāt. Varu gaidīt vienalga cik ilgi, kad tikai beidzot varu to izdarīt. Cerams, ka viņš nenomirs, pirms pagūstu viņam atriebties!

— Kauns, Hitklif! — es teicu. — Tikai dievam klā-

jas sodīt ļaunus cilvēkus; mums derētu mācīties piedot.

— Nekā nebij! Dievs nejutīs tādu gandarījumu ka es, — viņš atbildēja. — Gribētu tikai zināt, kā to vislabāk izdarīt! Atstāj mani vienu, gan izdomāšu; kamēr domāju, tikmēr bēdas nejutu.

— Bet, mister Lokvud, es pavisam aizmirstu, ka šīs pasakas jūs nevar izklaidēt. Kā gan man varēja ienākt prātā tāda plāpāšana; auzu tume atdzisusi, un jūs snauzat, — jāiet gultā! Varēju taču visu, kas jūs interesē par Hitklifu, pastāstīt pāris desmit vārdos.

Un, pārtraukusi savu stāstīšanu, saimniecības vadītāja piecēlās un nolika šuvekli, bet man nebija spēka aiziet no kamīna, un snaust es nebūt nesnaudu.

— Pasēdiet vēl, misis Dīna, pasēdiet vēl pusstundiņu. Tas taisni ir labi, ka jūs stāstāt bez steigas. Tā man patīk, un tādā pašā garā jums stāsts arī jānobeidz. Katrs raksturs, kuram jūs vairāk vai mazāk pieskārties, mani interesē.

— Pulkstenis ir tieši vienpadsmit, ser.

— Nekas, neesmu radis iet gulēt pirms pusnakts. Pulksten vienos vai divos — tas ir pietiekami cilvēkam, kurš guļ līdz desmitiem.

— Nevajadzētu vis guļēt līdz desmitiem. Labākais rīta cēliens tad jau sen garām. Kas līdz desmitiem rītā nav padarījis pusi dienas darba, riskē atstāt nepadarītu arī otru pusi.

— Nekas, misis Dīna, sēdieties tik atkal savā krēslā, jo šoreiz esmu nodomājis izstiept nakti līdz nākamās dienas pēcpusdienai. Paredzu, ka būšu vismaz pamatīgi saaukštejies.

— Ceru, ser, ka nebūsiet. Bet nu jums jāļauj man pārlēkt kadiem gadiem trim; pa šo laiku misis Ernšova...

— Nē, nē, neļaušu nekā tamlīdzīga! Vai jūs arī zināt, kā tas ir, kad jūs sežat vienatnē un jūsu priekšā ka-

ķene uz paklāja mazgādama aplaiza kakēnu, un jūs tik leiinteresēti vērojat šo procedūru, ka kļūstat pikts, ja turātāja atstāj nenomazgātu kaut austiņu?

— Tas, manuprāt, ir šausmīgi garlaicīgi.

— Tieši otrādi, nogurdinoši aizraulīgi. Tā pašreiz jutos es, un tāpēc turpiniet stāstīt sīki jo sīki. Sāku saprast, ka cilvēkiem šajā malā, ja salīdzina ar cilvēkiem pilsētā, ir daudz lielāka vērtība; gluži tāpat kā zirneklis cietuma kamerā ieslodzītajam ir kaut kas daudz nozīmīgāks nekā zirneklis parastās mājas iemītniekam; un tomēr dedzīgo interesi nosaka ne tikai apstākļi vietu, kuros vērotājs atrodas. Cilvēki šeit *patiesām* raugās uz dzīvi nopietnāk, pievēršdamies vairāk savai iekšējai un mazāk ārējai pasaulei ar tās pārmaiņām un mazsvarīgām ārišķībām; un es varu iedomāties, ka šeit mīla uz mūžu ir gandrīz iespējama, turpretim agrāk es nekādi ueticēju, ka mīla var pastāvēt kaut vai gadu. Pirmais gadījums liek iedomāties izsalkušu cilvēku, kam noliek priekšā tikai vienu ēdienu, kuram viņš tad var pievērst uzmanību pilnīgi un apmierināt ēstgribu; otrā gadījumā izsalkušo apsēdina pie galda, kas klāts visvisādiem izsmalcinātiem ēdieniem, — cilvēks varbūt no visa kopumā gust tikpat lielu baudu, taču katrs atsevišķs ēdlens saista viņa uzmanību un paliek atmiņā tikai kā nieka sīkums.

— Ak! Kad jūs iepazīsieties, tad redzēsiet, ka mēs šeit esam gluži tādi paši cilvēki kā visur citur, — mazliet apmulsusi no manas garās runas, piezīmēja mīsis Dina.

— Piedodiet, — es iebildu, — jūs pati, mīlā sirds, esat visskaidrākais pierādījums šī apgalvojuma apla mībai. Izņemot dažas nenozīmīgas novada īpatnības, jūsos nav nevienas īpašības, kuras esmu paradis uzskatīt par raksturīgām jūsu šķirai. Esmu pārliecināts, jūs esat pārdomājusi krietnu tiesu vairāk, nekā kalpi pa

rasti mēdz darīt. Jūs bijāt spiesta izkopt prāta spējas, jo jums nebija izdevības izmainīt savu dzīvi sīknaudā.

Misis Dīna iesmējās.

— Protams, domāju, ka esmu nosvērts, saprātīgs cilvēks, — viņa teica. — Taču ne jau nu gluži tāpēc, ka dzīvoju kalnos un gadu gadiem esmu redzējusi tikai vienas un tās pašas sejas un vienas un tās pašas izdarības; esmu guvusi smagu skolu, un tā man iemācīja dzīves gudrību, turklāt, mister Lokvud, esmu lasījusi vairāk, nekā jūs spējat iedomāties. Jūs šeit, bibliotēkā, nevarētu atrast nevienas grāmatas, kurā es nebūtu ieskaatījusies un no kuras nebūtu sev arī kaut ko guvusi. Izņemot grieķu, latīņu un franču valodā sarakstītās, taču arī tās es protu atšķirt citu no citas, bet no trūcīgā tēva meitas vairāk nevar prasīt. Tā kā man tomēr jāturpina stāsts kā īstai tenku vācelei, tad darīšu to labāk tūlīt; un, neizlaidusi vis trīs gadus, pievērsīšos nākamā gada — 1778. gada vasarai, tas ir, vasarai pirms gandrīz divdesmit trim gadiem.

Astotā nodaļa

BRINIŠĶIGĀ jūnija rītā piedzima mans pirmais mīļais, mazais auklējamais un vecās Ernšovu dzimtas pēdējā atvase. Mēs grābām sienu attālajā pļavā, kad kalpone, kura mums mēdza nest brokastis, atsteidzās veselu stundu agrāk nekā parasti, jau viņpus takas, kas veda šķērsām pāri pļavai, mani saukdama.

— Ak, kas par lielu bērnu! — viņa elsa. — Skaistākais puisēns, kāds jebkad piedzimis. Bet dakteris saka, kundzei jāmirst, viņš saka, viņa jau mēnešiem ilgi slimo ar diloni. Dzirdēju, ka viņš misteram Hindlijam teica: un tagad viņai vairs nav nekā, kas viņu uztur pie dzīvības, un ziemu viņa vairs nesagaidīs. Nāc tūlīt

mājās, tev bērns būs jākopj, Nellij: jābaro ar cukuru un plenu un jāauklē dienu un nakti. Ak, kaut es būtu tavā vietā, jo mazulis piederēs tev pavisam, kad kundzes vairs nebūs.

— Vai viņa ir ļoti slima? — es jautāju, nomezdama grābekli un uzlikdama galvā aubi.

— Laikam gan, kaut arī izskatās mundra, — atbildēja meiča, — un viņa runā tā, it kā cerētu piedzīvot laikus, kad bērns būs pieaudzis. Viņa aiz priekiem ir kā jukusi, un bērniņš ir tik skaists! Bijusi es kundzes vietā, es noteikti nemirtu; jau tikai paskatoties vien uz bērnu, man paliktu labāk, Kenetam par spīti. Arčera kundze nonesa eņģelīti dižistabā pie kunga, un viņa seja sāka tieši starot, te vecais ūpis uzrodas un melš: — Tā, Ernšov, ir īsta svētība, ka jūsu sieva nodzīvoja tik ilgi, lai dāvātu jums šo dēlu. Kad viņa atbrauca, es biju pārliecināts, ka mēs viņu ilgi nepaturēsīm, un nu man jāsaka, ka ziema viņu laikam pieveiks pavisam. Neņemiet to pie sirds un nebēdājieties pārliedziņiem Tur nekā nevar līdzēt! Turklāt jūs gan varējāt izraudzīties kaut ko labāku, nevis meiču kā smildziņu!

— Un ko atbildēja saimnieks? — es jautāju.

— Man liekas, viņš lādējās, bet man bija vienalga, man tikai gribējās redzēt bērnu, — un meitene ņēmās atkal jūsmodama stāstīt par to; tikpat priecīga kā viņa arī es steidzos mājup, gribēdama pati savām acīm apbrīnot bērniņu, kaut arī man bija ļoti žēl Hindlija. Viņa sirdī bija vieta tikai diviem cilvēkiem — sievai un pašam; viņš dievināja abus, bet pielūdza vienu, un es nevarēju iedomāties, kā viņš pārcietīs zaudējumu.

Kad mēs nonācām «Kalnu Aukās», viņš stāvēja galvenajās durvīs, un, mājās ieiedama, es apjautājos:

— Kā klājas mazulim?

— Drīz skries kājiņām, Nellij! — viņš atbildēja, savilkdams seju jautrā smaidā.

— Un kundze? — es atļāvos vaicāt. — Dakteris saka, viņa...

— Pie velna dakteri! — viņš, tumši pietvīkdams, mani pārtrauca. — Frensisa jūtas gluži labi, nākam nedēļ ap šo laiku viņa būs pavisam vesela. Vai iesi augšā? Tad pasaki, ka es nākšu, ja viņa apsolās nerunāt. Es viņu atstāju vienu, jo viņa negribēja klusēt; bet viņa nedrīkst — pasaki kundzei, ka misters Kenets tā teica, — viņa nemaz nedrīkst runāt.

Es aiznesu šo vēsti misis Ernšovai; viņa likās pacīlātā garastāvoklī un jautri atbildēja:

— Es nepateicu gandrīz ne vārda, Ellen, bet viņš divas reizes aizgāja no istabas raudādams. Nu labi, pasaki, ka apsolu nerunāt, taču... tas man netraucēs uzsmaidīt viņam...

Nabadzīte! Pat pēdējā nedēļā pirms nāves jautrais prāts viņu neatstāja, un viņas vīrs ictiepīgi, uē, pat nikni turējās pie domas, ka sievas veselības stāvoklis dienu no dienas uzlabojas. Kad Kenets Hindliju brīdināja, ka šajā slimības stadijā viņa zāles vairs nevarot līdzēt un viņš uzskatot par nevajadzīgu, slimnieci apmeklējams, sagādāt kungam velīgas izdošanas, tas skarbi atcirta:

— Zinu, ka tas nav vajadzīgs! Mana sieva ir vesela. Viņai nav vajadzīgi jūsu apmeklējumi! Viņa nekad nav slimojusi ar diloni. Tas bija drudzis, un nu tas ir pāri; viņas pulss tagad ir tikpat lēns kā manējais un viņas vaigi vēsi kā manējie.

Sievai viņš stāstīja to pašu pasaciņu, un viņa, šķīta, arī ticēja. Bet kādu vakaru, kad viņa pieglaudās vīra plecam, sacīdama, ka cerot rīt celties augšā, viņai uznāca klepus lēkme — pavisami viegla — un kungs viņu apskāvis pacēla sēdus; kundze apvīja abas rokas ap vīra kaklu, sejas izteiksme pēkšņi pārvērtās, un — viņas vairs nebija starp dzīvajiem.

Kā jau kalpone bija pareģojusi, mazo Hertonu atdeva pilnīgi manās rokās. Kamēr misters Ernšovs redzēja bērnu veselu un nedzirdēja brēcam, viņš šai ziņā jutās apmierināts. Taču pats ieslīga izmisumā, vienīgi viņa bedas neizpaudās vaimanās. Ne viņš raudāja, ne lūdza dievu; viņš tikai sodījās, kļūdams arvien izaicinošāks, nolādēja dievu un visu pasauli un nodevās neprātīgai uzdzīvei. Kalpi nespēja ilgi paciest viņa patvaļu un nekrietno izturēšanos, Džozefs un es bijām vienīgie, kas pie viņa palikām. Man sirds neatļāva atstāt savu lolojumu, turklāt, kā jūs zināt, es taču biju mistera Ernšova pienamāsa, un tāpēc es spēju vieglāk nekā svešinieki piedot viņa izturēšanos. Džozefs te palika, lai tiranizētu nomniekus un strādniekus, un arī tāpēc, ka viņš bija kā radīts dzīvot tādā vietā, kur netrūkst ļaunuma, ko pelt un norāt.

Kunga izlaidīgais dzīves veids un izlaidīgā sabiedrība nebija nekāds krietnais paraugs Katijai un Hitklīlam. Kungs izturējās pret zēnu ar tādu nekaunību, kuras pietiktu, lai svēto pārvērstu velnā. Un dažbrīd likās, ka puika tai laikā arī bija kā velna apsēsts. Tiksmā baudā viņš noskatījās, kā Hindlijs neglābjami pagrīma arvien vairāk, kļūdams dienu no dienas nežēlīgāks un drūmāks. Pat aptuveni es nespēju aprakstīt, kāda elle toreiz valdīja mūsu mājā. Vikārs pārtrauca savus apciemojumus, un galu galā neviens kārtīgs cilvēks mūsu tuvumā vairs nerādījās, izņemot Edgaru Lintonu, kas mēdza apciemot Katiju. Piecpadsmit gadu vecumā viņa bija šīs apkārtnes karaliene; otras tai līdzīgas nebija, un viņa izveidojās par augstprātīgu, stūrgalvīgu radījumu, un man viņa nemaz vairs nepatika, tiklīdz bija pāraugusi bērna vecumu; es viņu bieži kaitināju, cenzdamās salauzt viņas iedomību, tomēr viņa neienīda mani par to. Viņas jūtas bija apbrīnojami pašlāvīgas, nemainīga palika arī viņas pieķeršanās Hit-

klifam, un jaunajam Lintonam ar visu tā pārākumu nācās ļoti grūti atstāt uz Katiju tikpat dziļu iespaidu. Vēlāk viņš bija mans kungs: tur virs kamīna ir viņa attēls. Senāk viņa portrets karājās vienā pusē un sievas otrā, bet tagad viņas attēls noņemts, citādi jūmu varētu rasties priekšstats, kāda viņa bija. Vai varat saredzēt?

Misis Dīna pacēla sveci, un es saskatīju seju ar maigiem vaibstiem un ārkārtīgi līdzīgu jaunajai lēdijai «Kalnu Aukās», tikai domīgāku un laipnāku. Portrets bija skaists. Gari, gaiši mati viegli cirtojās pie denļņiem, acis bija lielas un nopietnas, augums gandrīz pārlietu graciozs. Es nemaz nebrīnījos, ka Katrīna Ernšova varēja aizmirst savu pirmo draugu šāda cilvēka dēļ. Es tikai brīnījos, kā viņš, ja raksturs atbilda ārīnei, varēja iemilēt Katrīnu Ernšovu, kādu es to iedomājos.

— Ļoti jauks portrets, — es piezīmēju, pagriežot pret saimniecības vadītāju. — Vai tas ir arī līdzīgs?

— Jā, — viņa atbildēja, — bet viņš izskatījās daudz labāk, kad bija par kaut ko sajūsmināts, šī te ir viņa ikdienišķā seja; viņam visā visumā trūka temperamenta.

— Arī pēc piecu nedēļu ilgās ciemošanās Lintonu mājās Katrīna turpināja satīties ar viņiem. Tā kā šo bērnu sabiedrībā Katrīnai nebija nekāda pamata parādīt sava rakstura skarbās puses un viņa turklāt bija pārlieku saprātīga, lai uzvestos nepieklājīgi tur, kur visi pret viņu izturējās ar ierastu laipnību, viņa, pati to neinaz neapzinādāmās, ar savu neviltoto sirsniņu bija iepatikusies misteram un misis Lintoniem, iemantodama Izabellas apbrīnu un viņas brāļa sirdi un dvēseli; tie bija guvumi, kuri meitenei sākumā glaimoja — jo viņa bija ļoti godkārīga — un ar laiku pamudināja viņu tēlot divējādas lomas, nebūt nevēloties kādu apzināti krāpt. Tur, kur viņa bija dzirdējusi Hitklifu saucam par

«neaptēstu mazu kausli» un par «launu puiku», viņa sargājās uzvesties tāpat kā viņš; turpretim mājās viņai gauzām maz patika parādīt sevišķu pieklājību — par kuru pārējie būtu tikai zobojušies — vai ierobežot savu nevaldāmo dabu, jo par to tikpat nebūtu iemantojusi ne godu, ne cieņu.

Misters Edgars reti sadūšojās tik daudz, lai «Kalnu Aukās» ciemotos atklāti. Viņš šausmīgi baidījās neslavas, kurā bija nonācis Hindlijs, un tāpēc vairījās sastapties ar viņu; bet mēs visi centāmies Edgaru uzņemt, cik laipni vien pratām, un kungs arī pats raudzījās, lai to neaizvainotu, zinādams, kāpēc viņš nāca, un, ja arī nespēja izturēties, kā pienākas, tad centās vismaz negadīties viņam ceļā. Man gandrīz liekas, ka Katrīnai šie apciemojumi bija pretīgi: viņa nebija viltīga, nekad nekoķetēja, un viņai acīm redzami nepatika, ka abi viņas draugi vispār sastopas, jo, kad Hitklifs Lintona klātbūtnē ir nedomāja slēpt, nicinājumu, ko pret to jūta, viņa nevarēja viņam piekrist, kā to darīja Lintona prombūtnē; un, kad Lintons klajā parādīja, kā viņam derdzās un riebās Hitklifs, viņa nespēja tā vārdos noklausīties vienaldzīgi, it kā rotaļu biedra nonicināšana viņu neskartu.

Es bieži klusībā pasmejtos par viņas mulsumu un slepenām bažām, kuras viņa veltī centās no manis slēpt. Tas izklausās ļauni, bet viņa bija tik lepna, ka es neparko nespēju just līdzīgu viņas sirdēstiem, kamēr viņa nebija kļuvusi mazliet pazemīgāka. Beidzot viņa tomēr sevi pārvarēja tiklīdz, ka man atzinās un uzticējās: bez manis viņai taču nebija nevienas dvēseles, kam būtu varējusi prasīt padomu.

Kādu pēcpusdienu misters Hindlijs bija aizgājis un Hitklifs uzdrošinājās sagādāt sev svētdienu. Viņam toreiz, maņuprāt, bija jau sešpadsmit gadu, un viņš, nebūdams ne neglīts, ne muļķis, ar savu raksturu un

ārleni tomēr atslāja uz ļaudīm gluži atbaidošu iespaidu, no kā tagad viņa izskatā nav ne vēsts. Vispirmām kārtām viņš ap to laiku jau bija pilnīgi zaudējis bērniībā gūtās audzināšanas labdarīgo ietekmi, turklāt nepārtuktais smagais darbs — no agra rīta līdz vēlam vakaram — bija iznīcinājis jebkuru viņam agrāk piemītošo tieksmi pēc zināšanām un mīlestību uz grāmatām vai mācībām. Pārākuma apziņa, ko viņam bērniībā bija iepotējusi vecā Erušova labvēlība, bija izgaisusi. Viņš ilgi cīnījās, lai mācībās noturētos vienā līmenī ar Katiju, līdz beidzot nīknā, kaut arī mēmā nožēlā kapitulēja — kapitulēja bez ierunām, un, kad viņš apjēdza, ka viņam spaidu kārtā jānoslīd zemāk par agrāko līmeni, nebija vairs nekā, kas mudinātu viņu spert soli tālāk pa taku, kas veda augšup. Tad āriene piemērojās garīgai pagrimšanai: gaita kļuva lempīga, skatiens nebrīvs; viņa dabiskā sliecība uz atturību izvērtās gandrīz vai stulbā cilvēku nīšanā, un viņš acīm redzot sāka izjust pat zināmu baudu, izraisot reto paziņu vidū drīzāk nepatiku pret sevi nekā cieņu.

Viņi ar Katrīnu vēl joprojām satikās brīvā laikā; bet viņš bija rimies izteikt vārdos savu mīlestību pret Katiju un, niknu aizdomu pārņemts, atvairīja viņas bērnišķīgos glāstus, it kā apzinādamies, ka neviens nevar gūt prieku, izšķērdējot savus draudzības pierādījumus viņam. Tikko pieminētajā dienā viņš ienāca dižistabā, lai pavēstītu, ka šodien nodomājis nestrādāt, — es tieši tobrīd palīdzēju mis Katijai savest kārtībā kleitu: meitene nebija rēķinājusies ar to, ka viņam ienāks prātā slinkot, un, domādama, ka visa dižistaba būs viņas rīcībā, bija kaut kā iespējusi padot Edgaram ziņu, ka brāļa nav mājās, un gatavojās jauno Lintonu pieņemt.

— Vai tu, Katij, šo pēcpusdienu esi aizņēmta? — Hītklifs jautāja. — Vai tu kur iziesi?

— Nē, ārā taču līst, — viņa atbildēja.

— Bet kāpēc tad tev mugurā zīda kleita? — viņš vaicāja. — Cerams, neviens šurp nenāks?

— Man vismaz nekas nav zināms, — stomijās jaunkundze, — bet tev tagad vajadzētu būt uz lauka, Hitklif. Ir jau otrā pēcpusdienas stunda, es domāju, ka tu esi tur.

— Ne jau bieži gadās, ka Hindlijs mūs atbrīvo no savas sasodītās klātbūtnes, — piezīmēja zēns. — Šodien es vairs nestrādāšu: palikšu pie tevis.

— Bet ja Džozefs nosūdz? — viņa iebilda. — Tāpēc labāk ej!

— Džozefs krauj kaļķus Penistonas klints viņā galā, tur viņam ko rauties līdz tumsai; viņš nekā nemanīs.

To pateicis, viņš devās pie kamīna un apsēdās. Katrīna sarauktu pieri brīdi gudroja — viņai likās nepieciešami izvairīties no asumiem. — Izabella un Edgars Lintoni teicās šodien mani apciemot, — viņa pēc mirkļa klusēšanas ierunājās. — Bet, tā kā list, viņi nez vai nāks, taču viņi var arī ierasties, un, ja viņi to dara, tev draud brāziens gluži ne par ko.

— Lai Ellena viņiem pasaka, ka tu neesi runājama, Katij, — viņš neatlaidās, — neraidi mani projām šo tavu nožēlojamo, aušīgo draugu dēļ! Man jau tā vienu otru reizi gribas žēloties, ka viņi... bet nē, es to nedarišu...

— Ko — ka viņi? — Katija iesaucās, satraukta viņā skatīdamās. — Ak Nellij, — viņa tad neapmierināta piebilda, atbrīvodama savu galvu no manām rokām, — tu man izsūkāji visas cirtas. Tagad pietiek, atstāj mani vienul! Nu Hitklif, par ko tad tev gribas žēloties?

— Ne par ko sevišķu, bet paraugies tikai uz kalendāru pie sienas, — viņš rādīja uz ierāmēto lapu, kas karājās loga tuvumā, un turpināja: — Krustiņi apzīmē vakarus, kurus tu pavadīji kopā ar Lintoniem, un pun-

ktiņi tos, kad tu biji kopā ar mani. Vai redzi? Es atzīmēju katru dienu.

— Jā, bet tas ir ļoti muļķīgi; it kā es to ievērotu! — atbildēja Katija sapīkusi. — Un kam tas viss vajadzīgs?

— Lai tev parādītu, ka es to ievēroju, — atbildēja Hitklifs.

— Vai tad man arvien jāsēž pie tevis? — viņa aizsvildamās jautāja. — Kāds labums man no tā? Par ko tad tu runā? Tikpat labi tu varētu būt mēmais vai zīdainis, spriežot pēc tā, kā tu man kavē laiku vai arī kā tu vispār uzvedies.

— Līdz šim tu man nekad neteici, ka es par maz runāju vai ka tev mana sabiedrība nepatīk, Katij, — Hitklifs lielā uzbudinājumā izgrūda.

— Tā nav nekāda sabiedrība, ja cilvēks neko nezina un neko nerunā, — viņa nomurmināja.

Viņas sarunu biedrs piecēlās, taču tam vairs neatlika laika ļaut jūtām izpausties vēl klajāk, jo uz bruģa jau bija dzirdami zirga pakavu klauzieni un, pieklājīgi pieklauvējis, ienāca jaunais Lintons, starodams priekā par negaidīto uzaicinājumu, ko viņš bija saņēmis. Nav šaubu, Katrīna ievēroja atšķirību starp abiem draugiem, kad viens ienāca un otrs izgāja. Pretstats bija tāds pats, kā vienmuļam paugurainam apvidum mainoties ar brīnišķīgu auglīgu ieleju. Un Edgara balss un sasveicināšanās atšķirās no Hitklifa izturēšanās tāpat kā viņa āriene. Viņa runas veids bija tīkams, kluss, un vārdus viņš izrunāja tāpat kā jūs: ne tik cieti kā mēs šeit — un maigāk.

— Cerams, neesmu ieradies par agru, — viņš teica, pamezdam acis uz manu pusi: es biju sākusi pārslaucīt traukus un sakārtot dažas atvilktnes bufetes otrā galā.

— Nē, — atbildēja Katrīna. — Ko tu tur dari, Nellij?

— Savu darbu, mis, — es atteicu. (Misters Hindlijs

man bija piekodinājis būt arvien klāt, kad Lintons slepenībā Katiju apciemo.)

Viņa nostājās man aiz muguras un dusmīgi čukstēja:

— Vācies prom ar savām putekļu lupatām, — ja ir viesi, kalpotājiem nav nekā ko slaucīt un tīrīt istabā, kur tie atrodas.

— Tieši tagad, kad kunga nav mājās, ir reta izdevība paveikt šo darbu, — es skaļā balsī atbildēju. — Viņš necieš, kad es viņa klātbūtnē darbojos ap šīm lietām. Esmu pārliecināta, ka misters Edgars mani atvainos.

— Es neciešu, ka tu *manā* klātbūtnē te rīkojies, — jaunā lēdija pavēlošā balsī teica, nedodama viesim iespēju kaut ko piebilst: viņa vēl nebija atguvusi līdzsvaru pēc strīdīņa ar Hitklifu.

— Ļoti žēl, mis Katrīna, — skanēja mana atbilde, un es cīlīgi turpināju savu darbu.

Katija, domādama, ka Edgars viņu nevar redzēt, izrāva man putekļu lupatu no rokām, dusmās iekniebdama man rokā. Es jau teicu, ka es viņu nemīlēju, un man vienu otru reizi patika viņas lepnību mazliet pazemot, turklāt tagad viņa man bija likusi sāpīgi ciest; tāpēc es strauji piecēlos un spalgi iekliedzos: — Āi, mis, tas nu gan ir ļauns joks! Jums nav nekādu tiesību man kniebt, to es necietīšul

— Es tevi nemaz neaiztiku, mele! — meitene kļiedza, un pirksti viņai drebēja aiz vēlēšanās atkārtot ļauno joku un ausis aiz niknuma pietvīka. Viņai nekad nepietika spēka apvaldīt dusmas, viņa arvien tumši pietvīka.

— Bet kas tas ir, ko? — es skarbi atbildēju un, atspēkodama viņas vārdus, rādīju skaidri redzamo arkano plankumu.

Viņa piesita kāju, brīdi vilcinājās un tad, viņai dziļi piemītošā ļaunuma dzīta, cirta man plauku, turklāt tik sāpīgi, ka acīs man saskrēja asaras.

— Katrīn, mīļā Katrīn!... — iejaucās starpā Lintons, pagalam sašutis par divkāršo grēku — melošanu un vardarbību, ko bija pastrādājis viņa elks.

— Pazūdi no šīs istabas, Ellen! — viņa atkārtoja, pie visām miesām drebēdama.

Mazais Hertons, kas man it visur pa pēdām staigāja līdzī un pašreiz sēdēja tepat blakām uz grīdas, manas asaras redzēdams, arī sāka raudāt un elsodams žēloties par «launo krustmāti Katiju». Nu viņas dusmas pārsviedās uz nelaimīgo bērnu. Viņa sakampa puisēnu aiz pleciem un purināja tik ilgi, līdz nabadziņš kļuva zilgani bāls, un Edgars nevilus satvēra Katijas rokas, lai atsvabinātu bērnu. Acumirkļi Katija atbrīvoja vienu roku, un pārsteigts jauneklis to sajuta pieskaramies vaigam tik sparīgi, ka to par joku uzskatīt nevarēja. Viņš samulsis atrāvās. Es paņēmu Hertonu uz rokām un iegāju ar viņu virtuvē, atstādama durvis vaļā, jo biju ziņkārīga, ar ko jauniešu domstarpība beigsies. Bāls un drebošām lūpām aizvainotais viesis devās pie galdiņa, kur bija nolīcis cepuri.

— Tā arī vajag, — es klusībā teicu. — Lai tas tev būtu brīdinājums, un ej projām! Tā vēl ir laime, ka tu dabūji ieskatīties viņas īstajā dabā.

— Kurp tu ej? — vaicāja Katrīna, tuvodamās durvīm. Viņš pagriezās sānis un mēģināja paiet viņai garām.

— Tu nedrīksti iet! — viņa valdonīgi kļiedza.

— Man jāiet, un es iešu! — viņš atbildēja klusinātā balsī.

— Nē, — viņa neatlaidās un satvēra durvju rokturi, — vēl ne, Edgar Linton! Apsēdies, tu nedrīksti atstāt mani šādā omā! Es būšu nelaimīga visu nakti, bet es negribu būt nelaimīga tevis dēļ.

— Vai tad es varu palikt, kad tu man iesīti? — Lintons jautāja.

Katrīna klusēja.

— Tu mani izbiedēji, un man kauns tevis dēļ, — viņš turpināja. — Nekad vairs nenākšu šurp!

Viņas acis sāka spīguļot un plaksti ietrīcējās.

— Un tu apzināti melojil — viņš teica.

— Nē, to es nedariju! — viņa kļiedza, atkal atgūdama balsi. — Es nekā nedariju apzināti. Labi, tad ej ar! Ej, ja gribi! Bet tad es raudāšu, raudāšu, kamēr saslimšu.

Viņa noslīga ceļos pie viena no krēsliem un visā nopietnībā raudāja. Tomēr Edgars savai apņēmībai palika uzlicīgs... līdz pagalmam; tur viņš vilcinājās. Es nolēmu viņu iedrošināt.

— Jaunkundze ir drausmīgi untumaina, ser, — es teicu. — Kā jau lutināts bērns; jāiet labāk mājās, citādi viņa saslims, lai tikai mūs skumdinātu.

Jūtīgais zēns ieslīpi pameta skatienu uz logu. Viņam bija tikpat grūti aiziet, kā kaķim pamest pusbeigtu peli vai pusapēstu putnu. «Nu,» es nospriedu, «tam vairs nevar līdzēt; tas ir apmāts un savam liktenim neizbēgsl!» Un tā arī bija: viņš pēkšņi apgriezās, steigšus iegāja atpakaļ dižistabā un aizvēra durvis. Kad es pēc krietna brīža iegāju, lai paziņotu viņiem, ka Ernšovs pārnācis līdz nemaņai piedzēries un gatavs sadauzīt visu drusku druskās (tā bija viņa parastā oma šādās reizēs), redzēju, ka strīds tuvību bija vēl palielinājis, jauneklīgās kautrības robežas noārdījis un devis abiem iespēju nomet draudzības masku un atzities mīlestībā.

Ziņa par Hindlija ierašanos mudināja Lintonu tūlīt kāpt zīrgā un Katiju bēgt uz savu istabu. Es steidzos paslēpt mazo Hertonu un izņemt lodi no kunga šautenes, ar ko Hindlijam neprātīgajā uzbudinājumā patika rotaļāties, apdraudot dzīvību katram, kas viņu izaici-

nāja vai pārlietu pievērsa sev viņa uzmanību; un tas man bija jādara, lai viņš nepastrādātu kādu lielu nelaimi, ja viņam ienāktu prātā izšaut.

Devītā nodaļa

VINŠ iestiepuloja, drausmīgi lādēdamies, satvēra mani tieši tai brīdī, kad es paslēpu viņa dēlenu virtuves skapī. Hertons bezgala baidījās gan Hindlija dzīvnieciski mežonīgā maiguma, gan ārprātīgo dusmu; pirmajā gadījumā bērnam draudēja briesmas tikt saspīstam vai skūpstītam, kamēr gals klāt, otrā — tikt iemestam ugunī vai triektam pret sienu. Un tāpēc nabaga radījums sēdēja kluss kā pelīte, vienalga, kur man ienāca prātā viņu nobēdzināt.

— Tā, nu es tevi beidzot pieķēru! — Hindlijs kliecēja, raudams mani, aiz spranda sagrābis, kā suni atpakaļ. — Lai sasper velns debesis un elli, jūs visi esat sazvērējušies šo bērnu nogalināt! Tagad zinu, kāpēc es viņu nekad nedabūju redzēt. Ar paša sātana palīdzību es tev likšu norīt virtuves nazi, Nellij! Nav ko smiet, jo es tikko ieogrūdu Kenetu uz galvas Melnzirga dūkstī; kas tur liels, viens vairāk vai mazāk, un kādu no jums es nogalināšu, lai reiz tieku pie miera.

— Bet man negaršo virtuves nazis, mister Hindlij, — es atbildēju, — ar to grieztas kūpinātas siļķes. Tad jau labāk lai mani nošauj, ja jūs tā vēlaties.

— Lai tevi labāk parauj velns, — viņš teica, — un arī paraus! Nav Anglijā tāda likuma, kas var liegt vīram turēt savas mājas tīras, bet manējās ir atbaidošas! Ver vaļā muti!

Viņš turēja nazi rokā un iebīdīja tā galu man starp zobiem; taču es no viņa niķiem nekad sevišķi nebaidī-

Jos. Es tikai nospļāvos un apgalvoju, ka nazim riebīga garša un es to neparko nerīšu.

— Aha, — Hindlijs iesaucās, palaižot mani vaļā, — tagad es redzu, ka šis mazais nejaucēns nemaz nav Hertons. Piedod, Nellij! Ja viņš tas būtu, tad būtu pelnījis, lai viņam ādu pārvelk pār acīm, tāpēc ka neskrien preti mani apsveikt, bet brēc, it kā es būtu nez kāds biedēklis. Nāc šurp, nerātnais puika! Es tev rādišu spītēt savam labajam tētim. Starp citu, Nellij, vai tev neliekas, ka zeņķis ar apgraizītām ausīm izskatītos labāk? Suņi tad kļūst straujāki, bet man patīk straujums, — padod šurp šķēres... straujāki un glītāki. Turklāt ļaut ausīm augt... tā ir ellišķīga dižmanība, velnišķīga uzpūtība... arī bez tām mēs esam īsti ēzeļi. Mierā, mierā, bērniņ! Nu, nu, mīlulīt! Mierā, noslauki asariņas! Tie tik būs prieki! Nomutē mani! Ko? Viņš negrib? Nomutē, Herton! Sasodīts ar ārā, nomutē! Ak dievs, un šitāds izdzimums man jāaudzina? Tik tiešām, ka es dzīvoju, es knēvelim pārlauzīšu sprandu.

Nabaga Hertons kļiedza un spārdījās tēva rokās, cik jaudāja, un kļiedza vēl skaļāk, kad Hindlijs to nesa augšup un turēja pāri kāpņu margām. Es saucu, ka bērnam bailēs piemetīsies krampji, un steigšus skrēju nopakaļ, lai to atbrīvotu. Kad nonācu augšgalā, Hindlijs pārlicās pāri margām un ieklausījās troksnī, kas atskanēja no apakšas, turklāt bija gandrīz piemirsis, ko turēja rokās. — Kas tur ir? — viņš jautāja, izdzirdis soļus, kuri tuvojās kāpnēm. Es arī pārlicēcos, lai Hitklifam, kura gaišu biju pazinusi, dotu zīmi neiet tālāk, un — brīdī, kad es novērsu acis no Hertona, tas pēkšņi pretodamies saslējās, atbrīvojās no vieglā tvēriena, kas to turēja, un gāzās lejup.

Neatlika vairs laika sajust šausmu trīsas, mēs jau redzējām, ka nelaimīgais radījums bija palicis gluži neskarts. Hitklifs bija nonācis apakšā tieši viskritiskā-

kajā brīdī. Paklausot dabiskam impulsam, viņš puisēnu kritienā bija satvēris un, nolikdams to uz kājām, raudzījās augšup, lai saskatītu nelaimes vaininieku. Sīkstulim, kas šķīries no laimes lozes piecu šiliņu vērtībā un nākamajā dienā uzzina, ka viņš šajā maiņā pazaudējis piectūkstoš mārciņu, nevar būt mulsāka seja kā Hitklifam, kad viņš augšā ieraudzīja misteru Ernšovu. Seja pauda vislielākās mokas — daudz labāk, nekā spēj vārdi, — par to, ka pats bijis rīks, kas nav ļāvis piepildīties savai lolotajai atreibībai. Esmu pārlicināta, — bijis tumšs, viņš mēģinātu vēl labot šo kļūdu, sašķaidot Hertona galvu pret kāpnēm; taču mēs bijām liecinieki, ka viņš puisēnu izglāba, un mirklī es biju lejā un spiedu savu dārgo auklējumu pie sirds. Hindlijs kāpa lejā lēnāk, atskurbis un nokaunējies.

— Tā ir tava vaina, Ellen, — viņš sacīja, — tev vajadzēja viņu no manis noslēpt, vajadzēja viņu man atņemt! Vai viņš nav ievainots?

— Ievainots? — es nikni kļiedzu. — Ja viņš nav miris, tad kļūs plānprātīgs! Ak, es tikai brīnos, ka viņa māte nekāpj ārā no kapa, lai redzētu, ko jūs viņam nodarāt. Jūs esat ļaunāks par pagānu! Tā apieties ar paša miesu un asinīm!

Hindlijs mēģināja pieskarties bērnam, kas, sōdēdams man uz rokas, šņukstot atguvās no bailēm. Tiklīdz tēvs viņam piedūrās, viņš blāva vēl skaļāk nekā pirmīt un spārdījās, it kā viņam nāktu virsū krampji.

— Lieciet viņu mierā! — es uzkliedzu. — Viņš jūs ienīst! Visi jūs ienīst, tā ir visīstākā patiesība! Ir gan jums laimīga ģimene, un brīnišķīgā stāvoklī jūs to esat iegrūdis!

— Būs vēl labāk, Nellij, — paklīdušais virietis, atguvis savu parasto nežēlību, atkal smējās. — Tūlīt vācies prom no manām acīm ar viņu. Un tu, Hitklif, klausies! Pielūko, ka es tevi ne redzētu, ne dzirdētu.

Sonakt es tevi negribu nogalināt, varbūt vienīgi aizdedzināt māju, bet tas būs atkarīgs no mana garastāvokļa.

Ar šiem vārdiem viņš no buletes paņēma degvīna pudeli un ielēja no tās glāzē.

— Nē, nē! — es lūdzos. — Mister Hindlij, es jūs brīdinu. Apžēlojieties taču par nelaimīgo puisīti, ja jums sevis nav žēl!

— No jebkura ciņa viņam būs lielāks labums nekā no manis, — viņš atbildēja.

— Nu tad apžēlojieties par savu dvēseli! — es lūdzos, cenšamās izņemt viņam glāzi no rokas.

— To es nedarišu! Gluži otrādi, es priecātos, legrūdamams to pazušanā, lai sodītu tās radītāju! — dieva zaimotājs kļiedza. — Nu tad... uz dvēseles pazudināšanu!

Viņš izdzēra degvīnu un nepacietīgi lika mums iet, pavadīdams pavēli ar visbriesmīgākajiem lāstiem, pārlietu šausmīgiem, lai tos drīkstētu atkārtot vai atcerēties.

— Tīrais posts, ka viņš dzerdams nenobeidzas, — izmeta Hitklifs, raidīdams atpakaļ tādu pašu lāstu brāzmu, kad durvis aiz mums bija aizvērušās. — Viņš pūlas cik spēdams, taču viņa daba ir stiprāka. Mister Kenets ir ar mieru saderēt uz savu ķēvi, ka Hindlijs pārdzīvos visus vīriešus šaipus Gimmertonai un kapā nonāks kā sirms grēcinieks, ja tikai ar viņu, pateicoties laimīgam gadījumam, nenotiek kaut kas ārpus kārtas.

Es iegāju virtuvē un apsēdos, lai icaijātu savu mazo jēriņu miegā. Hitklifs, liekas, devās cauri virtuvei uz šķūni. Vēlāk gan izrādījās, ka viņš bija aizgājis tikai līdz telpas pretējam galam, apsēdies tur tālu no uguns uz sola, kas stāvēja pie sienas, un palicis turpat nekustīgi sēžam.

Es šūpoju Hertonu klēpī un dūcu dziesmu, kas lesās tā:

«Nakts stundā vēlā bērni raudāja,
Māie kapā zem velēnām dzirdēja...» —

kad mis Katija, kura savā istabā bija sekojusī visam šim troksnim, pabāza galvu pa durvīm un čukstēja:

— Vai tu esi viena, Nellij?

— Jā, mis! — es atbildēju.

Viņa ienāca un tuvojās pavardam. Es, domādama, ka viņa vēlas man ko teikt, pacēlu acis. Meitenes seja šķita satraukta un nemierīga. Lūpas puspavērtas, it kā viņa gribētu runāt, un viņa dziļi ievilka elpu, taču vienīgi nopūtās, nepateikusi ne vārda. Es uzsāku atkal savu dziesmu, jo nebiju vēl aizmirsusi viņas pirmtējo izturēšanos.

— Kur ir Hitklifs? — viņa jautāja, mani pārtraucot.

— Pie sava darba stallī, — skanēja mana atbilde.

Viņš pats neatsaucās, varbūt arī bija aizsnaudies. Sekoja garš klusuma brīdis, es ievēroju, ka divas trīs asaru lāses, ritēdamas pār Katrīnas vaigiem, nokrita uz grīdas flīzēm. «Vai viņa nožēlo savu nekaunīgo uzvedību?» es sev jautāju. Tas būtu kaut kas jauns. Bet lai tikai viņa pati sāk par to runāt, es viņai nepalīdzēšul Nē, viņai ļoti maz rūp viss cits, izņemot to, kas skar viņu pašu.

— Ak mīlāt! — viņa beidzot iesaucās. — Es esmu ļoti nelaimīga!

— Zēl, — piezīmēju. — Jums grūti iztapt; jums tik daudz draugu un tik maz rūpju, un tomēr jūs neesat apmierināta.

— Nellij, vai tu glabāsi manu noslēpumu? — viņa turpināja, nomezdamās ceļos man blakus un paceldama mīlīgās acis ar tādu skatienu, kas spētu aizdzīt pat vislielākās dusmas, kaut arī cilvēkam būtu nez cik daudz pamata skaisties.

— Vai tad ir vērts to glabāt? — es vaicāju jau drusku laipnāk.

— Jā, un tas mani moka, un man tev tas jāpasaka. Es gribu zināt, ko lai daru. Sodien Edgars Lintons mani bildināja, un es viņam devu atbildi; taču, pirms tev atklāju, vai tā bija piekrītoša vai noraidoša, pasaki man, kādai tai vajadzēja būt.

— Bet, mis Katij, ko tad lai saku? — es atbildēju. — Atceroties, kā jūs šo pēcpusdienu uzvedāties viņa klātbūtnē, gribētos teikt, ka prātīgāk būtu viņu noraidīt; bet, tā kā viņš bildināja jūs pēc šī notikuma, tad viņam jābūt vai nu neglābjamam muļķim, vai pārgalvīgam ģeķim.

— Ja tu tā runāsi, es tev niekā vairs nestāstīšu, — viņa sapīkusi atbildēja un piecēlās. — Es viņa bildinājumu pieņemu, Nellij. Pasaki man ātri, vai tas bija pareizi!

— Jūs pieņēmat? Tad kāpēc vēl par to runāt? Jūs savu vārdu devāt un nevarat to ņemt atpakaļ.

— Bet pasaki, vai, tā darīdama, es rīkojos pareizi, — pasaki! — viņa aizkaitinātā balsī teica un, pieri saraukusi, berzēja rokas.

— Te vērā jāņem daudzkas, iekāms uz šo jautājumu var pareizi atbildēt, — es pamācoši teicu. — Vispirms un galvenām kārtām: vai jūs mīlat misteru Edgaru?

— Kas gan to nedarītu? Protams, es viņu mīlul — viņa atbildēja.

Tad es viņai uzstādīju sekojošus jautājumus; būdama divdesmit divus gadus veca meiča es nemaz nerīkojos neprātīgi.

— Kāpēc jūs viņu mīlat, mis Katij?

— Nieki, mīlu, un ar to pietiek.

— Nemaz arī ne, jums jāpasaka, kāpēc.

— Nu tāpēc, ka viņš ir skaists un ir patīkami būt kopā ar viņu.

— Slikt! — es atbildēju.
— Un tāpēc, ka viņš ir jauns un jautrs.
— Vēl joprojām slikti.
— Un tāpēc, ka viņš mīl mani.
— Šajā gadījumā tas ir nesvarīgi.
— Un viņš būs bagāts, un es būšu vissmalkākā lēdija visā apkaimē un varēšu lepoties ar to, ka man ir šāds vīrs.

— Sliktāk par sliktu! Un nu pasakiet, — kā jūs viņu mīlat?

— Nu kā jau visi mīl, — tu gan esi auša, Nellij!

— Nemaz arī ne. Atbildiet!

— Es mīlu zemi zem viņa kājām un gaisu vīrs viņa galvas, un visu, ko viņš aizskar, un katru vārdu, ko viņš saka. Es mīlu visu, ko viņš uzlūko, un visu, ko viņš dara, un viņu pašu tādu, kāds viņš ir. Lūk tā!

— Un kāpēc?

— Nē, nu tu smeļies par mani, un tas ir ļoti ļauns no tevis! Es nemaz nejokoju! — teica jaunā lēdija aizkaitināta, pagrieždamās ar seju pret pavardu.

— Es nemaz nedomāju smieties par jums, mis Katrīna, — es atbildēju. — Jūs mīlat misteru Edgaru tāpēc ka viņš ir skaists un jauns, un jautrs, un bagāts un mīl jūs. Pēdējais iemesls tomēr neskaitās, jo jūs viņu droši vien mīlētu arī tad, ja viņš jūs nemīlētu, un jūs savukārt viņu nemīlētu, ja viņam šo četrus pievilcīgos īpašību nebūtu.

— Nē, tad pavisam noteikti ne, tad es viņu tikai nožēlotu... varbūt ienīstu, ja viņš būtu neglīts un stulbs.

— Bet pasaulē taču ir arī vēl citi skaisti, jauni vīrieši, varbūt vēl skaistāki un bagātāki nekā viņš. Kas jūs kāvē mīlēt tos?

— Ja tādi arī eksistē, manā ceļā viņi tomēr nav gādājušie. Es neesmu sastapusi nevienu labāku par Edgaru.

— Kādreiz jūs varbūt sastapsiet; un misters Edgars tuču nebūs arvien skaists un jauns, un viņš var arī nebūt arvien bagāts.

— Pašreiz viņš tāds ir, un mani interesē tikai tagadne. Tev gan derētu runāt prātīgāk.

— Nu, tas ir izšķiroši. Ja jūs interesē tikai tagadne, tad precieties ar misteru Lintonu.

— Man lava atļauja nav vajadzīga, es ar viņu apprecēšos; bet tu man tomēr nepateici, vai rīkojos pareizi.

— Pavisam pareizi, — ja cilvēki šādā gadījumā rīkojas pareizi, domādami tikai par tagadni. Un nu stāstiet, par ko jūs esat nelaimīga. Jūsu brālis būs iepriecināts; vecajiem Lintoniem, manuprāt, arī nebūs nekā pretim; jūs apmainīsiet nekārtīgas, neomulīgas mājas pret bagātām, cienījamām; un jūs mīlat Edgaru, un Edgars mīl jūs. Viss liekas gludi un patīkami, — kur tad ir šķērslis?

— Te un te! — atbildēja Katrīna un ar vienu roku sīta sev pie pieres, ar otru pie krūtīm. — Tur, kur mit dvēsele. Savā dvēselē un sirdī esmu pārliecināta, ka rīkojos nepareizi.

— Dīvaini, es gan to nesaprotu.

— Tas arī ir noslēpums. Bet, ja tu mani neizsmiesi, es tev paskaidrošu: īsti skaidri es to nespēju, bet es tev aprakstīšu, ko jūtu.

Viņa atkal apsēdās man blakus, viņas seja kļuva skumjāka un nopietnāka un sažņaugtās rokas trīcēja.

— Nellij, vai tev kādreiz rādās dīvaini sapņi? — viņa pēc pāris mirkļiem jautāja.

— Jā. Vienu otru reizi, — es atteicu.

— Man arī. Es savā mūžā redzēju tādas sapņus, kas atmiņā iespiedās uz visiem laikiem un izmainīja manus nodomus; tie ieplūda manī dziļi kā vīns ūdenī un pārgrozīja manas domas. Lūk, viens ir šāds: tūlīt tev to

izstāstīšu, bet sargies kaut vai vienā vienīgā vietīņā par to pasmīnēt.

— Jēl nestāstiet, mis Katrīna! — es iesaucos. — Mēs jau esam pietiekami bēdīgi, arī nepiesaukuši garus un rēģus, kas mūs varētu mulsināt. Saņemieties, esiet jautra, esiet tāda kā arvien! Palūkojieties uz mazo Her-tonu! Viņš nesapņo neko baigu. Cik saldi viņš miegā smaida.

— Jā, un cik saldi viņa tēvs savā vientulībā lādās! Esmu pārliecināta, ka tu Hindliju atceries, kad viņš bija tieši tāds pats apaļvaidzis, tikpat mazs un nevainīgs. Un tomēr, Nellij, es tevi piespiedīšu mani uzklausīt, tas nebūs ilgi, un man šovakar nav spēka būt jautra.

— Nekā negribu dzirdēt, negribu dzirdēt! — es steidzīgi atkārtoju.

Es toreiz sapņus uztvēru mānlicīgi un arī šodien daru tāpat, bet no Katrīnas dvēse tik neparasta grūtsirdība, ka es baidijos izdzirdēt kaut ko tādu, no kā varētu iz-lobīt pareģojumu un paredzēt drausmīgu katastrofu. Viņa bija satraukta, taču tālāk vairs nerunāja. Acīm redzot pievērsusies citai domai, viņa pēc britiņa atsāka

— Ja es nonāktu debesīs, Nellij, es justos ārkārtīgi nožēlojami.

— Tāpēc ka jūs neesat pelnījusi tur būt, — es atbildēju. — Visi grēcinieki debesīs jūtas nožēlojami.

— Bet tas nav tāpēc. Es reiz sapņoju, ka tur esmu.

— Es jums saku, ka negribu klausīties jūsu sapņos, mis Katrīna! Gribu gulēt, — es atkal pārtraucu.

Viņa smējās un turēja mani ciet, jo es sakustējos, gribēdama piecelties no krēsla.

— Nekā briesmīga nav! — viņa man uzbrēca. — Es tikai gribēju pateikt, ka debesis man nemaz nelikās kā mana mājvieta un man sirds aiz bēdām vai lūza, lūdzo-ties atpakaļ uz zemes, un eņģeļi tik ļoti sadusmojās, ka mani nometa pašā viršu tīreļa vidū — visaugstākajā

vietā «Kalnu Aukās». Tur es, aiz prieka šņukstēdama, atnodos. Sis, gluži tāpat kā otrs sapnis, izskaidro manu noslēpumu. Man tikpat maz tiesību precēt Edgaru Lintonu kā uzturēties debesīs, un, ja paklīdušais vīrietis tur iekšā nebūtu degradējis Hitklifu, man tas nenāktu ne prālā. Tagad precēšanās ar Hitklifu mani pazemotu, un tāpēc viņš nekad nedrīkst uzzināt, cik ļoti es viņu mīlu, — un mīlu nevis tāpēc, ka viņš ir glīts, Nellij, bet tāpēc, ka viņš man ir tuvāks nekā es pati. Vienaļga, no kā mūsu dvēseles veidotas, viņa un manējā ir vienādas; Lintona dvēsele no tām atšķiras kā mēness stars no zibens, kā ledus no uguns.

Viņa vēl nebija beigusi runāt, kad es pēkšņi atcerējos Hitklifa klātbūtni. Pamanījusi vieglu kustību, es pagriezu galvu un redzēju zēnu pieceļamies no sola un klusi izlavāmieš ārā. Viņš bija klausījies tik ilgi, līdz dzirdēja Katrīnu sakām, ka precēšanās ar viņu to pazemotu; tālāk viņš vairs neko negribēja dzirdēt. Katrīna, sēdēdama uz grīdas, pāri krēsla atzveltni nevarēja samanīt ne zēna klātbūtni, nedz arī viņa aiziešanu, bet es nobijos un pavēlēju viņai klusēt.

— Kāpēc? — viņa vaicāja, bailīgi pavērdamās apkārt.

— Džozefs ir te, — es atbildēju, izdzirdusi viņa ķeraras riteņus uz ceļa čirkstam, — un līdz ar viņu ienāks Hitklifs. Varbūt viņš šai brīdī jau ir pie durvīm.

— Ak, no durvīm viņš nekā nevar dzirdēt, — viņa atbildēja. — Dod man Herotonu, kamēr tu rūpēsies par vakariņām, un, kad tās būs gatavas, aicini mani paēst kopā ar jums. Es gribu nomierināt savu sirdsapziņu un parliecināties, ka Hitklifam nav jausmas par manām jūtām. Vai ne, viņš neko nebūs manijis? Viņš taču nezina, ko nozīmē mīlēt?

— Es neredzu nekāda pamata, kāpēc viņš to nevarētu zināt tikpat labi kā jūs, — es attraucu, — bet, izraudzījies jūs, viņš būtu visnelaimīgākais radījums,

kāds jebkad piedzimis! Tiklīdz jūs kļūsiet misis Lintona, viņš zaudēs draudzību, mīlestību un visu! Vai jūs esat padomājusi, kā jūs pancēsiet šķiršanos un ko pārdzīvos viņš, palikdams pasaulē gluži viens? Jo, mis Katrīna...

— Viņš gluži viens? Mēs šķirti? — viņa nicinošā balsī iesaucās. — Saki, — kas uzdrošināsies mūs šķirt? Tas sastapsies ar mani! Nē, kamēr es esmu dzīva, Ellen, neviena cilvēcīga būtne. Visi pasaulē esošie Lintoni izputēs, pirms piekritīšu pamest likteņa varā Hitklifu. Ak, tas nemaz nav mans nodoms — tas man nenāk ne prātā! Par šādu maksu es nekad nekļūšu misis Lintona. Hitklifs man paliks tas pats, kas visu savu mūžu ir bijis. Edgaram sava nepatika būs jāpārvar un Hitklifs vismaz jāpacieš. Un Edgars to darīs, tiklīdz iepazīs manas istās jūtas pret to. Nellij, es redzu, tu mani uzskati par savtīgu radījumu, bet vai tu nekad neesi iedomājusies, ka mēs ar Hitklifu būtu ubagi, ja apprecētos! Turpretim, apprecēdamās ar Lintonu, varu palīdzēt Hitklifam likt uz zaļa zara un atbrīvot to no brāļa varas.

— Ar jūsu vīra naudu, mis Katija? — es jautāju. — Jūs redzēsiet, tik piekāpīgs viņš nebūs, kā domājat, un, kaut man arī nez vai ir tiesības to teikt, taču no visiem iemesliem, ar kuriem jūs līdz šim aizbildinājat laulības ar jauno Lintonu, šis te, manuprāt, ir visjaunākais.

— Nav vis, — viņa atcirta, — tas ir vislabākais! Visi citi bija manu untumu apmierināšanai. Un arī Edgara dēļ, lai izpildītu viņa vēlēšanos. Bet šis iemesls attiecas uz cilvēku, kas savā būtnē apvieno manas jūtas pret Edgaru un mani pašu. Es to nemāku izteikt; taču droši vien tev un mums visiem ir kāds prickšstats par dzīvošanu pēc nāves vai vismaz par to, ka tādai vajadzētu būt. Kāda vērtība tad būs tam, ka esmu radīta, ja es būtu piesieta pie zemes? Manas šis pasaules lie-

lakās mokas arvien bijušas Hitklifa mokas, un es šīs mokas katru reizi no paša sākuma redzēju un jutu tām līdzī. Viss mans priekšstats par dzīvi saistās ar viņu. Ja visi aizietu bojā, bet viņš paliktu, es vēl varētu dzīvot; un, ja visi paliktu, bet viņš tiktu iznīcināts, pasaule man kļūtu gluži sveša un es tajā vairs neiederētos. Mana mīla uz Lintonu ir kā lapotne mežā: laiks to pārvērtīs, es to skaidri apzinos, tāpat kā ziema pārvērs kokus. Mana mīla uz Hitklifu ir kā šī klints tur lejā — tikko jaušama, bet nepieciešama prieka avots. Nellij, es *esmu* Hitklifs! Viņš man arvien, arvien ir prātā un, nevis modinot manī prieku, jo es pati sev neesmu prieks... bet kā mans visistākais «ES». Tāpēc nerunā vairs par mūsu šķiršanos, tā ir gluži neiespējama un...

Viņa aprāvās un paslēpa seju manas kleitas krokās, bet es viņu ar varu atgrūdu. Viņas aušība bija man laupījusi pacietību.

— Ja jūsu nejēdzībā vispār ir kaut kripatiņa jēgas, — es teicu, — tad tas mani tikai pārliccina, ka jūs vai nu nezināt, kādus pienākumus apprecoties uzņematies, vai arī esat ļauna, neapzinīga meitene. Bet neapgrūtiniet mani vairs ar saviem noslēpumiem, nesolu par tiem klusēt.

— Bet šoreiz tu klusēsi? — viņa steidzīgi jautāja.

— Nē, es to nesolu, — es atkārtāju. Viņa jau gribēja sākt lūgties, taču Džozefa ienākšana darīja galu mūsu sarunai; Katrīna atvirzīja krēslu kaktā un šūpoja Hertonu, kamēr es rosījos, vakariņas gatavodama. Kad ēdiens bija izvērtis, mēs abi ar Džozefu sākām strīdēties, kurš no mums aiznesīs vakariņas misteram Hindlijam, un mēs nevarējām vienoties, līdz viss bija gandrīz atdzisis. Tad mēs nospriedām: lai viņš nāk pats un prasa, ja viņam gribas ēst, jo sevišķi mēs baidījāmies iet pie viņa, kad viņš kādu laiku bija bijis viens.

— Un vai tad slaists vēl nav pārnācis no lauka?

Kurt šis ir, dīkdienis tāds? — jautāja vecais un acīm meklēja Hitklifu.

— Es viņu pasaukšu, — es atbildēju. — Viņš droši vien būs šķūnī.

Es izgāju ārā un saucu, taču neviens neatsaucās. Kad es atgriezos, tad pačukstēju Katrīnai, ka Hitklifs, manuprāt, kaut ko no tā, ko viņa teica, būs dzirdējis, un pastāstīju, ka redzēju to izejam no virtuves tai brīdī, kad viņa žēlojusies par brāļa izturēšanos pret zēnu. Viņa lielā uztraukumā pielēca kājās, steidzīgi nolika Hertonu uz sola un izskrēja pati meklēt draugu, nemaz neapdomādama, kāpēc jūtas tik satraukta un kā viņas vārdi iedarbojušies uz zēnu. Viņa palika ārā tik ilgi, ka Džozefs skubināja vairs negaidīt. Viņš aizdomu pilns nosprida, ka abi nenāk iekšā tāpēc, lai tiem nebūtu jāklausās viņa nokavētā galda lugšana. Viņi «abi uz visu ko spējīgi», viņš apgalvoja. Un jauniešu dēļ viņš savai parastajai ceturtdaļstundas garajai galda lūgšanai pievienoja vēl īpašu aizlūgumu un mātītes beigās būtu skaitījis vēl vienu, ja nebūtu iedrāzusies mis Katrīna, viņam steidzīgi pavēlējuma paskriet gabaliņu pa ceļu un likt Hitklifam tūlīt atgriezties mājās.

— Pirms uzeju savā istabā, gribu ar viņu runāt un man jārunā! — viņa teica. — Turklāt vārti ir vaļā, viņš būs kaut kur tālu, jo neatsaucās, kaut gan es no aploka viņu saucu, cik skaļi vien varēdama.

Sākumā Džozefs cēla iebildumus, taču viņa izturējās pārāk nopietni, lai uzdrošinātos pretī runāt; tāpēc viņš beidzot arī uzlika cepuri galvā un burkšķēdams aizgāja. Katrīna pa to laiku staigāja šurpu turpu; vienā laidā izsaukdamās:

— Nez kur viņš palicis! Nez kur viņš *varētu* būt! Ko es teicu, Nellij? Es aizmirsu. Vai viņš pēcpusdien bija apvainojies manas sliktās omas dēļ? Miļā, pasaki

man, kas viņu apbēdināja. Kā man gribas, lai viņš pārnāk. Ak, kaut jel viņš pārnāktu!

— Kāda brēka ne par ko! — es viņu apsauceu, lai gan pati jutos diezgan neomulīgi. — Kāpēc jūs baiļojaties sikuma dēļ! Nav taču pamata uztraukties, ja Hitklifs mēnesnīcā paslaigājas pa tīreļiem vai ja viņš, par daudz sapīcis, lai ar mums runātu, jau aizgājis kuļsaugšā gulēt. Varu saderēt, ka turpat vien kvern. Paskatišos, vai nesadzīšu rokā!

Es aizgāju vēlreiz zēnu meklēt, taču bez panākumiem. un Džozefa pūliņi beidzās tāpat.

— Puika diendienā paliek nevaldāmāks un nevaldāmāks! — viņš izmeta. — Vārtus atstājis līdz galam vajā, un mis Katrinas ponijs apgāzis divus labības stapiņus un pārlēkšojis tiem pāri — un... prom pļavā! Ja es būtu kungs, tad tik jūs rīt redzētu velnu. Viņš ir pati lēnprātība pret šo vienaldzīgo, neganto radījumu, pati lēnprātība! Bet tāds viņš nepaliks mūžīgi — to jūs vēl redzēsiet! Jūs kungu ne par šo, ne par to padarāt traku!

— Vai tu atradi Hitklifu, ēzelis tāds? — Katrīna viņu pārtrauca. — Vai tu viņu meklēji, kā es tev pavēlēju?

— Labāk gan būtu pameklēt zirgu, — viņš atbildēja. — Tas būs prātīgāk. Bet es neiešu meklēt ne zirgu, ne cilvēku tik melnā naktī kā skurstenis! Un Hitklifs nav tas, kas skries, kad es svilpšu... varbūt viņš mazāk tiepsies, kad izdzirdēs *jūs!*

Šī bija patiesi tumša vasaras nakts: mākoņi šķīta vēstām pērkona negaisu, un es teicu, ka prātīgākais būs palikt tepat, gan jau lietus viņu atdzīs mājās, nav vairs ko nopulēties. Taču Katrīna neļāvās nomierināties. Viņa turpināja staigāt šurpu turpu no vārtiem līdz durvīm ārkārtīgā satraukumā un nevarēja rīmties, līdz beidzot apstājās pie mājas ceļa tuvumā un, neievērodama ne

manus icildumus, ne dārdošo pārkonu un lielās lietus lāses, kas šalca visapkārt, palika tur, laiku pa laikam saukdama Hitklifu, tad ieklausījās un atkal skaļi elso-
dama sauca. Kaislās asarās viņa pārspēja Hertonu, kā būtu pārspējusi jebkuru citu bērnu.

Ap pusnakti, kad mēs vēl joprojām sēdējām nomodā, ar drausmīgu sparū pāri «Kalnu Aukām» brāzās negaiss. Plosījās stiprs vējš, un dārdēja pārkons, un vai nu vētra pārplēsa, vai zibens pāršķēla gareniski koku, kas auga mājas stūrī, — milzīgs zars pārkrita pār jumtu, apgāzdams vairākus skursteņus austrumu pusē un ietriekdams pavardā akmens krusas un sodrēju vērpēti. Mums likās, ka zibens iespēris mūsu vidū: Džozefs nometās ceļos un lūgtin lūdza dievu to kungu atcerēties Noasu un Latu un tāpat kā vecos laikos pasargāt no savas bardzības taisnos, ja tas nodomājis sodīt ne-
taisnos. Man likās, ka dieva tiesa nāk pār mums visiem. Manā iztēlē misters Ernšovs bija Jonass, un es raustīju viņa istabas rokturi, lai pārliecinātos, vai viņš vēl ir dzīvs. Viņš atbildēja pietiekami skaidri tādiem izteiciē-
niem, kas Džozefam lika dievu piesaukt vēl kvēlāk, lai tas ievērotu starpību starp tādiem svētajiem kā viņš un grēciniekiem, kāds ir viņa kungs. Negaiss pēc kādām divdesmit minūtēm bija pāri, atstājis mūs visus neskar-
tus, izņemot Katiju, kas, par sodu savai nepaklausībai un tāpēc, ka bija atteikusies palikt zem jumta, bija slapja līdz ādai un stāvēja kailu galvu, bez apmetņa, ļaudama lietum tecēt pa matiem un drēbēm. Viņa ienāca un tāpat izmirkusi apgūlās uz sola, pagrieždamās ar seju pret sienu un aizsegdama to ar rokām.

— Nu, — es iesaucos un pieskāros viņas plecam.
— Jūs laikam gribat skriet nāvē, ko? Vai jūs arī zināt, cik tagad ir pulkstenis? Pusviens! Nāciet, ejiet nu gultā! Nav nekādas nozīmes vēl ilgāk gaidīt negudro zeņķi; viņš būs aizgājis uz Gimmertonu un tur arī paliks. Vi-

ņam nenāk ne prātā, ka mēs viņa dēļ tik ilgi esam palikuši nomodā, vai arī domā, ka vienīgi misters Hindlijs vēl neguļ, un droši vien negrib, ka kungs viņam atver durvis.

— Nē, nē. Viņš nav Gimmertonā, — teica Džozefs. — Nemaz nebrīnītos, ja viņš būtu ierauts kādā alā. Šī piemeklēšana viņam nāks par svētību, un jums, mis, jāpiesargājas, — jūsu kārta nākošā. Lai pateicība debesīm! Viss vēršas par labu tam, kas ir dieva izredzēts un no pazemošanas pacelts! Vai zināt, ko teic svētie raksti... — un viņš ņēmās noskaitīt vairākas vietas un minēt nodaļas un pantus, kur mēs šos vārdus varētu atrast.

Kad es velti biju izlūgusies ietiepīgo meiteni piecelties un noģērbt slapjās drānas, es pametu Džozefu pātarus skaitot un Katiju drebinoties un devos pie miera ar mazo Hertonu, kas gulēja tik cieši, it kā viss ap viņu dusētu. Es dzirdēju Džozefu vēl kādu laiciņu lasām, pēc tam saklausīju viņu gausiem soļiem kāpijam pa redelēm un tad aizmigu.

Kad vēlāk nekā parasti nonācu lejā, es saules staros, kas spiedās cauri slēgu spraugām, ieraudzīju Katrīnu vēl joprojām sēžam pie kamīna. Durvis uz dižistabu bija puspavērtas, pa neatzslēgotiem logiem plūda iekšā gaisma; Hindlijs jau bija iznācis un stāvēja pie virtuves pavarda samulsis un miegains.

— Kas tev kaiš, Katij? — viņš jautāja māsai, kad es ienācu. — Tu izskaties tik nožēlojama kā noslīcis šunelis. Kāpēc tu esi tik slapja un bāla?

— Es izmirku, — viņa negribīgi atbildēja, — man salst, un tas ir viss.

— Ak, viņa ir nerātņa, — es saucu, kad manīju, ka kungs ir cik necik skaidrā prātā. — Vakar lietū samirka un visu cauru nakti te kvernēja, un es nevarēju viņu pierunāt izkustēties no vietas.

Misters Ernšovs pārsteigts blenza uz mums. — Visu cauru nakti? — viņš atkārtoja. — Kas tad viņai neļāva gulēt? Taču ne bailes no negaisa? Tas jau kopš vairākām stundām beidzies.

Neviens no mums negribēja pieminēt Hitklifa prombūtni, kamēr vien to varējām noslēpt; tāpēc es atbildēju, ka nezinu, kāpēc viņai ienācis prātā palikt augšā, un arī viņa neteica nekā. Rīts bija svaigs un dzestrs, es atgrūdu vaļā logus, un vienā mirklī telpā ieplūda dārza saldā smarža, bet Katrīna sapīkusi uzsauca: — Aizver logu, Ellen! Man salst! — Un zobi viņai klabēja, kad viņa pienāca tuvāk gandrīz izdzisušajai ugunij.

— Viņa ir slima, — teica Hindlijs, satvēris māsu aiz rokas, — tas droši vien ir iemesls, kāpēc viņa negribēja iet gulēt. Sasodīts! Man pietiek ar visām šīm slimībām! Kāpēc tu gāji ārā lietū?

— Skrien pušiem pakaļ, kā parasts! — ķērca Džozefs, kas, redzēdams, ka mēs vilcināties, gribēja izmantot izdevību, lai ļautu vaļu savai ļaunajai mēlei. — Ja es būtu kungs, tad visiem degunu priekšā aizcirstu durvis — vai bagāts vai nabags! Nepaiet neviena diena, kad jūs esat prom, ka neatvelkas šis manīgais Lintons; Nellija, tā tik ir tā labā! Sēž virtuvē un, jaunkundzei iztapdama, skatās, vai nenākat jūs, un, tikko jūs pa vienām durvīm iekšā, šis pa otrām laukā, un tad mūsu smalkā lēdija atkal lakstojas ar citiem! Ir gan uzvešanās, neko teikt, pēc pusnakts dauzās apkārt pa tīrumiem ar slinko, nekrietno velna čigānu Hitkliful Viņi domā, es esmu *akls*, nekā nebij, neesmu vis! Es redzēju jauno Lintonu nākam un ejam. Un es redzēju *tevi* (ar šiem vārdiem viņš pievērsās man), tu riebigā ragana! Laisties lapās, aizbultēt durvis, tikko uz ceļa izdzird kunga zirga pakavus!

— Muti ciet, okškeri! — kļiedza Katrīna. — Negribu klausīties tavas bezkaunības. Vakar Edgars Lintons

ieradās gluži nejauši, Hindlij, un es biju tā, kas lūdza viņu aiziet, jo zināju, tev nebūtu patīcis ar viņu sastapties tādā stāvoklī, kādā tu biji.

— Tu, Katij, bez šaubām, melo, — atbildēja brālis, — un tu esi sasodīta muļķe! Taču Lintons mani šobrīd neinteresē. Saki, — vai tu biji šonakt kopā ar Hitklifu? Runā tagad patiesībul Tev nav jābaidās, ka tu viņam varētu kaitēt, es viņu ienīstu kā arvien; bet viņš man nesen izdarīja kādu pakalpojumu, tāpēc negribu lauzt viņam sprandu. Bet, lai tomēr izvairītos no šādas varbūtības, aizsūtīšu viņu pie darba vēl šo pašu rītu un, kad viņa te nebūs, ieteicu jums visiem piesargāties, lai es jums nenodaru ko ļaunu.

— Es Hitklifu nemaz neredzēju pagājušo nakti, — atbildēja Katija un sāka rūgti raudāt, — un, kad tu viņu izmetīsi pa durvīm, es iešu viņam līdzī. Bet varbūt tev nemaz vairs tas nebūs jādara: varbūt viņš jau pats aizgājis, — te meitene izplūda nevaldāmās elsās, un viņas pēdējos vārdus nevarēja saprast.

Hindlijs nīrgādāmieš izgāza pār Katrīnu veselu lamu birumu un pavēlēja māšai tūlīt pazust savā istabā, citādi viņai nebūšot vairs jāraud bez iemesla. Es mudiņāju Katiju paklausīt un nekad neaizmirsīšu, kā viņa izturējās, kad mēs nonācām viņas istabā: es līdz nāvei pārbijos. Domāju, ka viņa sajūk prātā, un lūdzu Džozefu atvest dakteri. Izrādījās, ka patiešām bija sākusies prāta aptumšošanās; Katiju ieraudzījis, misters Kenets tūdaļ atzina, ka viņa ir nopietni slima, viņai esot drudzis. Dakteris viņai nolaida āderi un noteica, ka viņa drīkstot dzert tikai sūkalas un auzu tumi un mums jāraugās, lai viņa nemetas zemē no kāpnēm vai nelec ārā pa logu, un tad viņš aizgāja, jo viņam bija atliku likām darba apkārtne, kur parastais attālums starp mājokļiem bija divas trīs jūdzes.

Lai gan nevaru sevi dēvēt par maigu kopēju un Džo-

zefs un kungs nebija labāki un lai gan mūsu vājiniece bija tik untumaina un ietiepīga, cik vien untumains un ietiepīgs slimis cilvēks vispār var būt, viņa tomēr atveseļojās. Vecā misis Lintona mūs vairākkārt apmeklēja, lai pašas acīm pārliecinātos par stāvokli un parūpētos, lai viss būtu, kā vajag; viņa rāja un izrikoja mūs visus, un, kad Katija atveseļojās, Lintona kundze lūdza atļaut paņemt meiteni līdz uz «Strazdiem», par ko mēs bijām ļoti pateicīgi. Bet vecajai dāmai bija pamats savu laipnību nožēlot: viņa un viņas vīrs paši saslima ar šo drudzi un dažu dienu laikā viens pēc otra nomira.

Jaunā lēdija atgriezās nekaunīgāka, nevaldāmāka un augstprātīgāka nekā jebkad agrāk. Par Hitklifu kopš negaisa nakts nekas nebija dzirdams, un kādu dienu, kad Katrīna mani šausmīgi izaicināja, es izdarīju kļūdu un teicu, ka Hitklifa pazušanā vainojama viņa, kā tas patiesībā bija un ko viņa pati arī zināja. Sākot ar šo brīdi, viņa ar mani dažu mēnešu laikā nerunāja citādi kā ar kalponi. Arī Džozefs krita nežēlastībā, — tas griebeja *katrā ziņā* vienmēr pateikt savas domas un pamācīt Katrīnu tā, it kā viņa būtu maza meitene. Bet viņa uzskatīja sevi par pieaugušu sievieti un mūsu pavēlnieci un bija pārliecināta, ka nesenā slimība dod viņai tiesības prasīt no visiem iecietību pret sevi. Turklāt ārsts bija teicis, ka viņa nepanesīšot iebildumus un ka vajadzēšot ļaut viņai vaļu; un tāpēc viņa būtu uzskatījusi gandrīz par slepkavu to, kas uzdrošinātos dumpoties un runāt viņai pretī. No mistera Ernšova un tā draugiem viņa vairījās, un brālis, Keneta brīdināts un baidīdamies no lēkmēm, kas bieži pavadīja viņas dusmu izvirzumus, atļāva viņai darīt visu, kas vien labpatika, un visumā sargājās izaicināt viņas ātro dabu, pret viņas untumiem viņš bija *pārlieku* iecietīgs; taču nevis aiz mīlestības, bet godkāres dēļ viņš sirsnīgi vēlējās, lai

māsa, saistīdama savu dzīvi ar Lintoniem, paceltu grīmeni godā, un, kamēr Katija neaiztika viņu pašu, tikmēr varēja mūs kā vergus kājām mīdīt, viņam tas bija vienalgal Edgars Lintons, kā daudzi tūkstoši cilvēku pirms un pēc viņa, bija gluži apmāts un uzskatīja sevi par vislaimīgāko cilvēku pasaulē, kad trīs gadus pēc tēva nāves veda Katiju pie Gimmertonas baznīcas altāra.

Pretēji manai gribai man vajadzēja atstāt «Kalnu Lukas» un atnākt viņai līdzī uz šejieni. Mazajam Hertonom bija gandrīz pieci gadiņi, un es tikko biju sākusi viņam mācīt ābeci. Mēs šķirāties apbēdināti; bet Katrinas asaras svēra vairāk nekā mūsējās. Kad es liedzos doties viņai līdzī un viņa redzēja, ka nespēj mani pierunāt, tad žēlojās vīram un brālim. Edgars man piesolīja lielu algu un Hindlijs pavēlēja aizvākties, viņam mājās sieviešu nevajagot, ja te vairs neesot namamātes, un Hertonu pamazām lai ņemot savās rokās vikārs. Un tā man neatlika nekas cits kā darīt to, ko man lika. Es pārmetu kungam, ka viņš atbrīvojas no visiem krietniem ļaudīm, lai pats jo ātrāk ieskrietu postā, noskūpstīju Hertonu, pateicu ardievas, un kopš tā brīža zēns man ir svešinieks. Grūti iedomāties, bet esmu pārliecināta, ka viņš Ellenu Dīnu ir pavisam aizmīrsis, aizmīrsis arī to, ka viņš tai kādreiz bija dārgāks par visu pasaulē, un tā viņam arī!

Tikusi savā stāstā tik tālu, ekonomē nevilšus uzmeta skatienu pulkstenim, kas karājās virs kamīna, un izbrīnījās, redzēdama, ka tas jau rāda pusdivi. Viņa ne dzirdēt negribēja par sēdēšanu kaut vai tikai vienu mirkli ilgāk, un arī man nebija nekas pretī stāsta turpinājumu atlikt. Un tagad, kad viņa aizgājusi pie miera un es stundiņu vai divas visu dzirdēto esmu pārdomājis, sadūšošos un arī iešu gultā, par spīti smagai galvai un sāpēm locekļos.

LIELISKS ievads vientuļnieka dzīvei! Četras nedēļas moku, gultas režīma un slimošanas! Ak, saltie vēji, skarbās ziemeļu debesis, neizbrienamie ceļi un tūlīgie lauku ārsti! Un, ak, cilvēku trūkums! Bet ļaunāk par visu citu — Keneta šausmīgais paziņojums, lai es ir nedomājot tikt laukā ātrāk par pavasarī!

Nupat ar savu vizīti mani bija pagodinājis misters Hitklifs. Pirms dienām septiņām viņš man atsūtīja pāris irbju — pēdējās šai gadalaikā! Nelietis! Viņš nav gluži bez vainas, ka es saslimu, un man tā vien gribējās viņam to pateikt. Bet kā gan es varēju aizvainot cilvēku, kurš bija pietiekami žēlsirdīgs, lai nosēdētu pie manas gultas krietnu stundu, runādams par kaut ko citu, nevis par zālēm un mikstūrām, plāksteriem un dēlēm? Tas ir diezgan patikams brīdis. Lasišanai es vēl esmu par vāju, taču jūtu, ka mani iepriecinātu kaut kas interesants. Kāpēc gan nepalūgt mīsi Dīnu pabeigt stāstu? Atceros visus galvenos notikumus, cik tālu viņa tos bija izstāstījis. Jā, atminos: viņas varonis bija aizbēdzis un par to trīs gadus neko nedzirdēja; varone bija apprecējusies. Pazvanīšu: viņa priecāsies, redzēdama, ka jau spēju mundri sarunāties. Mīsi Dīna atnāca.

— Vēl divdesmit minūtes, ser, un jums jāieņem zāles, — viņa iesāka.

— Prom, prom ar zālēm! — es atbildēju. — Man gribētos, lai jūs...

— Ārsts saka, pulverīšu lietošana nu jāizbeidz.

— Ar vislielāko prieku! Nepārtrauciet mani! Nāciet apsēdieties šeit. Lieciet mierā riebiņo pudelīšu bateriju. Velciet tik ārā savu adikli — tā ir labi — un tad turpiniet stāstīt par Hitklifu no tās vietas, kur pārtraucāt, līdz pat šai dienai. Vai viņam izdevās uz kontinenta pabeigt izglītību un atgriezties kā džentlmenim? Varbūt

viņš kļuva par stipendiātu koledžā vai aizlaidās uz Ameriku un tika godā, nolaižot asinis valstij, kas to bija uzaudzinājusi, jeb vai viņš daudz veiklāk sarauca bagātības uz Anglijas lielceļiem?

— Iespējams, mister Lokvud, ka viņš izmēģinājās pa druskaī visās šajās nozarēs, bet nekā noteikta apgalvot nevaru. Es jau teicu, ka nezinu, kādā veidā viņš ieguva naudu, nedz arī izprotu, kādā ceļā viņš prata atbrīvoties no mežonīgās gara tumsības, kurā bija iestīdzis. Bet ar jūsu atļauju stāstīšu tālāk kā prazdama, ja domājat, ka tas jūs izklaidēs un nenogurdinās. Kā jūs šorīt jūtaties?

— Daudz labāk!

— Tas ir patīkami! Mēs ar mis Katrīnu pārvācāmies uz «Strazdiem», un tur viņa, man par patīkamu pārsteigumu, uzvedās nesalīdzināmi labāk, nekā es uzdrošinājos sagaidīt. Viņa šķita gandrīz pārlieku iemīlējusies jaunajā Lintonā un pat pret viņa māsu izturējās ļoti sirsnīgi. Tie abi, protams, savukārt ļoti centās viņai iztapt. Daudzis nenoliecās pie sausseržiem, sausserži apvijās ap dadzi. Savstarpējas iecietības nebija: viens bija nelokāms, un pārējie piekāpās; un kurš tad *spēj* būt ļauns un sliktā omā, ja nesastopas ne ar pretestību, nedz ar vienaldzību? Es ievēroju, ka Edgarā mājoja dziļi iesakņojušās bailes sievu uztraukt. No Katijas viņš to slēpa, bet, tiklīdz dzirdēja, ka es tai skarbāk atbildēju, vai redzēja kādu no pārējiem kalpiem viņas kundzisko pavēļu dēļ saīgstam, viņš neapmierināti sarauca pieri, kas nekad negadījās, ja kaut kas skāra viņu pašu. Viņš man bieži bargi pārmeta vīzdegunīgu izturēšanos un apgalvoja, ka naža dūriens viņam nesagādātu lielākas ciešanas kā redzēt sievu sadrūmušu. Nevēlēdamās apbēdināt labo kungu, centos būt mazāk jūtīga, un tā kādu pusgadu šaujampulveris bija tik nekaitīgs kā smiltis, jo tā tuvumā nenokļuva uguns, kas izraisītu eks-

ploziju. Katrīnai brīžiem uznāca grūtsirdības un neruņības cēlieni, ko viņas vīrs klusu ciešot līdzjūtīgi respektēja, izskaidrojot to ar pārmaiņām viņas veselības stāvoklī pēc smagās slimības, jo pirms tam sievas prātu nekas nebija nomācis. Tiklīdz viņas saulainā oma atkal atgriezās, vīrs tai savukārt atsaucās ar saulainu prieku. Varu laikam ar pilnām tiesībām apgalvot, ka viņu laime bija īsta un kļuva arvien lielāka.

Taču tā beidzās. Katram dzīvē pienāk reize, kad viņš ir savtīgs; bet lēnprātīgiem un augstsirdīgiem ir lielākas tiesības domāt par sevi nekā despotiskiem; un laime beidzās, kad apstākļi lika abiem apjēgt, ka tas, kas saistīja viena intereses, nebija pats dārgākais arī otram.

Kādā rēnā septembra vakarā es atgriezos no dārza ar smagu grozu pilnu āboliem, kurus biju tikko novākusī. Bija satumsis, un mēness lūkojās pār augsto pagalma mūri, kas meta nenoteiktas ēnas pār ēkas daudzo izcilņu veidotajiem kaktiem. Nolikusi nastu uz virtuves durvju pakāpieniem, apstājos atpūsties un brītiņu paelpot maigo, smaržīgo gaisu; tā stāvēdama, acis pievērsusi mēnesim, ar muguru pret durvīm, izdzirdu aiz sevis kādu balsi jautājam:

— Nellij, tu?

Tā bija zema balss un svešāds akcents, tomēr veids, kā tika izrunāts mans vārds, skanēja it kā pazīstami. Bailīgi pagriezos, lai redzētu, kas runā, jo durvis bija aizvērtas un es netiku neviena redzējusi, pienākdama pie kāpnēm. Uz lieveņa kaut kas sakustējās un, pagājusies tuvāk, ieraudzīju tumšās drēbēs tērpušos liela auguma vīrieti tumšu seju un tumšiem matiem. Viņš stāvēja atbalstījies pret durvju stenderi, roku uzlicis uz roktura, kā gribēdams tās atvērt. «Kas tas varētu būt?» es sevī domāju. «Misters Ernšovs? Ak nē, šal balsij nav līdzības ar viņējo.»

— Jau stundu es te gaidu, — viņš atsāka, kamēr es

nesaprašānā viņā skatījos. — Un visu laiku šeit visapkārt valdīja nāves klusums. Es neuzdrošinājos iet. Vai tu mani nepazīsti? Apskaties, es neesmu svešinieks!

Gaismas stars krita tam sejā. Vaigi bija iedzelteni, līdz pusei apauguši ar tumšu bārdu, uzacis īgni sarauktas, acis dziļi dobumos un visai neparastas. Tās es pazīnu.

— Ko! — es iesaucos un, nezinādama, vai uzskatīt viņu par pasaulīgu būtni, pārsteigumā sasītu rokas. — Ko! Tu esi atpakaļ? Vai tiešām tas esi tu? Vai tiešām?

— Jā, es esmu Hitklīfs, — viņš atbildēja, novēršot acis no manis un uzmetot skatienu logiem, kuros atspoguļojās pulks vizuļojošu mēnesteiņu, bet nevienā nemirdēja gaisma no iekšpuses. — Vai viņi mājās? Kur Katrīna? Tu nepriecājies, Nellij! Tev nevajag tā uztraukties. Vai viņa ir šeit? Runā taču! Gribru tikai pāris vārdu parunāt ar viņu... ar tavu kundzi. Ej pasaki, — kāds cilvēks no Gimmertonas vēlas viņu satikt.

— Kā viņa to uzņems? — es iesaucos. — Ko nu iesāks? Mani pārsteigums apmulsināja — viņai tas laupīs saprātu! Un jūs esat Hitklīfs! Bet pārvērties gan. Nē, tas nav aptverams. Vai esat bijis armijā?

— Ej un paziņo, — viņš mani pārtrauca nepacletīgi. — Es gaidīšu elles mokās!

Viņš nospieda rokturi, un es iegāju. Bet, nonākusi līdz dzīvojamai istabai, kurā uzturējās misters un misis Lintoni, nevarēju piespiest sevi iet tālāk. Beidzot tomēr nolēmu to darīt, aizbildinoties ar ieganstu, ka pajautāšu, vai viņi nevēlas, lai aizdedzinu sveces, un atvēru durvis.

Viņi sēdēja pie loga, kas bija līdz galam atvērts un atsedza pāri dārza kokiem un pusmežonīgā parka zaļajai lapotnei skatu uz Gimmertonas ieleju un garo miglas pavedienu, kas aizvērpās gandrīz vai līdz pašai augstienei (jo mazu gabaliņu aiz baznīcas, kā jūs var-

būt esat ievērojis, urdziņa, no dumbrājiem tecēdama, ieplūst strautā, kas aizrit pa gravu). «Kalnu Aukas» pacēlās vēl virs šīs sudrabainās dūmakas, bet mūsu vecās mājas nebija redzamas; tās atrodas mazlietiņ lejāk augstienes otrā pusē. Istaba, cilvēki, kas tajā sēdēja, un ainava, kurā tie raudzījās, viss izskatījās tik apbrīnojama miera pilns. Neviļus es baiļojos izpildīt uzdoto un, apjautājusies par svecēm, jau devos prom, nekā vairāk neteikusi, kad apziņa, ka esmu izdarījusi muļķību, lika man atgriezties un nomurmināt:

— Kāds cilvēks no Gimmertonas vēlas ar jums runāt, kundze.

— Ko viņam vajag? — misis Lintona jautāja.

— Es viņam nejautāju, — es atbildēju.

— Labi, aizvelc aizkarus, Nellij, un uznes tēju. Es tūlīt būšu atpakaļ.

Viņa izgāja no istabas, un misters Edgars izklaidīgi apjautājās, kas atnācis.

— Kāds, ko kundze negaida, — es atbildēju. — Hitklifs, ser, jūs taču atceraties, — tas, kurš dzīvoja pie mistera Ernšova.

— Ko! Čigāns, kalps? — viņš iesaucās. — Kāpēc jūs Katrīnai to neteicāt?

— Cst! Nevajag viņu saukāt šādos vārdos, kungs, — es iebildu. — Tas apbēdinās Katiju, ja viņa to dzirdēs. Viņai taču sirds gandrīz vai lūza, kad viņš aizbēga. Manuprāt, viņa atgriešanās tai būs īsti svētki.

Misters Lintons aizsoļoja līdz logam istabas otrā pusē, kas izgāja uz pagalmu. Viņš to atvēra un izliecās laukā. Viņi laikam turpat apakšā stāvēja, jo viņš tūdaļ uzsauca:

— Nestāvi ārā, mīļā! Ved cilvēku iekšā, ja noticis kaut kas sevišķs. — Drīz dzirdēju noklakšķam durvju rokturi, un Katrīna skrēja augšā satraukta un bez elpas, pārlietu uzbudināta, lai izrādītu prieku; patiešām, pēc

viņas sejas izteiksmes varētu drīzāk domāt, ka notikusi šausmīga nelaime.

— Ak Edgar, Edgar! — viņa elsa, krizdama tam ap kaklu. — Edgar mīlais! Hitklifs atgriezies — nūdien! — Un viņas apkampieni kļuva arvien drudzaināki.

— Labi jau, labi, — vīrs sapīcis izsaucās. — Tāpēc tev mani nav jānožņaudz. Man viņš nekad nav licies nekāds lielais dārgums. Nav taču tādēļ jāšajūk prātā!

— Es zinu, tu viņu nevarēji ciest, — viņa atbildēja, mazliet apvaldīdama prieka brāzmu. — Taču tagad manis dēļ jums jāklūst draugiem. Vai pateikt, lai viņš uznāk augšā?

— Surpu? — viņš noprasīja. — Dzīvojamā istabā?

— Kur tad citur? — viņa jautāja.

Viņš likās satraukts un ieminējās par virtuvi kā Hitklifam piemērotu vietu. Katija divaini paskatījās viņā — pa pusei dusmīga, pa pusei izsmiedama viņa kundzisko lepnību.

— Nē, — viņa pēc brīža piebilda. — Es nevaru sēdēt virtuvē. Ellen, uzklāj šeit divus galdus: vienu misteram un mis Izabellai, kungu kārtas ļaudīm, otru Hitklifam un man, zemākas šķiras cilvēkiem. Vai tā tu, mīlais, būsi ar mieru? Varbūt man likt kamīnu iekurt citā telpā? Ja gribi, tad pavēli. Es noskriešu lejā, lai viesis neaiziet. Es tik ļoti priecājos, ka baidos, vai tik viss ir īstenība!

— Tu aicināsi viņu uznākt. — viņš teica, pagriezies pret mani, — un tu, Katrīn; pacenties priekā neaušoties! Visai mājas saimei taču nav jāredz, ka tu aizbēgušu kalpu apsveic kā brāli.

Es nogāju lejā un atradu Hitklifu lievenī stāvam, acīm redzami gaidot, ka to aicinās ienākt. Viņš man sekoja bez liekas runāšanas, un es ievēdu viņu istabā pie kunga un kundzes, kuru piesarkušie vaigi liecināja, ka notikusi

asāka vārdu maiņa. Bet kundzes vaigi lekvēlojās pavīsam aiz citām jūtām, kad durvīs parādījās viņas draugs; viņa steidzās tam klāt, satvēra to aiz abām rokām un pieveda Lintonam, tad viņa paņēma Lintona negribīgu roku un ielika to Hitklifa plaukstā. Tagad, kad kamīna uguns un sveču gaismā Hitklifs bija saredzams visā staltumā, es izbrīnījos vēl vairāk, vērodama, cik ļoti viņš pārvērties. Viņš bija izaudzis par lielu, atlētiska auguma vīrieti, kuram blakus Lintons izskatījās trausls un jauneklīgs. Viņa stāja mudināja domāt, ka viņš kalpojās armijā. Pēc sejas izteiksmes un vaibstiem tas izskatījās daudz vecāks par Lintonu; seja bija inteligenta, un tajā neredzēja ne pēdu no kādreiz pārciestās pazeģmošanas. Sarauktajās uzacīs un melnajās, ugunīgajās acīs gan slēpās zināms puscivilizēts mežonīgs nīknums, taču tas bija apvaldīts; un viņa uzvedība pauda pat zināmu cēlumu: tā bija gluži brīva no skarbuma, taču pārlietu nopietna, lai būtu piemīlīga. Mans kungs bija pārsteigts tāpat kā es, varbūt pat vairāk. Apjucis tas mirkli stāvēja neziņā, kā uzrunāt kalpu, kuru agrāk citādi nebija saucis. Hitklifs palaida vaļā Edgara slaido roku un stāvēja, vēsi skatīdamies viņā, līdz viņam labpatika runāt.

— Sēdieties, ser, — kungs beidzot teica. — Atceroties vecos laikus, mīsis Lintona grib, lai es jūs sirsnīgi apveicu, un es, protams, esmu laimīgs, ja kaut kas tai sagādā prieku.

— Es tāpat, — atbildēja Hitklifs, — un jo sevišķi tad, ja zināms nopelns šai ziņā ir man. Labprāt es šeit pakavēšos kādu stundiņu vai divas.

Viņš apsēdās iepretim Katrīnai, kura, acis nenovērsdama, lūkojās viņā, it kā baidīdamās, ka viņš varētu pazust, tiklīdz tā novērsīsies. Viņš gan nepacēla acis visai bieži uz Katrīnu, pietika ar nejaušu skatienu, taču tajā ar katru reizi pārliecinošāk atspoguļojās neslēptā

sajūsma, ko viņš lasīja viņas acīs. Abi bija pārlieku sava abpusējā prieka pārņemti, lai justos neveikli. Bet Edgars cieta: viņš nobāla aiz nepatikas, kas sasniedza augstāko pakāpi brīdī, kad viņa sieva piecēlās un pāri paklājam piegāja pie Hitklifa, vēlreiz satvēra tā rokas un smējās kā neprātīga.

— Rīt man viss liksies kā sapnis! — viņa iesaucās.
— Nespēšu ticēt, ka redzēju tevi, pieskāros tev un runāju ar tevi. Un tomēr, Hitklif, tu nežēlīgais! Tu nepelni tādu uzņemšanu. Būt projām trīs gadus un klusēt, un it nemaz vairs nedomāt par mani!

— Es tomēr domāju par tevi vairāk, nekā tu par mani, — viņš murmināja. — Necik sen uzzināju, ka tu esi apprecējusies, Katij, un, kamēr es apakšā pagalmā gaidīju, izdomāju šādu plānu: tikai ieskatīties tev sejā, redzēt acīs varbūt izbrīnu un liekuļotu prieku, tad nolīdzināt rēķinus ar Hindliju un, aizsteidzoties likumam priekšā, pašam sev izpildīt nāves sodu. Taču tavš apsveikums lika man šos nodomus izmest no prāta; bet sargies man rādīt citādu seju, mums nākošreiz tiekoties! Nē, tu mani vairs neatstumsī. Tev patiesi bija manis žēl, vai ne? Jā, iemesls arī bija. Grūti man nācās izsisties cauri dzīvei, kopš pēdējo reizi dzirdēju tavu balsi, un tev man jāpiedod, jo es cīnījos tikai tevis dēļ.

— Katrīn, nāc, lūdzu, pie galda, lai mums nebūtu jādzer auksta tēja, — Lintons viņu pārtrauca, cenšoties runāt parastā tonī un pienācīgi laipni. — Misteram Hitklifam vēl liels gājiens priekšā, lai kur viņš šonakt apmestos, un es esmu izslāpis.

Viņa apsēdās savā vietā pie tējas vāritāja; zvana aicināta, ieradās mis Izabella; nolikusi visiem krēslus, es atstāju istabu. Maltīte ilga ne vairāk kā desmit minūtes. Katrīnas tasīte palika sausa, viņa nevarēja ne ēst, ne dzert. Edgars bija ielējis mazliet tējas apakštasītē, bet nez vai viņš kādu malku iedzēra. Viņu viesis

ļovakar neclēmojās ilgāk par stundu. Kad viņš gāja prom, es viņam jautāju, vai viņš dosies uz Gimmertonu.

— Nē, uz «Kalnu Aukām», — viņš atbildēja. — Misters Ernšovs mani ielūdza, kad šorīt to apmeklēju.

Misters Ernšovs ielūdzis *viņu*, un *viņš* apmeklējis misteru Ernšovu! Es daudz domāju par šiem vārdiem, kad Hitklifs bija aizgājis. Vai viņš tikai neliekuļo un vai nav atgriezies šajā pusē, lai slepenībā pastrādātu negēlības? Es ilgi laužiju galvu, bet sirds dziļumos nojautu, ka labāk būtu, ja viņš nebūtu pārnācis.

Ap pusnakti mani no pirmā miega iztraucēja Katija, kas, klusām ienākusi manā istabā un apsēdusies pie gultas, raustīja mani aiz matiem, lai uzmodinātu.

— Nevaru gulēt, Ellen, — viņa kā taisnodamās teica. — Un gribas, lai kāds ar mani dalītos laimē! Edgars sabozies tāpēc, ka es priecājos par kaut ko, kas viņu neinteresē: viņš atsakās runāt, izmet tikai pa aizkaitinātām, muļķīgam vārdam, apgalvodams, ka es esmu nežēlīga un patmīlīga, ja vēlos runāt, kad viņš ir miegains un jūtas tik slikti.. Tiklīdz rodas kaut vismazākā domstarpība, viņš arvien tēlo slimol! Es izteicos atzinīgi par Hitklifu, un viņš aiz greizsirdības vai galvassāpēm sāka raudāt, tāpēc es piecēlos un atstāju viņu.

— Kāda nozīme slavēt viņa klātbūtnē Hitklifu? — es atbildēju. — Jau kā puikas viņi riebās viens otram, un Hitklifam būtu tikpat pretīgi dzirdēt slavējam Edgaru! tāda jau cilvēka daba ir. Ja nevēlaties atklātas ķildas starp viņiem, tad neapgrūtiniet Edgaru ar runām par Hitklifu.

— Bet vai tas neliecina par šausmīgu nevarību? — viņa turpināja. — Es neesmu nenovīdīga: es neapskaužu Izabellas dzeltenos matus un gaišo sejas krāsu, viņas smalkumu un eleganci un mīlestību, ko visa ģimene viņai parāda. Pat tu, Nellij, tūdaļ aizstāvi Izabellu, kad mums ar viņu dažreiz gadās vārdu maiņa, un es līdzīgi

muļķa mātei piekāpjos: saucu viņu par mīlulīti un glaimoju, līdz viņai kļūst labs prāts. Viņas brālim patīk redzēt mūs satiekam, un tas savukārt iepriecina mani. Taču viņi abi ir ļoti līdzīgi, viņi ir izlutināti bērni un iedomājas, ka pasaule radīta viņu ērtības dēļ; un kaut arī es iztopu abiem, taču domāju, ka krietnas sukas viņiem nāktu tikai par labu.

— Jūs, misis Lintona, aļojaties, — es teicu. — Viņi iztop jums. Es zinu, kas notiktu, ja viņi to nedarītu. Jūs gluži mierīgi varat piekrist viņu pārejošiem untumiem, turpretī viņu pienākums ir izpildīt visas jūsu iegribas. Tomēr var gadīties, ka jūs beidzot sanaidosities tad, kad strīda iznākums būs vienlīdz svarīgs abām pusēm, un tad tie, kurus jūs nosaucat par nevarīgiem, būs tikpat ietiepīgi kā jūs.

— Un tad mēs cīnīsimies uz dzīvību un nāvi, vai ne, Nellij, — viņa smiedamās atjautāja. — Nē! Es tev saku, jūtos tik droša par Edgara mīlestību, ka ticu, — es varētu viņu pat nogalināt, un viņš negribētu man atriekties.

Ieteicu viņai šīs mīlas dēļ vīru vēl jo vairāk cienīt.

— To es arī daru, — viņa atbildēja, — bet Edgaram nieka dēļ nevajag meklēt glābiņu pinkšķēšanā. Tas ir bērnišķīgi. Un viņam nevajadzēja izplūst asarās, kad teicu, ka Hitklifs tagad pelna ikviena cilvēka cieņu un ka lepnākais džentlmentis šai pusē varētu uzskatīt par godu būt tā draugs, viņam pašam vajadzēja man to pateikt un par to priecāties. Viņam jāpierod pie Hitklifa, un tad viņš to varētu iemīlēt: ja apdomā, cik daudz pamata Hitklifam ir neciest Edgaru, tad, esmu pārliecināta, — Hitklifs izturējās lieliski!

— Ko jūs sakāt par to, ka viņš aizgāja uz «Kalnu Aukām»? — es apjautājos. — Acīm redzot viņš pārvērties caur un cauri, kļuvis īsts kristietis: draudzīgi sniedz visiem ienaidniekiem roku!

— Viņš man to paskaidroja, — viņa atbildēja. — Es brīnījos tāpat kā tu. Viņš teica, ka iegriezies «Kalnu Aukās», lai no tevis uzzinātu kaut ko par mani, jo domājis, ka tu joprojām dzīvo vēl tur. Džozefs pasaucis Hindliju, tas iznācis laukā un sācis izprašāt viņu, ko viņš darījis, kā dzīvojis, un beidzot lūdzis viņu ienākt. Istabā sēdējuši daži cilvēki un spēlējuši kārtis. Hitklifs viņiem piedrojos; mans brālis viņam mazliet paspēlējās un, redzēdams, ka Hitklifam naudas papildnam, aicinājis viņu pienākt atkal vakarā; viņš arī piekritis. Hindlijs ir pārāk vieglprātīgs, lai nopietni izvēlētos sev draugus, viņš nepūlas apdomāt, ka viņam būtu iemesls neuzticēties cilvēkam, kuram viņš zemiski darījis pāri. Bet Hitklifs apgalvo, ka atjauno sakarus ar seno laiku mocītāju galvenokārt tāpēc, lai apmestos uz dzīvi tur, kur viņš atrodies tikai stundas gājiena attālumā no «Strazdiem». un aiz sirsnīgas pieķeršanās mājām, kur mēs abi uzaugām. Viņš arī cerēja, ka man būs vairāk izdevības viņu satikt tur, nekā ja viņš apmestos Gimmertonā. Viņš nolēmis par atļauju dzīvot «Kalnu Aukās» piedāvāt lepmu maksu, un nevar būt šaubu, ka brāļa alkatība pamudinās pieņemt šo priekšlikumu. Hindlijs arvien bijis mantkāriģs, lai gan — ko sarauš ar vienu roku, to izšķiež ar otru.

— Tā tik ir jauka vietiņa, kur jaunam cilvēkam apmesties, — es piebildu. — Vai jūs, misis Lintona, nebīstaties par sekām?

— Par savu draugu nebīstos, — viņa atbildēja, — tā skaidrais prāts pasargās to no briesmām; baiļojos varbūt mazliet par Hindliju: viņu vairs nevar padarīt morāli sliktāku, nekā viņš jau ir; bet, lai viņam nenotiktu miesīgs ļaunums, par to nomodā būšu es. Šis vakars samicrināja mani ar dievu un cilvēkiem! Es biju savās dusmās sacēlusies pret likteni. Ak, es cietu tik lielas, lielas mokas, Nellij! Ja šis nožēlojamais radījums zi-

nātu, cik lielas, tad viņš kaunētos tagad, kad tās ir pagājušas, nomākt manu prieku ar nevajadzīgu sapīkumu. Tikai mana labsirdība lika man šīs mokas panest vienai: ja es būtu viņam parādījusi, kādās ciešanās es brīžiem mocijos, tad gan viņš būtu ilgojies tikpat kvēli kā es, lai tās beigtos. Tomēr nu tās ir garām, un es neatribšos par viņa muļķību. Tagad es varu visu paciest! Ja viszemiskākais radījums iesistu man pa vaigu, es ne tikvien pagrieztu tam otru vaigu, bet lūgtu piedošanu, ka esmu to izaicinājusi. Un, lai to pierādītu, lūda salīgšu mieru ar Edgaru. Ar labu nakti! Es taču esmu eņģelis!

Pašapmierinātā pacilātībā viņa aizgāja, un, cik lieliski viņa savu apņemšanos bija izpildījusi, kļuva redzams nākamajā rītā. Mistars Lintons ne tikvien nerādīja vairs savu slikto omu (kaut gan, kā šķita, Katrīnas pāri plūstošais mundrums viņu vēl nomāca), viņš pat necēla iebildumus, kad Katrīna pēcpusdienā uz «Kalnu Aukām» paņēma līdzī Izabellu; viņa vīru par to apveltīja ar tādu milas apliecinājumu saldmi un siltumu, ka pārvērtā māju uz vairākām dienām par īstu paradīzi. Saulainā atmosfēra nāca par labu visiem: gan kungam, gan kalpiem.

Hitklifs — turpmāk man būtu jāsaka mistars Hitklifs — sākumā ļoti atturīgi izmantoja atļauju apmeklēt «Strazdus», viņš, likās, izdibināja, cik tālu mājas saimnieks pacietis viņa uzbāzību. Arī Katrīna uzskatīja par prātīgāku savus prieka izpaudumus par šiem apmeklējumiem iegrozot; un pamazām viņš iemantoja tiesības likt gaidītam. Viņš bija saglabājis krietni daudz no savas zēnu gadu raksturīgās noslēgtības, tā viņam palīdzēja apvaldīt pēkšņus jūtu uzplūdumus. Kunga nemiers tika iemidzināts, un turpmākie notikumi novirzīja to uz brīdi citā plāksnē.

Jauno rūpju cēlonis kungam radās no gluži nepare-

dzētas nelaimes: Izabella Lintona pēkšņi un neglābjami pieķērās viesim, kuru šais mājās tikai pacieta. Viņa tobrīd bija apburoša astoņpadsmitgadīga lēdija, uzvedībā vēl bērnišķīga, lai gan asu prātu, kvēlām jūtām un arī ļoti ātras dabas, ja tika izaicināta. Brāli, kurš māsu ļoti mīlēja, šī divainā aizraušanās izbidēja. Nemaz neņemot vērā pazemojumu, kas būtu jāpārdzīvo, māsai saistoļ savu dzīvi ar cilvēku, kuram pat nebija uzvārda, un nerēķinoties ar iespēju, ka vīriešu kārtas mantinieka trūkuma gadījumā viņa manta varētu nonākt šī cilvēka varā, Edgaram pietika sajēgas, lai izprastu Hitklifa dabu un to, ka tā raksturs nebija pārvērties un ir nepārvēršams, lai gan ārējais izskats bija izmainījies. Un šī daba Lintonu biedēja, tā viņam riebās, un baigā nojautā viņš vairījās no domas uzticēt māsu šim cilvēkam. Bet viņš būtu nobažījies vēl vairāk, ja zinātu, ka meitenes jūtas plauka neaicinātas un tika dāvinātas, nemodinoš pretmīlu. Tiklīdz Edgars atklāja šo mīlestību, viņš vainoja Hitklifu, ka tas to izraisījis apzināti ļaunos nolūkos.

Mēs visi jau labu laiku manījām, ka Izabellu kaut kas skumdina un sāpina. Viņa saīga un sadrūma, pastāvīgi vērsdamās pret Katrīnu un kailinādama to, nemitīgi riskējot izsmelt mīsi Lintonas jau tā niecīgo pacietību. Mēs meitenei zināmā mērā piedevām, izskaidrodami viņas uzvedību ar slikto veselību: mūsu acu priekšā viņa izdila un kļuva aizvien bālāka. Bet kādā dienā, kad viņa izturējās sevišķi untumaini, atteikdamās no brokastīm un žēlodamās, ka kalpi nedarot, ko viņa tiem liekot, kundze ar viņu nerēķinoties un Edgars viņu pametot novārtā, ka viņa saaukstējusies tāpēc, ka visi atstājot durvis atvērtas un uguni kamīnā mēs esot izlaiduši, lai viņu kaitinātu, un atrada vēl simt citu dažādu iemeslu gausties, — mīsi Lintona noteikti sūtīja viņu gultā un, meiteni krietni sarājusī, draudēja atsaukt

ārstu. Keneta pieminēšana Izabellai lika tūdaļ atzities, ka esot gluži vesela un Katrīnas skarbā izturēšanās vien viņu skumdinot.

— Kā tu, nerātnā lutekle, — iesaucās Katrīna, — vari teikt, ka esmu skarba? — svainienes nepamatotā apgalvojuma pārsteigta, iesaucās Katrīna. — Tu laikam sāk sajukt. Kad es biju skarba, pasaki lūdzama?

— Vakar, — šņukstēja Izabella, — un pašreiz!

— Vakar! — Katrīna atsaucās. — Kad tad?

— Kad pastaigājāties pa tīreli: tu liki man klejot, kur vien man tik, kamēr tu paliki kopā ar Hitklifu.

— Un tu to uztvēri kā skarbu izturēšanos pret sevi? — Katrīna teica smiedamās. — Tas taču nebija mājienis, ka tava klātbūtne lieka; mums bija vienalga, vai tu staigā kopā ar mums vai ne; es tikai nodomāju, ka tas, ko Hitklifs stāstīja, tavām ausīm nevarēja būt nekas interesants.

— Nekā, — Izabella raudādama attrauca, — tu gribēji, lai aizeju, jo zināji, ka es labprāt būtu palikusi.

— Vai viņa ir pie pilna prāta? — Katrīna jautāja, uzrunādama mani. — Es tev, Izabella, vārdu vārdā atkārtošu mūsu sarunu, un tu pateiksi, kas tevi būtu varējis valdzināt.

— Es nedomāju par sarunu, — Izabella atbildēja, — es gribēju būt kopā ar...

— Nu, — mudināja Katrīna, pamanījusi, ka meitene vilcinās izrunāt teikumu līdz galam.

— Ar viņu. Un es negribu, ka mani katru reizi sūta prom! — viņa turpināja aizsvildamās. — Tu, Katij, esi kā suns uz siena kaudzes un negribi, lai kādu citu mīl kā tikai tevil

— Tu esi nekaunīgs pērtiķēns! — kundze pārsteigumā iesaucās. — Bet es šīm muļķībām negribu ticēt. Nav taču iespējams, ka tu varētu tikot Hitklifa milas, ka tu

viņu uzskati par patikamu cilvēku! Es, cerams, esmu tevi pārpratusi, Izabella?

— Neesi vis! — apmātā meitene atbildēja. — Es viņu milu vairāk, nekā tu jebkad esi mīlējusi Edgaru, un viņš mīlētu mani, ja tu to pieļautu!

— Tādā gadījumā es neparko negribētu būt tavā vietā! — Katrīna atbildēja ar uzsvaru, un likās, ka viņa runāja patiesību.

— Nellij, palīdzi man vest viņu pie prāta. Pasaki viņai, kas Hitklifs īsti ir, — nelabojams cilvēks, neizglītots, nekulturāls, dadziem un dzelkšņiem aizaudzis tuksnesis. Es drīzāk ziemas vidū palaistu ārā dārzā, lūk, šo kanārijputniņu, nekā ieteiktu tev atdot savu sirdi šim cilvēkam. Nekas cits kā tikai nožēlojama neziņa par viņa raksturu modināja tevī šo sapni, bērns. Lūdzama, neiedomājies, ka zem bargās ārienes slēpjas labsirdība un maigums! Viņš nav neapslīpēts dimants, nav gliemežvāks, kas slēpj mirdzošu pārli, — viņš ir mežonīgs, nežēlīgs, īsts vilkatis. Es viņam nekad nesaku: «Neaiztiec šo vai citu ienaidnieku tāpēc, ka ir zemiski vai nežēlīgi tam darīt pāri,» — es viņam saku: «Neaiztiec tos, jo es neciešu, ka viņiem nodara ļaunumu.» Tevi, Izabella, viņš samītu kā zvirbuļa olu, ja uzskatītu par apgrūtinošu nastu. Es zinu; viņš nekad neiemīlētu Lintonu dzimtas meiteni, un tomēr viņš būtu spējīgs apprecēt tevi tavas bagātības un mantojuma dēļ! Viņa mantrausība, augdama augumā, izvēršas par netikumu, kas nomāc visu citu. Lūk, kāds viņš ir! Un es esmu viņa draugs, turklāt tāds, kas laikam gan turētu muti un ļautu tev ieskriet viņa cilpā, ja viņš nopietnībā būtu domājis tevi nomakšķerēt.

Mis Lintona nikni raudzījās svainienē.

— Kauns! Kauns! — viņa dusmās iesaucās. — Tu esi ļaunāka par divdesmit ienaidniekiem, tu, tu indīgā odzel!

— Ak tā, tu negribi man ticēt? — Katrīna teica. — Tu domā, es runāju aiz ļauna savtīguma?

— Esmu pārliecināta, ka to tu arī dari, — atsaucās meitene, — un es drebu bailēs no tevis!

— Ak dievs! — sašuta kundze. — Pārliecinies pati, ja tu tā gribi: es tev visu pateicu, rīkojies, kā tava nekaunība tev liek.

— Un es lai ciešu viņas pašpārliecinātības dēļ! — Izabella šņukstēja, kad misis Lintona jau bija atstājusī istabu. — Visi, visi ir pret mani, viņa sagrava manu vienīgo mierinājumu. Bet viņa neteica patiesību, vai ne? Misters Hitklifs nav nekāds ienaidnieks, viņam ir cēla un uzticīga dvēsele, kā gan viņš citādi varēja atcerēties Katiju?

— Izmetiet viņu no prāta, mis, — es atbildēju. — Neļaimes putns viņš ir, nevis jums dzīves biedrs. Kundze gan runāja skarbi, un tomēr... man nav ko iebilst. Viņa pazīst Hitklifa sirdi labāk nekā es vai kāds cits un nekad neparādītu viņu ļaunāku, nekā viņš ir. Godīgi cilvēki neslēpj savus darbus. Kā viņš visu laiku ir dzīvojis? Kā kļuvis bagāts? Kāpēc apmeties «Kalnu Aukās», tā cilvēka mājās, kuru viņš ienīst? «Kalnu Auku» ļaudis saka, ka misters Ernšovs kļūstot dienu jo dienas ļaunāks, kopš Hitklifs atgriezies. Abi divi caurām naktīm sēžot augšā, un Hindlijs aizņēmis naudu pret saviem zemes īpašumiem un nedara neko citu, kā spēlēt kārtis un dzer. Tikai pirms nedēļas to uzzināju. Džozefs man to pastāstīja, kad satiku viņu Gilmertonā. «Nellij,» viņš teica, «mūsmājās drīz vien būs vajadzība meklēt liķu apskatītāju. Viens sev nogrieza gandrīz pirkstus, atturēdamis otru, kurš gribēja pats sevi nodurt kā teļu. Tas bija kungs, zini, un tā tas ies, līdz mērs būs pilns. Bijāšanas viņam nav ne no tiesas, ne tiesnešiem, ne no Pētera, ne Pāvila, ne Jāņa, ne Matīsa, ne no viena, nē! Viņš grib... viņš taisni

ilgojas griezti pretī nekaunīgo ģīmi! Un tavs mīlais puisītis — Hitklifs — zini, tas tik ir labais! Tas zviedz tāpat kā visi citi par katru velna stiķi. Vai viņš nekā nestāsta par liksmo dzīvīti pie mums, kad aiziet «Strazdos»? Mūsmājās šitā vien — ar saulrietu ceļas, un tad tik sākas: spēļu kauliņi, šņabis, aizvērti slēgi un sveču gaisma līdz nākamās dienas pusdienai. Tad nerrs iet istabā, lādēdamies un gānīdamies tā, ka godīgiem ļaudīm aiz kauna pirksti jābāž ausīs, bet blēdis tad skaita naudu un ēd, un izguļas un tad... pie kaimiņa plāpāt ar tā sievu. Droši vien viņš stāsta Katrīnas kundzei, kā viņas tēva zelts ripo šā kabatā un kā viņas tēva dēls palēkdamies skrien pa plato ceļu, un šis viņam pa priekšu tek elles vārtus atvērt!» Jā, mis Lintona, Džozefs gan ir vecs nelietis, bet melis viņš nav, un, ja tas, ko viņš stāsta par Hitklifa uzvedību, ir taisnība, tad jūs gan nevarētu vēlēties sev tādu vīru, vai ne?

— Jūs, Ellen, esat sazvērējušies kopā ar pārējiem! — viņa atbildēja. — Neklausīšos jūsu tenkās. Cik nenovīdīga jūs esat, gribēdama mani pārliecināt, ka pasaulē nav laimes!

Vai meitene būtu tikusi galā ar šo aizraušanos, ja viņu būtu likuši mierā, jeb vai viņa būtu to glabājusi visu mūžu, nemāku teikt: laika pārdomām viņai bija maz. Nākamajā dienā tuvējā pilsētā bija tiesnešu saņāksme, manam kungam tur vajadzēja piedalīties; misters Hitklifs, zinādams, ka viņa nav mājās, ieradās pie mums agrāk nekā parasti. Katrīna ar Izabellu sēdēja bibliotēkā nedraudzīgā omā un klusēdamas. Izabella jūlās satraukta par savu neseno plāpību un to, ka spējā jūtu uzplūdamā izpaudusi savas slepenākās jūtas. Katrīna, visu pārdomājusi, patiešām dusmojās uz svainieni un, kaut arī viņa pasmējās par meitenes nekaunību, tomēr bija nolēmusi rīkoties tā, lai tai nebūtu ko smiekties. Viņa pavīpsnāja, kad ieraudzīja gar logu paejam

Hitklifu. Es slaucīju pavardu un ievēroju ap viņas lūpām rotaļājamies ļaunu smīnu. Izabella, nogrimusi pardomās vai grāmatas lasīšanā, palika savā vietā, līdz durvis atvērās; bet tad bija par vēlu mēģināt aizbēgt, ko viņa labprāt būtu darījusi, ja vien tas bijis iespējams.

— Nāc iekšā, tu esi īstā laikā! — kundze priecīgi iesaucās, pievilkdama kādu krēslu tuvāk kamīnam. — Šeit diviem cilvēkiem ļoti vajadzīgs trešais, kas atkausētu ledus sienu starp viņiem; un tieši tu esi tas, kuru mēs abas izvēlētos. Hitklif, lepojies, ka varu tev beidzot parādīt kādu, kas tevi mīl vairāk nekā es. Sagaidu, ka tu julīsies glaimots. Nē, tā nav Nellija, neskaties uz viņu! Manai nabaga mazajai svainienei sirds lūst, tikai iedomājoties vien tavu fizisko un garīgo dižumu. Nu tavā varā ir kļūt par Edgara svaini! Nē, nē, Izabella, neskrej projām, — viņa turpināja liekuļoti jautri, aizturot apmulsušo meiteni, kas sašutumā bija piecēlusies. — Mēs te abas plēsāmies tevis dēļ kā suns ar kaķi, bet mani tūdaļ pieveica ar apbrīnas un dievināšanas apliecinājumiem, vēl vairāk, es uzzināju, ja vien es būtu tik pieklājīga un turētos nomaļus, tad mana sāncense, par kādu viņa grib sevi uzskatīt, tev iešautu sirdī bultu, kas tevi saistītu uz mūžu pie viņas, izdzēšot manu tēlu uz visiem laikiem!

— Katrīn! — izdvesa Izabella, atgūdamā cieņu un uzskatidama par nevajadzīgu izrauties no stingrā tvēriena, kas viņu turēja. — Būtu tev pateicīga, ja tu runātu paliesību un neceltu man neslavu, arī joka pēc ne! Mister Hitklif, esiet tik laipns, palūdziet savu draudzeni laist mani vaļā: viņa aizmirst, ka jūs un es nesam tuvi paziņas, un tas, kas uzjautrina viņu, ir neizsakāmi sāpīgi man.

Tā kā ciemiņš nekā neatbildēja, bet apsēdās un šķita gluži vienaldzīgs pret jūtām, kuras meitene veltīja vi-

ņam, tā pagriezās un čukstus sirsnīgi lūdza savu mo-
cītāju palaist viņu.

— Nekādā ziņā! — iesaucās misis Lintona. — Ne-
gribu, ka mani atkal dēvē par suni uz siena kaudzes.
Tev jāpaliek! Nu, Hitklif, ko tad tu neizrādi savu ap-
mierinātību par manu patikamo ziņu? Izabella zvēr, ka
mīla, ko Edgars jūt pret mani, nav nekas, ja salīdzina
ar to, ko viņa jūt pret tevi. Manuprāt, viņa kaut ko
tamlīdzīgu teica, vai ne, Ellen? Un kopš mūsu aizva-
kardienas pastaigas viņa gavē aiz bēdām un dusmām
par to, ka es viņai esot liegusi tavu sabiedrību kā viņai
nepiemērotu.

— Tu viņu laikam apmelo, — Hitklifs teica, pagriez-
dams krēslu, lai pievērstos abām. — Vismaz pašreiz
viņa manā sabiedrībā nevēlas būt.

Un viņš cieši skatījās aprunātajā personā il kā ne-
pazīstamā atbaidošā kustonī, piemēram, Indijas simt-
kāji, kuru aplūkot liek ziņkāre, kaut arī tas ir pretīgs.
Nabaga meitene to nespēja paciest, viņa gan sarka, gan
bālēja, un, asarām iedzirkstoties skropstās, mēģināja
no visa spēka, saviem mazajiem pirkstiņiem atbrīvoties
no Katrīnas stingrā tvēriena; sapratusi, ka, tiklīdz viņa
vienu svainienes pirkstu atliec, cits tūliņ vēl jo ciešāk
sažņaudz viņas delnu un ka tādā veidā atbrīvolies ne-
spēs, viņa ņēma palīgā savus asos nadziņus, kas tūdaļ
turētājas roku izraibināja sarkanām švīkām.

— Ak tu kaķe! — iesaucās misis Lintona, palaiz-
dama vajā meiteni un roku sāpēs purinādama. — Vā-
ciet prom un nerādi savu lapsas ģīmi! Kāda gan tu esi
mulķe, atklādama *viņam* savus plēsīgos nagus. Vai tad
tu nevari iedomāties, ko viņš no tā var secināt? Pa-
skaties, Hitklif! Tie, lūk, ir ieroči, ar kuriem viņa at-
spēlēsies... Sargi savas acis!

— Es viņai tos nomauktu, ja tie mani kādreiz ap-
draudētu, — Hitklifs brutāli atbildēja, kad durvis aiz-

meitenes bija aizvērušās. — Bet kā tev, Katij, ienāca prātā šo radījumu tā spīdzināt? Tu taču nerunāji patiesību, vai ne?

— Tici man, tā bija patiesība! — kundze atbildēja. — Viņa jau kopš vairākām nedēļām ilgās pēc tevis vai mirst un šorit tevis dēļ ārdijās un izgāza veselu apvainojumu šalti tāpēc, ka es parādiju istā gaismā tavus trukumus, lai atvēsinātu viņas jūsmošanu. Bet nepievērs tam vairs uzmanību, es tikai gribēju meiču par viņas bezkaunību pārmācīt, tas ir viss. Es viņu pārāk labi ieredzu, mīļo Hitklif, lai atļautu tev viņu sagrabt un kā zemeņogu norīt.

— Un es viņu pārāk maz ieredzu, lai to darītu, — viņš teica, — ja vien nerīkotos kā dēmons. Tad gan tu dzirdētu varenus jokus, ja es dzīvotu viens ar šo sājo vaska lelli: tad mans visikdienišķākais darbs būtu likt, lai tās baltā ādiņa palaistās varavīksnes krāsās, un ik pārdienas es viņas actiņas sadauzītu zili melnas; tās šausmīgi nepatīkami atgādina Lintona acis.

— Tieši ļoti patīkami! — izmeta Katrīna. — Tās ir dūjas — eņģeļa actiņas!

— Viņa ir sava brāļa mantiniece, vai ne? — viņš pēc maza klusuma brīža iejautājās.

— Būtu žēl, ja tas tā būtu, — kundze atbildēja. — Lai dievs dod, ka pusducis brāļabērnu meiteni atbrīvotu no šā titula! Taču tagad nedomā par to: tu esi pārlicku nadzīgs iekārot sava tuvākā mantu, neaizmirsti, ka šī *tuvākā* manta ir arī mana.

— Ja tā būtu *mana*, tā nebūtu mazāk tavējā, — atteica Hitklifs. — Taču, kaut arī Izabella Lintona ir vienielse, traka viņa nez vai ir, bet, sekodami tavam padomam, nerunāsim vairs par to.

Viņi arī nerunāja, un Katrīna laikam izmeta to no prāta. Bet Hitklifs, es to noteiktu jutu, visu vakara cēlienu pie šīs domas bieži atgriezās. Redzēju viņu smī-

nam — drīzāk ņirdzam — un iegrīmstam draudīgā pārdomās, tiklīdz kundzei gadījās atstāt istabu.

Nolēmu novērot, ko viņš darīs. Savā sirdī es negrozāmi turējos vairāk kunga pusē nekā Katrīnas un, manuprāt, pamatoti, jo kungs bija laipns, uzticīgs, godājams, turpretī Katrīna, kaut arī viņu nevarēja īsti saukt par kunga *pretstatu*, šķīta, atļāva sev tik neierobežot daudz, ka es īsti nespēju ticēt viņas tikumam un vēl jo mazāk atbalstīt viņas jūtas. Es vēlējos, lai notiktu kaut kas tāds, kas miera ceļā atbrīvotu no Hitklifa tik lab «Kalnu Aukas», kā «Srazdus», un mēs visi dzīvotu atkal tā kā pirms viņa atgriešanās. Viņa ciemošanās man izvērtās par pastāvīgu lietuvēnu un, domājams, kungam tāpat. Viņa uzturēšanās «Kalnu Aukās» visu neizsakāmi nomāca. Es jutu, ka dievs tur pametis nomaldījušos avi savā vaļā klīstam pa aplamiem ceļiem, kamēr ļaunais vilks ložņā apkārt, gaidīdams, kad pienāks laiks uzklupt un to saplosīt.

Vienpadsmitā nodaļa

VIENU otru reizi, kad vientulībā visu pārdomāju, es pēkšņi šausmu pārņemta, satrūkos, liku galvā aubi un devos apraudzīt, kā «Kalnu Aukās» klājas. Pārlicināju savu sirdsapziņu, ka man pienākums brīdināt Hindliju, pastāstīt, ko ļaudis runā par viņa dzīvesveidu. Taču tad es, atcerēdamās viņa dziļi iesakņojušās sliktās īpašības un saprazdama, cik bezcerīgi ir viņu labot, atmetu nodomu iegriezties nelaimes apsēstajā mājā, šaubīdamās, vai spētu to paciest, ja manus vārdus neuzklausītu nopietni.

Kādreiz es, dodamās uz Gimmertonu un apmezdamā mazu līkumu, gāju cauri vecajiem vārtiem. Tas notika apmēram ap to laiku, līdz kuram savā stāstījumā biju

nonākusi; bija gaiša, auksta pēcpusdiena, zeme kaila, un ceļš ciets un sauss. Nonācu līdz akmenim, kur lielceļa atzarojums pa kreisi aizvirzās prom uz tīreli; tas bija neaptēsts smilšakmens bluķis, kura ziemeļu pusē bija iecirsti burti «K. A.», austrumu pusē — «G» un dienvidrietumu — «S». Tas kalpoja par ceļrādi uz «Kalnu Aukām», ciematu un «Strazdiem». Saule ietina tā virsotni dzeltenā vizmā un atgādināja man vasaru; nemāku pateikt, kālab, bet pēkšņi manu sirdi pāršalca bērības atmiņas. Pirms divdesmit gadiem šī bija Hindlija un mana iemīļotā vietīņa. Es ilgi skatījos uz laika zoba apgrauzto akmens bluķi un pieliecoties pamanīju pie pašas tā pamatnes bedriti, vēl joprojām pilnu ar gliemežnīcām un oļiem, kurus mēs labrāt ar citām, ne tik izturīgām mantiņām tur glabājām, un tik skaidri kā tiešamībā man likās, ka redzu, — mans bērības dienu rotaļu biedrs sēž izžuvušajā kūdrājā, plato, stūraino galvu noliecis, un ar šifera gabaliņu mazajās roķelēs rok zemi. «Nabaga Hindlij!» es neviļus iesaucos. Un satrūkos: manas acis, ko vīla mirkļa iedoma, redzēja, ka bērns paceļ galvu un ciešu skatienu raugās manī! Acumirkli viss atkal izgaisa, taču mani tūdaļ pārņēma neatvairāmas ilgas būt «Kalnu Aukās». Mānticīgās bailes lika man paklausīt šim jūtām; man šķita, ka viņš ir miris, varbūt drīzumā mirs, likās, ka šī parādība bija nāves vēstnesis. Jo tuvāk tiku «Kalnu Aukām», jo vairāk uztraucos, un, kad mājas kļuva redzamas, man sāka drebēt visi locekļi. Parādība bija aizsteigusies man priekšā: tā jau tur stāvēja un skatījās caur vārtiem. Tā bija pirmā doma, kas man iešāvās prātā, kad ieraudzīju brūnacainu, sprogainu puisēli piespiežam sārto sejiņu pie vārtu režģiem. Nākamie apsvērumi man teica, ka tam jābūt Hertonom, *manam* Hertonom, kas neko daudz nebija pārvērties pa šiem desmit mēnešiem, kad to pēdējo reizi redzēju.

— Dievs lai tevi svētī, puisīl — es iesaucos, acumirkli aizmirsusi savas muļķīgās bailes. — Herton, es esmu Nellijai Nellija, tava aukle.

Viņš atkāpās kādu sprīdi un pacēla lielu oli.

— Atnācu apraudzīt tavu tēti, Herton, — es piebildu, sapratusi pēc viņa izturēšanās, ka Nellijai viņa atmiņās, ja viņš to vēl vispār atcerējās, nebija nekā kopēja ar mani.

Viņš pacēla akmēni metienam. Es ņēmos viņu nomierināt, bet nespēju atvairīt sviedienus: akmens trāpīja manu aubi, un tad no mazā puisēļa šļupstošās mutes izlauzās vesels birums lamu vārdu, kuri, vai nu viņš tos saprata, vai ne, veltin vēlās pār lūpām un pārvērtā viņa bērna sejiņu biedējoši ļaunu. Varat man ticēt, tas mani drīzāk apbēdināja nekā sadusmoja. Tuvu raudam, es izņēmu no kabatas apelsīnu un sniedzu to bērnam, lai viņu pielabinātu. Viņš vilcinājās, tad izrāva man augli no rokas, laikam domādams, ka gribu viņu tikai ķircināt un pievilt. Rādīju viņam vēl vienu, bet tā, ka viņš to nevarēja aizsniegt.

— Kas tad tev, puisīt, iemācīja šos jaukos vārdus? — es apjautājos. — Vikārs, vai?

— Pie velna vikāru un tevil Do šu! — viņš atbildēja.

— Pasaki, kur tu iemācījies, un tu to dabūsi, — es teicu. — Kas tevi māca?

— Tētis... velns, — skanēja atbilde.

— Un ko tev tētis māca? — es turpināju.

Viņš palēcās pēc augļa, es pacēlu to vēl augstāk. — Ko viņš tev māca? — es turpināju jautāt.

— Neko, — viņš teica, — tikai nerādīties tam acīs. Tētis mani nevar ciest, jo es viņu gānu.

— Ak šitā! Un velns tevi māca tēti gānīt? — es ieminējos.

— Nekā nebija, — viņš nostiepa.

— Kurš tad?

— Hitklifs.

Apjautājos, vai viņš Hitklifu mīl.

— Nu jā! — viņš atbildēja.

Cenzdamās izdibināt, kāpēc viņš mīl Hitklifu, man no puisēļa izdevās izdabūt tikai izteicienus: «Nezinu vis, bet viņš tētīm atmaksā par to, ko tētis nodara man, — viņš lamā tēti par to, ka tas lamā mani. Viņš saka, — es varu darīt, ko gribu.»

— Un vikārs, vai tas tev nemāca lasīt un rakstīt? — es neatlaidos.

— Nē, man tikai telca, ka vikārs dabūs tā, ka pāls savus zobus... norīs, ja vēl pārkāps sliexsnim. Hitklifs viņam to solīja!

Ieliku puisēļa rokā apelsīnu un teicu, lai pasaka tētīm, ka atnākusi sieviete, vārdā Nellija Dīna, un pie dārza vārtiem gaida, lai ar viņu parunātos. Bērns devās prom pa celiņu un iegāja mājā; bet, kad Hindlija vietā uz sliexšņa parādījās Hitklifs, es tūdaļ apgriezpos un, cik jaudas, laidos prom pa ceļu, neapstādamās ātrāk, kamēr nebiju sasniegusi ceļa rādītāju, un juzdamās tik pārbijusies, it kā būtu izsaukusi pašu nelabo. Tam visam gan nav sevišķa sakara ar Izabellu, tas mani vienīgi pamudināja vēl jo modrāk nostāties vērotājas postenī un darīt visu iespējamo, lai neļautu ļaunai ietekmei ņemt virsroku «Strazdos», kaut arī man būtu jā-saceļ mājās vesela vētra, pretojoties misis Lintonas iegribām.

Kad Hitklifs atnāca nākamo reizi, gadījās, ka Izabella pagalmā baroja baložus. Trīs dienas viņa nebija runājusi ne pušplēsta vārda ar savu svainieni, bet viņa vismaz bija mitējusies kaprīzi gausties, par ko mēs visi jutāmies ļoti apmierināti. Cik zināju, Hitklifs nemēdza bez vajadzības veltīt Izabellai kaut mazāko uzmanību. Taču tagad, tikko ieraudzījis meiteni, viņš tūdaļ pār-laida uzmanīgu skatienu visai mājas fasādei. Es stāvēju

pie virtuves loga, bet atkāpos, lai mani neredzētu. Tad viņš pāri pagalmam devās pie meitenes un tai kaut ko teica. Izabella šķita apmulsusi un gribēja steigties prom, bet Hitklifs aizkavēdams satvēra meitenes roku. Viņa aizgriezta seju: viņš acīm redzot kaut ko jautāja, uz ko viņa negribēja atbildēt. Tad, vēlreiz uzmetot ašu skatienu mājai un domājot, ka neviens neredz, nelietim netrūka nekaunības meiteni apskaut.

— Jūdass! Nodevējs! — es iesaucos. — Vai piedevām tu esi vēl liekulis? Krāpnieks viltīgais!

— Kurš tad, Nellij? — man aiz muguras atskanēja Katrīnas balss. Biju pārlicu aizrāvusies, vērodama pāri pagalmā, un nemanīju, ka viņa bija ienākusi.

— Jūsu necienīgais draugs! — es iekaisusi atbildēju. — Nelietis, kas tur apkārt ložņā. Ak, nu viņš mūs pamānījis — nu nāks iekšā! Redzēsim, vai viņam būs dūša atrast izskaidrojumu savai rotaļai ar Izabellu, ja jums teica, ka meiteni ienīstot?

Kundze redzēja Izabellu izraujamies no Hitklifa rokām un ieskrienam dārzā, un mirkli vēlāk viņš atvēra durvis. Es nespēju valdīties, nedevisi mazliet vaļas dūmām, bet Katrīna nikni pavēlēja man klusēt un piedraudēja izdzīt mani no virtuves, ja uzdrošināšos būt tik nekaunīga un laist darbā savu neganto mēli.

— Tavu valodu dzirdot, ļaudis var domāt, ka pavēlniece šeit esi tu! — viņa kļiedza. — Es tev parādišu, kur tava vieta! Hitklif, kā tev ienācis prātā sacelt šo traci? Es taču tev teicu, lai tu liec Izabellai mieru! To lūdzams, ņem vērā, ja tev nav apnicis šurpu nākt un ja nevēlies, lai Lintons tavā priekšā aizcērt durvis.

— Lai dievs pasarga, ja viņš to mēģinātu! — atbildēja nelietis, ko es jau toreiz ienīdu. — Lai dievs pasarga viņa lēnprātību un pacietību! Jo dienu jo trakāk man gribas viņu aiztriekt viņā saulē!

— Cst! — Katrīna apsauca, aizvērdama iekšdurvis.

— Nekaitini mani! Kāpēc tu neievēro manu prasību? Vai viņa tev ar nolūku gadījās ceļā?

— Kāda tev daļa! — viņš attrauca. — Man ir tiesības meiteni skūpstīt, ja viņa to vēlas. Un tev nav tiesību celt iebildumus. Es taču neesmu *tavs* vīrs, *tev* nav jābūt greizsirdīgai uz mani!

— Es nemaz neesmu greizsirdīga, — kundze atbildēja. — Esmu nobažījusies *tevis* dēļ. Rādi laipnu seju, neskaties tik īgni uz mani! Ja tu Izabellu mīli, tev tā jāprec. Bet vai tu viņu mīli? Saki taisnību, Hitklif! Redzi nu, tu negribi atbildēt. Esmu pārliecināta, tu nemīli!

— Un vai misters Lintons piekritīs, ka viņa māsa apprecas ar šo cilvēku? — es iejautājos.

— Misteram Lintonam būs jāpiekrīt, — kundze noteikti apgalvoja.

— Viņš sev varēs aiztaupīt šos pūliņus, — teica Hitklifs. — Es to varu izdarīt tikpat labi bez viņa piekrišanas. Un, kas zīmējas uz tevi, Katrīn, tad man gribas pateikt pāris vārdus, ja jau reiz esam sākuši par to runāt. Gribu, lai tev būtu skaidrs, ka es *zinu*, cik velnišķīgi tu pret mani izturējies... velnišķīgi! Vai dzirdi? Un, ja tu sev mēģini iestāstīt, ka es to neesmu manījis, tu esi muļķe, bet, ja domā, ka mani var apmierināt ar saldiem vārdiem, tad esi plānprāte; un, ja tu lolo cerības, ka es par visu to, ko esmu cietis, neatriebšos, tad tu ļoti drīzā laikā pārliecināsies par gluži pretējo. Pagaidām es tev pateicos, ka izplāpāji man savas svainienes noslēpumu. Zvēru, ka izmantošu to, cik iespējams, labi. Un tu te nejaucies!

— Kas tā par jaunu rakstura īpašību? — misis Lintona pārsteigta iesaucās. — Es esot pret tevi izturējies velnišķīgi — un tu gribi atriebties! Kā tu to darīsi, nepateicīgais radījums? Kādā ziņā tad es pret tevi izturējos velnišķīgi?

— Es negribu tev atriebties, — Hitklifs atbildēja ja mierīgāk. — Tas nav mans nodoms. Tirāns samin pīšļos savus vergus, un tie nesaceļas pret viņu; tie savu kārt satriec tādus, kas stāv zemāk par tiem. Tev atļaut sev par prieku spīdzināt mani līdz nāvei, tikai atļaut arī man izklaidēties tādā pašā veidā un atturies cilvēkvarēdama no apvainojumiem. Kad esi nolīdzinājusi līdz ar zemi manu pili, tad nedomā uzcelt tās vietā būdi un pašapmierināti tīksmināties par savu labdarību, piedāvādama man to par mājokli. Ja es ticētu, ka tu patiešām vēlies, lai es apprecu Izabellu, tad pārgrieztu sev rīkli!

— Ak vai! Visa nelaime tikai tā, ka es *neesmu* greizi sirdīga! — iesaucās Katrīna. — Nu, sievu es tev vair nepiedāvāšu, tas būtu tas pats, kas piedāvāt velnam pazudušu dvēseli. Tāpat kā viņam, arī tev vislielākā svētlaieme ir sagādāt citiem ciešanas. Tu to pierādi. Edgars ir atbrīvojies no sliktās omas, kāda viņam bija, ka tu šeit ieradies; es sāku justies droša un mierīga; bet tu, nemierpilns par mūsu saticību, nāc ar nodomu izraisīt ķildu. Nu tad ķildojies, Hitklif, ar Edgaru, ja tev tīk, un pievil viņa māsu, tā tu būsi atradis vislabāko veidu kā atriebties man.

Saruna pārtrūka. Kundze apsēdās pie kamīna piesarkusi un sadrūmusi. Viņai tik padevīgais gars atteicās paklausīt: viņa nespēja to ne nomierināt, ne apvaldīt. Tas stāvēja pie pavarda, rokas uz krūtīm sakrustojis. Jaunās domās legrimis; tādā stāvoklī es abus atstāju un devos pie sava kunga, kurš brīnījās, kas gan varēja Katrīnu apakšā aizardēt tik ilgi.

— Ellen, — viņš teica, tiklīdz es ienācu, — vai neesi redzējusi kundzi?

— Redzēju gan, ser, viņa ir virtuvē, — es atbildēju. — Mistera Hitklifa uzvedība viņu pavisam izsitusi no līdzsvara, un tiešām domāju, ka pienācis laiks viņa ap-

ciemajumiem darīt galu. Pārāk liela iecietība nāk tikai par ļaunu, un nu noticis vēl tas... — un es izstāstīju kungam par atgadījumu pagalmā un, cik uzdrošinājos, arī tam sekojošo strīdu. Domāju, ka tas kundzei kaitēt nevarēja, ja tikai viņa pati vainu vēlāk neuzveltu sev, ņemdamās aizstāvēt savu viesi. Edgaram Lintonam bija grūti uz klausīt mani līdz beigām. Un viņa pirmie vārdi atklāja, ka viņš nebūt neatbrīvoja savu sievu no vainas.

— Tas ir neciešami! — viņš izsaucās. — Tas ir apkaunojoši, ka viņa šo nelieti sauc par draugu un uzspiež viņa klātbūtni arī man! Pasauc šurp divus vīrus no pagalma, Ellen! Katrīna ilgāk nestrīdēsies ar šo zemisko varmāku... esmu viņai diezgan iztapis.

Viņš nokāpa lejā un, licis kalpiem pagaidīt gaitenī, manis pavadīts, iegāja virtuvē. Abi divi tur atkal siridīgi strīdējās. Vismaz misis Lintona bārās ar jaunu sparū. Hitklifs, galvu nodūris, bija nostājies pie loga, acīm redzot mazliet nobijies no viņas niknās rāšanās. Viņš pirmais ieraudzīja kungu un steidzīgi pamāja ar roku, lai viņa apklust; viņa tūdaļ paklausīja, pamānījusi mājienu iemeslu.

— Ko tas nozīmē? — Lintons jautāja, uzrunādams sievu. — Kādi gan ir tavi uzskati par pieklājību, ja paliec šeit vēl pēc tam, kad šis nelietis atļāvies runāt ar tevi tik nekrietnu valodu? Liekas — tāpēc, ka tas ir viņa parastais runas veids, tu to vairs nemani, tu esi apradusi ar viņa nekrietnībām un laikam iedomājies, ka arī es pie tām varu pierast!

— Tu klausījies aiz durvīm, Edgar? — kundze ievaicājās tonī, kura nolūks bija izaicināt vīru, jo tanī skānēja vienaldzība un nevērība pret viņa dusmām. Hitklifs, kurš bija pacēlis acis uz kungu, kad tas runāja, ņirdzīgi iesmējās, acīm redzot vēlēdamies mistera Lintona uzmanību pievērst sev. Tas izdevās, bet Edgars ir

nedomāja kavēt viņam laiku ar grandioziem dusmu izvirzumiem.

— Līdz šim izturējos ļoti iecietīgi pret jums, ser, — viņš mierīgi teica, — taču ne tāpēc, ka neredzēju jūs nožēlojamo, zemisko raksturu, bet es sapratu, ka jūs pats tikai pa daļai esat atbildīgs par to, ka Katrīna vēlējās satīties ar jums, kam es gluži neprātīgi piekritu. Jūsu klātbūtne ir morāliska inde, kas spēj samaitāt vistikumīgāko cilvēku; un šī iemesla dēļ un arī tāpēc, lai novērstu ļaunākas sekas, aizliedzu jums turpmāk nākt šajā namā, līdz ar to prasot, lai jūs nekavējoši to atstājat. Ja jūs vilcināsit kaut mirkli, jūs to atstāsiet pie spiedu kārtā un ar negodu.

Hitklīfs nomērīja runātāju no galvas līdz kājām ar izsmiekla pilnu skatienu.

— Katij, tavs jērēns ir nikns kā bullis! — viņš teica. — Bet pašam draud briesmas sašķaidīt pauri pret māmām dūrēm. Nudien, mister Linton, ļoti nožēloju, ka nesat vērts, lai jūs notriec gar zemi!

Kungs pameta acis uz gaitēņa pusi un deva man zīmi pasaukt vīriešus, jo viņa nolūks nebija ielaisties kauņņā. Es mājienam paklausīju, bet kundze aizdomu pilna man sekoja un, kad es dzīros to darīt, vilka mani atpakaļ, aizcirta durvis un aizslēdza.

— Skaists paņēmiens! — viņa teica, atbildot vīra dusmu un pārsteiguma pilnajam skatienam. — Ja tev nav drosmes mesties viņam virsū, tad atvainojies vai uzskati sevi par pieveiktu. Tā tev būs mācība neizlikties drosmīgākam, nekā tu esi. Nē, atslēgu tu nedabūsi, drīzāk es to norīšu! Lieliski gan esmu atalgota par to, ka biju laba pret jums abiem! Kad vienmēr izturējos iecietīgi pret viena vājo un otra ļauno raksturu, es no abām pusēm pateicības vietā iemantoju līdz nejēdzībai muļķīgu, aklu nepateicību. Edgar, es tikko aizstāvēju tevi un tavējos, bet tagad vēlos, kaut Hitklīfs tevi pa-

matīgi ieper par to, ka tu uzdrīkstējies ļauni domāt par mani!

Pēriena nemaz nevajadzēja, viņas vārdi atstāja uz kungu tādu pašu iespaidu. Viņš mēģināja izraut atslēgu no Katrīnas rokām, bet viņa to drošības pēc iemeta pavarda kvēlākā liesmā. Edgaru tūdaļ pārņēma nervozas trīsas, un seja baismi nobāla. Kaut arī viņam būtu jāsamaksā ar savu dzīvību, viņš neparko nespētu apvaldīt pārmērīgo jūtu uzplūdumu, sāpes un pazemojums viņu pilnīgi nomāca. Viņš atkrita krēslā, atspiedās pret atzveltni un ar rokām aizklāja seju.

— Žēlīgā debess! Senos laikos tu sev tā būtu izpelnījis bruņinieka titulu! — izsaucās misis Lintona. — Tu esi pieveikts! Pieveikts! Tāpat kā karalis nevedīs armiju cīņā pret peļu baru, tā Hitklifs nepacels pret tevi ne pirkstiņu. Saņemies! Tev nekas nenotiks! Tu neesi jērēns, tu esi zaķapastala!

— Novēlu tev, Katij, laimīgu dzīvošanu ar glēvo pienapuiku! — teica viņas draugs. — Apsveicu tevi tavas labās gaumes dēļ. Tātad šo verdzisko, trīcošo ķēmu tu izraudzījies manā vietā! Ar dūri es viņm negāzīšu, iesperšu ar kāju, un tas man būs pietiekams gandarījums. Vai viņš pinkšķ vai taisās ģibt aiz bailēm?

Nelietis pienāca klāt un iespēra pa krēslu, kurā Lintons sēdēja. Būtu gan bijis labāk, ja viņš būtu palicis, kur ir; kungs spēji pietrūkās kājās un cirta tam pa kaklu tā, ka sīkāku cilvēku tāds sitiens būtu notriecis gar zemi. Hitklifam brītiņu aizrāvās elpa, un, kamēr viņš atguvās, misters Lintons izgāja pa durvīm pagalmā un no turienes uz parādes durvīm.

— Te nu bija! Beigas taviem nācieniem uz šejieni, — iesaucās Katrīna. — Ej tagad prom; viņš atgriezīsies ar pistoļu pāri un pusduci palīgu. Ja viņš noklausījies mūsu sarunu, tad, protams, tev nekad nepiedos. Ļaunu

joku tu ar viņu izspēlēji, Hitklif! Ej taču, steidzies! Es labāk redzu ķezā Edgaru nekā tevi.

— Tu domā, ka es aiziešu, dabūjis sitienu, ka man aizrāvās elpa? — viņš pērkona balsī kļiedza. — Piejoda, nē! Kā sapuvušu riekstu es saspiedišu tam ribas pirms pārkāpju pār sliksni! Ja es viņu tagad nepiespiedišu pie zemes, es nogalināšu citu reizi, tāpēc, ja viņa dzīvība tev dārga, ļauj man ar viņu izrēķināties tagad!

— Viņš pats nemaz nenāk, — es iejaucos, mazliet samelodamās. — Nāk šurp tikai kučieris un abi dārznieki; jūs taču negaidīsiet, kamēr tie jūs izmetīs ārā! Katram rokā pa rungai, un kungs droši vien skatās pa dzīvojamās istabas logu, lai redzētu, kā tie izpilda viņa pavēli.

Dārznieki un kučieris *patiešām* tuvojās, bet kopā ar viņiem Lintons. Viņi jau bija ienākuši pagalmā. Ātri apdomājies, Hitklifs nolēma izvairīties no sadursmes ar kalpiem, paķēra krāsns biguli, satrieca ar to virtuves iekšdurvju atslēgu un aizbēga brīdī, kad viņi ienāca.

Misis Lintona, kas bija ārkārtīgi satraukta, lika man uziet viņai līdzī augšā. Viņa nezināja par manu lomu šajā uztraucošajā notikumā, un es gribēju, kaut viņa paliktu neziņā.

— Esmu kā prātu zaudējusi, Nellij! — viņa iesaucās, atkrizdama uz dīvāna. — Galvā man dun kā no tūkstoš kalējāmuriem! Pasaki, lai Izabella nerādās man acīs, šis tracis izcēlās viņas dēļ; ja viņa vai kāds cits mani tagad vēl kaitinās, sajukšu prātā. Un Edgaram, Nellij, pasaki, ja tu viņu vēl šovakar redzēsi, ka man draud briesmas nopietni saslimt. Vēlos, kaut tā arī būtu. Viņš mani tik ļoti pārsteidza un apbēdināja! Gribu viņu pabiedēt. Turklāt viņš vēl varētu nākt un atkal šķendēties un gausties; es viņam noteikti runātu pretim, un dievs vien zina, kā viss beigtos! Vai tu to pateiksi, mīļā Nel-

lij? Tu taču redzi, ka es nemaz neesmu vainojama šajā tracī. Kas lika viņam klausīties aiz durvīm? Kad tu mūs atstāji, Hitklifs runāja briesmīgus vārdus; bet es ātri būtu novērsusi viņa domas no Izabellas, un pārējam nav nozīmes. Tagad viss iznācis greizi, tāpēc ka muļķim iekārojās dzirdēt sliktu par sevi; daži cilvēki šai ziņā ir kā nelabā dzītil! Ja Edgars mūsu sarunu nebūtu dzirdējis, viņam nekas nebūtu noticis. Tiešām, pēc tam, kad viņš mani tik neglīti sāka strostēt, kad es viņa dēļ biju rājusī Hitklifu līdz aizsmakumam, man bija vienalga, ko viņi abi viens otram nodarīs; jo sevišķi tāpēc, ka jutu, — lai kā šis tracis beigtos, tas izšķirs mūs visus uz nezin cik ilgu laiku! Un, ja es Hitklifu nevaru paturēt par draugu, ja Edgars grib būt mazisks un greizsirdīgs, es centīšos salauzt viņu sirdis, salaužot savējo. Tas būs līdzeklis ātri darīt galu visam, ja mani izaicinās līdz pēdējam. Bet šis solis lai paliek gadījumam, kad cerības būs zudušas. Lintonu es ar to nepārsteigšu. Līdz šim viņš rūpīgi vairījās aizkaitināt mani; tev jāpaskaidro viņam, cik bīstami šādu izturēšanos mainīt, un atgādini viņam manu ātro dabu, kas satracināta var pārvērsties ārprātā. Ak, kā gribētos, kaul tavā sejā izzustu šī vienaldzība un tajā būtu samanāmas lielākas rūpes par mani.

Apātija, ar kādu es noklausījos rikojumus, bez šaubām, varēja kaitināt, jo viņa tos deva gluži sirsnīgi; bet es domāju, ka cilvēks, kas jau priekšlaikus spēj aprēķināt, kā jūtu uzplūdumus izmantot savā labā, spēj arī, ja vien saņemams, pietiekami valdīt pār sevi pat uzbudinājuma brīdī, un man negribējās viņas vīru «pabiedēt», kā viņa teica, un, izdabājot viņas patmīlībai, viņa rūpes pavairot. Tāpēc es nekā neteicu, kad satiku kungu nākam uz dzīvojamo istabu, bet atļāvos atgriezties atpakaļ, lai paklausītos, vai viņi neatsāks savu strīdu. Viņš ierunājās pirmais.

— Paliec vien, kur tu esi, Katrīn, — viņš teica bez jebkādam dusmām, bet ar sāpīgu izmisumu balsī. — Es ilgi neuzkavēšos. Neesmu nācis ķildoties, nedz samierināties; es tikai gribēju zināt, vai tu pēc šīvakara notikumiem vēl domā turpināt savu draudzēšanos ar...

— Ak, dieva dēļ, — kāju piecirzdamā, kundze viņu pārtrauca, — dieva dēļ, nerunāsim vairs par to! Nav spējīga iekvēloties tava aukstā sirds, tavās dzīslās rit ledus ūdens, bet manējās kūšā asinis, un, redzot tādu saltumu, tās verd un vārās.

— Ja gribi atbrīvoties no manis, atbildi uz manu jautājumu, — misters Lintons neatlaidās. — Tev jāatbild, tavš uzbudinājums mani nesatrauc. Esmu pārliecinājies, ka tu spēj būt tikpat aukstasinīga kā kurš katrs cits, ja vien gribi. Vai tu tagad atteiksies no Hitklifa vai no manis? Tev nav iespējams būt reizē *manam* un *viņa* draugam, un es kategoriski *prasu* pateikt, kuru tu izvēlies.

— Bet es prasu, lai mani liek mierā! — Katrīna nikni kļiedza. — To es gribu! Vai neredzi, ka es tikko spēju kājās noturēties? Edgar, tu... tu... ej prom!

Viņa satvēra zvanu un zvanīja, līdz tas šķindot iesprāga; es bez steigas iegāju. Viņas neprātīgā, niknā ārdišanās būtu varējusi pat svēto izvest no pacietības! Tur nu viņa gulēja, sīzdamā galvu pret dīvāna sānu atzveltni un zobus griezdamā, tā ka varējo domāt, — viņa tos saberzīs drusku druskās! Misterns Lintons stāvēja un pēkšņā nožēlā un bailēs lūkojās Katrīnā. Viņš lika man atnest ūdeni. Viņai bija aizrāvusies elpa tā, ka nevarēja parunāt. Atnesu pilnu glāzi un, tā kā viņa negribēja dzert, iešļācu ūdeni viņai sejā. Pēc īsa mirkļa viņa izstiepās gluži stīva un pārgrieza acis, bet vaigi pēkšņi kļuva zilgani bāli kā mironim. Lintons šausmās skatījās.

— Nav ko uztraukties, — es čukstēju. Es negribēju,

ka viņš piekāpjas, lai gan pati gribot negribot biju no-
bažijusies.

— Viņai asinis uz lūpām! — viņš nodrebēdams teica.

— Tas nekas! — es skarbi attraucu. Un es izstāstīju, ka kundze pirms viņa ienākšanas bija apņēmusies no-
tēlot ārprāta lēkmi. Nepiesardzīgi es runāju skaļā balsī,
un Katrīna visu dzirdēja: viņa pielēca kājās — atrisu-
šiem matiem, acīm zvērojot, kakla un roku muskuļiem
nedabiski saspringstot. Es jau domāju, ka viņa man sa-
lauzīs vismaz kaulus; taču viņa tikai mirklīti stingi pa-
vērās apkārt un tad metās laukā no istabas. Kungs man
lika viņai sekot; es nonācu līdz kundzes istabas dur-
vīm, tālāk nevarēju, jo viņas tās aizslēdza.

Tā kā kundze nākamā rītā nenonāca brokastot, devos
apjautāties, vai viņa nevēlas, lai viņai ēdienu uznes
augšā.

— Nē! — viņa pavēloši atbildēja. To pašu jautājumu
es atkārtoju pusdienā un ap tējas laiku un arī vēl parīt-
dien, un vienmēr atbilde bija tāda pati. Mistery Lintons
savukārt pavadīja laiku bibliotēkā un neapvaicājās par
sievass labklājību. Izabellai ar brāli bija apmēram stundu
ilga saruna, un pa šo laiku viņš mēģināja izdabūt no
viņas sašutuma vārdus par Hitklifa uzmācību; izvairī-
gās atbildes brāli neiepriecināja, un viņš neapmierināts
bija spiests šo taujāšanu izbeigt, mūsu tomēr nopietni
brīdinādams, ka visas radniecības saites starp viņiem
abiem pārtrūkstot, ja viņa būs tik neprātīga un iedroši-
nās necienīgo precinieku.

Divpadsmitā nodaļa

KAMĒR Izabella, allaž klusa un gandrīz arvien mirk-
dama asarās, klejoja pa parku un dārzu un viņas brālis
ieslēdzās pie grāmatām, kuras nekad neatvēra, — lolo-
jot, kā man šķita, vājas cerības, ka Katrīna, nožēlodama

savu izturēšanos, pati no sevis nāks lūgt viņam piedošanu, gribēdama izlīgt, un viņa ietiepīgi gavēja, domādama, ka katrā ēdienreizē Edgaram kumoss rīklē iesprūst tāpēc, ka viņas pie galda nav, un tikai lepnums to kavē skriet un mesties viņai pie kājām, — tikmēr es dariju savus mājas darbus, pārliecināta, ka «Strazdos» ir tikai viena prātīga sirds un tā pukst manās krūtīs. Es netērēju laiku ne līdzjūtības apliecinājumiem Izabellai, ne pārmetumiem savai kundzei, nedz arī pievērsu sevišķu uzmanību nopūtām, ko izdvesa kungs, kurš, nedzirdēdams sievas balsi, ilgojās dzirdēt pieminam tās vārdu. Es nospriedu, lai viņi manis pēc dara, kā viņiem tik; un, kaut notikumi virzījās uz priekšu gausi un lēni, es beidzot tomēr varēju priecāties par tikko jaušamu pavērsienu, kas, kā man šķita, tuvojās.

Trešajā dienā misis Lintona atslēdza durvis un, tā kā ūdens viņas karafē un krūzē bija izbeidzies, vēlējās, lai tās tiktu pielietas un lai viņai atnestu bļodiņu auzu tumes, jo viņa bija pārliecināta, ka mirstot... Man šie vārdi šķita Edgara ausīm domāti; es tiem neticēju, tāpēc teikto paturēju pie sevis un aiznesu viņai tēju un grauzdētu maizīti. Viņa kāri ēda un dzēra, tad atkrita atpakaļ spilvenā un vaidēdama lauzīja rokas. — Ak, man gribas mirt! — viņa sauca. — Ja nevienam gar mani nav nekādas daļas. Ak, kaut es nebūtu ēdusi. — Krietnu brītiņu vēlāk dzirdēju viņu atkal murminām. — Nē, nemiršu vis... viņš par to priecātos... viņš mani nemaz nemīl... viņš nejutīs nekāda trūkuma!

— Vai jūs ko vēlējāties, kundze? — es apjautājos, joprojām saglabājot mieru, par spīti viņas spocīgi bālai sejai un dīvaini saspīlētai uzvedībai.

— Ko tas bezsirdis dara? — viņa vaicāja, atglauzdama no izdēdējušās sejas kuplās, izspūrušās matu cirtas. — Vai viņš iegrimis letargiskā miegā vai nomiris?

— Nekā tamlīdzīga, — es atbildēju, — ja jūs runājat par misteru Lintonu. Viņš, manuprāt, ir gluži vesels, kaut gan nododas studijām vairāk, nekā vajadzētu; pastāvīgi sēž pie grāmatām, kopš citas sabiedrības viņam vairs nav.

Es nebūtu tā runājusi, ja būtu zinājusi viņas patieso stāvokli, bet es nespēju atbrīvoties no domas, ka viņa savu vārgumu pa daļai tēlo.

— Pie grāmatām! — viņa apmulsusi iesaucās. — Bet es te mirstu! Stāvu kapa malāl Ak dievsl Vai viņš zina, kā esmu pārvērtusies? — viņa turpināja, vērdamās savā attēlā spogulī pie pretējās sienas. — Vai tad tā ir Katrīna Linton! Viņš iedomājas, ka es gražojos vai varbūt izliekos. Vai tu nevari pateikt viņam, ka tā ir drausmīga patiesība? Nellij, ja tikai nebūs jau par vēlu, tad es, tiklīdz būšu pārliecinājusies, kādas ir viņa jūtas, izvēlēšos vienu no divām iespējām: vai nu nomiršu aiz bada tūdaļ — bet tas viņam būtu sods tikai tad, ja viņam būtu sirds, — vai atveseļošos un aizbraukšu no Anglijas. Vai tu man saki taisnību par viņu? Piesargies! Vai viņam patiešām mana dzīvība tik gluži vienaldzīga?

— Kāpēc tad tā, kundze, — es viņai atbildēju.

— Kungam nav ne jausmas, ka jums sašķobījies prāts, un viņš, protams, nebīstas, ka jūs nomērdēsiet sevi badā.

— Tu domā, viņš nezina? Vai tu nevari viņam pateikt, ka nomiršu, — viņa jautāja. — Pārliecini viņul Pasaki to pati no sevis, saki: tu nešaubies, ka nomiršu!

— Nē, kundze, — es atgādināju, — jūs aizmirstat, ka šovakar ēdāt ar baudu, un rīt redzēsiet, ka tas jums nācis par labu.

— Ja vien es būtu droša, ka tas spētu viņu nonāvēt, — Katrīna pārtrauca mani, — tad es sev padarītu galu tūlīt! Ak, šis drausmīgās trīs naktis ne acu neaiz-

vēru un kā gan tiku mocīta! Kā vajāta, Nellij! Bet es sāku domāt, ka tu mani nemīli. Cik dīvaini! Es vienmēr tiku domājusi, ka cilvēki, lai tie cits citu arī ienīst un neieredz, mani nemīlēt nevar. Bet nu viņi visi dažu stundu laikā pārvērtušies par ienaidniekiem. Noteikti zinu, par tādiem viņi kļuvuši, visi ļaudis šeit. Cik skumji iet nāvē, kad visapkārt ir saltas sejas! Izabella, pārbiedēta un atstumta, bīstas ienākt istabā, jo šausmīgi būtu redzēt Katrīnu mirstam. Bet Edgars svinīgi nopietns stāvēs un nogaidīs, līdz viss būs garām, pēc tam raidīs pateicības lūgšanu dievam par mājas miera atjaunošanos un dosies atpakaļ pie savām grāmatām! Ak, piesaucu visus, kam sirds krūtīs, — kas viņam ko ņemties ar grāmatām, kad es mirstu?

Viņa nespēja samierināties ar domu par mistera Lintona rezignāciju, kuru es tai biju iestāstījusi. Tā ārdīdamās, viņa sakāpināja savu drudzaino uzbudinājumu līdz ārprātam un saplēsa ar zobiem spilvenu; tad, degdama kā ugunīs, piecēlās pussēdus un prasīja, lai es atveru logu. Bija ziemas vidus, pūta stiprs ziemeļrītenis, un es logu neatvēru. Taču izteiksme, kas pavidēja kundzes sejā, un viņas garastāvokļa maiņa sāka mani šausmīgi uztraukt, jo atgādināja agrāko slimību un ārsta norādījumus slimnieci neuztraukt. Pirms brīža viņa vēl trakoja, bet tagad, atbalstījusies uz vienas rokas un neievērodama to, ka atteicos viņai paklausīt, šķīta izjūtam bērnišķīgu prieku, velkot laukā spalviņas no spilvena, ko nupat bija saplēsusi, un šķirojot tās uz palaga pēc to piederības: viņas domas bija aizklīdušas kaut kur citur.

— Šī ir tītara spalva, — viņa klusu pie sevis murmināja, — un šī — meža pīles, un šī — baloža. Nu ja, baložu spalvas bāž spilvenos — tāpēc arī nav brīnums, ka nevarēju nomirt! Būs jāpatur prātā un jānomet zemē, kad atkal apgulšos. Un šī ir irbes spalva, un šī —

es to pazītu starp tūkstošiem citu — ir ķīvītes. Skaists putniņš — riņķo tīreļa vidū virs mūsu galvām. Viņš gribēja tikt atpakaļ savā ligzdā, jo mākoņi skāra pakalnes un putniņš juta, ka tuvojas lietus. Šī spalviņa ir pacelta viršos, bet putniņu nenošāva: ziemā mēs redzējām perēklīti pilnu ar maziem ģindenīšiem. Hitklīfs virs tās bija izlicis cilpas, un vecie putni neuzdrošinājās atgriezties. Es viņam liku nosolīties nekad vairs nešaut ķīvītes, un viņš to nedarīja. Jā, te ir vēl daudz spalviņu! Vai viņš tomēr šāva manas ķīvītes, Nellij? Vai spalviņas ir sarkanas, kaut viena no tām? Ļauj paskatīties!

— Beidziet šo bērnišķīgo niekošanos! — es viņu pārtraucu, ņemdama nost spilvenu un apgriezdama to ar caurumiem pret matraci, jo nu viņa sāka vilkt laukā veselām saujiņām tā saturu. — Liecieties guļus un taisiet acis ciet! Jūs murgojat. Tavu ķibeli! Spalvas lido kā sniega pārslas.

Es staigāju šurpu turpu, vākdama tās kopā.

— Nellij, es redzu, ka tu esi vecene, — viņa sapņaini turpināja. — Tev sirmi mati un lika mugura. Šī gulta ir teiksmainā Penistonas klints ala, un tu lasi kopā krama akmeņus, lai apmētātu ar tiem mūsu tēlītes, un, kad es esmu tuvumā, tu apgalvo, ka tās ir tikai vilnas šķipsniņas. Tāda tu būsi pēc piecdesmit gadiem: es zinu. Tagad tu tāda neesi. Es nemaz nemurguju, tu maldies, jo citādi es ticētu, ka tu tiešām esi šī sačokurojusies ragana, un es domātu, ka *esmu* pie Penistonas klints; bet es zinu, ka pašreiz ir nakts un uz galda stāv divas sveces, un to gaismā melnais skapis spīd kā piķis.

— Melnais skapis? Kur tad te tāds ir? — es jautāju. — Jūs runājat miegā.

— Tas stāv pie sienas, kur vienmēr, — viņa atbildēja. — Cik divains tas liekas... es tajā redzu seju!

— Nekāda skapja istabā nav un nekad nav bijis, —

es teicu, atkal apsēžoties un paceļot gultas aizkara malu, lai varētu Katiju novērot.

— Vai tad *tu* seju neredzi? — viņa vaicāja, nopietni raudzīdamās spogulī.

Lai sacītu ko sacīdama, es nespēju viņai ieskaidrot, ka tā ir viņas pašas seja, tāpēc es piecēlos un pārklāju spogulim lakatu.

— Seja vēl joprojām ir tur apakšā! — viņa turpināja bailīgi. — Un tā sakustējās! Kas tur ir? Cerams, ka tā neizkāps laukā, kad tu aiziesi! Ak! Nellij, šai istabā spokojas! Man bail palikt vienai!

Paņēmu Katijas roku savējā un lūdzu viņu nomierināties, jo viņas augums drebēja konvulsīvās trīsās un viņa *neatlaidīgi* skatījās uz spoguļa pusi.

— Šeit nav neviena! — es nepiekāpos. — Tā esat *jūs pati*, misis Lintona, pirms brītiņa jūs to zinājāt.

— Es pati? — viņa elsa. — Un pulkstenis šit divpadsmit! Tātad tā tomēr ir patiesība! Šausmīgi!

Viņa iekērās ir pirkstiem palagā un pārvilka to sev pār acīm. Es mēģināju zagšus aizlavīties līdz durvīm. lai pasauktu viņas vīru, bet spalgs kliedziens atsauc mani atpakaļ, — lakats no spoguļa bija noslidējis.

— Ko, kas noticis? — es saucu. — Kas tad nu tā baiļosies? Atmostieties! Tas taču ir spogulis, spogulis, misis Lintona, un jūs tajā redzat sevi, un es arī šeit esmu — tepat jums blakus.

Trīcēdama un apjukusi viņa turējās pie manis, bet šausmas no viņas sejas pamazām izzuda, bālumu no-mainīja kauna sārtums.

— Ak mīļā! Domāju, ka esmu mājās, — viņa nopūtās. — Man likās, ka guļu savā istabā «Kalnu Aukās». Tāpēc, ka esmu tik vārga, man galvā viss sajuka, un es, pati to neapzinādamās, kliezdu. Nesaki neko, bet paliec pie manis. Man bail gulēt, sapņi mani biedē.

— Jums, kundze, nāktu par labu dziļš miegs, — es

atbildēju, — un es ceru, ka šīs ciešanas jūs atturēs no turpmākiem mēģinājumiem badoties.

— Ak, kaut es būtu savā gultā vecajās mājās! — viņa rūgti turpināja, rokas laužidama. — Un vējš šalc eglēs aiz loga režģiem. Ļauj man to just... tas pūš tieši no tīreļa — ļauj man to kaut reizīti ieelpot!

Lai nomierinātu viņu, atvēru uz mirkli logu. Istabā ieplūda auksta šalts; es logu aizvēru un atgriezos savā vietā. Tagad viņa gulēja mierīgi, seja mirka asarās. Fiziskais nogurums bija pilnīgi noslāpējis viņas satraukumu, mūsu ugunīgā Katrīna tagad nebija nekas vairāk kā raudošs bērns.

— Cik ilgs laiks pagājis, kopš es šeit ieslēdzos? — viņa, pēkšņi atguvusies, jautāja.

— Tas bija pirmdienas vakarā, — es atbildēju, — un tagad ir ceturtdienas nakts, vai, pareizāk sakot, pašreiz jau ir piektdienas rīts.

— Kol šo pašu nedēļu? — viņa iesaucās. — Tik īss laiciņš?

— Pietiekami garš, ja cilvēks pārtiek tikai no sliktas omas un auksta ūdens, — es piezīmēju.

— Hm, bet liekas, ka pagājis nomācoši daudz stundu — viņa neticīgi murmināja, — būs vēl ilgāk. Atceros, ka atrados dzīvojamā istabā pēc tam, kad viņi bija sastrīdējušies, un Edgars tik nežēlīgi izaicinoši izturējās pret mani, un es izmisumā atskrēju uz šo istabu. Tiklīdz es, cik ātri vien varēdama, biju aizslēgusi durvis, mani apņēma pilnīga tumsa un es nokritu uz grīdas. Es nevarēju Edgaram paskaidrot, cik skaidri sajutu, ka man uznāks lēkme vai kļūšu traka, ja viņš nemitēsies mani ķircināt. Es nevaldīju ne pār savu mēli, ne prātu, un viņš varbūt pat neiedomājās, kādas nāves bailes mani plosīja; tik vien man bija palicis saprāta, lai mēģinātu aizbēgt no viņa paša un viņa balss. Pirms es atguvos tiktāl, lai spētu redzēt un dzirdēt, jau svīda

gaisma, un, Nellij, es tev pateikšu, ko domāju un kas neatlaidīgi šaudījās un šaudījās man' pa galvu, līdz sāku baidīties par savu saprātu. Kad es šeit gulēju, galvu atbalstījusi pret galda kāju, un manas acis neskaidri uztvēra loga pelēko četrstūri, tad domāju, ka esmu mājās ieslēgta ozola paneļa gultā, un sirds par kaut ko ļoti ļoti sāpēja, ko atmostoties nevarēju atcerēties. Prātoju un nomocijos, lai atsauktu atmiņā, kas tas varēja būt, taču visdīvainākais bija tas, ka manas dzīves pēdējie septiņi gadi no atmiņas bija zuduši. Man pat neienāca prātā, ka tie vispār bijuši. Es biju bērns, tēvs tikko kā apbedīts, un manu sāpju iemesls bija pavēle, ar ko Hindlijs mani šķīra no Hitklifa. Pirmo reizi dzīvē mani apguldījuši vienu, un, pamodusies no smaga snaudiena pēc asarās pavadītas nakts, es pacēlu roku, lai atbīdītu vaļā paneļus. Roka atdūrās pret galda virsu. Taustīdama pārlaidu pirkstus pār grīdas paklāju, un pēkšņi mani pāršalca atmiņas: manas nesenās sāpes pārvērtās izmisumā. Nevaru pateikt, kāpēc jutos tik ļausmīgi nelaimīga; tas būs bijis pārejošs prāta sajukums, jo cita iemesla gandrīz nav.

Bet, ja tu iedomāsies, ka es kā divpadsmit gadus vecs bērns biju izrauta no «Kalnu Aukām» un man atņemts viss, ar ko saistījās katra bērniņas atmiņa, un tas, kas man bija par visiem dārgāks — toreiz tas bija Hitklifs, — un vienā rāvienā biju pārvērsta par mīsi Lintonu, par «Strazdu» saimnieci un sveša cilvēka sievu, kura kopš tā brīža bija padzīta un izstumta no mājām, kas bija bijusi mana pasaule, — tad tu varbūt saskatīsi bezdibeni, kurā es plosījos! Grozi galvu, cik vien gribi, Nellij, tu palīdzēji izsist mani no līdzsvara! Tev vajadzēja runāt ar Edgaru — nūdien vajadzēja — un pārliecināt viņu, lai liek mani mierāl Ak, es degu kā ugunīs! Tā gribas tikt laukāl Ak kā gribas būt atkal meitenei, pusmežonīgai, drosmīgai un brīvai, kas pa-

smejas par apvainojumu un nezaudē tādēļ prātul Kāpēc esmu tā pārvērtusies? Kāpēc asinis manī uzverd kā elles katlā pāris vārdu dēļ? Skaidri zinu, ka kļūtu atkal es pati, ja tikai varētu būt vēlreiz kalnu tīreļos. Atver atkal plaši logu un atvērtu iekrampē! Aši, kāpēc tu nekusties!

— Tāpēc, ka negribu, lai jūs ieskrietu nāvē saaukstējoties, — es atbildēju.

— Tāpēc, ka negribi ļaut man dzīvot, tā tu domā, — viņa drūmi attrauca. — Bet tagad es vairs neesmu nevarīga, es pati to atvēršu.

Un, pirms es paguvu viņu atturēt, viņa izkāpa no gultas un, iedama ļoti nedrošiem soļiem, šķērsoja istabu, atgrūda vaļā logu un izliecās pa to, nemanīdama salto gaisu, kas — ass kā nazis — šaustiņa viņai plecus. Es lūdzos un lūdzos, beidzot mēģināju ar varu aizdabūt viņu prom. Bet es drīz redzēju, ka vājprāta izraisītais spēks daudzkārt pārspēja manējo. (Un, ka viņa patiešām bija sajukusi, par to mani pārliecināja viņas turpmākā rīcība un murgi.) Bija bezmēneša nakts, un lejā viss slīga dūmakainā tumsā. Nevienā mājā, ne tālu, ne tuvu, neredzēja spīdam gaismiņu, — visur tā jau sen bija nodzēsta, un «Kalnu Auku» ugunis vispār nekad nebija saskatāmas, — un tomēr viņa apgalvoja, ka redz tās mirdzam.

— Skaties! — viņa dedzīgi sauca. — Tur, kur logā deg svece un priekšā šūpojas koki, ir mana istaba, bet otra svece spīd Džozefa būcenī. Džozefs sēž augšā vēlu, vai ne? Viņš gaida mani pārnākam, lai tad aizslēgtu vārtus. Nu viņam vēl būs jāpagaida kāds laiciņš. Ceļš turp ir grūts, bet sirds skumja, to ejot; un šajā ceļā mums jādodas garām Gimmertonas kapsētai! Mēs bieži abi kopā izaicinājām tur spokus un, starp kapu kopiņām stāvēdami un viens otru drošinādami, saucām, lai tie mums parādās. Bet, Hitklif, ja es aicinātu tevi tagad, — vai tu riskētu nākt? Ja tu to darīsi, es tevi

paturēšu. Es negribu tur gulēt viena. Un, kaut arī mani ieraktu divpadsmit pēdu dziļi un piedevām uzgāztu virsū baznīcu, es miera neatradīšu, kamēr tu nebūsi pie manis. Nemūžam neatradīšu!

Viņa apklusā un tad, divaini smaidot, turpināja: — Viņš vilcinās, viņš grib, lai es nāku labāk pie viņa! Tad atrod ceļu — kā! Ne caur kapsētu! Tu esi tik gausls! Pricājies, tu taču vienmēr klausīji mani!

Redzēdama, ka veltīgi strīdēties pretī viņas vājprāta iedomai, sāku gudrot, kā, Katrīnu vaļā nelaižot (jo nedrīkstēju viņu atstāt vienu pie atvērtā loga), kaut ko sadabūt, kur viņu ietīt, kad, gluži apjukusi, izdzirdēju durvju rokturi nograbam un — istabā ienāca misters Lintons. Viņš tieši tobrīd bija nācis no bibliotēkas un, ejot pa gaiteni, dzirdējis mūs runājam un, ziņkārības vai baiļu dzīts, nolēma pārbaudīt, ko tik vēla stundā tas varētu nozīmēt.

— Ak ser! — es iekliedzos, atvairot izsaucienu, kas kungam jau bija uz lūpām, ieraugot auksto, nemīlīgo telpu un skatu, kas atklājās viņa acīm. — Nabaga kundze ir slima, un es netieku ar viņu galā, nekā nevaru iesākt; lūdzu, nāciet un pierunājiet viņu iet gultā. Aizmirstiet savas dusmas, jo viņu grūti ietekmēt, viņa iet savus ceļus.

— Katrīna slima? — viņš jautāja, mezdamiem mums klāt. — Aizveriet logu, Ellen! Katrīn! Kāpēc...

Viņš aprāvās. Misis Lintonas novārgušais izskats laupīja viņam valodu, un viņš spēja tikai baiļu pilnā izbrīnā raudzīties no Katijas uz mani.

— Viņa šeit beidzas vai nost, — es turpināju, — un gandrīz nekā nav ēdusi, bet nezūdiņās; līdz pat šim vakaram viņa nevienu iekšā nelaida, un tā mēs jums neko nevarējām pateikt par viņas veselības stāvokli, jo paši nekā nezinājām; bet nav nekas nopietns.

Jutu, ka mani paskaidrojumi skan neveikli; kungs sa-

rauca pieri. — Nav nekas nopietns, Ellena Dīna? — viņš bargi vaicāja. — Jums vēl būs siki jāpaskaidro, kāpēc turējāt mani neziņā par visu! — Misters Lintons apskāva sievu un moku pilnu skatienu lūkojās Katrīnā.

Pirmajā brīdī viņa kungu nepazina, tātumā vērstajam skatienam viņš bija neredzams. Tomēr prāta aptumšošanās nebija pastāvīga. Kad viņas acis novērsās no āra tumšas, viņa arvien ciešāk skatījās misterā Lintonā un saprata, kas bija tas, kas viņu turēja apskautu.

— Ak tā! Nu tu atnāci, Edgar Linton? — viņa nīknā satraukumā teica. — Tu esi viens no tiem, kuri uzrodas arvien tad, kad tie vismazāk vajadzīgi, un, kad esi vajadzīgs, nekad! Tagad tev droši vien būs iemesls gausties — paredzu, ka tā būs, — bet tas nespēs mani atturēt aiziet prom savā šaurajā mājoklī — tur pāri pretim, savā dusas vietā, kur es būšu, pirms pavasaris vēl būs noziedējis. Un tā ir tur pretī: nevīs zem kapličas jumta Lintonu vidū, iegaumē, bet zem klajas debess, zem kapa akmens; un tu vari darīt, kā tev tīk, — iet pie viņiem vai nākt pie manis!

— Katrīn, ko tu izdarīji? — kungs uzsāka. — Vai es tev nekas vairs neesmu? Vai tu tiešām nīli šo nelieti Hit...

— Klusē! — uzsauca kundze. — Tūda! apklusti! Ja tu pieminēsi šo vārdu, es visam darīšu galu vienā mirklī — izlēkšu pa logu! Tas, ko tu pašreiz turi rokās, tas tev paliks, bet, pirms tu man vēlreiz pieskarsies, mana dvēsele jau būs tajā kalna virsotnē. Tu man, Edgar, neesi vajadzīgs: vairs ne. Atgriezies pie savām grāmatām. Es priecājos, ka tev ir mierinājums, jo tas, kas tev piederēja manī, ir miris.

— Viņa runā murgos, ser, — es iemetu starpā. — Viņa runāja aplam jau visu vakaru; bet mierā un labā kopšanā viņa atveseļosies. Pēc tam mums gan būs jāsargās viņu uztraukt.

— Turpmāk es nevēlos nekādus jūsu padomus, —
misters Lintons atbildēja. — Jūs pazīstat savas kundzes dabu un pamudinājāt mani viņu uztraukt. Un neteikt ne vārda, kā viņa šīs trīs dienas jutusies! Tas ir cietsirdīgi! Tik lielu pārvērtību nespētu izraisīt pat mēnešiem ilga slimošana!

Nēmos aizstāvēties, jo uzskatīju, ka ir netaisni vainot mani cita cilvēka ļauno untumu dēļ. — Es zināju, ka kundze ir stūrgalvīga un valdonīga, — es iesaucos, — bet nezināju, ka jūs viņas neapvaldīto dabu gribējāt atbalstīt! Nezināju, ka man, viņai iztopot, jāpiemiedz acis attiecībā uz misteru Hitklifu. Es izpildīju uzticamas kalpones pienākumu, kad izstāstīju jums visu, un tagad esmu saņēmusi uzticamas kalpones algu. Labi, tā man būs mācība citreiz būt uzmanīgai. Nākamreiz tieciet pats gudrs par visu!

— Nākamreiz, kad jūs man stāstīsiet pasakas, es jūs no darba atlaidīšu, Ellena Dīna, — viņš atbildēja.

— Tātad, mister Linton, jūs, cik saprotu, par to nekā vairs negribat dzirdēt? — es noprasīju. — Hitklīfam tātad ir jūsu atļauja luncināties ap mis Izabellu un pa jūsu prombūtnes laiku katrā izdevīgā gadījumā ierasties, lai uzkūdītu kundzi pret jums?

Kaut arī Katrīnas prāts bija sajucis, viņa tomēr vē-rīgi klausījās mūsu sarunā.

— Ak! Nellija tēloja nodevējas lomu, — viņa dusmās kļiedza. — Nellija ir mana slepena ienaidniece! Ak tu ragana! Tātad tu meklē krama akmeņus, ar ko mūs ievainot! Ļauj! Likšu viņai nožēlot! Likšu viņai kaucot visu atsaukt!

Ārprāta naidis dzalkstija Katrīnas acīs, viņa izmisīgi cīnījās, lai atbrīvotos no Lintona tvēriena. Man nebija nekādas patikas nogaidīt cīņas iznākumu, un tāpēc es, apņēmusies uz savu atbildību izsaukt ārstu, atstāju istabu.

Iedama cauri dārzam, lai nokļūtu uz lielceļa, es pēkšņi ieraudzīju pie akmens žoga, kur iedzīts āķis zirgu piesiešanai, kaut ko baltu divaini kustamies, ko acīm redzot tomēr nepurināja vējš. Lai gan es ļoti steidzos, tomēr apstājos pārbaudīt, kas tas tur ir, lai man vēlāk neienāktu prātā doma, ka tā bijusi kāda pārdabiska būtne. Liels bija mans pārsteigums un apmulsums, kad es vairāk ar roku sataustīju, nekā ar acīm pazinu, ka tā ir Izabellas spaniela kucīte Fanija, kabatas lakatā pakārta un gandrīz noslāpusi. Es mudīgi atbrīvoju dzīvnieciņu un iecēlu dārzā. Pirmīt es biju redzējusi, ka sunītis sekoja saimniecei, kad tā gāja gulēt, un es ļoti brīnījos, kā tas bija varējis nokļūt šurp un kurš negēlis ar to tik nekrietni apgājies. Atrasisot uz āķa uzsiesto mezglu, man likās, ka brīžiem dzirdu tālumā zirgu pakavu dimu, bet manu prātu nodarbināja tik daudz citu domu, ka es šim troksnim neveltīju sevišķu uzmanību, lai gan tas bija kaut kas neparasts šajā vietā un pulksten divos naktī.

Kā par laimi, mīsters Kenets nāca tieši no savām mājām un bija ceļā pie pacienta ciematā, kad es traucos pa ielu turpu. Mans ziņojums par Katrīnas Lintonas slimību lika viņam doties man līdzi uz «Strazdiem» tūlīt. Viņš bija paskarbas, atklātas dabas cilvēks un neslēpdams apšaubīja, vai Katrīna šo otro lēkmi pārcietīs; varbūt tikai tad, ja tā vairāk nekā agrāk ņems vērā viņa norādījumus.

— Nellija Dīna, — viņš teica, — neko nevaru darīt, bet man jāpieņem, ka slimībai kāds sevišķs iemesls. Kas tur «Strazdos» īsti noticis? Šeit klīst divainas valodas. Tik brašs un dūšīgs meitietis kā Katrīna nieka dēļ nesaslims, un tādiem cilvēkiem to arī neklātos darīt. Jo piecelt tos kājās no drudža un tamlīdzīgām slimībām ir sasodīti grūts darbs. Kā tas sākās?

— Kungs jums pastāstīs, — es atbildēju, — bet jūs

taču pazīstat Ernšovu straujo dabu, un misis Lintona šai ziņā pārspēj viņus visus. Varu pateikt tikai to: viss sākās ar strīdu. Nevaldāmā jūtu uzbrāzmojuma brīdī viņai uznāca tāda kā lēkme. Vismaz tā viņa pati saka, jo lēkmes laikā viņa aizbēga un ieslēdzās. Pēc tam viņa atteicās ēst un tagad pārmaiņus gan murgo, gan atrodas kā pusmiegā. Viņa pazīst tos, kuri atrodas viņas tuvumā, bet prāts tai visvisādu dīvainu iedomu un ilūziju pilns.

— Vai misters Lintons bēdāsies? — Kenets jautājoši izmeta.

— Bēdāsies? Sirds viņam lūzīs, ja kaut kas notiks! — es atbildēju. — Neuztrauciet viņu vairāk, nekā nepieciešams.

— Es viņam jau teicu, ka jāuzmanās, — sacīja mans ceļabiedrs, — un tagad viņam jāatbild pašam par to, ka neklausīja manam brīdinājumam! Vai viņš pēdējā laikā nedraudzējās ar misteru Hitklifu?

— Hitklifs bieži ciemojās «Strazdos», — es atbildēju, — lai gan nāca drīzāk tāpēc, ka kundze viņu kā puiku bija pazinusi, nevis tāpēc, ka kungam patiktu viņa sabiedrība. Nesen kungs to atbrīvoja no pūlēm mūs apmeklēt, jo tas nepiedienīgā kārtā centās iegūt mis Lintonas labvēlību. Šaubos, vai to mūsu mājās atkal pieņems.

— Un vai mis Lintona to atraidīja? — ārsts taujāja tālāk.

— Neesmu viņas uzticības persona, — es atraucu, negribēdama šo tematu turpināt.

— Jā, viņa ir noslēgtas dabas, — viņš piemetināja, galvu grozīdams. — Pati sev padomdevējs! Bet maza muļķīte! Man no drošiem avotiem zināms, ka viņnakt (un kāda jauka nakts tā bijal!) mis Izabella ar Hitklifu kādas divas stundas pastaigājušies pa jaunaudzi aiz jūsu īpašumiem un viņš to pierunājis neatgriezties vairs

mājās, bet sēsties viņa zirgā un doties prom kopā ar viņu! Stāstītājs man vēl teica, ka tā no viņa tikusi vaļā, tikai dodot goda vārdu būt gatavai uz šo soli, nākamreiz tiekoties: kad tas būs, to stāstītājs nedzirdējis; bet piekodiniet misteram Lintonam, lai viņš uzmanās!

Šo ziņu dzirdot, mani pārņēma jaunas bailes. Es atstāju Kenetu aiz sevis un atceļā lielāko gabalu veicu skriešus. Mazais šunelis vēl joprojām rēja. Es brītiņu aizkavējos, lai atvērtu dzīvniecīgam dārza vārtiņus, taču tas neskrēja vis nAMDURVJU virzienā, bet sāka šaudīties šurpu turpu, ošņādams zāli, un būtu aizjosis prom uz ceļa, ja es nebūtu to noķērusi un nogādājusi mājās. Kad uzgāju Izabellas istabā, manas aizdomas apstiprinājās: tā bija tukša. Būtu es uznākusi pāris stundu ātrāk, mīsis Lintonas slimība Izabellu varbūt no šī pārsteidzīgā soļa būtu atturējusi. Bet ko nu darīt? Vienīgā iespēja viņus panākt bija dzīties tiem pakaļ tūdaļ. Taču es to nevarēju darīt; un es neuzdrošinājos mājiniokus modināt un sacelt visā namā traci; vēl jo mazāk es varēju iet un izstāstīt notikumu kungam, kurš pašreiz jau tā bija tik rūpju nomākts, ka viņa sirdī nebija vietas jaunām bēdām! Neredzēju citas izejas kā turēt muti un ļaut notikumiem iet savu gaitu, un, tiklīdz atnāca Kenets, es vāji slēpdama savu nemieru, devos viņu pie teikt. Katrīna gulēja trauksmainā miegā. Vīram bija izdevies nomierināt viņas ārprāta lēkmi, un tagad viņš stāvēja, pārlicies pār spilvenu, vērojot katru ēniņu, katru pārmaiņu sievas sāpju pilnajos vaibstos.

Arsts, iepazīnies ar slimību, deva kungam cerības, ka viss beigsies labi, ja vien mēs varēsīm slimniecei nodrošināt pilnīgu un ilgstošu mieru. Man viņš teica, ka draudīgās briesmas slēpjoties ne tik daudz nāvē, cik pilnīgā prāta aptumsumā.

Ne es, ne misters Lintons tonakt neaizvērām acis, mēs pat gulēt neaizgājām; kalpi pamodās agrāk nekā

parasti, kustējās pa māju klusiem soļiem un darba gaitā sarunājās čukstus. Visi rosījās un darbojās, izņemot mis Izabellu, un ļaudis sāka brīnīties par to, cik viņa cieši gul. Arī brālis apjautājās, vai viņa neesot piecēlusies, un šķita gan nepacietīgi viņu gaidām, gan jūtamiem aizvainots, ka māšai tik maz rūp viņas svainiene. Es drebēju aiz bailēm, ka viņš man liks Izabellu pasaukt; bet man pagāja secen biķeris pirmai paziņot viņam par māšas bēgšanu. Kāda no kalponēm, neapķērīgs skuķēns, kas agri no rīta kādā uzdevumā bija aizsūtīt uz Gimmertonu, aizsūsies uzskrēja pa kāpnēm augšā un, muti atpletusi, iedrāzās istabā, kliegdamā:

— Vai dieniņ, vai dieniņ! Kas vēl nenotiks! Kungs, kungs, mūsu jaunā lēdija...

— Netrokšņo! — es meiču steidzīgi apsauca, viņas skaļuma sadusmota.

— Runā klusāk, Mērij, — kas noticis? — jautāja misters Lintons. — Kas kaiš jaunajai lēdijai?

— Viņa ir prom, prom! Šis Hitklifs aizbēdzis ar viņu! — meitene aizgūdamās izdvesa.

— Tas nav tiesa! — uzsauca Lintons un uztraukts piecēlās. — Tas nevar būt, kā tev varēja ienākt prātā tādas domas? Ellena Dīna, ejiet un pasauciet Izabellu!
*Tas ir neticami, tas nevar būt.

Tā runādams, viņš aizvilka kalponi līdz durvīm un tad vēlreiz atkārtoja jautājumu, kas tai bijis par iemeslu 'apgalvot kaut ko tādu.

— Es satiku ceļā puiku, kas nāk pie mums pēc piena, — viņa stomījās, — un tas man jautāja, vai mēs «Strazdos» neesot uztraukušies. Es domāju — viņam prātā kundzes slimība, tāpēc teicu, ka esam gan. Tad viņš izmeta: «Droši vien kāds tiem jau dzinies pakal, vai ne?» Es brīnījos. Viņš redzēja, ka es vēl nekā nezinu, un izstāstīja, ka smēdei divas jūdzes aiz Gimmer-tonas drīz pēc pusnakts jājis garām džentlmenis ar

lēdiju un licis kalējam apkalt zirgu! Kalēja skuķēns bijis piecēlies, lai paraudzītos, kas tie tādi ir, un abus tūlīt pazinis. Meitēns ievērojis, ka vīrietis — un tas bijis Hitklifs pavisam noteikti, jo neviens viņu par kādu citu nevarētu noturēt, — tēvam par atalgojumu iespiedis sauļā soverēna* gabalu. Lēdija bijusi uzmaukusi galvā kapuci; bet viņa palūgusi krūzīti ūdens, un dzerot kapuce noslidējusi no galvas, un skuķēns viņu gluži skaidri saskatījis. Kad viņi jājuši tālāk, Hitklifs turējis pavadā abus zirgus, un viņi, pagriezuši muguru ciematam, steigušies, cik ātri vien sliktie ceļi atļāvuši. Meitene nekā nebija teikusi tēvam, bet šorīt Gimmertonā visiem to pastāstījusi.

Es aizskrēju tikai izskata pēc iemest aci Izabellas istabā un atgriezies apstiprināju kalpones teikto. Misters Lintons atkal bija apsēdies pie sievas gultas; kad es ienācu, viņš pacēla acis un, sapratis, ko maņa nobālusi seja nozīmē, nolaida skatienu, ne vārda nebildis un nedēvis nevienu pavēli.

— Vai mēs kaut ko nedarīsim, lai tos panāktu un atvestu mis Izabellu atpakaļ? — es jautāju. — Kā tagad rīkoties?

— Viņa aizgāja pēc pašas gribas, — kungs atbildēja. — Viņai bija tiesības iet, ja gribēja. Netraucējiet mani vairs ar runām par viņul Kopš šī brīža viņa mana māsa ir tikai vairs vārda pēc: taču nevis tāpēc, ka es no viņas būtu atteicies, bet tāpēc, ka viņa atsacījusies no manis.

Un tas bija viss, ko viņš šai sakarībā teica. Turpmāk kungs vairs ne reizi neapvaicājās par māsu, nedz arī viņu kā citādi pieminēja, vienīgi deva man norādījumu aizsūtīt Izabellai visas mantas, kas viņai te bija, uz viņas jaunajām mājām, tiklīdz es zināšu, kur tās ir.

---

* Soverēns — monēta, kas atbilst vienai angļu mārciņai.

Trīspadsmītā nodaļa

DIVUS mēnešus par bēgļiem nekas nebija dzirdams; šo divu mēnešu laikā misis Lintona izcieta un pārvarēja drausmīgās slimības — tā saucamā smadzeņu drudža vissmagāko posmu. Neviena māte nebūtu spējusi auklēt savu vienīgo bērnu pašai dziedīgāk, kā Edgars kopa sievu. Dienu un nakti viņš sēdēja pie viņas gultas un pacietīgi izturēja visus grūtumus, kādus vien viegli uzbudināmie nervi un aptumšojies prāts varēja sagādāt. Un, kaut arī Kenets viņam apgalvoja, ka tas, ko viņš glābjot no nāves, atmaksās viņa pūles vienīgi ar to, ka kļūšot viņa pastāvīgo raižu cēlonis, un ka viņš patiesībā upurējot savus spēkus un veselību, lai glābtu tikai cilvēka vraku, — Edgara pateicībai un priekam nebija robežu, kad kļuva zināms, ka Katrīnas dzīvībai briesmas vairs nedraud. Stundām ilgi viņš sēdēja pie sievas, vērodams, kā tā fiziski pamazām atspīgst, un lolodams pārāk rožainas cerības, ka arī tās prāts atgūs līdzsvaru un drīz tā būs tāda pati, kā bijusi.

Tikai marta sākumā viņa pirmo reizi atstāja savu istabu. Jau no paša rīta misters Lintons bija izkaisījis uz viņas spilvena zeltainus krokusus; viņas acis, kas sen neko priecīgu nebija skatījušas, atmostoties ieraudzīja ziedus un mirdzēja priekā, kad viņa tos steidzīgi savāca.

— «Kalnu Aukās» tie ir pirmie ziedi, — viņa iesaucās. — Tie man atgādina maigo pavasara vēsmiņu un piesauli un gandrīz jau nokusušo sniegu. Edgar, vai nepūš dienvidvējš un vai sniegs nav jau pazudis?

— Šeit lejā, mīļā, sniegs gandrīz pavisam nozudis, — vīrs atbildēja, — un es visā plašajā tīrelī tikai divus baltus plankumus vien redzu; debesis ir zilas, un cīruļi vītero, un visi strautiņi un urdziņas vai pāri plūst. Katrīn, viņpavasār ap šādu laiku es ilgojos atvest tevi

zem šī jumta, bet tagad es vēlos aizvest tevi kādu jūdzi vai divas augšā kalnos; gaiss tur ir tik mīlīgs, un es jūtu, tas tevi izdziedinātu.

— Es nekad vairs nedošos turp, izņemot vienu reizi, — slimniece atbildēja. — un tad tu mani atstāsi un es palikšu uz mūžu mūžiem. Nākamavasār tu atkal ilgošies, lai es būtu zem šī jumta, un atskatīšies atpakaļ, nodomādams, cik laimīgs esi bijis šodien.

Lintons apbēra sievu ar mīliem glāstiem un mēģināja iepriecināt ar siltiem vārdiem; bet, tukšu skatienu vērdamās ziedos, Katrīnas acis pārplūda asarām, kas ritēja lejup pa vaigiem, viņai pašai to nemaz nemanot. Mēs zinājām, ka viņa patiešām atlabst, un tāpēc nospriedām, ka ilgstošā piespiedu uzturēšanās vienā vietā daudz vainojama šajā nomāktībā, kuru varbūt varētu daļēji izkļiedēt, ja izmainītu apkārtni. Kungs lika man iekurt kamīnu kopš daudzām nedēļām pamestajā dzīvojamā istabā un atpūtas krēslu novietot saulītē pie loga. Tad viņš noveda sievu lejā, un viņa tur ilgi sēdēja, ļaudamās tikamajam siltumam, un, kā bijām gaidījuši, atdzīvojās, redzējama ap sevi priekšmetus, kuri, kaut arī pazīstami, nemonināja viņā drūmas domas, kas saistījās ar ienīsto slimības istabu. Vakarā viņa šķita ļoti nogurusi, taču mums nekādi neizdevās pierunāt to atgriezties, un man vajadzēja tai uzklāt gultu dzīvojamā istabā uz dīvāna, kamēr sagatavos viņas vajadzībām citu telpu. Lai izvairītos no apgrūtinotās skriešanas augšup un lejup pa kāpnēm, iekārtojām šo, kurā jūs pašreiz gulāt, — jo tā ir vienā stāvā ar dzīvojamo istabu, — un drīz vien kundze jutās pietiekami spēcīga, lai, atbalstījusies uz Edgara elkoņa, varētu staigāt no vienas istabas otrā. Ak, arī es cerēju, ka viņa, tik labi kopta, izveseļosies. Un bija arī divkāršs pamats to vēlēties, jo no viņas dzīvības bija atkarīga otra: mēs visi lolojām cerības, ka drīzumā mistera Lin-

tona sirds piedzīvos lielu prieku un ar mantinieka piedzimšanu viņa īpašumi būs pasargāti un nenonāks svešnieka rokās.

Te man jāpiezīmē, ka Izabella nedēļas sešas pēc savas aiziešanas atsūtīja brālim īsu vēstulīti, paziņodama, ka apprecējusies ar Hitklifu. Vēstule likās sausa un vēsa, bet pašā apakšā bija ar zīmuli steigā uzmešta neskaidra atvainošanās un žēls lūgums nepiemīnēt viņu ar ļaunu un piedot, ja viņas izturēšanās brāli aizvainojusi: toreiz viņa neesot citādi varējusi, un, kas padarīts, to viņa vairs nespējot griezt par labu. Esmu pārliccināta, ka Lintons uz to neatbildēja. Pēc divām nedēļām es saņēmu garu vēstuli, un man šķita gaužām divaini, ka to rakstīja jauna sieva, kurai nupat beidzies medusmēnesis. Es to nolasīšu, jo vēl arvien to glabāju. Katra piemiņa, ko atstājuši mirušie, ir dārga, ja mēs tos esam mīlējuši, kad tie dzīvoja.

«Mīļā Ellen,» — tā sākas vēstule.

«Vakar vakarā ierados «Kalnu Aukās» un pirmo reizi dzirdēju, ka Katrīna bijusi un vēl tagad ir ļoti slima. Es viņai laikam gan nedrīkstu rakstīt, un mans brālis ir vai nu pārāk dusmīgs, vai pārāk nomākts, lai atbildētu uz vēstulēm, ko es viņam sūtu. Tomēr kādam man jāraksta, un cita man nav, izņemot Jūs.

Pasakiet Edgaram, ka atdotu visu ko pasaulē, lai tikai atkal redzētu viņu vaigā, un ka mana sirds atgriezās «Strazdos» jau divdesmit četras stundas pēc tam, kad biju tos atstājusi, un ka tā arī šobrīd ir tur, pilna mīlas pret viņu un Katrīnu! Bet *sekot savai sirdij es nevaru* (šie vārdi ir pasvītroti), — lai viņi mani negaida un lai no tā secina, ko grib, tikai lai nedomā teikt, ka man ir vāja griba vai ka man trūkst siltu jūtu.

Tālāk vēstule domāta tikai Jums vienai. Gribu Jums uzdot divus jautājumus; pirmais: kā gan jūs, šeit dzi-

vodama, mācējāt saglabāt cilvēka dabai piemitošās jūtas? Es nespēju saskatīt nekā cilvēcīga būtņēs, kas šeit mīt kopā ar mani.

Otrs jautājums, kas mani ļoti interesē, ir šāds: vai Hitklifs ir cilvēks? Un, ja ir, — vai viņš ir traks? Bet, ja nav, — vai viņš ir sātans? Neteikšu iemeslu, kas mani mudina tā vaicāt, bet es Jūs lūgtin lūdzu paskaidrot, — ja to varat, — ar ko es esmu apprecējusies; tas būs iespējams gan tikai tad, kad mani apciemosit; bet Jums, Ellen, jānāk ļoti drīz. Nerakstiet, bet atnāciet un atnesiet man kaut ko no Edgara.

Tagad pastāstīšu, kā tiku uzņemta savās jaunajās mājās, jo par tām man «Kalnu Aukas» tagad būs jāuzskata. Tikai izklaidēšanās pēc es pakavēšos pie tāda temata kā ārēju ērtību trūkuma. Ērtības manas domas nenodarbina nekad, izņemot brīžus, kad apjēdzu, ka to man trūkst. Es smietos un lēktu gaisā aiz prieka, ja redzētu, ka to trūkums ir mana vienīgā nelaime un viss pārējais tikai ļauns sapnis.

Saule rietēdama slīga aiz «Strazdu» jumtiem, kad mēs iegriezāmies tīrelī; pēc tā es spriedu, ka pulkstenim jābūt seši. Mans pavadonis pārtrauca jājienu uz kādu pusstundu, lai aplūkotu parku un dārzus un laikam visu muižas teritoriju, cik vien to iespēja; tāpēc bija ļoti gluži tumšs, kad mēs nokāpām no zirgiem bruģētajā «Kalnu Auku» pagalmā un jūsu vecais darba biedrs Džozefs iznāca laukā un mūs saņēma sveces gaismā. No viņa staroja «laipnība», kas darīja godu viņa slavai. Vispirmām kārtām viņš pacēla savu lāpu manas sejas augstumā, ļauni pašķielēja uz mani, pastiepa apakšlūpu un novērsās. Tad viņš paņēma abus zirgus un aizveda uz stalli, drīz atkal parādoties, lai aizslēgtu āra vārtus, it kā mēs dzīvotu senlaiku pilī.

Hitklifs palika ar viņu aprunāties, bet es iegāju virtuvē — tumšā, neuzkoptā alā. Galvoju, ka jūs to vairs

nepazītu, tik ļoti tā pārvērtusies kopš laikiem, kad jūs te saimniekojāt. Pie pavarda stāvēja neaudzināts bērns, augumā spēcīgs un netīrā apģērbā, viņa acis un vaibsti ap muti atgādināja Katrīnu.

— Tas taču ir Ēdgara radnieks, — es prātoju, — savā ziņā arī mans; vajadzētu sarokoties un — protams, man tas jānomutē. Pareizi būs nodibināt labu saprašanos pašā sākumā.

Es bērnam tuvojos un, grasīdamās saņemt viņa drukno dūrīti, teicu:

— Kā klājas, draudziņ?

Viņš kaut ko nobuldurēja, ko es nesapratu.

— Tu un es, Herton, mēs taču būsim draugi? — bija mans nākošais mēģinājums uzsākt sarunu.

Lamas un piedraudējums uzrīdīt man virsū Kampēju, ja «nelasišos prom», bija atalgojums manai neatlaidībai.

— Ej, Kampēj, sunīti! — čukstēja mazais pagāns, iztraucējot kaktā no migas buldogu, kas, likās, nebija gluži tīrasiņu. — Nu, vai tu tagad vāksies prom? — viņš pavēloši noprasīja.

Bailes par dzīvību skubināja mani piekāpties. Es atkāpos pāri sliksnim, lai pagaidītu, līdz atnāks citi. Misters Hitklifs nekur nebija redzams. un Džozefs, kuram es sekoju līdz stallim un lūdzu ienākt man līdzī mājā, acis vien nobolīja, kaut ko klusībā bubinādams, saslēja degunu gaisā un atbildēja:

— Nuja, nu! Kurš kristīgs cilvēks tādu valodu dziedējis. Pikst un pēkst! Kā tad lai saprot, ko jūs tur sakāt?

— Teicu, ka vēlos, lai jūs ienākat man līdzī mājā, — es kļiedzu, gan domādama, ka viņš ir pakurls, gan bezgala sašutusi par viņa rupjību.

— Nekā nebiji! Man vēl cits kas darāms, — viņš atbildēja un turpināja savu darbu, pagriezis lukturi un

ar dziļu nicinājumu nopētījis manu tērpu un seju (drēbes viņam likās pārlietu smalkas, bet seja — esmu pārlicināta — tik nožēlojama, ka darija viņam prieku).

Es gāju apkārt pagalmam un caur maziem vārtiņiem nonācu pie citām durvīm, pie kurām atļāvos pieklauvēt cerībā, ka tur parādīsies kāds pieklājīgāks kalps. Pēc īsa britiņa durvis atvēra liela auguma izdēdējis vīrietis bez kaklauta un arī citādi ārkārtīgi nevīžīgs; viņa seja pazuda zem pinkainajiem matiem, kuri nokārās līdz pat pleciem, arī viņa acis šķita spocīgs Katrīnas acu atspulgs, tikai tajās viss skaistums bija iznīcināts.

— Ko jums vajag? — viņš bargi noprasīja. — Kas jūs esat?

— Mans vārds bija Izabella Lintona, — es atbildēju. — Jūs, ser, esat mani redzējis jau agrāk. Es nesen apprecējos ar misteru Hitklifu, un viņš mani atveda šurpu — domājams, ar jūsu piekrišanu.

— Tātad viņš atgriezies? — vaicāja vīrietis, un acis tam zvēroja kā izkāmējušam vilkam.

— Jā, — es teicu, — mēs tikko ieradāmies, bet viņš mani atstāja pie virtuves durvīm, un, kad es jau dzīros iet iekšā, jūsu dēlens tur tēloja sargposteni un ar buldoga palīdzību aizbaidīja mani prom.

— Tas ir labi, ka šis pekles kalps turējis vārdu! — noņurdēja mans nākamais namatēvs, lūkodamies tumsā aiz manis cerībā ieraudzīt Hitklifu; un tad viņš, pats ar sevi runādams, lamājās un draudēja, ko būtu darījis ja «velns» viņu būtu piekrāpis.

Es nožēloju, ka biju mēģinājusi iekļūt pa šīm otrām durvīm un gandrīz jau gribēju aiziet, iekāms viņš beigs lādēties, bet, pirms paspēju to izdarīt, viņš lika man ienākt un aizvēra un atkal aizslēdza durvis. Kamīnā kurējās liela uguns, un tas bija vienīgais apgaismojums milzīgajā telpā, kuras grīda bija kļuvusi vienmērīgi

pelēka, un kādreiz spožie alvas trauki, kas saistīja manu uzmanību, kad biju meitene, putekļu un rūsas klāti, izskatījās nosūbējuši. Es apjautājos, vai nedrīkstētu pasaukt kalponi, kas mani aizvestu uz guļamistabu? Misters Ernšovs nepagodināja mani ar atbildi. Rokas kabatās sabāzis, viņš staigāja šurpu turpu, acīm redzot gluži aizmirsis manu klātbūtni; viņš bija tik nepārprotami dziļi nogrimis savās domās un tik ļoti līdzinājās istam cilvēknīdējam, ka es baidījos viņu atkal iztraucēt.

Jūs, Ellen, nebrīnīsties, ka biju ļoti noinākta, sēdēdama pie neviesmīlīgā pavarda un juzdamās ļaunāk nekā vientulībā, un turklāt atcerēdamās, ka četras jūdzes no šejienes atrodas manas jaukās mājas, kurās mīt vienīgie cilvēki, kurus es mīlēju vairāk par visu pasaulē, un ka mūs tikpat labi varētu šķirt Atlantijas okeāns, nevis četras jūdzes; tām pāri tikt es nevarēju! Es jautāju sev, — kur meklēt mierinājumu? Bet — sargieties Edgaram un Katrīnai to teikt — vēl lielāks nekā skumjas, pārāks par visu bija izmisums: man nebija cerību atrast kādu, kas varētu vai gribētu būt mans sabiedrotais pret Hitklifu! Gandrīz priecīga es meklēju patvērumu «Kalnu Aukās», jo tā es paglābos no dzīvošanas ar viņu vienatnē; bet viņš zināja, pie kādiem ļaudīm nokļūsim, un to iejaukšanās nebijās.

Tā es sēdēju un skumīgi domāju; pulkstenis nosīta astoņi un deviņi, bet namatēvs vēl joprojām staigāja šurpu turpu, galvu nodūris un sevī iegrimis, ja neskaīta nopūtu vai kādu lamuvārdu, ko tas reišu reizēm izgrūda. Es klausījos, vai nesadzirdēšu kādu sievietes balsi šai mājā, un nodevos dziļām nožēlām un drūmām nojautām, kas galu galā izlauzās uz āru nevaldāmos šņukstos un asarās. Es pati nemaz neapjautu, cik atklāti rādu savas žēlabas, līdz misters Ernšovs, pārtraucis ritmisko staigāšanu, nostājās manā priekšā un uzlūkoja mani ar tikko radušās izbrīnas pilnu skatienu. Izman-

tojot gadījumam, kad viņa uzmanība atkal pievērsās man, es iesaucos:

— Esmu nogurusi ceļā, un man gribas gulēt! Kur te ir istabene? Aizvediet mani pie viņas, ja viņa negrib nākt pie manis!

— Mums tādas nav, — viņš atbildēja, — jums pašai sevi jāapkalpo!

— Kur tad lai es guļu? — es šņukstēju, jo nogurums un nožēlojamais stāvoklis mani tā nomāca, ka nespēju domāt par pašcienu.

— Džozefs jums parādīs Hitklifa istabu, — viņš teica, — atveriet tās durvis, viņš ir tur.

Gribēju paklausīt, bet pēkšņi viņš mani apturēja un visai dīvainā tonī piebilda:

— Esiet tik laba un aizslēdziet un aizbultējiet savas istabas durvis — tikai neaizmirstiet!

— Labi! — es teicu. — Bet kāpēc, mister Ernšov? — Man nemaz nebija tīkama doma ieslēgties tīšu prātu vienā istabā ar Hitklifu.

— Paskatieties! — viņš atbildēja, izvilcis no svārku kabatas neparasti konstruētu pistoli, kurai pie stobra bija piestiprināts atvāzams nazis ar abpusēju asmeni. — Vai tas izmisušam cilvēkam nav liels kārdinātājs? Nevaru atturēties, ik nakti neuzkāpis augšā ar šo te un nepalūkojis, vai viņa durvis aizslēgtas. Ja es tās kādreiz atrādīšu atvērtas, viņam beigas! Es to noteikti izdarīšu, pat ja mirkli pirms tam es atcerētos vēl simt dažādu iemeslu, kuriem vajadzētu mani atturēt: ir tā, it kā velns mani didītu izjaukt savus plānus nogalināt viņu. Tu cilvēks vari cīnīties pret šo velnu, cik gribi, — kad laiks pienāks, tad visi debesu eņģeļi neizglābs Hitklifu!

Zīnkāri es apskatīju ieroci. Šausmīga doma man iesāvēs prātā: kāda vara man būtu, ja šāds rīks pierādītu man! Izņemu to viņam no rokas un palūkoju asmeni. Viņš pārsteigts vēroja izteiksmi, kas tikai īsu

mirkli pavidēja man sejā: tās nebija šausmas, tās bija alkas pēc ieroča. Viņš nenovīdīgi izrāva pistoli man no rokām, aizvāza nazi un iebāza ieroci atpakaļ makstī.

— Man vienalga, vai jūs viņam to izstāstāt vai ne, — Ernšovs teica. — Brīdiniet viņu, lai uzmanās, un sargājiet viņul Jūs saprotat, kādas ir mūsu attiecības, un es redzu — viņam draudošās briesmas jūs nebiedē.

— Ko Hitklifs jums nodarījis? — es vaicāju. — Ko noziedāies, ka jūs viņu tik šausmīgi ienīstat? Vai nebūtu prātīgāk pavēlēt viņam atstāt jūsu mājas?

— Nē! — pārķona balsī norēca Ernšovs. — Lai tikai mēģina mani pamest, beigts viņš būs! Pierunājiet viņu to mēģināt, un jūs būsiet slepkava! Vai man jāzaudē viss bez jebkādam izredzēm to atgūt? Vai Herntonam jākjūst par ubagu? Velns parāvis! *Gribu* to atpakaļ un arī *viņa* zeltu gribu, un piedevām viņa asinis, un pekļei lai tiek viņa dvēsele! Kad šis ciemiņš tur ieradīsies, tā kļūs desmitkārt melnāka nekā bija pirms tam.

Jūs, Ellen, mani iepazīstinājāt ar sava vecā kunga ieražām. Viņš acīm redzot atrodas uz ārprāta robežas, vismaz vakar vakarā tā bija. Drebuļi mani kratīja, atrodoties viņa tuvumā, un, salīdzinot ar viņu, rupjais, Ignais kalps šķita patīkamāks. Mistērs Ernšovs atkal atsāka drūmo staigāšanu, es nospiedu rokturi un iešmaucu virtuvē. Tur Džozefs stāvēja, pārliecies pār pavardu, skatīdamies lielā katlā, kas karājās virs uguns, turpat blakus uz ķebliša bija koka bļoda ar auzu miltiem. Ūdens katlā sāka vārīties, un Džozefs pagriezās, lai pagrābtu ar roku bļodā. Es nopratu, ka viņš laikam gatavoja mums vakariņas, un, būdama izsalkusi, apņēmos padarīt tās ēdamas. Tāpēc es, spalgi uzklegdama: «Es izvārīšu putru!» — nolīku bļodu tālāk, lai viņš to nevarētu aizsniegt, un noņēmu cepuri un nogērbu jājamtērpu.

— Mistērs Ernšovs, — es turpināju, — man norādīja

pašai sevi apkalpot. To es arī darīšu. Nesākšu pie jums tēlot lēdiju, jo tad man, bīstos, būs jānomirst badā.

— Kungs dievs! — viņš ņurdēja, apsēdies un glaudīdams savas strīpainās zeķes no ceļgaliem līdz potītēm. — Ja te nu taisās jauna kārtība — tieši tad, kad sāku aprast kalpot diviem kungiem, ja man jāpacieš, ka man uz kakla sēdēs vēl *kundzene*, tad būs pienācis laiks lasīties prom. Netiku domājis, ka piedzīvošu dienu, kad vajadzēs aiziet no ierastās vietas, bet nupat liekas, ka šis brīdis klāt!

Es šīm gaudām nepievērsu uzmanību: aši ķeros pie darba, skumji atcerēdamās laikus, kad tas viss būtu bijis tikai joks; man tomēr vajadzēja steidzīgi šīs atmiņas aizgaiņāt; atceroties zudušo laimi, sirds sāpēja, un, jo lielākas briesmas draudēja atsaukt to atmiņā, jo straujāk pavārnīca maisīja katlā un jo ātrāk miltu sajās bīra ūdenī. Džozefs skatījās, kā es vāriju, un kļuva arvien niknāks.

— Te nu bijat! — viņš sauca. — Hertons, tu šovakar savu putru neēdīsi. Tur kunkuļi vien būs, tik lieli kā mana dūre. Āre, atkal viens! Bijis es jūsu vietā, bērtu katlā visus miltus uzreiz. Kuliet tik labi dūšīgi, un darīts būs! Brīč, brāč! Laime tik, ka katlam dibens neizgāžas!

Jāatzīstas, putra nekāda labā nebija, kad to ielēju bļodiņās, — uz galda bija noliktas četras, no piena kambara tika atnesta galona tilpuma krūze ar svaīgu pienu, kuru Hertons tūlīt satvēra, sākdams alkatīgi strēbt, tā ka piens tecēja pār lūpām. Es viņu norāju un aizrādīju dzert no savas krūzītes, teikdama, kā nevaru ne mutē ņemt dzērienu, ar kuru tik netīriģi apietas. Vecais nekauna atļāvās izrādīt savu sašutumu par šādu «smalkumu», vairākas reizes man apgalvodams, ka «bērns esot tikpat labs un gluži tikpat vesels» kā es,

un brīnījās, kā es varot būt tik uzpūtīga. Mazais negantnieks pa to laiku turpināja strēbt un izaicinoši glūnēja uz mani, piena krūzē siekalodamies.

— Es paēdišu citā istabā, — es teicu, — vai te nav telpas, ko sauc par dzīvojamo istabu?

— *Dzīvojamā istaba!* — vecais ņirdzīgi atsaucās. — *Dzīvojamā istaba! Nē, dzīvojamās istabas* mums nav. Ja mūsu sabiedrībā jums netikas būt, tad ejiet pie kunga, bet, ja jums netik kungs, jāņem par labu mūsējā.

— Tad iešu augšā! — es atbildēju. — Ierādiet man kādu telpu!

Uzliku savu bļodiņu uz paplātes un ielēju sev mazliet piena. Ļauni burkšķēdams, vecis piecēlās un gāja man pa priekšu: mēs uzkāpām bēniņos. Šur tur viņš pavēra durvis, lai paskatītos telpā, kurai gāja garām.

— Te būs viens kambaris, — viņš beidzot teica, — at-rāvis vaļā tādas kā durvis, kā eņģes sametušos dēli. — Labs diezgan, lai to putras karoti apēstu. Tur kaktā ir maišelis ar graudiem, vēl diezgan tīrs. Ja jums bailes nosmērēt glaunās zīda drēbes, uzsedziet virsū nēzdogu.

«Kambaris» bija kaut kas līdzīgs pieliekamai telpai; tur stipri oda pēc iesala un graudiem, pilni maisi bija sakrauti gar sienām, tikai pašā vidū atstāts tukšs laukums.

— Klausieties, cilvēk! — es iesaucos, dusmīgi to uzlūkodama. — Šī taču nav telpa, kur gulēt. Vēlos redzēt savu guļamistabu.

— *Guļamistabu!* — viņš mēdīdamies atkārtoja. — Pati redzēsiet visas *guļamistabas*, kas šeit ir. Te ir manējā.

Viņš rādīja citu bēniņu būceni, kas no pirmā atšķīrās vienīgi ar to, ka tā sienas bija tukšākas un tur atradās liela, zema gulta bez aizkariem; tai vienā galā bija pārklāta koši zila sega.

— Kam man vajadzīga jūsējā, — es atcirtu. — Mis-

ters Hitklifs, domājams, bēniņu pažobelē nedzīvo, vai ne?

— Ak šitā! Jums vajadzīga mistera *Hitklifa* istaba, — viņš iesaucās, it kā atklājis kaut ko jaunu. — Vait nevarējāt to pateikt uzreiz? Tad es būtu jums tūlīt paskaidrojis, ka tieši to jūs nevarat dabūt redzēt, — diemžēl viņš to tur arvien aizslēgtu, un iekšā neviens nekad nav ticis, tikai viņš pats.

— Ir gan jaukas jūsu mājas, Džozef, — nespēju aturēties nepateikusi. — Un jauki cilvēki tajā dzīvo; laikam gan viss ārprāts, kas pasaulē eksistē, bija ieperinājies manās smadzenēs todien, kad saistīju savu dzīvi ar šiem ļaudīm. Bet tas neattiecas uz šo brīdi, — jābūt taču vēl citām istabām. Dieva dēļ, kustieties, ļaujiet man kaut kur apmesties!

Viņš nekā neatbildēja uz manu sirsnīgo lūgumu, steberēja tikai ietiepīgi pa kāpnēm lejā un apstājās pie istabas, kuru es, spriežot pēc tā, kā viņš tur apstājās, un pēc lepnā iekārtojuma, uzskatīju par pašu labāko. Tur bija paklājs — labas kvalitātes, tikai raksts zem putekļu kārtas nebija saredzams; kamīns, virs kura nokārās atlupusi tapete; glīta ozolkoka gulta ar platiem, sarkaniem, diezgan dārga auduma un moderni sakārtotiem aizkariem; taču arī tie acīm redzot bija pieredzējuši nevīžīgu apiešanos: krokotais volāns bija norauts no gredzeniem, un dzelzs stienis, kas to turēja, vienā sānā ieliekts tā, ka drapējums vāļājās pa grīdu. Arī krēsli bija bojāti, vairāki no tiem turklāt stipri; sienu paneli dziļu robu samaitāti. Es jau gribēju sadūšoties, lai tur ieietu un iekārtotos, kad mans muļķa ceļvedis pateica: — Šī te ir paša kunga. — Pa šo laiku manas vakariņas bija atdzisušas, ēstgriba zudusi un pacietība galā. Es kategoriski prasīju, lai man ierāda istabu, kur patverties un atpūsties.

— Kur tad, velns parāvis? — dievbijīgais vecis at-

sāka. — Dievs kungs lai mūs svētī! Dievs kungs lai mums piedod! Ko tad, *elles ratā*, jūs vēl gribat? Jūs nešpetnā muļķe! Visu jūs esat redzējusi, izņemot Her-tona mazo būcenīti. Cītu kaktu šajā mājā nav, kur gulēt!

Es biju tik nikna, ka nometu zemē paplāti ar visu saturu, un tad apsēdos kāpņu galā, paslēpu seju rokās un raudāju.

— Štā, štāl — Džozefs sauca. — Labi darīts, mis! Labi darīts mis! Nu, bet, kad kungs pār šīm lauskām klups, tad tik mēs dabūsim dzirdēt, tad tik redzēsim, kas notiks. Nešpetnā, riebīgā! Sodīt jūs vajadzētu, tā ka dabūtu ciest līdz pašiem Ziemassvētkiem par ēvergēlibu dūsmās nomest dieva dāvanu zem kājām! Bet nenošaušu garām, ja teikšu, ka ilgi jūs te negražosieties. Vai tad domājat, ka Hitklifs pacietis tādu ērmošanos! Tik vien gribētu, lai viņš jūs pieķer šajā nedarbā. To lik vien es gribētu.

Un rādamies viņš nokāpa zemē, līdzai aiznesdams sveci, un es paliku tumsā. Brītiņš pārdomu, kas sekoja šai bērnišķīgai izdarībai, spieda mani nākt pie atziņas, ka nepieciešams apvaldīt lepnumu un apspiest dusmas un jāpacenšas novākt pēdas. Negaidīts palīgs man izrādījās Kampējs, kurā es tagad pazinu mūsu vecā Skrējeja dēlu, kas savas kucēna dienas bija pavadījis «Strazdos» un kuru mans tēvs vēlāk bija atdevis misteram Hindlijam. Liekas, suns mani pazina, viņš kā sasveicinoties piegrūda purnu man pie deguna un tad steidzās uzlaizīt putru, kamēr es aptaustīju pakāpienu pēc pakāpiena, vākdama kopā sasiestā māla trauka lauskas un ar kabatas lakatu noslaucīdama kāpņu margas, kas bija nošļaktas ar pienu. Tikko bijām beiguši, izdzirdēju gaitenī Ernšova soļus; mans palīgs iežmiedza asti un piespiedās pie sienas, bet es aizzagos līdz tuvāko durvju nišai. Suņa centieni izvairīties no nācēja izrādījās velti,

ko nopratu pēc tā, kā dzīvnieks muka lejā, un pēc žēlā, stieptā kauciena. Man vairāk laimējās! Viņš pagāja man garām, iegriezās savā istabā un aizvēra durvis. Tūliņ pēc tam nāca augšā Džozefs ar Hertonu, lai bērnu apguldītu. Es biju patvērusies Hertona istabā, un vecis, mani ieraudzījis, teica:

— Man liekas, ka tagad dižkambarī rūmes diezgan abiem: jums un jūsu lepnumam. Tas tagad ir tukšs un varat to paņemt sev un *viņam*, kas sliktā sabiedrībā mūždien klāt kā trešais!

Labprāt paklausīju veča mājienam, un mirklī, kad atkritu krēslā pie kamīna, es laidos snaudā un aizmigu, Mans miegs bija dziļš un salds, tikai pārtraukts tas tika pārāk ātri. Mistars Hitklifs uzmodināja mani; viņš nupat kā bija ienācis un, kā jau mīlošs vīrs, apvaicājās, ko es te darot? Es viņam pateicu iemeslu, kāpēc tik ilgi kvernēju nomodā, — mūsu istabas atslēga bija viņa kabatā. Vārdiņš *mūsu* viņu ārkārtīgi sakaitināja. Viņš lādējās, ka istaba nav un nekad nebūs manējā, un viņš... Bet es neatkārtošu ne viņa vārdus, nedz arī aprakstišu viņa parasto izturēšanos; viņš ir nepārspējams un nenogurdināms savos centienos izraisīt mani riebumu! Dažreiz es brīnos par viņu tik ļoti, ka bailes man pazūd, un tomēr, ticiet man, tīģeris vai indīga čūska nespēj iedvest man tādas šausmas kā viņš. Viņš man pastāstīja par Katrīnas slimību un vainoja tajā manu brāli, nosolīdamies, ka man būšot jācieš Edgara vietā tik ilgi, līdz viņš tikšot tam klāt.

Ak, es viņu ienīstu — esmu nelaimīga! — un kāda muļķe es biju! Bet sargieties kādam pateikt «Strazdos» par to kaut pušplēstu vārdu! Gaidīšu jūs katru dienu — nepieviliet mani!

Izabella.»

TIKKO biju vēstuli izlasījusi, devos pie kunga un paziņoju viņam, ka Izabella ieradusies «Kalnu Aukās» un atsūtījusi man vēstuli, — kurā izteic nožēlu par misis Lintonas veselību, kvēlas ilgas pēc brāļa un vēlēšanos, kaut Edgars aizsūtītu viņai ar manu starpniecību, cik drīz vien iespējams, zīmi, ka viņš tai piedēvis.

— Piedēvis! — izsaucās Lintons. — Man nav nekā ko viņai piedot, Ellen. Tu vari aiziet uz «Kalnu Aukām» kaut vai šo pēcpusdienu, ja gribi, un pateikt Izabellai, ka es neesmu *dusmīgs*, bet ļoti *apbēdināts* par to, ka esmu viņu zaudējis; — jo sevišķi tāpēc, ka nevaru iedomāties viņu laimīgu. Bet, ka es viņu tur apciemošu, par to nevar būt ne runas: mēs esam šķirti uz mūžu, un, ja viņa mani patiešām grib iepriecināt, lai tad pierunā nelieti, ar kuru apprecējusies, atstāt Angliju.

— Un jūs viņai neuzrakstīsiet īsu vēstulīti, mister Linton? — es sirsnīgi lūdzos.

— Nē, — viņš atbildēja. — Tam nav nozīmes. Maniem sakariem ar Hitklifa ģimeni jābūt tikpat atturīgiem, cik viņa sakariem ar manējo. Vispār nav jābūt nekādiem.

Mistera Lintona saltums mani ārkārtīgi nomāca. Visu ceļu līdz pat «Kalnu Aukām» es laužīju galvu, kā, atkārtojot Edgara vārdus, ielikt tajos siltumu un vājināt skarbumu, ar kādu viņš atteicās Izabellai par mierinājumu uzrakstīt pāris rindiņu. Esmu pārliecināta, ka viņa mani gaidīja visu rītu: redzēju viņu skatāmies caur loga režģiem, kad es pa bruģēto dārza celiņu tuvojos, un pametu viņai ar galvu; bet viņa atkāpās, kā bailodamās tikt pamanīta.

Iegāju nepieklauvējusi. Nekad nebiju redzējusi skumjāku un drūmāku ainu par to, kas atklājās šajā kādreiz tik dzīvespriecīgajā namā! Te man gan jāatzīstas, —

bijusi es jaunās lēdijas vietā, es vismaz būtu notīrījusi pavadu un noslaucījusi galdus ar putekļu lupatu. Bet Izabellu jau bija pārņēmis te valdošais nevīžības gars. Viņas jaukā sejiņa bija bāla un apātiska, mati nesacirtoti, dažas sprogas nokārās lejup, citas bija kaut kā nevērīgi apvītas ap galvu, un savām drēbēm viņa laikam kopš vakar vakara nebija pieskārusies. Hindlija te nebija. Misterns Hitklifs sēdēja pie galdā, pārcilādams dokumentus savā kabatas grāmatiņā; bet viņš piecēlās, tiklīdz es parādījos, gluži laipni apjautājās, kā man klājas, un piedāvāja apsēsties. Viņš vienīgais šeit atstāja pieklājīgu iespaidu, un man šķita, ka viņš izskatījās labāk nekā jebkad. Tik ļoti apstākļi bija mainījuši situāciju, ka viņš svešiniekam būtu šķitis dzimis un audzis džentlmenis, turpretim sieva — īsta maza nevīža! Viņa metās man pretī sasveicināties un izstiepa roku, lai paņemtu gaidīto vēstuli. Es purināju galvu. Viņa nesaprata mājienu, bet sekoja man līdz trauku skapītim, kurp devos nolikt aubi, un čukstus lūdzās iedot viņai tūlīt, ko esmu atnesusi. Hitkliis uzminēja viņas viltības nolūku un teica:

— Ja tu Izabellai kaut ko atnesi (un, bez šaubām, tā ir, Nellij), tad iedod to viņai. Tev no tā nav jātaisa nez kāds noslēpums: mūsu starpā noslēpumu nav.

— Ak, man nav nekā, — es atbildēju, domādama, ka vislabākais būs pateikt patiesību tūlīt. — Mans kungs lūdza pateikt masai, lai tā tagad negaida no viņa ne vēstules, ne apciemojuma. Viņš sūta jums, kundze, sveicienus un laimes novēlējumus un piedod jums sirdēstus, kurus jūs viņam esat sagādājusi, taču viņš domā, ka kopš tā brīža sakariem starp viņa namu un šo te jāpārtrūkstot, jo nekas labs nevar būt gaidāms, ja tie arī turpinātos.

Misis Hitklifas lūpas viegli notrīsēja, un viņa atgriezās krēslā pie loga. Viņas vīrs nostājās pie kamīna

manā tuvumā un sāka man uzdot jautājumus par Katrīnu. Es viņam pastāstīju par viņas slimību tik, cik uzskatīju par vajadzīgu, taču viņš, krustām šķērsām prašņādams, izvilka no manis gandrīz visu, kas bija saistīts ar viņas slimības cēloni. Es apsūdzēju Katīju, ka viņa to pelnījusi, jo pati pie visa vainojama, un nobeidzu, izsakot cerības, ka Hitklifs sekos mistera Lintona piemēram un — kā labos, tā ļaunos nolūkos — turpmāk izvairīsies traucēt mana kunga ģimeni.

— Misis Lintona pašreiz tieši atlabst, — es teicu, — viņa nekad nebūs tāda, kāda bijusi, bet viņas dzīvība ir glābta; un, ja viņa jums patiešām kaut ko nozīmē, tad jūs sargāšities šķērsot viņas ceļus; nē, jūs aizbrauksiet pavisam no šīs zemes. Un, lai jums nebūtu tas jānožēlo, es jums pateikšu, ka Katrīna Lintona no jūsu kādreizējās draudzenes Katrīnas Ernšovas atšķiras tāpat kā šī jaunā lēdija no manis. Viņas āriene ir stipri pārvērtusies, raksturs vēl vairāk; un cilvēks, kuram nepieciešamības dēļ jābūt viņas dzīves biedram, spēj saglabāt savu mīlestību, — atceroties, kāda viņa senāk bija, — tikai aiz cilvēcības un pienākuma apziņas.

— Visai iespējams, — izmeta Hitklifs, izlikdamies mierīgs, — visai iespējams, ka tavam kungam cita nekā nav kā tikai cilvēcība un pienākuma apziņa, uz ko balstīties. Bet vai tu tiešām iedomājies, ka es atstāšu Katrīnu viņa *cilvēcības* un *pienākuma apziņas* žēlastībai? Un vai tu vari salīdzināt manas jūtas pret Katrīnu ar viņējām? Pirms tu aizej no šīm mājām, man jādabū no tevis solījums, ka tu izgādāsi man satikšanos ar Katrīnu: vai tu piekriti vai ne, es *nolēmu* viņu redzēt! Ko tu par to saki?

— Es saku, mister Hitklif, — skanēja mana atbilde, — ka to nevajag, un ar manu atbalstu jūs to nedarīsiet. Vēl viena sadursme starp jums un kungu Katrīnu pavisam nogalinās.

— Ar tavu palīdzību no tā var izvairīties, — viņš turpināja, — un, ja draudētu šādas briesmas... ja Lintons kļūtu par cēloni kaut kam, kas vismazākā mērā apdraudētu viņas dzīvību... tad nūdien būs attaisnojams, ja ķeršos pie galējības! Ak! kaut tu būtu pietiekami atklāta, lai man pateiktu, vai Katrīna ļoti ciestu, viņu zaudējot, tikai bailes, ka viņa cietīs, mani attur. Un te tu redzi starpību starp mūsu jūtām: ja viņš būtu bijis manā un es viņa vietā, es nekad nebūtu pacēlis roku pret viņu, kaut arī ienīstu viņu ar tādu naidu, kas padarītu manu dzīvi rūgtāku par žulti. Skaties vien neticīgi mani, ja tev tik! Es nekad nebūtu padzinis Lintonu no viņas sabiedrības, kamēr viņa to vēlas. Taču tai pašā brīdī, kad viņas interese beigtos, es būtu izrāvis Lintonam sirdi un dzēris viņa asinis! Bet līdz tam laikam — ja tu man netici, tad tu mani nepazīsti — es drīzāk būtu miris lēnā, mokošā nāvē, iekāms aizskartu matiņu uz viņa galvas!

— Un tomēr, — es viņu pārtraucu, — jūs, nejūtot sirdsapziņas pārmetumus, gribat iznīcināt visas cerības uz viņas pilnīgu izveseļošanos, ielauzdamies viņas atmiņā tagad, kad viņa jūs gandrīz aizmirsusi, un ieraut viņu jaunā strīdā un bēdu virpulī.

— Tev liekas, viņa mani gandrīz aizmirsusi? — viņš jautāja. — Ak Nellij, tu labi zini, ka tas tā nav! Tu zini tikpat labi kā es, ka vienas domas vietā, ko viņa veltī Lintonam, tūkstoš domu ir veltītas man! Savas dzīves visnozēlojamākā brīdī es pats šai iedomai ticēju: tā mani vajāja vēl pagājušajā vasarā, kad atgriezos šajā pusē; taču tagad tikai viņas pašas vārdi atkal varētu atmodināt mani šo drausmīgo domu. Un tad — ne Lintonam, ne Hindlijam, nedz arī visiem sapņiem, ko jebkad loloju, nebūtu nekādas nozīmes. Divi vārdi aptvertu visu manu nākotni — *nāve* un *elle*: Katrīnu pazaudējušam, dzīve man būtu elle. Un es biju nerrs,

vienu brīdi iedomājoties, ka viņai Edgara Lintona jūtas ir dārgākas par manējām. Ja arī viņš milētu Katiju ar visu savas nīkulīgās būtnes spēku, viņš pat astoņdesmit gados nespētu dāvēt viņai tik daudz mīlas, cik es vienā pašā dienā. Un Katrīnas jūtas ir tikpat dziļas cik manējās; tikpat maz, kā zirgu dzirdīšanas sile spēj ietilpināt sevī jūru, — tikpat maz visa viņas mīla var piederēt Lintonam! Phē, tas viņai nez vai būs mīlāks par viņas suni vai zirgu! Lintonu taču nevar mīlēt tāpat kā mani, un kā gan viņa var mīlēt Lintonā to, kā viņa nav?

— Katrīna un Edgars mīl viens otru tik sirsnīgi, cik vien divi cilvēki to spēj! — Izabella pēkšņā straujumā iesaucās. — Un nevienam nav tiesības tā par viņiem runāt, un es nedrīkstu klusu ciešot noklausīties, kā manu brāli nonievā!

— Tavs brālis tevi ārkārtīgi mīl, vai ne? — Hitklifs nicinoši izmeta. — Apbrīnojami viegli viņš tevi pamet likteņa varā.

— Viņš nemaz nezina, kā es ciešu, — viņa iciblda, — to es viņam neesmu teikusi.

— Tātad tu viņam tomēr sūtīji kādu ziņu, tu viņam rakstīji, vai ne?

— Rakstīju, lai paziņotu, ka esmu apprecējusies... tu redzēji vēstuli.

— Un kopš tās reizes neko?

— Nē.

— Jaunā lēdija izskatās gan diemžēl daudz sliktāk, kopš apprecējusies, — es piezīmēju. — Acīm redzot kāds pārāk maz rūpējas par viņu; kurš — to varu noprast, taču labāk varbūt nesaukt vārdā.

— Tā, manuprāt, ir viņa pati, — teica Hitklifs. — Viņa pārvēršas par īstu nevīžul Neparasti ātri viņai

apnikusi cenšanās man patikt. Tu tam nez vai ticēsi, bet viņa jau mūsu kāzu rītā pinkšķēja, ka grib mājās. Lai nu būtu kā būdams, tomēr tā viņa iederēsies šajā namā daudz labāk, nekā būdama pārlietu glita, un gan jau es parūpēšos, lai viņa neapkauno mani, pa āru klaiņādama.

— Bet, ser, — es atbildēju, — gribu cerēt, ka jūs ņemsiet vērā to, ka misis Hitklifa radusi, lai viņu apkopj un appuišo, un ka viņa uzaugusi ģimenē kā vienīgā meita, kurai katrs labprāt pakalpoja. Jums jātur viņai kalpone, kas saved kārtībā viņas lietas, un pašam jābūt lalpnam pret viņu. Ko jūs arī nedomātu par misteru Edgaru, jūs tomēr nedrīkstat apšaubīt, ka Izabella spēj kvēli milēt, citādi viņa taču nebūtu atstājusi savas skaistās un ērtās mājas un draugus, lai labu prātu kopā ar jums apmestos šeit, šajā mežonīgajā vietā.

— Viņa tās pamela pašapmāna pārņemta, — viņš teica, — tāpēc, ka iztēlojās mani par nez kādu romantisku varoni un sagaidīja no manis bruņnieciskas padēvības neierobežotu iecietību. Es viņu gandrīz nespēju uzskatīt par saprātīgu būtni, tik ietiepīgi viņa sev radīja fantastisku priekšstatu par manu raksturu un pēc šiem maldīgiem ieskatiem rīkojās. Bet nu beidzot viņa, liekas, sāk mani iepazīt: tagad es vairs neredzu viņas aušīgos smaidus un vaicstīšanos, kas mani sākumā tik ļoti kaitināja, nedz arī stulbo nespēju apjēgt, ka es runāju nopietni, pateikdams savas domas par viņas apmātību un viņu pašu. Bija vajadzīga liela piepūle, lai viņai atklātu, ka es viņu nemīlu. Man vienu laiku šķita, ka nekāda pieredze viņai nespēs to iemācīt! Nu taču viņa to, kaut arī ļoti vāji, aptvērusi, jo šorīt man paziņoja — it kā nez kādu vēsti, — ka man patiešām izdevies likt viņai mani nīst! Tas bija īsts Herkula darbs, es tev saku! Ja esmu to panācis, tad man ir iemesls uzelpot. Bet vai es tavam apgalvojumam varu ticēt, Izabella?

Vai tu esi pārliecināta, ka mani ienīsti? Vai tu netuvsies man atkal ar nopūtām un glaimīgiem vārdiem, kad pametīšu tevi dažas stundas vienu? Es uzdrošinos apgalvot, Nellij, ka viņai gribētos, lai es tavā priekšā liekuļotu maigumu; viņas patmīlības jūtas aizskartas, tāpēc ka patiesība acīm redzama. Bet man vienalga, vai to kāds zina vai ne, ka kaislība bija caurcaurēm vienpusēja, un es viņai nekad netiku melojis šajā ziņā. Viņa nevar apsūdzēt mani, ka būtu viņai liekuļojis kaut mazdruscīņ maiguma. Jau atstājot «Strazdus», es Izabellas klātbūtnē pakāru viņas šuneli; un, kad viņa to mēģināja aizstāvēt, pirmie vārdi, ko es Izgrūdu, izteica vēlēšanos, — ka es labprāt redzētu pakārtus visus, kas saistīti ar viņu, izņemot vienu; iespējams, ka viņa šo izņēmumu attiecināja uz sevi. Bet nekāda nežēlība neatbaidīja viņu: liekas pat, ka tā viņu drīzāk valdzināja, ja vien no pārestības necieta viņas pašas dārgā persona. Tātad — vai tas nebija muļķības un visistākās nejēdzības kalngals, ja šī nožēlojamā, verdziskā, aprobežotā kuce iedomājās, ka es varētu viņu mīlēt? Pasaki, Nellij, savam kungam, ka es visā mūžā neesmu sastapis tik glēvu radījumu kā Izabella. Viņa dara kaunu Lintonu vārdam; un dažbrīd izdomas spēks mani pamet, izmēģinot, cik daudz viņa spēj panest un tomēr pazemīgi list atpakaļ! Bet pasaki viņam arī, lai nomierinātu viņa brāļa un soņa sirdi, ka es stingri ievēroju likuma sprautās robežas. Līdz šim es viņai neesmu devis ne vismazāko pamatu pieprasīt laulības šķiršanu — un vēl jo vairāk: viņa nepateiktos nevienam, kas mūs šķirtu. Ja viņa grib iet, lai iet, — traucēkli, ko sagādā viņas klātbūtne, neatsver bauda viņu mocīt!

— Mister Hitklif, — es teicu, — tā runā vājprātīgais, un jūsu sieva droši vien pārliecināta, ka jūs esat traks, un tāpēc viņa līdz šim to pacieta. Taču, kad jūs viņai pateicāt, ka viņa var iet, viņa, bez šaubām, šo atļauju

izmantos. Jūs taču, kundze, neesat tik apmāta, lai labprātīgi paliktu pie viņa?

— Piesargies, Ellen! — Izabella atbildēja, un viņas acis dusmīgi zibsnīja. To skatiens nepārprotami rādīja, ka vīra centieni likt sevi nīst vainagojušies panākumiem. — Netici viņam ne vārda! Viņš ir melīgs sātans. Briesmonis un necilvēks. Viņš man jau reiz teica, ka es varot viņu atstāt, un es to mēģināju, bet nekad vairs neuzdrošināšos to atkārtot! Bet apsoli man, Ellen, ka tu ne ar vienu vārdu neieņemsi par viņa nekādu valodu ne manam brālim, ne Katrīnai. Ko arī viņš tev nestāstītu, viņa nodoms ir novest Edgaru līdz izmisumam; viņš apgalvo, ka esot apprecējis mani, lai iegūtu varu pār Edgaru; bet to viņš neiegūs, es drīzāk nomiršu! Es pat ceru — un to vien vēlos, — ka viņš aizmirsīs savu velnišķīgo piesardzību un mani nogalinās. Vienīgais prieks, ko varu iztēloties, ir — vai nu nomirt pašai, vai redzēt mirušu viņu!

— Tā... ar to pagaidām pietiek! — sacīja Hitklīfs. — Ja tev būs tiesā jāliecina, Nellij, tu atcerēsies Izabellas vārdus! Un iegaumē labi viņas seju, nu viņa ir gandrīz tik tālu, kā man vajag. Nē, Izabella, tu tagad neesi spējīga pati atbildēt par sevi, un, tā kā esmu tavš likumīgais aizstāvis, man tevi jāpatur savā aizbildnībā, lai cik pretīgs šis pienākums man būtu. Ej augšā, man ar Ellenu Dīnu šis tas jāparunā zem četrām acīm. Nē, ne turp! Augšā, es sakū! Lūk, še, mans bērns, ved ceļš augšup.

Viņš satvēra Izabellu un izgrūda no istabas un atgriezies murmināja:

— Man nav līdzjūtības! Man nav nekādas līdzjūtības! Jo vairāk tārps lokās, jo vairāk man gribas to mīdīt. Tas ir kaut kas līdzīgs morālai kniešanai: jo vairāk niez, jo ciešāk zobus sakožu.

— Vai jūs saprotat, ko nozīmē vārds līdzjūtība? — es, steidzīgi paņemdama aubi, jautāju. — Vai jūs savā mūžā vispār jebkad esat izjutis kaut līdzjūtības nojausmu?

— Liec nost aubi! — viņš mani pārtrauca, nojautis manu nodomu aiziet. — Vēl tu nekur neiesi. Nāc šurp, Nellij, man vai nu jāpierunā tevi ar labu, vai jāpiespiež ar varu palīdzēt sasniegt manu vēlēšanos satikt Katrīnu un turklāt bez jebkādas kavēšanās. Es tev zvēru, ka man padomā nav nekā ļauna. Es negribu izraisīt nemieru, nedz aizkaitināt vai aizvainot misteru Lintonu; es tikai gribu dzirdēt no viņas pašas, kā viņai klājas un kāpēc viņa saslīma, un pajautāt viņai, vai nevaru darīt kaut ko viņas labā. Pagājušā naktī es biju sešas stundas «Strazdu» dārzā, šonakt ieradīšos atkal, un tā es tur gaidīšu katru nakti un katru dienu, kamēr man radīsies iespēja ieiet mājā. Ja es sastapšu Edgaru Lintonu, es viņu bez vilcināšanās notriekšu gar zemi un apstrādāšu tā, ka viņš izturēsies pavisam mierīgi, kamēr es būšu viņa mājā. Ja man ceļā stāsies viņa kalpi, es aizdzīšu viņus ar šīm pistolēm. Bet vai nebūtu labāk izvairīties no sadursmes ar viņiem vai viņu kungu? Un tu to varētu izdarīt tik viegli. Es tev došu zīmi, kad esmu klāt, un tad tu mani, nevienam neredzot, ielaidīsi, tiklīdz viņa būs viena pati, pēc tam tu ar mierīgu sirdi pastāvēsi sardzē, kamēr es aizeju: tā tu varētu novērst nelaimi.

Es pretojos uzņemties šo negodīgo lomu sava maizes devēja mājās, pārmezdama Hitklifam, ka tā ir nežēlība egoistiska pašapmierinājuma dēļ traucēt misis Lintonas mieru.

— Jau visikdienišķākais notikums sāpīgi satrauc Katrīnu, — es iebildu. — Viņa ir viens vienīgs nervu kamols, un es esmu pārliecināta, ka viņa nepārdzīvos šo pārsteigumu. Neprasiet to no manis, ser! Citādi man

vajadzēs ziņot kungam par jūsu nodomu, un tad viņš spers attiecīgus soļus, lai pasargātu savu māju un tās iemītņiekus no šādas nepieļaujamas ielaušanās.

— Tādā gadījumā es speršu attiecīgus soļus, lai tev iestātos, Nellij! — izsaucās Hitklifs. — Tu no «Kalnu Aukām» neaiziesi līdz nākamajam rītam: Tās ir mulķības, ka Katrīna neizturēs, mani ieraugot, un pārsteigt es viņu nemaz negribu; tev viņa jāsapratavo — jāpajautā, vai drīkstu nākt. Tu saki, viņa nekad nepiemin manu vārdu un neviens ar viņu par mani nerunā. Ar ko lai viņa runā, ja par mani tais mājās aizliegts runāt? Viņa jūs visus uzskata par sava vīra okšķeriem. Es nešaubos, ka jūs viņai dzīvi padarāt par elli! Viņas klusēšana ļauj man uzminēt, ko viņa jūt. Tu saki, viņa bieži ir satraukta un izskatās nobažījusies; vai tas ir pierādījums viņas mierīgumam? Tu stāsti, ka viņas prāts sajucis. Kā gan citādi varētu būt viņas drausmīgajā vientulībā, velns parāvis? Un šis sāpīgais, nožēlojamais radījums kopj viņu aiz *pienākuma apziņas* un *ciltvēcības*, aiz *lidzjūtības* un *žēlsirdības*! Tikpat labi viņš varētu iestādīt ozolu puķu podā un gaidīt, lai tas aug un zeļ, kā iedomāties ar savu pliekano gādību atdot Katrīnai veselību. Labāk, Nellij, norunāsim visu tūlīt; vai tu gribi palikt te, un es sev izlauzīšu ceļu pie Katrīnas, par spīti Lintonam un viņa kalpiem? Vai tu būsi mans palīgs kā līdz šim un darīsi, ko es prasū? Izlem! Jo nav nekādas jēgas man gaidīt te kaut mirkli, ja tu ietiepīgi nepiekāpsies.

Es, mister Lokvud, strīdējos un lūdzos vismaz piecdesmit reizes, kategoriski atsacīdamās to darīt; tomēr beidzot viņš piespieda mani piekrist. Es apsolīju aiznest kundzei vēstuli un, ja viņa gribēs, padot viņam ziņu, ka viņš var nākt un iekļūt namā kā varēdams, tiklīdz Lintona nebūs mājās; es pa to laiku nebūšu nekur mānā un arī pārējie kalpi ceļā negadīsies. Vai tā bija

pareizi vai nepareizi? Baidos, ka nepareizi, kaut nepieciešami. Ar savu labprātību gribēju novērst jaunu Hitklifa dusmu izvirdumu, turklāt nodomāju sevī, ka apmeklējums varētu arī izraisīt labvēlīgu pagrieziena Katrīnas slimībā; bez tam es atcerējos mistera Edgara nikno pārmetumu, ka es viņam pienesot tenkas; un es centos savas bažas atvairīt, vienā laidā pārliccinādama sevi, ka šī uzticības laušana — ja šis bargais vārds bija pelnīts — būs pēdējā. Un tomēr ceļš mājup bija daudz skumjāks nekā ceļš uz «Kalnu Aukām», turklāt man vēl vajadzēja nomākt daudz jaunu nojautu, pirms spēju piedabūt sevi ielikt vēstuli misis Lintonas rokās.

Bet nu atnācis Kenets; nokāpšu lejā un pastāstīšu viņam, ka jums klājas daudz labāk. Man stāsts *velkas garumā*, kā mūsu pusē mēdz teikt, un mums ar to nāksies nodarboties vēl vienu otru rīta cēlienu.

«Velkas garumā... un ir drūms,» es nodomāju, kad lāga sieva nogāja lejā saņemt ārstu, «un ne īsti tāds, kādu es sevī izklaidēšanai būtu vēlējies. Bet nekas. Centīšos iegūt no misis Dīnas rūgtajām zālēm kaut ko derīgu sev un vispirmām kārtām, — lai tās mani pasargā no burvestības, kas slēpjas Katrīnas Hitklifas mirdzošajās acīs. Es gan ieskrietu dīvainās sprukās, ja dāvātu sirdi jaunajai lēdijai un izrādītos, ka meita ir savas mātes atkārtots izdevums!

Piecpadsmitā nodaļa

AIZRITEJUSI vēl viena nedēļa, un es jau esmu daudz tuvāk veselībai un pavasarim! Tagad esmu arī noklausījies visu sava kaimiņa dzīves stāstu pa vairākiem lāgiem, kad saimniecības vadītāja varēja atraut laiku ci-

tām svarīgākām nodarbībām. Es to turpināšu viņas pašas vārdiem, tikai mazliet saīsinot. Viņa visumā ir ļoti laba stāstītāja, un es nedomāju, ka spētu viņas stilu uzlabot.

— Tai vakarā, — viņa turpināja, — tai vakarā, kad dienā biju ciemojusies «Kalnu Aukās», es zināju tik noteikti, it kā pati būtu viņu redzējusi, ka Hitklifs ir kaut kur tuvumā. Es vairījos iziet ārā, jo vēstuli joprojām nēsāju kabatā un negribēju, ka mani vēl vairāk tramda un moka. Es biju nodomājusi iedot to viņai kunga prombūtnē, jo nevarēju paredzēt, kādu iespaidu tā atstās uz Kātrīnu. Tāpēc vēstule nokļuva viņas rokās tikai pēc trim dienām. Ceturtā diena bija svētdiena, un es ienesu vēstuli viņas istabā, kad ģimene bija aizgājusi uz baznīcu. Bez manis māju sargāt bija palicis vēl sulainis; mēs pa dievvārdu laiku durvis mēdzām parasti aizslēgt, taču todien laiks bija tik silts un mīlīgs, ka es tās plaši atvēru; lai izpildītu solījumu, — jo zināju, kas nāks, — es pateicu sulainim, ka kundze ļoti vēlas apelsīnus, lai viņš tāpēc aizskrien uz ciemu un atnes, naudu par tiem samaksās nākamajā dienā. Viņš aizgāja, un es uzkāpu augšstāvā.

Kā parasti, mīsi Lintona sēdēja atvērta loga nišā, ģērbusies vaļīgā, baltā tērpā, ar plānu lakatu ap pleciem. Viņas kuplie, garie mati slimības sākumā bija apgriezti īsāki, un tagad tie vienkārši sasukāti slīdēja dabiskos viļņos pār viņas deniņiem un kaklu. Kā jau teicu Hitklifam, Kātrīnas āriene bija pārvērtusies; taču, kad viņa bija mierīga, šai pārvērtībā šķita slēpjamiem pārdabisks daiļums. Acts nedzirkstīja kā senāk, bet atstaroja sapņainu, grūtsirdīgu rāmumu, likās, ka tās nevis aplūko priekšmetus savā apkārtņē, bet arvien raugās tiem kaut kur tālu pāri, gribētos teikt — kādā citā pasaulē. Bālā seja, tagad atguvusi savu apaļo ovālu, un dīvainā, Kātrīnas garīgai pasaulei atbilstošā acu iz-

teiksme, kaut arī sāpīgi atgādinādama slimību, tikai palielināja līdzjutību pret viņu un — man un ikvienam citam tas bija skaidrs — apgāza šķietamās izveseļošanās ilūziju, un apzīmogoja viņu ar nāves zīmogu.

Viņas priekšā uz palodzes gulēja atvērta grāmata, un tikko jaušama vēsma pa britiņam šķirstīja tās lapas. Laikam Lintons to tur bija nolīcis, jo viņa pati nekad nevēlējās izklaidēties lasot vai nodarbojoties ar kaut ko citu, un kungs nopūlējās vienu otru stundiņu, cenzdamies piesaistīt Katrīnas uzmanību priekšmetam, kas sievu senāk bija iepriecinājis. Katrīna nojauta viņa nodomu un, kad bija labā omā, pacieta viņa centienus mierīgi, likdama tikai noprast, ka tie ir veltīgi, šad un tad apspiezdama garlaikotu nopūtu, lai beidzot, bez gala skumji smaidot, Lintonu apskautu un noskūpstītu. Citu reizi tā turpretim īgni novērsās un paslēpa seju rokās vai pat viņu atgrūda; tādās reizēs viņš to atstāja vienu, jo zināja, ka nekā nevar līdzēt.

Gimmertonas baznīcas zvani vēl zvanīja, un kopā ar skaņām līdz mums atplūda ielejas strauta glāstoši maigā viņu čala. Tā jauki atgādināja tagad vēl tālās vasaras šalkas, kas šo dziesmu «Strazdu» apkaimē pilnīgi noslēpēja, kad kokiem zaļoja lapas. Turpretim «Kalnu Aukās» tā arvien bija dzirdama rāmās dienās pēc stipra atkušņa vai ilgstošām lietus gāzēm. Un, klausīdamās šajās skaņās, Katrīna domāja par «Kalnu Aukām», ja vispār kaut ko domāja vai klausījās. Bet viņas acis atkal raudzījās ar šo pašu nenoteikto, tālo skatienu, kuru es jau pieminēju pirmīt un kas neliecināja, ka viņa uztvertu kaut ko ar dzirdi vai redzi.

— Te jums vēstule, misis Lintona, — es teicu un maigi ieliku to viņai rokā, kas dusēja uz ceļgala. — Jums jāizlasa tā tūlīt, jo viņš gaida atbildi. Vai lai uzlaužu zīmogu?

— Jā, — viņa atbildēja, nemainot sava skatienu vir-

zienu. Es vēstuli atvēru — tā bija ļoti īsa. — Lūdzu, — es turpināju, — lasiet.

Viņa atvilka roku un ļāva vēstulei nokrist. Es to atliku klēpī un paliku stāvam, gaidīdama, kad viņai iegribēsies paraudzīties lejup; to vajadzēja gaidīt tik ilgi, ka es beidzot ierunājos:

— Vai lai to izlasu, kundze? Tā ir no mistera Hitklifa.

Viņa satrūkās, acīs iemirdzējās trauksmais atmiņu atspulgs un mokoša piepūle sakārtot domas. Viņa pacēla vēstuli un šķīta lasām un, kad nonāca līdz parakstam, nopūtās: es tomēr redzēju, ka vēstules jēgu viņa nebija aptvērusi, jo, kad lūdzu atbildēt, viņa tikai parādīja parakstu un skatījās uz mani skumjā, jautājošā izbrīnā.

— Jā, viņš grib jūs redzēt, — es teicu, uzminējusi, ka viņai nepieciešami, lai kāds paskaidro. — Viņš pašreiz ir dārzā un nepacietīgi gaida, kādu atbildi viņam aiznesīšu.

Tā runādama, es pamanīju, ka lielais suns, kas gulēja lejā saules apspīdētajā zālājā, saausījās, kā grasīdamies riet, bet tad ausis atkal atglauca, asti luncinot vēstīdams, ka tuvojas kāds, ko viņš neuzskata par svešinieku. Misis Lintona paliebtās un, elpu aizturējusi, klausījās. Mirkli vēlāk vestibilu šķērsoja soli: atvērtās durvis Hitklifam bija pārlietu liels kārdinājums, lai viņš neienāktu. Viņš, jādombā, nosprieda, ka esmu nodomājis savu solījumu neturēt, un nolēma tādēļ palauties uz savu pārdrošību. Sasprindzinātās gaidās Katrīna raudzījās uz durvīm. Viņš neatrada tūdaļ pareizo istabu, un tā pamāja man viņu ielaist; taču, pirms es paspēju sasniegt durvis, viņš jau tās bija atradis un, pāris lieliem soļiem piesteidzies Katrīnai klāt, turēja to savās skavās.

Minūtes piecas Hitklifs nerunāja un neizlaida Katrīnu no rokām, skūpstīdams viņu dedzīgāk — par to esmu droša — nekā jebkad agrāk; bet toreiz mana kundze arvien bija pirmā skūpstījusi viņu, un es skaidri redzēju, ka viņš, sāpju pārņemts, gandrīz nespēja pārvarēt sevi, lai ielūkotos viņas sejā! Tiklīdz viņš Katrīnu ieraudzīja, viņu bija pārņēmusi tā pati pārlicība, kas mani, ka uz izveseļošanas nav nekādas izredzes, ka viņai bija uzspiests likteņa zīmogs — viņai jāmirst.

— Katij! Ak mana dzīvība! Kā lai es to pārdzīvoju? — bija pirmie vārdi, kurus viņš izdvesa balsī, kas nemaz necentās slēpt izmisumu. Un tad viņš raudzījās tik nopietni Katrīnā, ka man likās, — šī sasprindzinātā skatienu dēļ vien viņa acis pārplūdīs asarām; taču tās, ciešanās un sāpēs kaisdamas, palika sausas.

— Ko tad nu? — teica Katrīna, atlaizdamās krēslā un pēkšņi apmākušos seju atvairīdama Hitklifa skatienu: viņas oma bija kā vēja rādītājs, kas nemitīgi grozās. — Tu un Edgars, jūs salauzāt manu sirdi, Hitklif. Un nu jūs abi nākat pie manis bēdāties par nodarīto, it kā *jūs* būtu tie, kas jāzēlo. Es jūs nežēlošu, es ne. Mani tu kapā iedzini un, liekas, no tā sev ko guvi. Cik stiprs tu esi! Kā tev šķiet, cik gadus tu vēl dzīvoši, kad es jau būšu mirusi?

Hitklifs bija nometies uz viena ceļgala, lai Katrīnu apskautu; viņš mēģināja piecelties, bet tā satvēra viņu aiz matiem un neļāva.

— Ak, gribētos, kaut varētu tevi tā turēt, — viņa sarūgtināta turpināja, — kamēr mēs abi nomirstam. Kāda man daļa par to, ka tu cieti. Man vienaldzīgas tavas ciešanas. Kādēļ lai *tu* neciestu? Es ciešu! Vai tu mani aizmirsīsi? Vai būsi laimīgs, kad es gulēšu zem velēnām? Vai tu pēc divdesmit gadiem teiksi: «Sajā kapā atdusas Katrīna Ernšova. Pirms daudziem gadiem

es viņu milēju un biju izmisis, kad viņu zaudēju; bet nu tas ir garām. Kopš tā laika esmu milējis daudzus citus; mani bērni man ir dārgāki, nekā bija viņa, un, nāves cisās gulēdams, es nepriecāšos nokļūt pie viņas: es bēdāšos, ka man jāatstāj bērni!» Vai tā tu teiksi, Hitklif?

— Nespīdzini mani, kamēr sajūku, tāpat kā tu! — viņš, ar varu atbrīvojis galvu, zobus griezdam, iesaucās.

Vienaldzīgam vērotājam viņi abi atstāja dīvaini baisu iespaidu. Ne jau velti Katrīna domāja, ka debesis viņai kļūtu par trimdu, ja viņa līdz ar mirstīgo miesu neatbrīvotos arī no sava rakstura. Šobrīd bālajos vaibstos, katru asins pilienu zaudējušās lūpās un zalgojošās acīs atainojās nikna atriebības kāre un sažņaugtajos pirkstos viņa turēja matu kušķi, ko bija izplūkusi. Bet Hitklifs pieceļoties savukārt bija atbalstījies uz vienas rokas, ar otru satverdams viņas locītavu, turklāt tik nesaudzīgi un nerēķinādamies ar viņas stāvokli, ka es uz bezkrāsainās ādas samanīju četrus skaidri redzamus zilus pirkstu nospiedumus, kad viņš Katiju palaida vaļā.

— Vai tu velna apsēsta esi, vai, — viņš, mežonīgās dusmās drebēdams, kļiedza, — ka tu, kapa malā stāvēdama, runā tā ar mani? Vai tu iedomājies, kā šie vārdi iespiedīsies manā atmiņā, urbdamies arvien dziļāk, kad tu mani būsi atstājusi? Tu zini, ka melo, sacīdama, ka es tevi nogalināju, un, Katrīn, tu zini, ka es tevi nespēju aizmirst, tāpat kā nespēju aizmirst sevi pašul Vai tavai velnišķīgajai patmīlibai nepietiek, ka es locīšos elles mokās, kad tu jau būsi atradusi mieru?

— Man nebūs miera, — vaidēja Katrīna, kuraļ savu vārgumu pēkšņi lika apzināties strauji un satraukti pukstošā sirds, kas aiz pārmērīga uzbudinājuma klauvēja tā, ka to varēja redzēt un dzirdēt. Viņa neteica ne

vārda, līdz lekme bija garām, tad laipnākā balsī turpināja:

— Es tev nenovēlu lielākas ciešanas, nekā man ir, Hitklif. Es tikai vēlos, lai mūs nekas nešķirtu; un, ja tev vēlāk katrs manis teiktais vārds sagādās mokas, tad atceries, ka es zem velēnām jūtu šīs pašas mokas, un piedod man manis dēļ! Nāc šurp un nostājies atkal tepat. Tu man nekad nedarīji pāri. Nē, bet, ja tu turi ļaunu prātu, tas atmiņā sāpēs vairāk nekā mani skarbie vārdi! Vai tad tu nenāksi atkal šurp? Nāc!

Hitklifs nostājās aiz viņas krēsla atzveltnes un pārlicās, taču ne tik daudz, lai ļautu Katrīnai ielūkoties viņa sejā, kas bija pelēka aiz saviļņojuma. Katrīna apgriezās, lai paskatītos uz viņu; viņš nelāva: spēji novērsies, viņš aizgāja pie kamīna, kur palika klusu ciešot stāvam ar muguru pret mums. Misis Lintonas acis viņam sekoja aizdomu pilnas, katra viņa kustība izraisīja tajā jaunu pārdzīvojumu. Pēc klusuma brīža un ilga skatiena viņa uzrunāja mani niknā, dziļas vilšanās satrauktā balsī:

— Nu tu redzi, Nellij, viņš nepiekāptos neparko, lai mani glābtu no kapa. *Tā* viņš mani mīl! Bet nekas. Tas nav *mans* Hitklifs. Savējo es tomēr mīlēšu un paņemšu sev līdzī: viņa mājoklis ir mana dvēsele. Un, — viņa domīgi piebilda, — tā mani moka vairāk par visu šajā sagrautajā cietumā. Man apnicis šis ieslodzījums. Es ilgojos aizbēgt uz svētlaimes pasauli un tur palikt arvien: ne tikai skatīt to neskaidri caur asaru plīvuru un ilgoties pēc tās savas sāpošās sirds dziļumos, es gribu patiesi būt tur vienota ar to. Nellij, tu domā, ka esi labāka un laimīgāka par mani, būdama vesela un stipra, tu mani nožēlo, — drīz būs otrādi. Es nožēlošu *tevi*. Būšu neizmērojami tālu un augstu. Es *brīnos*, ka viņš tad nebūs manā tuvumā! — Katija, ar sevi runādama, turpināja. — Bet es domāju, ka viņš to vēlas.

Hitklif, mīlais! Tagad vairs nctiepies. Nāc taču pie manis, Hitklif.

Nepacietībā kaisdama, viņa piecēlās un turējās pie krēsla atzveltnes. Pēc šī žēlā lūguma viņš bezgala izmisušu seju pagriezās pret Katrīnu. Viņa acis, plati atplestas un beidzot asaru pilnas, kaisli vērās tajā, viņa krūtis konvulsīvi cilājās. Brīdi abi stāvēja šķirti, un tad — kā viņi sastapās, es pat neredzēju — Katrīna metās viņam pretim un viņš to satvēra, un abi sakļāvās skāvienā, kurš, likās, kundzi neatstās dzīvu: un patiešām, manām acīm viņa šķita pagībusi. Hitklifs ieslīga tuvākajā atzveltnī, un, kad es piesteidzos pārliecināties, vai Katrīna tiešām zaudējusi samaņu, viņš kā traks suns atņirdza zobus pret mani, alkātīgā greizsirdībā skaudams Katrīnu. Šķita, ka manā priekšā nav man līdzīga cilvēcīga būtne; likās, ka viņš mani nesapratis, kaut arī es viņu uzrunātu, tāpēc es turējos nomaļus un lielā apmulsumā klusēju.

Katijai sakustoties, es tūdaļ mazliet nomierinājos; viņa pacēla roku, lai apvītu ap viņa kaklu un piespiestu vaigu viņa vaigam, bet viņš savukārt, apbērdams Katiju izmisīgiem glāstiem, kaisli dvesa:

— Nu tu man parādi, cik nežēlīga biji, cik... nežēlīga un viltīga. *Kāpēc* tu mani nicināji? *Kāpēc* pievīli savu sirdi, Katij? Man nav neviena vārda mierinājumam. Tu to pelni. Tu pati sevi nonāvēji. Jā, tu vari mani skūpstīt un raudāt, un izvilināt manus skūpstus un asaras: tas tevi nokaus — tas tevi pazudinās. Tu mīlēji mani... Kādas tev bija *tiesības* mani pamest? Kādas *tiesības*... jel saki!... Nožēlojamo simpātiju dēļ, ko juti pret Lintonu? Jo ne posts un pazemojums, ne nāve, ne kaut kas cits, ko dievs vai velns mums varētu uzvelt, nebūtu spējis mūs izšķirt, bet *tu* to izdarīji ar labu prātu. Es nesalauzu tavu sirdi... *tu* to salauzi un, salauzdama savējo, salauzi arī manējo. Un tas ir

jo sliktāk tāpēc, ka esmu spēcīgs. Vai tad man gribas dzīvot? Kas tā būs par dzīvi, kad tevis... ak dievsl! Vai tad tu gribētu dzīvot, ja tava dvēsele dus kapā?

— Atstāj mani, atstāj, — elsoja Katrīna. — Ja esmu darījusi ļaunu, tad par to es mirstu. Pietiekl Tu arī pameti mani, bet es tev nepārmetīšul Es tev piedodu. Piedod tu man!

— Grūti pledot un raudzīties šajās acīs un just šīs gurdās rokas, — viņš atbildēja. — Skūpsti mani atkal un novērs savas acis. Es piedodu, ko tu esi nodarījusi man. Es milu *savu* slepkavu, bet milēt *tavējo* — kā es to varu?

Viņi apklusā, — vaigu pie vaiga, kas bija asarām slacīti; man vismaz šķita, ka raudāja abi, kā likās, šādā satricinājuma brīdī Hitklifs *spēja* raudāt.

Pamazām sāku justies ļoti neomulīgi; diena jau slīga uz vakara pusi; sulainis, ko biju aizsūtījusi prom, atgriezās no sava gājiena, un es rieta saulē redzēju, ka ielejā pie Gimmertonas baznīcas durvīm drūzmējās ļaužu pūlis.

— Dievvārdi beigušies, — es paziņoju. — Pēc pusstundas kungs būs mājās.

Hitklifs izgrūda lāstu, vēl kvēlāk skaudams Katrīnu; viņa pat nepakustējās.

Drīz redzēju aizejam pa ceļu virtuves durvju virzienā kalpu pūlciņu. Gabaliņu nopakaļus gāja misters Lintons; viņš atvēra vārtus un lēnā solī nāca augšā, acīm redzot tiksminādamies par brīnišķīgo pievakari, tik mīlīgu kā vasarā.

— Nu viņš ir klāt! — es iesaucos. — Dieva dēļ, staidzieties zemē! Galvenajās kāpnēs jūs neviena nesastapsiet. Ātri — un pakavējieties brītiņu starp kokiem, kamēr viņš ienāks iekšā.

— Man jāiet, Katij, — Hitklifs teica, mēģinādams

atbrīvoties no viņas apkampieniem. — Bet, ja vien es būšu dzīvs, tad apciemošu tevi vēlreiz, pirms tu aizmiedz. Es nebūšu tālāk par pieciem jardiem no tava loga.

— Tu nedrīksti! — viņa atbildēja, turēdama viņu, cik stipri viņas spēki to atļāva. — Es tev saku, tu nekur *neiesi*.

— Tikai uz vienu stundu, — viņš lūgdamies teica.

— Ne uz vienu mirkli, — viņa atbildēja.

— Man *jāiet*, Lintons tūlīt būs klāt, — satrauktais cilvēks neatlaidās.

Viņš gribēja piecelties un mēģināja tādēļ atbrīvoties no Katrīnas pirkstu tvēriena, bet viņa, smagi elsodama, cieši turējās, sejā atspoguļojās vājprāta apņēmība.

— Nē! — viņak liedza. — Neej, neej prom! Šī ir pēdējā reize! Edgars mums nekā nedarīs, Hitklif; es miršu! Es miršu!

— Sasodītais ķēms! Viņš jau klāt! — iesaucās Hitklifs, atslīgdams atpakaļ sēdekli. — Nomierinies, mīlulī! Nomierinies, nomierinies, Katrīn! Es palikšu! Ja viņš mani te nošautu... es mirtu ar svētības vārdiem uz lūpām.

Un atkal viņi sēdēja apskāvušies.

Es dzirdēju kungu nākam pa kāpnēm, — salti sviedri izspiedās man uz pieres, šausmas mani sagrāba.

— Vai jūs patiešām klausīsiet viņas murgiem? — es pēkšņā niknumā teicu. — Viņa neapjēdz, ko runā. Vai jūs viņu gribat pazudināt, tāpēc ka viņai trūkst prāta atbildēt par sevi? Piecelieties! Ja gribētu, jūs varētu iet tūlīt! Tas ir visvelnišķīgākais, ko jūs jebkad pastrādājāt. Mēs visi esam pazuduši: kungs, kundze un es.

Es lauzīju rokas un vaimanāju; misters Lintons, iz-

dzirdis troksni, pasteidzināja soli. Visdziļākā uztraukumā es izjutu patiesu atvieglojumu, redzējama Katrīnas rokas nespēkā atlaižamies un galvu slābani nokārušos.

«Viņa pagībusi vai mirusi,» es nodomāju, «jo labāk. Daudz labāk, ja viņa nomirst, nekā nīkdama velk savu dzīvību, visiem apkārtējiem par nastu un slogu.»

Edgars, aiz pārsteiguma un niknuma gluži nobālis, metās nelūgtajam viesim klāt. Ko viņš gribēja darīt, nemāku teikt, tomēr pretinieks vienā mirklī apturēja dusmu izvirdumu, ieliekot acīm redzami nedzīvo ķermenī vīra rokās.

— Skatieties, — viņš teica, — ja neesat necilvēks, palīdziet vispirms viņai, pēc tam runājiet ar mani!

Viņš iegāja dzīvojamā istabā un apsēdās. Mistery Lintons pasauca mani, un mums abiem, pielietojot visdažādākos līdzekļus, tikai ar lielām pūlēm izdevās atmodināt Katrīnu no nesamaņas; bet viņa bija gluži apjukusi, vaidēja un kunkstēja un neviena nepazīna. Baidēs par sievu Edgars aizmirsa viņas ienīsto draugu. Es ne. Tiklīdz radās izdevība, es devos pie viņa un lūgtin lūdzu viņu aiziet, apgalvodama, ka Katrīnai klājas labāk un ka es viņam no rīta paziņošu, kā tā būs pavadījusi nakti.

— Es nepretošos iziet ārā pa durvīm, — viņš atbildēja, — bet es palikšu dārzā, un tu, Nellij, atceries rīt turēt vārdu. Es būšu pie lapeglēm. Atceries! Ja ne, es ieradīšos vēlreiz — vienalga, vai Lintons būs mājās vai ne.

Viņš pameta steidzīgu skatienu pusatvērtajās istabas durvīs un, pārliecinājies, ka mani vārdi acīm redzot atbilda patiesībai, atpestīja māju no savas nelaimīgās klātbūtnes.

TONAKT ap pulksten divpadsmitiem piedzima Katrīna, kuru jūs redzējāt «Kalnu Aukās», — nīkulīgs septiņu mēnešu bērns, un divas stundas vēlāk nomira māte, nealguvusi apziņu pat tik daudz, lai samanītu Hitklifa prombūtni vai pazītu Edgaru. Mistera Lintona izmisums par smago zaudējumu ir pārlietu sāpīgs temats, lai pie tā kavētos. Viņa turpmākā izturēšanās rādīja, cik dziļi bēdas viņu kremta. Tās, manuprāt, vēl pastiprināja apziņa, ka viņš palicis bez mantinieka. Es to nožēloju, kad aplūkoju vārģo bārenīti, un klusībā pārmetu vecajam Lintonam, ka viņš — kaut arī tas bija gluži dabiski — īpašumu bija novēlējis paša meitai, nevis dēla pēcnācējai. Nabaga vārgulītis bija nevienam nevajadzīgs bērns. Viņš būtu varējis aiziet no šīs pasaules, un viņa pirmajās dzīvības dienās nevienam nebūtu tas ķēries pie sirds. Vēlāk mēs šo vienaldzību vērtām par labu, bet bērna dzīves sākums bija tik vientuļš, cik, domājams, vientuļa būs arī viņa pēdējā stunda.

Nākamais rīts — saulains un gaišs, — logu aizkaru apslāpēts, iespraucās klusajā telpā, liedams pār nāves cīsam un tajās gulošo maigu, glāstošu gaismu. Edgars Lintons bija nolīcis galvu uz spilvena un aizvēris acis. Viņa jauneklīgie, glītie vaibsti bija gandrīz tikpat nāves bāli kā seja viņam blakus un gandrīz tikpat stingi; taču viņa vaigs pauda līdz mielēm izsmelto ciešanu pagurumu, *viņas* — mūžīgu mieru. Viņas piere bija gluda, acis aizvērtas, ap lūpām rotājās smaidis; eņģelis debēs nevarēja būt daiļāks par viņu. Un mani pārņēma šis bezgalīgais miers, kurā viņa dusēja; nekad nebiju jutusies pacilātāk, kā lūkojoties šajā skaidrajā dievišķā miera atspulgā. Neviļus atkārtāju vārdus, kurus viņa bija teikusi pirms nedaudz stundām: «Neizmērojami tālu un augstu» — un nodomāju: vienalga, vai vēl joprojām

zemes virsū vai arī jau debesīs, viņas gars atradis mājvietu pie dieva.

Nemāku teikt, vai tā ir dīvainība no manas puses, bet es reti kad jūtos citādi nekā laimīga, kad vāķēju mirušos, ja tikai ar mani šajā pienākumā nedalās vaimanājoši vai izmisuši palicēji. Es redzu mieru, ko nespēj traucēt ne zeme, ne pekle, un dziļā pašāvībā ticu bezgalīgajai un neaptumšotajai aizsaucei — mūžībai, kurā iegājuši mirušie, kur neizmērojams ir dzīvošanas ilgums, mīlestības spēks un liksmības pārpilnība. Toreiz es ievēroju, cik daudz egoisma slēpjas pat tādā mīlā, kādu izjuta misters Lintons, kad viņš tik ļoti apraudāja Katrīnas svētīto atpestīšanu. Protams, varēja jau šaubīties, vai viņa, kas dzīvē bija tik untumaina un neiecietīga, ir pelnījusi atrast miera ostu; šaubīties par to varēja saltu pārdomu laikos, taču ne toreiz Katrīnas mirstīgo atlieku priekšā. Ar savu mieru tās šķita apliecinājums, ka tādu pašu mieru guvusi arī aizgājējas dvēsele.

Vai jūs ticat, kungs, ka tādi cilvēki viņā saulē ir laimīgi? Ko gan es nedotu, lai to zinātu!

Es izvairījos atbildēt uz misis Dīnas jautājumu, kas man šķita diezgan ķecerīgs. Viņa turpināja:

— Izsekojot Katrīnas Lintonas dzīves gaitai, mums, baidos, nav tiesības sagaidīt, ka Katrīna tāda ir, taču atstāsim viņu dieva tā kunga ziņā.

Kungs likās aizmidzis, un es uzdrošinājos tūlīt pēc saules lēkta atstāt istabu un izlavīties ārā skaidrā, svaigā gaisā. Kalpi domāja, ka esmu izgājusi atspirdzināties pēc garās nomoda nakts; patiesībā galvenais iemesls bija satikt misteru Hitklifu. Ja viņš visu nakti bija pavadījis zem lapeglēm, tad no uztraukumiem «Strazdos» neko nebūs dzirdējis, varbūt vienīgi uztvēris uz Gimmertonu sūtītā ziņneša zirga pakavu dimdoņu. Ja viņš būtu pienācis tuvāk, tad droši vien pēc šaudi-

gām sveču liesmām un klaudzieniem, ārdurvīm atveroties un aizveroties, būtu samanījis, ka mājās viss nav isti kārtībā. Es gan vēlējos, gan baiļojos satikt viņu. Es sapratu, ka šausmīgā vēsts viņam jāpasaka, un ilgojos, kaut tas būtu padarīts; bet, kā to pateikt, nezināju. Viņš bija turpat — iegājis mazliet dziļāk parkā, atslēdies pret vecu osi: kailu galvu, mati izmirkuši rasā, kas, uz plaukstošajiem zariem sakrājušies, pakšķēdama pilēja viņam virsū. Viņš droši vien tā bija stāvējis ilgi, jo redzēju tikko triju pēdu atstatumā strazdu pāri! rosīgi darbojamies ar ligzdas vīšanu, viņa klātbūtni acīm redzot neievērodami vairāk kā koka kluci. Putni aizspurkšķēja, man tuvojoties, un viņš pacēla acis un ierunājās:

— Viņa ir mirusi! — viņš teica. — Es negaidīju tevi, lai to dzirdētu. Liec nost savu nēzdogu un nepinkšķi manā priekšā. Velns parāvis jūs visus! Viņai *jūsu* asaru nevajag!

Es raudāju gan Hitklifa, gan viņas dēļ; mēs vienu otru reizi veltām līdzjūtību cilvēkiem, kuriem pašiem šo jūtu nav ne pret sevi, ne citiem. Tikko ieskatījusies viņa sejā, sapratu, ka viņš uzzinājis nelaimi, un mani modās aplama doma, ka viņa sirds padevusies un viņš lūdza dievu, jo viņa lūpas kustējās, un skatiens bija vērstš lejup.

— Jā, viņa ir mirusi, — es atbildēju, apslāpēdama elsas un nosusinādama vaigus. — Un, cerams, iegājusi debesu valstībā, kur mēs visi varēsim būt ar viņu vienoti, ja ļausim laikus brīdināt sevi un novērsīsimies no ļaunajiem ceļiem, lai ietu pa taisnajiem.

— Vai *viņa* ļāvās laikus brīdināt? — Hitklifs jautāja, mēģinādams pavīpsnāt. — Vai viņa nomira kā svētā? Nāc, izstāsti man sīkumos, kā tas notika. Kā...

Viņš pūlējās izrunāt baidīto vārdu, bet nespēja; cieši sakniebis lūpas, viņš izcīnīja mēmu cīņu ar savām dvē-

seles mokām, atvairīdams manu līdzjūtību, nenolaižot no manis savu stingo, izaicinoši mežonīgo skatienu.

— Kā viņa nomira? — viņš beidzot izmocija, par spīti savai drosmei, ar pateicību sajuzdams aiz sevis balstu, jo pēc iekšējās cīņas viņš pret savu gribu trīcēja kā apses lapa.

«Nabaga puisis,» es nodomāju, «tev gluži kā taviem līdzcilvēkiem ir tāda pati sirds un nervi. Kāpēc tu tik ļoti pūlies to noslēpt? Tavs lepnums nespēj maldināt dievu. Tu izaicini dievu uzlikt tiem pārbaudījumus, līdz viņš piespiedīs tevi brēkt pazemībā,» — bet skaļi atbildēju:

— Klusi kā jērs! Viņa izdvesa nopūtu, izstiepās kā bērnis, kas atmostas, ieslīgdams atkal miegā; un mirkli vēlāk es samaniju viņas sirdi tikai reizi vārgi iepukstamies, un — tas bija viss!

— Un... vai viņa mani vēl pieminēja? — viņš vaicāja vilcinādamies, kā bidamies dzirdēt līdz ar atbildi ko tādu, ko uzklaut viņam nebūs spēka.

— Viņa vairs neatguva samaņu, neviena nepazina kopš brīža, kad jūs viņu atstājāt, — es teicu. — Viņa guļ ar gaišu smaidu sejā, ar pēdējām domām viņa kavējas jaukās bērnības dienās. Viņas dzīve nobeidzās maigā sapnī... lai dievs dod, ka viņa tikpat mierīgi atmostas citā saulē!

— Lai atmostas elles mokās! — viņš kļiedza drausmīgā nīkumā, piecirdzams kāju un pēkšņā kaislē ievaidēdamies.

— Ak, viņa, bija mele līdz pat nāvei! Kur viņa ir? Ne šeit — ne debesīs — ne mūžīgā pazušanā — kur? Ak! Tu teici, ka tev neesot daļas gar manām ciešanām! Bet es lūgšu tikai vienu lūgšanu... es to atkārtosu, līdz mana mēle sastings: Katrīna Ernšova, lai tu neatrodi miera, kamēr es esmu pie dzīvības! Tu teici, ka es tevi nogalināju... nu tad vajā mani! Noslepkavotie

taču *vajā* savus slepkavaš, es tam ticu. Es zinu, ka gari ir *staigājuši* pa zemes virsu. Esi arvien pie manis — vienalga kādā izskatā, — dzen mani ārprātā! Tikai *nepamet* mani šajā bezdibenī, kur nevaru atrast tev! Ak dievs! Nav vārdos izsakāms! Es *nevaru* dzīvot bez savas dzīvības! Es *nevaru* dzīvot bez savas dvēseles!

Viņš sita galvu pret červeļaino stumbru un valbīja acis un kauca, ne vairs kā cilvēks, bet kā meža zvērs, ko ar dūciem un šķēpiem trenc nāvē. Es pamanīju vairākus asins plankumus uz koka mizas, arī viņa roka un piere bija asinīm notašķīta; laikam aina, kuru es redzēju, bija atkārtojums citām līdzīgām pagājušajā nakti. Tā manī tikpat kā nemodināja līdzjutību — drīzāk šausmināja; un tomēr negribēju viņu tā pamest. Taču, tiklīdz viņš atguvās tik tālu, lai apjēgtu, ka es viņu vēroju, viņš pērkona balsī pavēlēja man aiziet, un es paklausīju. Manos spēkos nebija Hitklifu nomierināt vai viņa sāpes remdināt!

Misis Lintonas bēres bija noliktas uz nākamo piekt. dienu; līdz tam viņas zārks, ziediem un smaržīgām lapām nobārstīts, palika atvērts lielajā viesistabā. Tur dienas un naktis kā modrs sargs bez miega un miera vāķēja Lintons, bet ārpusē — to nezināja neviens, izņemot mani, — tāpat atpūtas nepazīdams, vismaz naktis pavadīja Hitklifs. Es ar viņu nesazinājos, tomēr noprātu viņa nodomu ienākt mājā, tiklīdz viņš to varēs; un otrdien, tūlīt pēc tumsas iestāšanās, kad kungs, pārguruma uzveikts, bija spiests uz pāris stundām šo telpu atstāt, es, Hitklifa neatlaidības aizkustināta, piegāju pie viena no logiem un to atvēru, lai dotu viņam iespēju atvadīties uz mūžu no sava bālā elka. Viņš nevilcīnājās izmantot šo iespēju ātri un piesardzīgi: pat pārāk piesardzīgi, lai nodotu savu klātbūtni ar vismazāko troksni. Nudien es nebūtu atklājusi, ka viņš te ir bijis, ja liķauts pie mirušās sejas nebūtu mazliet atbīdīts un

es uz grīdas nesamanītu ar sudraba diegu pārsietu gaišu matu cirtu, ko aplūkojusi pazinu, ka tā izņemta no medaljona, kas karājās Katrīnai kaklā. Hitkliis rotu bija atvēris, tās saturu izmetis un aizvietojis ar paša melno sprogu. Es saviju tās kopā un ieliku medaljonā abas.

Misters Ernšovs, protams, bija aicināts izvadīt savas māšas mirstīgās atliekas. Viņš neatsūtīja nedz atteikumu, nedz arī ieradās, tā ka, izņemot Katrīnas vīru, bēriniēki bija tikai nomnieki un kalpi. Izabella nebija lūgta.

Katrīnas atdusas vietu, ciema iedzīvotājiem par lielu pārsteigumu, neizraudzījās ne baznīcā zem Lintonu dzimtas akmeni cirstā monumenta, ne arī pie viņas pašas radiem ārpusē. To izraka velēnām apaugušā nokalnē kapsētas stūrī, kur mūris ir tik zems, ka purva virši un zilenāji stīgo tam pāri, un kapu kopiņa kūdrājā gandrīz pazūd. Viņas vīrs tagad atdusas turpat, un katram galvgalī ir vienkārša piemiņas plāksne un kājgalī kapu apzīmēšanai gluds, pelēks akmens.

Septiņpadsmitā nodaļa

ŠI PIEKTDIENA bija pēdējā skaistā diena šajā mēnesī: vakarā laiks izmainījās — vējš pārsviedās no dienvidiem uz ziemeļaustrumiem, atnesdams vispirms lietu, pēc tam krusu un sniegu. Nākamajā rītā bija grūti iedomāties, ka te bija valdījusi trīs nedēļas gara vasara: primulas un krokusus slēpa ziemas kupenas, cīruļi bija apklusuši un pārsteidzīgo koku jaunās lapiņas sācokurojušās un melnas. Un drūms, auksts un skumīgs vilkāš šis rīts! Kungs palika savā istabā, es ierīkojos pamestajā zālē, pārvērtusi to par bērnu istabu; tā es tur sēdēju, raudošo, kā lellīti sīko zīdainīti klēpī šūpodama un auklēdama un skatīdamās, kā vējš vēl jopro-

jām virpuļodams pārslas, aizputina neaizklāto logu, kad durvis atvērās un kāds iedrāsās, aizgūtnēm elpodams un smiedamies! Manas dusmas tobrīd bija lielākas nekā pārsteigums. Es iedomājos, ka tā ir viena no kalponēm, un uzkliežu:

— Izbeidz! Kā tu uzdrošies izrādīt savu aušību šeit? Ko teiktu misters Lintons, ja tevi dzirdētu?

— Piedod! — atbildēja pazīstama balss. — Bet zinu, ka Edgars jau gultā, un es nevaru savaldīties.

Ar šiem vārdiem runātāja piegāja pie uguns, elsodama un spiezdama roku pie krūtīm.

Visu ceļu no «Kalnu Aukām» es skrēju, — viņa, brīdi klusējusi, turpināja, — izņemot tos gabalus, kad taisni lidoju; nemaz nevaru saskaitīt, cik reižu kritu. Ak, man sāp visas malas. Nebaidieties! Es jums visu izskaidrošu, tiklīdz spēšu; bet tagad esiet tik laba, izciet un dodiet rīkojumu iejūgt karieti, lai mani aizvestu uz Gimmertonu, un licciet kalponei sameklēt kādas drēbes manā skapī.

Negaidītais viesis izrādījās misis Hitklifa. Par viņu pašreiz patiešām nebija ko smiet: no matiem, kas nokārās pār pleciem, pilēja sniega ūdens, ģērbusies viņa bija jaunavīgā tērpā, ko parasti valkāja un kurš vairāk atbilda viņas vecumam nekā stāvoklim, — dziļi dekolētā kleitā īsām piedurknēm, kailu kaklu un galvu. Ģērbs bija šūdināts no plāna zīda un izmircis pieklāvās augumam, kājās bija tikai vieglas rītakurpītes, zem vienas auss dziļa brūce, kuras pārāk stipru asiņošanu bija apturējis tikai sals; viņas seja bija bāla, saskrāmbāta un sadauzīta; aiz noguruma viņa tikko spēja noturēties kājās. Jūs varat iedomāties, ka mans izbīlis daudz neko nemazinājās, kad mierīgi varēju viņu aplūkot.

— Miļā jaunkundz, — es iesaucos, — nekur neiešu un neko negribu dzirdēt, kamēr jūs nebūsiēt visu noģērbusi un apvilкуси sausas drēbes; un uz Gimmertonu

jūs šovakar, protams, nedosieties, tā ka nevajadzēs
iejūgt karieti.

— Protams, došos gan, — viņa teica, — vai kājām
vai braukšus, bet man nav iebildumu kārtīgi apgērbties.
Un... ak, paskatieties tikai, kā asinis tagad rit lejup
pa kaklu. Siltumā sāk atkal sāpēt.

Izabella neļāva man viņai pieskarties, pirms nebiju
viņas pavēli izpildījusi; un tikai pēc tam, kad bija dots
rīkojums kučierim sagatavoties un vienai no kalponēm
iesaiņot visu vajadzīgo, es drīkstēju pārsiet brūci un
palīdzēt pārgērbties.

— Tā, Ellen, — viņa teica, kad es savu biju padarī-
jusi, un viņa sēdēja atpūtas krēslā pie kamīna ar tējas
tasīti rokā, — apsēdies man pretī un noliec Katrīnas
nabaga mazulīti, negribas viņu redzēt. Tikai nedomā,
ka man Katrīnas nav žēl, tāpēc ka tik muļķīgi uzvedos
ienākot. Arī es raudāju, rūgti raudāju, jo man vairāk
nekā citiem bija iemesls to darīt. Atceries, mēs šķirā-
mies neizligušas, un es sev to nespēju piedot. Bet, ne-
raugoties uz to, man nav līdzjūtības pret Hitklifu, šo
nežēlīgo bestiju! Padod šurp biguli!... Lūk, tas ir vie-
nīgais, kas man ir no Hitklifa. — Un viņa nomauca no
zeltneša laulības gredzenu un nometa zemē. — Sadau-
zīšu to drusku druskās, — viņa turpināja, bērnišķīgās
dusmās to mīdīdama, — un tad sadedzināšu. — Viņa
pacēla un iemeta sadragāto lietiņu ugunī. — Tā! Vi-
ņam būs jāpērk jauns, ja dabūs mani atpakaļ. Viņš ir
spējīgs atnākt šurp un meklēt mani, lai spīdzinātu Ed-
garu; es te nedrīkstu atrasties, ja šī velnišķīgā doma
viņam ienāk prātā. Turklāt Edgars nav izrādījis sir-
snību pret mani, vai ne, — un es negribu nedz lūgt
viņam palīdzību, nedz sagādāt jaunas nepatīkšanas.
Nepieciešamība lika man meklēt patvērumu šeit; ja ne-
būtu zinājusi, ka brāli nesastapšu, tad es būtu iēgājusi
virtuvē, nomazgājusi seju, sasildījusies, likusi jums at-

nest, ko vajag, un devusies atkal prom, lai mani nepanāktu šis nolādētais... Jaunā gara iemiesojums. Ak, viņš bija traks aiz dusmām! Ja viņš mani būtu notvēris! Zēl, ka Ernšovs nav viņam pretinieks; ja Hindlijs spētu viņu pieveikt, es nebūtu aizbēgusi, pirms neredzētu viņu galīgi satriektu.

— Nu, nu, ne tik strauji, mis! — es viņu pārtraucu. — Tā nobīdīsiet kabatas drāniņu, ko jums apsēju, un brūce atkal asiņos. Dzeriet tēju, nomierinieties un mīļējieties smiet: smieklī nav piemēroti ne zem šī jumta, ne jūsu slāvoklī.

— Tas, protams, taisnība, — viņa atbildēja. — Paklausieties, kā bērns raud! Jau krietnu brīdī! Lieciet viņu iznest uz kādu stundiņu, lai es viņu nedzirdu; ilgāk arī nepalikšu.

Es zvanīju un nodevu bērniņu kalpones gādībā un tad vaicāju Izabellai, kas pamudinājis viņu bēgt no «Kalnu Aukām» tik nepiedienīgā apgērbā un kurp viņa nodomājusi doties, ja atsakās palikt pie mums.

— Man vajadzētu un man gribētos palikt te, lai mierinātu Edgaru un koptu bērniņu, — abu šo iemeslu dēļ un arī tāpēc, ka «Strazdi» ir manas istās mājas. Bet es saku, Hitklifs man to neļaus. Vai jums šķiet, ka viņš varētu samierināties ar domu, ka mēs dzīvojam mierīgi, un nemēģinātu sagandēt mūsu laimi. Ak, es pārlietu labi esmu pārliecinājusies, ka viņam riebjos tik ļoti, ka viņš mani negrib ne redzēt, ne dzirdēt: es ievēroju, ka, tiklīdz atrodos viņa tuvumā, viņa sejas muskuļi nevilus sašķobās naida grimasē — gan tāpēc, ka viņš apzinās, ka man ir pamats vēltīt tādas pašas jūtas viņam, gan tāpēc, ka es viņam jau no laika gala derdzos. Viņa riebums ir tik liels, ka — esmu diezgan droša — viņš mani nevajās pa visu Angliju, kad konstatēs, ka bēgšana man izdevusies; un tāpēc man jāaizbrauc tālu. Tagad esmu izārstēta no vēlēšanās, kaut

viņš mani nogalinātu: man labāk patiktu, ja viņš pats nogalinātos! Viņš nonāvējis manu mīlestību, un tāpēc es jutos mierīga. Es vēl atceros, kā viņu mīlēju, un kā pa sapņiem varu iedomāties, ka spētu viņu vēl joprojām mīlēt, ja... ak, nē, nē! Pat ja viņš mani dievinātu, viņa velnišķīgā daba tomēr skaidri būtu manāma. Katrīnai bija drausmīgi samaitāta gaume, ja viņa, pazīdama Hītklifu tik labi, to tik ļoti augstu vērtēja. Nezvērs! Kaut viņš tiktu noslaucīts no zemes virsas un izdzēsts no manas atmiņas!

— Klusu, klusu! Arī viņš ir cilvēks, — es iebildu.
— Esiet iecietīgāka, pasaulē ir vēl lielāki ļaundari par viņu!

— Viņš nav cilvēks, — Izabella atcirta, — un viņam nav tiesību prasīt no manis iecietību. Es viņam atdevu savu sirdi, viņš to paņēma un, nomocījis līdz nāvei, atmeta man to atpakaļ. Cilvēks jūt ar sirdi, Ellen; un, tā kā viņš manējo ir sabradājis, es nespēju viņam just līdzī, un es to nedarītu pat tad, ja viņš no šīs dienas līdz savai nāves stundai vaimanātu un raudātu asiņainas asaras pēc Katrīnas. Nē, nūdien nedarītu.

Te Izabella ieraudājās, taču tūdaļ noslaucīja asaras un atsāka atkal:

— Tu man jautāji, kas beidzot mani pamudināja bēgt. Es biju spiesta to darīt, jo beidzot man bija izdevies aizkaitināt viņu pāri viņa ļaunprātības robežai. Lai izraustītu otram cilvēkam nervus ar nokaitētām kņablēm, vajadzīga daudz lielāka aukstasinība, nekā lai iebelztu pa galvu. Viņš bija tā satracināts, ka piemirsa parasto velnišķo piesardzību, ar ko lepojās, un rīkojās vardarbīgi. Es izjutu prieku, ka biju spējusi izvest viņu no pacietības; šīs prieka jūtas atmodināja manu pašaisardzības instinktu, tāpēc es izlauzos brīvībā; bet, ja es kādreiz atkal nokļūšu viņa rokās, tad lai viņš atriebjas kā mācēdams.

Vakardien, kā zināms, Ernšovam vajadzēja būt bērēs. Šī iemesla dēļ viņš palika skaidrā prātā, daudz maz skaidrā: pulksten sešos negāja gulēt galīgi pilnā un pulksten divpadsmitos necēlās puspiedzēries augšā. Protams, ka viņš uzmodās īstā pašnāvnieka omā, kas neiederējās ne baznīcā, ne ballē; un tāpēc viņš apsēdās pie kamina un dzēra džinu un konjaku tējas glāzēm.

Hitklifa — šausmīgi viņu pat pieminēt — kopš pagājušās svētdienas līdz šodienai mājās tikpat kā nebija. Vai viņu baroja eņģeļi vai viņa pekles radi, nemāku teikt; bet viņš gandrīz nedēļu neicturēja nevienu maltīti kopā ar mums. Viņš pārradās mājās tikai rītausmā un uzkāpa savā istabā, tur ieslēgdamies — it kā kāds ilgotos būt viņa sabiedrībā. Tur viņš palika, pātarus skaitīdams kā methodists, tikai dievība, ko viņš piesauca, bija pīšļi un pelni, un, uzrunādams dievu, viņš to savādā kārtā apvienoja ar savu paša elles tēvu! Nobeidzis šīs dīvainās lūgšanas — un tās parasti turpinājās tik ilgi, kamēr viņš aizsmaka un balss viņam vairs neklausīja, — viņš atkal aizgāja — un aizvien taisnā ceļā uz «Strazdiem»! Es brīnos, ka Edgars neatsauca policiju un nelika viņu apcietināt. Lai arī es ļoti sēroju pēc Kātrīnas, man šīs dienas, kas mani atbrīvoja no pazemojošās verdzības, izvērtās par īstiem svētkiem.

Es jau biju tiktāl atguvusies, ka spēju noklausīties Džozefa mūžīgos sprediķus bez asarām: un nestaigāju vairs apkārt pa māju kā izbiedēts zaglis. Jūs nemaz nevarēsiet iedomāties, ka es raudāju par to, ko teica Džozefs; bet viņš un Hertons ir riebīgi tipi. Es labāk sēdēju pie Hindlija un klausījos viņa baismīgajās runās nekā atrados «jaunkunga» un viņa uzticīgā aizstāvja — šī pretīgā veča tuvumā. Kad Hitklifs bija mājās, man bieži vajadzēja sēdēt virtuvē kopā ar šiem abiem vai ciest badu mitrās, neapdzīvotās istabās. Ja Hitklifa mājās nebija — tā kā šonedēļ, — es dižistabas

kamīna vienā pusē piebīdīju galdu un krēslu, nepievērsdama nekādu uzmanību misteram Ernšovam, un viņš savukārt necēla iebildumus pret mani. Tagad viņš ir mierīgāks nekā bija, ja neviens viņu neizaicina: īgnāks un drūmāks, bet ne tik nikns. Džozefs apgalvo, — viņš esot pārliecināts, ka Hindlijs kļuvis cits cilvēks, dievs esot pieskāries tā sirdij, un nu tas esot atpestīts; kā «caur uguni» gājis. Es nesaskatu šo labvēlīgo pārvērtību... bet tā nav mana daļa.

Vakar vakarā es sēdēju savā kaktiņā un lasīju daždažādas vecas grāmatas līdz kādiem pulksten divpadsmitiem. Likās tik baigi iet augšā savā istabā, kad ārā plosās negants putenis un manas domas nemitīgi kavējas pie kapsētas un svaigās kapu kopīgas! Es tikko uzdrošinājos pacelt acis no grāmatas, jo tūdaļ tās vietā parādījās šī skumjā aina. Hindlijs sēdēja man pretī, atbalstījis galvu rokās, domādams varbūt to pašu. Viņš bija pārtraucis dzeršanu, būdams vēl skaidrā prātā, un kādas divas trīs stundas nebija nedz pakustējies, nedz runājis. Visā mājā nedzirdēja ne skaņas, izņemot gaudojošo vēju, kas šad tad grabināja logus, klusos ogļu sprakšķus un šķēru knikšķienus, kad es pa brītiņam apgriezu sveces garo degli. Hertons un Džozefs laikiem jau gulēja. Bija ļoti ļoti skumji, un lasot es bieži nopūtos, jo man šķita, ka prieks no pasaules zudis uz visiem laikiem.

Drūmo klusumu beidzot pārtrauca grabināšanās ap virtuves atslēgu; Hitklifs bija atgriezies no sava sargpostena agrāk nekā parasti, manuprāt, pēkšņās vētras dēļ. Durvis šai galā bija nobultētas, un mēs dzirdējām viņu apejam apkārt, lai ienāktu pa otrām. Es piecēlos, nevilšus izgrūzdama pārslūpām visdziļākās nepatikas saucienu, kas pamudināja Ernšovu, kurš bija mana vienīgā sabiedrība un tobrīd blenza durvīs, pagriezties un paskatīties mani.

— Es viņam likšu minūtes piecas pastāvēt ārā, — viņš izsaucās. — Vai jūs pret to iebilstat?

— Nē, manis dēļ jūs viņu varat atstāt ārā visu nakti, — es atbildēju. — Tā arī izdariet! Ielieciet atslēgu durvīs un aizbīdiēt bultu.

Ernšovs to paspēja izdarīt, pirms viņa viesis sasniedza durvis. Tad viņš nāca atpakaļ, nolika savu krēslu galda otrā pusē, pārlicās pār to, meklēdams manās acīs tādu pašu kvēlu naidu, kas gailēja viņējās; tā kā viņš skatījās un jutās kā slepkava, viņš to, ko meklēja, neatrada, bet atklāja pietiekami daudz, lai uzdrošinātos runāt.

— Jums un man, — viņš sacīja, — lieli rēķini ar cilvēku tur ārā! Ja mēs nebūtu glēvuļi, mēs samestos kopā, lai tos nokārtotu. Vai jūs esat tikpat lēna kā jūsu brālis? Vai tad jūs gribat ciest līdz galam, ne reizi nemēģinādama viņam atmaksāt?

— Man apnicis ciest, — es atbildēju, — un es apsviektu atriebību, kas nevarētu vērsties savukārt pret mani; bet nodevība un vardarbība ir divpusīgs asmens; tā ievaino sāpīgāk tos cilvēkus, kas ķeras pie tās, nekā lenaidniekus.

— Nodevība un vardarbība ir taisnīga atmaksa par nodevību un vardarbību! — iesaucās Hindlijs. — Misis Hitklifa, es neprasu jums kaut ko darīt, tikai sēdēt klusa un mēma. Sakiet, — vai jūs to varat? Esmu pārlicināts, ka jūs ar tādu pašu prieku kā es noskatīsieties, kā šis velns dabūs galu; *jūs* viņš novedīs kapā, ja neaizsteigsieties viņam priekšā, un *mani* iznīcinās. Nolādētais elles izdzimums! Klauvē pie durvīm, it kā viņš jau šeit būtu saimnieks! Apsoliet turēt muti un, pirms šis pulkstenis sitīs — trūkst tieši trīs minūtes no vieniem, — jūs būsiet brīva sievietē!

Hindlijs izņēma no azotes ieročus, kurus es tev vēs-

tulē aprakstīju, un dzīrās izdzēst sveci. Bet es to pabīdīju tālāk un satvēru viņa roku.

— Neturēšu vis muti! — es teicu. — Jūs nedrīkstat viņu aiztikti! Lai durvis paliek aizslēgtas, un esiet mierīgi!

— Nē! Esmu tā nolēmis un nūdien to arī izdarišu, — kļiedza izmisušais radijums. — Es jums palīdzēšu pret jūsu gribu un Herlonam atdošu tiesības! Un jums nav jālauza galva, kā manu noziegumu slēpt; Katrīna ir mirusi. Neviena dzīva dvēsele mani nežēlos un nekautnēsies, kaut es sev šo pašu brīdi darītu galu, — laiks to visu reiz izbeigt!

Tikpat labi es būtu varējusi cīnīties ar lāci vai pārlicināt vājprātīgo. Es varēju vienīgi pieskriet pie loga un brīdināt Hindlija izraudzīto upuri, kāds liktenis viņu sagaidā.

— Pameklē šonakt sev labāk kaut kur citur pajumti! — es saucu gandrīz vai gaviļēdama. — Mistern Ernšovs nodomājis tevi nošaut, ja tu te vēl lauzīsies.

— Atver labāk durvis, tu... — viņš atbildēja, nosaukdams mani tik izsmalcinātā vārdā, ka nevēlos to šeit atkārtot.

— Es nejaukšos šajā lietā, — es atcirtu atkal. — Nāc iekšā un ļauj, lai tevi nošauj, ja gribi! — Es izpildīju savu pienākumu.

Aizvēru logu un atgriezos savā vietā pie kamīna, jo es nepratu tā liekuļot, lai tēlotu hailes par briesmām, kas viņam draudēja. Ernšovs nikni mani lādēja, apgalvodams, ka es joprojām mīlot šo negēli, un apveltīdams mani visdažādākajiem vārdiem manas zemiskās dabas dēļ. Un es sirds dziļumos — turklāt nejuzdama nekādus pašpārmetumus — nodomāju, kāda svētība tā būtu *Ernšovam*, ja Hitklifs viņu atbrīvotu no bēdām un posta, un kāda svētība *man*, ja Ernšovs aizraidītu Hitklifu peklē; kamēr es tā sēdēju, lolodama šīs domas,

loga rūts man aiz muguras, Hitklifa dūres sasista, šķindēdama izbira uz gridas, un viņa tumšā seja draudot pa to ielūkojās. Režģu spraišļi bija pārāk tuvu cits citam, lai caur tiem varētu iebāzt plecu, un es triumfēdama smaidīju savā iedomātā drošībā. Hitklifa mati un apģērbs bija nosniguši, un viņa asie, aiz aukstuma un dusmām atņirgtie kanibāla zobi zibēja tumsā.

— Izabella! Laid mani iekšā, citādi tu nožēlosi! — viņš «kauca», kā Džozefs-mēdz sacīt.

— Es nevaru pastrādāt slepkavību, — es teicu.
— Mistrs Hindlijs stāv sardzē ar nazi un pielādētu pistoli rokās.

— Ielaid mani pa virtuves durvīm! — viņš teica.

— Hindlijs būs tur ātrāk par tevi, — es atbildēju.
— Cik gan nožēlojama ir tava mīlestība, ja tu nespēj paciest puteni! Mēs mierīgi gulējām, kamēr spīdēja vasarīgs mēness, bet, tiklīdz atkal uzbrāž ziemas vētra, tev jāsteidz meklēt patvērumu! Hitklif, ja es būtu tu, es nogultos uz viņas kapa un nomirtu kā uzticīgs suns. Pasaulē taču vairs nav vērts dzīvot, vai ne? Tu mani lieliski pārlicināji, ka Katrīna bija viss tavš dzīves prieks, un es nevaru iedomāties, kā tu pārdzīvosi viņas zaudējumu.

— Vai viņš ir tur? — iesaucās Ernšovs un piesteldzās pie loga. — Ja es izstiepu roku, varu viņu trāpīt.

Ellen, baidos, ka tu mani uzskatīsi par īsti negantu radījumu; bet, tā kā tu nezini visu, tad nenosodi mani. Es neparko pat attiecībā pret viņu nebūtu palīdzējusi vai sekmējusi pastrādāt slepkavību. Taču vēlēties viņa nāvi man vajadzēja, un tāpēc es biju briesmīgi vilusies un aiz bailēm kā paralizēta par manu nievājošo vārdu sekām, kad Hitklifs metās virsū Ernšova ierocim un izrāva to viņam no rokas.

Atskanēja šāvieni, nazis, atsitoties atpakaļ, dziļi ļo dziļi ieurbās īpašnieka delnā. Hitklifs ar varu izrāva

nazi, pie tam dziļi iegriezdamš miesā, un iebāza to asiņainu kabatā. Tad viņš paņēma akmeni, sadragāja ar to spraisli starp diviem logiem un ielēca istabā. Viņa pretinieks aiz stiprām sāpēm un asins šalts, kas izšāvēs no kādas artērijas vai lielās vēnas, bija pakritis bezsamaņā. Nelietis sita un spārdīja viņu ar kājām, laiku pa laikam dauzīdams viņa galvu pret grīdas akmens plāksnēm, un reizē turēja mani ciet ar vienu roku, neļaudams saukt palīgā Džozefu. Ar pārcilvēciskām pūlēm viņš savaldījās tikai tik daudz, lai nenomaitātu savu ienaidnieku pavisam; bet, kad viņam aizrāvās elpa, viņš beidzot mitējās un aizstiepa šķietami nedzīvo ķermeni līdz solam. Tur viņš noplēsa Ernšova svārkjiem piedurkni, brutāli kaut kā pārsēja ievainojumu, splaudīdamies un lādēdamies tikpat enerģiski, cik pirmīt spārdīja kājām. Tikusi brīva, es nezaudēju ne mirkli un aizskrēju pie vecā kalpa, kurš, pamazām aptvēris mana steidzīgā stāstījuma jēgu, metās zemē elsodams, lēkdams uzreiz pāri diviem pakāpieniem.

— Kas ta vēl nebūs? Kas ta atkal noticis?

— Noticis tas, — dārdošā balsī kļiedza Hitklifs, — ka tavš saimnieks sajucis prātā, un, ja tas dzīvos vēl vienu mēnesi, iebāzišu to trako namā. Un kā tu, bezzobainais suns, velns ar ārā, uzdriktējies atstāt mani aiz durvīm? Ko tu bubini un čāpstini? Nāc šurp, man nenāk ne prātā viņu auklēt. Uzslauki grīdu un piesargi savas sveces liesmu, — lielākā tiesa tur ir degvīns!

— Un tā jūs viņu noslepkavojāt? — izsaucās Džozefs, izbīlī paceldams rokas uz augšu un pavērsdams skatienu uz Hitklifu. — Kas to bija domājis! Lai kungs dievs...

Hitklifs pagrūda veci tā, ka tas nokrita uz ceļiem asins paltī, un pat pameta tam divieli, bet Džozefs nedzīrās to uzslaucīt; viņš salika rokas un sāka skaitīt lūgšanu, kuras divainā frazeoloģija izraisīja mani

smiekļus. Es vispār biju tādā omā, kad cilvēku no līdzsvara izsit vismazākais nieks; patiesībā rīkojos tik neprātīgi kā daži noziedznieki karātavu priekšā.

— Ā, piemirsu tevi, — izmeta tirāns. — Tas tev jādara. Zemē! Tu kopā ar viņu sazvērējies pret mani, čūska tāda, ko? Še, tas tev īstais darbs!

Viņš purināja mani tik ilgi, līdz man zobi klabēja, un tad nogrūda Džozefam blakus, kurš nesatricināmā mierā nobeidza savus pātarus un tad piecēlās, zvērēdams doties tiešā ceļā uz «Strazdiem». Misters Lintons esot mirtiesnesis, un, kaut arī tam būtu mirušas piecdesmit sievas, šis gadījums viņam tomēr jāizmeklējot. Viņš tik ietiepīgi neatkāpās no sava lēmuma, ka Hitklifam likās lietderīgi rīkoties tā, lai Džozefs no manam lūpām dzirdētu to, kas bija noticis; viņš stāvēja man pretī, aiz ļaunprātības drebēdams, kamēr es negribīgi stāstīju par šo notikumu, atbildot uz viņa jautājumiem. Hitklifam vajadzēja krietni nopulēties, lai apmierinātu veco vīru, ka uzbrucējs nebija viņš, turklāt ar manis dotām atbildēm, kuras viņš ar varu izvilka. Tomēr misters Ernšovs pats drīz pārlicināja veci, ka viņš vēl ir dzīvs, un Džozefs pasteidzās stiprināt viņu ar lāsi degvīna, kas tūlīt palīdzēja kungam atgūt kustības un apziņas spējas. Kad Hitklifs redzēja, ka viņa pretiniekam nav ne jausmas, kā tas apstrādāts, kamēr atradās nesamaņā, viņš nolamāja Ernšovu par nejēdzīgi pārdzērušos un sacīja, ka negribot vairs ilgāk noskatīties tā drausmīgajā uzvedībā, un ieteica tam izgulēties. Devis šo saprātīgo padomu, Hitklifs, man par prieku, mūs atstāja, un Hindlijs izstiepās garšļaukus pie kamīna. Es devos uz savu istabu, brīnīdamās, ka biju tikusi cauri tik lēti.

Kad es šorīt ap pulksten pusdivpadsmitiem nonācu lejā, misters Ernšovs sēdēja pie kamīna gluži slims; viņa ļaunais dēmons, gandrīz tikpat izdēdējis un bāls,

bija atslējies pret kamīnu. Neviens, izrādījās, nevēlējās brokastot, un, kad biju nogaidījusi, kamēr uz galda viss bija atdzisis, ķēros pie maltītes viena pati. Mani nekas nekavēja krietni paēst, un es izjutu zināmu gandarījumu un pārākumu, laiku pa laikam uzmezdama skatienu saviem nerunīgajiem partneriem, un priecājos, ka mana sirdsapziņa ir tīra. Paēdusi es nolēmu atļauties gluži neparastu greznību un iekārtoties tuvāk ugunij; apgājusi apkārt Ernšova krēslam, notupos kaktā viņam blakus.

Hitklifs nemaz nepaskatījās uz manu pusi, un es pacēlu skatienu un aplūkoju viņa vaibstus gandrīz tik pārdroši, it kā tie būtu pārvērtušies akmenī. Viņa piere, kas man reiz šķita tik vīrišķīga un tagad liekas tik velnišķīga, bija drūmi apmākusies; viņa negantās acis bija gandrīz izdzisušas aiz bezmiega vai varbūt no raudāšanas, jo skropstas bija mitras; viņa lūpas, kas tagad nebija sašķobījušās niknā smīnā, bet sakniebtas, pauda neizsakāmas skumjas. Ja tas būtu kāds cits, es šādu sāpju priekšā būtu noliekusi galvu. Bet, redzot ciešam *viņu*, jutu gandarījumu; un, kaut arī nav cildeni kritušu ienaidnieku aizvainot, es nespēju palaist garām šo izdevību, viņam neiedzēlust, — viņa vājums deva man vienīgo iespēju izbaudīt prieku, atmaksājot ļaunu ar ļaunu.

— Fui, mis, fui! — es viņu pārtraucu. — Varētu domāt, ka jūs nekad savā mūžā neesat atšķīrusi svētos rakstus. Ja dievs piemeklē jūsu naidniekus, tad ar to jums vajadzētu pietikt; tas ir zemiski un paštaisni dieva uzliktam sodam pievienot vēl savējo.

— Visumā piekritu, ka tā laikam ir, — viņa turpināja, — taču kādas Hitklifa moka spētu dot man gandarījumu, ja es tur nebūtu pielikusi savu roku? Tad lai viņš labāk cieš *mazāk*, ja vien es varu izraisīt viņā ciešanas un viņš *zina*, ka viņa moku cēlonis esmu es. Ak,

man viņam daudz jāatmaksā! Tikai ar vienu noteikumu es vēl varbūt varētu viņam piedot: ja es, atriebdama aci pret aci un zobu pret zobu, ļaunumu ar ļaunumu, drausmīgās mokas ar mokām, spētu pazemot viņu tā, kā viņš pazemoja mani. Tā kā viņš pirmais sāka pāri darīt, viņam pirmajam jālūdz žēlastība, — un tad... tad, Ellen, es varbūt spētu parādīt augstsirdību. Bet tas ir gluži izslēgts, ka es jebkad varētu tikt atriebta, un tāpēc es nevaru viņam piedot. Hindlijs palūdzā ūdeni, un es pasniedzu viņam glāzi, apjautādamās, kā viņš jūtas.

— Ne tik slikti, kā vēlētos, — viņš atbildēja. — Bet, tiklīdz es izstiepju roku, man sāp visas maliņas tik ļoti, it kā es būtu kāvies ar veselu baru velnu.

— Nav arī brīnums, — es tūdaļ izmetu. — Katrīna mēdza dižoties, ka aizstāvēt jūs kā sargs pret miesas bojājumiem; ar to viņa gribēja teikt, ka zināmi ļaudis nedarīs jums pāri aiz bailēm sāpināt viņu. Ir labi, ka cilvēki *patiešām* neceļas augšā no kapa, citādi viņa pagājušo nakti būtu bijusi aculieciniece pretīgai ainai! Vai jums nav sitienu un dūrienu pēdas uz krūtīm un pleciem?

— Nezinu, — Hindlijs atbildēja, — bet ko jūs ar to domājat? Vai viņš uzdrikstējās mani sist, kamēr es gulēju gar zemi?

— Viņš spārdīja kājām un grūstīja jūs, dauzīja jūsu galvu pret grīdu, — es čukstēju. — Viņš alka saplošīt jūs gabalu gabalos ar zobiem, jo viņš tikai pa pusei ir cilvēks, pat ne tik daudz, un pārējais viņā ir no velna.

Misters Ernšovs, tāpat kā es, pacēla acis uz mūsu kopējo ienaidnieku, kurš, savās sāpēs iegrimis, šķita nejūtīgs pret visu, kas ap viņu notika: jo ilgāk viņš stāvēja, jo vairāk vaibstos atainojās viņa tumšās domas.

— Ak, ja dievs man dāvātu tik daudz spēka, ka es

viņu savā nāves agonijā varētu nožņaugt, es priecīgu prātu dotos uz elli, — vaidēja saniknotais cilvēks, pūlēdamies piecelties un izmisis atslīgdams atpakaļ, pārliecinājies, ka tā spēki nav piemēroti cīņai.

— Nē, nepietiek, ka viņš noslepkavojis vienu no jums, — es skaļi piezīmēju. — «Strazdos» katrs zina, ka jūsu māsa vēl dzīvotu, ja nebūtu uzradies misters Hitklifs. Tā ka galu galā ieteicamāk iemantot viņa naidu nekā mīlestību. Kad atceros, cik laimīgi mēs bijām... cik laimīga bija Katrīna, pirmais viņš atgriezās... tad esmu gatava nolādēt to dienu.

Hitklifs, ļoti iespējams, vairāk aptvēra teikto vārdu patiesību nekā runātāja niknumu. Redzēju, ka viņa vēriba bija atmodināta, jo no viņa acīm plūda asaras, pilēdamas pelnos, un viņš smagi elpoja, apslāpēdams elsas. Es lūkojos viņam sejā un nicīgi iesmējos. Aizmiglotie elles logi vienu brīdi iezalgojās; taču velns, kas parasti pa tiem lūkojās, bija tik neskaidrs un izplūdis, ka es uzdrošinājos vēlreiz iesmieties.

— Celies augšā un pazūdi no manām acīm, — teica sērotājs.

Man vismaz likās, ka viņš izdvesa šos vārdus, lai gan viņa balss bija tikko sadzirdama.

— Atvaino, — es atbildēju, — bet arī es Katrīnu mīlēju, un viņas brālim tagad nepieciešama kopšana, ko es uzņemšos viņas dēļ. Tagad, kad Katrīna mirusi, es redzu viņu Hindlijā: Hindlijam tieši tādas pašas acis kā viņai, kaut arī tu esi parūpējies tās sadauzīt un padarīt zili melnas; un tādas...

— Celies augšā, nožēlojamā idiote, pirms tevi nesabradāju līdz nāvei, — viņš kļiedza, apsviedies tik strauji, ka lika man darīt tāpat.

— Taču, — es, lēcienam gatava, turpināju, — ja nabaga Katrīna būtu uzticējusies tev un pieņēmusi smieklīgo, nicināmo, pazemojošo misis Hitklifas vārdu, tad

viņa driz būtu nonākusi līdzīgā stāvoklī. Viņa tavu negelīgo izturēšanos nebūtu pacietusi lēnprātīgi: viņa satām riebumam pret tevi būtu pratusi atrast vārdus.

Krēsla atzveltne un Ernšovs atradās starp mani un Hlklifu; tāpēc, nemaz nemēģinādams aizsniegt mani, viņš pakampa nazi no galda un meta ar to man pa galvu. Tas iestrēdza man zem auss un pārtrauca teikumu, kuru es biju uzsākusi; izrāvusi nazi ārā, metos uz durvīm un raidīju citus vārdus, kuri, cerams, ievainoja dziļāk nekā viņa metamais. Pēdējais, ko es vēl redzēju, bija mežonīgs lēciens, lai notvertu mani, bet Hlndlijs to atvairīja, un abi kopā saķērušies novēlās pie kamīna. Skriedama cauri virtuvei, es uzsaucu Džozefam steigties palīgā kungam, notriecu zemē Hertonu, kurš, stāvēdams durvīs, bija nodarbināts ar jaunpiedzimušu kucēnu pakāršanu pie krēsla atzveltnes, un svētlaimīga kā no purgatorija* izbēgusi dvēsele es joņoju, skrēju, traucos lejup pa stāvo ceļu; tad, pametusi ličloču vijumus, drāzos lieši pāri purvājam, ripodama zemē pa nogāzēm, brizdama pa mukulājiem, vārda visliešākajā nozīmē brāzdamās preti «Strazdu» glābiņu vēstījošai gaismai. Es labāk gribēju būt nolemta mūžīgām elles mokām nekā pavadīt kaut vienu nakti zem «Kalnu Auku» jumta.

Izabella aplusa un iedzēra malku tējas; tad viņa piecēlās un, lūgdama mani uzstiet viņai galvā aubi un aplikāt lielo šalli, kurla pret maniem lūgumiem uzkavēties vēl kādu stundiņu, uzkāpa uz krēsla, noskūpstīja Edgara un Katrīnas portretus, līdzīgas ardievas veltīdama man, un devās uz karieti kucītes Fanijas pavadībā, kura aiz priekiem par atrasto saimnieci skaļi rēja. Viņa aizbrauca, lai nekad vairs neatgrieztos šajā novadā, taču starp viņu un manu kungu sākās regulāra

* Purgatorijs — lat. šķīstītava.

sarakstīšanās, kad viss daudz maz nokārtojās. Droši vien viņas jaunās mājas bija ne visai tālu dienvidos no Londonas; tur viņa dažus mēnešus pēc savas bēgšanas dzemdēja dēlu. Bērnu nokristīja par Lintonu, un tas bija jau no pirmajām dzīvības dienām, kā Izabella rakstīja, slimīgs, čīkstīgs radījums.

Saticis mani kādu dienu miestā, misters Hitklifs apjautājās, kur viņas tagadējā dzīves vieta. Es atteicos izpaust. Viņš izmeta, ka pašreiz viņam tā neesot vajadzīga, viņai tikai jāsargājoties atbraukt pie sava brāļa: Izabellai neesot ko dzīvot «Strazdos», ja viņam pašam tā jāuztur. Lai gan es viņam neko nestāstīju, viņš no kādas citas kalpones uzzināja, kur viņa apmetusies un ka piedzimis bērns. Tomēr viņš Izabellu neapgrūtināja: par šo iecietību viņai, manuprāt, bija jāpateicas vīra riebumam. Viņš bieži apjautājās par bērnu; kad mani sastapa, un, izdzirdis tā vārdu, drūmi pasmīnēja un teica:

— Sie laikam grib, lai es arī bērnu ienīstu, vai ne?

— Nez vai viņi vispār vēlas, ka jūs par viņu ko zināt, — es atbildēju.

— Bet es viņu dabūšu, — viņš teica, — kad man vajadzēs. Ar to lai rēķinās.

Par laimi, bērna māte nomira, iekāms pienāca šis brīdis: apmēram trīspadsmit gadu pēc Katrīnas nāves, kad Lintonam bija divpadsmit vai mazlietiņ vairāk.

Nākamajā dienā pēc Izabellas negaidītā apciemojuma man nebija izdevības runāt ar kungu: viņš izvairījās no sarunām un nespēja ne par ko apspriesties. Kad es viņu piedabūju uzklaut mani, tad redzēju, viņš priecājās, ka māsa atstājusi vīru, ko viņš ienīda tik stipri, ka, ņemot vērā viņa maigo dabu, tas šķita gluži neiespējami. Viņa riebums pret Hitklifu bija tik dziļš un sāpīgs, ka viņš pat izvairījās iet tur, kur varētu sastapt Hitklifu vai par to ko dzirdēt. Bēdas līdz ar šīm jūtām

parvērta viņu par īstu vientuļnieku: viņš pameta mierlesneša amatu, neapmeklēja vairs baznīcu, izvairījās no cema kā vien varēdams un sava parka un īpašuma robežās dzīvoja pilnīgi noslēgtu dzīvi, kurā vienīgā pārmaiņa bija vientuļie klejojumi pa tīreļiem un gājieni pie sēvas kapa; turp viņš devās lielākoties vakara vai agras rīta stundās, pirms uz ceļiem parādījās citi gājēji. Taču viņš bija pārlieku sirdsskaidrs cilvēks, lai ilgi justos bezgala nelaimīgs. *Viņš* nelūdza dievu, lai Kātrīnas dvēsele viņu vajā. Ar laiku viņš samierinājās un skumjās atrada lielāku saldmi nekā ikdienišķos priekos. Viņš atsauca atmiņā sievas tēlu kvēlā, maigā mīlestībā un cerību pilnās ilgās pēc labākas saules, kurā viņa, par ko viņš nešaubījās, tagad mīta.

Viņam bija arī savs pasaulīgais mierinājums un iepriecinājums. Dažas dienas, kā jau es jums teicu, viņam, kā šķita, aizgājējas sīkā pēcnācēja bija gluži vienaldzīga; bet vēsums pazuda tikpat ātri kā aprīļa sniegs, un pirms vēl mazais radījums mācēja pateikt vārdu vai spert solīti, tas jau vicināja valdnieka zizli Edgara sirdī; meitenīti nosauca par Kātrīnu, bet kungs nekad nesauca bērnu pilnā vārdā, tāpat kā nekad nebija saucis pirmo Kātrīnu pamazināmā vārdā — varbūt tāpēc, ka Hitklifs mēdza to darīt. Mazulīte arvien bija Katija; ar to meitenīte gan atšķīrās no mātes, gan cieši saistījās ar to, turklāt mīlestību izraisīja drīzāk meitenītes radniecība ar Kātrīnu nekā iemesls, ka tā bija viņa paša miesa un asinis.

Brīžiem es salīdzināju Edgaru ar Hindliju Ernšovu un lauzīju galvu, lai atrastu izskaidrojumu, kāpēc abu viriešu izturēšanās līdzīgos gadījumos bija tik pretēja. Abi bija mīlējuši savas sievas, abi bija pieķērušies saviem bērniem, un es nevarēju saprast, kāpēc viņi abi nevarētu iet pa vienu ceļu gan baltās, gan nebaltās dienās. Bet tad es savā prātā nospriedu, ka Hindlijs, ku-

ram acīm redzot bija gudrāka galva, diemžēl izrādījās sliktāka un vājāka rakstura cilvēks. Kad viņa kuģis grima, kapteinis pameta savu posteni un apkalpe, necenzdamās nemaz to glābt, sacēla nekārtību un jucekli, nolemdama nelaimīgo kuģi neglābjamai bojāejai. Lintons turpretī parādīja īstu uzticamas un ticīgas dvēseles drosmi: viņš palāvās uz dievu, un ticība dievam viņam deva mierinājumu. Viens cerēja, otrs izsamisa, — katrs pats izvēlējās savu likteni, un taisnības labad viņiem tas bija jāpacieš. Bet jūs droši vien negribat klausīties manus prātojumus, mister Lokvud: jūs šos notikumus varat novērtēt tāpat kā es, vismaz nodomāsiēt, ka varat, — un tas ir tas pats. Ernšovam pienāca gals, kāds jau arī bija sagaidāms: viņš ļoti drīz sekoja savai mā-sai — starp abiem nāves gadījumiem bija tikko seši mēneši. Mēs «Strazdos» nekad īsti skaidri neuzzinājām, kas bija norisinājies pirms tam; tas, ko dabūju zināt, palīdzēdama sarīkot bēres, arī bija viss. Mister Kenets ieradās, lai manam kungam paziņotu notikušo.

— Nu, Nellij, — viņš teica, iejādams pagalmā kādu rītu pārlicu agri, lai mani nesatrauktu ļaunu ziņu priekšnojautā. — Nu pienācis laiks sērot tev un man. Kā tu domā, kurš tagad nolīcis karoti?

— Kas? — es izbijusies jautāju.

— Uzmini! — viņš atbildēja, nokāpis no zirga un uzmetis pavadu uz āķa pie durvīm. — Un jau laikus tver priekšauta stūri: zinu, tev tas būs vajadzīgs.

— Taču ne mister Hitklifs? — es iesaucos.

— Ko? Vai tad tu lietu asaras viņa dēļ? — jautāja ārsts. — Nē, Hitklifs ir spēcīgs, jauns vīrišķis, patlaban viņam taisni ziedoša veselība. Tikko viņu redzēju. Ātri pieņemas svarā, kopš zaudējis savu otru pusi.

— Kas tad, mister Kenet? — es nepacietīgi atkārtuju.

— Hindlijs Ernšovs! Tavs vecais draugs Hindlijs, —

viņš atbildēja, — un mans balamutīgais biedrs, kaut arī viņš kļuva par daudz trakulīgs pēdējā laikā. Ārceļ! Es jau teicu, ka asaras plūdis. Bet saņemies! Viņš nomira uzticīgs savam raksturam: pilns kā mārks. Nabaga zellis! Man arī žēl. Nekā nevar darīt, pietrūkst vecā drauga, kaut arī viņš pastrādājis vistrakākos numurus, kādus vien cilvēks var iedomāties, un ar mani ne vienu reizīti vien izspēlējis ļaunu joku. Viņam, liekas, bija tikko divdesmit septiņi gadi, tāpat kā tev, bet kas varētu domāt, ka jūs dzimuši vienā gadā?

Atzīstos, šis trieciens man bija sāpīgāks nekā misis Lintonas nāve: manai sirdij uzbruka seno dienu atmiņas; es apsēdos vārtos un lēju karstas asaras kā par asinsradinieku, lūgdama misteru Kenetu likt citai kalponei pieteikt viņu kungam. Es nespēju atvairīt no sevis jautājumu: «Vai viņš nomira dabīgā nāvē?» Lai ko arī es darīju, šī doma mani vajāja tik apnicīgi uzbāzīgi, ka es nolēmu lūgt atļauju aiziet uz «Kalnu Aukām» un palīdzēt mirušā pēdējā aprūpēšanā. Mister Lintons neparko negribēja man to atvēlēt, taču es tik daiļrunīgi attēloju, cik vientuļš un atstāts Hindlijs tur guļ, un teicu, ka tam kā manam vecam saimniekam un pienabrālīm ir tādas pašas tiesības uz maniem pakalpojumiem kā viņam. Bez tam es viņam atgādināju, ka mazais Hertons ir viņa sievasbrāļa dēls un, tā kā zēnam tuvāku radu nav, viņam jārikojas kā aizbildnim; turklāt viņa tiesības un pienākums ir paineresēties par atstāto mantu un rīkoties sava svaiņa interesēs. Kungs tobrīd nespēja nodarboties ar šādām lietām, bet uzdeva man parunāt ar viņa advokātu un beidzot atļāva man iet. Viņa advokāts bija bijis arī Ernšova pilnvarotais; es iegriezos ciemā un lūdzu to nākt man līdzi. Advokāts kratīja galvu un leteica likt Hitklifu mierā, apgalvodams, ka, tiklīdz patiesība kļūs zināma, Hertons nebūs nekas vairāk kā ubags.

— Viņa tēvs nomirstot atstāja parādus, — viņš teica, — viss īpašums iekilāts, un vienīgās izredzes likumīgam mantiniekam ir cerības modināt līdzjūtību kreditora sirdi, lai tas izturētos iecietīgi pret viņu.

Kad es nonācu «Kalnu Aukās», paskaidroju, ka esmu ieradusies raudzīties uz to, lai viss noritētu ar godu, un Džozefs, kurš šķīta diezgan nomākts, bija apmierināts ar manu ierašanos. Misters Hitklīfs gan teica, ka neredzot nekādas vajadzības, kāpēc man te jābūt, bet, ja es gribot, varot arī palikt un ķerties pie bērū sagatavošanas.

— Pēc taisnības, — viņš izmeta, — šo nerru vajadzēja aprakt kaut kur ceļmalā bez jebkādām ceremonijām. Gadījās, ka es viņu vakar pēcpusdienā atstāju kādas desmit minūtes vienu, un pa šo brīdi viņš noslēdza abas dižistabas durvis, lai es netiktu iekšā, un pavādīja tur nakti, tišu prātu piedzerdamies līdz nāvei! Mēs šorīt uzlauzām durvis, jo dzirdējām viņu krācam kā zirgu; viņš gulēja, šķērsām pārmeties pār solu, un nebūtu atmodies, kaut arī viņu būtu skalpējuši vai dīrājuši. Es aizsūtīju pēc Keneta, un tas ieradās, taču tikai tad, kad lops jau bija pārvērties par sprāgoņu: viņš bija beigts un pagalam, stīvs un auksts; tā kā — tu to pati redzi — nebija nozīmes vairs ar viņu noņemties!

Vecais kalps teikto apstiprināja, bet noņurdēja:

— Hitklīfam pašam vajadzēja iet pēc daktera! Es būtu labāk pieskatījis kungu, — un viņš nebija miris, kad es aizgāju, nemaz ar nel!

Es pastāvēju uz to, lai bēres būtu pieklājīgas. Misters Hitklīfs teica, ka arī šajā ziņā es varot darīt, kā vēloties, viņš tikai gribot lūgt mani paturēt prātā, ka nauda visai šai padarīšanai nākot no viņa kabatas. Viņš izturējās nežēlīgi vienaldzīgi, neizrādīdams ne prieku, ne bēdas, varbūt tikai dzedru apmierinātību par grūta darba cēliena veiksmīgu nobeigumu. Tomēr vienu mir-

kli es pamanīju viņa vaibstos pavīdam kaut ko līdzīgu triumfam: tas bija brīdī, kad ļaudis iznesa šķirstu no mājām. Hitklifam netrūka liekulības tēlot sērotāju, un, pirms viņš sekoja zārkam kopā ar Hertonu, viņš uzcēla nelaimīgo bērnu uz galda, dīvainā tiksmē murminādams:

— Tagad, puisīt, tu esi *mans!* Paskatīsimies, vai viens koks izaug tikpat liks kā otrs, ja tie paši vēji viņus loka!

Nejēgas bērnam patika šī valoda, viņš rotaļājās ar Hitklifa ūsām un glaudīja tā vaigus; bet es nojautu šo vārdu nozīmi un skarbi izmetu:

— Puišelim jānāk man līdzī uz «Strazdiem», ser. Nekas pasaulē jums nepieder mazāk kā viņš.

— Vai Lintons to saka? — viņš jautāja.

— Protams... viņš lika man bērnu paņemt, — es atbildēju.

— Labi, — nelietis teica, — nestrīdēsimies tagad par šo jautājumu. Es tomēr esmu nolēmis izmēģināt roku bērnu audzināšanā, tāpēc pavēsti savam kungam, ka man šis zēns būs jāaizstāj ar manējo, ja viņš mēģinās to atņemt. Un es nelaidīšu Hertonu prom bez cīņas; bet otru es sev noteikti likšu atgādāt šurpl! To neaizmirsti pateikt viņam.

Šī mājiņa pietika, lai saistītu mūsu rokas. Es sarunas saturu atstāstīju, atgriezusies mājās, un misters Lintons, kas jau sākumā izrādīja mazu interesi, vairs nerunāja par iejaukšanos. Neticu, ka viņš kaut ko būtu varējis panākt, lai arī nez kā gribējis.

Viesis tagad bija «Kalnu Auku» kungs; viņš stingri saņēma savā valdīšanā muižu un pierādīja advokātam, kurš savukārt pierādīja to misteram Lintonam, ka Ernšovs bija ieķīlājis pret skaidru naudu ikvienu jardu zemes, kas tam piederēja, lai apmierinātu spēles kaisli, un viņš, Hitklifs, tagad bija īpašnieks.

Un tā Hertons, kurš tagad būtu pirmais džentlmenis novadā, ir nonācis pilnīgā atkarībā no sava tēva nīkākā ienaidnieka un dzīvo paša mājās kā kalps, kuram laupīta pat iespēja saņemt algu un kurš nevar atkarot savas tiesības tāpēc, ka ir vientuļš un nezina, ka viņam nodarīta pārestība.

Astoņpadsmitā nodaļa

DIVPADSMIT gadi, kuri sekoja šim drūmajam laika sprīdim, — turpināja mīsis Dina, — bija vislaimīgākie manā mūžā; lielākās rūpes toreiz izraisīja mazās lēdijas nenozīmīgās slimības, ko viņai vajadzēja pārciest kā visiem bērniem — bagātiem un nabagiem. Taču citādi viņa pēc sešu mēnešu vecuma sasniegšanas auga kā eglīte un, pirms virši uz mīsis Lintonas kapa uzlēdēja otrreiz, mācēja iet kājiņām un bērna valodiņā runāt. Meitenīte bija visjaukākais radījums, kāds jebkad ienesis sauli vientulīgā mājā. Pēc sejas viņa bija īsta daiļava — ar Ernšovu skaistajām, tumšajām acīm un Lintonu gaišo ādu, smalkajiem vaibstiem un zeltainajām matu cirtām. Pēc dabas viņa jautra, taču ne draiska, un sirds bērnam bija līdzjūtīga, ar sliecību uz jūtu pārmerību. Šī viņas īpašība sirsnīgi pieķerties man atgādināja viņas māti, un tomēr viņa tai nebija līdzīga, jo viņa mācēja būt laipna un mīlīga kā dūja, balss skanēja samtaini un sejā atainojās domīgums; viņas dusmas nekad neizvērtās nīkumā, mīlestība — kaislē; tā bija dziļa un maiga. Taču, jāatzīstas, viņai piemita trūkumi, kas kaitēja labajām īpašībām. Pirmkārt tieksme runāt pretī, turklāt viņa bija ietiepīga, kādi lutināti bērni allaž mēdz būt, vai tie ir labsirdīgi vai ļauni. Ja kādam kalpu cilvēkam gadījās meiteni aizkaitināt, tūdaļ atskanēja: — Pateikšu tētīm! — Bet, ja tēvs meitu no-

raja un kaut arī tikai ar acu skatienu, tad šķita, sirds
lai lūzis; neticu, ka viņš tai kādreiz būtu teicis skarbu
vārdu. Par meitenes skološanu viņš rūpējās pats, pār-
vērdams to par laika kavēkli. Par laimi, zinātkāre un
veicīgais prāts padarīja Katju par spējīgu skolnieci: viņa
macijās apbrīnojami ātri un cītīgi un darīja godu sko-
lotojamam.

Līdz trīspadsmitajam dzīves gadam viņa ne reizi ne-
bija bijusi viena pati aiz parka robežām. Ļoti reti mis-
ters Lintons paņēma meiteni līdz kādu jūdzi garā pa-
staigā ārpusē; taču nevienam citam viņš neuzticēja Ka-
tiju. Gimmertona viņas ausīm bija tukša skaņa; izņē-
mot pašas mājas, baznīca bija vienīgā celtne, kuras
tuvumā viņa bija bijusi vai kurā iegājusi. «Kalnu
Aukas» un misters Hitklifs viņai neeksistēja, — viņa
auga pilnīgā nošķirtībā no ārpasaules un, šķiet, jutās
pavisam apmierināta. Brīžiem gan viņa, raudzīdamās
pa bērnu istabas logu apkārtējā ainavā, iejautājās:

— Ellen, cik ilgi man jāgaida, kamēr varēšu uzkāpt
tajos kalnos? Man gribas zināt, kas atrodas viņā
pusē, — vai tur ir ezers?

— Nē, mis Katij, — es atbildēju, — tur atkal tādi
paši kalni kā šie te.

— Kādas izskatās šīs zeltainās klintis, ja cilvēks
stāv to pakājē? — viņa man reiz jautāja.

Stāvā Penistonas klints saistīja viņas uzmanību vai-
rāk par visu, it sevišķi kad rietošās saules stari zeltīja
tai augstākās galotnes, kamēr visa pārējā ainava slīga
ēnā. Es paskaidroju, ka tie ir tikai lieli akmens blūķi,
kuru spraugās nav pat tik daudz zemes, lai tur varētu
izaugt kaut vārgs kociņš.

— Bet kāpēc tie vēl mirdz tik ilgi, kad šeit jau krēslo
vankars? — viņa turpināja.

— Tāpēc ka tie atrodas labu tiesu augstāk par
mums, — es atbildēju, — jūs tajos nemaz nevarētu uz-

kāpt, tie ir pārlietu augsti un krauji. Ziemā sals aizvien tur iestājas ātrāk nekā pie mums, un pašā vasaras vidū es uzgāju sniegu tumšajā ieplakā ziemeļaustrumu pusē.

— Ak tu tur esi bijusi! — viņa līksmi iesaucās. — Tad arī es turp varēšu iet, kad būšu liela. Vai tētis tur ir bijis, Ellen?

— Tētis jums pateiktu, mis, — es steidzīgi atbildēju — ka nemaz nav vērts pūlēties turp iet. Tīreļi, pa kuriem jūs ar lēvu klaiņājāt, ir daudz skaistāki, un «Strazdu» parks ir visjaukākā vieta visā pasaulē.

— Bet parku es pazīstu un kalnus tur ne, — viņa klusi čukstēja. — Un man tik ļoti gribētos no visaugstākās klints kraujas raudzīties lejup uz visu apkārtni, mans ponijs mani turp kādreiz aiznesīs.

Ieminēdamās par laumu alu, viena no kalponēm tā sagrozīja Katijai galvu, ka viņa apņēmas nodomu izpildīt; viņa tik ilgi mocīja misteru Lintonu, līdz tas apsolīja ar viņu turp aizstaigāt, kad viņa būs mazliet vecāka. Bet mis Katrīna savu vecumu skaitīja pēc mēnešiem, un «vai nu es neesmu pietiekami veca, lai ietu uz Penistonas klinti» — bija pastāvīgs jautājums viņas mutē. Ceļš turp vijās cieši garām «Kalnu Aukām». Edgaram nebija drosmes spert kāju uz šī ceļa, un tāpēc meitene pastāvīgi saņēma atbildi: — Vēl ne, mīlulī, vēl ne.

Es jau jums stāstīju, ka misis Hitklifa pēc aiziešanas no vīra nodzīvoja kādus divpadsmit gadus. Viņas ģimenes ļaudis bija trauslas dabas cilvēki: viņai un Edgaram trūka ziedošās veselības, kāda parasti ir šīs puses iedzīvotājiem. Kāda bija viņas pēdējā kaite, nemāku teikt: iespējams, ka viņi abi nomira ar vienu un to pašu slimību — ar drudzi, kas sākas lēni, bet ir nedziedināms un ātri noved slimnieku kapā. Viņa rakstīja brālim, paziņodama tam par savu slimību, kas viņu vār-

dzināja kādus četrus mēnešus, un varbūtējo nāvi, un lūdza to atbraukt pie viņas, ja iespējams, jo viņai daudz kas bija kārtojams un viņa gribēja atvadīties no brāļa un nodot Lintonu drošās rokās. Viņa loloja cerības, ka viņu atstās Edgaram, kā to līdz šim atstāja viņai, un gribēja sev iestāstīt, ka tā tēvam nebūs nekādas patīkas uzņemties bērna uzturēšanas un audzināšanas nastu. Kungs nevilcinājās ne brīdi izpildīt māsas lūgumu: cik negribīgi viņš mājas atstāja ikdienišķos gadījumos, tik steidzīgi paklausīja šim aicinājumam, uzteicdams Katiju manai sevišķai modrībai pa viņa prombūtnes laiku un vairākkārt piekodinādams, ka pat manā pavadībā viņa nedrīkst pastaigāties aiz parka robežām, viņš nemaz nepieļāva iespēju, ka meitene varētu iziet viena pati.

Kungs bija projām trīs nedēļas. Pirmās pāris dienas meitenīte sēdēja bibliotēkas kaktā pārlieku apbēdināta, lai lasītu vai rotaļātos, šajā rāmajā noskaņojumā viņa man nesagādāja rūpes; taču tam sekoja nepacietīga, kaprīza garastāvokļa posms, un, tā kā es biju pārlieku nīzņemta un par vecu, lai skraidītu apkārt viņas priekā pec, izdomāju veidu, kā viņa varēja pavadīt laiku viena pati. Es sūtīju viņu pastaigāties pa muižas teritoriju gan kājām, gan jāšus, vienmēr ar pacietību uzklausi-dama viņas stāstījumus par patiesiem vai izdomātiem piedzīvojumiem, kad viņa atgriezās.

Vasara bija pilnā plaukumā, un meitenītei šie vienuļie klejojumi iepatīkās tik ļoti, ka viņa bieži iemanī-jas palikt ārpus mājas no brokastīm līdz pēcpusdienas beigai; un vakarus mēs tad pavadījām, izklaidējoties ar viņas fantastiskajiem stāstiem. Es nebaidījos, ka viņa pārkāps robežas, jo vārti parasti bija aizslēgti, un neticēju, ka viņa uzdrošinātos viena iziet, kaut arī tie būtu plaši atvērti. Dienžēl mana uzticēšanās izrādījās nevietā. Kādu rītu pulksten astoņos Katrīna atnāca pie

manis un paziņoja, ka šodien esot arābu tirgotājs, kurš šķērsos tuksnesi ar savu karavānu, un tāpēc man jā dodot līdz bagātīgs proviants viņai un dzīvniekiem: zirgam un trim kamieļiem, kurus personificēja liels medību suns un divi putnu sugas dzinēji. Es salūkoju krietnu tiesu gardumu un saliku visu grozā, ko piesēji pie segliem; viņa uzlēca zirgā jautra kā meža lauma — pret jūlija sauli viņu sargāja cepure un gāzes plīvurs — un devās projām, priecīgi smiedamās un pazobodamās par maniem piesardzīgajiem padomiem neaulekšot pa daudz un drīzi atgriezties mājās. Nepaklausīgais skuķēns tējas laikā nepārradās. Viens no ceļiniekiem, medību suns, kas bija vecs un milēja mieru, pārnāca, bet nekur nebija manāmi ne Katija, ne ponijs, ne arī abputnu suņi, un es norīkoju kalpus meklēt pa visiem ceļiem un beidzot devos meiteni meklēt pati. Kāds strādnieks laboja žogu ap jaunaudzi muižas pašā viņā galā. Es apjautājos, vai tas nav redzējis mūsu jauno lēdiju.

— Redzēju viņu no rīta, — tas atbildēja, — viņa gribēja, lai es nogriežu lazdas rīksti, un tad lika pārlēkt savam zirdziņam pāri žogam, kur tas ir vizernāks, un aizauklešoja, pazuzdama maniem skatieniem.

Varat iedomāties, kā es jutos, izdzirdusi šo ziņu. Man tūdaļ iešāvās prātā, ka viņa droši vien devusies uz Penistonas klinti.

— Kas ar meiteni notiks? — es iekliedzos, izlīd cauri žoga spraugai, kuru vīrietis pašreiz laboja, un taisni vien soļoju prom uz lielceļa pusi. Kā derības noslēgusi, es skrēju jūdži pēc jūdzes, līdz kādā pagriezienā parādījās «Kalnu Aukas»; taču ne miņas no Katrīnas — ne tuvumā, ne tālumā. Klintis atrodas apmēram pusotras jūdzes aiz mistera Hitklifa mājām, un tās — savukārt četras jūdzes no «Strazdiem», tāpēc mani pārņēma bailes, ka nakts uznāks ātrāk, nekā es varēju turp nokļūt. «Un ja nu viņai tur kāpelējot paslīdējusi

kāja,» es gudroju, «un viņa nositusies vai lauzusi kādu locekli?» Mana neziņa bija pārlietu mokoša, un tāpēc es pirmajā mirklī izjutu brīnišķīgu atvieglojumu, kad, atdodoties muižas ēkas virzienā, ieraudzīju Čārliju, vismežomgāko no mūsu putnu suņiem, ar satūkušu galvu un asiņojošu ausi guļam pie kāda loga. Atvēru dārza vārtiņus, pieskrēju pie durvīm un strauji klauvēju, lai ielaiž.

Sieviete, kuru es pazinu un kura agrāk dzīvoja Gimmertonā, mani izdzirdēja; viņa te strādāja par kalponi kopš mistera Ernšova nāves.

— Ak, — viņa izsaucās, — jūs laikam meklējat mazo lediju! Neuztraucieties! Viņa ir drošībā; bet es priecājos, ka tā esat jūs, nevis saimnieks.

— Viņš tatad nav mājās? — es izdvesu, aiz straujā iekreijena un uztraukuma gluži bez elpas.

— Nē, nē, — viņa atbildēja, — abi divi — Džozefs un viņš — ir projām, un laikam gan paies stundiņa vai arī vairāk, kamēr viņi pārnāks. Nāciet iekšā un atpūties maķenīt.

Es ienācu un ieraudzīju savu noklīdušo avi sēžot pie kamina un šūpojoties mazā krēsliņā, kas bija piederējis viņas mātei bērniņā. Katijas cepure karājās pie sienas; meitene šķita jūtamies gluži kā mājās un acīm redzot vislabākā omā smējās un sarunājās ar Hertonu, kurš — tagad jau liels, spēcīgs astoņpadsmit gadus vecs puisis — uzlūkoja to ziņkāri un pārsteigts, mazgan saprazdams no lielā vārdu un jautājumu biruma, kas nemitīgi vēlās tai pār lūpām.

— Varenī, mis, — es izsaucos, savilkdama dūsmīgu ceļu, lai slēptu savu prieku. — Šī nu bija jūsu pēdējā izjāde, kamēr tēvs atgriežas. Es jums vairs neuzticēšu spert kāju pāri sliksnim, nerātnā nerātnā meitene!

— Ak Ellen! — viņa jautri iesaucās, pielēkdama kājus un piesteigdamās man klāt. — Šovakar es tev pa-

stāstīšu skaistu stāstu; tātad tu mani tomēr atradi. Vai tu jau te kādreiz mūžā esi bijusi?

— Uzlieciet cepuri un tūdaļ prom uz mājām! — es teicu. — Jūs mani drausmīgi sāpinājāt, mis Katija, jūs rīkojāties neizsakāmi ļauni. Nav ko pūsties un pinkšķēt, tas nepadaris par nebijušu uztraukumu, ko es pārdzi-voju, meklējot jūs pa visu apkārtni. Kā gan misters Lintons man piekodināja jūs sargāt, bet jūs aizlavāties prom! Tas nozīmē, ka jūs esat viltīga lapsiņa un jums neviens nekad vairs neuzticēsies.

— Ko tad esmu nodarījusi? — viņa šņukstēja tūdaļ aizvainota. — Man tētis nekā nav piekodinājis, un viņš mani nerās, Ellen; viņš nekad nav dusmīgs kā tu.

— Nāciet, nāciet, — es atkārtāju, — sasiešu lentas. Nav ko niķoties! Ak, kāds kauns! Jums ir trīspadsmit gadu, bet uzvedaties kā zīdāinis.

Šis izsauciens man izspruka tāpēc, ka viņa norāva sev cepuri no galvas un aizskrēja pie kamīna un es viņu nevarēju notvert.

— Nē, nē, — teica kalpone, — nebariet tik bargi mīlo meiteni, misis Dīna. Mēs pierunājām viņu palikt, viņa gribēja tūdaļ jāt tālāk aiz bailēm, ka jūs bažīsieties. Hertons piedāvājās viņu pavadīt, un to viņam, manuprāt, arī vajadzēja: ceļš pāri kalniem ļoti mežonīgs.

Kamēr notika šī vārdu maiņa, Hertons stāvēja, rokas kabatās sabāzis, juzdamies pārlicu neveikli, lai runātu, bet viņa izskats pauda, ka mana ierašanās viņu nieiepriecināja.

— Vai vēl ilgi jāgaida? — es turpināju, sievietes iejaukšanos ignorēdama. — Pēc desmit minūtēm būs pavisam tumšs. Kur ponijs, Katij? Un kur Fenikss? Es jūs pametīšu šeit, ja nepasteigsieties; tātad lūdzu!

— Ponijs ir pagalmā un Fenikss ieslēgts. Viņš ir

aplosīts... Čārlijs tāpat. Es tev gribēju visu pastāstīt, bet tu esi sliktā omā un nemaz nepelni to dzirdēt.

Es paņēmu viņas cepuri un tuvojos, lai uzliktu viņai galva. Bet meitene, aptverusi, ka mājas ļaudis nostājušies viņas pusē, sāka lēkāt apkārt pa istabu un, tiklīdz gribēju viņu nolvert, aizlodāja kā pelīte starp mēbeļiem, tā ka es kļūtu smieklīga, ja skrietu viņai pakaļ. Hertons un sievietē smējās, un viņa tiem pievienojās vēl nerātņāk, līdz es lielā uzbudinājumā uzkliežu:

— Nu, mis Katija, ja jūs zinātu, kam šīs mājas pieder, tad jūs priecātos tikt prom no šejienes.

— Mājas pieder *jūsu* tēvam, vai ne? — meitene jautāja, pievērsdamās Hertonom.

— Nē, — puisis atbildēja, nolaizdams skaticnu un kaunīgi pietvīkdams.

Viņš nespēja izturēt viņas acu tiešo, uz sevi vērsto skatienu, kaut arī tās bija gluži tādas pat kā viņam:

— Kam tad, *jūsu* kungam? — viņa vaicāja.

Viņš pietvika vēl tumšāk, taču tagad cita iemesla dēļ, izgrūda lāstu un novērsās.

— Kas ir viņa kungs? — turpināja neatlaidīgā meitene, griezdamās tagad pie manis. — Viņš teica, «mūsu mājas» un «mūsu ļaudis». Es domāju, ka viņš ir īpašnieka dēls. Un viņš nevienu reizīti neuzrunāja mani «mis»; to taču viņam vajadzēja darīt, ja viņš ir kalps, vai ne?

Hertona seja apmācās kā negaisa padebeši, klausoties šajā bērnišķīgajā plāpāšanā. Bet es klusu ciezdama nopurināju jautātāju, un beidzot man izdevās piespiest viņu aiziet.

— Atved manu zirgu, — viņa pavēlēja, uzrunādama savu nepazīstamo radnieku tāpat kā staļļa puisus «Strazdos». — Un pats nāc līdz! Man gribas redzēt, kur purvā parādās rūķītis-mednieks, un uzzināt kaut

ko par *laumenēm*, kā tu tās sauci; tikai veicīgāk! Nu, kas noticis? Atved zirgu, es teiu.

— Drīzāk es noskatīšos, kā tevi velns parauj, nekā kļūšu *tavs* kalps, — puisis rūca.

— Ko tu noskatīsies? — Katrīna izbrīnījusies jautāja.

— Ka tevi velns parauj, nekaunīgā ragana, — viņš atbildēja.

— Nu jūs redzat, mis Katij! Nu jūs redzat, cik brīnišķīgā sabiedrībā esat iekļuvusi, — es iejaucos. — Skaisti vārdi, veltīti jaunai lēdijai. Lūdzu, nesāciet strīdēties ar viņu! Nāciet, sameklēsim Minniju pašas un pasteigsimies tikt prom.

— Bet, Ellen, — Katija iesaucās, pārsteigumā acis iepletusi, — kā viņš drīkst tā runāt ar mani? Vai viņam nav jādara, ko es lieku? Nekrietnais puika, pasūdzēšu tētīm, ko tu teici. Nu, veicīgāk!

Hertonu šie draudi, šķita, nemaz nesatrauca, tāpēc viņas acis aiz sašutuma saskrēja asaras. — Tad atveda poniju tu, — viņa kļiedza, pievērsdamās sievietei, — un izlaid manu suni tūlīt ārā!

— Rāmāk, rāmāk, mis, — atbildēja uzrunātā, — jums nemaz nenāks par sliktu, ja būsiet pieklājīgal Kaut arī misters Hertons nav saimnieka dēls, viņš ir jūsu brālēns, un es te neesmu pieņemta apkalpot jūs.

— *Viņš* mans brālēns? — Katija izsaucās, nicīgi smiedamās.

— Jā gan, — atbildēja pamācītāja.

— Ak Ellen, neļauj viņiem tā runāt, — meitene gluži apmulsusi turpināja. — Tētis aizbrauca, lai pārvestu manu brālēnu no Londonas; mans brālēns ir džentlmeņa dēls. Sis tur... — viņa aprāvās un skaļi ieraudājās, iedomādamās radniecību ar tādu lempi.

— Mierā, mierā, — es čukstēju, — cilvēkam var būt daudz dažādu brālēnu, mis Katij, un nekāda ļaunuma

Ļepēc nav; tikai nekad nevajag meklēt viņu sabiedrību, jo viņi ir nepatīkami un samaitāti.

— Bet viņš nav mans brālēns, viņš nav, Ellen! — viņa atsāka, atkal no jauna uztraukdamās par šo domu, un metās manos skāvienos, glābiņu meklēdama.

Es ļoti dusmojos uz viņu un kalponi abpusēju noslēpumu atklāšanas dēļ, jo es nešaubījos, ka ziņa par Lintonā gaidāmo atgriešanos, ko meitene bija pastāstījusi, tiks pienesta Hitklifam, budama tikpat pārliecināta arī par to, ka Katrīnas pirmais nodoms, sastopoties ar tēvu, bus lūgt paskaidrojumu par kalpones apgalvojumu sakarā ar viņas nepieklājīgo radnieku. Herlonu, kurš bija atgriezies no aizvainojuma, ka noturēts par kalpu, šķīta aizkustinājušas Katrīnas bēdas, un, pievedis pie durvīm pūniju, viņš, gribēdams salīgt mieru, izcēla no suņu būdas skaistu, līkkājainu terjeru sugas kucēnu un, ieliekot to viņas rokās, lūdza meiteni nomierināties, viņš nesot domājies neko ļaunu.

Pārstājusi vaimanāt, Katija uzmeta viņam šausmu un bailu pilnu skatienu un izplūda jaunās asarās.

Es tikko apvaldījos nepasmaidījusi par šo antipātiju pret nabaga puisī, kurš bija ļoti noaudzis, atlētisks jauneklis glītiem sejas vaibstiem, stiprs un veselīgs, bet ģērbies drēbēs, kas atbilda viņa ikdienas darba gaitām muižas laukos un klejojumiem pa purvāju un tīreli, dzenājot trušus un tamlīdzīgus zvēriņus. Man tomēr šķīta, ka viņa vaibstos atainojas labākas rakstura īpašības, kādas jebkad piemītušas viņa tēvam. Skaidri redzams, ka novārtā atstāti ļoti aizmetņi, kurus pāraugušas kupli sazēlušās nezāles, bet kuri joprojām liecina, ka labā augsnē spētu dot lielisku ražu citos, labvēlīgākos apstākļos.

Esmu pārliecināta, ka misters Hitklifs Herlonam fiziskas ciešanas nesagādāja, pateicoties zēna bezbailīgai

jam raksturam, kas neizraisīja tieksmes viņu tādā veidā apspiest; viņa dabā nebija ne miņas no bikla jūtīguma, kas dotu iemeslu viņu tramdīt, — vismaz Hitklifa uz-
tverē.

Šķita, ka Hitklifa ļaunuma mērķis bija pārvērst Hertonu par dzīvnieku: nekad neviens nebija viņam mācījis lasīt un rakstīt, nekad neviens nebija norājis viņu sliktas uzvedības dēļ, ja vien tā neapgrūtināja viņa saimnieku, neviens Hertonom nekad nebija mācījis kaut ko labu vai atturējies kaut ar vienu pamācību no netikuma. Un, spriežot pēc baumām, ko dzirdēju, laba tiesā vainas zēna samaitāšanā krita uz Džozefu tā aprobežotās vienpusības dēļ, kas to pamudināja zēnam bērniībā iztapt un glaimot tāpēc, ka viņš bija vecās dzimtas vienīgais pārstāvis. Un, tāpat kā Džozefs savā laikā mēdza apsūdzēt Katrīnu Ernšovu un Hitklifu — kad tie bija bērni, — ka tie ar savām «nerātnībām» izvedot kungu no pacietības un piespiežot viņu meklēt aizmirstību dzērumā, tā viņš tagad visu vainu par Hertona kļūdām uzvēla zēna īpašuma atsavinātāja pleciem. Kad pusaudzis lādējās, Džozefs viņu neapsauca, lai viņš uzvestos cik slikti uzvezdamiēs. Vecim, šķiet, sagādāja baudu vērot zēnu ejam pa slidenu ceļu; tas pieļāva lai puika tiktu samaitāts, lai viņa dvēselei draud pazušana, jo tad, vecais secināja, Hitklifam vajadzēs par to atbildēt, tad Hertona grēki nāks pār Hitklifa galvu; un šajā domā Džozefs atrada milzīgu mierinājumu. Džozefs bija iepotējis zēnam lepnumu uz viņa vārdu un izcelšanos; viņš būtu sējis naidu starp puisēnu un pašreizējo «Kalnu Auku» īpašnieku, ja vien uzdrošinātos, taču viņam bija gandrīz mānīcīgas bailes no šī cilvēka, un viņš izpauda savas jūtas pret kungu, aprobežojoties ar nomurminātiem aplinkus mājieniem un klusiem draudiem par visādiem debesu sodiem. Neņemos apgalvot, ka siki pazīnu toreizējos «Kalnu Auku» dzīves apstāk-

Jūs, es tikai stāstu to, ko dzirdēju, jo redzēju ļoti maz. Ciema iedzīvotāji apgalvoja, ka Hitklifs esot skops un nežēlīgs saimnieks saviem nomniekiem; taču nams, sievietes rokai valdot, bija atkal atguvis senāko mājīgo izskatu, un trakulīgās ainas, kas te bija vērojamas Hindlija laikos, tagad tā sienās vairs neredzēja. Saimnieks bija pārlietu nīgrs, lai meklētu cilvēku sabiedrību, labu vai ļaunu, un tāds viņš ir joprojām.

Bet šādi es netikšu uz priekšu ar stāstu. Tātad: Katija atstūma miera ķīlai piedāvāto terjeru un prasīja atvest pašas suņus — Čārliju un Feniksu. Tie atvilkāš klībodami un galvas nokāruši, un mēs abas, līdz sirds dziļumiem noskumušas, devāmies mājup. Es nevarēju piedabūt mazo lēdiju paslāstīt, kā viņa pavadījusi dienu, izņemot to, ka viņas svētceļojuma mērķis, kā jau iedomājās, bija Penistonas klints. Viņa bez jebkādiem starpgadījumiem sasniegusi muižas vārtus, kad pa tiem pēkšņi iznācis Hertons, vairāku suņu pavadīts, kuri uzbrukuši viņas pavadoniem. Pirms abi īpašnieki paspējuši dzīvniekus izšķirt, jau norisinājusies sīva kauja. Tā Hertons un Katija iepazīnās. Meitene pastāstījusi puisim, kas viņa ir un kurp iet, un lūgusi parādīt viņai ceļu, beidzot pierunādama zēnu viņu pavadīt. Tas viņai atklājis laumu alas un pārdesmit citu šaubīgu vietu noslēpumus. Bet, tā kā es biju kritusi nežēlastībā, viņa nepagodināja mani ar to brīnumu aprakstu, kurus bija redzējusi. Tik daudz es tomēr sapratu, ka Katijas pavadonis bija bijis lielā godā līdz brīdim, kad viņa aizskāra tā jūtas, izturēdamās pret to kā pret kalpu, un kad Hitklifa ekonomē aizvainoja savukārt viņas jūtas, nosaukdama puisī par viņas brālēnu. Turklāt vārdi, kādus tas viņai bija teicis, dziļi sāpināja sirdi; viņu, ko «Strazdos» katrs sauca par «mīļumiņu», «dārgumiņu», par «princesīti» un «eņģelīti», bija dziļi aizvainojis svešinieks! To viņa nespēja aptvert, un es ļoti nopūlējos,

līdz izspiedu no viņas solījumu neizsūdzēt savas bēdas tēvam. Es paskaidroju, cik ļoti pretīga viņam ir visa «Kalnu Auku» saime un cik apbēdināts viņš būs, uz zinājis, ka meita tur bijusi. Taču visvairāk es balstijos uz to, ka viņas tēvs, ja atklās manu nevērību pret dotajām pavēlēm, sadusmosies varbūt tik ļoti, ka mani atlaidīs; un šīs izredzes Katijai bija nepanesamas, tāpēc viņa man deva vārdu un to arī turēja manis dēļ. Galu galā viņa bija miļa meitenīte.

Deviņpadsmitā nodaļa

VESTULE ar melnu apmali paziņoja dienu, kad kungs pārradīsies; Izabella bija mirusi, un viņš rakstīja, lūgdams mani nopirkt meitai sēru drēbes un sakārtot istabu un visu citu mazā māsasdēla uzņemšanai. Katrīna nezināja, ko darīt aiz priekiem, iedomādamās tēva drīzo atgriešanos, un visrozāinākās cerībās piedēvēja «istajam» brālēnam neskaitāmas lieliskas īpašības. Pienāca vakars, kad gaidīja abus ierodamies. Jau no paša agrā rīta Katija bija rosījusies, kārtodama savas sikās darīšanas; tagad viņa, iegērbta jaunajā, melnajā tērpā — nabaga bērns! — krustmātes nāve viņu neko sevišķi neapbēdināja, — nemitīgi lūgdamās, vedināja mani, pakļaiņojot pa muižas teritoriju, iziet pretim tēvam un brālēnam.

— Lintons ir tieši sešus mēnešus jaunāks par mani, — viņa čaloja, kad mēs koku paēnā lēnām pastaigājāmies pa sūnām un velēnām noaugušiem pauguriem un lejām. — Cik jauki, ka viņš būs mans rotaļu biedrs! Krustmāte Izabella atsūtīja tētim brīnišķīgu matu sprogu, gaišāku par manējām, bet tikpat zīdainu — gluži kā lini. Es to rūpīgi noglabāju mazā stikla kārbīnā un bieži nodomāju, kāds prieks būtu redzēt cirtas

īpašnieku. Ak, cik es esmu laimīga, — un tētis, mīļais, labais tētis! Nāc, Ellen, skriesim! Nāc skriesim!

Viņa aizskrēja un atgriezās un atkal aizskrēja un atgriezās — daudz reižu, pirms es savā nosvērtajā gaitā nonācu pie vārtiem. Tad viņa apsēdās takas malā uz velēnu sola un mēģināja pacietīgi gaidīt; bet tas bija neiespējami: viņa neprata būt mierīga nevienu mirkli.

— Cik ilgi viņi kavējas! — viņa iesaucās. — Ak, es redzu uz ceļa putekļus — vai nu brauc? Nē! Kad tad viņi beidzot būs klāt? Vai mēs nevaram iziet mazu gabaliņu pretī — kādu pusjūdzīti, Ellen, tikai pusjūdzīti! Saki taču jā: līdz bērzu birzītei ceļa izliekumā.

Es pavisam noteikti atteicos. Viņas gaidām beidzot pienāca gals: parādījās ceļojumu kariete. Mis Katija gaviļēja un stiepa pretim rokas, tiklīdz ieraudzīja tēva seju pie loga. Viņš izkāpa, būdams gandrīz tikpat nepacielīgs kā viņa, un pagāja krietns brīdis, līdz 'abiem atlika laika padomāt par ciliem. Kamēr viņi apmainījās glāstiem, es iemetu skatienu kariatē, lai parūpētos par Lintonu. Viņš gulēja stūrī, ietīts siltā, ar kažoku izoderētā apmetnī, it kā būtu ziema. Tas bija bāls, meitenīgs zēns, ko varēja noturēt par mana kunga jaunāko brāli, tik liela bija līdzība; bet puisēna vaibstos atspoguļojās slimīgs īgnums, ko Edgara Lintona sejā nekad netiku manījusi. Kungs redzēja manu skatienu un, kad mēs bijām sarokojušies, ieteica man aizvērt durtiņas un bērnu netraucēt, jo ceļojums to esot nogurdinājis. Katija labprāt būtu pālūkojusies uz brālēnu, tomēr tēvs pasauca meiteni līdzi, un abi aizgāja pa parku, kamēr es sleidzos pa priekšu brīdināt saimī.

— Manu sirsniņ, — misters Lintons teica meitai, kad viņi apstājās pie parādes durvju kāpnēm, — tavš brālēns nav tik spēcīgs un priedīgs kā tu; atceries, viņš pavisam nesen zaudējis savu māmiņu, tāpēc negaidi, ka viņš tūlīt rotaļāsies un skraidīs apkārt ar tevi. Un

ņemomoki viņu par daudz ar pļāpāšanu, vismaz šovakar liec viņu mierā, vai jā?

— Jā, tēti, jā, — atbildēja Katrīna, — bet man ļoti gribas viņu redzēt, viņš vēl ne reizīti nav paskatījies pa logu.

Kariete apstājās; gulētāju uzmodināja, un tēvocis to izcēla.

— Linton, tā ir tava māsiņa Katija, — viņš teica, savienodams abu bērnu rokas. — Viņa jau tagad tevī mil, un tu nedrīksti viņu apbēdināt un šovakar raudāt. Pamēģini tagad būt priecīgs; ceļojums ir galā, un tev nekas cits nav jādara kā vien jāatpūšas un jāizklaidējas, kā tev vislabāk patīk.

— Tad ļauj man iet gulēt, — zēns atbildēja, vairādamies no Katijas skūpstā un paceldams pirkstiņus pie acīm, lai notrauktu sariesušās asaras.

— Nāciet, esiet paklausīgs puisītis, — es čukstēju, vedama viņu iekšā. — Citādi jūs saraudināsiet arī Katiju, paskatieties, cik viņa bēdīga jūsu dēļ.

Es nezinu, vai tas bija viņa dēļ, taču māsiņas sejiņa sadrūma tāpat kā viņējā, un meitene atgriezās pie tēva. Visi trīs iegāja mājā un uzkāpa bibliotēkā, kur bija klāts tējas galds. Es noņēmu Lintonam cepuri un apmetni un apsēdināju viņu uz krēsla pie galda; taču, tiklīdz viņš bija apsēdies, tā sāka atkal raudāt. Kungs jautāja, kas noticis.

— Es nevaru sēdēt uz krēsla, — elsoja zēns.

— Tad apgulies uz dīvāna, un Ellena tev atnesīs tēju, — tēvocis pacietīgi atbildēja.

Biju pārliecināta, ka slimīgais, kaprīzais aizbildināmais visā ceļojuma laikā kungu bija pamatīgi nomocījis. Lintons gausi aizvilkās līdz dīvānam un apgūlās. Katija atnesa kājsoliņu un apsēdās viņam blakus ar tējas tasīti rokās. Sākumā viņa sēdēja klusu, bet ilgi tas tā nevarēja turpināties: viņa nolēma padarīt mazo

brālēnu par luteklīti, kā to jau bija gribējusi, — glāstīja tā matu cirtas, skūpstīja vaigus un piedāvāja tam dzert tēju no savas apakštasītes kā mazam bērnam. Tas viņam patika, jo viņš arī nebija nekas vairāk; viņš noslaucīja acis, un sejā atplauka vārs smaids.

— Ak, gan jau atkopsies, — kungs man teica, brīliu noskatījies bērnos. — Un turklāt lieliski, ja mēs viņu te varēsīm paturēt, Ellen. Viņa vecuma sabiedrība ledvesīs puisēnam jaunu drosmi, un, vēlēdamies būt stiprs, viņš iegūs spēkus.

«Jā, ja mēs varēsīm paturēt,» es sevī nodomāju; «kunjā priekšnojauta mani nomāca, ka šis cerības ļoti vājas. «Un tad,» es prātoju, «kā šis vārgulītis dzīvos «Kalnu Aukās»? Pie sava tēva un Hertona? Kas tie viņam būs par rotaļu biedriem un audzinātājiem!»

Mūsu nojauta drīz piepildījās — daudz ātrāk, nekā es gaidīju. Tūdaļ uzvedusi bērņus augšā, tiklīdz padzērām tēju, un pasēdējusi tur, kamēr Lintons aizmīga, — ātrāk viņš negribēja laist mani projām, — un atkal nokāpusi lejā, es jau stāvēju pie galda, aizdedzinādama Edgara guļamistabas sveci, kad no virtuves ienāca kalpone, teikdama, ka pie durvīm stāvoņ mistera Hitklifa kalps Džozefs un gribot runāt ar kungu.

— Vispirms pajautāšu, ko viņam vajag, — es, bailēs drebēdama, atbildēju. — Šis ir ļoti nepiemērots brīdis traucēšanai, it sevišķi ja cilvēks atgriezies no gara ceļojuma. Nedomāju, ka kungs viņu varēs pieņemt.

Kamēr es vēl runāju, Džozefs jau bija izgājis virtuvei cauri un tagad stāvēja vestibilā. Viņš bija apvilcis savu svētdienas kārtu un rādīja vissvētulgāko un skābāko seju. Turēdams cepuri vienā un spieķi otrā rokā, viņš uz kājslauķa cītīgi berza zābakus.

— Labvakar, Džozef, — es dzedri sveicināju. — Kādi vēji tad tevi šovakar atpūtuši?

— Man ir runāšana ar misteru Lintonu, — viņš teica, nicīgi pabīdīdams mani sāņus.

— Mister Lintons dodas pie miera. Ja tev nekas sevišķs nav sakāms, tad droši vien viņš tevi tagad neuzklausīs, — es turpināju. — Apsēdies labāk tepat un uztici savu uzdevumu man.

— Kurš ir viņa kambaris! — Džozefs vaicāja, nopētidams aizvērto durvju rindu.

Es maniju, ka viņš nolēmis manu starpniecību nepieņemt, tāpēc es ļoti negribīgi uzkāpu bibliotēkā un pieteicu kungam nelaikā atnākušo viesi, ieteikdama noraidīt to līdz rītdienai. Misteram Lintonam neatlika laika pilnvarot mani tā darīt, jo Džozefs sekoja man tieši pa pēdām un, iespraucies istabā, nostājās galda pretējā pusē, ar abām rokām atbalstīdamies uz spicķa roktura, un, kā paredzēdams noraidījumu, ņēmās runāt paceltā balsī:

— Hitklifs atsūtīja mani savam puikam pakal, un es nedrīkstu bez viņa mājās rādīties.

Edgars Lintons mirkli klusēja, dziļas bēdas atainojās viņa vaibstos: jau paša bērna viņam bija žēl; bet, atcerēdamies Izabellas cerības, šaubas, bažas un palāvību, ar kādu tā uzticēja savu lolojumu viņam, viņš bēdājās no visas sirds, saprazdams, ka no puisēna viņam būs jāatsakās, un dziļi iegrima domās, meklēdams ceļu, kā to novērst. Nekādas izejas nebija, un, ja viņš kaut vismazākā mērā liktu nojaust nodomu puisēnu paturēt pie sevis, prasītājs uzstātos vēl kategoriskāk; nekas cits neatlika kā bērnu atdot. Taču no miega modināt zēnu viņš negribēja.

— Pasaki misteram Hitklifam, — kungs mierīgi atbildēja, — ka tā dēļ ieradīsies «Kalnu Aukās» rītdien. Viņš guļ un ir pārāk noguris, lai tagad spētu noiet garo ceļa gabalu. Tu saimniekam arī pasaki, ka zēna

māte vēlējās, lai viņš paliek manā aizbildniecībā; turklāt šobrīd viņa veselība ir ļoti vārga.

— Ne! — atbildēja Džozefs, uzsīzdams ar spieķi pa grīdu un pieņemdamš pavēlniecisku izskatu. — Nē, tas neiet. Hitklifam nospļauties par māti un jums visiem; viņš grib savu zeņķi, un es paņemšu to līdz — lai jūs to zinātu.

— Sovakar tu to nedarīsi! — Lintons atbildēja ļoti noteikti. — Ej tūlīt prom un atkārto savam kungam, ko es teicu. Ellen, noved viņu lejā! Ej!

Un, ar paceltu roku izraidīdams sašutušo veci, misters Edgars atbrīvojās no viņa un aizcirta durvis.

— Labs ir! — kļiedza Džozefs, lēnām atkāpdamies. — Rit viņš nāks pats, un tad izmetiet *viņu*, ja uzdrīkstaties!

Divdesmitā nodaļa

LAI novērstu draudu izpildīšanas briesmas, misters Lintons lika man aizvest puisēnu uz Katijas poniņa agrī no rīta pie tēva; viņš teica:

— Tā kā mūsu varā nav ietekmēt bērna likteni ne laba, ne ļaunā nozīmē, tev manai meitai nav jāsaka, kurp viņš devies; turpmāk viņa ar to vairs nevarēs saņūpties, un tāpēc labāk, ja paliek neziņā par to, ka viņš atrodas tepat tuvumā, citādi viņa kļūs nemierīga un gribēs apciemot «Kalnu Aukas». Pasaki tikai, ka zena tēvs pēkšņi atsūtījis viņam pakaļ cilvēku un viņam vajadzēja mūs atstāt.

Lintonam ļoti nepatika, ka pulksten piecos tika izrauts no gultas, un viņš brīnījās, kad viņam teicu, ka jāpatavojas vēl vienam ceļojumam; es gan centos pavēli mīkstināt, apgalvodama, ka viņš kādu laiciņu pavadīs pie sava tēva, kas vēlas viņu redzēt tik ļoti, ka negrib

šo prieku atlikt uz laiku, kad dēls būs atpūties no nesēnā ceļojuma.

— Mans tēvs! — viņš izsaucās dīvainā apjukumā.
— Māmiņa nekad neteica, ka man ir tēvs. Kur viņš dzīvo? Es labāk palikšu pie tēvoča.

— Viņš dzīvo mazu gabaliņu aiz «Strazdiem», — es atbildēju, — tūlīt aiz šiem kalniem, nekur tālu, un jūs varēsiet atstaigāt šurpu, kad būsiet kļuvis spēcīgāks. Jums jāpriecājas tikt mājās un redzēt tēvu. Jums jācenšas viņu iemīlēt kā māti, un tad viņš milēs jūs.

— Bet kāpēc es agrāk par viņu nekā neesmu dzirdējis? — jautāja Lintons. — Kāpēc māmiņa un viņš nedzīvoja kopā kā citi cilvēki?

— Darišanu dēļ viņam vajadzēja palikt ziemeļos, — es atbildēju, — un jūsu mātes veselība prasīja, lai tā dzīvotu dienvidos.

— Bet kāpēc māmiņa man neko nestāstīja par viņu? — bērns neatlaidās. — Viņa bieži runāja par tēvoci, un to es jau sen iemīļoju. Kā lai es mīlu tēvu? Es viņu nepazīstu.

— Ak, visi bērni mīl savus vecākus, — es noteicu. — Jūsu māte varbūt domāja, ka jūs gribēsiet būt pie tēva, ja viņa to bieži pieminēs. Bet nu pasteigsimies. Izjāde tik brīnišķīgā rītā ir kaut kas daudz labāks nekā vēl viena stunda miega.

— Vai viņa nāks līdz, — viņš jautāja, — tā meiteņīte, kuru es vakar redzēju?

— Tagad ne, — es atbildēju.

— Un tēvocis? — viņš turpināja.

— Nē, es jūs aizvedīšu turp, — es teicu.

Lintons atlaidās atpakaļ spilvenos un nogrima drūmās domās.

— Es neiešu bez tēvoča, — viņš beidzot kļiedza. — Kā es varu zināt, kurp tu gribi mani aizvest.

Es mēģināju viņu pārliecināt, cik neglīti izrādīt tādu

nevēlēšanos satīkties ar savu tēvu; viņš tikai stūrgalvīgi pretojās, neparko neļaudams sevi apgērbt, un man vajadzēja saukt kungu palīgā, lai izmānītu zēnu no gultas. Nabaga puisēli beidzot piedabūja uzcelties, drošinot viņu ar melīgiem solījumiem, ka prombūtne būs īsa, ka Ēdgars un Katija viņu apciemos, un ar citiem tikpat nepamatotiem kā tie, kurus es izdomāju un vairākkārt atkārtāju pa ceļam. Tīrais, viršu smaržas piesātinātais gaiss, spožā saule un Minnijas vieglie riksiši pēc kāda brīža remdināja viņa izmisumu. Viņš sāka jau ar lielāku interesi un nožūmu apjautāties par savu jauno mājokli un tā iemītniekiem.

— Vai «Kalnu Aukas» ir tikpat jaukas kā «Strazdi»? — viņš vaicāja, atskatīdamies un uzmezdamns pēdējo skatienu ielejai, no kuras cēlās augšup viegla dūmaka un līdzīga pūkainam mākonim noklāja zilo debess paināli.

— Tās nav tā paslēpušās zaļumos, — es atbildēju, — un nav arī tieši tik lielas, bet no tām var lieliski pārredzēt visu apkārtni, un turienes gaiss ir daudz veselīgāks — tas ir spirdzinošāks un sausāks. Sākumā jums varbūt liksies, ka ēka ir veca un drūma, bet tās ir godājamas mājas: pēc «Strazdiem» otras labākās visā apkārtnē. Un tur jūs varēsiet pakļauties pa tīreli. Hertons Ernšovs — tas ir mis Katijas otrs brālēns un zināmā mērā arī jūsējais — parādīs jums skaistas vietas. Labā laikā jūs varēsiet paņemt līdzī grāmatu un pārvērst kādu no zaļajām gravām par savu kabinetu, un šad un tad jums pastaigā pievienosies tēvocis: viņš bieži klaiņā pa kalniem.

— Un kāds izskatās mans tēvs? — puisēns jautāja.
— Vai viņš ir tikpat jauns un skaists kā tēvocis?

— Tikpat jauns, — es atbildēju, — bet viņam ir melni mati un melnas acis, un viņš izskatās bargāks un vispār ir lielāks un spēcīgāks. Sākumā viņš jums

varbūt neliksies tik maigs un laipns, tāpēc ka viņš ir citādas dabas; es jums tomēr ieteicu izturēties pret viņu atklāti un sirsnīgi, un tad viņš, dabiski, mīlēs jūs vairāk nekā jebkurš tēvocis, jo jūs esat viņa dēls.

— Melni mati un melnas acis! — domīgi atkārtoja Lintons. — Es nevaru iedomāties. Tātad es neesmu viņam līdzīgs, vai ne?

— Ne sevišķi, — es atbildēju, «nemaz arī ne», domāju, ar nožēlu vērodama ceļabiedra gaišo ādu, sīko augumiņu un lielās blāvās acis — viņa mātes acis, kurās gan nekas, ja vien tās neuzliesmoja slimīgā aizvainojumā, neatgādināja viņa dzirkstīgo atjautību.

— Cik dīvaini, ka viņš nekad neatbrauca apciemot māti un mani, — zēns murmināja. — Vai viņš mani vispār kādreiz redzējis? Ja redzēja, tad laikam gan biju vēl ļoti mazs. Es viņu it nemaz neatceros.

— Nu, mister Linton, — es atbildēju, — trīssimt jūdžu ir liels atstatums, un pieaugušam cilvēkam desmit gadu šķiet gluži citāds laika sprīdis nekā tev. Droši vien mister Hitklifs gatavojās braukt vasaru pēc vasaras, bet nekad viņam neradās izdevība; un tagad ir par vēlu. Nemociet viņu ar jautājumiem: tas viņu tikai nevajadzīgi uzbudinās.

Visu atlikušo ceļa gabalu līdz pat brīdim, kad mēs apstājāmies muižas dzīvojamās ēkas dārza vārtiņu priekšā, zēns bija iegrimis domās, Es vēroju viņa sejas izteiksmi. Ar nopietnu aizrautību viņš pētīja grebumiem rotāto mājas fasādi un dziļi mūros iebūvētos logu režģus, izstīdzējušos ērkšķogu krūmus un kroplās priekdes, tad purināja galvu: viņš jutās sirds dziļumos vilies par sava jaunā mājokļa ārieni. Bet viņš bija pietiekami prātīgs, lai tūlīt zēlotos: varēja taču būt, ka mājas iekšpuse toties bija jo skaistāka.

Pirms viņš vēl paspēja nokāpt no zirga, es jau biju piegājusi pie durvīm un tās atvēru. Pulkstenis rādīja

pusseptiņi; ģimene tikko bija pāēdusi brokastis, kalpone vāca nost traukus un slaucīja galdu. Džozefs stāvēja pie kunga krēsla, stāstīdams kaut ko par klibu zirgu, un Hertons dzīrās doties uz siena pļavu.

— Sveika, Nellij! — iesaucās misters Hitklifs, ieraudzījis mani. — Es jau baidījos, ka pašam būs jādodas lejā un jāatved sava manta. Tu viņu atvedi, vai ne? Nu tad palūkosim ar, ko ar to var iesākt!

Viņš piecēlās un panācās uz durvju pusi. Hertons un Džozefs, ziņkāri blenzdami, sekoja. Nabaga Lintona skatieni bailēs pārslidēja pār visu trīs vīriešu sejām.

— Skaidrs, — teica Džozefs, nopietni aplūkojis puīšēnu, — jūs piekrāpuši, kungs, atveduši šurp paša skuķi.

Hitklifs, kurš ar saviem neatlaidīgajiem skatieniem zēnu ļoti samulsināja, izgrūda nicīgus smieklus.

— Ak dievs, kāds daiļums! Kāds jauks, mīlīgs radījums! — viņš izsaucās. — Tas droši vien barots ar lakstīgalu mēlēm un rūgušpienu, Nellij? Ak dievs, sōdī! Tas ir ļaunāk, nekā es gaidīju, un, velns to zina, manas cerības nebija nekādas lielās.

Es liku trīcošajam un apmulsušajam bērnam nokāpt no zirga un ienākt iekšā. Tēva teikto vārdu jēgu viņš ne lāgā saprata, ne arī zināja, vai tie domāti viņam; jā, viņš pat nebija pārliecināts, ka šis bargais, zobgāligais svešinieks ir viņa tēvs. Viņš, aizvien stiprāk trīsēdams, pieglaudās man un, kad misters Hitklifs apsēdās un uzsauca viņam: «Nāc šurp!» — noslēpa sejiņu pie mana pleca un raudāja.

— Nu, nu! — sacīja Hitklifs, izstiepdams roku un skarbi pievilkdams zēnu sev klāt, un tad, iespiedis viņu starp ceļgaliem, pacēla aiz zoda dēla seju. — Izbeidz muļķoties! Mēs tev nedarīsim pāri, Linton, — tā taču tevi sauc? Tu caurcaurēm esi savas mātes bērns! Bet kur tevī daļiņa no *manis*, pīkstulīt?

Viņš noņēma zēnam cepurīti no galvas, atglauda tā kuplās, linu baltās cirtas, aptaustīja slaidos roku dilbus un sikos pirkstiņus; pa šo pārbaudes laiku Lintons mitējās raudāt un pacēla lielās, zilās acis, lai savukārt pētītu pētītāju.

— Vai tu mani pazīsti? — jautāja Hitklifs, pārlicinājies, ka visi zēna locekļi ir trausli un vāji.

— Nē, — atbildēja Lintons ar neslēptu baiļu pilnu skatienu.

— Bet dzirdējis tu droši vien būsi par mani?

— Nē, — bērns atbildēja atkal.

— Nē! Kāds kauns, ka māte nav modinājusi tevī dēla jūtas pret mani. Tu esi mans dēls, to es tev saku, un tava māte bijusi nekrietna sieviete, atstādama tevi neziņā par to, kāds tev ir tēvs. Nu nedrebinies un nesarkst! Kaut gan ir *vērts* redzēt, ka tavas asinis nav baltas kā piens. Esi paklausīgs puika, un es par tevi gādāšu. Nellij, ja esi nogurusi, apsēdies, ja ne, ej atpakaļ uz mājām. Pieņemu, ka tu visu, ko te dzirdi un redzi, atstāstīsi tam pūslim «Strazdos»; un, kamēr tu te kavēsies, mēs nekādā galā netiksim.

— Labi, — es atbildēju, — ceru, ka jūs būsi labs pret puisēnu, mister Hitklif, citādi jūs viņu nepaturēsiet ilgi, un viņš jums ir vienīgais tuvais cilvēks visā plašā pasaulē, citu jums nav, to atcerieties.

— Es būšu pret viņu *loti* labs, tev nav jābaidās, — Hitklifs teica smiedamies. — Tikai lai neviens cits neiedomājas būt labs pret viņu: es greizsirdīgi raudzīšos, lai viņa jūtas pieder man vienam. Un, lai uzsāktu gādāt, — atnes puikam brokastis, Džozef! Herton, sasodītais teļš tāds, taisies, ka tieci pie darba! Jā, Nellij, — Hitklifs piebilda, kad abi bija izgājuši, — mans dēls ir nākamais muižas īpašnieks, un es negribu, lai viņš nomirst, kamēr neesmu nodrošinājis savas tiesības būt viņa mantinieks. Turklāt viņš ir *mans*, un es gribu iz-

baudīt triumfu redzēt *savu* pēcnācēju kā brīvu kungu valdām pār viņu muižām: mans bērns salīgs viņu bērnu kā algotņus apstrādāt viņu tēvu zemi. Jā, Nellij, tas ir vienīgais apsvērumš, kura dēļ spēju panest šī kucēna klātbūtni: es nicinu puiku viņa paša dēļ un ienīstu atmiņu dēļ, kuras viņš modinā! Bet šī apsvēruma pietiek; zēns pie manis ir tādā pašā drošībā, un viņu kops tikpat rūpīgi, kā tavs kungs kopj savu bērnu. Man viņam augšā glīti iekārtota istaba, esmu salīdzis skolotāju, kas trīsreiz nedēļā nāks šurp no divdesmit jūdžu attāluma, lai mācītu zēnam visu, ko viņš grib zināt. Esmu pavēlējis Hertonom paklausīt manam dēlam, un, taisnību sakot, esmu noorganizējis visu, paturot prātā vienu mērķi: izaudzināt no viņa kungu un džentlmeni, kas stāv augstāk par citiem. Man tikai žēl, ka viņš tik maz pelna šīs rūpes; vienīgā laime, ko es šai pasaulē vēlējos, bija redzēt dēlu sava lepnuma cienīgu, un es esmu rūgti vilies par šo noraudājušos bālgīmi.

Kamēr viņš runāja, atgriezās Džozefs, nesdams bļodu ar pienā vārītu auzu putru, un nolika to Lintonam priekšā, kurš negribīgi ar karoti maisīja vienkāršo ēdienu, paziņodams, ka nevarot to ēst. Es redzēju, ka kalps, tāpat kā viņa kungs, bērnu nicināja, lai gan tam vajadzēja slēpt šīs jūtas, jo Hitklifs stingri prasīja, lai padotie pret dēlu izturētos ar cieņu.

— Ak ta jūs nevarat to ēst? — vecais atkārtoja gandrīz vai čukstus, blenzdams Lintona sejā, bailēs, ka tikai kāds neizdzird. — Bet misters Hertons nekad neko citu neēda, kad bija maziņš; un, kas bija labs viņam, ir pietiekami labs jums, tā gan!

— Neēdišut! — Lintons vīzdegunīgi atbildēja. — Nes projām!

Džozefs sašutis paķēra ēdiena trauku un nesa to mums.

— Kast ēdienam vainas? — viņš jautāja, bāzdams paplāti Hitklifam pie paša deguna.

— Kāda vaina tad lai tam būtu? — atjautāja Hitklifs.

— Kāda! — atbildēja Džozefs. — Jūsu smalkais puika saka, ka nevar ēst. Bet tā jau ir! Viņa māte bija tieši tāda pati — it kā mēs būtu pārlicu netīri; lai sētu graudus, no kuriem viņai cep maizi.

— Neatgādini man viņa māti, — kungs dusmīgi pavēlēja. — Dod puikam kaut ko tādu, ko viņš var ēst, un viss. Ko viņš parasti ēd, Nellij?

Es ieteicu vāritu pienu vai tēju, un saimniecības vadītāja saņēma rikojumu to sagatavot. «Skat, skat,» es nodomāju, «tēva egoisms nāks bērnam par labu. Hitklifs sapratīs, ka puisēnam vārga veselība un ar to jāapietas saudzīgi.» Es nomierināšu Edgaru, pastāstīdama viņam par pārvērtībām Hitklifa raksturā. Tā kā man nebija nekāda pamata vēl ilgāk kavēties, es izlavijos ārā, kamēr Lintons savu uzmanību bija pievērsis lielam, miermīlīgam aitū sunim, kautri atvairot tā sadraudzēšanās mēģinājumus. Taču puisēns bija pārlicu modrs, lai es spētu viņu maldināt: tiklīdz es aizvēru durvis, izdzirdēju kliedzienu un drausmīgu baiļu pilnu saucienu: — Neej prom! Es te nepalikšu! Nepalikšu!

Nograbēja durvju bulta: bērnam neļāva aizskriet. Es sēdos Minnijai mugurā un palaidu poniju riksīšiem; ar to mans īstais aizbildniecības laiks arī beidzās.

Divdesmit pirmā nodaļa

GROTI todien bija tikt galā ar mazo Katiju: viņa uzmodās lieliskā omā, gribēja redzēt brālēnu un uzņēma ziņu par tā aizbraukšanu ar tik karstām asarām un žēlabām, ka Edgaram pašam vajadzēja meiteni mierināt.

apgalvojot, ka puisēns drīz atgriezīsies; viņš gan plebilda: «Ja man izdosies viņu dabūt,» — bet izredžu nebija nekādu. Solījums Katijai bija vājš mierinājums, laiks toties izrādījās stiprāks. Un, kaut arī viņa apjautājās šad un tad tēvam, kad īšteni Lintons atbrauks, zēna vaibsti meitenes atmiņā bija izbālējuši tik ļoti, ka viņa puisēnu vairs nepazina, kad ar to atkal satikās.

Kad man gadījās Gimmertonā sastapt Hitklifa saimniecības vadītāju, es mēdzu apvaicāties, kā klājas viņu mazajam kungam; jaunais Lintons dzīvoja no visas pasaules gandrīz tikpat noslēgtu dzīvi kā Katija, un neviens to nekad neredzēja. No ekonomes uzzināju, ka veselība tam joprojām vārga un pats visai mājai apnīcis. Viņa stāstīja, ka misteram Hitklifam tas acīm redzot riebjoties ar katru dienu vairāk, kaut gan viņš cenšoties to slēpt, viņam derdzoties pat puisēna balss, un viņš vispār nespējot nosēdēt kopā ar dēlu vienā istabā kaut pāris mirkļu. Viņi reti sarunājās: Lintons mācās uzdoto un pavada vakarus mazajā istabiņā, ko «Kalnu Aukās» sauc par viesistabu, vai guļ gultā visu dienu, jo arvien saaukstējas un klepo, mūžīgi cīnās ar iesnām, sāpēm un daždažādām kaitēm.

— Visā savā mūža neesmu redzējusi bailīgāku cilvēku par viņu, — sieviete piebilda, — un nevienu, kurš tā rūpētos par sevi. Tiklīdz es vakaros atstāju logu atvērtu britiņu ilgāk, viņš sāk: es viņu nogalināšot! Nogalināšot — nakts gaisa svaigā vēsma! Un pašā vasaras vidū viņam kamīnā vajadzīga uguns; bet Džozefa pīpīte — tā viņam ir inde; un viņš jābaro arvien ar saldumiem, kārumiem un jādzirdī vienmēr ar pienu — pienu bez gaļa, — bet gar to, ko mēs ēdam ziemā, viņam nav daļas. Ietinies savā kažokādas mētelī, sēž atzveltņa krēslā pie kamīna, un turpat rovi atrodas grauzdētas maizītes un tēja vai kāda cita vira, ko pie-

dzert klāt; un, ja Hertons iežēlodamies nāk pakavēt viņam laiku — Hertons, kaut arī ir rupjš, nav ļauns, — tad, ticiet man, puikas katru reizi šķiras: viens lamādamies un otrs brēkdams. Ticu, ja Lintons nebūtu paša dēls, Hitklifs ar baudu noskatītos, kā Hertons to pamatīgi samizo; un esmu pārliecināta, ka viņš būtu gatavs puiku izmest ārā pa durvīm, ja zinātu kaut pusi no tā, kā tas sevi žēlo. Taču kungs šādā kārdinājumā nekritis: viņš reti ieiet viesistabā, un, ja Lintons sāk savus kumēdiņus dižistabā, kur kungs sēž, viņš to tūlīt sūta augšā.

Pēc šiem nostāstiem es nopratu, ka mazais Lintons, neatradis nevienā cilvēkā līdzjūtību pret sevi, izvērties par patmīlīgu, nejauku radījumu, ja nav bijis tāds no laika gala. Mana interese pret zēnu, dabiski, atslāba, lai gan jutu līdzī tū liktenim un vēlējos, kaut to būtu atstājuši mums. Mistars Edgars mudināja mani ievākt ziņas par zēnu: kungs, manuprāt, daudz domāja par māsasdēlu un labprāt būtu uzņēmis jebkuru risku, lai to redzētu. Reiz viņš man lika pajautāt ekonomei, vai Lintons kādreiz iet uz ciematu. Viņa atbildēja, ka puišs tur bijis tikai divas reizes jāšus tēva pavadībā un abas reizes pēc tam čikstējis vairākas dienas, apgalvodams, ka jūtoties gluži salauzts. Šī ekonomē aizgāja, ja atmiņa mani neviļ, divus gadus pēc Lintona ierašanās «Kalnu Aukās»; tās vietā nāca cita, kuru es toreiz nepazinu. Viņa tur dzīvo vēl tagad.

«Strazdos» dienas ritēja parastā patīkamā gaitā līdz mis Katijas sešpadsmitajam dzīvības gadam. Viņas dzimšanas dienu mēs nekad neatzīmējām ar liksmībām, jo tā bija arī manas netaiķa kundzes nāves diena. Meitenes tēvs aizvien šo dienu pavadīja vientulībā savā kabinetā un tikai krēslā aizstaigāja uz Gimmertonas kapsētu, kur bieži palika pāri pusnaktij. Tāpēc Katrīnai vajadzēja izklaidēties, kā pati mācēja. Togad divdesmi-

tais marts bija saulaina un pavasarīga diena, un, tiklīdz Edgars bija aizgājis, jaunā pavēlniece, saposusies pastaigai, nonāca lejā un teica, ka gribot aizstalgāt kopā ar mani līdz tīreļa malai: tēvs esot to atlāvis, ja vien tālu neaizklīstam un pēc stundas esam mājās.

— Tāpēc pasteidzies, Ellen! — viņa sauca. — Vai zini, uz kuriem iesim? Turp, kur apmetušās purvu irbes: man gribas redzēt, vai viņas jau savijušas ligzdas.

— Tas taču droši vien diezgan tālu, — es iebildu, — tās nemēdz vīt ligzdas tīreļa malā.

— Taču nē, — viņa atbildēja, — mēs ar tēti jau tur bijām, pavisam tuvu.

Es uzliku aubi un gāju, neko sevišķi vairs negudrodama. Katija aizkrēja man pa priekšu, atskrēja atpakaļ un atkal aizskrēja kā jauns kurts; sākumā es ar lielu patiku klausījos cīruļu treļļos, kas atskanēja te tālumā, te atkal pavisam tuvu, un priecājos par saules maigo, silto gaismu; vērodama Katiju, savu luteklīti un daiļaviņu, priecājos par viņas zeltainajām matu cirtām, kas pakausi plivinājās, par sārtajiem vaidziņiem, kas ziedēja mīlīgi un svaigi kā meža rozes, un viņas acīm, kas dzirkstīja neapēnotā priekā. Toreiz viņa bija laimīgs radījums un īsts eņģelis. Zēl, ka viņa nevarēja būt apmierināta.

— Bet kur ir jūsu irbes, mis Katija? — es jautāju. — Nu mums vajadzētu būt klāt: «Strazdu» parka robeža jau tālu aiz mums.

— Ak, mazu gabaliņu tālāk, pavisam mazu, Ellen, — skanēja viņas nomainīgā atbilde. — Uz kāp šai kalniņā, tad ej tālāk pa nogāzi, un, kamēr tu nonāksi otrā pusē, es jau būšu iztraucējusi putnus.

Taču te bija tik daudz kalniņu un nogāžu, kur kāpt un nokāpt, ka es beidzot sāku pagurt un teicu, ka laiks apstāties un atgriezties. Es viņu sauca, jo viņa bija aizskrējusi man lielu gabalu priekšā; viņa vai nu ne-

dzirdēja, vai arī nepievērsa uzmanību manām klaigām, tecēja tikai tālāk, un man gribot negribot vajadzēja viņai sekot. Beidzot viņa ienira kādā ieplakā, un, kad es meiteni atkal pamanīju, viņa bija par divām jūdzēm tuvāk «Kalnu Aukām» nekā savām mājām, un es redzēju divus vīriešus viņu apturam un biju pārliccināta, ka viens no tiem ir pats Hitklifs.

Katija bija pieķerta laupīšanā vai vismaz irbju ligzdu meklēšanā. Kalnājs te piederēja Hitklifam, un nu viņš malu mednieci rāja.

— Nevienu neatradu un nevienu neesmu izpostījusi, — meitene taisnojās, kad es nonācu pie viņiem, un rādīja atvērtās plaukstas, kā apstiprinādama savu vārdu patiesību. — Nekā negribēju ņemt, bet tētis stāstīja, ka ligzdiņu te ļoti daudz, un man gribējās paskatīties oliņas.

Hitklifs pavērās manī ar ļaunu smaidu, kas rādīja, ka viņš pazīst aizturēto un tātad labvēlības tai nav ko gaidīt, un apjautājās, kas ir šis «tētis».

— Mistars Lintons no «Strazdiem», — viņa atbildēja. — Es jau tā domāju, ka nezināt, kas es esmu, cītādi jūs ar mani tā nebūtu runājis.

— Jūs tātad domājat, ka tētis ir ļoti cienījams un godājams? — viņš sarkastiski izmeta.

— Bet kas jūs esat? — jautāja Katija, ziņkārīgi vērdamās viņā. — Šo vīrieti es jau reiz redzēju. Vai tas ir jūsu dēls?

Viņa pameta ar galvu uz Hertonu, Hitklifa pavadoni, kurš nekā cita nebija iemantojis, vienīgi kļuvis lielāks un spēcīgāks pa šiem diviem gadiem; viņš izskatījās tikpat lempīgs kā senāk.

— Mis Katija, — es iejaucos. — Mēs jau pastaigājamies trīs stundas norunātās vienas vietā. Mums nūdien jādodas atpakaļ.

— Nē, šis vīrieti nav mans dēls, — atbildēja Hit-

klifs, mani atvairīdams. — Bet dēls man ir, un jūs viņu arī agrāk esat redzējusi, un, kaut jūsu aukle steidzas, viņai gluži tāpat kā jums derētu mazliet atpūsties. Vai jūs neapietu šo viršu kalniņu un neienāktu manā namā? Atpūtušās jūs ātrāk sasniegsiet savas mājas, un pie manis jūs uzņems ļoti viesmīlīgi.

Es pačukstēju Katrīnai, ka viņa nekādā ziņā nedrīkst pieņemt uzaicinājumu: par to nevar būt ne runas.

— Kāpēc? — viņa jautāja skaļi. — Esmu nogurusi no skraidīšanas, un zālē rasa: te es sēdēt nevaru. Iesim, Ellen! Turklāt viņš saka, es esot redzējusi viņa dēlu. Viņš, manuprāt, maldās, bet varu iedomāties, kur viņš dzīvo: tajā muižas ēkā, kur es iegriezos, nākdama no Penistonas klints. Vai tā ir?

— Tā ir. Nāc, Nellij, nerunā — viņai būs īsts iepriecinājums ienākt mūsu mājā. Herton, ej pa priekšu ar meiču. Tu nāksi ar mani, Nellij!

— Nē, uz jūsu mājām viņa neies, — es kļiedzu, pūlēdamās atbrīvot savu roku, kuru viņš bija satvēris; bet meitene jau atradās gandrīz pie pašiem vārtiem, skriešus apskrējusi pa taku apkārt kalnam. Norikotais pavadonis nemaz netīkoja meiteni pavadīt: ceļmalā viņš aizmetās sānis un pazuda.

— Mister Hitklif, tas ir ļoti slikti, — es turpināju, — jūs pats zināt, ka laba nodoma jums nav. Tur viņa redzēs Lintonu un visu izstāstīs, tiklīdz būsīm mājās; un vaina kritīs uz mani.

— Es gribu, lai viņa redz Lintonu, — Hitklifs atbildēja. — Puika šais dienās izskatās labāk, un bieži tas neder rādīšanai. Mēs pierunāsim meiteni šo ciemošanos turēt slepenībā; kāds tad tur ļaunums?

— Ļaunums tāds, ka viņas tēvs mani ienīdīs, kad uzzinās, ka atļāvu viņai ieiet jūsu mājā; un esmu pārliecināta, ka, pamudinot meiteni to darīt, jums ir ļauns nolūks, — es atbildēju.

— Man ir pavisam godīgs nolūks. Es tev atklāšu tā mērķi, — viņš atteica. — Panākt, lai brālēns un māsiņa iemīlas un apprecas. Es rīkojos ļoti cēlsirdīgi attiecībā pret tavu kungu: viņa knīpai nav cerības uz mantojumu, bet, atbalstot manu vēlēšanos, viņa kā Lintona līdzmantiniece uzreiz būtu materiāli nodrošināta.

— Ja Lintons nomirtu, — es atbildēju, — un viņa dzīvība karājas mata galiņā, mantiniece būtu Katrīna.

— Nē, nebūtu vis, — viņš atbildēja. — Testamentā nav noteikumu, kas to nodrošina: dēla īpašumus mantotu es, bet, lai izvairītos no mantojuma apstrīdēšanas, vēlos viņu laulību un esmu nolēmis to panākt.

— Un es esmu nolēmusi, ka mēs ar Katrīnu nekad vairs nenāksim māju tuvumā, — es attraucu, kad mēs sasniedzām vārtus, kur mis Katīja mūs gaidīja.

Hitklifs lika man nomierināties un, aiziedams mums pa priekšu pa aleju, steidzās atvērt durvis. Mana jaunā lēdija vairākkārt nolūkojās viņā, kā nespēdama lāgā saprast, ko par viņu domāt; bet nu viņš smaidīja, notverdamas meitenes skatienu, un klusināja balsi, kad ar to runāja; un es biju pietiekami liela muļķe, iedomādamās, ka atmiņas par Katījas māti spētu atturēt viņu darīt meitenei pāri. Lintons stāvēja pie kamīna. Viņš bija pārnācis no pastaigas pa laukiem, jo galvā viņam bija cepure, un sauca Džozefu, lai tas atnes sausus apavus. Zēns bija ļoti gara auguma savam vecumam, jo viņam trūka tikai dažu mēnešu no pilniem sešpadsmit gadiem. Viņa vaibsti bija joprojām glīti un acu skatiens un ģimītis veselīgāks, nekā to atcerējos, kaut arī šis košums bija tikai īslaicīgi pavasara saules un dziedinoša gaisa izraisīts.

— Nu, kas tas ir? — jautāja misters Hitklifs, uzrunādams Katīju. — Vai pazīstat?

— Jūsu dēls? — viņa neticīgi jautāja, domīgi ļaudama skatīenam slīdēt no viena uz otru.

— Jā, — Hitklifs atbildēja, — bet vai šī ir pirmā reize, kad jūs viņu redzat? Padomājiet! Ak! Ir gan jums īsa atmiņa. Linton, vai tu nepazīsti māsīcu, kuras dēļ tu mūs visus nomocīji, gribēdams to satikt?

— Ko, Lintons! — iesaucās Katija, kura izdzirdusi šo vārdu, iedegās priecīgā pārsteigumā. — Vai tas ir mazais Lintons? Viņš taču garāks par man! Tu esi — Lintons?

Jauneklis panāca pretī un nosauca savu vārdu. Katija viņu sirsnīgi noskūpstīja, un jaunieši raudzījās viens otrā, brīnīdamies par pārmaiņām, kas laika plūdumā viņos bija notikušas. Katrīna bija pilnīgi izaugusi, viņas stāvs bija spēcīgs un slaidis, lokans un vingrs, un viņas izskats deva dzīvību un veselību. Lintona āriene un kustības bija gurdī glēvas un augums ārkārtīgi tievs, bet zēna manieres bija tik piemīlīgas, ka mīkstināja šos trūkumus un padarīja viņu diezgan pievilcīgu. Apveltījusi Lintonu ar neskaitāmiem bērnišķīgiem glāstiem, māsīca piegāja pie mistera Hitklifa, kurš stāvēja durvīs, dalīdams savu uzmanību starp istabā notiekošo un to, kas atradās ārpus tās, pareizāk sakot, izlikdamies vērojam to, kas norisinājās ārpusē, bet patiesībā redzēdams tikai to, kas notika tepat.

— Un jūs tātad esat mans tēvocis! — viņa iesaucās, paceldamās pirkstgalos, lai to apskautu. — Man tūlīt likās, ka jūs man patīkat, kaut arī jūs sākumā bijāt dusmīgs. Kāpēc jūs nekad neatnākt ar Lintonu uz «Strazdiem»? Dzīvot visus gadus tepat kaimiņos un ne reizīti mūs neapciemot — tas ir dīvaini: kāpēc jūs tā darījāt?

— Vienu laiku es turp gāju pārāk bieži, jūs vēl nebijāt dzimusi, — viņš atbildēja. — Taču... velns parāvis! Ja jums nav kur likt skūpstus, dodiet tos Lintonam: man dāvāti, tie ir lieki izšķērdēti.

— Nejaukā Ellena! — iesaucās Katrīna, pieskrie-

dama man klāt un apveltīdama mani ar brāzmainiem glāstiem. — Ļaunā Ellena! Atturēt mani, lai nenāku iekšā! Bet turpmāk es atstaigāšu šurp katru rītu, vai drikstu, tēvoc? Un dažreiz atvedīšu arī tēti. Vai jūs priecāsities par mums?

— Protams, — atbildēja tēvocis, slikti nomākdams grimasi, ko izraisīja doma par šiem viņam līdz derdzīgumam pretīgajiem ciemiņiem. — Bet pagaidiet, — viņš turpināja, pagriezies pret meiteni. — Es pārdomāju un nācu pie slēdziena, ka labāk pateikšu jums patiesību! Misteram Lintonam ir savi aizspriedumi pret mani: mēs kādreiz dzīvē kristīgam cilvēkam nepieļaujami nežēlīgi sastrīdējāties, un, ja jūs viņam ieminēsities par ciemošanos šeit, viņš jums aizliegs pavisam šurp nākt. Tāpēc jums par to nav jārunā, ja gribat apciemot brālēnu; nāciet, kad jums tik, bet nerunājiet par to.

— Kāpēc jūs sastrīdējāties? — jautāja Katrīna galīgi sašļukusi.

— Viņam šķita, ka esmu par nabagu apprecēt viņa māsu, — atbildēja Hitklifs, — un jutās apbēdināts, kad tā kļuva mana sieva: tas aizskāra viņa lepnumu, un viņš man nekad nepiedos.

— Tas ir netaisni! — ieteicās jaunā lēdija. — Kādreiz es viņam to pateikšu. Bet Lintonam un man nav daļas gar jūsu strīdu. Es šurpu vairs nenākšu! Lai viņš nāk uz «Strazdiem».

— Man tas pārāk tālu, — nomurmināja brālēns, — četras jūdzes kājām... mani iedzīs kapā. Nē, atnāciet jūs šad un tad šurp, mis Katija, ne jau katru rītu, bet vienu vai divreiz nedēļā.

Tēvs uzmeta dēlam dziļa nicinājuma pilnu skatienu.

— Baidos, Nellij, ka manām pūlēm nebūs panākumu, — Hitklifs man čukstēja. — Mis Katrīna, kā mikstpēdiņš meiteni sauc, drīz sapratīs, cik puika ir vērts, un sūtīs viņu pie velna. Ak, ja tas būtu Her-

tons!... Vai tu arī zini, ka manas domas divdesmit reizes dienā aizklist pie Hertona, lai cik pazemots tas arī ir! Es būtu iemilējis šo puisi, ja tas būtu kāds cits. Bet no meitenes mīlestības viņš, manuprāt, pasargāts. Es viņu izspēlēšu pret savu lempu, ja tas nesāks kustēties. Pēc manām domām, tas nez vai novilks dzīvi līdz astoņpadsmit gadiem. Lai velns parauj šo nīkuli! Viņš norūpējies par savām kājām, žāvē tās un uz meiteni pat nepaskatās, Linton!

— Jā, tēvs? — zēns atsaucās.

— Vai tev nav nekā ko māsiņai parādīt? Kaut trusišus vai bezdelīgu ligzdiņu. Aizej ar viņu uz dārzu, kamēr nesi apmainījis apavus, aizej uz stalli, parādi savu zirgu.

— Bet vai jūs labāk nepasēdētu tepat? — Lintons uzrunāja viešņu tādā balsī, kas rādīja, ka viņš negrib vēlreiz iet ārā.

— Nezinu, — viņa atbildēja, uzmezdama ilgu pilnu skatienu durvīm, acīm redzot labprāt vēlēdamās kaut ko darīt.

Lintons palika sēžot, iegrozdāmie vēl tuvāk ugunij. Hitklifs piecēlās, izgāja virtuvē un no turienes pagalmā, kur pasauca Hertonu. Hertons atsaucās, un abi drīz atkal ienāca. Jauneklis bija nomazgājies, ko varēja redzēt pēc sasārtušajiem vaigiem un slapjiem matiem.

— Jā, es *jums*, tēvoc, kaut ko pajautāšu, — mis Katiņa iesaucās, atcerēdamās ekonomes vārdus, — šis taču nav mans brālēns, vai ne?

— Ir gan, — atbildēja Hitklifs, — viņš ir jūsu mātesbrāļa dēls. Vai viņš jums nepatīk?

Katrīna apmuls.

— Vai viņš nav skaists puišis? — tēvocis turpināja.

Mazā nebēdne pacēlās uz pirkstu galiem un iečukstēja Hitklifam atbildi ausī. Viņš iesmējās, Hertons sadrūma; es nopratu, ka jauneklis ļoti jūtīgi uztver iedo-

«nāto pret sevi vērsto nicinājumu un acīm redzot neskaidri apjauš savu mazvērtīgumu. Bet viņa kungs — vai aizbildnis — izklīdināja mākonī, iesaukdamies:

— Tu patīc labāk par mums visiem, Herton! Viņa saka, ka tu... kā viņa teica? Nu, vārdu sakot, kaut ko ļoti glaimojošu. Lūk kā! Ej pastaigājies ar viņu pa muižu. Un pielūko, uzvedies kā džentlmenis. Nerunā rupjus vārdus un nevalbi acis, kad lēdija uz tevi neskatās, un nenovērsies, kad viņa to dara. Bet, kad tu ko saki, izrunā vārdus lēnām un nebāz rokas kabatās. Bet nu ej, izklaidē viņu, cik patīkami proti.

Viņš noskatījās nopakaļus jauniešiem, kad tie pagāja garām logiem. Ernšovs bija novērsis seju no savas ceļabiedrenes. Šķita, ka viņš pēti pazīstamu ainavu ar svežzemnieka vai mākslinieka interesi. Katrīna šad un tad uzmeta jauneklīm šķelmīgu skatienu, kurā nebūt neatspoguļojās sajūsma. Tad viņa savu uzmanību pievērsa citam, meklējama kaut ko, kas viņai pašai būtu interesants, un vieglu, raitu soli gāja pa priekšu, tralīnādama dziesmiņu, lai aizvietotu sarunas trūkumu.

— Nu es viņam saistīju mēli, — piezīmēja Hitklifs.
— Pūsis visu laiku neuzdrošināsies izrunāt ne vārda! Nellij, vai tu atceries mani šai gadu — nē, vēl dažus gadus jaunāku. Vai es kādreiz izskatījos tik muļķīgs, tik «apstulbots», kā mēdz teikt Džozefs?

— Daudz sliktāk, — es atbildēju, — tāpēc, ka jūs piedevām bijāt arī īgnis.

— Nevaru nopriecāties par viņu, — tas balsī prātoja tālāk. — Viņš attaisno manas cerības. Ja viņš jau no dzimšanas būtu muļķis, tad es neizjustu ne pusi šī prieka. Bet viņš nav muļķis, un es spēju just līdzī katram viņa pārdzīvojumam, izjutu kādreiz visu to pašu. Es, piemēram, ļoti smalki zinu, kā viņš pašreiz cieš, taču tas ir tikai turpmāko ciešanu sākums. Un viņš nekad nespēs izkļūt no tumsības un neziņas bezdibeņa.

Es viņu turu savās rokās daudz stingrāk, nekā mani turēja viņa nelietis tēvs, un esmu viņu nospiedis vēl zemāk, jo Hertons dižojas ar savu neaudzinātību. Visu, kas cilvēku paceļ pār dzīvnieku, es iemācīju viņam nicināt kā vājumu un muļķību. Vai tu nedomā, ka Hindlijs lepotos ar savu dēlu, ja varētu to redzēt? Varbūt tāpat kā es ar savējo? Taču te, lūk, ir starpība: viens ir zelts, ko lieto bruģakmenim, otrs — uzspodrināta alva, ko grib iemānīt par sudrabu. *Manējā* nav nekā vērtīga; tomēr man ir iespējas likt attīstīties šim nabaga radījumam, cik tālu tas spēj. *Viņa* dēlam bija lieliskas dotības, un tās ir zudušas: kļuvušas gluži nederīgas. *Man* nav nekā ko nožēlot, *viņam* toties vairāk, ko es zinu labāk par jebkuru citu. Un turklāt labākais par visu ir tas, ka Hertons man šausmīgi pieķēries! Tev jāpiekrit, ka te nu es esmu Hindliju pārtrumpojis. Ja mirušais nelietis spētu uzcelties no kapa, lai sodītu mani par viņa atvasei nodarīto ļaunumu, es uzjautrinātos, redzot tikko pieminēto atvasīti tūdaļ tam sadodam par to, ka tas uzdrošinājies aizskart vienīgo draugu, kas viņam ir pasaulē!

To iedomādamies, Hitklifs smējās sātāniskiem smiekliem. Es neatbildēju neko, jo redzēju, ka viņš to arī negaida. Pa to laiku Lintons, kas sēdēja pārāk tālu no mums, lai dzirdētu sarunu, kļuva acīm redzami nemierīgs — varbūt nožēlodams, ka, bailodamies mazliet nogurt, laupījis sev Katrīnas sabiedrību. Tēvs redzēja zēna acis satraukti šaudāties uz loga pusi, bet roku nedroši tveram cepuri.

— Celies vien augšā, sliņķīt! — Hitklifs iesaucās liekuļotā sirsnībā. — Joz viņiem pakaļ! Viņi pašreiz iet gar bišu dārza stūri.

Lintons saņēma dūšu un šķīrās no kamīna. Logs bija atvērts, un, kad viņš izgāja ārā, es dzirdēju Katiju jautājam nerunīgajam pavadonim, ko nozīmē uzraksts

vir durvīm. Hertons pacēla acis un kasiņa pakausi kā gatavai muļķis.

— Kāds sasodīts raksts, — viņš atbildēja. — Es to nevaru izlasīt.

— Nevari izlasīt? — iesaucās Katrīna. — Izlasīt es varu pati: tas ir angļiski. Bet es gribu zināt, kāpēc tas te ir.

Lintons iekīķinājās, tā bija pirmā jautrības izpausme no viņa puses.

— Viņš nepazīst pat sava vārda burtus, — tas teica māsīcai. — Vai jūs varat ticēt, ka iespējams tāds muļķis?

— Vai viņam galvā viss kārtībā? — mis Katija nopietni jautāja. — Vai arī viņš vienkārši ir... jucis? Es divas reizes viņam to jautāju, un abas reizes viņš blenza manī tik stulbi, ka domāju, viņš mani nesaprata. Un droši vien arī es diez vai saprotu viņu.

Lintons atkal iesmējās un zobojōši paskatījās uz Hertonu, kurš, kā man šķita, šobrīd patiešām neko lāgā neaptvēra.

— Citas vainas te nav kā tikai slinkums. Vai ne, Ernšov? — viņš jautāja. — Mana māsīca domā, ka tu esi plānprātis. Te nu tu redzi, kas iznāk no tā, ka tu nīsti «urbšanos grāmatā» — kā tu pats saki. Vai tu, Katrīn, ievēroji viņa drausmīgo jorkšīriešu izrunu?

— Bet kur tad labums, velns parāvis, no šīs «urbšanās grāmatā»? — izgrūda Hertons, kurš ierastajam sarunas biedram ātrāk atrada atbildi. Viņš vēl gribēja turpināt, taču abi jaunieši izspurdza jautros smieklos: manu aušīgo lēdiju sajūsmināja atklājums, ka viņa Hertona dīvaino runas veidu varēja pārvērst par uzjautrinājuma priekšmetu.

— Bet kāds labums katrā teikumā pieminēt velnu? — ķīķināja Lintons. — Tētis tev pavēlēja nerunāt rupjus

vārdus, bet tu bez tiem muti nespēj atvērt. Centies uzvesties kā džentlmenis, nu pacienties!

— Ja tu nebūtu vairāk skuķis nekā puika, tad es tevi, nožēlojamais riebekli, tūlīt notriektu gar zemi! — aizkaitinātais lauku puisis aizejot atcirta, pie kam viņa seja kvēloja aiz dusmām un aizvainojuma, jo viņš apzinājās, ka tiek apsmiets, un nezināja, kā to atmaksāt.

Misters Hitklifs, kurš bija dzirdējis šo sarunu tikpat labi kā es, nosmīnēja vien, kad redzēja Hertonu aizejam, taču tūdaļ uzmēta neizsakāmi nicīgu skatienu vīzdegunīgajam pāritim, kas vēl plāpādami kavējās durvīs: puisēns, aizrautīgi aprunādams Hertona trūkumus un kļūdas un stāstīdams jokus par tā neveiksmēm, un meitene, smiedamās par zēna augstprātīgo, naidīgo valodu, neapzinādamās, kādu ļaunumu viņi izrādīja. Es sāku Lintonu drīzāk neieredzēt, nekā žēlot un zināmā mērā pat attaisnot viņa tēvu, kas viņu ne visai augstu vērtēja.

Mēs palikām līdz pēcpusdienai: ātrāk man neizdevās Katiju aizvilkt, bet, par laimi, mans kungs nebija izgājis no savas istabas un nebija pamanījis mūsu ilgo prombūtni. Atceļā es labprāt būtu pateikusi savu spriedumu par šiem ļaudīm, kurus mēs tikko bijām atstājušas, bet viņa bija iedomājusies savā prātā, ka es iztuos aizspriedumaini pret viņiem.

— Ak tā! — viņa iesaucās. — Tu nostājies tēva pusē. Ellen, tu spried vienpusīgi, es zinu, citādi tu taču nebūtu mānījusi mani tik daudzus gadus, ka Lintons dzīvo tālu prom no šejienes. Es patiešām esmu ļoti dusmīga, bet es arī esmu tik priecīga, ka nespēju dusmoties. Bet tu nedrīksti neko sliktu teikt par manu tēvoci: tas ir mans tēvocis, atceries; un es sarāšu tēti tāpēc, ka viņš ar to sastrīdējies.

Tā viņa runāja vienā laidā, līdz es atmetu mēģinājumu pārliecināt viņu par savu alošanos. Tovakar viņa

nekā neieminējās par šo apciemojumu «Kalnu Aukās», jo misteru Lintonu neredzēja. Bet nākamajā dienā, man par nepatīkšanu, viss nāca gaismā; un tomēr es sevišķi nebēdājos, jo nodomāju: pienākums brīdināt meiteni vainagosies lielākiem panākumiem, ja tas gulsies uz Lintona pleciem, nekā ja to uzņemtos es. Bet viņš bija pārlieku kautrīgs, lai minētu pietiekami pamatotus iemeslus, kāpēc viņš vēlas, lai meita izvairās no saiešanās ar «Kalnu Auku» ļaudīm, bet Katija gribēja, lai katram aizliegumam, kas stājās pretī viņas izlutinātajām iegribām, būtu nopietni iemesli.

— Tēti, — viņa pēc labrīta padošanas tūlīt iesaucās, — uzmini, ko es vakar, pastaigājoties pa tīreli, satikuh Ak tēt, tu nobijies! Tu nedarīji pareizi, vai ne? Es to redzēju... bet paklausies, un tu dzirdēsi, kā es visu uzzināju par tevi un Ellenu, kura ir ar tevi uz vienu roku un kura arvien izlikās mani žēlojam, kad es jutos tik vīlusies pēc Lintona aiziešanas un turpināju cerēt, ka viņu atkal redzēšu.

Meitene atklāti izsāstīja par savu pastaigu un tās sekām, un kungs neteica neviena vārda, kaut arī uzmeta ne vienu vien pārmetuma pilnu skatienu man. Tad viņš meiteni pieklāva sev klāt un jautāja, vai viņa arī zino, kāpēc tas viņai noslēpis, ka Lintons atrodas tepat tuvu kaimiņos. Vai viņa domā, ka viņš viņai aizliegtu prieku, ja to varētu baudīt bez briesmām?

— Tu to darīji tāpēc, ka ienīsti misteru Hitklifu, — viņa atbildēja.

— Tu tātad domā, ka es rēķinos vairāk ar savām jūtām nekā ar tavējām, Katij, — viņš teica. — Nē, tas notika nevis tāpēc, ka es ienīstu Hitklifu, bet gan tāpēc, ka viņš ienīst mani. Viņš ir velnišķīgs cilvēks, kuram bauda sāpināt un iznīcināt tos, kurus viņš ienīst, tiklīdz tie paši viņam sagādā vismazāko iespēju to darīt. Es zināju, ka tu nevarētu turpināt pazīšanos ar brālēnu,

nenonākot saskarē ar Hitklifu, un es arī zināju, ka viņš tevi manis dēļ nicinās; tāpēc es tevis pašas labā un nevis cita iemesla pēc rūpējos, lai tu Lintonu vairs nesatīktu. Es biju domājis tev kādreiz visu to paskaidrot, kad tu kļūtu mazliet vecāka, un man ir žēl, ka esmu to atlicis.

— Bet misters Hitklifs bija gluži laipns, tēt, — iemīnējās Katrīna, vēl nemaz nejudamās pārliccināta, — un *viņam* nekas nav pretī, ka mēs satiekamies; viņš man teica, ka es varot nākt pie viņiem, cik bieži gribot, tikai lai nesakot to tev, tāpēc ka tu esot ar viņu sastrīdējies un negribot viņam piedot, ka viņš apprecējis krustmāti Izabellu. Un to tu negribi. Tātad vainīgs esi *tu*; viņš vismaz atļauj *mums* draudzēties — Lintonam un man, bet tu ne.

Redzēdams, ka Katrīna netic viņa vārdiem par tēvoča ļauno dabu, kungs īsumā pastāstīja meitai, kā Hitklifs izturējies pret Izabellu un kādā ceļā «Kalnu Aukas» nokļuvušas tā īpašumā.

Kungs nespēja ilgi kavēties pie šī temata, jo, kaut arī maz par to runāja, pret savu toreizējo ienaidnieku izjuta joprojām to pašu šausmu pilno riebumu, kas bija pārņēmis viņa sirdi pēc misis Lintonas nāves. «Viņa vēl šodien varētu dzīvot,» viņš aizvien sarūgtināts nodomāja, «ja nebūtu bijis Hitklifa,» — un Lintona acīs Hitklifs bija slepkava. Mis Katiju, kas nepazina nekāda ļaunuma, izņemot pašas sīkos nodarījumus, nepaklausību, netaisnu izturēšanos vai pārsteidzīgas dusmas, kas izrietēja no viņas dabas un neapdomības un jau tai pašā dienā tika nožēlotas, — pārsteidza šāds rakstura ļaunums, kas varēja gadiem ilgi perināt un glabāt atriebības domas sirdī un bez nožēlas lūkoties, lai tā nodomi piepildītos. Viņu, kā šķita, tik dziļi satrauca un biedēja sada gluži nepazīstama cilvēka rakstura īpašība — tik pretrunīga visai viņas līdzšinējai pieredzei un priekšsta-

tiem, ka misteram Edgaram likās nevajadzīgi tālāk risināt šo tematu. Viņš tikai piebilda:

— Tagad tu, mīlulīt, pati sapratīsi, kāpēc es gribu, lai tu vairies Lintona un viņa ģimenes, bet tagad ej parolaļāties un papriecāties un nedomā vairs par viņiem.

Katrīna nomulēja tēvu un, kā arvien, mierīgi nosēdēja pāris stundu pie savām mācībām. Pēc tam viņa kopā ar tēvu apstaigāja muižu, un diena aizritēja gluži tāpat kā parasti. Bet vakarā, kad meitene jau bija savā istabā un es tur iegāju, lai palīdzētu viņai noģērbties, atradu viņu raudam, pie gultas ceļos nometušos.

— Kauns, kauns, muļķa bērns! — es iesaucos. — Ja jums būtu patiešām nopietnas bēdas, jūs kautrētos izliet kaut vienu asaru šīs mazās domstarpības dēļ. Jūs nekad neesat izjutusi pat ēnu no patiesām skumjām, mī Katrīna. Iedomājieties kādu brīdi, ka kungs un es būtu nomiruši un jūs palikusi viena pasaulē: kā tad jūs justos? Salīdziniet to, kas šodien notika, ar šādu nelaimi un esiet pateicīga par draugiem, kas jums ir, un nekārojiet citus.

— Es neraudu sevis dēļ, Ellen, — viņa atbildēja, — es raudu Lintona dēļ. Tagad viņš cer rītdien mani atkal redzēt un būs ļoti vilies, viņš gaidīs mani, bet es nenākšu!

— Muļķības, — es atteicu, — vai jums liekas, ka viņš jums veltī tikpat daudz domu, cik jūs viņam? Vai viņam nav Hertona sabiedrības? Neviens pats no simt cilvēkiem neraudātu, pazaudējot radnieku, kuru viņš vispār tikai divreiz redzējis. Lintons visu sapratīs un vairs nedomās par jums.

— Bet vai es viņam drīkstu uzrakstīt vēstulīti un pateikt, kāpēc nenāku, — viņa jautāja pieceldamās, — un aizsūtīt grāmatas, kuras apsoliju? Viņa grāmatas nav tik skaistas kā manējās, un viņš tās tik ļoti vēlējas,

kad stāstīju viņam, cik tās interesantas. Vai drīkstu, Ellen?

— Nē, protams, nē! — es noteikti atbildēju. — Viņš rakstītu atkal jums, un tad šai rakstīšanai vairs nebūtu gala. Nē, mis Katrīna, šī pazīšanās galīgi jāizbeidz, tētis to sagaida no jums, un es raudzīšos, lai tas notiktu.

— Bet kā maza vēstulīte... — Katija atsāka ar lūdzošu seju.

— Mierā! — es viņu pārtraucu. — Nemaz nesāksim ar jūsu mazajām vēstulītēm. Ejiet gultā!

Katija uzmeta man ļoti nerātņu skatienu, tik nerātņu, ka es viņu nemaz negribēju noskūpstīt, sacīdama ar labu nakti. Es viņu apsedzu un ļoti aizvainota aizvēru durvis; pusceļā es to nožēloju un klusu atgriezās, un ko es redzēju? — Mis stāv pie galda, baltu papīra lapu savā priekšā, turēdama rokā zīmuli, ko viņa, man ienākot, vainīgi noslēpa.

— Jūs neviena nedabūsiet, kas jums to aiznesīs, Katrīna, — es teicu, — ja jūs rakstīsiet; bet tagad es nodzēsīšu sveci.

Es nodzēsu liesmu ar «dzēšamo cepurīti», tai pašā brīdī saņemdama sitienu pa roku un aizkaitinātā balsi izgrūstu: «Ļaundare.» Tad es meiteni atkal pametu un viņa saīgusi aizbīdīja durvīm priekšā bultu. Vēstule tika uzrakstīta, un pūka, kas nāca no ciema pēc plēna, nogādāja to, kur vajadzēja; bet to es uzzināju tikai laiciņu vēlāk. Nedēļas aizritēja, un Katija atguva agrāko omu; bet viņai bija radusies dīvaina patika nolīst kāda vientuļā stūrī, un bieži, ja es negaidot nonācu viņās tuvumā, kad viņa lasīja, meitene satrūkās un pārlicās pār grāmatu, acīm redzot vēlēdamās to paslēpt, un es pamanīju spraucamies ārā no grāmatas lapām balla papīra malas. Viņa arī iemanījās agri no rīta nonākt lejā un grozīties pa virtuvi, it kā ko gaidīdama; un

vienā no bibliotēkas skapjiem viņai piederēja maza atvilktnīte, ap kuru tā varēja darboties stundām ilgi, aizejot sevišķi rūpīgi noglabādama slēdzeni.

Kādu dienu, kad viņa šo atvilktni kārtoja, es ievēroju, ka rotallietu un sīko rotu vietā, kas parasti tur bija glabājušās, tagad atradās salocītas papīra lapas. Manī radās ziņkāre un aizdomas, nolēmu uzvest skatienu viņas dīvainajiem dārgumiem; tāpēc es kādu vakaru, tiklīdz kungs un viņa bija mierīgi uzgājuši augšā, savu atslēgu starpā meklēju un arī atradu tādu, kas derēja viņas atvilktnī. Atvērusi atvilktni, es iebēru visu tās saturu priekšautā un aiznesu uz savu istabu, lai vaļīgākā brīdī apskatītu. Lai gan es jau to biju nojautusi, jutos tomēr ļoti pārsteigta, kad atklāju, ka tā bija plaša — šķietami gandrīz vai ikdienas — no Lintona Hitklifa saņemta korespondence: atbildes uz Katijas rakstītām vēstulēm. Ar agrākiem datumiem apzīmētās vēstules bija mulsas un īsas, pamazām tomēr pārvērsdamās par garām mīlestības vēstulēm, aušīgām, kā jau tas šajā vecumā gluži dabiski mēdz būt, lai gan šur un tur parādījās vārdi, kas, manuprāt, nāca no pieredzes bagātākiem avotiem. Dažas vēstules mani pārsteidza ar dīvaino kvēlo jūtu un nodrāzto frāžu mistrojumu; tās sākās sirsnīgi un nobeidzās ar pārspilētiem daiļvārdiem, kādus skolēns varētu rakstīt savai nereālajai iedomu mīļotajai. Vai šīs vēstules Katrīnu apmierināja, nezinu; man tās šķita nevērtīgs krāms. Kad biju izlasījusi no tām tik, cik uzskatīju par vajadzīgu, es tās, iesējusi kabatas drāniņā, noliku sānis, tukšo atvilktni atkal aizslēdzot.

Sekodama savai ieražai, jaunā lēdija agri no rīta nonāca lejā un iegāja virtuvē; es novēroju, ka viņa, zināmajam zēnam parādoties, piegāja pie durvīm, un, kamēr modere piepildīja puisēna kannu, Katrīna kaut ko iebāza viņa svārku kabatā, kaut ko citu no tās iz-

ņemdama. Es apmetu likumu ap dārzu un paliku gai-
dām ziņnesi, kas drosmīgi aizstāvēja viņam uzticēto
vēsti, kamēr mēs slīvēdamies izšlakstījām pienu. Man
tomēr izdevās viņam vēstuli atņemt, un, piedraudējama
zēnam ar nopietnām sekām, ja viņš nejozīs taisnā ceļā
prom uz māju, es paliku tepat pie žoga stāvam, iepa-
zidamās ar mis Katrīnas sacerējumu. Viņas vēstule
bija daudz vienkāršāka un daudz pārliecinošāka nekā
brālēna rakstītās, ļoti mīlīga un ļoti vientiesīga. Es
papurināju galvu un domīga atgriezās mājā. Tā kā
dienu bija drēgna, Katrīna nevarēja kavēt sev laiku,
klatņājot apkārt pa parku; tāpēc viņa, beigusi rīta mā-
cības, meklēja iepriecinājumu pie atvilktnītes. Viņas
tēvs sēdēja pie galda un lasīja, un es tīšām biju sākusi
darboties gar pāris atirušām logu aizkaru bārkstīm,
paturējama acīs Katrīnu un katru tās soli. Neviens
putniņš, atgriezdams izlaupītā ligzdā, ko bija atstājis
pilnu ar čivinošiem putnēniem, nebūtu vairāk izmisis,
spārnus plivinādams un bailīgi čiepstēdams, kā Katija
ar savu vienkāršo «aki!» un nupat vēl tik laimīgās sejas
nobālēšanu. Mistars Lintons pacēla acis.

— Kas noticis, mīlulīt? Vai tu sev ko nodarīji? —
viņš jautāja.

Tēva balss un acu skatiens Katrīnu pārliecīnāja, ka
viņš nebija viņas apslēptās mantas atradējs.

— Nē, tētil — viņa izdvesa. — Ellen, Ellen, uznāc
augšā, man nelabi.

Es paklausīju aicinājumam un kopā ar viņu izgāju.

— Ai Ellen, tu tās paņēmi, — meitene tūlīt iesāka,
nomezdamās ceļos, tiklīdz abas bijām ieslēgušās. — Ak,
atdod man, un es nekad, nekad vairs tā nedarišu! Tikai
nesaki tētim. Tu taču neesi teikusi? Saki, ka neesi! Es
biju ļoti nepaklausīga, bet es nekad vairs tā nedarišu!

Svinīgi nopietnā balsī es pavēlēju viņai piecelties.

— Tā, mis Katrīna, — es iesaucos, — jūs gan, šķiet, aizgājāt par tālu, jums nudiens jākaunas! Vesels žūknis sēnalu literatūras, ko lasīt vaļas brīžos, pietiekami laba, lai to iespiestu! Un kā jums liekas, ko teiks kungs, kad es vēstules nolikšu viņam priekšā? Vēl es tās neesmu rādījusi, taču neledomājieties, ka es glabāšu jūsu smieklīgos noslēpumus. Kauns! Un jūs laikam pirmā sākāt rakstīt šādas muļķības: Lintonam nebūtu ienācis prātā sākt, par to esmu pārliecināta.

— Nesāku vis! Nesāku vis! — Katija elsoja, it kā sirds tai lūztu. — Es pat neiedomājos viņu milēt, līdz...

— *Milēt!* — cik nievājoši vien spēdama, es izkļedzu šo vārdu. — *Milēt!* Vai kaut kas tamlīdzīgs dzirdēts! Tikpat labi es varētu apgalvot, ka mīlu dzirnavnieku, kurš reizi gadā te ierodas uzpirkt mūsu labību. Ir gan skaista mīlestība, patiešām! Turklāt par abām reizēm kopā, kad tikāties ar Lintonu, neiznāks vairāk par četrām stundām! Te nu ir šie bērnišķīgie skribelējumi. Tūdaļ iešu ar tiem uz bibliotēkas istabu, un tad redzēsim, ko teiks jūsu tēvs par šādu *mīlestību*.

Viņa palēkdamās tiecās izraut man no rokām savas dārgās vēstules, taču es tās turēju virs galvas paceltas; tad viņa lielā uzbudinājumā lūdzās, lai es tās labāk sadedzinot, vai darot ar tām vienalga ko, tikai lai nerādu tēvam. Un, tā kā mans prāts nesās tikpat daudz uz smiešanos kā uz bāršanos — jo vainojama te, man likās, bija tikai meitenīgā patmīlība, — es beidzot pa pusei plekritu un jautāju.

— Ja es būšu ar mieru tās sadedzināt, vai tad jūs godīgi apsolīsiet nekad vairs nesūtīt un nesaņemt ne vēstules, ne grāmatas (jo saprotu, ka jūs viņam sūtījāt arī grāmatas), ne matu sprogas, ne gredzenus, nēdz rotaļlietas.

— Mēs nesūtām rotaļlietas, — iesaucās Katrīna; viņas lepnums bija lielāks nekā viņas kauns.

— Nedz arī vispār kaut ko, dārgā, — es teicu, — ja jūs to neapsolāt, es tūdaļ eju.

— Apsolu, Ellen! — viņa kļiedza un turēja mani ciet aiz drēbēm. — Ak, iemet tās ugunī, iemet!

Bet, kad es ar biguli dzīros pabikstīt ogles, upuris Katrīnai šķīta pārlietu liels. Viņa visā nopietnībā lūdza mani atstāt viņai vienu vai divas vēstules.

— Vienu vai divas, Ellen, Lintona dēļ.

Es atsēju kabatas drāniņas mezglu un ļāvu vēstulēm pa stūra galu ieslidēt ugunī, liesmas plandīdamās šāvās augšup skurstenī.

— Vienu es paturēšu, tu ļaunā neliete, — viņa spalgi iekļiedzās, iegrūda roku ugunī un, nežēlodama pirkstīņus, izvilka dažas applēnējušas skrandas.

— Labi, un es paturēšu dažas, lai parādītu tētīm, — es atbildēju, iebīdīdama atlikušās vēstules atpakaļ saīnītī un pagriezdamās atkal uz durvju pusi.

Viņa iemeta apdegušo vēstuļu driskas ugunī un pamāja man likt upuru sārtā arī pārējās. Kad tas bija padarīts, es parušināju pelnus un apbēru tos ar kaudzīti ogļu, bet Katija, māma un bezgala aizvainota, iegāja savā guļamistabā. Es nokāpu lejā, lai kungam pateiktu, ka jaunās lēdijas vārguma lēkme tikpat kā pāri, bet man liekas labāk, ja viņa vēl brītiņu pagulētu. Viņa atteicās no pusdienām, bet pie tējas galda atkal parādījās, bāla, sasārtušām acīm un ārēji pārsteidzoši rāma.

Nākamajā rītā es atbildēju uz vēstuli ar mazu zīmīti, kurā bija rakstīts: «Misters Lintons tiek lūgts nesūtīt vairs mēs Katrīnai vēstules, jo viņa tās nepieņems.» Un no šī brīža puisēns nāca aizvien tukšām kabatām.

VASARA tuvojās beigām, un rudens iestājās agri; Miķeļa diena jau bija pagājusi, bet raža šogad ienācās vēlu, un dažas mūsu druvas vēl joprojām nebija nopļautas. Misters Lintons bieži aizstaigāja kopā ar meitu pie plāvējiem; kad veda mājup pēdējos graudus, abi palika ārā līdz tumsai, un, tā kā vakari bija vēsi un drēgni, kungs stipri saaukstējās, pie kam slimošana slikti atsaucās uz viņa plaušām un saistīja viņu gan drīz visu cauru ziemu bez pārtraukuma pie telpām.

Nabaga Katija, sava mazā romāna iebiedēta, bija kļuvusi daudz klusāka un vienaldzīgāka, kopš tas bija beidzies, un viņas tēvs pastāvēja, lai viņa mazāk lasa, bet vairāk kustas svaigā gaisā. Tēvs viņu vairs nepavadīja, un es uzskatīju par savu pienākumu kungu, cik bieži vien spēdama, aizvietot; tas bija nepilnvērtīgs aizvietojums, jo es no saviem daudzajiem ikdienas pienākumiem varēju atbrīvoties tikai uz stundām divām vai trim, lai pastaigātu viņai līdzi, un mana sabiedrība viņai acīm redzami patika daudz mazāk nekā tēva.

Kādu dienu, oktobrī vai novembra sākumā, vēsā miklā pēcpusdienā, kad zālāji un takas bija nobārstītas čaukstošām vītušām lapām un dzedri zilās debesis klāja mākoņi, tumši pelēkām grēdām lielā ātrumā veldamies šurp no rietumiem un vēstīdami stipru lietu, es lūdzu Katiju atteikties no pastaigas, jo biju pārlicināta, ka gāzīs straumēm. Viņa lūgumu noraidīja, un es negribīgi apgērbu apmetni un paņēmu lietussargu, lai pavadītu meiteni līdz parka robežai; tā bija kārtējā pastaiga, kurā viņa parasti devās, kad jutās nomākta, — un tāda viņa bija arvien, kad misteram Edgaram klājās sliktāk nekā parasti, ko mēs abas nekad neuzzinājām pēc viņa vārdiem, bet pēc vēl jo drūmākas klusēšanas un skumjākas sejas izteiksmes. Katija bēdīgi

soļoja uz priekšu: viņa vairs neskraidīja un nelēkāja, lai gan saltais vējš vilināt vilināja skrējienam. Un es bieži, uzmezdama iesānis skatienu, redzēju meiteni paceļam roku un notraucam kaut ko no vaiga. Es vēros apkārt, gudrodama, kā izkļiedēt meitenes domas. Gar ceļa vienu malu stiepās augsts, paugurains zemes valnis, kas snie dza lazdu krūmiem un kropliem ozoliem nedrošu atbalstu, atsegdams to saknes, jo augsne kokiem bija pārlietu irdena; stiprās vētras vienu otru bija nollekušas gandrīz līdz pašai zemei. Vasaru Katrīnai ļoti patika kāpelēt pa šiem stumbriem, sēdēt zaros un šūpoties divdesmit pēdu augstu virs zemes un es, kaut arī viņas veiklības un bērnišķīgā mundruma iepriecināta, tomēr uzskatīju par pareizu norāt viņu ik reizi, kad redzēju viņu tādā gaisīgā augstumā; taču darīju to tā, ka viņa saprata, — nav tāpēc tūdaļ jākāpj zemē. Laika sprīde starp pusdienām un tēju viņa mēdza tā gulēt vēja aizjātā šūpulī, dziedādama sev par prieku senas dziesmiņas, ko es biju iemācījusi, vai vērodama putniņus kokos, kā tie baroja mazulius un mācīja tos lidot, vai arī pievērusi plakstus, pusdomīgi, pussapņaini atmetās pret kādu zaru, juzdamās laimīgāka, nekā vārdi spēj izteikt.

— Skatieties, mis! — es iesaucos, rādīdama uz ieplaciņu zem mezglaina koka saknēm. — Te ziema vēl nav ieradusies. Te vēl uzziedējis mazs ziediņš, pēdējais no lielā zilo pulkstenišu klājiena, kas jūlijā kūdrāju letin zilā vizmā. Vai jūs negribat turp aizrāpties un noplūkt puķīti, lai parādītu tētim?

Katija nolūkojās labu brīdi uz vientuļo ziediņu, kas savā zemes paslēptuvē trīcēja, un beidzot atbildēja

— Nē, es to neaiztikšu; bet puķīte izskatās skumīga. Ellen, vai ne?

— Jā, — es piezīmēju, — gandrīz tikpat panikusi un bezspēcīga kā jūs: jūsu vaigos nav ne pilītes asiņu.

Sadosimies rokās un skriesim. Jūs eat tik vārģa, ka, man liekas, spēšu turēt jums līdzī.

— Nē, — viņa atkārtēja un lēnām devās tālāk, pa brītiņam apstādamās, lai domīgi aplūkotu sūnām apaugušu cīnīti, izdegušu zāļu kušķīti vai sēnes spilgti dzelteno cepurīti, kas līda laukā no sulīgi brūnās lapu kauzdes. Pie tam viņa, novērsusies no manis, šad un tad pacēla roku pie sejas.

— Katrīna mīļā, kāpēc jūs raudat? — es jautāju, viņai tuvodamās un apskaudama viņas plecus. — Neraudiet tāpēc, ka tētis ir saaukstējies, esiet pateicīga, ka nav nekas ļaunāks.

Tagad viņa ļāva asarām plūst un balss elsās ap-rāvās. — Ak, notiks kaut kas ļaunāks, — viņa sacīja, — un ko lai es iesāku, kad tētis un tu mani atstāsiet un es palikšu viena? Es nevaru aizmirst tavus vārdus, Ellen, tie man aizvien skan ausīs. Kā izmainīsies visa dzīve, cik skumja būs pasaule, kad tētis un tu būsiet miruši.

— Neviens nevar zināt, vai jūs nenomirsiet ātrāk par mums, — es atbildēju, — nav labi zīmēt velnu uz sienas. Jācer, ka paies daudz daudz gadu, pirms kāds no mums aizies no šīs pasaules: kungs ir jauns, un es esmu stipra un tikko četrdesmit piecus gadus veca. Mana māte piedzīvoja astoņdesmit gadus, būdama līdz mūža galam mundra un ņipra. Un, pieņemot, ka ar misteru Lintonu nekas nenotiek līdz sešdesmitajam dzīvības gadam, tad viņam vēl jādzīvo krietni vairāk gadu, nekā jums pašreiz, mis. Un vai nav aušīgi par nelaimi, kas notiks pēc divdesmit gadiem, sēroties priekšlaikus?

— Bet krustmāte Izabella bija jaunāka par tēti, — iebilda Katrīna un, kā mierinājumu gaidot, bailīgā ce-rībā pacēla skatienu uz mani.

— Krustmātei Izabellai nebija jūsu un manis, kas

to koptu, — es atbildēju. — Viņa nebija tik laimīga ka kungs: viņai nebija tik daudz prieka, kā dēļ būtu vērts dzīvot. Vienīgais, kas jums tagad jādara: tētis labi jākopj, jāuzjautrina, rādot viņam priedīgu seju un izvairoties no visa, kas varētu viņu kaut kā satraukt, to atcerieties, Katij. Es negribu slēpt, ka jūs viņu iedzītu nāvē, ja aiz neapdomības un vieglprātības lolotu iedomātu mīlestību pret tā cilvēka dēlu, kurš priedzētos, redzot jūsu tēvu kapā, un liktu viņam manīt, ka ciešat šķiršanās dēļ, kuru viņš uzskata par nepieciešamu.

— Man nekādu citu ciešanu nav kā tikai tēva slimības dēļ, — atbildēja ceļabiedrene. — Salīdzinājumā ar tēvu viss cits man nav nekas. Un es nekad, ak, nekad, kamēr esmu pie pilna prāta, nedarīšu un neteikšu kaut ko tādu, kas viņu varētu apbēdināt. Es viņu mīlu vairāk par sevi, Ellen, un es to zinu — tāpēc ka katru vakaru es lūdzu dievu, lai tas man ļauj dzīvot ilgāk nekā viņam, — labāk es jūtos nelaimīga, nekā ja viņš tāds būtu; tas pierāda, ka es viņu mīlu vairāk par sevi.

— Tie ir skaisti vārdi, — es atbildēju. — Taču tie jāpierāda ar labiem darbiem; un, kad viņš izveseļosies, tad atcerieties un neaizmirstiet baiļu brīdī pieņemtos lēmumus.

Tā sarunādamās, mēs tuvojāmies vārtiem, kas veda uz lielceļu; mana mazā pavēlniece, kuras sejā atkal atplauka saulīte, uzrāpās un apsēdās uz mūrētā akmens žoga, pārliekdamās pāri, lai noplūktu dažus mežrožu paaugļišus, kas mirdzēja spilgtā sārtumā lielceļa malā augošo mežrožu galotņu zaros; apakšējie zari bija tukši, bet augšējos nespēja aizsniegt neviens cits kā tikai putni, un, protams, arī Katija no viņas pašreizējās atrašanās vietas. Pasniedzoties, lai tos satvertu, viņai nokrita cepurīte, un, tā kā vārtiņi bija aizslēgti, viņa teicās pārkāpt un to paņemt. Es viņai uzsaucu uzmanīties, ka nepakrīt, un viņa veikli pazuda manām

acim. Bet atgriezties nebija nemaz tik viegli: mūrētā žoga akmeņi bija tīri un gludi apmesti, bet rožu krūmi un kazenāju izstīdzējušie zari nebija atbalsts kāpšanai. To es, muļķe, nebiju iedomājusies, līdz izdzirdu Katiju smejamies un man uzsaucam:

— Ellen, tev būs jāaiziet pēc atslēgas, citādi man jāskrien apkārt līdz sarga mājiņai. Es nevaru uzkāpt no šīs puses.

— Paliect, kur esat, — es atbildēju, — man atslēgu saišķis kabatā, varbūt izdodas vārtus atslēgt; ja ne, tad iešu.

Katrīna izklaidējās vārtu priekšā, šurpu turpu lēkādama, kamēr es izmēģināju pēc kārtas visas savas lielās slēdzenes. Biju tikusi līdz pēdējai un redzēju, ka neviena neder; tāpēc, atkārtojusi lūgumu, lai viņa paliek turpat, es jau gribēju, cik ātri varēdama, steigties uz mājām, kad aizvien skaļāk sadzirdamais troksnis mani atturēja. Tā bija pakavu dima; arī Katija mitējās lēkāt.

— Kas tas ir? — es čukstēju.

— Ak, Ellen, kaut tu spētu atvērt vārtus, — meitene atbildēja, bailīgi čukstēdama.

— Sveika, mis Lintonal — uzsauca zema balss, kas piederēja jātniekam. — Priecājos jūs sastapt. Nemaz nesteidzieties tik ātri iekšā, jo man jālūdz un jādabū no jums paskaidrojums.

— Es ar jums nerunāšu, mister Hitklif, — Katrīna atbildēja. — Tētis saka, jūs esot ļauns cilvēks un ienīstat viņu tāpat kā mani; un Ellena saka to pašu.

— Par to nav runa, — atbildēja Hitklifs. (Tas bija viņš.) — Savu dēlu es taču laikam neienīstu; un viņa dēļ es tagad lūdzu mani uzklaustīt. Jā, jums ir iemesls sarkt. Vai jums nebija paradums kādus divus mēnešus rakstīt Lintonam vēstules? Tēlot iemīlējušos, ko? Pērienu jūs pelnāt par to abi divi! It sevišķi jūs kā ve-

cākā un, izrādās, arī nejūtīgākā. Man ir jūsu vēstules, un, ja jūs spītēsieties, es tās nosūtišu jūsu tēvam. Pieņem, ka jums šī spēlīte apnīka un jūs tai darijāt galu, vai ne? Bet ar to jūs ieigrūdāt Lintonu izmisuma bezdibeni. Viņš pavisam nopietni jūs milēja, nūdien. Un es zvēru pie savas dzīvības: viņš jūsu dēļ mirst, jūsu nepastāvības dēļ sirds viņam vai lūst; es nepārspilēju, tā tas patiešām ir. Lai gan Hertons viņu sešas nedēļas nemitīgi izsmēja un es spēru nopietnākus soļus, lai izdzītu viņam šīs muļķības no galvas, viņš kļūst slimāks dienu no dienas; un viņš gulēs zem velēnām, vasaru nesagaidījis, ja jūs viņu neizdziedēsiet.

— Kā varat nabaga bērnu tik nešpetni mānīt, — es saucu no iekšpuses. — Lūdzu, jājiet tālāk! Kā jūs varat apzināti stāstīt tik nožēlojamus melus? Mis Katij, es sadragāšu atslēgu ar akmeni, tikai neticiet šiem zemiskajiem meliem. Jūs pati zināt, ka cilvēkam nemaz nav iespējams nomirt aiz mīlestības pret svešinieku.

— Es nezināju, ka mūs šeit noklausās, — murmināja noziegumā notvertais nelietis. — Dārgā mīs Dīna, tu man ļoti patīc, taču man nemaz nepatīk tava divkosība, — viņš piebilda skaļi. — Kā tev nav kauna tik nekrietni melot, apgalvojot, ka es icnīstu «nabaga bērnu»? Un izgudrot pasakas par bubuli, lai aizbaidītu meiteni no mana sliekšņa? Katrīna Lintona (jau vārds liek manai sirdij silti iepukstēties), mīlo meltenīt, es visu šo nedēļu nebūšu mājās, — nāciet un pārliecinieties, vai esmu teicis patiesību, nāciet, man viņa ir žēl! Iedomājieties savu tēvu manā un sevi Lintona vietā un tad spriediet pati, ko jūs domātu par savu vienaldzīgo mīļoto, ja tas atteiktos jūsu labā kaut ko darīt, kaut arī jūsu tētis personīgi viņu lūgtu; nedariet tukšas spītības dēļ šo kļūdulī Zvēru, zvēru pie savas dvēseles miera, ka viņš iet bojā un neviens cits kā tikai jūs varat viņu glābt.

Atslēga padevās, un es iznācu ārā.

— Zvēru, Lintons mirst, — atkārtoja Hitklifs, bīklu skatienu raudzīdamies manī. — Bēdas un vilšanās pa ātrinās viņa nāvi. Ja tu, Nellij, negribi ļaut meitenei nākt, nāc pati. Es neatgriezīšos ātrāk kā nākamnedēļ ap šo pašu laiku, un es domāju, arī tavs kungs necels iebildumus, ja viņa apciemos brālēnu.

— Nāciet iekšā! — es teicu, satverdama Katiju aiz rokas un gandrīz ar varu piespiezdama atgriezties parkā, jo viņa vilcinājās, satraukuma pilnām acīm vērdamās runātāja sejā, kas bija pārāk bargā, lai atsegtu viltību, kas tajā slēpās.

Viņš piegāja Katrīnai gluži cieši klāt un pieliecies sacīja:

— Mis Katrīna, atzīstos, ka neiztuos sevišķi iecietīgi pret dēlu, un Hertons un Džozefs vēl mazāk. Atzīstos, ka ap viņu ir skarbi ļaudis. Viņš ilgojas pēc sirsnības tāpat kā pēc mīlestības, un laipns vārds no jūsu mutes viņam būs vislabākās zāles. Neklausieties misis Dīnas nežēlīgos brīdinājumus, esiet cēlsirdīga un atrodiat iespēju apciemot Lintonu. Viņš sapņo par jums dienu un nakti, un nav iespējams viņu pārliecināt, ka jūs viņu nenīstat, ja vairs nerakstāt un nenākat.

Es aizvēru vārtņus un pievēlu klāt lielu akmeni, lai aizvietotu salauzto atslēgu, un, atvērusi lietussargu, pavilku savu aizbildināmo zem tā, jo lietus lāses sāka pilēt cauri šalcošajiem koku zariem un brīdināja mūs, ka ilgāk kavēties nedrīkst. Mūsu steiga izbeidza visas runas un strīdu ar Hitklifu, jo mēs lieliem soļiem devāmies uz mājām; bet es nojautu gluži instinktīvi, ka tagad Katrīnas sirdi nomāca divtik tumšs mākonis. Viņas sejiņa izskatījās tik skumja, ka šķita, tā nemaz nav viņas; meitene acīm redzot ticēja katram vārdam, ko bija dzirdējusi.

Nesagaidījis mūsu pārnākšanu, kungs bija devies pie

miera. Katija ielavījās viņa istabā, lai apjautātos, kā viņš jūtas; viņš jau bija aizmidzis. Viņa nonāca lejā un palūdza mani pasēdēt brītiņu ar viņu bibliotēkā. Mēs kopā padzērām tēju, un tad viņa apgūlās uz paklāja un lūdza mani nerunāt, jo jūtoties ļoti nogurusi. Es paņēmu grāmatu un izlikos lasām. Tiklīdz viņai šķita, ka esmu iegrimusi lasīšanā, viņa sāka klusu šņukstēt: raudāšana, šķita, bija tagad kļuvusi par viņas mīļāko nodarbošanos. Es ļāvu meitenei mazliet vaļu, tad sāku viņai pārnest viņas izturēšanos, izsmiedama un izzobodama visus Hitklifa apgalvojumus par dēlu — turklāt tā, it kā es būtu pārliecināta, ka viņa man pievienosies. Ak vai! man diemžēl trūka prasmes izkļiedēt viņa pasaciņas radīto iespaidu: viņš bija panācis, ko gribēja.

— Varbūt, tev taisnība, Ellen, — Katija atbildēja, — bet es nenomierināšos ātrāk, kamēr visu uzzināšu. Un man jāpasaka Lintonam, ka ne savas vainas dēļ es vairs nerakstu, un viņš jāpārliecina, ka manas jūtas nav mainījušās.

Ko varēja līdzēt sašutums un iebildumi viņas muļķīgajai lētticībai? Tovakar mēs šķirāmies ar naidu: bet nākamajā rītā es jau soļoju blakus mazās spītnieces zirdziņam pa ceļu uz «Kalnu Aukām». Es nespēju noskatīties viņas bēdās, redzēt bālo, nomākto sejiņu un sadrūmušās acis, tāpēc es padevos, klusībā cerēdama, ka Lintons, saņemdamis mūs dzedri, līdz ar to pats pierādīs, cik maz patiesības bija viņa tēva sagudrotajā stāstā.

Divdesmit trešā nodaļa

LIETAINO nakti bija nomainījis miglains rīts — smidzināja tāds kā lietus kopā ar sniegu, un laiku pa laikam mūsu ceļu šķērsoja strautiņi, kas čalodami vēlās lejup no kalnāja. Manas kājas samirka gluži slapjas,

pati biju saīgusi un sapīkusi — mūsu nepatīkamajam nodomam īsti piemērotā noskaņojumā. Mēs legājām muižas ēkā pa virtuves durvīm, lai pārilecinātos, vai mistera Hitklifa patiešām nav mājās, jo uz viņa teiktajiem vārdiem es ne visai paļāvos.

Džozefs, šķita, jutās kā paradīzē, sēdēdams viens pie sprakstošas uguns, ar kortelīti alus priekšā uz grauzdētiem auzu plāceņiem piekrautā galda un īso melno pīpīti zobos. Katrīna pieskrēja pie kamīna sasildīties. Es apjautājos, vai kungs mājās; mans jautājums palika tik ilgi bez atbildes, ka es jau nodomāju, — vecais vīrs kļuvis kurls, un atkārtēju to skaļāk.

— Nē-ē, — viņš noņurdēja vai drīzāk nošņācās. — Nē-ē! Taisieties, ka tiekat, no kurienes nākušas!

— Džozef! — reizē ar mani iesaucās idzīga balss no iekštelpas. — Cikreiz man tevi būs jāsauc? Te tikai pāris kvēlošu oglišu. Džozef! Tūlit nāc šurp!

Kupli dūmu mutuļi un apņēmīgais, kurtuvē raidītais skatiens liecināja, ka Džozefa ausīm šis sauciens bijis nebijis. Saimniecības vadītāju un Hertonu nekur neredzēja: viņa droši vien bija aizgājusi kādās darīšanās, un viņš kaut kur strādāja. Mēs pazinām Lintona balsi un iegājām pie viņa.

— Ak, kaut tu reiz nosprāgtu savos bēniņos — nosprāgtu badā! — teica zēns, kur, izdzirdis mūsu soļus, domāja, ka nāk nevērīgais kalps.

Viņš aprāvās, sapratis, ka aļojies; māsīca plesteidzās viņam klāt.

— Vai tā esat jūs, mis Lintona? — viņš jautāja, paceldams galvu no lielā krēsla atzveltnes, kurā viņš zvilnēja. — Nē, neskūpstiet mani: tad man apraujas elpa. Ak dievs! Tēvs teica, jūs nāksot, — viņš turpināja. atguvies mazliet no Katrīnas apkampieniem, kamēr viņa stāvēja ar nožēlu sejā. — Vai jūs nebūtu tik laipna un neaizvērtu durvis? Jūs atstājāt vaļā, un šie... šie rie-

bigie radījumi nevīžo atnest ogles, ko kurināt. Ir tik auksts!

Es parušināju izplēnējušos izdedžus un pati atnesu spaini ogļu. Vārgulītis žēlojās, ka esmu viņu apbērusi ar pelniem, bet, tā kā viņu mocīja klepus un viņš izskatījās slims un drudža vārdzināts, es viņu par untuņiem nerāju.

— Nu, Linton, — čukstēja Katrīna, kad zēna sarauktās uzacis bija atkal iztaisnojušās, — vai tu priecājies, inani redzot? Vai es nevaru kaut ko tavā labā darīt?

— Kādēļ jūs nenācāt ātrāk? — viņš atjautāja. — Jums vajadzēja nākt, nevis rakstīt. Mani šausmīgi nogurdināja šo garo vēstuļu lasīšana. Man daudz labāk būtu paticis ar jums parunāties. Bet tagad man grūti klausīties jūsu valodās, nevaru paciest neko. Nez kur nu atkal palikusi Zilla. Vai jūs (uzmezdams skatienu man) neieietu virtuvē paskatīties?

Neiemantojusi pateicību par saviem pārējiem pakalpojumiem un negribēdama pēc viņa pavēles skraidīt šuru turpu, es atbildēju:

— Tur, izņemot Džozefu, neviena nav.

— Man gribas dzert, — zēns izsaucās, aizkaitināts novērsdamies. — Zilla vienmēr tikai skrien uz Gimmertonu, kopš papus ir prom, tīrais posts! Un es esmu spiests nākt lejā... Šie apņēmīgie mani augšā nedzirdēt.

— Vai jūsu tēvs rūpējas par jums, mister Hitklif? — es jautāju, kad redzēju viņu atvairām Katrīnas draudzības apliecinājumus.

— Rūpējas? Viņš vismaz liek rūpēties *šiem* mazliet vairāk par mani, — viņš kļiedza. — Nelieš! Zināt, mis Lintona, šis rupjais Hertons mani izsmej! Es ienīstu viņu! Nudien es ienīstu viņus visus: viņi ir pretīgi radījumi.

Katija meklēja ūdeni, bufetē viņa uzgāja krūzi, ple-

lēja tējas glāzi un aiznesa zēnam. Viņš lūdza meiteni pieliet klāt vēl karoti vīna no pudeles, kas atradās uz galda, un, iedzēris pāris malku, nomierinājās un teica, ka viņa esot ļoti laipna.

— Un vai tu priecājies, mani redzēdams? — viņa vaicāja, atkārtodama pirmītējo jautājumu, un jutās apmierināta, ieraugot viņa sejā vāru smaيدا nojausmu.

— Jā, priecājos. Tas taču ir kaut kas jauns dzirdēt reiz tādu balsi kā jūsējo, — viņš atbildēja. — Bet es ļoti dusmojos, ka jūs negribējāt nākt! Un tētis sodījās, ka es pats esot vainīgs: viņš mani nosauca par nožēlojamu, draņķīgu, nekam nederīgu radījumu un teica, — jūs mani nicinot un, ja viņš būtu manā vietā, viņam «Strazdos» būtu lielāka teikšana nekā jūsu tēvam. Bet jūs taču nenicināt mani, mis, vai ne? ...

— Man gribētos, lai tu mani sauc par Katrīnu vai Katiju, — jaunā lēdija zēnu pārtrauca. — Tevi nicināt? Nē! Pēc tētiņa un Ellenas tu man esi mīļākais cilvēks pasaulē. Bet misteru Hitklifu es nemīlu, un es neuzdrīkstēšos nākt, kad viņš atgriezīsies. Vai viņš ilgi būs projām?

— Vēl tikai dažas dienas, — atbildēja Lintons, — bet viņš bieži klejo pa tīreli, kopš sācies medību laiks, un tad tu viņa prombūtnē varētu pavadīt vienu otru stundu pie manis. Apsoli, ka tu to darīsi. Domāju, ka pret tevi es nebūšu īgns, tu mani nekaitināsi un būsi vienmēr gatava man palīdzēt, vai ne?

— Jā, — teica Katrīna, glaudīdama viņa garos, zīdainos matus, — ja tikai tētis man atļautu, es pavadītu pusi sava laika pie tevis. Mīļais Linton! Gribētos, kaut tu būtu mans brālis.

— Un tad tu mani mīlētu tāpat kā savu tēti? — viņš, daudz mundrāks kļuvis, teica. — Bet papus saka, tu mani mīlētu vairāk nekā tētis un visu pasaulē, ja būtu mana sieva; tāpēc man labāk gribētos, lai tu tā būtu.

— Nē, es neviena nemilētu vairāk par tēti, — viņa pavisam nopietni atbildēja. — Un vīrieši dažkārt savas sievas ienīst, turpretim savas māsas un brāļus nekad; un, ja tu būtu mans brālis, tu dzīvotu pie mums un tētis tevi milētu tāpat kā mani.

Lintons apstrīdēja, ka vīrieši ienīstot savas sievas, bet Katija apgalvoja, ka viņi to darot, un savā pārgudrībā minēja par piemēru Lintona paša tēva antipātijas pret viņas krustmāti. Es centos apturēt viņas neapdomīgo mēli. Taču man tas izdevās tikai tad, kad viss, ko viņa zināja, bija izplāpāts. Māsters Hitklifs lielās dusmās apgalvoja, ka viņas teiktais esot meli.

— Man to stāstīja tētis, un tētis nekad nestāsta melus, — viņa vīzdegunīgi attrauca.

— *Mans* tētis tavējo nicina, — kļiedza Lintons. — Viņš nesauc to citādi kā par glēvu nerru.

— Bet tavējais ir ļauns cilvēks, — Katrīna atcirta, — un tu esi ļoti nerātns, ja uzdrošies atkārtot to, ko viņš saka. Viņš nemaz nevar būt citāds kā ļauns, ja novedis krustmāti Izabellu tik tālu, ka viņa to atstāja.

— Viņa to nemaz neatstāja, — atteica zēns, — nerunā preti.

— Atstāja gan, — kļiedza Katija.

— Nu labi, tad es *tevi* ko pastāstišu! — teica Lintons. — Tava māte tavu tēvu ienīda — še tev!

— Ail — iesaucās Katrīna, pārlietu sašutusi, lai runātu tālāk.

— Un manējo milēja, — viņš piebilda.

— Ak tu meli! Tagad es tevi ienīstu, — viņa elsdama izgrūda, un viņas seja dusmās pietvika.

— Milēja, jā, milēja, — Lintons gari novilka, atslīgdams krēslā un atmezdams galvu pret atzveitni; lai tiksminātos par uztraukumu, ko izrādīja pretiniece, kas stāvēja viņam aiz muguras.

— Klusu, māster Hitklif, — es zēnu apsaucu, — arī tā laikam ir jūsu tēva izdomāta pasaka.

— Nav vis, turi muti! — viņš atbildēja. — Viņa to mīlēja, Katrīn! Viņa to mīlēja, mīlēja!

Katija, pilnīgi zaudējusi savaldību, pagrūda krēslu tik stipri, ka Lintons uzkrita virsū vienai roku atzveltnēi. Viņam tūdaļ uzbruka smacējoša klepus lēkme, kas viņa triumfam ātri darīja galu. Tā vilkās tik ilgi, ka nobiedēja pat mani. Māsīca raudāja, cik jaudas, satriekta par nelaimi, kuras vaininiece viņa jutās, lai gan neteica ne vārda. Es turēju zēnu apskautu, līdz lēkme bija pāri. Tad viņš mani atgrūda un klusu nokāra galvu. Arī Katrīna apvaldīja raudas, apsēdās viņam iepretim un nopietna raudzījās ugunī.

— Kā jūs tagad jūtaties, māster Hitklif? — es, nogaidījusi minūtes desmit, jautāju.

— Gribu, lai *viņa* jūtas tāpat kā es, — viņš abildēja. — Ļaunā, nežēligā meitenel! Hertons mani nekad neaiztiek, viņš man visā savā mūžā nav darījis sāpes. Un tieši šodien es jutos labāk, un nu... — viņa vārdi noslāpa šņukstos.

— Es tev nedarīju sāpes! — murmināja Katija un kodīja lūpas, lai nomāktu jaunu jūtu izvirdumu.

Viņš vaidēja un kunkstēja kā cilvēks lielās mokās, un tā viņš māžojās kādu ceturtdaļstundu, acīm redzot ar nolūku apbēdināt māsīcu, jo, tiklīdz viņš uztvēra meitenes aizturetos šņukstus, tā lika savai balsij skanēt vēl sāpīgāk un aizkustinošāk.

— Man žēl, ka tev sagādāju sāpes, Linton, — meitene beidzot, pārlietu izmocīta, teica. — Taču *man* šis mazais grūdiens neko daudz nebūtu kaitējis un es nevarēju iedomāties, ka tev tik ļoti sāpēs; bet visai stipri taču nebija, vai ne, Linton? Neļauj man iet uz māju un domāt, ka esmu tev nodarījusi ko ļaunu. Atbildi Runā!

— Es nevaru parunāt ar tevi, — viņš murmināja, — tu man tik ļoti darīji pāri, ka es visu nakti būšu nomodā, klepus mocīts. Ja tev tāds būtu, tu zinātu, kā tas ir; bet *tu* omulīgi gulēsi, kamēr es cietīšu, un pie manis neviena nebūs. Interesanti, kā justos tu, kad tev būtu jāpavada šādas briesmīgas naktis. — Un lietā žēlumā pret sevi viņš izplūda skaļās raudās.

— Tā kā jūs esat pieradis pavadīt tādas drausmīgas naktis, — es ieteicos, — mis Katija nebūs jūsu miera traucēklis; jūs jutīsieties tāpat, it kā viņa nebūtu šurpu nākusi. Bet viņa jūs vairs netraucēs, un varbūt jūs nomierināsieties, kad mēs jūs atstāsim.

— Vai man jāiet? — jautāja Katija skumīgi un pārliecās pār zēnu. — Vai tu gribi, lai es eju, Linton?

— Tu nevari izlabot to, ko esi nodarījusi, — viņš kaprīzā tonī atbildēja un atrāvās atpakaļ, — tu tikai padari vairāk ļauna, mocīdama mani, līdz man saceļas temperatūra.

— Tātad... man jāiet? — viņa atkārtoja.

— Liec taču mani reiz mierā, — zēns attrauca, — nevaru ciest tavu runāšanu.

Viņa vilcinājās un labu brīdi pretojās maniem aicinājumiem iet; taču, tā kā viņš nepacēla nedz skatienu, nedz arī runāja, viņa beidzot sakustējās un devās uz durvīm, es viņai sekoju. Spalgs kliedziens mums lika atgriezties. Lintons no sava krēsla bija noslīdējis zemē pie pavarda un uz grīdas locījās un spārdījās ar lutiņāta bērna ietiepību, nolēmis sagādāt mājiniekiem tik daudz nepatīkšanu un nemiera, cik vien spēdams. Ka viņam piemīt šāda tieksme, to es nopratu pēc viņa izturēšanās un tūdaļ arī redzēju, ka būtu neprāts mēģināt viņu nomierināt. Bet Katija to neredzēja: viņa lielā izbīlī steidzās atpakaļ, nometās ceļos, raudāja, glāstīja un mierināja viņu, līdz viņš aplusa, elpai aizraujo-

ties — nepavisam ne aiz nožēlas, ka mciteni apbēdinājis.

— Apguldīšu viņu tepat uz sola, — es ieminējos, — un tur viņš varēs valstīties, cik viņam patīk; mēs nevaram palikt un viņu uzmanīt. Ceru, ka nu jūs pārliecinājaties, mis Katija, ka *jūs* neesat tas cilvēks, kas var viņam palīdzēt, un ka viņa veselības stāvoklis nav tāds aiz mīlestības pret jums. Tā, lai nu viņš te gul! Nāciet! Tiklīdz viņš redzēs, ka te neviena vairs nav, kas uztraucas par viņa untumiem, viņš gaužām apmierināts gulēs mierīgi.

Katrīna palika viņam pagalvī spilvenu un pasniedza ūdeni; viņš ūdeni noraidīja, nemierīgi grozīdams galvu uz spilvena, it kā tas būtu akmens vai malkas pagale. Viņa mēģināja nolikt to ērtāk.

— Tā es nevaru gulēt, — viņš žēlojās, — tā ir par zemu!

Katrīna atnesa vēl vienu spilvenu un uzlika to pirmajam virsū.

— Tā ir pārāk augstu, — kurnēja mocītājs.

— Bet kā tad lai es novietuju? — Katija izmisusi jautāja.

Viņš uzrausās sēdus, pieturēdamies pie Katijas, kas pusprieliekusies stāvēja blakus solam, un izlietoja viņas plecu par balstu savai galvai.

— Nē, tas neiet, — es iejaucos. — Jums būs jāsamierinās ar spilvenu, māster Hitklif. Mis Katija jau tā pārlieku daudz laika veltījusi jums, mēs nevaram palikt ne piecas minūtes ilgāk.

— Nē, nē, varam gan! — iebilda Katija. — Tagad viņš ir labiņš un pacietīgs. Nu viņš sāk apjēgt, ka es šonakt jutišos daudz nožēlojamāk nekā viņš, ja man vajadzēs domāt, ka manas ciemošanās dēļ viņš jūtas sliktāk, un tad es vairs nedrīkstēšu atkal atnākt. Saki,

Linton, taisnību, kā ir, jo es nedrīkstu nākt, ja esmu tev nodarījusi sāpes.

— Tev jānāk, lai mani padarītu veselu, — viņš atbildēja. — Un tev jānāk, tāpēc ka tu man nodarīji sāpes, turklāt ļoti stipras! Kad tu ienāci, es nebiju tik slims, kāds esmu pašreiz, ko — taču nebiju?

— Jūs pats sevi padarījāt slimu ar raudāšanu un trakošanu, — es iebildu.

— Es tev nekā nenodarīju, — taisnojās māsiņa. — Bet būsim atkal draugi. Un es tev esmu vajadzīga: vai tu patiešām vēlies mani šad un tad redzēt?

— Es jau teicu, ka vēlos, — viņš nepacietīgi atbildēja. — Apsēdies solā un ļauj man ielikt galvu tavā klēpī. Tā mēs ar māmiņu abi mēdzām sēdēt caurām pēcpusdienām. Sēdi klusu un nerunā, bet dziedāt tu drīksti, ja proti, vai deklamēt garu, interesantu balādi — vienu no tām, kuru tu apsolīji man iemācīt, vai arī stāstīt stāstu. Es gan labāk gribētu balādi: sāt!

Katrīna deklamēja visgarāko balādi, kuru atcerējās. Nodarbība abiem ļoti iepatikās. Lintons gribēja dzirdēt vēl vienu un pēc tam vēl vienu, nemaz neievērodams manus enerģiskos iebildumus; tā tas turpinājās tikmēr, līdz pulkstenis nosita divpadsmit un mēs izdzirdējām pagalmā runājam Hertonu, kas bija pārnācis pusdienās.

— Un rītdien, Katrīn, vai tu būsi rītdien? — jautāja jaunais Hitklifs, turēdamies pie meitenes svārciņiem, kad tā negribīgi piecēlās.

— Nē, — es atbildēju, — arī parīt ne. — Katrīna acīm redzot deva zēnam citu atbildi, jo viņa piere noskaidrojās, kad meitene pārlicās, čukstējama viņam kaut ko ausī.

— Jūs rīt nenāksiet, ņemiet vērā, mis! — es atsāku, kad bijām izgājušas ārā. — Tas taču jums nenāks ne prātā, vai ne?

Viņa smaidīja.

— Ak, es jūs labi uzmanišu, — es turpināju, — likšu salabot salauzto atslēgu, un cita ceļa bēgšanai nav.

— Es varu pārkāpt pār mūri, — viņa smledamās teica, — «Strazdi» taču nav cietums, Ellena, un tu man neesi uzraugs. Turklāt man jau ir gandrīz septiņpadsmit gadu: esmu pieaugusi sievietē, un es esmu pārliecināta, ka Lintons atveseļotos ļoti ātri, ja man ļautu viņu kopt. Es esmu vecāka par viņu, to tu zini, un arī prātīgāka, ne tik bērnišķīga, vai ne? Un viņš drīz darīs visu, ko es viņam likšu, ja viņu tikai mazliet pierunāšu. Viņš ir milīgs puisītis, kad ir rātns. Es viņu padarītu par īstu luteklīti, ja viņš piederētu man. Mēs nekad nestrīdētos, tiklīdz pierastu viens pie otra, vai ne? Vai tev viņš nepatik, Ellen?

— Man lai patiktu! — es izsaucos. — Šis untumainākais no visiem slimniekiem, kādi jebkad viņa vecumā nīkuļojuši. Par laimi, viņš, kā jau misters Hiltklifs paredz, nepiedzīvos divdesmit gadu vecumu. Es pat šaubos, vai viņš vispār piedzīvos nākamo pavasari. Un viņa ģimene nekā nezaudēs, lai viņš nomirtu kad nomirdams. Un mums tā ir laime, ka viņa tēvs viņu paņēmis pie sevis: jo laipnāk ar puiku apietos, jo prasīgāks un patmīlīgāks viņš kļūtu. Es priecājos, ka jums nav nekādas izredzes iegūt viņu sev par vīru, mis Katrīna.

Mana ceļabiedre no tiesas sadusmojās, manus vārdus dzirdējama. Tas, ka es runāju par viņa nāvi tik vienaldzīgi, aizvainoja viņas jūtas.

— Viņš ir jaunāks par mani, — viņa atbildēja pēc krietni gara pārdomu brīža, — un viņam būtu jādzīvo ilgāk nekā man: viņš dzīvos... viņam jādzīvo tikpat ilgi kā man. Tagad viņš ir tik spēcīgs kā toreiz, kad atbrauca uz ziemeļiem, esmu par to pārliecināta. Viņu

moka tikai tāda pati saaukstēšanās, kāda ir tētīm. Tu saki, tētis atlabs, un kāpēc tad Lintons ne?

— Labi jau, labi, — es atcirtu, — bet, lai nu kā, mums par to nav ko uztraukties; taču neaizmirstiet, mīis, ka es savu vārdu turēšu; ja jūs mēģināsiet atkal iet uz «Kalnu Aukām», vienalga, vai ar mani vai bez manis, es to tūdaļ pažiņošu mīsteram Lintonam, un, kamēr viņš pats tam nepiekritīs, draudzību ar brālēnu nevajag atjaunot.

— Tā jau ir atjaunota, — Katija īgni noburkšķēja.

— Tad neturpināt, — es teicu.

— To mēs vēl redzēsim, — skanēja meitenes atbilde, un viņa palaida zirgu rikšiem, atstādama mani, lai es vientuļi velkos nopakaļ.

Mēs abas atgriezāmies mājās pirms pusdienlaika; kungs domāja, ka mēs bijām pastaigājušās pa parku un tāpēc neprasīja nekādus paskaidrojumus par mūsu prombūtni. Tiklīdz pārnācu, tūdaļ steidzos apmainīt izmirkušās kurpes un zeķes un uzvilkt sausas; bet ilgā sēdēšana «Kalnu Aukās» ar slapjajām kājām bija nākusi man par ļaunu. Nākamajā rītā es iegulu slimības gultā un trīs nedēļas nespēju veikt savus pienākumus.

Divdesmit ceturtā nodaļa

PEC trim nedēļām es varēju atstāt savu istabu un kustēties pa māju. Un pirmo reizi, kad paliku vakarā augšā, es lūdzu Katrīnu palasīt man kaut ko priekšā, jo manas acis vairs neklausīja. Mēs sēdējām bibliotēkā, kungs jau bija aizgājis gulēt; viņa piekrita diezgan nelabprāt, kā man šķita, un, nodomādama, ka grāmatas, kas der man, nav tīkamas viņai, lūdzu palasīt kaut ko pēc viņas izvēles. Viņa izraudzījās vienu no savām iemiļotākajām grāmatām un lasīja bez pārtraukuma apmēram stundu; tad sāka birt jautājumus

— Ellen, vai tu neesi nogurusi? Vai tu negribi labāk apgulties? Tu vēl saslimsi, sēdējama augšā tik ilgi, Ellen!

— Nē, nē, mīlulīt, nemaz neesmu nogurusi, — es nemitīgi atbildēju.

Redzējama, ka es nedomāju kustēties no vietas, viņa izmēģināja citu paņēmieni, lai parādītu, ka nodarbība viņai nav pa prātam. Jautājumus nomainīja žāvas, stāipīšanās — un:

— Ellen, esmu nogurusi.

— Nu tad beidz lasīt un papļāpāsim, — es atbildēju.

Nu bija vēl jaunāk; viņa grozījās un nopūtās un lūkojās pulkstenī, līdz tas rādīja astoņi, un tad beidzot aizgāja uz savu istabu, snaudiena uzveikta, spriežot pēc viņas garlaikotiem, miegainiem skatieniem un pēc tā, cik neatlaidīgi viņa berza acis. Nākamajā vakarā viņa šķita vēl nepacietīgāka, bet trešajā vakarā meitene, izvairīdamās no manas sabiedrības, aizbildinājās ar galvas sāpēm. Viņas izturēšanās man likās divaina, un es, pasēdējusi krietnu brīdi vientulībā, nolēmu paskatīties, vai viņa nejūtas labāk, un pasaukt viņu nākt pagulēt tepat uz divāna, nevis kvernēt augšā tumsā. Taču Katrīnu es neatradu ne augšā, ne apakšā. Kalpotāji apgalvoja, ka neesot viņu redzējuši. Es paklausijos pie Edgara durvīm; viss bija klusu. Atgriezios viņas istabā, nodzēsu sveci un apsēdos pie loga.

Mēness gaiši spīdēja, vizuļojošs sniegs klāja āres, un es iedomājos, Katījai varbūt ienācis prātā pastāigāties pa parku un ieelpot svaigu gaisu. Es arī saskatīju kādu stāvu ložņājam gar parka žogmali, taču tā nebija mana jaunā lēdija: kad stāvs iekļuva gaismas strēlē, pazīnu tajā vienu no mūsu staļļa puīšiem. Viņš stāvēja labu brīdi gluži mierīgi, no parka puses novērodams piebraucamo ceļu, tad pēkšņi sāka iet ātriem soļiem, it kā kaut ko saskatījis, un tūdaļ atkal parā-

dijās, vezdams pie pavadas mūsu jaunkundzes poniju; turpat arī viņa pati, tikko no zirdziņa nokāpusi, gāja viņam blakus. Staļļa puisis zagšus aizveda dzīvnieku šķērsām pār zālienu uz stalli. Katija ienāca pa stiklotajām viesistabas durvīm un klusu uzlavījās augsā, kur es viņu gaidīju. Piesardzīgi aizvērusi durvis, viņa noāva sniegā sabristos apavus, atsēja cepures lentas un, nezinādama, ka es to novēroju, dzīrās noģērbt mēteli, kad es pēkšņi piecēlos un parādījos. Viņa pārsteigumā sastinga, iesaucās un palika stāvam kā piekalta.

— Miļā mis Katrīna, — es uzsāku, pārāk labi atcerēdamās viņas neseno labsirdību, lai izplūstu pārmetumos, — kur jūs izjājat tik vēlā stundā? Un kāpēc cenšaties mani piemānīt, stāstot pasakas? Kur jūs bijāt? Sakiet!

— Parka viņā galā, — viņa stomījās. — Nestāstīju pasakas.

— Un nekur citur? — es jautāju.

— Nē, — viņa klusu nomurmināja.

— Ai Katrīn! — es apbēdināta iesaucos. — Jūs zināt, ka rīkojaties slikti, citādi jūs neteiktu man nepatiesību. Tas mani sāpina. Es labāk gribētu trīs mēnešus slimot nekā dzirdēt jūs sakām iepriekš izdomātus melus.

Viņa piesteidzās man klāt un, izplūzdama asarās, apvija rokas man ap kaklu.

— Ak Ellen, man tik ļoti bail, ka tu dusmosies, — viņa teica. — Apsoli nedusmoties un tu uzzināsi visu patiesību: man derdzas to slēpt.

Mēs apsēdāmies viena otrai blakus loga nišā, es apsolīju Katijai nebārties, lai arī kāds būtu viņas noslēpums, es to tāpat nopratu; un tad meitene sāka:

— Es biju «Kalnu Aukās», Ellen, un kopš brīža, kad tu saslimi, es tur biju katru dienu, izņemot trīs vakarus pirms un divus pēc tavas atveseļošanās. Es devu

Maiklam grāmatas un bildītes, lai viņš man katru vakaru apseglotu Minniju un vēlāk aizvestu atpakaļ stallī; arī *Maiklu* tu nedrīksti bārt, ievēro. «Aukās» es nonācu ap pulksten pussteptiņiem un paliku tur parasti līdz pusdeviņiem un tad aulekšiem steidzos mājup. Nedeļas turp izklaidēšanās dēļ, es bieži jutos ļoti nelāgi. Sad un tad gan biju laimīga, varbūt reizi nedēļā. Sākumā domāju, ka grūti nāksies pierunāt tevi atļaut man turēt vārdu; jo, atstājot Lintonu, es taču apsoliju nākamajā dienā atkal atnākt. Bet, tā kā tu nākamajā ritā paliki augšā savā istabā, man šī nepatīkamā saruna pagāja secen. Kamēr Maikls laboja parka vārtiņus, es dabūju atslēgu un pastāstīju viņam, cik ļoti brālēns vēlas mani redzēt, jo viņš ir slims un nevar atnākt uz «Strazdiem», un tētis iebildīs, ka es turp eju. Pie viena es norunāju ar viņu arī par poniju. Maikls mīl lasīt, un, tā kā viņš drīzumā no šejienes aizies un precēsies, viņš piedāvājās darīt visu, ko vien vēlos, ja apsolu viņam aizdot lasīšanai grāmatas no mūsu bibliotēkas; man labāk patika dot viņam manējās, un tās viņam arī sagādāja lielāku prieku.

Kad apciemoju «Kalnu Aukas» otrreiz, Lintons man šķita možāks un Zilla (tā ir viņu saimniecības vadītāja) ierādīja mums brīvu istabu, iekūra pamatīgu uguni un teica, ka mēs varot darīt, ko gribot, jo Džozefs aizgājis uz lūgšanas sapulci un Hertons Ernšovs ar suplem devies medīt fazānus, turklāt mūsu mežos, kā uzzināju vēlāk. Viņa pacienāja mani ar karstvinu un piparkūkām un likās ļoti lādzīga; Lintons sēdēja atzveltnī, es mazajā šūpuļkrēslā pie kamīna, mēs jautri smējām un tērzējām, un mums bija tik daudz par ko runāt: mēs gudrojām, kurp doties un ko darīt vasarā. To gan man tev nevajadzētu stāstīt, tu teiksi, ka tās ir muļķības.

Vienu reizi mēs tomēr gandrīz vai sastrīdējāmies.

Viņš teica, ka karstu jūlija dienu vislabāk pavadīt no rīta līdz vakaram guļot tīreļa viršos un klausoties, kā bites ziedos gurdi san un cīruļi vītero augstu gaisā, un pāri plešas zila debess, un saule spīd un spīd, un nav neviena paša mākonīša. Tas bija viņa dievišķās svētlaimes ideāls; manējais bija gluži cits: šūpoties, rietenim pūšot, zaļa šalcoša koka zaros, kad virs manis steidzīgi traucas spilgti balti mākoņi un visās malās skandīna savas dziesmas ne tikvien cīruļi, bet arī parastie un melnie strazdiņi, kaņepju putniņi un dzeguzites, un tālumā, tumšu, dzestru gravu šķērsoti, plešas plaši tīreļi un tiem līdzās vējā vilņojas lekna, kupla zāle; un meži, un skanošie ūdeņi un visa pasaule visapkārt modusies dzīvei un gaviļēt gaviļē. Viņš gribēja, lai viss slīgst mierā, es — lai dzirksti un ņirb krāšņā liksmībā. Es teicu, ka viņa paradīze būtu kaut kas pusdzīvs, bet viņš atcirta — manējā reibinoša. Es teicu, ka viņa paradīzē man būtu jāaizmieg, bet viņš — ka manējā nevarētu elpot, un kļuva ļoti ērcīgs. Beidzot mēs tomēr vienojāmies izbaudīt abas, tiklīdz iestāsies piemērots laiks; tad mēs nomutējām viens otru un bijām atkal draugi.

Nosēdējusi tur kādu stundiņu, es pārļaidu skatienu lielajai telpai ar tās gludo grīdu, ko neklāja tepiķi, un nodomāju, cik jauki šeit varētu rotaļāties, ja mazliet pabīdītu galdu. Tāpēc es lūdzu Lintonu pasaukt Zillu, lai tā mums palīdz, un mēs varētu paspēlēt «vistiņas»; lai viņa mūs ņer! Zini, Ellen, tā kā tu to mēdzi darīt. Viņš negribēja, teica, ka neesot nekāda prieka, bet viņš bija ar mieru paspēlēt bumbu ar mani. Skapī lielā vecu rotaļlietu kaudzē starp vilciņiem, ripām tenisa raketēm un bumbiņām mēs divas atradām. Viena bija apzīmēta ar burtu «K» un otra ar «H»; es gribēju to ar burtu «K», tāpēc ka tas domāts Katrīnai un «H» varētu nozīmēt «Hitklifs» — viņa uzvārdu; bet no

«H» bira ārā zāgu skaidas, un Lintons to negribēja. Es viņu uzvarēju vienā laidā, un viņš atkal sadusmojās, sāka klepot un atgriezās savā krēslā. Tovakar viņš tomēr ātri atguva labo omu, viņš sajūsminājās par divām trim jaukām dziesmiņām — *tavām* dziesmiņām, Ellen, un, kad man bija jāiet, viņš lūdzās atnākt atkal nākamvakar; un es apsolīju. Mēs ar Minniju traucāmies mājup kā vēja dzītas, un līdz pat rītam es sapņoju par «Kalnu Aukām» un savu miļo, dārgo brālēnu.

Nākamajā rītā es biju bēdīga: gan tāpēc, ka tev klājās sliktāk, gan tāpēc, ka vēlējos, kaut tētis zinātu par manām izjādēm un tām piekristu. Bet vakarā pēc tējas stundas uzausa brīnišķīga mēnesnīca, un, kad esāju projām, drūmās domas izgaisa. Man būs vēl viens laimīgs vakars, es sevī nospriedu, un, par ko priecājos jo vairāk, — manam miļajam Lintonam arī. Es izāju cauri «Kalna Auku» dārzam un jau dziros doties apkārt mājai, kad mani sagaidīja šis Ernšovs, satvēra pavadu un lika man doties iekšā pa galvenajām durvīm. Viņš paplikšķināja Minnijas kaklu un piezīmēja, ka tā ir brīnišķīga, un bija redzams, ka viņš vēlas, lai es ar viņu parunātos. Es viņam tikai pavēlēju likt poniju mierā, citādi tas viņam iespers. Bet Hertons savā neskolotā valodā atbildēja: «Liela muiža, ja arī iesper!» — un smaidīdams noskatījās uz zirga kājām. Es gandrīz vēlējos, kaut Minnija to darītu, bet viņš steidzās atvērt durvis un, atbīdot bultu, palūkojās uzrakstā virs durvīm un vienlaikus muļķīgi, kautri un lepnī teica:

— Mis Katrīn! Tagad es to tur varu izlasīt.

— Lieliski, — es iesaucos. — Nu paklausīsimies — tu tātad esi kļuvis gudrāks!

Viņš stomīdamies un pa balsieniem izburtoja vārdu: Hertons Ernšovs.

— Bet skaitļi? — es drošinādama saucu, redzēdama, ka viņš vairs netiek no vietas.

— Tos es vēl neprotu, — viņš atbildēja.

— Ak tu muļķīti! — es teicu, sirsnīgi smiedamās par viņa izgāšanos.

Stulbenis manī blenza ar smaidu uz lūpām, bet drūmi sarauktām uzacīm — kā neziņā, vai viņam smielies līdz ar mani, — vai šie vārdi bija domāti draudzīgi vai, kā tas istenībā bija, nievājoši. Es izkļiedēju viņa šaubas, pēkšņi rādīdama atkal bargu seju, pavēlēdama viņam vākties prom, jo atnācu ciemos pie Lintona, nevis pie viņa. Viņš pietvika — es to redzēju mēness gaismā, — nolaida roku no bultas un devās prom kā personificēta patmīlība. Viņš, liekas, iedomājas, ka ir tikpat izglītots kā Lintons, tikko iemācījies izburtot savu vārdu, un jutās ārkārtīgi aizvainots, ka es nedomāju tāpat.

— Pag, mis Katrina! — es meiteni pārtraucu. — Nerāšos, bet jūsu uzvedība man nemaz nepatīk. Ja jūs būtu atcerējusies, ka Hertons ir jūsu brālēns tāpat kā Lintons, jūs saprastu, cik nepiedienīgi jūs izturējāties pret viņu. Vismaz par godājamu īpašību jāatzīst viņa vēlēšanās būt tikpat izglītotam kā Lintons, un viņš droši vien to nav iemācījies tikai tāpēc, lai dižotos: nešaubos, ka jūsu priekšā viņš jau kādreiz būs kaunējies savas neziņas dēļ; viņš gribēja to labot un jūs iepriecināt. Tas, ka apsmējāt viņa neveiksmīgo mēģinājumu, liecina, ka jūs esat slikti audzināta. Ja jūs būtu augusi tādos apstākļos kā viņš, vai jūs nebūtu tikpat rupja? Bērnībā viņš bija tikpat mundrs un spējīgs kā jūs, un man sāp, ka tagad zēnu nicina tāpēc, ka šis nekrietnais Hitklifs apietas ar viņu tik netaisni.

— Ellen, tu taču nesāksi tāpēc raudāt, ko? — viņa izsaucās, pārsteigta par manu nopietnību. — Pag, tūlīt tu dzirdēsi, vai viņš savu ābeci iemācījās, lai mani iepriecinātu, un vai šis lempis pelna, ka ar to apietas

laipni. Es iegāju iekšā; Lintons gulēja atzveltnes solā un mazliet piecēlās, lai ar mani sasveicinātos.

— Katrīna mīļā, šovakar es esmu slimš, — viņš teica, — un tāpēc tev jārunā vienai un jāļauj man klausīties. Nāc apsēdies man blakus! Biju pārlicināts, ka tu nelauzīsi vārdu, un tāpēc es likšu atkal tev apsīties nākt, kad tu iesi projām.

Tagad es jau zināju, ka nedrīkstu viņu kaitināt, tāpēc ka viņš ir slimš, un es runāju maigā balsī, neko nejautāju un sargājos viņu kaut kā aizvainot. Es biju atnesusi savas visjaukākās grāmatas; viņš palūdza no vienas palasīt, un es dzīros to darīt, kad pa durvīm iedrāzās Ernšovs, sadomājis tēlot aizskarto. Viņš pieņāca mums klāt, sakampa Lintonu aiz rokas un izrāva to no sēdekļa.

— Prom uz savu istabu! — viņš aizgūdamies dusmīgi izgrūda; viņa seja izskatījās pietūkusi un nikna. — Skuķi ņem līdz, jo viņa nāk clemoties pie tevis; tu neizspiedīsi mani no šejienes. Vācieties prom abil!

Viņš mūs nolamāja un, nedodot Lintonam laika atbildēt, izgrūda to virtuvē; viņš saņņaudza rokas dūrēs, kad gāju brālēnam pakaļ, kā gribēdams notriekt mani gar zemi. Vienu brīdi es biju nobijusies, un man no rokām izšļuka grāmata, viņš paspēra to man nopakaļ un aizcirta aiz mums durvis. Es dzirdēju no pavarda puses atskanam ļaunus, krekšķīgus smieklus un pagriezusies ieraudzīju riebiģo Džozefu tur stāvam, berzējam kaulainās rokas un drebināties.

— To es jau zināju, ka jūs izmetīs laukā! Velna pulveris! Ista dūša! *Viņš* zina — jā, viņš zina tikpat labi kā es, kam te jābūt saimniekam — khe-khe-khel! Iztrieca jūs, kā nākas! Khe-khe-khel!

— Kur lai ejam? — es jautāju brālēnam, nevērodama veģa zobģalibu.

Lintons bija nobālis un trģcēja. Viņš nemaz vairs ne-

Izskatījās jauks! Ak nē! Drausmīgs! Viņa vājā seja ar lielajām acīm sašķobījās šausmīgā bezspēcīgu dusmu grimasē. Viņš satvēra durvju rokturi un raustīja to: durvis bija aizslēgtas no iekšpuses.

— Ja tu mani nelaidīsi iekšā, es tevi nogalināšu! Ja nelaidīsi, nogalināšu! — viņš drīzāk spiedza nekā runāja. — Velns! Velns! Nositīšu, nositīšu!

Džozefs atkal iesmējās sausiem, krekšķīgiem smiekliem.

— Skat, skat! — viņš iesaucās. — Tēvs kas tēvs. Mūsos arvien kaut kas no abiem vecākiem. Nekas, Her-ton; puisīt, nebaidies, viņš netiek tev klāt!

Es saņēmu Lintonu aiz rokas un mēģināju viņu aizvilkt projām, bet viņš spiedza tik izmisīgi, ka es neiedrošinājos to darīt. Beidzot viņa brēcienus pārtrauca drausmīga klepus lēkme, nāca ašinis pa muti, un viņš nokrita zemē. Es izskrēju pagalmā aiz bailēm gluži kā bez prāta un saucu Zillu, cik skaļi vien varēdama. Viņa mani tūlīt izdzirdēja — viņa patlaban slauca govīs laidarā aiz šķūņa — un, pametusi savu darbu, vaicāja, ko man vajagot. Aizelsusies es nekā nespēju paskaidrot un, aizvilkdama Zillu sev līdzī virtuvē, skatījos, kur Lintons. Pa to laiku Ernšovs bija iznācis paraudzīt, kādu nelaimi nodarījis, un tagad veda nabadziņu augšā. Mēs ar Zillu viņam sekojām, bet kāpņu laukumīnā Her-tonš mani apturēja un teica, ka es nedrīkstot iet iekšā, lai dodoties mājās. Es viņam uzkliežu, ka viņš nogalinājis Lintonu un es tomēr ieiešu. Džozefs aizslēdza durvis un apgalvoja, ka es nedrīkstu «darīt tādas blēņas», un jautāja, vai es «jau no dzimšanas tikpat jūkusi kā Lintons». Es stāvēju raudādama, līdz ekonomē atkal iznāca. Viņa man apgalvoja, ka Lintons jūtoties mazliet labāk, bet troksnis un kliedzieni viņu traucējot; un viņa mani gandrīz ar varu aizveda uz dižistabu.

Ellen, es biju gatava noplēst sev matus no galvas!

Es elsoju un raudāju tā, ka acis aizpampa, bet negēlis, kuram tu tik ļoti jūti līdz, stāvēja turpat, laiku pa laikam uzsaukdams man: «Klusul!» — turklāt vēl noliedzot, ka notikušais ir viņa vaina. Beidzot, nobijies no maniem draudiem, ka es pastāstīšu tētim un ka viņu tad iebāzīs cietumā un pakārs, viņš sāka arī pats šņukstēt un steidzīgi izmetās ārā, lai slēptu savu glēvo uzbudinājumu. Un tomēr es vēl nebiju tikusi no viņa vaļā; kad mani beidzot piespieda doties mājup un es jau biju aizjājusi kādus simt jardus no «Kalnu Aukām», viņš pēkšņi iznira no ēnas ceļmalā, satvēra Minniju aiz iemaukta un apturēja.

— Mis Katrīna, man ļoti žēl, — viņš ierunājās, — bet patiešām...

Es uzšāvu viņam ar pātagu, iedomādamās, ka viņš mani varbūt grib nogalināt. Viņš palaida zirgu, izgrūzdams vienu no saviem baismīgajiem lāstiem, un es pusnemaņā traucos mājup.

Tovakar es nenācu teikt tev «ar labu nakti» un nākamajā dienā es uz «Kalnu Aukām» negāju; es gan šausmīgi gribēju, bet biju ļoti satraukta, dažbrīd es baidijos uzzināt, ka Lintons miris, un dažbrīd šausminājos, iedomājoties satikšanos ar Hertonu. Trešajā dienā saņēmu dūšu, vismaz es vairs nespēju ilgāk izturēt neziņu un atkal aizlavījos prom. Es izgāju no mājām pulksten piecos un gāju kājām, cerēdama, ka man izdosies nepamanītai iekļūt namā un uzkāpt Lintona istabā. Tomēr suņi paziņoja manu ierašanos. Mani saņēma Zilla un, teikdama, ka «puišelim iet uz labo pusi», aizveda mani uz nelielu, tīru, paklājiem izklātu telpu, kur; sev par neizsakāmu prieku, redzēju Lintonu guļam uz maza divāniņa un lasām vienu no manām grāmatām. Bet viņš veselu stundu nevēlējās ar mani ne runāt, ne paskatīties uz manu pusi; Ellen, viņam ir tik nelāgs raksturs. Un visvairāk mani samulsināja tas,

ka viņš, tiklīdz atvēra muti, netaisnīgi apsūdzēja mani, ka es esot izraisījusi visu šo traci un Hertons neesot vainojams! Nespēdama atbildēt, jo citādi aizsviltos, es piecēlos un izgāju no istabas. Viņš klusu sauca man pakaļ: «Katrīn!» Tādu atbildi viņš nebija gaidījis; bet es neatgriezpos, un nākamā diena bija otrā, kad paliku mājās, gandrīz negrozāmi nolēmusi viņu nekad vairs neapciemot. Taču es jutos tik nožēlojami, gulēt ejot un pieceļoties neziņā par viņu, ka mana apņemšanās izkūpēja kā dūmi, pirms tā vēl bija galīgi nobriedusi. Vēl nesen man likās, ka rīkojos ļauni, kad dodos turp, tagad man šķita nežēlība palikt mājās. Atnāca Maikls un apjautājās, vai apseglot Minniju. Es atbildēju: «Jā,» — un, kad zirdziņš mani nesa pāri kalniem, biju pārliecināta, ka pildu savu pienākumu. Lai iekļūtu pagalmā, man vajadzēja pajāt garām mājas fasādes logiem. Nebija nozīmes mēģināt noslēpt savu ierašanos.

— Jaunskungs ir dižistabā, — teica Zilla, redzēdama mani dodamies viesistabas virzienā. Es iegāju, arī Ernšovs tur bija, bet viņš tūdaļ telpu atstāja. Lintons snauduļodams sēdēja lielā atzveltnes krēslā. Pieiedama pie uguns, es, pa pusei pati ticēdama saviem vārdiem, ļoti nopietni teicu:

— Tā kā tu mani nemīli, Linton, un domā, es nāku šurp, lai darītu tev ļaunu, un apgalvo, ka es to daru arvien, tad šī būs mūsu pēdējā tikšanās: atvadīsimies, un pasaki misteram Hitklifam, ka tu vairs nevēlies mani redzēt un viņam nav jāizdomā pasakas par mani.

— Apsēdies un noņem cepuri, Katrīn, — viņš atbildēja. — Tu esi daudz laimīgāka par mani, tev vajadzēja būt labākai. Tēvs jau pietiekami runā par manām kļūdām un pietiekami izrāda nicinājumu, un man, gluži dabiski, nav ticības sev. Es šaubos, vai tikai patiešām neesmu tāds nīckam nederīgs cilvēks, kā viņš vienā laidā apgalvot, un tad esmu tik dusmīgs un sa-

rūgtināts un ienistu katru! Es patiešām esmu nekam nederīgs cilvēks, man ļauns raksturs un slikta omā; un, ja gribi, vari atvadīties no manis, tu atbrīvosies no nepatīkšanām. Tikai izturies taisnīgi pret mani; tici, ja es varētu kļūt tik miļš, tik jauks un labs kā tu, es tāds būtu, un to es gribu vēl labprātāk un vēl vairāk nekā būt laimīgs un vesels. Un tici, ka tava laipnība lika man tevi iemīļot dziļāk, nekā es spētu tad, ja tavu mīlu būtu pelnījis; bet, tā kā nespēju neizrādīt tev savu dabu, tad to ļoti nožēloju un mocos pašpārmētos, un tā es nožēlošu un mocīšos, līdz nomiršu.

Es jutu, ka viņš runā patiesību, un jutu, ka man viņam jāpiedod; un, kaut arī viņš jau nākamajā mirklī sāktu strīdēties, man jāpiedod viņam atkal. Mēs salabām, bet raudājām, raudājām abi divi visu laiku, kamēr es pie viņa ciemojos, taču ne aiz skumjām vien, kaut arī es skumu tāpēc, ka Lintonam tāds ļauns raksturs. Viņš nekad neļaus saviem draugiem justies labi un nekad nejutīsies labi arī pats! Pēc šī vakara es viņu arvien apciemoju viņam ierīkotajā viesistabiņā, jo nākamajā dienā atgriezās viņa tēvs.

Kādas trīs reizes, šķiet, mēs jutāmies tik priecīgi un laimīgi kā pirmajā vakarā; pārējās apciemojuma reizes bija drūmas un uztraukuma pilnas — dažreiz Lintona patmīlības un spītības, citubrīd slimības dēļ. Bet es esmu iemācījusies paciest gan viņa untumus, gan slimības izraisītās žēlabas. Misters Hitklifs izvairījās tikties ar mani. Es viņu vispār gandrīz nemaz neredzēju. Pagājušo svētdienu gan, atnākusi agrāk nekā parasti, dzirdēju, ka viņš nežēlīgi pārmet Lintonam tā uzvedību iepriekšējā vakarā. Nemāku pateikt, kā viņš to varēja zināt, ja nebija noklausījies. Lintons patiešām uzvedās ļovakar izaicinoši; taču šis notikums neskāra nevienu citu kā tikai mani, un es, ieiedama istabā, pārtraucu misteru Hitklifu, viņam tā arī pateikdama. Viņš skaļi

iesmējās un izgāja, sacīdams, ka priecājoties par šādu manu viedokli. Es ieteicu Lintonam turpmāk savas dusmas izteikt čukstus. Tā, Ellen, nu tu esi dzirdējusi visu. Ja man neatļaus iet uz «Kalnu Aukām», divi cilvēki klūs nelaimīgi, turpretim, ja tu tētim neteiksi nekā, — es, turp iedama, nevienam mieru netraucēšu. Tu taču neteiksi, vai ne? Tas būs ļoti nežēlīgi, ja teiksi.

— Izlemšu to līdz rītam, mis Katrīna, — es atbildēju. — Par to jāpagudro. Tagad es tev ļaušu gulēt un pati iešu visu pārdomāt.

Es visu pārdomāju balsī kunga istabā. Taisnā ceļā no Katrīnas es devos pie viņa un izstāstīju visu, izņemot meitenes sarunas ar brālēnu un nepieminot Her-tonu. Mistars Lintons uztraucās un bēdājās daudz vairāk nekā gribēja man to parādīt. Nākamajā rītā Katrīna uzzināja, ka esmu pievilpusi viņas uzticību, un uzzināja arī to, ka viņas slepenajiem apciemojumiem pieņācis gals. Velti viņa raudāja un vaimanāja aizlieguma dēļ, velti lūdza tēvu žēlot Lintonu; vienīgais, ko viņa panāca, bija tas, ka viņš apsoliya pats uzrakstīt zēnam vēstuli un atļaut tam ciemoties «Strazdos», kad vien tam tīk, gluži skaidri tomēr pasakot, ka tam vairs nav ko cerēt redzēt Katrīnu «Kalnu Aukās». Ja mistars Lintons būtu pazinis māsasdēla nelāgo raksturu un zinājis, kāda ir viņa veselība, tad, iespējams, būtu atradis sevi pietiekami daudz spēka liegt meitai arī šo mazo iepriecinājumu.

Divdesmit piektā nodaļa

TAS viss notika viņiem, ser, — teica misis Dīna, — pirms nepilna gada. Toreiz netiku domājusi, ka pēc divpadsmit mēnešiem, pakavējot laiku, es visu izstāstīšu cilvēkam, kas šai ģimenei svešs! Taču, kas zina, cik ilgi jūs būsiet svešinieks? Jūs esat pārlieku jauns,

lai allažīņ apmierinātos ar dzīvi vienatnē, un man dažkārt liekas, ka cilvēks, redzējis Katrīnu Lintonu, nevar to neiemīlot. Jūs smaidāt, bet kāpēc jūs izskatāties tik mundrs un ieinteresēts, kad es runāju par viņu? Un kāpēc lūdzāt mani uzkārt viņas ģimetni virs kamīna? Un kāpēc...

— Pagaidiet, mīļā! — es iesaucos. — Var jau būt visai iespējams, ka es iemīlu Katrīnu, bet vai viņa mīlēs mani? Es par daudz šaubos, lai riskētu ar savu sirdsmieru, ļaujoties vilinājumam; turklāt mana dzīves joma nav šeit. Es nāku no rosīgās pasaules, un tās skāvienos man jāatgriežas. Stāstiet tālāk! Vai Katrīna paklausīja tēva aizliegumam?

— Paklausīja gan, — ekonomē turpināja. — Mīlestība uz tēvu joprojām bija galvenās jūtas, kas mājoja viņas sirdī. Un kungs runāja ar meiteni bez dusmām, runāja dziļās rūpēs kā cilvēks, kuram jāpamet dārgākā manta naidnieku un briesmu varā, kur viņa teiktie vārdi būs vienīgais, ko viņš tai spēj atstāt kā mantojumu un kas to vadītu dzīves ceļā. Dažas dienas vēlāk viņš man teica:

— Man gribētos, Ellen, kaut māsasdēls atrakstītu vai pats ierastos. Pasakiet man atklāti, ko jūs par viņu domājat. Vai Lintons mainījies uz labo pusi jeb vai ir izredzes, ka viņš varētu mainīties, sasniedzot vīra gadus?

— Viņš ir ļoti vārgs, ser, — es atbildēju, — un maz ticams, ka sasniegs brieduma vecumu, bet to gan es varu teikt, ka viņš nelīdzinās savam tēvam, un, ja mēs Katrīna, sev par nelaimi, ar viņu apprecēsies, viņš nevarēs nepakļauties viņas ietekmei, ja vien viņa to ārkārtīgi muļķīgā kārtā nelutinās. Taču jums, kungs, būs daudz laika Lintonu iepazīt un redzēt, vai tas der jūsu meitai: līdz pilngadībai tam vēl trūkst kādi četri vai vairāk gadu.

Edgars nopūtās un, aizgājis līdz logam, pavērās uz Gimmertonas baznīcas pusi. Bija miglā tīta pēcpusdiena, bet februāra saulīte blāvi spīdēja, un mēs varējām saredzēt abas egles kapsētā un izklaidus stāvošos, retos kapakmeņus.

— Bieži esmu lūdzis dievu, — viņš, kā pie sevis runājot, teica, — lai pienāktu brīdis, kas tagad tuvojas, bet nu es sāku drebēt un no tā baidīties. Es tiku domājis, ka atmiņas par stundu, kad es nācu zemē ielejā kā līgavainis, nebūs tik jaukas kā apziņa, ka mani drīz — pēc dažiem mēnešiem, varbūt jau pēc pāris nedēļām nesīs augšā kalnā un guldis vientuļajā kapā! Ellen, es biju ļoti laimīgs ar savu mazo Katiju: gan ziemas naktīs, gan vasaras dienās tā stāvēja man blakus kā pati cerība. Taču tikpat laimīgs es jutos arī pārdomās starp kapakmeņiem ap veco baznīcu un garajos jūnija vakaros pie viņas mātes zaļā kapa, kad ilgojos laika, kad varēšu dusēt tur zem velēnām. Ko varu darīt Katijas labā? Kā viņu atstāt? Ne mirkli nebēdātu, ka Lintons ir Hitklifa dēls, nedz arī tāpēc, ka tas man viņu atņem, ja vien tas spētu meitu nomierināt viņas sāpēs par manu nāvi. Es nebēdātu, ka Hitklifs triumfēs, savu panācis un laupījis man vienīgo laimi! Bet, ja Lintons ir necienīgs glēva rakstura cilvēks, tikai ierocis sava tēva rokās, — tad es nevaru savu meitu tam atstāt! Un, kaut sāpīgi iedragāt viņas dzīvesprieku, man jāapbēdina viņa, kamēr dzīvoju, un jāatstāj meitene vientuļa, kad nomiršu. Mana milulīte! Tad jau labāk atstātu viņu dieva ziņā un guldītu zemes klēpī, pirms pats tur nonāku.

— Atstājiet viņu dieva ziņā tāpat kā ir, ser, — es atbildēju, — un, ja mums vajadzētu zaudēt jūs — lai žēlīgais dievs mūs no tā pasargā, — tad ar viņa gādību es līdz savai pēdējai stundai palikšu viņas draugs un padomdevējs. Katrīna ir laba meitene: es nebaidos,

ka viņa tīšu prātu rikosies ļauni, un cilvēki, kas pilda savu pienākumu, beidzot arvien tiek atalgoti.

Pavasaris jau bija gabalā, tomēr mans kungs īsti spēkus vairs neatguva, kaut atsāka atkal ar meitu pastaigas pa muižu. Meitenes nepieredzējušam prātam tas jau šķita pierādījums, ka tēvs atveseļojas, turklāt vaigi tam bieži sārtojās un acis spoži mirdzēja: viņa bija pārliecināta, ka tas atspirgst. Meitas septiņpadsmitajā dzimšanas dienā viņš uz kapsētu neaizgāja, todien bija, un es izmetu:

— Jūs droši vien, ser, šovakar nekur neiziesiet?

Viņš atbildēja:

— Nē, šogad es to atlikšu uz vēlāku stundu.

Viņš atkal aizrakstīja Lintonam, ka ļoti vēlas to redzēt; un, ja vien slimnieks būtu bijis rādāms, tad, es nešaubos, tēvs tam atļautu atnākt. Taču, kā jau dažkārt, zēns atsūtīja atbildi, kurā paziņoja, ka misters Hitklifs neļauj apmeklēt «Strazdus», taču to iepriecinot tēvoča laipnība un tas cerot savā pastaigā satīties kādreiz ar viņu un tad personīgi lūgt, lai to no māsiņas gluži nešķirtu.

Šī vieta vēstulē bija vienkārša un laikam paša rakstīta. Hitklifs zināja, ka, izlūdzoties Katrīnas sabiedrību, viņa dēls mācēs būt daiļrunīgs.

— Es nelūdzu, — zēns rakstīja, — lai viņa ciemotos pie mums, bet vai gan es nekad nevarēšu ar viņu tikties tāpēc, ka mans tēvs aizliedz man apmeklēt viņas mājas un jūs aizliedzat viņai nākt pie manis? Atjājiet taču šad tad kopā ar viņu uz «Kalnu Auku» pusi un ļaujiet parunāt pāris vārdiņu jūsu klātbūtnē! Mēs nekā neesam nodarījuši, lai pelnītu, ka mūs šķir. Un jūs taču neturat ļaunu prātu uz mani, jums nav iemesla mani ienīst, jūs pats to atzīstat. Miļo tēvocil! Atsūtiet man rit labu ziņu un ļaujiet satīties ar jums, kur vien jums tīk, izņemot «Strazdus». Domāju, ka pārrunās jūs

pārliecināsieties, ka man nav tēva rakstura; viņš apgalvo, ka es esot vairāk jūsu māsas nekā viņa dēls. Un, kaut arī man piemīt trūkumi, kuru dēļ esmu Katriņas necienīgs, viņa man tos piedevusi, un viņas dēļ arī jums to vajadzētu. Jūs apjautājaties par manu veselību — tā ir uzlabojusies, bet — kamēr man laupa visas cerības un es esmu nolemts dzīvot vientulībā vai to ļaužu sabiedrībā, kas mani nekad nav mīlējuši un nemīlēs, kā lai es varētu justies priecīgi un labi?

Kaut gan Edgars juta zēnam līdzī, viņš tomēr nevarēja paklausīt tā lūgumam — jo nespēja Katrīnu pavadīt. Viņš teica, ka vasarā jaunieši varbūt tikšoties: pagaidām viņš vēloties, lai zēns turpinātu palaikam rakstīt, un apsolija tam palīdzēt ar padomu un labu vārdu, cik vien vēstulē iespējams, jo ļoti labi saprotot, cik grūti Lintonam klājas paša ģimenē. Lintons pakļāvās. Taču, ja tas nebūtu savā rīcībā ierobežots, tad laikam visu sabojātu, piebārstīdams vēstules ar pārmetumiem un vaimanām; bet lēvs zēnu stingri uzraudzīja un, protams, prasīja, lai viņam tiktu parādīts katrs vārdiņš, ko mans kungs rakstīja. Tā zēns nevis izklāstīja savas personīgās bēdas un ciešanas, kas visvairāk nodarbināja viņa prātus, bet sūdzējās par nežēlīgajiem spaidiem, kuri viņu šķir no draudzenes un mīlotās, kautri piezīmēdams, ka misteram Lintonam gan vajadzētu atļaut drīzumā abiem tikties, citādi viņš sāksot domāt, ka viņu tišuprāt barojot ar tukšiem solījumiem.

Stīprs sabiedrotais zēnam mūsu mājās bija Katija, un abi kopā beidzot pierunāja kungu atļaut viņiem reizi nedēļā kopā izjāt vai pastaigāties pa tuvējiem tīreļiem manā uzraudzībā, jo kunga veselība jūnijā vēl joprojām pasliktinājās. Kaut arī viņš ik gadus, rūpēdamies par meitas nākotni, bija noguldījis uz meitas vārdu daļu no saviem ienākumiem, tomēr gluži dabiski vēlējās, lai tai paliktu savu senču mājas vai lai tā vismaz

drīzumā tajās atgrieztos; bet viņš arī apzinājās, ka vienīgās izredzes šo mērķi sasniegt bija tai apprecoties ar viņa paša mantinieku. Ne viņam, nedz kādam citam, domāju, nebija ne jausmas, ka šis mantinieks dzisa laukā tikpat ātri kā viņš pats. Neviens ārsts nerādījās «Kalnu Aukās», un ar jauno Hitklifu netikās neviens cilvēks, kurš varētu pastāstīt mums par tā veselību. Es pati jau sāku domāt, ka manas nojautas bijušas aplamas un tas tiešām atkopies, ja runā par izjādēm un pastaigām tīreļos un, šķiet, pavisam nopietni tiecas realizēt savus nodomus. Nevarēju iedomāties, ka tēvs ar savu mirstošo bērnu spēj apieties tik ļauni un despotiski, kā — es to vēlāk uzzināju — bija darījis Hitklifs, piespiezdams zēnu tēlot nepacietīgu jaunekli; jo nenovēršamāk nāve draudēja izjaukt Hitklifa mantkārīgos un necilvēcīgos plānus, jo divkārt enerģiski viņš centās tos realizēt.

Divdesmit sestā nodaļa

VASARA bija jau pašā plaukumā, kad Edgars negribīgi uzklausa jauniešu lūgumus, un mēs ar Katrīnu devāmies savā pirmajā izjādē satīties ar viņas brālēnu. Bija apmākusies, tveicīga diena, saules neredzēja, bet debesis likās pārlietu lāsmainas un dūmakainas, lai solītu lietu. Par satikšanās vietu mēs bijām izraudzījušās akmens stabu krustceļa malā. Taču, kad mēs tur ieradāmies, mazs ganiņš, turp atsūtīts kā ziņnesis, teica:

— Māsters Lintons tepat pakalna otrā pusē un būtu ļoti pateicīgs, ja jūs pajātu gabaliņu tālāk.

— Tādā gadījumā māsters Lintons aizmirsis tēvoča pirmo noteikumu, — es izmetu, — viņš grib, lai mēs paliekam «Strazdu» robežās, bet tur mēs būsim uzreiz laukā no tām.

— Griezīsim zirgus atpakaļ, kad nonāksim pie viņa, — meitene ierunājās, — un mūsu izjāde tad notiks uz māju pusi.

Bet, kad mēs sasniedzām norādīto vietu, un tā bija tikko ceturtdalījūdzi no viņa māju sliekšņa, tad redzējām, ka viņam zirga nav; mums vajadzēja nokāpt no savējiem un ļaut tiem paganīties, Lintons gulēja viršos, mūs gaidīdams, un nepiecēlās ātrāk, kamēr vairs tikai daži soļi mūs šķīra no viņa. Tad viņš nāca mums pretim nedrošiem soļiem un izskatījās tik bāls, ka es tūdaļ iesaucos:

— Bet, māster Hitklif, jūs nejūtaties tik labi, lai šīrita pastaiga jums sagādātu baudu. Jūs izskatāties pavisam slimsl

Katrīna uzlūkoja brālēnu nobažījusies un izbrīnījusi; prieka kļiedziens uz viņas lūpām pārvērtās izbaļu saucienā, un apsveikums par tik ilgi līgto tikšanos — uztraukumā: vai tikai viņš nejūtoties sliktāk nekā parasti?

— Nē — labāk — labākl — viņš trīcēdams elsa un turēja ciet aKtijas roku, it kā viņam vajadzētu atbalsta, pie tam viņa lielās zilās acis bailīgi lūkojās meitenē, dziļie loki, kas liecās ap tām, vērtā acu gurdeno izteiksmi izmīsušu.

— Bet tad tu esi bijis slimāks, — neatlaidās māsiņa, — slimāks nekā toreiz, kad tevi redzēju pēdējo reizi; tu esi vājāks un...

— Esmu noguris, — viņš steidzīgi pārtrauca. — Staiģāšanai par karstu, atpūlīsimies tepat. Un es no rītiem bieži jūtos slikti, — papus saka, es ļoti strauji augot.

Katija ne visai apmierināta apsēdās, un viņš atbalstījās pret to.

— Šī vieta ir līdzīga tavai paradīzei, — viņa teica, cenždamās zēnu uzjautrināt. — Vai atceries, ka mēs norunājām pavadīt divas dienas tādā vietā un tā, kā

mums katram vislabāk patiks? Si droši vien ir tavējā, lai gan patlaban ir mākoņi, taču tie ir tik pūkaini un mīksti, tie ir vēl skaistāki par sauli. Nākamnedēļ, ja vien tu varēsi, mēs aizjāsim uz «Strazdu» parku un izmēģināsim manējo.

Lintons acīm redzot neatcerējās, par ko meitene runāja, un viņam neapšaubāmi bija grūti sekot jebkurai sarunai. Katrīna redzēja gluži tāpat kā es, ka būt kopā ar mums viņam ir drīzāk sods nekā balva, un meitene drīz pavisam atklāti teicās iet prom. Šie vārdi Lintonu negaidot atmodināja no stinguma, izraisīdami viņā dziļu vainu nemieru. Viņš pameta bailīgu skatienu uz «Kalnu Auku» pusi, lūgdamies, lai viņa paliek vismaz vēl pusstundiņu.

— Man gan liekas, — teica Katrīna, — ka tu juties daudz labāk mājās nekā sēdēdams šeit. Un es redzu, ka šodien nevaru tevi iepriecināt ar savām valodām, dziesmām un tērzēšanu; šais sešos mēnešos tu esi kļuvis vis gudrāks par mani, tev ne visai patīk, ka es tev tagad kavēju laiku; citādi, ja es tevi iepriecinātu, es labprāt paliktu.

— Paliec un atpūties, — viņš atbildēja. — Un, Katrīna, nedomā un nesaki, ka esmu *ļoti* slims. Spiedīgais un karstais laiks padara mani slābu, un, pirms jūs atnācāt, es pastaigājos krietni ilgi viens pats. Tēvocim saki, ka veselība man pašreiz gluži laba, tu teiksi, vai ne?

— Es viņam pastāstīšu, Linton, ka *tu* tā saki. Es to nevaru apgalvot, — piezīmēja mana jaunā lēdija, brīnīdamās, kāpēc viņš tik stūrgalvīgi apgalvo to, kas acīm redzot nav taisnība.

— Un nākošajā ceturtdienā esi atkal šeit, — viņš turpināja, vairīdamies viņas apmulsuma pilnā skatienu. — Un aiznes tēvocim manu pateicību par to, ka viņš ļāvis tev atnākt, — manu vissirsnīgāko pateicību, Kat-

rin. Un — un, ja tu satiksi manu tēvu un viņš tev apjautāsies par mani, tad neļauj viņam nojaust, ka esmu bijis tāds nerunīgs un mulķīgs, neesi tad tik apbēdināta un nomākta, kāda tu esi pašreiz, — tad viņš būs dusmīgs.

— Man nav daļas gar viņa dusmām, — Katija iesaucās, iedomājoties, ka viņa varētu būt šo dusmu cēlonis.

— Bet man gan, — brālēns nodrebēdams atbildēja. — Neuzkūdi viņu pret mani, Katrīn, viņš ir ļoti nežēlīgs.

— Vai viņš, māster Hitklif, pret jums ir bargs? — es apjautājos. — Vai viņam apnicis būt saudzīgam un viņš no slepena naida pārgājis uz atklāto?

Lintons paskatījās manī, bet neatbildēja; Katija, pasēdējusi viņam līdzās vēl kādas desmit minūtes, kamēr tam galva miegaini noslīga uz krūtīm un tas neizdvesa ne skaņas, izņemot apslāpētus gurduma un sāpju vaļus, mierinājuma meklējama, sāka lasīt mellenes un, kuras atrada, dalīja ar mani; Lintonam viņa tās nepiedāvāja, jo redzēja, ka turpmākā uzmanība zēnu tikai nogurdinās un apgrūtinās.

— Vai tagad jau nebūs pusstunda, Ellen? — viņa man beidzot iečukstēja ausī. — Nevaru saprast, kāpēc mums tā jāpaliek. Viņš aizmidzis, un tētis mūs gaida mājās.

— Bet mēs nevaram atstāt viņu guļošu, — es atbildēju, — pagaidi, līdz viņš pamodīsies, esi pacietīga. Tu gribēji kā sadegusi izjāt, taču tavas ilgas redzēt nabaga Lintonu ātri izkūpēja!

— Un kāpēc viņš mani gribēja redzēt? — Katija atcirta. — Pat savā visnelāgākā omā viņš man agrāk patika labāk nekā pašreizējā dīvainā noskaņojumā. Izskatās, it kā šī tikšanās Lintonam būtu smags pienākums, ko viņš veic aiz bailēm, ka tēvs viņu nebar. Bet es nemaz nedomāju nākt šurp misteram Hitklifam par prieku,

lai kāds iemesls tam arī nebūtu uzlikt Lintonam šādu sodu. Un, kaut arī es priecājos, ka Lintons tagad ir veselāks, man žēl, ka viņš vairs nav tik priecīgs un tik sirsnīgs pret mani.

— Vai tu domā, ka *viņš* ir veselāks? — es vaicāju.

— Jā, — viņa man atbildēja, — jo, zini, agrāk viņš arvien tik daudz runāja par savām ciešanām. Viņš nebūt nav gluži vesels, kā pats lūdza, lai pasaku tētim, bet veselāks gan, tā man liekas.

— Te nu mūsu domas dalās, Katij, — es teicu. — Manuprāt, viņš ir daudz slimāks.

Pēkšņi Lintons lielās šausmās uztrūkās no snaudiena un jautāja, vai kāds to neesot saucis.

— Nē, — teica Katrīna, — varbūt tikai sapnī. Nevaru saprast, kā tu vari no paša rīta laukā aizsnausties.

— Man šķita, ka dzirdu tēva balsi, — viņš, pēc elpas cīnīdamies, elsa, nenovērsdams acu no pakalna malas.

— Vai jūs esat drošas, ka neviens nerunāja?

— Pavisam, — māsīca atbildēja. — Tikai mēs abas ar Ellenu runājām par tavu veselību. Vai tu, Linton, patiešām esi stiprāks nekā ziemā, kad šķirāties? Ja esi, tad varu droši teikt, ka kaut kas cits — tavas jūtas pret mani nav kļuvušas stiprākas. Saki, — vai tev ir labāk?

Asaras saskrēja Lintonam acīs, kad viņš atbildēja: — Jā, jā, ir gan! — Un vēl joprojām, būdams iedomās dzirdētās balss iespaidā, viņa skatieni klīda šurpu turpu, meklējot runātāju. Katija piecēlās.

— Nu šai dienai pietiek, jāšķiras, — viņa teica. — Bet neslēpšu, ka šīsdienas tikšanās man sagādāja lielu vilšanos, kaut arī neteikšu to nevienam kā tikai tev — un nebūt ne aiz bailēm no mistera Hitklifa.

— Klusu, — čukstēja Lintons, — dieva dēļ klusēt. Viņš nāk. — Un zēns pieķērās Katrīnai pie rokas, mēģinādams meiteni aizturēt, taču, šo paziņojumu izdzirdusi,

viņa strauji atbrīvojās un pasvilpa, saukdama zirgu, kas viņai klausīja kā suns.

— Būšu nākošo ceturtdien, — viņa uzsauca, lēkdama seglos. — Sveiks! Ašāk, Ellen!

Un tā mēs pametām viņu tik lielā sasprindzinājumā gaidām tēvu tūdaļ te ierodamies, ka viņš nez vai manīja mūs aizjājam.

Mājupceļā Katrīnas nepatika atslāba, pāriedama mulsiņošanās līdzietībā un žēlumā, kam stipri vien jaucās klāt neskaidras trauksmainas šaubas gan par Lintona patieso veselības stāvokli, gan mājas apstākļiem. Arī mani māca šīs šaubas, kaut gan es devu viņai padomu par to daudz nerunāt, pēc nākošās tikšanās mēs varēsim spriest labāk. Kungs lika izstāstīt, kā mums bija izgājis. Mēs kārtīgi nodevām viņam māsasdēla sūtīto pateicību, Katija maz pieminēja pārējo, arī es uz viņa jautājumiem sevišķi skaidras atbildes nedevu, jo pati lāgā nezināju, ko slēpt un ko atklāt.

Divdesmit septītā nodaļa

AIZRITEJA septiņas dienas, katra iezīmēdama savu ritumu ar aizvien straujāku Edgara Lintona veselības stāvokļa pasliktināšanos. Sabrukums, kas pirms tam bija tuvojies mēnešiem ilgā cīņā, tagad nāca virsū trauksmainā ātrumā. Katrīnu mēs gan labprāt būtu maldinājuši, taču viņas možais prāts neļāva sevi piekrāpt; viņa klusībā nojauta un iedomājās drausmīgo varbūtību, kas pamazām kļuva par nenovēršamību. Viņai nepietika drosmes ieminēties par izjādi, kad pienāca ceturtdiena; es to izdarīju viņas vietā un dabūju atļauju likt viņai izkustēties svaigā gaisā, jo visa viņas pasaule tagad aprobežojās ar bibliotēku, kur tēvs nokāpa katru dienu, kad viņam pietika spēka kādu brītiņu pasēdēt,

un viņa guļamistabu. Viņai bija zēl katra mirkļa, ko nepavadīja pārlietusies pār tēva spilvenu vai sēdēdama pie viņa gultas. Nomoda naktīs un bēdās viņas vaigi kļuva bāli, un kungs labprāt to aizlaida uz satikšanos, kas, pēc viņa domām, būs viņai patīkama apkārtnes un sabiedrības maiņa; viņš mierināja sevi cerībām, ka tagad meita pēc viņa nāves nepaliks tik gluži vientuļa.

Manu kungu bija apsēdusi doma, — kuru es nopratu pēc dažām piezīmēm, kuras viņš izmeta, — ka māsas-dēlam, kas pēc ārienes tik ļoti līdzīgs viņam pašam, jābūt arī līdzīgam pēc rakstura, jo Lintona vēstulēs gandrīz nekas neliecina par trūkumiem viņa raksturā. Un piedodamas vājības dēļ es atturējos izlabot kļūdu, pie sevis nodomādama, kāda gan nozīme sagandēt kungam dzīves pēdējos mirkļus, stāstot par patiesiem apstākļiem, kurus izmainīt viņam vairs nebija ne spēka, ne arī iespējas.

Mēs atlikām izjādi uz pēcpusdienu, uz zeltaino augusta pēcpusdienu; katra vēja pūsma, kas atplūda no kalniem, bija tik dzīvinoša, ka šķita, — ikvienam, kas to ieelpo — kaut arī jau mirstot, — tomēr jāatspirgst. Katrīnas seja līdzinājās apkārtējai ainavai, — aši mainīdamies, arī tajā pavīdēja ēnas un saules spozme, tikai ēnas kavējās ilgāk un saules gaišums iemirdzējās vairāk neviļus; viņas nabaga sirsniņa sev pārmeta pat šos mirkļus, kad uz brīdi aizmirsā rūpes.

Jau no tālienes mēs ieraudzījām Lintonu gaidām tajā pašā vietā, kuru tas bija izvēlējis viņreiz. Katija atplauka un lika man paturēt viņas zirga pavadu un pašai nemaz nenokāpt, jo bija nolēmusi uzkavēties tikai īsu brītiņu. Taču es biju citās domās: neuzdrošinājos zaudēt kaut vai mirkli savu lolojumu no acīm, tāpēc mēs kāpām viršiem noaugušajā kalnā abas divas. So-reiz māsters Hitklifs sagaidīja mūs daudz lielākā sa-

traukumā, bet tas nebija laba garastāvokļa un jautra prāta satraukums; tās drīzāk šķīta bailes.

— Cik vēlul — viņš pārmeta, runādams aprauti un ar grūtībām. — Vai tavs tēvs ļoti slimš? Es jau domāju, ka tu neatnāksi nemaz!

— *Kāpēc* tu nevari būt atklāts! — Katrīna iesaucās, aprāvusi sveicienu. — *Kāpēc* tu nevari pateikt tūdaļ, ka nevēlies mani redzēt? Dīvaini, Linton, ka tu jau otrreiz liec man nākt šurp ar acīm redzamu nolūku — sagādāt mocības mums abiem, cita iemesla tev nav!

Lintons nodrebēja un, pa pusei piedošanu lūgdams, pa pusei nokaunējies, paskatījās uz Katiju; bet viņai nepietika pacietības panest zēna neizprotamo izturēšanos.

— Mans tēvs ir *ļoti* slimš, — viņa teica, — kāpēc tu mani sauc prom no viņa? *Kāpēc* tu neatsūtiji kādu, lai atbrīvo mani no tev dotā solījuma, ja vēlēties, lai es to neturu? Runā taču! Gribru paskaidrojumu; rotaļāšanos un niekošanos esmu izmetusi no prāta, un tagad man tavas izlikšanās pietiek!

— Manas izlikšanās! — viņš murmināja. — Kā tā? Dieva dēļ, Katrīn, neskaties manī tik dusmīgi! Nicini mani, cik tev tīk, esmu nevērtīgs, gļēvs nelietis, nekad nebūšu pietiekami nicināts; bet es esmu necienīgs tavu dusmu. Ienīsti manu tēvu un man pataupi nicināšanu.

— *Muļķības!* — Katrīna aizsvilusies sauca. — Aušīgais muļķa puika! Te nu bij, viņš triec! It kā es patiešām grasītos viņu aiztikt! Tev nav jālūdzas nicināšanas, Linton, ar to tev katrs brīvprātīgi pakalpos. Ej nost! Es eju mājās. Bija neprāts atraut tevī no kamīna un tēlot — jā, ko tad mēs tēlojam? Laid vaļā manus svārkus! Ja jutu tev līdzī tūpēc, ka tu raudāji, tūpēc, ka tu izskatījies tik iebiedēts, tev šo līdzjūtību vajadzēja atraidīt. Ellen, pasaki viņam, cik apkaunojoši viņš

izturas. Piecelies un nepadari sevi nožēlojamam rāpūlim līdzīgu, *dzirdi!*

Ar asarām noplūdušu seju, kurā atainojās neizsakāmas sāpes, Lintons bezspēcīgs metās zemē un, šķita, drebēja ārkārtīgās bailēs.

— Akl — viņš šņukstēja. — Nespēju to panest! Katrīn, Katrīn, arī nodevējs es esmu un nedrīkstu tev to teikt! Bet pamet mani, un mani nogalinās! Katrīn *miļā*, tavās rokās ir mana dzīvība. Tu teici, ka mīli mani, un, ja mīli, tev nekas ļaus nenotīks. Tu taču neiesi prom, mīļo, dārgo, labo Katrīn! Un varbūt tu *piekritīsi* — un viņš ļaus man nomirt pie tevis!

Katija, redzēdama zēnu tik ļoti mokāmies, pieliecās, lai to paceltu. Senais, saudzīgais maigums nomāca dusmas, un viņa jutās līdz sirds dziļumiem aizgrābta un satraukta.

— Kam piekrist? — viņa vaicāja. — Palikt, vai? Pasaki, ko nozīmē šī divvainā valoda, un es piekritīšul Tu pats runā pretim saviem vārdiem un padari mani traku! Esi mierīgs un atklāts un tūdaļ atvieglo savu sirdi un izstāsti man visu. Tu taču negribēsi mani sāpināt, Linton, vai ne? Tu neļausi, lai man kāds naidnieks pāri darītu, ja vien varēsi to novērst? Ticu, ka esi glēvulis attiecībā pret sevi, taču tu nevari glēvi nodot savu labāko draugu.

— Bet tēvs man piedraudēja, — zēns elsa, vājos pirkstus žņaudzīdams, — un man bail no viņa — bail! Es *nedrīkstu* tev teikt!

— Ak tāl — Katija teica, aizsvildamās dusmās. — Tad glabā vien savu noslēpumu. *Es* neesmu glēvule. Glāb sevi: es nebīstos!

Viņas cēlsirdība izraisīja Lintonam asaras. Viņšraudāja, kvēli skūpstīdams Katijas rokas, kas viņu turēja. Un tomēr viņam nebija drosmes izkratīt sirdi. Es prātoju, kas aiz visa tā slēpjas, un nospriedu, ka ar labu

prātu neļaušu Katijai ciest ne Lintona, ne kāda cita dēļ, kad, izdzirdējusi virsājā čaboņu, pacēlu acis un ieraudzīju turpat mums gluži klāt misteru Hitklifu nākam lejā no kalna. Viņš pat skatienu neuzmeta abiem jauniešiem, kaut gan tie bija pletiekami tuvu, lai viņš dzirdētu Lintonu šņukstam. Turpretī ar mani viņš sasveicinājās gandrīz vai mīlīgā balsī, kādā nekad nerunāja ne ar vienu citu, un, uzrunādams mani ar tādu sirsniņu, kuru es nevarēju neapšaubīt, teica:

— Patīkami redzēt tevi tik tuvu pie manām mājām, Nellij. Kā jums tur «Strazdos» sviežas? Pastāstīl Klīst valodas, — viņš klusākā balsī piebilda, — ka Lintonu Edgars guļot nāves cisās: varbūt ļaudis pārspīlē viņa slimību.

— Nē, kungs ir pie miršanas, — es atbildēju, — patiesība vien ir. Viņa nāve mums visiem nozīmēs bēdas, bet viņam tā būs atpestīšana!

— Cik ilgi viņš vēl vilks, kā tu domā? — Hitklīfs man jautāja.

— Nezinu, — es teicu.

— Jo... — viņš turpināja, skatīdamies uz abiem jauniešiem, kurus neizlaida no acīm. Lintons, likās, neuzdrošinājās ne pakustēties, ne galvu pacelt, un Katija savukārt atkal viņa dēļ nevarēja pakustēties, — ....jo šis zeņķis tur, šķiet, noņēmis mani iegāzt, un es būšu pateicīgs viņa tēvocim, ja tas pasteigsies un nomirs ātrāk par viņu. Paklaur Vai tas kucēns jau ilgi rāda šos kumēdiņus? Es viņu jau *pārmācīju*, lai zina, ko nozīmē pinkšķēt. Vai viņš parasti nav krietni jautrāks pret mis Lintonu?

— Jautrāks? Nē — bet ļoti nelaimīgs gan, — es atbildēju. Redzot zēnu, jāsaka, viņam nav vis jāklejo apkārt pa kalniem ar savu sirdsmiļo, bet jāliekas gultā un jānokļūst ārsta rokās.

— Gan jau pēc pāris dienām nokļūs, — Hitklifs purdēja. — Bet vispirms... piecelies, Linton! Piecelies! — viņš uzbrēca. — Nelien rāpus pa zemi: augšā, tūdaļ!

Lintons gluži slābans bija pakritis jaunā nevarīgu baiļu lēkmē, ko, manuprāt, izraisīja tēva skatiens. Cita nekā nebija, kas varētu likt viņam tā zemosies. Lintons vairākkārt mēģināja izpildīt tēva pavēli, taču šoreiz viņa vārgie spēki bija izsīkuši un, izdvesdams vaidu, viņš no jauna atkrita zemē. Mistars Hitklifs piegāja dēlam klāt un, pacēlis to, atbalstīja pret velēnām apaugušu klints malu.

— Tagad, — viņš teica ar tikko apvaldītu niknumu, — es sadusmošos, ja tu nesaņemsi savu niecīgo dūšu — lai velns tevi *parauj!* Tūdaļ piecelies!

— Tūdaļ, tēvs, — Lintons elsa, — tikai ļauj man to darīt pašam, citādi noģibšu. Izdariju, ko tu gribēji, nūdien. Katrīna tev pateiks, ka esmu — esmu — bijis jautrs. Akl! Paliec taču pie manis, Katij, dod roku.

— Se manējā, — tēvs viņam teica, — piecelies kājās. Tā, un tagad paņem *meiteni* zem rokas, tā ir pareizi, skaties tikai uz *viņu*. Jūs, mis Lintona, domāsi, ka esmu pats velns, Lintonu tā nobiedēdams. Jūs taču būsi, tik laipna un aizvedīsi viņu mājās, vai ne? Puika dreb, ja es tam pieskaros.

— Linton, mīlo! — čukstēja Katrīna. — Es nedrīkstu iet uz «Kalnu Aukām», tētis to aizliedza. Tavs tēvs tev nedarīs pāri, kāpēc tu tā baidies?

— Nemūžam nevaru atgriezties šajās mājās, — viņš atbildēja. — Es *nedrīkstu* tur atgriezties bez tevis.

— Pagaidi! — viņa tēvs uzsauca. — Cienīsim Katrīnas paklausību tēvam. Nellij, iaved tu zēnu iekšā, un es bez vilcināšanās paklausīšu tavam padomam uzmeklēt ārstu.

— Tas būtu labi darīts, — es atbildēju. — Bet ņemiet

vērā, ka man jāpaliek pie savas lēdijas, gar jūsu dēlu man nav daļas.

— Tu esi liela tiepša, — Hitklifs teica, — to es zinu, bet tu piespiedisi mani kņabīt pienapuiku, līdz viņa spieģšana pamodinās tavu žēlsirdību. Nu nāc šurpu, varonī! Vai esi ar mieru atgriezties, ja es tevi vedīšu?

Viņš atkal tuvojās zēnam un izlikās tūlīt grābjam ciet vārgo būtni; bet, parāvies atpakaļ, Lintons pieķērās māsiņai un lūdzās tik ļoti, lai tā viņu pavadot, turklāt ar tik gauzām neprātīgu neatlaidību, ka atteikt nevarēja. Lai gan es nepiekritu, aizkavēt es to nespēju, un tiešām, kā tad viņa varētu brālēnu atgrūst? Kas viņam iedveš tādas bailes, mēs gan nekādi nevarējām noprast. Taču nevarīgais zēns bija pilnīgi to varā, un šķīta — vēl brītiņš, un tās viņam laupīs prātu. Mēs sasniedzām mājdurvju sliksni. Katrīna iegāja iekšā, bet es stāvēju un gaidīju, kamēr viņa aizvedis slimnieku līdz krēslam, domādama, ka viņa tūdaļ iznāks laukā, — kad misters Hitklifs pagrūda mani uz priekšu, uzsaukdams:

— Mans nams nav sērgas apsēsts, Nellij, un man šodien patīk būt viesmīlīgam, nāc apsēdies un ļauj aiztaisīt durvis.

Viņš tās aizvēra un arī aizslēdza. Es pielēcu kājās.

— Jūs padzerset tēju, pirms dosieties mājās, — viņš piebilda. — Esmu mājās gluži viens. Hertons ar lopienu devies uz Lizu, un Zilla ar Džozefu izbraukuši; un, kaut arī esmu pieradis būt viens, nepelū labu kompāniju, ja pie tādas tieku. Mis Linton, apsēdieties *viņam* blakus. Dodu jums to, kas man ir. Dāvana gan tāda, ko gandrīz nav vērts pieņemt, bet man nav nekā cita ko piedāvāt. Es domāju Lintonu. Re, kā šī skatās! Dīvaini, cik nikns es kļūstu uz katru, kas no manis bīstas. Būtu es dzimis tur, kur likumi nav tik stingri un tikumi tik

smalki, tad es sev vakaros sagādātu uzjautrinājumu šos divus palēnām nomocīdams.

Viņš ievilka elpu un cirta ar dūri pa galdu, pie sevis lādēdamies: — Pie joda! Es viņus ienīstu!

— Man nav bail no jums! — iesaucās Katija, kas viņa pēdējos vārdus nebija sadzirdējusi. Viņa piegāja tam cieši klāt, un melnās acis zibēja kvēlā apņēmībā. — Dodiet man atslēgu, dzirdiet! — viņa teica. — Es te nekā neēdišu un nedzeršu, kaut arī badā nomiršu.

Atslēga bija Hitklifa rokā, kas vēl joprojām gulēja uz galda. Viņš pacēla skatienu — kā pārsteigts par viņas drosmi; varbūt arī viņas balss un zibošās acis viņam atgādināja to, no kuras viņa tās bija mantojusi. Katija tvēra pēc atslēgas un gandrīz izrāva to viņam no atslābušās rokas. Taču viņas rīcība atsauca Hitklifu īstenībā, viņš ātri attapās.

— Klausieties, Katrīna Lintona, — viņš teica, — palieciet nu mierā, vai arī es jūs notriekšu gar zemi, un tad misis Dīna sajuks prātā.

Nevērodama šo piedraudējumu, viņa atkal satvēra Hitklifa roku, kurā atradās atslēga.

— Mēs gribam aiziet! — meitene atkātoja, ar vislielāko piepūli cenzdamās panākt, lai viņa dzelzs muskuļi atslābtu, un, redzēdama, ka ar nagiem nekā nespēs izdarīt, laida darbā asos zobus. Hitklifs uzmeta man tādu skatienu, kas vienu mirkli aturēja mani iejaukties. Katrīna bija pārlicieku aizņēmta ar Hitklifa pirkstiem, lai ieskatītos viņa sejā. Viņš pirkstus pēkšņi atvēra un ķīviņa priekšmetu palaida, bet, pirms vēl Katija paguva to iegūt, viņš ar brīvo roku sagrāba meiteni un, ievilcis to sev klēpī, ar otru roku deva tai pa galvu tādus belzienus, kas spētu piepildīt viņa draudus, ja vien meitene varētu nokrist.

Sašutusi par šo velnišķo vardarbību, es metos viņam virsū.

— Nelietis! — es saucu. — Nelietis! — Dunka pakrūtē mani apklusināja: esmu patukla, un man viegli aizraujas elpa; aizgūdamās un trakās dusmās es apstulbota atstreipuloju atpakaļ, un man likās, ka tūlīt nosmakšu vai pārplisīs kāds asinsvads. Viss norisinājās dažos mirkļos: Katrīna, palaista vaļā, piespieda rokas pie deniņiem, un likās, viņa nav visai droša, vai viņai vēl ir ausis. Nabadzīte drebēja kā stirniņa un atbalstījās pret galdu gluži apmulsusi.

— Kā redzat, es protu savaldīt bērņus, — nelietis ļauni šņāca, noliekdamies, lai pievāktu atslēgu, kas bija nokritusi uz grīdas. — Ej nu pie Lintona, kā teicu, un izraudies pēc sirds patikas! Rit kļūšu par tavu tēvu — vienīgo tēvu, kas tev pēc pāris dienām būs, — un tad tev vēl bieži tā klāsies. Tu vari daudz paciest, neesi nekāda glēvā; ik dienas dabūsi savu tiesu, tiklīdz pamanišu atkal tavās acīs šo velnišķo drosmi!

Katija skriešus pieskrēja pie manis, nevis pie Lintona, un, nometusies ceļos, skaļi raudādama, ielika kaistošo vaigu man klēpī. Viņas brālēns bija sakņupis kluss kā pele divāna stūrī un nudien, apsveica sevi, ka šī pārmācība skārusi otru, nevis viņu pašu. Redzot mūs visus apjukušus, misters Hitklifs piecēlās un, veikli rosīdamies, uzvārija tēju pats. Tases un šķīvīši jau bija uzlikti galdā. Viņš ielēja tēju un pasniedza man tasīti.

— Aizskalo prom savas dusmas, — viņš teica. — Un apkalpo savu lutekli un manējo. Dzēriens nav saindēts, kaut arī es to varēju. Iešu sameklēt jūsu zirgus.

Tiklīdz viņš izgāja, mūsu pirmā doma bija atrast kaut kur izeju. Izmēģinājāmies pie virtuves durvīm, bet tās bija aizbultētas no ārpuses; paskatījāmies uz logiem — tie bija par šauriem pat Katijas smuidrajam augumiņam.

— Māster Linton, — es iesaucos, redzēdama, ka esam

vārda tiešajā nozīmē iespundētas, — jūs zināt, kas jūsu velnišķīgajam tēvam padomā, un tas jums jāatklāj, citādi sadošu pa ausīm tāpat kā viņš jūsu māsiņai.

— Jā, Linton, tev jāsaka, — Katija piebalsoja. — Tevis dēļ es atnācu šurp, un tā būtu šausmīga nepateicība, ja tu atteiktos.

— Man slāpst, dod man drusku tējas, un tad es tev pateikšu, — viņš atbildēja. — Mis Dīna, ejiet prom. Man nepatīk, ka jūs stāvat man blakus. Nu redzi, Katrīn, tagad tavas asaras birst manā tasītē. Nedzeršu tādu tēju. Dod man citu.

Katrīna pastūma tam citu tasīti un noslaucīja seju. Man riebās mazā nelieša aukstasinība, ar kādu viņš izturējās, kad vairs nejutās briesmās. Bailes, kuras viņš izrādīja, kamēr mēs atradāmies tīrelī, bija izgaisušas, tiklīdz pārkāpa «Kalnu Auku» sliksni; es nopratu, ka tēvs bija piedraudējis viņu šausmīgi pārmācīt, ja viņam neizdosies mūs atvilināt šurpu, to panākušam, viņam pašreiz nedraudēja nekādas briesmas.

— Tētis grib mūs saprecināt, — viņš turpināja, pastrēbies mazliet tējas. — Viņš zina, ka tavš tētis tagad mums vēl neļaus precēties, un viņš baidās, ka es nomiršu, kamēr gaidām, un tāpēc mūs rīt no rīta salaulās un tev būs jāpaliek šeit visu nakti; un, ja tu izdarīsi viņam pa prātam, tad rīt varēsi atgriezties mājās un mani ņemt līdzī.

— Jūs ņemt līdzī, jūs, jūs nožēlojamais vanckar! — es iesaucos. — Jūs apprecēt? Tas cilvēks taču traks vai arī domā, ka mēs abas esam muļķa prātā. Un jūs patiešām iedomājaties, ka šī daiļā jaunā lēdija, šī veselīgā, sirsnīgā meitene saistīs savu dzīvi ar tādu pusprāgušu pērtiķēnu kā jūs! Vai jūs domājat, ka *jebkāda* meitene, nerunājot nemaz par Katrīnu Lintonu, gribētu jūs sev par vīru? Jūs esat pelnījis pērtiķēnu par to, ka ar saviem riebīgajiem kumēdiņiem mūs esat at-

vifinājis šurp, — un neskatieties nemaz tik vientiesīgi! Man tā vien prāts nesas jūs pamalīgi sapurināt jūsu ļaunprātīgās nodevības un trakās iedomības dēļ.

Es viņu arī patiešām mazliet sapurināju; bet viņam uznāca klepus, un viņš meklēja savu parasto glābiņu — sāka kunkstēt un raudāt, un Katrīna mani apsauca.

— Jāpaliek šeit visu nakti? Ne prātā nenāk, — viņa teica, lēnām pamezdama skatienu visapkārt. — Ellen, es šīs durvis sadedzināšu, bet laukā tikšu.

Un viņa arī tūdaļ būtu sākusi realizēt savus draudus, bet Lintonu atkal sagrāba bailes paša dārgās ādas dēļ. Viņš apkampa Katiju savām nespēcīgajām rokām un šņukstēja:

— Vai tad tu negribi mani pieņemt un izglābt? Negribi ļaut man iet uz «Strazdiem»? Ak! Milulit, Katrīn! Lai kā, bet tu nedrīksti liet prom un pamest mani. Tev jāklausa manam tēvam — jāklausa.

— Man jāklausa savam tēvam, — viņa atbildēja, — un viņš jāatbrīvo no šīs šausmīgās neziņas. Visu nakti! Ko gan tēvs domās? Jau tagad tas uztrauksies. Vai nu es izlauzīšu, vai izdedzināšu sev ceļu no šīm mājām. Klusu! Tev nekas nedraud, bet, ja tu, Linton, mani kavēsi... tēvu es milu vairāk nekā tevi!

Drausmīgās bailēs no Hitklifa dusmām Lintons atguva glēvulīgo daiļrunību. Katrīna bija tuvu izmisumam, bet viņa nevarēja atteikties no domas, ka jāiet mājās, un mēģināja savukārt pierunāt Lintonu pārvarēt egoistiskās bailes. Kamēr viņi tā cīnījās, atgriezās mūsu sagūstītājs.

— Jūsu kustoņi ir prom, — viņš teica, — un... kas ir, Linton! Atkal jau pinkšķi? Ko tad šī tev nodarija? Ko nu, ko — beidz un ej gulēt. Pēc mēneša vai diviem tu, puisi, varēsi viņai atmaksāt ar devīgu roku par visām šīsdienas pārestībām. Tu taču mocies skaidras mīlestības dēļ, vai ne? Lai tur vai kas: viņa tevi dabūs!

Nu, gultāl Zillas šonakt nebūs mājās, tev pašam jānogērbjas. Klusul Mitējies gaudot! Kad būsi savā istabā, nenākšu ne tuvumā, nav ko būties. Gadījuma pēc — tu nostrādāji gluži ciešami. Par pārējo es pārūpēšos pats.

Viņš to pateica, turēdams durvis atvērtas, lai palaistu garām dēlu, un tas arī izzagās laukā tieši kā šunelis, kuram aizdomas, ka cilvēks, kas to uzmana, to ļauni pārmācis. Durvis atkal tika aizslēgtas. Hitklifs pienāca pie kamīna, kur mēs abas ar Katiju klusēdamas stāvējām. Katrīna pacēla skatienu un instinktīvi pielika roku pie vaiga: Hitklifa klātbūtne meitenē bija atmodinājusi sāpju sajūtu. Nevienā citā cilvēkā viņas bērnišķīgais žests nebūtu varējis izraisīt bargumu, bet Hitklifs paglūnēja uz viņu un norūca:

— Ak tu nebīsties no manis? Tikai savu drosmi tu proti pamatīgi noslēpt: tu *izskaties* sasodīti nobijusies!

— Tagad es arī *esmu* nobijusies, — viņa atbildēja, — jo, ja es te palieku, tētis raizēsies par mani, un kā lai paciešu, ka viņš jūtas nelaimīgs manis dēļ, ja viņš... ja viņš... — mister Hitklif, ļaujiet man iet mājās! Apsolu apprecēties ar Lintonu, tētis pats to gribēs, un es mīlu viņu. Kāpēc jūs gribat ar varu piespiest mani darīt to, ko darīšu no laba prāta?

— Lai viņš tikai pamēģina piespiest jūs ar varu! — es iesaucos. — Mūsu zemē taču vēl pastāv likumi, paldieš dievam, pastāv, kaut arī mēs dzīvojam tālā nomalē. Es viņu uzrādītu — un kaut arī viņš mans miesīgais dēls būtu. Turklāt bez baznīcas svētības tas ir noziegums!

— Mutil — kļiedza negēlis. — Pie joda tevi ar visu tavu brēkšanu! Man *tavas* runāšanas nevajag. Mis Lintona, es ļoti priecāšos, zinādams, ka jūsu tēvs jutīsies nelaimīgs: es pat gulēt nevarēšu aiz gandarījuma. Jūs nebūtu varējusi pateikt neko labāku, lai nodrošinātu sev

palikšanu zem mana jumta nākamās divdesmit četras stundas, kā paziņojot, ka tam būs šādas sekas. Un, kas attiecas uz jūsu solījumu apprecēties ar Lintonu, tad parūpēšos, lai jūs to turētu, jo no šejienes prom netiksiet, pirms tas nebūs izpildīts.

— Tad aizsūtiet Ellenu, lai pasaka tētim, ka esmu drošībā — Katija, rūgti raudādama, iesaucās. — Vai salaulājiet kaut vai tūlit. Nabaga tētis! Ellen, viņš domās, ka esam apmaldījušās. Ko lai mēs darām?

— To gan viņš nedomās! Viņš domās, ka tev apnicis viņu kopt un tāpēc esi aizbēgusi, lai mazliet izklaidētos, — Hitklifs atbildēja. — Tu nevari noliegt, ka manā mājā esi ienākusi brīvprātīgi un pretēji tēva piekodinājumiem. Ir jau arī gluži dabiski, ka tu savā vecumā meklē izklaidēšanos un tev apnicis kopt slimu cilvēku, kas turklāt ir *tikai* tavs tēvs. Katrīn, viņa laimīgajām dienām bija pienācis gals, kad tava mūža dienas iesākās. Nudien viņš tevi nolādēja, ka esi nākusi pasaulē (es vismaz to dariju), un nu tieši piederētos, ka viņš tevi atkal nolād, kad pats aizies no tās. Es viņam piebiedrošos. Milēt es tevi nemīlu! Kā lai es to iespētu? Raudi vien. Cik es nojaušu, tā turpmāk būs tava galvenā nodarbošanās, ja vien Lintons tev neatsvērs citus zaudējumus, un tavs gādīgais tēvs acīm redzot iedomājas, ka puika to spēs. Vēstules, kurās tavs tēvs tam izteica līdzjūtību un padomus, mani ārkārtīgi uzjautrināja. Pēdējā viņš manam zelta gabalam ieteica izturēties gādīgi un mīļi pret viņējo, kad to būs dabūjis par sievu. Gādīgi un mīļi — īsti tēvišķīgi! Bet Lintonam gādība un mīļums, kas tam krājumā, vajadzīgs pašam. Tas prot itin labi būt mazs tirāns. Tas apņemsies spīdzināt vienalga cik daudzus kaķus, kad tiem zobi būs izrauti un nagi nokniebti. Tici man, kad tu atgriezīsies mājās, tad par zēna labsirdību varēsi pastāstīt brīnišķīgus stāstus viņa tēvocim.

— To nu jūs darāt pareizi, — es iejaucos, — pastāstiet vien par sava dēla raksturu. Parādiet, cik ļoti viņš jums līdzīgs, un tad, ceru, mis Katija apdomāsies divreiz, pirms kļūs šim sumpurnim par sievu!

— Man pašreiz negribas runāt par viņa pievilcīgajām īpašībām, — nelietis atbildēja, — jo viņai vai nu jāpiekrīt laulībām, vai jāpāliek par gūstekni un kopā ar meiteni arī tev, līdz tavs kungs nomirs. Es varu jūs abas šeit lieliski paslēpt. Ja tu to apšaubi, tad iedrošini skuķi atkāpties no dotā vārda un tev būs iespēja pašai par to pārliecināties.

— Es nelauzīšu doto vārdu, — teica Katija. — Šajā pašā stundā es apprecēšos ar viņu, ja pēc tam varu doties atpakaļ uz «Strazdiem». Jūs, mister Hitklif, esat cietsirdīgs cilvēks, bet ne ienaidnieks. Jūs taču neaizpostīsiet tīras ļaunprātības dēļ neglābjami visu manas dzīves laimi. Vai es varēšu dzīvot, ja tētis būs domājis, ka esmu to pametusi tišu prātu, un viņš nomirtu, pirms es atgriezos mājās? Esmu mitējusies raudāt, bet es nometīšos ceļos jūsu priekšā un necelšos un acis nenovērsīšu no jūsu sejas, līdz jūs uz mani nepaskatīsieties! Nē, nenovērsieties! *Skatieties* šurp! Jūs neredzēsiet nekā, kas jūs varētu sadusmot! Es neienīstu jūs. Es neesmu dusmīga, ka slāt mani. Bet vai jūs visā savā mūžā *neviens* nekad neesat mīlējis, tēvoc? *Nekad?* Ak! kaut reizīti jums jāpaskatās uz mani. Esmu tik nelaimīga, jūs nevarat nejust līdzī un nepažēlot mani.

— Nost ar saviem salamandras nagiem, nost, vai es tev speršu! — Hitklifs uzsauca, meiteni brutāli atgrūzdams. — Es drīzāk ļautu čūskai ložņāt ap sevi. Kā, velns parāvis, tu vispār iedrošinājies līst tik tuvu man klāt? Tu man rieb!

Viņš paraustīja plecus un noskurinājās, it kā patiesi aiz riebuma šermuļi viņam pārskrietu pār miesu, un aizgrūda prom savu krēslu; es piecēlos un atvēru muti,

grasīdamās nelieti pamatīgi nolamāt. Bet piedraudējums ieskundēt mani vienu pašu citā istabā, ja teikšu kaut pušplēstu vārdu, aplūsināja mani jau pirmā teikuma vidū. Metās jau tumšs, un mēs sadzirdējām balss pie dārza vārtiņiem. Namatēvs izsteidzās tūdaļ laukā, viņš bija apķērīgs, mēs ne. Divas trīs minūtes cilvēki ārā runājās, tad viņš atgriezās viens.

— Man likās, ka tas ir jūsu brālēns Hertons, — es Katijai teicu, — būtu labi, ja viņš uzrastosl Kas zina, varbūt nostātos mūsu pusē?

— Tie bija trīs «Strazdu» kalpi, kurus atsūtīja jūs meklēt, — izdzirdis manus vārdus, Hitklifs izmeta. — Tev tik vajadzēja atvērt logu un saukt; nūdien varu apzvērēt, ka skuķenam prieks, ka tu to nedarīji. Esmu pārliecināts, ka meitene priecājas, ka viņai jāpaliek.

Sapratušas, kādu izdevību esam palaidušas garām, mēs devām bēdām pilnu vaļu, un Hitklifs ļāva mums vaimanāt līdz pulksten deviņiem. Tad viņš pavēlēja mums, izejot caur virtuvi, uzkāpt augšā Zillas istabā, un es pačukstēju Katijai, lai paklausa: varbūt mums tur izdosies izbēgt pa logu vai izklūt kādā bēniņu kamarī un no turienes caur jumta lodziņu aizmukt. Diemžēl logs bija šaurs, tāds pats kā apakšstāvā, bet bēniņu kamarī pat nebija ko mēģināt tikt, jo mūs tāpat kā pirmīt ieslēdza. Neviens no mums neaizgāja gulēt: Katija apsēdās pie loga un nobažījusies gaidīja rītu. Vienīgā atbilde, ko saņēmu uz saviem vairākkārtējiem lūgumiem, lai viņa mēģina atpūsties, bija smaga nopūta. Es pati ieslīgu krēslā un, šurpu turpu šūpodamās, gaužām nosodīju sevi par to, ka reizēm neizpildīju savu pienākumu, un tas, kā man toreiz likās, bija par cēloni visai manu maizes devēju nelaimei. Patiesībā tā nebija, bet tādas domas mani māca nelaimīgajā naktī, un man šķita, ka Hitklifs ir mazāk vainīgs nekā es pati.

Pulksten septiņos rītā viņš uznāca un apvaicājās, vai

mis Lintona pamodusies. Katija tūdaļ metās pie durvīm un atbildēja: — Jā.

— Nu tad šurpu, — viņš teica, pavērdams durvis un vilkdams Katiju ārā. Es piecēlos, lai sekotu, bet viņš durvis atkal aizslēdza. Prasīju, lai laiž mani laukā.

— Pacieties, — Hitklifs atbildēja. — Pēc brītiņa uz-sūtīšu tev brokastis.

Saniknota es daudziju durvis un grabināju kliņķi; un Katrīna viņam jautāja, kāpēc viņš mani ieslēdzis. Hitklifs viņai atbildēja, ka man vēl kādu stundu jāmēģi-not paciesties, tad viņi abi aizgāja. Gaidīju divas vai trīs stundas, beidzot dzirdēju soļus: Hitklifa tie nebija.

— Atnesu jums kaut ko ēdamu, — ierunājās balss, — atveriet durvis!

Aši paklausījusi, ieraudzīju Hertonu, apkrāvušos ar pārtiku, kas pietiktu man visai dienai.

— Ņemiet, — viņš piebilda, ielicis paplāti man rokās.

— Paliec brītiņu, — es uzsāku.

— Nekā nebij, — viņš uzsauca un aizgāja, nepievērsis uzmanību tam, ka lūdzos, lai viņš paliek.

Un tā es tur paliku ieslēgta visu dienu un vēl visu nākamo dienu; un vēl vienu, un vēl vienu dienu. Piecas naktis un četras dienas es tur sabiju un neredzēju nevienu cita kā Hertonu ik rītu, un viņš bija priekšzīmīgs cietuma sargs: drūms, mēms un kurls pret katru mēģinājumu atmodināt viņā taisnīguma jūtas un līdzcietību.

Divdesmit astotā nodaļa

PIEKTAJĀ rītā vai, pareizāk sakot, pēcpusdienā dzirdēju tuvojamies citus soļus — vieglākus un īsākus, un šoreiz nācējs iegriezās manā istabā. Tā bija Zilla sar-

kanā šallē, melnu zīda cepurīti galvā un kārklū groziņu rokā.

— Ak miļāl Ak, misis Dīnal — viņa iesaucās. — Klau-sieties, kādas tik valodas neiet par jums Gimmertonāl Es varēju iedomāties vienīgi, ka esat noslikusi Meln-zirga dūkstī ar visu jauno lēdiju, līdz kungs pateica, ka jūs esat atrastas un viņš devīs jums pajumti šeit. Redz kāl Jūs droši vien būsiet nokļuvušas kādā saliņā? Un cik ilgi jūs bijāt nelaimē? Vai kungs jūs izglāba, misis Dīna? Bet jūs nemaz neizskatāties tik vāja — pārāk plāni jums tātad nav klājies, vai ne?

— Tavs kungs ir gatavais nelietis! — es atbildēju. — Bet viņam par to nāksies atbildēt. Viņam nemaz nevajadzēja izgudrot šo pasaku, patiesība tik un tā nāks gaismā.

— Ko jūs ar to gribat teikt? — Zilla man noprasīja. — Tā nav viņa pasaka: ciematā runā, ka jūs esat purvā gājušas bojā. Kad atnācu, tūlīt teicu Ernšovam: «Ak, kas par divainiem notikumiem atgadājušies, mister Her-ton, kamēr es biju prom. Zēl jaukāš meičas un lādzīgās Nellijas Dīnas.» Hertons ieplēta acis. Domāju, viņš vēl nekā nav dzirdējis, un klāju tik vaļā, kādas valodas klīst. Kungs arī klausījās, nosmīnēja un teica: «Ja viņas arī bija purvā, Zilla, tad tagad ir laukā. Sobrīd Nellija Dīna apmetusies tavā istabā. Kad uziesi, vari viņai pa-teikt, lai vācas; še atslēga. Rāvas ūdens viņai bija sakāpis galvā, un viņa būtu aizskrējusi pa kaklu pa galvu uz mājām, bet es viņu paturēju šeit, kamēr ap-skaidrojas prāts. Pasaki viņai, lai tūdaļ dzied uz «Straz-dlem», ja spēj, un pasaki manā vārdā, ka mazā lēdija aizies turp laikus, lai piedalītos «Strazdu» saimnieka bērēs.»

— Misters Edgars taču nav nomiris? — es aizgūt-nēm iesaucos. — Ak Zillal Zillal

— Ne jau, ne, apsēdieties, cienīgā, — viņa atbildēja.

— Jums pašreiz pavisam nelabi. Nav vēl nomiris; doktors Kenets domā, ka viņš vēl kādu dieniņu nodzīvos. Es ārstu satiku ceļā un tad arī apvaicājos.

Es neapsēdos vis, bet paķēru savu apmetni un cepuri un steidzos lejā, jo ceļš bija brīvs. Ieejot dižistabā, pa skatījos, vai nav kāds, kas man varētu kaut ko pateikt par Katrīnu. Istaba bija pilna saules gaismas un durvis plaši atvērtas, taču, kā šķita, tuvumā nebija neviena. Kad es vēl vilcinājos, apsvērdama, vai man iet prom tūdaļ vai atgriezties un uzmeklēt Katiju, manu uzmanību saistīja viegla ieklepošanās, kas nāca no kamīna puses. Uz atzveltņu sola gulēja Lintons, kandiscukuru sūkādams un ar apatisku skatienu manām kustībām sekodams.

— Kur mis Katrīna? — es bargi noprasīju, domādama, ka, sastapusi puisī vienu, varēšu viņu iebiedēt, lai viņš visu izstāsta. Bet viņš gluži nevainīgi turpināja tik sūkat.

— Vai viņa prom? — es vaicāju.

— Nē, — viņš atbildēja, — viņa ir augšā, viņa nekur neies, mēs neļausim.

— Jūs viņai neļausiet, plānprātīņ! — es lesaucos. — Tūdaļ aizvediet mani uz viņas istabu, vai arī es jums likšu balsī brēkt.

— Tētis liks brēkt jums, ja mēģināsiet tikt turp, — zeņķis atbildēja. — Viņš saka, lai es neiztuos mīksti pret Katrīnu. Viņa ir mana sieva, un tas ir kauns, ka viņa mani grib atstāt. Tētis saka, viņa mani ienīst un grib, lai es nomirstu, lai viņa var dabūt manu naudu; bet to viņa nedabūs un mājās netiks! Netiks nekad! Lai raud un gībst, cik viņai tik!

Viņš atkal atsāka sūkāšanu, acis aizvēris kā grāsīdamies laisties miegā.

— Māster Hitkliif, — es lerunājos, — vai jūs esat aizmirsuši, cik laba Katrīna bija pret jums pērziem,

kad jūs apgalvojāt, ka mīlat viņu, un kad viņa jums nesa grāmatas un dziedāja dziesmas un tik daudzas reizes vējā un putenī nāca jūs apciemot. Viņa raudāja, ja vajadzēja kādu vakaru izlaist, jo tas jūs skumdināšot. Toreiz jūs jutāt, ka viņa ir pārlietu laba pret jums, un tagad ticat meliem, ko tēvs jums sastāstījis, kaut gan pats zināt, ka viņš ienīst jūs abus; un tagad jūs sameļaties ar tēvu uz vienu roku pret Katiju. Tā ir laba pateicība, vai ne?

Lintona lūpu kaktiņš nolaidās un viņš izņēma no mutes cukurgraudu.

— Vai tad uz «Kalnu Aukām» viņa atnāca tāpēc, ka jūs neieredz? — es turpināju. — Padomājiet pats! Kas zīmējas uz jūsu naudu, tad viņa nemaz nezina, ka jums tāda būs. Jūs sakāt, ka viņa vai gībst, un tomēr pametat viņu gluži vienu svešā mājā! Jūs, kas pats izjutis, ko nozīmē būt pamestam! Jūs mācējāt žēlot sevi un savas ciešanas, un arī viņa jūs žēloja, bet jūs negribat žēlot viņu! Redziet, māster Hitklif, man vecīgai sievietei, kas ir tikai kalpone, asaras birst — un jūs, kas apgalvojāt, ka viņu tik ļoti mīlat, un kam būtu iemesls to vai dievināt, taupāt savas asaras, lai apraudātu sevi, un guļat šeit itin mierīgi. Ak! Jūs esat nežēlīgs, savtīgs puikal!

— Es nevaru palikt pie viņas, — zeņķis dusmīgi atbildēja. — Es nepalikšu savā istabā. Viņa tik ļoti raud, ka nevaru to paciest, un nerimstas raudāt, kaut arī es saku, ka pasaukšu tēvu. Es to vienreiz arī pasaucu, un tas piedraudēja viņu nožņaugt, ja viņa nemitēsies. Bet, tiklīdz tēvs aizgāja, viņa tūlīt sāka atkal kunkstēt un raudāja visu cauru nakti, kaut gan es vaidēju aiz dusmām, ka nevarēju aizmigt.

— Vai misters Hitklifs izgājis? — es apjautājos, sa-pratusi, ka nežēlīgais radījums nav iespējams izturēties līdzietīgi pret māsiņas dvēseles mokām.

— Viņš ir pagalmā, — puika atbildēja, — un runājas ar doktoru Kenetu, kurš saka, ka tagad beidzot tēvocis mirst pa īstam. Man par to prieks, jo pēc viņa nāves «Strazdu» saimnieks būšu es. Katrīna arvien runāja par tām kā par *savām* mājām. Tās nepleder viņai! Tās pieder man; tētis saka, ka viss, kas ir viņai, ir mans. Visas viņas jaukāš grāmatas ir manas. Viņa sola man tās dot un savus skaistos putņus, un savu poniju Minniju, ja es dabūšu mūsu istabas atslēgu un izlaidīšu viņu laukā, bet es atbildēju, ka viņai nav nekā ko man dot, jo viss, viss ir mans. Un tad viņa raudāja un noņēma sev no kakla mazu medaljoniņu un teica, ka es to dabūšot, — divus portretiņus zelta vāciņos, vienā pusē viņas māte, otrā tēvocis, kad abi bija vēl jauni. Tas bija vakar; es teicu, ka arī ģimētnītes ir manas un mēģināju viņai tās atņemt. Tiepša negribēja man tās atdot, pagrūda mani tā, ka es sadauzījos. Es tūlīt iekliedzos — tas viņu biedē, — viņa dzirdēja, ka tētis nāk, izlauza vāciņus no eņģītēm un iedeva man savas mātes ģimētnīti; otru viņa mēģināja noslēpt, bet tētis prasīja, kas te notiek, un es izstāstīju. Viņš atņēma vāciņu, ko turēju rokā, un lika, lai viņa atdod savējo. Viņa atteicās to darīt, un tētis — tētis notrieca viņu zemē, norāva vāciņu no ķēdītes un samina to ar kāju.

— Un jūs priecājāties, redzot, ka tētis Katrīnu notriec gar zemi? — es jautāju, jo man bija savi nodomi pamudināt viņu runāt.

— Es piemiedzu acis, — viņš atbildēja. — Es arvien aizveru acis, kad tēvs sit suni vai zirgu, viņš to dara tik nežēlīgi. Sākumā gan es priecājos, — viņa pelnīja sodu par to, ka mani pagrūda; bet, kad tētis bija aizgājis, viņa piesauca mani pie loga un parādīja savu vaigu, kas no trieciena pret zobiem iekšpusē bija pārsists pušu, un mute pildījās asinīm. Viņa pacēla no grīdas ģimētnes druskas, apsēdās ar seju pret sienu

un kopš tā brīža ar mani vairs nav runājusi ne vārda; dažbrīd man šķiet, ka viņa nevar parunāt aiz sāpēm. Man netikas par to domāt, bet viņa ir nejauka meitene, tāpēc ka nemitīgi raud; viņa izskatās tik bāla un satraukta, ka man bail no viņas.

— Bet vai jūs varat dabūt atslēgu, ja gribat? — es vaicāju.

— Jā, kad esmu augšā, — viņš atbildēja, — bet pašreiz es nevaru iet augšā.

— Kurā istabā tad viņa ir? — es jautāju.

— Hē! — viņš iesaucās. — Jums es neteikšu, kur viņa ir. Tas ir mūsu noslēpums. Nevienam — ne Hertonomam, ne Zillai tas nav jāzina. Klausieties! Jūs mani nogurdināt — ejiet prom, ejiet prom! — viņš pabāza roku pagalvī un atkal aizvēra acis.

Es apsvēru, ka vislabākais būs aiziet misteru Hitklifu neredzējušai un atvest savai pavēlniecei glābējus no «Strazdiem».

Kad nonācu tur, citi kalpi bija visai izbrīnījušies un priecīgi par manu atgriešanos, un, kad tie uzzināja, ka jaunā lēdija arī ir dzīva un vesela, divi vai trīs gribēja jau tūdaļ uzskriet augšā un izkliegt jauno ziņu pie mistera Edgara istabas durvīm; bet es viņus pierunāju ļaut man pašai viņam visu izstāstīt. Ak, cik pārvērties viņš bija pa šīm pāris dienām! Kā īsts bēdu un padevības iemiesojums viņš gulēja, gaidīdams nāvi. Viņš izskatījās ļoti jauns, lai gan viņam patiesībā bija trīsdesmit deviņi gadi, pēc izskata viņš liktos katram par vismaz desmit gadiem jaunāks. Viņš domāja par Katrīnu, jo murmināja tās vārdu. Pieskāros viņa rokai un ierunājos.

— Katrīna pārnāks, kungs, — es čukstēju. — Viņa ir dzīva un vesela un būs šeit, cerams, jau šovakar.

Sāku drebēt bailēs no iespaida, kādu sākumā uz saimnieku atstāja šī vēsts: viņš piecēlās pussēdus, vērīgi skatījās apkārt un tad atkrita atpakaļ nemaņā. Tiklīdz

viņš atguvās, es izstāstīju, kā mēs spaidu kārtā iegriezāmie «Kalnu Aukās» un mūs tur aizturēja. Es teicu, ka Hitklifs mani piespieda tur ieiet, kas gan nebija gluži patiesība. Es stāstīju, cik vien maz iespējams, par Lintona ļaunumu, arī neaprakstīju sīkumos viņa tēva brutālo izturēšanos — jo negribēju, ja varēju no tā izvairīties, padarīt savam kungam vēl rūgtāku viņa jau tā pāri plūstošo sāpju bķeri.

Viņš nojauta, ka viens no ienaidnieka galvenajiem nolūkiem bija nodrošināties, lai viņa manta un muiža paliktu tā dēlam vai, pareizāk sakot, pašam. Bet, kāpēc ienaidnieks negaidīja, kamēr viņš nomirst, manam kungam bija neatrisināma mķkla, jo viņš nezināja, ka viņam un viņa māsasdēlam gandrīz reizē būs jāaiziet no šīs pasaules. Taču to viņš saprata, ka testamentu vajadzēs grozīt: viņš nolēma Katrīnas mantojumu atstāt nevis viņas pašas rīcībā, bet uzticēt aizbildņiem tā, lai tas paliktu viņai mūža lietošanā un viņas bērniem, ja pēc viņas nāves tādi paliktu. Tādā kārtā mantojums nenonāktu Hitklifa rokās, ja Lintons nomirtu.

Dabūjusi no kunga rīkojumu, es aizsūtīju vienu kalpu atvest notāru, bet četrus citus, ar ieročiem apgādātus, uz «Kalnu Aukām» prasīt atbrīvot jauno lēdiju no gūsta. Viņi aizkavējās ļoti ilgi. Pie notāra aizsūtītais kalps atgriezās pirmais. Viņš teica, ka jurista mistera Grīna neesot bijis mājās, kad viņš tur ieradies, un viņam esot bijis jāgaida divas stundas, kamēr tas pārradies; un tad misters Grīns teicis, ka tam esat kārtojamas neatliekamas darišanas ciematā, bet «Strazdos» viņš ieradišoties pirms rītausmas. Četru vīru grupa arī atgriezās, taču bez Katijas. Tie atnesa ziņu, ka viņa ir slima: pārlietu slima, lai atstātu istabu, un Hitklifs nav ļāvis tiem tikt ar viņu. Es muļķa puišus krietni nostostēju, ka tie noticējuši šai pasaciņai, kuru es nemaz negribēju pastāstīt kungam, nolēmusi rītausmā doties uz «Kalnu

Aukām» veselā barā un vārda vistiešākā nozīmē ieņemt māju triecienā, ja gūstekni mums neizdos ar labu. Tēvam meita jāredz, atkal un atkal es sev zvērēju, ka to izdarišu, kaut arī mums šis sātans jānosit uz viņa paša mājas sliekšņa, ja viņš mums pretosies!

Par laimi, karagājiens un uztraukums man pagāja secen. Pulksten trijos naktī es biju nokāpusi apakšstāvā pēc ūdens un, kad es ar krūzi rokā gāju cauri priekštelpai, pēkšņi satrūkos no steidzīgiem klauvējieniem pie ārdurvīm. «Akl Tas būs Grīns,» nospriedu attapdamās, «tikai Grīns,» — un devos tālāk, nedomājusi pasaukt kādu citu, kas durvis atvērtu; bet klauvēšana atkārtojās — paklusu, bet neatlaidīgi. Noliku krūzi uz kāpņu margu stabiņa un steidzos pati viesi ielaist. Arā gaiši spīdēja mēness, kā jau dažkārt ap ražas novākšanas laiku. Klauvētājs nebija notārs. Mūsu pašu mīļā mazā lēdija metās man ap kaklu šņukstēdama:

— Ellen! Ellen! Vai tētis dzīvs?

— Kā tad, — es iesaucos, — kā tad, manu putniņ, ir, ir. Paldies dievam, nu tu esi atkal drošībā un mājās!

Viņa, ne elpas neatguvusi, gribēja uzskriet augšā mistera Lintona istabā, bet es piespiedu viņu apsēsties, liku viņai nodzerties un nomazgāju viņas bālo sejiņu, berzēdama to ar savu priekšautu, līdz tā kļuva mazliet sārtāka. Tad ieminējos, ka man vispirms jāpaziņo, ka viņa atgriezusies, un lūdzos, lai viņa saka tēvam, ka jutīsies laimīga ar jauno Hitklifu. Katija izbrīnījusies paskatījās, bet tad, sapratusi, kāpēc ieteicu runāt nepatiesību, mani mierināja, ka nežēlošoties.

Es neuzdrīkstējos būt klāt, kad tēvs ar meitu tikās Stāvēju ārpusē aiz durvīm kādu stundas ceturksni un pat pēc tam gandrīz vai neuzdrošinājos tuvoties slimnieka gulta. Taču pāri visam valdīja klusums. Katrīnas izmisums bija tikpat kluss kā viņas tēva prieks. Ārēji mierīga, viņa to turēja apskautu, bet viņš lūkojās mei-

tas sejā, pacēlis acis, kas, pilnas sajūsmas, šķīta platas jo platas.

Viņš nomira svētlaimē, mister Lokvud, tik tiešām. Skūpstot meitas vaigu, viņš murmināja:

— Nu es dodos pie viņas; tu, mīlais bērns, arī nāksi pie mums! — Un tad viņš vairs nekustējās un neko neteica, lūkojās tikai meitā ar aizkustinošu, starojošu skatienu, līdz nemanāmi rimās pulss un beidza pukstēt sirds. Neviens nebūtu varējis notvert brīdi, kad īsti nāve iestājās, viss norisa gluži bez cīņas.

Katrīna bija vai nu izraudājusi asaras, vai arī pārlicu dziļās bēdas neļāva tām vaļu. Sausām acīm viņa tur sēdēja līdz saules lēktam, sēdēja līdz pusdienai un būtu vēl palikusi tā domās nogrimusi sēžam pie tēva nāves cisām, ja es nepiekāptos, likdama viņai atstāt mirušo un drusku atdusēties. Bija labi, ka man izdevās aizdabūt viņu prom, jo ap pusdienas laiku ieradās jurists, kas pa ceļam bija iegriezies «Kalnu Aukās», lai saņemtu tur norādījumus, kā izturēties. Viņš bija pārdevies misteram Hitklifam: tas arī bija iemesls, kāpēc viņš vakar kavējās paklausīt mana kunga aicinājumam. Par laimi, nelaiķa kunga prātu neapgrūtināja vairs nekādas pasaulīgas domas pēc tam, kad meita bija atgriezusies.

Misters Grīns uzņēmās pats tūdaļ izkārtot un izriķot visu un visus. Visiem kalpiem, izņemot mani, viņš uzteica darbu. Viņš pat tiktāl izmantoja savu amatpersonas varu, ka prasīja, lai Edgars Lintons netiktu visapglabāts sievai līdzās, bet gan savas ģimenes kapličā. Taču te bija testaments, kas neļāva tā rīkoties, un es jo skaļi protestēju pret jebkuru tā norādījumu pārkāpšanu. Bēres tika rīkotas ar steigu; Katrīnai, tagad jau misis Hitklifai, atļāva palikt «Strazdos» tikmēr, kamēr tur atradās viņas tēva mirstīgās atliekas.

Katija man pastāstīja, ka viņas sirdsāpes beidzot

tomēr bija pamudinājušas Lintonu uzdrošināties to atbrīvot. Katija dzirdēja pie durvīm strīdamies vīrus, kurus es biju sūtījusi tai pakal, un arī nopratusi Hitklīfa atbildes jēgu. Tas viņas izmisumu vēl palielināja. Viņa Lintonu, kuru drīz pēc manas aiziešanas uzveda mazajā viesistabā, tā iebiedēja, ka viņš bija ar mieru dabūt atslēgu, pirms tēvs uznāk; Lintons bija tik apķērīgs, lai atslēgtu un aizslēgtu durvis, tās neaizverot; un, kad pienāca gulēt iešanas laiks, viņš lūdza ļaut viņam pargulēt pie Hertona, un viņa lūgums tūdaļ tika izpildīts. Katrīna izzagās laukā pirms rīta ausmas. Viņa neuzdrošinājās iziet ārā pa durvīm, baidīdamās, ka suņi sacels trauksmi; viņa aplūkoja tukšās istabas un nopētīja to logus; tad, laimīgā kārtā iekļuvusi savas mātes istabā, viņa viegli izkāpa pa logu, norāpdamās zemē pa eglī, kas auga cieši blakus mājai. Viņas līdzvainīgais saņēma sodu par līdzdalību bēgšanā, neraugoties uz to, ka viņš bailēs izdomāja visvisādus aizbildinājumus.

Divdesmit devītā nodaļa

VAKARĀ pēc bērēm mēs ar jauno lēdiju sēdējām bibliotēkas istabā: gan pārdomādamas ar skumjām — viņa pat ar izmisumu — savu zaudējumu, gan mēģinādamas uzminēt mūsu drūmo nākotni.

Mēs bijām gluži vienis prātis, ka labākais, ko Katrīna varēja sagaidīt, būs atļauja uzturēties arī turpmāk «Strazdos» — vismaz tik ilgi, kamēr Lintons būs dzīvs, — atļauja viņam dzīvot tur kopā ar Katiju un man palikt turpat par ekonomi. Tāds atrisinājums šķita pārlietu labs, lai uz to varētu cerēt, bet es tomēr cerēju un jau priccājos par izredzēm palikt vecajā vietā un darbā un, galvenais, pie savas mīļotās, mazās saimnieces, kad istabā iesteidzās kāds no kalpiem, kas bija

jau atlaists, bet vēl nebija aizbraucis, paziņodams, ka «tas sātans Hitklifs» nāk šurp pa pagalmu, — vai nederētu aizslēgt durvis tam deguna priekšā?

Ja mēs arī būtu bijušas tik neprātīgas, lai to darītu, mums nebūtu pieticis laika. Hitklifs nedomāja ne pieklauvēt, ne pieteikties: viņš bija saimnieks un izmantoja šīs saimnieka tiesības, nākdams taisnā ceļā iekšā un neteikdams ne vārda. Mūsu ziņneša balss viņu atveda uz bibliotēkas istabu: Hitklifs ienāca un, pamājis kalpam izlet, aizvera durvis.

Šī bija tā pati istaba, kurā viņu kā viesi leveda pirms astoņpadsmit gadiem, tā pati mēness gaisma iespīdēja pa logu, un tā pati rudenīgā ainava bija redzama ārā. Mēs vēl nebijām iedegušas sveci, bet visa iekārta bija saskatāma, pat portreti pie sienām: misis Lintonas daiļā galviņa un viņas vīra piemīlīgā ģimetne. Hitklifs piegāja pie kamīna. Arī viņš pa šiem gadiem bija maz pārvērties. Tas bija tas pats cilvēks: tumšā seja tikai mazliet dzeltenāka un savaldīgāka, augums varbūt nedaudz pieņēmis svarā, citu pārmaiņu neredzēja, Katrīna, viņu ieraudzījusi, piecēlās, lai steigtos ārā.

— Palikt! — viņš uzsauca, notvēris to aiz rokas. — Nu vairs nebūs mukšanas! Kur tad tu iesi? Esmu atnācis, lai vestu tevi mājās, un ceru, ka tu būsi goddevīga meita un nemudināsi manu dēlu vairs uz nepaklausību. Biju gluži neziņā, kā puisī sodīt, kad atklāju viņa līdzdalību: viņš man tāds zirnekļa tikliņš vien ir, pamatīgs grābiens viņu būtu iznīcinājis; bet tu pēc viņa izskata redzēsi, ka viņš savu tiesu dabūjis! Es viņu aizvakar vakarā novedu lejā, iesēdināju krēslā un pēc tam viņam vairs nepieskāros. Izsūtīju Hertonu laukā, un mēs palikām istabā divi vien. Pēc divām stundām pasaucu Džozefu, lai uznes Lintonu atkal augšā; kopš tā laika mana klātbūtne iedarbojas uz viņa nerviem kā lietuvēns. Viņš laikam redz mani bieži arī tad, kad ne-

maz neesmu tuvumā. Hertons stāsta, ka gaudulis naktīs kliegdams brēkdams trūkstoties augšā no miega un stundām ilgi saucot tevi, lai tu pasargājot viņu no manis, un, vai tev tavs dārgais dzīves draugs patik vai ne, tev jānāk līdzī: tagad tev jā rūpējas par viņu, es atsakos no savām tiesībām tev par labu.

— Kāpēc nevar ļaut Katrīnai palikt šeit, — es lūdzos, — un atsūtīt māsteru Lintonu pie viņas; tā kā jūs abus ienīstat, jūs pēc viņiem neilgosieties, viņi ik dienas sagādās tikai mokas jūsu necilvēcīgajai sirdij.

— Es meklēju «Strazdiem» rentnieku, — Hitklifs atbildēja, — un, protams, gribu, lai abi bērni ir pie manis. Turklāt skuķim man jākalpo par to, ka viņu baroju, nedomāju to turēt greznībā un bezdarbībā, kad Lintons būs miris. Bet nu ašāk, pasteidzies, neliec man aizvest tevi ar varu.

— Iešu, — Katrīna viņam teica. — Lintons ir vienīgais, kas man visā pasaulē mīlams, un, kaut arī jūs darījāt ko mācēdams, lai es ienīstu viņu un viņš mani, jūst tomēr *nevarat* panākt, lai mēs viens otru neierozdam. Es jums neļaušu viņam pāri darīt, kad būšu klāt, un sevi iebiedēt!

— Tu esi lielmutīga varone, — Hitklifs atbildēja — taču tik mīla tu man nesi, lai es viņam ko nodarītu, tu atliku likām izbaudīsi svētību, ko dod ciešanas. Ne jau es likšu tev viņu ienīst — to darīs viņa paša mīlīgais raksturs. Viņa oma ir rūgta kā žults tavas bēgšanas un tās izraisīto seku dēļ: tikai negaidi nekādu pateicību par savu cēlsirdīgo uzupurēšanos. Dzirdēju, kā viņš Zillai gleznaini attēloja, ko visu darītu, ja būtu tikpat spēcīgs kā es; tā tad sliecība uz to viņam ir, un tieši viņa nespēks asinās prātu atrast aizvietošanu spēkam.

— Zinu, ka viņam ļauna daba, — Katrīna teica. — Viņš ir jūsu dēls. Bet es esmu laimīga, ka manējā

toties ir labāka un ka varu piedot; un es zinu, ka viņš mani mīl, un tāpēc es mīlu viņu. *Jums*, mister Hitklif, nav *neviens*, kas jūs mīl, un, vienalga, cik nelaimīgus jūs mūs arī padarītu, mums tomēr būs gandarījums, zinot, ka jūsu lielā nežēlība rodas aiz jūsu vēl daudz lielākas nelaimes. Jūs taču *esat* nelaimīgs, vai ne? Vientuļš un nenovīdīgs kā pats nelabais? *Neviens* jūs nemīl, un *neviens* jūs neapraudās, kad nomirsiet! Es negribētu būt jūsu vietā!

Katrīna runāja tādā kā drūmā uzvaras priekā; likās, viņa bija apņēmusies iejusties jaunās ģimenes atmosfērā un atrast baudu ienaidnieku nelaimē.

— Tu tūdaļ nožēlosi, ka esi savā ādā, — teica vīrātvēvs, — ja vēl kaut mirklīti te stāvēsi. Taisies, ragana, un savāc savas mantas!

Katija izgāja. Kamēr viņa bija prom, ņēmos lūgties, lai pieņem mani «Kalnu Aukās» Zillas vietā, viņu atstājot manā. Taču Hitklifs neparko nepiekrita. Viņš pavēlēja man klusēt un tad pirmo reizi ļāva skatīties slīdēt pār istabu un palūkojās portretos. Pētoši aplūkojis mīsi Lintonas ģimetni, viņš teica:

— Šo paņemsu sev. Ne jau tāpēc, ka man tā vajadzīga, bet... — viņš spēji pagriezās pret kamīnu un smaidīdams — citādi šo vaibstu nosaukt nemāku — turpināja:

— Pastāstīšu tev, ko vakar darīju! Liku kapracim, kas raka Lintona kapu, atrakt smiltis no viņas zārka vāka, un tad es to atvēru. Vienu brīdi domāju, ka sastingšu uz vietas, kad atkal ieraudzīju viņas vaibstus, — tā vēl joprojām viņas seja! Kapracim grūti bija vest mani pie prāta. Bet viņš teica, ka seja pārvērtīsies, tiklīdz vēsmiņa uzpūtīs, un tad es šķirstu aizvēru, pasīdams vienu sānu dēli vaļā — ne jau nu Lintona pusē, lai velns viņu parauj! Kaut viņu svinā ielodētu! Tad es kapracim piekodināju izbīdīt pavisam sānu dēli, kad

mani te guldīs, un manam šķirstam to izvilkst tāpat. Tā es gribu; un, kad Lintons mums pieklūs, viņš vairs nezinās, kurš kurējs!

— Jūs esat negēlis, mister Hitklif, — es iesaucos, — vai jums nav kauna traucēt mirušo?

— Es, Nellij, nevienu netraucēju, — viņš atbildēja, — un sev mazlietiņ sagādāju mieru. Nu būšu krietnu tiesu rāmāks, un jums būs lielākas izredzes noturēt mani pazemē, kad tur nonākšu. Vai es viņu traucēju? Nē! Viņa traucēja mani dienu un nakti, aštonpadsmit gadus no vietas — pastāvīgi — nežēlīgi — līdz vakarnaktij; un vakarnakt es biju mierīgs. Kā sapnī man likās, ka guļu pēdējā dusā šai gulētājai blakus, ka sirds man stājusies un vaigs, auksts un salts, pieplacis viņas vaigam.

— Bet, ja viņa būtu sairusi, pārvērsdamās par zemi vai vēl koniecīgāku, — kas tad jums būtu liesis?

— Ka esmu sairis līdz ar viņu, un justos vēl jo laimīgāks! — viņš atbildēja. — Vai tu domā, ka es tādas pārvērtības baidījos? Es to gaidīju, noceļot zārka vāku: bet nu esmu jo priecīgāks, ka pārvēršanās nesāksies agrāk kā vien kopā ar mani. Turklāt, kamēr es nebiju noteikti redzējis viņas seju, kas ir brīva no visām kaislībām, es nez vai būtu ticis vaļā no savādās sajūtas. Tā sākās diezgan dīvaini. Tu zini, es biju kā jūcis pēc viņas nāves, un es pastāvīgi no rītausmas līdz rītausmai lūdzos, lai viņa atsūta man savu garu! Es stingriticu rēgiem. Esmu pārliecināts, ka tie var būt un patiešām arī mīt mūsu vidū! Dienā, kad viņu apbedīja, uznāca putenis. Vakarā es devos uz kapsētu. Puteņoja kā ziemā — visapkārt vientulība. Man nevajadzēja baidīties, ka viņas vīrs, šis nelga, tik vēlā stundā nāks apraudzīt viņas mūža māju, un citam šurp nebija ko nākt. Atrazdamies tur gluži viens un apzinādamies, ka vienīgais, kas mūs šķir, ir sešas pēdas irdenas smilts,

es sev teicu: «Gribu viņu atkal turēt savās skavās! Ja viņa būs auksta, domāšu, ka ziemelis saldē *mani*, ja viņa būs nekustīga, — ka tas ir miegs.»

Rīku kambarī sadabūju lāpstu un raku, cik jaudas. Lāpsta nošņirkstēja gar zārku. Ņēmos kārpīt ar rokām, dēļi skrūvju vietās sāka krakšķēt; gandrīz jau būtu sasniedzis mērķi, kad man pēkšņi šķita, ka augšā pašā malā, pār kapu pārlicies, kāds nopūšas. «Kaut jel es dabūtu vāku nost,» es murmināju, «lai tad viņi mūs aprok abus kopā!» — un lauzos ap to vēl izmisīgāk. Izdzirdēju vēl vienu nopūtu pie pašas auss. Man likās, ka jūtu siltu dvašu cauri krusai un ledainajam vējam. Zināju, ka tuvumā neviena cilvēka nav; taču tikpat noleikti, kā samanām, kad tumsā tuvojas dzīva būtne, kaut arī to neredzam, tikpat droši es jutu, ka Katija ir tepat līdzās. Ne apakšā kapā, bet augšā virs zemes. Pēkšņi, no pašiem sirds dziļumiem nākdama, mani pāršalca atvieglojuma sajūta. Pametu darbu, ko sirdssāpēs biju uzsācis, un mani tūdaļ pārņēma miers, neizsakāms miers. Viņa atradās pie manis, viņa palika, kamēr aizraku kapu, un pavadīja mani mājās. Smejies, ja gribi, bet es biju pārliecināts, ka ieraudzīšu tur viņu. Biju pārliecināts, ka viņa ir pie manis, un nevarēju nerunāt ar viņu. Sasniedzis «Kalnu Aukas», strauji metos pie durvīm. Tās bija aizslēgtas; es vēl atceros, ka šis nolādētais Ernšovs un mana sieva nelaida mani iekšā. Atceros, ka mitējos ķēmu daudzīt un steidzos pa kāpnēm augšā savā un viņas istabā. Nepacietīgi skatījos visapkārt — jutu, ka viņa ir tepat man blakām, — *gandrīz* redzēt viņu varēju un *tomēr nevarēju*. Es laikam svīdu asins sviedrus aiz mokošām ilgām, aiz kvēlām lūgšanām, lai Katija parādās kaut tikai mirklīti. Taču viņa neparādījās. Viņa izturējās pret mani tā, kā to bieži dzīvē darīja, — velnišķīgi! Un kopš tās reizes es — dažbrīd vairāk, dažbrīd mazāk — ciešu šīs

nezturamās mokas. Ellišķīgas mokas, kas manus nervus tur tik saspringtus, ka tie jau sen būtu nespēkā atslābuši tāpat kā Lintonam, ja nebūtu elastīgi kā stīgas. Kad es sēdēju dižistabā ar Hertonu, šķita, ka satikšu Katiju, tiklīdz izešu laukā; kad staigāju pa tīreljiem, likās, ka satikšu, ja pārnākšu. Aizgājis prom, jau steigdos atgriezties: viņai jābūt kaut kur «Kalnu Aukās». Biju par to pārliecināts! Un, kad es gulēju viņas istabā, — uztrūkos no miega. Tur gulēt es nevarēju, jo, tiklīdz aizvēru acis, viņa bija klāt, — vai nu ārpusē pie loga, vai bīdīdama vaļā paneļus, vai nākdama iekšā istabā, vai pat nolikusi savu mīļo galviņu uz tā paša spilvena, uz kura lika bērnu dienās; un man vajadzēja atvērt acis, lai viņu redzētu. Tā es ik nakti vēru tās ciet un vaļā simtiem reižu, lai allaž viltos. Kā tas mani nokausēja! Es bieži skaļi vaidēju, līdz vecais nelietis Džozefs droši vien nodomāja, ka sirdsapziņa mani kā velns dīda. Tagad, kad esmu Katiju redzējis, esmu mazliet norimies. Tas bija dīvains paņēmiens cilvēku nonāvēt! Nevis sprīdi pa sprīdim, bet pa mata tiesai, krāpjot mani ar cerību stariņu visus šos astoņpadsmit gadus!

Misters Hitklifs aplusa un noslaucīja pieri, mati, sviedros izmirkuši, bija pielipuši pie tās; viņa acis raudzījās plēnējošās oglēs, uzacis nebija vis sarauktas, bet uzvilktas augstāk pār deniņiem, mīkstinot viņa sejas bargumu un atsedzot dīvainu nemieru un sāpīgu, vienam visu aptverošam objektam pievērstu garīgu sapsprindzinājumu. Viņš tikai pa pusei runāja ar mani, un es klusēju. Man nepatika klausīties viņa runāšanā! Pēc maza brītiņa viņš atkal iegrīma ģimenes pētīšanā, noņēma to no sienas un pieslēja pie dīvāna, lai aplūkotu to labākā apgaismojumā. Kamēr viņš tā darbojās, ienāca Katrīna, paziņodama, ka varēs doties ceļā, tiklīdz ponijs būs apseglots.

— Atsūti portretu rītdien, — Hitklifs man teica, tad, pievērsdamies Katijai, piebilda: — Vari iztikt arī bez zirga; vakars jauks, un «Kalnu Aukās» zirgs tev nebūs vajadzīgs, jo pastaigās, kurās tu dosies, pietiks ar tavām kājām. Iesim.

— Ardievu, Ellen! — čukstēja mana mīļā, mazā kundzīte. Mani noskūpstot, lūpas viņai bija kā ledus. — Atnāc apraudzīt, Ellen, neaizmirsti!

— Sargies to darīt, misis Dīna! — iebilda viņas jaunais tēvs. — Kad gribēšu ar tevi aprunāties, atnākšu šurp. Nevēlos, ka tu manās mājās okškerē!

Viņš pamāja vedeklai ar roku viņam sekot; pavērsies atpakaļ ar tādu skatienu, no kura man sirds sažņaudzās, Katrīna paklausīja. Pa logu noskatījos, kā viņi devās prom cauri dārzam. Hitklifs paņēma Katrīnu zem rokas, kaut gan viņa sākumā acīm redzami pret to protestēja, un, lieliem soļiem steigdamies, aizveda viņu pa aleju, kur koki abus noslēpa.

Trisdesmitā nodaļa

VIENREIZ es tomēr aizgāju uz «Kalnu Aukām», bet Katiju es netiku redzējusi, kopš viņa no šejienes aizgāja, — Džozefs pieturēja durvis ar roku, kad es ieradot, lai satiktu Katiju, un negribēja laist mani iekšā. Viņš teica, ka misis Lintonai «nevaļa» un kunga nav mājās. Zilla man šo to pastāstīja, kā viņi tur dzīvo, citādi es nez vai zinātu, kurš no tiem dzīvs, kurš miris. Cik nopratu pēc viņas valodas, Katrīna viņai šķiet augstprātīga, un tāpēc viņa to nemīl. Mana jaunā lēdija sākumā lūdza Zillu palīdzēt viņai, bet misters Hitklifs tai bija piekodinājis darīt savu darbu un likt vedeklai pašai rūpēties par sevi, un Zilla, būdama šaurirdīga un patmīlīga sieviete, labprāt paklausīja. Šīs

nevērības dēļ Katija bērnišķīgi dusmojās, atmaksādama to ar nicināšanu, tik pārliecināti ieskaitīdama Zillu savos ienaidniekos, it kā tā viņai būtu nodarījusi lielu ļaunumu. Pirms apmēram sešām nedēļām, neilgi pirms jūs ieradāties, es kādu dienu, satiekot Zillu tīrelī, ilgi ar viņu runājos; un, lūk, ko viņa stāstīja.

— Tiklīdz misis Lintona ieradās «Kalnu Aukās», — Zilla teica, — tā uzskrēja augšstāvā, nepadevusi ne man, ne Džozefam labvakaru; viņa ieslēdzās Lintona istabā un palika tur līdz rītam. Kad kungs un Ernšovs ēda brokastis, viņa ienāca dižistabā un jautāja, pie visām miesām drebēdama, vai nevarot aizsūtīt pēc ārsta, brānlēns esot ļoti slimis.

— To mēs zināml — Hitklifs atbildēja. — Bet viņa dzīvība nav vērdiņa vērtā, un es par viņu neiešu ne vērdiņa tērēt.

— Bet es nezinu, kas darāms, — Katija ierunājās. — un, ja man neviens nepalīdzēs, viņš nomirs!

— Ārā no šejienes, — kungs uzbrēca, — un lai man vairs nebūtu jādzird ne vārda par viņu! Šeit nevienam nerūp, kas ar viņu notiks, ja tev rūp, kop viņu, ja ne, ieslēdz istabā un atstāj vienu.

Tad viņa uzplijās man, bet es atbildēju, ka man jau pietika moku ar šo pīkstuli; mums katrai savs pienākums, un viņai jākopj Lintons, misters Hitklifs man pavēlējis šo darbu atstāt viņas ziņā.

Kā šie tur abi tika galā, nemāku teikt. Varu iedomāties, ka viņš būs pamatīgi gražojies un kunkstējis visu cauru nakti un dienu un šai gaužām maz atpūtas ticis; to varēja noprast pēc viņas bālās sejas un gurdenajām acīm. Misis šad un tad ienāca virtuvē pagalam uztraukusies, un likās, ka viņa labprāt lūgtu palīdzību; bet es negribēju nepaklausīt kungam: es nekad neuzdrošinos tam nepaklausīt, misis Dīna, un, kaut arī, manuprāt, nebija pareizi, ka nesūta pakaļ Kenetam, man

nebija tiesību ne ieteikt ko, ne iebilst, un es arvien aturējos maisīties citu darīšanās. Reizi vai divas, kad bijām jau apgūlušies, man gadījās atvērt savas istabas durvis un redzēt Katiju sēžam kāpņu galā un raudam; tad es ar steigu ieslēdzos, baidīdamās, ka aiz līdzjūtības neiejaucos. Tobrīd man viņas noteikti bija žēl, taču, saprotiet, negribējās arī zaudēt savu vietu.

Beidzot viņa kādu nakti drosmīgi ienāca manā istabā un pagalam mani izbiedēja, teikdama:

— Pasakiet misteram Hitklifam, ka viņa dēls mirst — pavisam noteikti, šoreiz mirst. Tūlīt celieties augšā un pasakiet viņam!

Sos vārdus izgrūdusi, Katija atkal pazuda. Es vēl kādu stundas ceturksni gulēju klausīdamās un drebdama. Nekas nekustējās — māja bija klusa.

«Viņa būs pārskatījusies,» es pie sevis nodomāju. «Viņš būs atkal atžilbis. Nav ko traucēt citus,» — un es laidos miegā. Taču manu miegu otrreiz iztraucēja spalgs zvans, vienīgais zvans šajā mājā, kurš bija ierīkots Lintona vajadzībai. Kungs sauca mani, lai paskatos, kas noticis, un pasaku šiem, ka viņš nevēlas, lai šāds troksnis atkārtojas.

Es pastāstīju, ko teica Katrīna. Viņš sevī nosodījās un pēc pāris mirkļiem iznāca ar degošu sveci rokā un aizgāja uz jaunā pāra istabu. Es sekoju. Misis Hitklifa sēdēja pie gultas, rokas klēpī salikusi. Viratēvs piegāja klāt un, iespīdinādams gaismu Lintona sejā, paskatījās uz to un pieskārs tam, tad pagriezās pret Katrīnu.

— Nu, Katrīn, — viņš teica, — kā tu jūties?

Viņa klusēja.

— Kā tu jūties, Katrīn? — viņš atkārtoja.

— Lintons ir drošībā, un es esmu brīva, — viņa atbildēja. — Man vajadzētu justies labi, bet, — viņa turpināja ar sarūgtinājumu, kuru nevarēja apvaldīt, —

jūs tik ilgi likāt man cīnīties vienai ar nāvi, ka jūtu un redzu tikai nāvi! Es pati jūtos kā nāve!

Un tāda viņa arī izskatījās. Es iedevu viņai iedzert malku vīna. Hertons un Džozefs, kurus bija uzmodinājuši zvanīšana un soļu kladzieni aiz durvīm, izdzirdējuši mūs runājam, tagad ienāca istabā. Džozefs katrā ziņā bija priecīgs, ka puika aizgājis viņā saulē. Hertons likās mazliet apmulsis, kaut arī, acis nenovēršdams, skatījās vairāk uz Katrīnu nekā domāja par Lintonu. Bet saimnieks pavēlēja Hertonom iet atkal gulēt: mums tā palīdzības nevajagot. Pēc tam viņš lika Džozefam aiznest mironi uz savu istabu un man atgriezties savējā; Katrīna Hitklifa palika viena.

No rīta saimnieks sūtīja mani pateikt Katrīnai, lai viņa nākot lejā brokastīs: viņa bija izgērbusies — acīm redzot dzīrās iet gulēt — un teicās esam slima, par ko es nemaz nebrīnījos. Kad pateicu to misteram Hitklifam, viņš atbildēja:

— Nu nekas, lai paliek, kamēr bēres būs garām, uzej arī šad tad augšā un uznes, ko viņai vajag; bet, tiklīdz viņa jutīsies labāk, tā man pasaki.

Katija palika augšā divas nedēļas, spriežot pēc tā, ko stāstīja Zilla, kas divreiz dienā viņu apraudzīja un tagad gribēja izturēties draudzīgāk, taču visi tās laipnības mēģinājumi tika lepni un nekavējoties atraidīti.

Arī Hitklifs vienu reizi uzkāpa augšā, lai parādītu Katrīnai Lintona testamentu. Visu, kas viņam pašam piederēja, un kustamo īpašumu, kas kādreiz piederēja viņai, Lintons bija novēlējis savam tēvam: uz šo soli nabaga radījumu bija piespieduši ar ļaunu vai labu tai nedēļā, kad mira viņa tēvocis un Katijas nebija mājās. Par zemes īpašumiem zēns, būdams nepilngadīgs, nevarēja noteikt. Taču misters Hitklifs tos bija pieprasījis un paturējis uz savas sievas un arī dēla īpašumu mantošanas tiesību pamata: manuprāt liku-

mīgi; vismaz Katrīna, atstāta bez līdzekļiem un draugiem, nevar šīs tiesības apstrīdēt.

— Izņemot šo reizi, — teica Zilla, — neviens cits nekad nepiegāja pie viņas durvīm kā tikai es, un neviens par viņu pat neapjautājās. Kādu svētdienas pusdienu viņa pirmo reizi nonāca dižistabā. Kad to dien uznesu viņai pusdienas, viņa žēlojās, ka nespējot vairs ilgāk izturēt tajā aukstumā; es teicu, ka kungs grasās iet uz «Strazdiem» un Ernšovam un man nav nekāda iemesla liegt viņai nākt lejā; tā Katrīna, tiklīdz dzirdēja Hitklifu aizjājam, ieradās pie mums, gērbusies melnās drēbēs, gaišās cirtas atglaudījusi aiz ausīm: pat lāgā sasukāt nebija viņai.

— Mēs ar Džozefu svētdienās parasti ejam uz dievnamu, — teica Zilla.

— Baznīcai, zināt, pašreiz nav mācītāja, — paskaidroja mīsis Dīna, — un Gimmertonas metodistu vai baptistu saiešanas namu (nemāku pateikt, kurš tas ir) sauc par dievnamu.

— Džozefs jau bija aizgājis, — Zilla turpināja, — bet man šķita pareizāk palikt mājās. Arvien labāk, ja vecāks cilvēks pieskata jauniešus, un Hertons ar visu savu kautrību nav nekāds labas uzvedības paraugs. Es viņam pateicu, ka māsīca laikam nāks pasēdēt pie mums un ka viņa pieradusi, ka tiek ievērots svētdienas miers, tāpēc lai šis mitējas ņemties ar bisi un sīkiem mājas darbiņiem, kamēr viņa ir te. Viņš pietvīka, izdzirdis šo ziņu, un pārlaida acis pār rokām un drēbēm. Vienā mirklī no redzes loka pazuda trāns un šaujampulveris. Redzēju, viņš nodomājis kavēt Katrīnai laiku, un no viņa izturēšanās nopratu, ka viņš grib izskatīties pieklājīgi, tāpēc es smiedamās — saimnieka klātbūtnē es to neiedrošinos — piedāvājos palīdzēt Hertonam, ja viņš to grib, un pajokojos par viņa mulsumu. Viņš saīga un sāka lādēties.

— Jā, misis Dīna, — Zilla turpināja, redzēdama, ka man viņas izturēšanās nepatīk, — jūs domājat, ka jūsu jaunā lēdija Hertonom ir pārlietu smalka, un varbūt jums ir taisnība, bet man gan gribētos mazliet apcirtpt viņas lepnību. Ko tad viņai tagad līdz visa viņas gudrība un smalkums? Viņa ir tikpat plika un nabaga kā jūs vai es, manuprāt, vēl nabagāka: jūs krājat, un arī es savu mazumiņu nolieku.

Hertons ļāva, lai Zilla palīdz, un viņa paglaimodama uzlaboja puīša garastāvokli; tāpēc puisis, puslīdz aizmirsis viņam senāk nodarītās pārestības, Katrīnai ierodoties, centās būt laipns, kā Zilla stāstīja.

— Kundze iepeldēja, — viņa turpināja, — tik auksta kā lāsteka un cēla kā princese. Es piecēlos un piedāvāju viņai savu vietu mīkstajā atzveltnī. Nekā, šī tikai parauca degunu par manu laipnību. Arī Hertons piecēlās un lūdza apsēsties uz sola pie kamīna; viņš jau zinot, ka viņa ir izsalusies.

— *Izsalusies!* Izsalusies esmu jau vairāk nekā mēnesi, — viņa atbildēja, cik vien nicinoši varēdama, uzsverot pirmo vārdu.

Viņa pati paņēma sev krēslu un apsēdās gabaliņu nostāk no mums abiem. Pasēdējusi britiņu, līdz sašila, viņa sāka skatīties apkārt un ieraudzīja bufetes plauktā vairākas grāmatas. Vienā mirkli viņa bija atkal kājās, sniegdamās pēc tām, taču tās atradās pārāk augstu. Brālēns, britiņu noskatījies, kā viņa pūlas, beidzot sadūšojās viņai palīdzēt; viņa paturēja savus svārkus, un viņš tur sameta pirmās, kas gadijās pa rokai.

Tas puisim bija liels sasniegums. Viņa gan nepateicās, tomēr Hertons jutās iepriecināts, ka viņa tā palīdzību bija vispār pieņēmusi, un uzdrošinājās nostāties Katrīnai aiz muguras, kad viņa grāmatas aplūkoja, un pat pieliekties un pievērst uzmanību tam, kas vecajās ilustrācijās saistīja viņa interesi; puisim drosmi laupīt

nespēja pat vīzdegunība, ar kādu Katrīna pāršķīra lappusi, kamēr viņš vēl turēja pirkstus uz tās; tad viņš samierinājās, pagājis mazlietiņ nostāk un raudzīdamies ne vairs grāmatā, bet māsīcā; viņa tikai turpināja lasīt vai meklēt kaut ko lasīšanai. Hertona uzmanība palēnām plevērsās aizvien vairāk viņas kuplajām, zīdainajām cir'ām: viņas seju Hertons redzēt nevarēja, un viņa nevarēja redzēt brālēnu. Un beidzot viņš — laikam īsti neapzinādamies, ko dara, līdzīgi bērnam, ko valdzina svece, — pēc skatīšanas gribēja aptaustīt; viņš izstiepa roku un noglāstīja vienu viņas sprogu tik maigi kā putnēnu. Viņa apcirtās šī pieskāriena dēļ kā dzelta.

— Ej prom, tūlīt! Kā tu drīksti mani aizmigt! Ko tu te stāvi? — viņa riebumā iesaucās. — Nevaru tevi ciest. Es iešu atkal augšā, ja tu man tuvosies.

Hertons atkāpās, izskatīdamies tik muļķīgs cik nu vien varēdams: viņš gluži kluss apsēdās atzveltnes solā, un viņa vēl kādu pusstundiņu turpināja šķirstīt grāmatas; beigu beigās Hertons pienāca pie manis un čukstēja:

— Vai tu, Zilla, nepaprasītu, lai viņa kaut ko palasa? Man apnicis nekā nedarīt, un man gribas... man patiktos paklausīties viņas balsi. Nesaki, ka es gribu, palūdz it kā pati no sevis.

— Misters Hertons vēlas, lai jūs mums kaut ko palasītu, kundze, — es tūdaļ pateicu. — Viņš to uzskatītu par lielu laipnību un būtu jums ļoti pateicīgs.

Viņa sarauca pieri un, pacēlusī skatienu, atbildēja:

— Misters Hertons un visa jūsu varza darītu labi, ja saprastu, ka es noraidu jūsu laipnību, ko jūs tik liekulīgi piedāvājat! Es jūs nicinu un negribu ne ar vienu no jums runāt! Kad būtu varējusi atdot savu dzīvību par vienu laipnu vārdu vai tikai par to, lai kādu no jums redzētu, tad jūs visi no manis novērsāties. Bet es nemaz nedomāju jums žēloties! Es atnācu

šurp, aukstuma dzīta, nevis kavēt jums laiku vai piecāties par jūsu sabiedrību.

— Ko tad es varēju darīt? — Hertons uzsāka. — Kāpēc tad es esmu vainojams?

— Ak! Tu esi izņēmums, — māsīca tam atbildēja. — Man nekad nebija vajadzības pēc tavas palīdzības.

— Bet es to piedāvāju ne vienreiz vien un lūdzu, — viņš, Kātrīnas augstprātības aizskarts, taisnojās, — lūdzu misteram Hitklifam atļaut man pasēdēt kādu nakti pie slinieka jūsu vietā...

— Klusu! Es labāk izeju laukā vai vienalga kurp nekā klausos tavā riebīgajā balsī! — atcirta mana lēdija.

Hertons norūca, ka viņa dēļ šī varot iet kaut vai pie joda! Paņēmis bisi, viņš vairs ilgāk nekavējās nodoties savai kārtējai svētdienas nodarbībai. Viņš nu arī runāja diezgan brīvi, un viņa drīz saprata, ka ir labāk doties atpakaļ savā vientulībā. Bet nu jau bija iestājies sals, un Katijai, par spīti savam lepnumam, vajadzēja arvien biežāk un biežāk nokāpt mūsu sabiedrībā. Taču es raudzījos uz to, lai viņai turpmāk vairs nebūtu jāskaišas manas labsirdības dēļ; kopš tās reizes esmu arvien tikpat atturīga kā viņa. Mēs neviens Katiju ne mīlam, ne ieredzam, un viņa to arī nemaz nepelna, jo, lai tikai kāds pasaka viņai vārdu, tūlīt spuosies pretī, nejudama godbijību ne pret vienu! Pat pašam kungam lec acīs, kā pērienu prasīdama, un, jo vairāk viņa dabū pa ādu, jo ļaunāka kļūst.

Sākumā, dzirdēdama to visu no Zillas, es nolēmu atstāt savu darbu, noīrēt mazu mājiņu, un lai tad Kātrīna nāk un dzīvo pie manis; bet Hitklifs tam tāpat nepiekrītu kā neļautu Hertonom dzīvot neatkarīgu dzīvi; tā es pašlaik neredzu nekādas izejas, izņemot to, ja viņa varētu vēlreiz apprecēties; un manos spēkos nav panākt šādu atrisinājumu.

Tā nobeidzās misis Dīnas stāsts.

Pretēji ārsta pareģojumiem es strauji atgūstu spēkus, un, lai gan tagad ir tikai janvāra mēneša otrā nedēļa, ceru pēc pāris dienām tikt zirgam mugurā un aizjāt uz «Kalnu Aukām», lai paziņotu savam saimniekam, ka es nākošos sešus mēnešus pavadišu Londonā un, ja viņam tik, lai pameklē citu rentnieku, kas pārņems «Strazdus» oktobrī. Es neparko negribēju pārļaut te vēl vienu ziemu.

Trīdesmit pirmā nodaļa

VAKARDIENA bija skaidra, rāma un salta. Kā nodomājis, devos uz «Kalnu Aukām»; mana saimniecības vadītāja lūdza mani aiznest jaunajai lēdijai no viņas mazu vēstulīti, ko es neatteicos darīt, jo krietnā sieviete savā lūgumā nekā dīvaina nesaskatīja. Parādes durvis bija plaši atvērtas, bet nenovīdīgie vārtiņi aizslēgti tāpat kā manā pēdējā apmeklējuma reizē. Es piekļāvēju un pasaucu Ernšovu, kas darbojās dārzā ap dobēm; viņš atraisīja ķēdi, un es iegāju. Puisis ir tāds brašs zemnieks, kādu var tik pameklēt. Šoreiz es jaunekli uzmanīgi nopētīju, taču viņš acīm redzot dara ko mācēdams, lai apslēptu savas labās īpašības.

Vaicāju, vai misters Hitklifs mājās. Puisis man atbildēja: nē, bet pārnākšot ap pusdienas laiku. Pulkstenis rādīja vienpadsmit, un es teicu, ka gribētu ienākt un sagaidīt to.

Tad puisis tūdaļ nometa savus darba rīkus un pavadīja mani kā sargsuns, nevis kā namatēva vietnieks.

Mēs iegājām mājā abi; Katrīna tur lieti darbojās, sagatavodama saknes maltītei; viņa izskatījās īgnāka un nebija vairs tik mundra kā toreiz, kad redzēju viņu pirmo reizi. Viņa tik tikko pacēla acis, lai paskatītos uz mani, un darīja tālāk savu darbu, tikpat nevērīga

pret parastajām pieklājības formām kā pirms tam: ne viņa atņēma labrītu, ne ievēroja manu paklanīšanos un nelikās ne zinis, ka mani pazinusi.

«Tik mīļa viņa nemaz neliekas,» es sevī nodomāju, «kā misis Dīna gribēja man iegalvot. Skaistule viņa ir, tas taisnība, bet eņģelis nu gan ne.»

Ernšovs sapīcis pavēlēja viņai aizvākt visas savas mantas uz virtuvi.

— Aizvāc pats, — viņa atcirta, aizbīdīdama visu no sevis, tiklīdz bija beigusi, un, apsēdusies uz ķebliša pie loga, sāka izgriezt putniņus un dzīvnieciņus no biešu atgriezumiem, ko turēja klēpī. Es piegāju viņai klāt, izlikdamies, ka gribu paskatīties dārzā, un, kā man šķita, veikli ļāvu misis Dīnas zīmītei iekrist viņas klēpī; Hertons to nepamanīja, bet viņa skaļi noprasīja: «Kas tad tas?» — un notrauca zemē.

— Vēstule no jūsu vecās paziņas «Strazdu» saimniecības vadītājas, — es atbildēju, sašutis, ka viņa atklāti runāja par to, ko es, labi domādams, biju izdarījis, un nobijies, ka zīmīti varētu noturēt par paša vēstuli. So paskaidrojumu izdzirdusi, viņa ar vislielāko prieku būtu pacēlusī zīmīti, taču Hertons aizsteidzās priekšā, paķēra to un iebāza vestes kabatā, teikdams, ka papīriņš vispirms jāredz misteram Hitklifam. Tad Katrīna klusu ciezdama novērsa seju un, pazagšus izvilksusi no kabatas mutautiņu, pielika to pie acīm; viņas brālēns, brītiņu cīnījies, tiekdams nomākt sevī maigākas jūtas, izvilka vēstulīti un, cik nelaipni vien varēdams, nometa viņai pie kājām. Katrīna to pacēla un kāri izlasīja; tad viņa uzdeva man daždažādus jautājumus — saprātīgus un muļķīgus — par savu agrāko māju iedzīvotājiem un, raudzīdamās uz kalnāju pusi, pati pie sevis murmināja:

— Kā gribētos ar Minniju turp aizjāt! Kā gribētos tur kāpelēt! Ak! esmu tik nogurusi — esmu ielikta *ste-*

liņģi, Hertoni! — Viņa atbalstīja daiļo galviņu pret palodzi, pa pusei žāvādamās, pa pusei nopūzdamās, un ieslīga skumjās: nedomādama un nenojauzdama, vai mēs viņu ievērojam vai ne.

— Misis Hitklifa, — es teicu, kādu laiciņu sēdējis pavisam klusu. — Vai jūs neredzat, ka es esmu jūsu paziņa? Tik tuvs, ka man liekas divaina jūsu nevēlēšanās nākt ar mani parunāties. Mana saimniece nenogurusi stāsta par jums un slavē jūs, un viņa būs ļoti vīlusies, ja atgriezīšos bez jebkādām ziņām par jums, izņemot to, ka viņas vēstulī jūs esat saņēmusi un neesat nekā teikusi.

Katrīna šķīta brīnāmies par šo valodu un apjautājās:

— Vai tad Ellena jūs ieredz?

— Jā, ļoti, — es vilcinādamies atbildēju.

— Jums viņai jāpasaka, — Katrīna turpināja, — ka es atbildētu uz viņas vēstuli, bet man nav papīra, uz kā rakstīt, pat nevienas grāmatas, no kuras varētu izplēst lapu.

— Nevienas grāmatas! — es iesaucos. — Kā tad jūs, ja atļauts jautāt, varat šeit bez tām dzīvot? Kaut arī man ir plaša bibliotēka, es «Strazdos» bieži garlaikojos, bet, ja man atņemtu grāmatas, es pavisam izsamistu!

— Es arvien lasīju, kad man bija grāmatas, — teica Katrīna, — bet misters Hitklifs nekad nelasa; tāpēc viņš sadomāja iznīcināt manējās. Nedēļām ilgi neesmu redzējusi nevienas. Tikai vienreiz es dažas atradu, kad pārmeklēju Džozefa baznīcrakstu krājumus, viņam par lielu nepatiku, un otrreiz, kad es, Hertoni, izgāju tavā istabā slepeni glabātuvi — dažas latīņu un grieķu grāmatas un vairākus stāstu un dzeju sējumus — senus draugus. Grāmatas es atnesu šurp, bet tu tās nočiepi, kā žagata čiepj sudraba karotes — tikai aiz patikas zagļ! Tev tās nekam neder, bet varbūt tu tās paslēpi

aiz ļaunuma: ja pašam no tām nekas netiek, lai arī citiem nav nekā. Varbūt *tava* skaudība vedināja misteru Hitklifu laupīt man šos dārgumus? Bet lielākā daļa no tām ierakstītas man smadzenēs un iespiestas sirdī, un tu nevari man tās atņemt!

Puisis tumši pietvika, kad māsīca nāca klajā ar šo atklājumu par viņa slepeno grāmatu krātuvi, un stomīdamies nikni atvairīja viņas apsūdzību.

— Mistērs Hertons alkst paplašināt savas zināšanas, — es piebildu, nākdams puisim talkā. — Viņš nav *skaudīgs*, bet *centīgs*, tiecoties pēc jūsu sasniegumiem. Pēc pāris gadiem viņš būs mācīts vīrs.

— Un grib, lai es pa to laiku noslidētu muļķes līmenī, — Katrīna atteica. — Jā, es jau dzirdu, kā viņš cenšas burtot un lasīt, un ko tik viņš nesabuldurē! Man patīktos, ja tu noskaitītu balādi par Čiviotas medībām tāpat kā vakar: tas bija pārlietu jocīgi. Es to dzirdēju, un es dzirdēju, kā tu šķirstīji vārdnīcu, grūtos vārdus meklēdams, un lādējies, jo nemācēji izlasīt attiecīgos paskaidrojumus!

Acīm redzot puisim likās pārlietu nežēlīgi, ka viņu papriekš apsmej nezināšanas dēļ un vēlāk par to, ka cenšas no tās atbrīvoties. Es biju līdzīgās domās un, atcerējies misis Dīnas stāstu par viņa pirmo mēģinājumu izkļaidēt tumsu, kurā bija uzaudzis, teicu:

— Nu, misis Hitklifa, mēs taču katrs reiz esam sākuši un uz sliekšņa kļupuši un grīlojušies; ja mūsu skolotāji būtu dusmojušies, nevis mums palīdzējuši, mēs kļuptu un grīlotos vēl šo baltu dienu.

— Ak! — viņa atbildēja. — Es nemaz nevēlos ierobežot viņa zināšanas, tomēr viņam nav tiesību piesavināties to, kas pieder man, un apsmiet ar savām nejaukajām kļūdām un nepareizo izrunu! Šis stāstu un dzejas grāmatas man ir svētas gluži citā sakarībā, un man riebjas, ka viņu mutē tās tiek noniecinātas un apsmietas!

Turklāt vēl viņš it kā ar ļaunu nodomu izraudzījies tieši tos gabalus, kas man ir vismīļāki un kurus es pati labprāt deklamēju.

Hertons brīdi klusēja, krūtis smagi cilājās. Dziļā aizvainojumā un dusmās viņš pūlējās valdīties, kas nebija tik viegli panākams. Es piecēlos un, aiz džentlmeņa godprātības gribēdams ļaut viņam atbrīvoties no mulsma, nostājos durvīs un vēros ainavā, kas man no sliekšņa atklājās. Viņš sekoja manam piemēram un istabu atstāja, bet pēc īsa laika atgriezās, nesdams rokās kādu pusduci grāmatu, kuras iemeta Katrīnai klēpī, saukdams:

— Še ņem! Negribu tās ne lasīt, ne par tām ko dzirdēt vai domāt!

— Tagad es tās vairs negribu, — viņa atbildēja. — Man tās atgādinās tevi, un es tās nevaru ciest!

Viņa atšķīra vienu, acīm redzami bieži šķirstītu, un iesācēja stieptā balsī nolasīja kādu gabaliņu, tad iesmējās un aizmeta grāmatu.

— Paklausies, — viņa izaicinoši turpināja, uzsākdama tādā pašā balsī deklamēt kādas vecas balādes pantu.

Taču puīša patmīlība vairs nespēja izturēt tālāku spīdzināšanu; es dzirdēju — un nebūt ne ar nepatiku, — ka meitene dabūja pliķi par nekaunīgo muti. Mazā ragana bija aizvainojusi līdz sirds dziļumiem brālēna neizkoptās, bet viegli aizskaramās jūtas, un zēns, nepazīdams cita rēķinu nolīdzināšanas paņēmiena kā vien fizisku varu, savai mocītājai tā arī atmaksāja. Tad viņš savāca grāmatas un iemeta tās ugunī. Zēna sejā es lasīju, cik mokoši viņam bija dusmu dēļ nest šo upuri. Man šķita, ka viņš, atdevis tās iznīcībai, atcerējās gan prieku, ko tās viņam sagādāja, gan vareno pacilātību un aizvien lielāku baudu, ko solīja nākotnē; man pat likās, ka saprotu arī, kas viņu bija mudinājis slepe-

nībā mācīties. Ar ikdienas darbiem un lopu apkopšanu viņš bija juties apmierināts, kamēr Katrīna nebija šķērsojusi viņa ceļu. Kauns no viņas nievām un cerības uz viņas labvēlību — tie bija viņam bijuši pirmie skubinātāji tīkties pēc augstākiem mērķiem. Un nu viņš ar saviem centieniem izrauties uz augšu nebija atradis glābiņu no paļām un iemantojis uzslavu, bet gan saņiedzis kaut ko gluži pretēju.

— Kā tad, tas arī vienīgais, kas tādām lopam kā tu no tām tiekl — Katrīna iesaucās, sūkdama savainoto lūpu un nīknu skatienu vērodama sārtu.

— Labāk pievaldi muti, — viņš dusmīgi atcirta.

Uzbudinājums liedza puisim tālāk runāt. Viņš steigdzīgi devās uz durvīm; es pagājos sānis, lai palaistu viņu garām. Taču, pirms viņš paguva pārkāpt sliekšnim, misters Hitklifs, pa bruģēto kājceļu pienācis, apturēja viņu un, uzlīcis roku viņam uz pleca, jautāja:

— Kas tad nu, puis?

— Nekas, nekas, — Hertons atbildēja un aizsteidzās, lai ar savām bēdām un dusmām tiktu galā vienatnē.

Hitklifs noskatījās tam nopakaļ un nopūtās.

— Būs dīvaini, ja es pats izjaukšu savus nodomus, — Hitklifs norūca, nezinādams, ka stāvu viņam aiz muguras. — Bet, kad es raugos puīša sejā, meklēdams viņa tēvu, ar katru dienu skaidrāk redzu *Katiju*. Kā, velns ar ārā, viņš var būt tik līdzīgs? Es gandrīz paskatīties uz to vairs nevaru.

Hitklifs nolaida skatienu un domīgs ienāca iekšā. Sejā atspoguļojās nemierīga, raižu pilna izteiksme, kādu es agrāk netiku manījis, un viņš pats izskatījās vājāks. Vedekla, ieraudzījusi viņu pa logu, nekavējoties aizmetās prom uz virtuvi, tā ka es paliku viens.

— Priecājos, redzot jūs atkal ārpus mājām, mister Lokvud, — viņš, atņemdam manu sveicienu, teica, — pa daļai aiz savtīgiem iemesliem: nedomāju, ka šinī tuks-

nesī man, jūs pazaudējot, būtu viegli atrast aizvietotāju. Es jau ne vienreiz vien nobrīnijos, kas jūs šurpu atvedis.

— Laikam tikai untums, ser, — skanēja mana atbilde, — vai arī tikai untums ir tas, kas mani dzen prom. Nākamo nedēļu es aizbraucu uz Londonu, un man jums jāpaziņo, ka es nedomāju «Strazdus» paturēt ilgāk par šiem divpadsmit mēnešiem, kurus nolīgu nomānot. Es tur noteikti vairs nedzīvošu.

— Nu jā! Jums apnicis dzīvot atrautībā no pasaules, vai ne? — viņš teica. — Bet, ja esat nākuši kaulēties, lai es jums atlaižu nomas maksu par māju, kurā nedzīvosiet, nāciens ir veltīgs: parādus piedzenot, es nevienu priekšā nepiekāpjos.

— Neko neesmu nācis izkaulēt, — es, pamatīgi aizkaitināts, atcirtu. — Ja gribat, varu norēķināties tūlīt, — un vilku laukā no kabatas piezīmju grāmatiņu.

— Nē, nē, — viņš dzedri atbildēja. — Jūs šeit atstājat pietiekami daudz, lai segtu parādus, ja jūs neatgrieztos. Man nav nekādas steigas. Piesēdieties un ieturiet pusdienas kopā ar mums; viesi, par kuru zina, ka tas ciemošanos neatkārtos, parasti labprāt uzņem. Katrīn, nes ēdienu iekšā, — kur tu esi?

Katrīna atkal parādījās, turēdama rokās paplāti ar nažiem un dakšiņām.

— Tu vari paēst pusdienas kopā ar Džozefu, — Hitklifs norūca, — un palikt virtuvē, kamēr šis aiziet.

Viņa paklausīja uz vārda: varbūt viņa pat nejuta kārdinājuma pavēli pārkāpt. Dzīvodama lempju un cilvēknidēju vidū, viņa laikam neprot novērtēt labākās kārtas cilvēkus, kad tādus sastop.

Kopā ar bargo un drūmo misteru Hitklifu, kas sēdēja man vienā pusē, un gluži mēmo Hertonu — otrā pusē es ieturēju maltīti bez jebkādas baudas un drīz atvadījos. Es labprāt būtu atstājis mājas pa virtuves

durvīm, lai uzvestu pēdējo skatienu Katrīnai un pakaitinātu veco Džozefu; taču Hertons saņēma rīkojumu atvest manu zirgu, un namatēvs pats pavadīja mani līdz durvīm, tā ka es nevarēju izpildīt savu vēlēšanos.

«Cik gan drūmi rit dzīve šajā mājā!» es, jādams pa ceļu, nodomāju. «Cik daudz romantiskāka par pasaku kļūtu īstenība mīsi Hitklifai, ja mēs abi viens otrā iemīlētos, kā vēlas viņas lāga aukle, un, kopā aizbraukuši, ienirtu rosīgajā pilsētas atmosfērā!»

Trīsdesmit otrā nodaļa

1802. GADA

SI GADA septembrī es biju uzaicināts pamedīt kāda sava drauga tīreļos ziemeļu novadā, un ceļā uz viņa mājām man negaidīti gadījās atrasties piecpadsmit jūdzes no Gimmertonas. Iebraucamās vietas stāļa puisis patlaban dzirdēja no spaiņa manus zirgus, kad pa lielceļu aizbrauca garām gluži zaļu, tikko pļautu auzu vezums, un viņš izmeta:

— Tas ir no Gimmertonas, jā! Turienieši allažiņ pļauj nedēļas trīs vēlāk nekā citi.

— Gimmertona? — es atkārtoju, tur nodzīvotais laiks manā atmiņā jau bija kļuvis neskaidrs, kā sapnī redzēts.

— Ak! Pazīstu gan. Cik tālu tas ir no šejienes?

— Pāri kalniem sanāks jūdzes četrpadsmit, un ceļš slikts, — viņš atbildēja.

Pēkšņi mani sagrāba vēlēšanās apciemot «Strazdus!» Bija tikko pusdienas laiks, un es nodomāju, ka es tikpat labi varētu pārļaut nakti zem paša mājas jumta kā viesnīcā. Turklāt tā es viegli varēju atļicināt dienu, lai nokārtotu nomas darīšanas ar savu saimnieku, līdz ar to izvairoties no neērtības atbraukt uz šo pusi vēlreiz.

Brītiņu atpūties, aizsūtīju kalpu uzzināt ceļu uz ciematu; un, pamatīgi nokausējuši zirgus, mēs attālumu velcām trījās stundās.

Es nokļuvu «Strazdos» pirms saulrieta un klauvēju, lai mani ielaiž; bet, spriežot pēc tievās, zilās strūkļiņas, kas vīdamās plūda laukā pa virtuves skursteni, saime bija sapulcējusies dibentelpās un mani nedzirdēja. Iejāju pagalmā. Uz lieveņa sēdēja apmēram gadus deviņus desmit veca meitenīte adīdama un sirmgalve, kas, pret kāpnītēm atmetusies, domīgi kūpināja pīpi.

— Vai misis Dīna mājā? — jautāju vecenei.

— Misis Dīna? Nē! — viņa atbildēja. — Tā šeit nedzīvo, tā tur augšā «Kalnu Aukās».

— Vai jūs te tagad saimniecības vadītāja? — turpināju taujāt.

— Štā gan, es vadu saimniecību, — viņa atbildēja.

— Jauki! Esmu Lokvuds, saimnieks. Vai kādā istabā nevarētu apmesties, ko? Gribru te palikt pa nakti.

— Ak saimnieks! — viņa iesaucās pārsteigta. — Kurš ta zināja, ka atbrauksiet? Būtu taču kādu ziņu atlaiduši. Seitān gan nav ne omulīgas, ne kārtīgas vietiņas, kur apmesties, nūdien nav!

Viņa nometa pīpi un iesteidzās māiā, meitene sekoja, un arī es iegāju iekšā. Taču, drīz pārliccinājies, ka vecene teikusi taisnību un ka es viņu ar savu negaidīto ierašanos esmu pagalam pārbiedējis, lūdzu viņu nomierināties. Es iziešu pastaigāties, un viņa pa to laiku papulēsies sakārtot man dzīvojamā istabā kādu stūrīti, kur paēst, un kādu guļamistabu, kur pārgulēt. Nevajag ne tīrīšanas, ne slaucīšanas, vajadzīga tikai kārtīga uguns kamīnā un sausi palagi. Viņa, kā šķita, centīsies kā mācēdama, lai gan aiz pārskatišanās grūda kamīnā biguļa vietā slotu un vairākas reizes nevietā laida darbā citus rīkus; es devos prom, cerēdams, ka viņa, citīgi strādādama, līdz manai pārnākšanai saga-

tavos man atpūtas vietīņu. Pastaigas mērķim izraudzījos «Kalnu Aukas». Kad biju jau izgājis laukā no pagalma, nosebojusies doma man lika atkal atgriezties.

— Vai «Kalnu Aukās» viss kārtībā? — apvaicājos sievietei.

— Cik zinu, jā, — viņa atbildēja, aizsteigdamās ar kvēlojošu ogļu liekšķeri.

Es būtu apjautājies, kāpēc mīsis Dīna aizgājusi no «Strazdiem», taču nevarēju veceni kavēt tik steidzamā darbā un tāpēc pagriezos, izgāju ārā un lēni soļoju projām, atstādams kvēlojošo saulrietu aiz muguras un vērodams maigo uzlēcošā mēness gaismiņu sev priekšā. Rieta atblāzma dzisa, un mēness pieņēmas spožumā, kad es, iznācis no parka, iegriezos bruģētā sāncelā, kas veda uz mistera Hitklifa dzīves vietu. Kad es nokļuvu turp, no dienas gaismas pāri nebija palicis nekas vairāk kā vien nespodra, dzintarblāva svītra rietumu pamalē; toties dzidrajā mēnesnīcā es varēju saskatīt ikkatru takas oli un zāles stiebru. Man nevajadzēja ne rāpties pāri vārtiem, nedz arī klauvēt, — vārti paklausīja manai rokai. «Tā ir pārmaiņa uz labu!» es nodomāju, bet tūdaļ pamanīju vēl otru pārmaiņu, ko vēstīja mana oža: no piemīlīgā augļu koku pudura puses šurp atplūda lefkoju un goldlakas smarža.

Durvis un logi bija plaši atvērti; un tomēr, kā jau tas ogļu rajonos mēdz būt, skursteni rotāja skaista, sārta blāzma: tīksme, ko tā sniedz acij, ļauj paciest arī vislielāko karstumu. «Kalnu Auku» ēka ir tik liela, ka tās iedzīvotājiem pietiek telpas izvairīties no pārliedzīgā siltuma, un tāpēc šīs mājas iemītnieki bija novietojušies loga tuvumā. Redzēju tos un dzirdēju sarunas, pirms pārkāpu mājas sliksni, un lūkojos un klausījos viņos, pa pusei ziņkārības, pa pusei nenovīdības dzīts, kura, man kavējoties, kļuva aizvien lielāka.

— Pre-tē-jil — teica balss, dzidra kā pulkstenītis.

— Jau trešo reizi, muļķīti! Vairāk es tev neteikšu. Atceries pats, jeb es tevi paplūkšu aiz matiem!

— Nu labi, pretēji, — atbildēja cita balss, zema, tomēr maiga. — Un tagad noskūpstī mani par to, ka tik labi atceros.

— Nekā, izlasi papriekš vēlreiz pareizi, bez nevienas kļūdas.

Zemās balss īpašnieks sāka lasīt: tas bija jauns, pieklājīgi ģērbies cilvēks, kas sēdēja pie galda ar grāmatu priekšā. Viņa glītā eja staroja priekā un acis nepacietīgi šaudījās no atšķirtās lappuses uz mazo, balto roku, kas gulēja viņam uz pleca un, viegli papliķēdama, pieskārās viņa vaigam, tiklīdz tās īpašniece pamanīja šādas neuzmanības pazīmes. Pati īpašniece stāvēja jauneklīm aiz muguras; viņas gaišās mirdzošās matu sprogas laiku pa laikam sajaucās ar lasītāja brūnajām cirtlām, kad viņa pieliecās, pārbaudot tā zināšanas; un viņas seja... tā bija laime, ka viņš to nevarēja redzēt, citādi viņš nebūtu tik nesatricināmi uzcītīgs. Bet es to redzēju un kodīju lūpas aiz dusmām, ka esmu palaidis garām izdevību, kas atļautu man darīt ko citu, nevis tikai apbrīnot tās starojošo daiļumu.

Uzdotais tika veikts ne jau nu gluži bez jebkādam kļūdām, taču skolnieks pieprasīja apbalvojumu un saņēma vismaz piecus skūpstus; kurus viņš tomēr devīgi atdeva atpakaļ. Tad abi nāca uz durvju pusi, un es no viņu sarunas nopratu, ka viņi nodomājuši iet pastaigāties pa tīreli. Saprazdams, ka Hertons Ernšovs, ja arī ne tieši vārdiem, tad savā sirdī triektu mani prom visdziļākajā elles bezdibenī, ja mana nelaimīgā persona tagad parādītos tā tuvumā, es, juzdamies nožēlojams un apsmiets, aizmetos ap stūri meklēt patvērumu virtuvē. Arī pa šo pusi varēja ieiet, un pie durvīm sēdēja mana vecā draudzene Nellija Dīna, šūdama un dziedādama dziesmiņu, kuru bieži pārtrauca skarba, dusmu un

neiecietības pilna balss, kas atplūda šurp no mājas un nebūt nebija melodiska.

— Tad jau labāk lai no rīta līdz vakaram man ausis skan lāsti nekā tas tel — virtuves iemītnieks burkšķēja, atbildēdams Nellijas piezīmei, kuru es netiku dzirdējis. — Kauna lieta, ne svēto grāmatu nevaru atšķirt, tu tūlīt sāc slavēt pašu nelabo un visu negantību, kas tik pasaulē ir! Ek! Tu esi īsta ragana un tā otra tāpat; un nabaga puika postā vien ar jums ieskries! — Un vēl norūca: — Nabaga puika! Nobūrušas, drošs kas drošs! Ak kungs dievs, sodi viņas, jo, kad viņas valda, tad nav ne taisnības, ne kārtības.

— Protams. Citādi mūs uzsēdinātu sārtā, — atsaucās dziedātāja. — Turi muti, veci, un lasi savu bībeli kā kristīgs cilvēks un neaiztiec mani! Es dziedāju «Daiļās Anniņas kāzas» — jauka meldija, dancot vien gribas.

Misis Dīna dzīrās dziesmu atkal atsākt, kad es tuvojos, un viņa, mani tūdaļ pazinusi, pietrūkās kājās, saukdama:

— Ak manu dieņiņ, misters Lokvuds! Kā tad jūs tā sadomājāt atgriezties? «Strazdos» viss aiz atslēgas. Vajadzēja taču padot kādu ziņu!

— Es jau tur visu nokārtoju par naktsmājām, kamēr te būšu, — es atbildēju. — Rīt atkal aizbraucu, bet kā jūs pārvācāties šurpu, misis Dīna, pastāstiet!

— Zilla aizgāja, un drīz pēc tam, kad jūs aizbraucāt uz Londonu, misters Hitklifs gribēja, lai es ierodos un palieku te, līdz jūs atgriežaties. Bet, lūdzu, nāciet iekšā! Vai jūs šovakar atstaigājāt šurpu no Gimmertonas?

— No «Strazdiem», — es atbildēju, — un, kamēr man tur sapoš istabu, gribu nokārtot savas darišanas ar jūsu kungu, jo, liekas, citas iespējas man tik drīz neatgadīsies.

— Kādas darišanas, ser? — Nellija vaicāja, vezdama mani iekšā. — Viņš pašreiz izgājis un tik drīz neatgriezīsies.

— Nomas lietā, — es atbildēju.

— Ak tāl Tas jākārto ar mīsis Hitklifu, — Nellija piezīmēja, — vai drīzāk ar mani. Viņa vēl nav iemācījusies kārtot savus veikalnieciskos darījumus, un es to daru viņas vietā: cita neviena nav.

Es izbrīnījies skatījos.

— Ak! es redzu, jūs neesat dzirdējis, ka misters Hitklifs miris, — viņa turpināja.

— Hitklifs miris! — es iesaucos pārsteigts. — Kad?

— Pirms trim mēnešiem; bet atsēdieties un ļaujiet nolikt jūsu cepuri, gan tad jums visu pastāstīšu. Paga, jūs taču nekā neesat ēdis, vai ne?

— Nekā nevajag, liku pagatavot vakariņas mājās. Apsēdieties arī jūs. Pat sapņos nevarēju iedomāties, ka viņš miris! Pastāstiet, kā tas gadījās. Jūs sakāt, ka tik drīz negaidāt atpakaļ... jaunos ļaudis?

— Nē. Man viņi ik vakarus jārāj, ka tik vēlu klejo apkārt, bet viņi neklausa. Nobaudiet taču vismaz mūsu veco alutiņu, tas jums noderēs: jūs izskatāties noguris.

Pirms paguvu atteikt, viņa jau aizsteidzās, lai to atnestu, un es dzirdēju, ka Džozefs noprasīja, vai tad tas nav kauns, kas brēc uz debesīm, ka tai viņas gadās ir pielūdzēji? Un cienāt tos ar lāsi no kunga pagraba? Viņam kauns ciest klusu un visu to noskatīties.

Nellija nemaz neapstājās, lai vecim par to sadotu, bet pēc mirkļa atgriezās ar putojošu sudraba kausu, kura saturu es, kā pienākas, sirsnīgi uzslavēju. Un tad viņa mani iepazīstināja ar Hitklifa dzīvi pēc manas aizbraukšanas. Viņš bija dabūjis, kā viņa izteicās, «dīvainu» galu.

— Uz «Kalnu Aukām» mani ataicināja nedēļas divas pēc tam, kad jūs mūs pametāt, — mīsis Dīna stās-

tija, — un Katrīnas dēļ es aicinājumam priecīgu prātu paklausīju. Pirmā tikšanās ar Katrīnu mani apbēdināja un satrieca: tik ļoti viņa bija pārvērtusies kopš mūsu šķiršanās. Misterns Hitklifs nepaskaidroja iemeslus, kāpēc viņš mainīja savus uzskatus sakarā ar manu nākšanu šurpu; viņš tikai man teica, ka es esot vajadzīga un viņam apnicis redzēt vedekli: lai es sev paņemot mazo viesistabu par dzīvojamo telpu un Katrīnu paturot pie sevis. Pietiekot, ja viņam tā jāredzot dienā pāris reizi. Katrīna par šādu rīcību šķita iepriecināta, un es pamazām pārblēdiju šurp lielu daudzumu grāmatu un citu mantu, ar ko viņa «Strazdos» bija izklaidējusies, un cerēju, ka dzīvosim gluži patīkami. Šo maldu mūžs nebija garš. Katrīna, būdama sākumā apmierināta, pēc neilga laika kļuva viegli aizkaitināma un nemierīga. Jo, pirmkārt, viņai bija aizliegts iziet ārpus dārza, un viņa ļoti dusmojās, ka tagad, kad tuvojas pavasaris, ir ieslodzīta tik šaurās robežās; otrkārt, apkopjot mājas soli, man bieži vajadzēja atstāt Katrīnu vienu, un viņa sūdzējās par vientulību. Viņa tāpēc labprātāk virtuvē stridējās ar Džozefu nekā sēdēja istabā viena. Es viņu ķiviņus neievēroju. Bet arī Hertonom bieži bija jāuztur virtuvē, kad kungs gribēja dižistabā būt viens, un, kaut arī Katrīna sākumā, puisim ienākot, no virtuves izgāja vai arī klusu ciezdama palīdzēja man darbos un vairījās kaut ko pateikt vai uzrunāt to, — un kaut arī tas allažīgi bija cik vien varēdams īgns un nerunīgs, — viņa savu izturēšanos pēc kāda laiciņa mainīja un nemaz vairs nespēja atstāt to mierā: viņa sāka ar to runāties, izteica piezīmes par tā aprobežotību un slinkumu, brīnījās, kā tas varot izturēt dzīvi, kādu dzīvojot, — kā varot nosēdēt visu vakaru, blenzdams kamīnā un snauzdams.

— Viņš ir taisni kā suns, vai ne, Ellen? — Katrīna reiz izmeta. — Vai kā vezumnieka zirgs. Dara savu

darbu, paed un vienā laidā snauž! Cik trulai un drūmai jābūt viņa dabai! Vai tu kādreiz par kaut ko sapņo, Herton? Un, ja tu to dari, — par ko? Bet tu jau nevari runāt ar mani!

Viņa paraudzījās uz Hertonu, bet viņš nedz vēra muti vaļā, nedz uz to paskatījās.

— Varbūt viņš tagad sapņo, — Katrīna turpināja. — Re, paraustīja plecu kā mūsu Juno. Pajautā viņam, Ellen!

— Mistērs Hertons palūgs kungu aizsūtīt jūs augšā, ja jūs neuzvedīsieties pieklājīgi! — es tai atbildēju. Viņš ne tikvien bija paraustījis plecu, bet sažņaudzis arī roku dūrē, kā grasīdamies laist to darbā.

— Es zinu, kāpēc Hertons nekad nerunā, kad es esmu virtuvē, — viņa kādu citu reizi iesaucās. — Viņam bail, ka es nesmejtos par viņu. Kā tu, Ellen, domā? Reiz viņš sāka mācīties lasīt, bet tad atmēta un sadedzināja grāmatas, tāpēc ka es smējos; vai viņš nebija muļķis?

— Vai jūs nebijāt bezkaunīga, — es teicu, — pasakiet man to.

— Varbūt arī biju, — viņa turpināja. — Bet es nedomāju, ka viņš būs tāds vientiesis. Herton, ja es tev iedotu grāmatu, vai tu tagad to ņemtā? Pamēģināšu!

Katija ielika tam rokā grāmatu, kuru tikko bija lasījusi; viņš aizmeta to prom un rūca, ka pārlauzīs viņai sprandu, ja viņa nemitēsies.

— Labi, — viņa teica, — nolikšu to galda atvilktnē un iešu gulēt.

Tad viņa man pačukstēja, lai es pavēroju, vai viņš to aiztiks, un aizgāja. Bet Hertons grāmatai nepiedūrās, un to es nākamajā rītā, viņai par lielu vilšanos, arī pateicu. Redzēju: viņai žēl, ka Hertona īgnums un kūt-rums tik ilgi noturējās, un sirdsapziņas pārmetumi viņu mocīja tāpēc, ka bija atbaidījusi brālēnu no mācīšanās, tē viņa tiešām bija panākusi. Bet viņas prāts meklēja

ceļu kā pārestību izlabot. Kad es gludināju vai dariju kādu citu darbu, kas mani saistīja uz vietas un kuru nevarēju lāgā paveikt dzīvojamā istabā, tad viņa atnesa kādu jauku grāmatu un lasīja man priekšā. Ja Hertons atradās turpat, viņa parasti kādā interesantā vietā pārtrauca lasīšanu un atstāja grāmatu kaut kur guļam; to viņa darija vairākas reizes, taču viņš bija sturģalvīgs kā ēzelis un negrāba vis viņas izlikto ēsmu, bet lietainā laikā sēdēja Džozefam blakus un smēķēja. Kā divi koka dievi viņi sēdēja katrs savā pavarda pusē, vecis, par laimi, pārlietu kurls, lai saprastu viņas «grēcīgo niekošanos», kā to būtu nosaucis, bet puisis tēlodams, cik labi vien varēja, ka viņš to neievēro. Skaistā laikā Hertons vakaros devās pamedīt, bet Katrīna zāvējās un garlaikojās un plijās man virsū, lai es ar viņu parunājos, taču, tiklīdz es iesāku, viņa tūdaļ izskrēja pagalmā vai dārzā un beidzot sāka raudāt, teikdama, ka viņai apnicis dzīvot: viņas dzīvei neesot jēgas.

Misters Hitklifs, kam cilvēku sabiedrība derdzās aizvien vairāk, Hertonu no savām telpām bija gandrīz padzinis. Negadījuma dēļ, kas zēnam notika marta sākumā, tas uz dažām dienām kļuva par pilnīgu virtuves iemītnieku. Nejauši paskrēja vaļā šāviens, kad tas viens pats atradās kalnos, šķemba ievainoja tam roku, un viņš zaudēja krietni daudz asiņu, kamēr atkūlās mājās. Sekas bija tādas, ka viņš bija spiests mierīgi sēdēt pie kamīna, līdz atkopjas. Katrīnai tas patika. Vismaz viņas pašas istaba augšstāvā kļuva tai pretīgāka nekā jebkad, un viņa lika man sameklēt viņai darbu lejā, lai varētu tur būt kopā ar mani.

Lieldienu nedēļas pirmdienā Džozefs aizdzina vairākus lopus uz Gimmertonas gada tirgu, bet es pēcpusdienā gludināju virtuvē veļu. Hertons, drūms kā parasti, sēdēja kaktā pie pavarda, un mana kundzīte, laiku nozīdama, zīmēja ar pirkstu uz loga rūtīm un pa star-

pām izklaidēdamās gan paklusi dūca kādu dziesmiņu, gan pusbalsī kaut ko iesaucās, gan meta ātrus, dusmīgus un nepacietīgus skatienus uz brālēnu, kas nesatricināmā mierā smēķēja un škatījās ugunī. Kad Kātrīnai aizrādiju, ka tīrais negals ar viņu, tāpēc ka viņa aizsedz man gaismu, viņa aizvācās pie pavarda. Es nepievērsu uzmanību tam, ko Kātrīna tur dara, bet pēkšņi dzirdēju viņu ierunājamies:

— Herton, esmu atklājusi, ka gribu... ka esmu laimīga... ka man tagad patiktu, ka tu esi mans brālēns, ja vien tu nebūtu tik dusmīgs uz mani un tik skarbs.

Hertons nekā neatbildēja.

— Herton, Herton, Herton! Vai tu dzirdi? — viņa turpināja.

— Lasies prom! — viņš norūca balsī, kas nesolīja nekā laba.

— Ļauj man paņemt pīpi, — viņa teica, uzmanīgi paceldama roku un izvilkdama viņam to no mutes.

Pirms viņš paguva to atgūt, tā bija jau salauzta un aizmesta aiz pavarda. Viņš izlamāja Kātrīnu un sadaujāja citu.

— Pagaidi! — viņa iesaucās. — Vispirms tev mani jāuzklausā, un es nevaru runāt, kad man gar seju griežas dūmu mākuļi.

— Ej taču pie velna! — viņš nikni uzbrēca. — Un liec mani mierā!

— Nē, — viņa neatlaidās, — neiešu vis! Nezinu, ko darīt, lai tu ar mani runātu, bet tu esi nolēmis mani nesaprast. Kad saku, ka tu esi muļķis, es nekā nedomāju: ar to es negribēju teikt, ka tevi nicinu. Tev jāuzklausā mani, Herton! Tu esi mans brālēns, un tev jāatzīst mani par savu māsīcu!

— Man nav nekādas daļas gar tevi un tavu nešpetno lepnību, un tavām sasodītajām zobgalībām! — viņš

atbildēja. — Drīzāk lai velns parauj manu miesu un dvēseli, nekā es vēl reizīti paskatītos uz tevi. Vācles prom, tūdaļ prom!

Katrina sarauca pieri un, lūpu sakodusi, atkāpās līdz krēslam pie loga un, dūkdama pārgalvīgu dziesmiņu, centās slēpt elsas, kas kļuva aizvien grūtāk apvaldāmas.

— Jums, mister Herton, nu derētu draudzēties ar māsīcu, — es iejaucos, — ja viņa nožēlo savu bezkau-nību. Tas jums tikai nāks par labu: jūs kļūsiat pavisam cits cilvēks, ja viņa būs jūsu draugs.

— Draugs! — viņš iesaucās. — Ja viņa mani ienīst un domā, ka esmu par sliktu viņai pat kurpes notīrīt! Nē! Pat ja mani apzeltītu, es vairs negribu, ka mani apsmej tāpēc, ka meklēju viņas labvēlību.

— Nevīs es icnīstu tevi, bet tu ienīsti mani! — Kat-rīna izplūda asarās, neslēpdama vairs savas bēdas. — Tu mani ienīsti tāpat kā misters Hitklifs un vēl vairāk.

— Tu esi šasodīta mele, — Hertons atsāka, — kāpēc esmu viņu sadusmojis simtām reižu, nostājoties tavā pusē, ko? Un turklāt tad, kad tu par mani zobojies un mani nicināji un... turpini tikai mani mocīt, un es iešu pie viņa un pateikšu, ka tu mani izdzini no vir-tuves.

— Es nezināju, ka tu nostājies manā pusē, — viņa atbildēja, slaucīdama acis, — es biju tik nelaimīga un dūsmīga uz visiem, bet tagad es tev pateicos un lūdzu man piedot: ko es vēl vairāk varu darīt?

Viņa atgriezās pie pavarda un sirsnīgi sniedza roku. Viņš sabozās un sadrūma kā negaisa mākonis; dūres cieši sažņaudzis, viņš skatījās zemē. Katrina laikam instinktīvi nojauta, ka nevis naidis, bet dīvaina stūr-galvība liek viņam būt tik ietiepīgam, jo, pastāvējusi britiņu neziņā, viņa pieliecās un maigi noskūpstīja Her-

tonu uz vaiga. Mazā blēde domāja, ka es to neredzu, un, pagājusi nost, gluži mierīgi nostājās savā pirmītējā vietā pie loga. Es pārmetoši pakratīju galvu, un tad viņa nosarka un čukstēja:

— Akl Ko tad es citu varēju darīt, Ellen? Roku dot viņš negribēja, paskatīties uz mani arī ne: kaut kādā veidā man taču viņam bija jāparāda, ka mīlu viņu... ka gribu, lai mēs būtu draugi.

Vai skūpstis bija pārliccinājis Hertonu, to nemāku teikt. Kādu mirkli viņš ļoti rūpīgi sargājās rādīt mums seju, bet, kad pacēla galvu, tad pagalam nezināja, kur acis likt.

Katrīna rosīgi darbojās, iesaiņodama jauku grāmatīņu baltā papīrā, un, pārsējusi to ar lentīti un uzrakstījusi virsū «Misteram Hertonom Ernšovam», lūdza mani būt par viņas vēstnesi un nodot dāvanu pēc piederības.

— Un pasaki viņam, ja viņš to pieņems, tad nākšu un mācišu viņam pareizi lasīt, — viņa teica, — bet, ja atteiksies, tad es iešu savā istabā un viņu nekad vairs neapgrūtināšu.

Es aiznesu dāvanu un uzdoto vēsti, kamēr sūtītāja ar bažām mūs novēroja. Hertons negribēja atlaist vaļā dūres, un tāpēc es grāmatu noliku uz viņa ceļgaliem. Prom viņš to vismaz negrūda. Es atgriezos pie savā darba. Katrīna sēdēja pie galda, galvu rokās atbalstījusī, līdz izdzirdēja klusi čaukstam papīru, kad Hertons grāmatu iztina; tad viņa zagšus pienāca klāt un klusu apsēdās brālēnam blakus. Viņš drebēja un pietvīka: visa viņa rupjība un īgnais skarbums bija zudis. Sākumā viņš pat nevarēja sadūšoties, lai atbildētu kaut vai ar pušplēstu vārdiņu uz viņas jautājošo skatienu un klusi nomurmināto lūgumu.

— Saki, ka tu man piedod, Herton, ja? Tu mani darīsi ļoti laimīgu, sacīdams šo mazo vārdiņu.

Viņš norūca kaut ko nesaprotamu.

— Un tu būsi mans draugs? — Katrīna jautājoši piemetināja.

— Nē, tu visu mūžu katru dienu kaunēsies manis dēļ, — viņš atbildēja, — un, jo vairāk tu mani pazīsi, jo vairāk tu kaunēsies; un to es nevaru izturēt.

— Tātad tu negribi būt mans draugs? — viņa teica, smaididama kā saulīte un glauzdamās viņam klāt.

Turpmākos vārdus es vairs nevarēju saklausīt, bet, pagriezdamās atkal uz viņu pusi, ieraudzīju divas tik starojošas sejas noliekušās pār dāvinātās grāmatas lapām, ka man vairs nebija šaubu, — līgumu nu apstiprinājušas abas puses un ienaidnieki kopš šī brīža kļuvuši par zvērinātiem sabiedrotiem.

Grāmatā, ko viņi pētīja, bija daudz jauku ilustrāciju, un tiklab tās, kā arī abu attiecības slēpa sevī tādu burvestību, ka viņi nekustējās ne no vietas, līdz mājās atgriezās Džozefs. Tas, nabadziņš, ieraudzīdams uz viena sola sēžam Hertonu Ernšovu un Katrīnu, kas savu roku bija uzlikusi brālēnam uz pleca, bija mēms aiz brīnumiem un apmulsis, ka viņa mīlulis pieļauj tādu tuvību; veco vīru šī aina aizskāra tik dziļi, ka viņš tovakar šajā sakarībā neatļāvās neko izteikties. Viņa satraukums izpaudās tikai smagās nopūtās, kad viņš svinīgi atšķīra uz galda lielo bībeli un sakrāva tai virsū no kabatas grāmatiņas izņemtās nelīrās naudaszīmes, ko dienā bija ietirgojis. Beidzot viņš pasauca Hertonu.

— Aiznes to kungam, puis, — viņš teica, — un paliec tur. Es eju augšā savā istabā. Šī ala mums, vīrišķiem, nepiedien un neder: mums jāvēlās prom un jāmeklē sev cita vieta.

— Nāc, Katrīn, — es teicu, — arī mums «jāvēlās prom», ar gludināšanu esmu cauri, nāc nu!

— Pulkstenis vēl nav astoņil — viņa atbildēja, negribīgi pieceldamās. — Hertons, atstāšu grāmatu uz pavarda malas un rīt atnesīšu vēl citas.

— Grāmatas, kuras atstāsiet, es aiznesīšu uz diž-istabu, — teica Džozefs, — un labi ja vispār tās vēl kādreiz redzēsiet, tātad — kā jums tik!

Katija vecim piedraudēja, ka par viņas grāmatām tas samaksās ar savējām, smaididama pagāja garām Hertonom un dziedādama devās uz mūsu istabu: jāsaka, vieglāku sirdi nekā jebkad, kamēr atradās zem šī jumta, izņemot varbūt pašas pirmās reizes, kad apnīklēja Lintonu.

Draudzība, šādi sākusies, ātri auga, kaut gan reizēm tās saites arī pārtrūka. Ar vēlēšanos vien nepietika, lai Hertonu pārvērstu par smalku cilvēku, un mana jaunā lēdija nebija nedz filozofs, nedz arī pacietības paraugs; taču, tā kā abu centieni bija pievērsti vienam mērķim... viņa mīlēja un gribēja mīļoto cienīt, un viņš mīlēja un gribēja būt cienijams... viņiem galu galā arī izdevās to sasniegt.

Kā redzat, mister Lokvud, misis Hitklifas sirds bija diezgan viegli iemantojama. Bet tagad esmu laimīga, ka jūs to nemēģinājat. Mana lielākā svētlaipe būs brīdis, kad redzēšu jauniešus savienotus uz mūžu. Viņu kāzu dienā es neapskaudīšu nevienu, jo laimīgāka cilvēka par mani nebūs visā Anglijā.

Trīsdesmit trešā nodaļa

NAKAMAJĀ dienā Hertons vēl joprojām nespēja pievērsties saviem parastajiem darbiem un tāpēc palika mājās; un es drīz sapratu, ka man vairs nebūs iespējams noturēt savu lolojumu pie sevis kā līdz šim. Viņa nokāpa lejā jau pirms manis un izgāja dārzā, kur bija redzējusi brālēnu strādājam kādu vieglāku darbu; un, kad es gāju saukt viņus brokastīs, redzēju, ka viņa bija pierunājusi jaunekli atbrīvot paprāvu laukumu no jāņ-

ogu un ērkšķogu krūmiem un abi aizrāvušies apspriedās, kādus stādus atgādāt šurp no «Strazdiem».

Mani pārņēma šausmas par šo postījumu, kas bija paveikts īsas pusstundiņas laikā; jāņogu krūmi bija Džozefa acuraugs, un Katija bija iedomājusies tieši šeit, viņa ogu krūmu vidū, ierīkot puķu dobi.

— Klausieties! Tas taču tūdaļ tiks parādīts kungam, tiklīdz to ieraudzīs! — es iesaucos. — Un kāds jums būs attaisnojums, ka esat atļāvušies rīkoties dārzā pēc pašu gribas? Galu galā mēs dabūsim pamatīgu brāzienu, gan jūs redzēsiet! Brīnos, mister Herton, ka jums tik vien prāta kā paklausīt Katijas lūgumam un pastrādāt tik jaunu darbu!

— Man piemirsās, ka tie ir Džozefa krūmi, — Ernšovs diezgan izbrīnījies atbildēja, — bet es viņam pateikšu, ka es to izdarīju.

Maltītes mēs allažiņ ieturējām kopā ar misteru Hitklifu. Es sēdēju saimnieces vietā, ielēju tēju un dalīju ēdienu, tāpēc biju pie galda neaizstājama. Katrīna parasti sēdēja man blakus, bet šodien viņa aizlavījās tuvāk Hertonomam, un es tūdaļ nopratu, ka viņa neslēps savu draudzību, tāpat kā neslēpa naidu.

— Pielūkojiet, ka nerunājat ar brālēnu un nepievēršat viņam pārlieku uzmanību, — es Katrīnu čukstus nobrīdināju, kad mēs ienācām istabā. — Tas misteru Hitklifu noteikti kaitinās, un viņš dusmosies uz jums abiem.

— Nemaz nedomāju to darīt, — Katrīna atbildēja.

Taču mirkli vēlāk viņa jau bija piesēdusies Hertonomam cieši blakus un sprauda tā putras šķīvī gaiļpiešus.

Hertons neuzdrošinājās runāt ar Katrīnu, viņš pat neuzdriktējās paskatīties uz meiteni, tomēr viņa to turpināja ķircināt, līdz tas divas reizes gandrīz iespu dzās smieklos. Es saraucu pieri, un tad viņa pameta skatienu uz kungu, kura domas, spriežot pēc viņa iz-

skata, bija pievērstas kaut kam citam, nevis sabiedrībai pie galda; uz brīdi Katija norima, dziļā nopietnībā viņu nopētīdama. Tad viņa atkal pagriezās un atsāka niekošanos; beidzot Hertons apslāpēti iesmējās. Mistrs Hitklifs satrūkās, ātri pārlaida acis mūsu sejām; Katrīna atbildēja ar savu parasto trauksaimno un tomēr izaicinošo skatienu, kuru viņš ienīda.

— Labi, ka neesi man pa ķērienam, — viņš iesaucās. — Kas ellē tevi dīda nemitīgi blenzt manī savām velnišķīgajām acīm? Neskaties un neatgādini man vairs savu klātbūtni! Man likās, ka no smiešanās esmu tevi izārstējis.

— Tās biju es, — noņurdēja Hertons.

— Ko tu teici? — kungs jautāja.

Hertons lūkojās šķīvī un otrreiz vairs neatzinās. Mistrs Hitklifs britiņu paskatījās uz viņu, tad klusu ciešot turpināja brokastis un pārtrauktās pārdomas. Mēs gandrīz bijām paēduši, abi jaunieši gluži saprātīgi bija pavirzījušies mazlietiņ nostāk viens no otra, un es jau vairs negaidīju nekādu uztraukumu pie brokastu galda, kad durvīs parādījās Džozefs, kura drebošās lūpas un zvērojošās acis liecināja, ka tā dārgajiem krūmiem nodarītā varmācība atklāta. Viņš acīm redzot bija pamanījis Katiju un tās brālēnu rosāmies ap viņa krūmiem dārzā, pirms tos pārbaudīja, jo, kustinādams žokļus taisni kā govš gremojot, — tā ka vārdi bija grūti saprotami, — viņš uzsāka:

— Man vajag dabūt savu aprēķinu un jāiet prom! Es *biju* gan domājis nomirt tur, kur sešdesmit gadus nokalpojīs: nospriedu, sak, uzstiepsu savas grāmatas un tās pāris mantiņas, kas man ir, augšā kambarī, sak, lai nu paliek šiem ķēķis mīļā miera labad. Grūti bija atstāt savu vietu pie pavarda, bet domāju, to jau nu *var!* Bet nu šī dārziņu ar man atņem, to, kungs, es nevaru paciest! Cits varbūt lieksies jūgā liekdamies, cits

var... es tā neesmu ieradis, un vecs vīrs viegli neaprod ar jaunu slogu. Tad drīzāk iešu akmeņus skaldīt, lai nopelnītu ko likt uz zoba!

— Nu, nu, muļķī! — Hitklifs pārtrauca. — Stāsti īsi un aši! Kas par vainul! Es nejaukšos tavos strīdos ar Nelliju. Manis dēļ viņa tevi var kaut ogļu kastē iespundēt, man vienalga.

— Nellija nav vainīga! — Džozefs atbildēja. — Nellijas dēļ es prom neiešu... lai cik viņa tagad riebīga. Paldies dievam! Šī nevienam dvēseli nevar izņemt! Šī nekad nav bijusi tik skaista, lai cilvēks uz to skatītos, acis nepamirkšķinot. Tā ir jūsu vējgrābslīgā, bezkaunīgā spindzele, kas ar savām nešpetnajām acīm un ļauno māžošanas nobūrusi mūsu zēnu tā, ka... Nē! Man taisni sirds lūst! Viņš visu aizmirsis, ko es tam darījis un mācījis, un iet un izrauj dārzā veselu strīpu manu labāko jāņogu krūmu!

Un tad viņš sāka vaimanāt un gauties gan par to, ka viņam smagi pāri darīts, gan par Hertona nepateicību un bīstamo stāvokli.

— Vai tas nerrs apdzēries, vai? — Hitklifs noprasīja. — Herton, vai viņš par tevi sūdzas?

— Pāris krūmu es izraku, — jauneklis atbildēja, — bet es tos atkal iedēstīšu.

— Kāpēc tad tu tos izraki? — kungs jautāja.

Katrīna pārgudri iejaucās.

— Mēs gribējām tur iestādīt puķes, — viņa iesaucās. — Par to vainojama tikai es, jo es lūdzu, lai viņš to dara.

— Un kas *tev*, velns parāvis, deva tiesības aiztikt šinī mājā kaut sprunguli? — pārsteigts vīratēvs tai uzbrēca. — Un kas *tev* lika viņai paklausīt? — viņš piebilda, pievērsdamies Hertonom.

Tas klusēja, bet māsīca atbildēja:

— Jums gan nav ko skaust man pāris jardu zemes puķu dobei, kad pats sev pievācāt visu manu zemi!

— Tavu zemi, riebīgā nekauņa! Tev zemes nekad nav bijis, — Hitklifs atcirta.

— Un manu naudu, — viņa turpināja un, košļādama no brokastīm atlikušo garoziņu, nenolaida skatienu viņa nikno acu priekšā.

— Klusul! — viņš rēca. — Turi muti un pazūdi!

— Un arī Hertona zemi un naudu, — pārdrošā spīt-niece nemitējās. — Tagad mēs ar Hertonu esam draugi, un es viņam visu par jums izstāstīšu!

Vienu mirkli kungs šķita apmulstam; tad nobālēja, piecēlās, visu laiku ar nāvīgu naidu blenzdams Katijā.

— Ja jūs sitīsiet mani, Hertons sitīs jums, — viņa teica, — tāpēc varat labāk apsēsties.

— Ja Hertons tevi neizmetīs no istabas, tad es notēsīšu zeņķi tā, ka velns viņu paraus, — Hitklifs kļiedza.

— Nolādētā ragana! Tu vēl uzdrošinies sarīdīt puiku pret mani? Ārā! Dzirdi! Izmet viņu ārā virtuvē! Es skuķi nositīšu, Ellena Dīna, ja ļausi tai vēlreiz man acīs rādīties!

Hertons mēģināja paklusām Katrīnu pierunāt aiziet.

— Stiep viņu prom! — Hitklifs mežonīgi brēca. — Ne vārda vairs! — Un viņš jau tuvojās, lai pats izpildītu savu pavēli.

— Hertons jums vairs neklausīs, jūs ļaundari, — Katrīna teica, — un drīz viņš jūs ienīdis tāpat kā es.

— Mierā! Mierā! — jauneklis pārmetoši murmināja. — Tā tu nedrīksti ar viņu runāt. Beidz!

— Bet tu neļausi viņam mani sist? — viņa iesaucās.

— Nāc iesim, — viņš dedzīgi čukstēja.

Bet bija jau par vēlu, Hitklifs sagraba Katiju.

— Tagad ej ārā tu! — viņš pavēlēja Hertonom. — Nolādētā ragana, nolādētā! Izaicināja mani tieši šobrīd,

kad es to paciest nevaru. Likšu viņai to reizi par visām reizēm nožēlot!

Viņš turēja Katiju aiz matiem, Hertons mēģināja atbrīvot viņas cirtas, lūgdamies, lai Hitklifs meiteni šoreiz nesit. Kunga melnās acis iezvērojās; šķita, viņš gatavs saplosīt Katiju gabalu gabalos, un es jau biju sadūšojusies steigties viņai palīgā, kad Hitklifa pirksti pēkšņi atslāba. Palaidis vaļā matus un satvēris Katiju aiz rokas, viņš stingu skatienu raudzījās viņai sejā. Tad pārļaida roku pār viņas acīm, pastāvēja brīdi, acīm redzot pūlēdamies atjēgties, un tad, pievērsdamies atkal Katijai, tēlotā mierā teica: — Tev jāiemācās mani neuztraukt, citādi es tevi tiešām kādreiz nogalināšu! Tagad ej ar mīsi Dīnu un paliec pie viņas, un pietiek, ka tavu nekaunīgo valodu dzird viņas ausis. Kas attiecas uz Hertonu Ernšovu, nu, ja redzēšu viņu klausāmiešos tavās runās, triekšu viņu meklēt sev iztiku, kur deguns rāda. Tava mīla padarīs viņu par izstumto un ubagu. Nellij, ved skuķi prom, un atstājiet mani vienu! Jūs visi! Jē! atstājiet vienu!

Izvedu lēdiju laukā; viņa bija pārlietu priecīga par izglābšanos, lai pretotos; pārējie sekoja, un līdz pusdienas laikam istaba palika mistera Hitklifa rīcībā. Es ieteicu Katrīnai paēst augšā, taču, tiklīdz kungs pamānīja viņas tukšo krēslu, tā tūdaļ sūtīja mani viņu pasaukt. Viņš nerunāja ne ar vienu no mums, ēda ļoti maz un tūdaļ pēc pusdienām aizgāja, teikdams, ka nepārnāks agrāk kā vakarā.

Abi jaunie draugi pa kunga prombūtnes laiku ierīkojās dižistabā, un es dzirdēju, ka Hertons stingri norāja māsīcu, kad viņa mēģināja atklāt, kā viņas vīratēvs bija izturējies pret Hertona tēvu. Viņš teica, ka neciešot neviena nievājoša vārda par to: kaut arī tas būtu pats velns, vienalga, viņš pie tā turēsies, un labāk lai Katrīna nonievā viņu, kā to darijusi agrāk, nekā ķeras

klāt misteram Hitklifam. Katrina par to sadusmojās, bet viņš atrada līdzekli, kā likt viņai savaldīt mēli, apjautājoties, kā viņai patiktu, ja viņš runātu slikti par viņas tēvu. Tad viņa saprata, ka Hertons uzskata kunga godu par savu godu un saistīts pie tā pārāk stiprām, ar prātu nesaraujamām saitēm — ieraduma kaltām važām, mēģināt saraut tās būtu nežēlīgi. Viņa izturējās labsirdīgi, izvairīdamās turpmāk sūdzēties par Hitklifu un izrādīt savu antipātiju pret to; man viņa atzinās, ka nožēlojot savu mēģinājumu sēt naidu starp kungu un Hertonu; un es patiešām nedomāju, ka viņa Hertona klātbūtnē vēl kādreiz būtu teikusi jaunu vārdu par viņa apspiedēju.

Kad šis mazās nesaskaņas bija garām, viņi atkal bija draugi un, cik vien iespējams, aizņēmti savās skolotāja un skolēna nodarbībās. Es aizgāju pasēdēt pie viņiem, kad biju paveikusi savus darbus, un jutos tik mierīga un iepriecināta, viņus vērodama, ka nemaz nemanīju, kā aizritēja laiks. Zināt, viņi abi man savā ziņā ir tikpat kā pašas bērni; jau ilgi es lepojos ar vienu, un nu es biju droša, arī otrs man būs tikpat liela prieka avots. Sirsnīgs, saprātīgs un godīgs pēc dabas, viņš ātri vien izklidināja gara tumsības un pazemojuma padebešus, zem kuriem bija uzaudzis, bet Katrīnas sirsnīgās uzslavas bija dzinulis viņa centībai. Līdz ar prāta gaismu apskaidrojās arī seja, kļūdamā apgarota un cēla. Es gandrīz vai iedomāties nespēju, ka tas ir tas pats cilvēkberns, kuru redzēju todien, kad jauno lēdiju atradu «Kalnu Aukās» pēc viņas ekskursijas uz Penistonas klinti. Kamēr es tiksmīnājos un viņi strādāja, uznāca krēsla, un tai līdzī atgriezās kungs. Viņš mums uzskrēja virsū gluži negaidot, jo ienāca pa galvenajām durvīm, un mūs visus trīs ieraudzīja, pirms mēs paguvām pacelt galvas, lai paskatītos uz viņu. Man likās, ka nevarēja būt jaukākas un nevainīgākas ainas par

šo, un būtu uz debesīm brēcošs kauns jauniešus bārt. Sārtais kamīna uguns atspulgs rotājās ap viņu daļajām galvām, apgaismodams sejas, ko apgaroja bērnišķīgi dzīvā interese, jo, kaut arī Hertonomam jau bija divdesmit trīs gadi un Katijai astoņpadsmit, abiem bija jāizjūt un jāmacās tik daudz jauna, ka viņos vēl nebija nekā no pieaugušam cilvēkam raksturīgās lietišķības, kurai trūkst jebkādas burvības.

Abi pacēla acis reizē, lūkojoties uz misteru Hitklifu; jūs varbūt neesat pamanījis, ka acis abiem ir gluži vienādas, un tās ir Katrinas Ernšovas acis. Mazajai Katrīnai nav citas līdzības ar māti, izņemot plato pieri un īpatnējo nāsu veidojumu, kas viņai gribot negribot liek izskatīties diezgan augstprātīgai. Hertonomam toties vairāk līdzības: tā arvien ir liela, taču *tobriid* bija tieši pārsteidzoša, jo viņa jūtas bija saviļņotas un gara spējas atmodinātas neparastai rosībai. Man šķiet, šī līdzība atbrūņoja misteru Hitklifu: viņš piegāja pie kamīna acīm redzamā satraukumā, taču tas ātri pārgāja, kad viņš pavērās jauneklī, vai, pareizāk sakot, satraukums ieguva citu raksturu, jo tas tomēr neizzuda. Viņš izņēma Hertonomam grāmatu no rokas un ieskatījās atšķirtajā lappusē, tad atdeva to atpakaļ, ne vārda ne teikdams, tikai pamādams Katijai, lai viņa iet projām; viņas draugs mazu brīdi vēlāk viņai sekoja, un arī es dziros iet, bet kungs lūdza mani palikt un pasēdēt tepat.

— Nozēlojams noslēgums, vai ne? — viņš ierunājās, kādu mirkli pārdomājis par ainu, kuras liecinieks nupat bija bijis. — Aplams gala iznākums visām manām milzīgajām pūlēm! Es sadabūju laužņus un kapļus, lai sagrautu abus namus, vingrinājos, lai būtu spējīgs veikt Herkula darbu, un tagad, kad viss gatavs un manā varā, tad redzu, ka man zudusi griba noraut no šiem jumtiem kaut šifera plāksnīti! Vecie ienaidnieki

nespēja mani pieveikt; tagad būtu īstais laiks atriebties viņu pēctečiem: es to varētu izdarīt, un neviens mani nevarētu kavēt. Bet ko tas līdz? Netīkas cirst, negribas apgrūtināt sevi un pacelt roku. Tas, ko saku, izklausās, it kā es visu laiku būtu tikai pūlējies, lai rādītu augstsirdības paraugu. Taču tā nebūt nav: es esmu zaudējis spējas priecāties par viņu sagrāvi un esmu par slinku, lai postītu postīšanas dēļ.

Nellij, tuvojas dīvainas pārmaiņas: pagaidām dzīvoju to ēnā. Mani tik maz interesē mana ikdienišķā dzīve, ka es gandrīz aizmirstu ēst un dzert. Šie divi, kas nupat izgāja no istabas, ir vienīgie cilvēki, kuru izskatā man saglabājies kaut kas noteikts, taustāms; un viņu izskats man liek ciest sāpes, kas līdzinās nāves mokām. Par *skuķi* es nerunāšu un negribu domāt; bet es patiešām vēlos, lai tā pazustu no manām acīm: viņas klātbūtne mani satracina. *Zēns* iedarbojas uz mani citādi; un tomēr, ja vien es varētu to izdarīt, nešķizdams vājprātīgs, es viņu nekad vairs negribētu redzēt. Tu varbūt domāsi, ka uz to pusi ar mani arī iet, — viņš piebilda, pūlēdamies pasmaidīt, — ja mēģināšu attēlot bezgala daudzus un visdažādākos pagātnes priekšstatus un domas, kuras viņš iemieso vai manī modina. Taču tu nepļāpāsi par to, ko es tev teikšu, un man prāts aizvien tik noslēgts sevī, ka beidzot jūt kārdinājumu kādam atklāties.

Pirms piecām minūtēm Hertons man šķita nevis cilvēcīga būtne, bet mana paša jaunības veidols: viņš mani izraisīja tik daudz dažādu jūtu, ka es nebūtu spējīgs pateikt viņam neko prātīgu. Pirmām kārtām zēna pārsteidzošā līdzība ar Katrīnu viņu tik šausmīgi saista ar to. Taču šai līdzībai, ko tu varbūt iedomājies par galveno spēku, kas valdzina manu iztēli, patiesībā vismazākā nozīme, jo — kas man nav saistīts ar Katrīnu? Kas man neatgādina viņu? Es nevaru paskatīties tepat

uz grīdu, neredzēdams katrā flizē iezīmējamies viņas seju! Katrā mākonī, katrā kokā — naktī es to jūtu gaisā un dienā to redzu katrā priekšmetā, — viņas tēls arvien ir ap mani. Visparastākās cilvēku sejas — vīriešu un sieviešu, pat mani paša vaibsti — izjoko mani ar kaut kādu līdzību.

Ir taču īsts neprāts atklāt tev šīs domas: bet tās tev palīdzēs apjēgt, kāpēc man, kaut arī apnicis būt allaž vienam, Hertona klātbūtne nav nekāds iepriecinājums: es tikai jo sāpīgāk izjūtu savas nemīlīgās ciešanas, un tas tad arī daļēji ir par iemeslu manai vienaldzībai pret to, kā viņš ar māsīcu satiek. Es vairs nespēju pievērst viņiem uzmanību.

— Bet ko jūs domājat ar *pārmaiņām*, mister Hitklif? — es vaicāju, viņa divainības satraukta, kaut gan, cik varēju spriest, viņam nedraudēja ne sajukšana, ne nāves briesmas: viņš bija pietiekami spēcīgs un veselīgs, un, kas attiecas uz viņa raksturu, tad, jāsaka, viņam jau kopš bērnības patika vērpt tumšas domas un ļauties divainām fantāzijām. Viņu varbūt vajāja ilgas pēc zudušā elka, taču citādi viņa saprāts bija tikpat skaidrs kā manējais.

— To es nezinu, līdz tās būs klāt, — viņš teica, — tagad es tās tikai tā pa pusei apzinos.

— Jūs taču neesat slims? — es jautāju.

— Nē, Nellij, neesmu vis, — viņš atbildēja.

— Tātad no nāves jums nav bailes? — es turpināju.

— Bailes? Nē! — viņš atbildēja. — Man nav ne baiļu, ne priekšnojautu, ne arī cerību uz nāvi. Kāpēc gan lai es baiļotos? Ar manu stipro organismu, mēreno dzīves veidu un dzīvību neapdraudošām nodarbībām man vajadzētu mājot un es laikam *mājošu* zemes virsū tik ilgi, līdz man uz galvas vairs nebūs neviena melna mata. Un tomēr: es vairs nespēju šādos apstākļos ilgāk dzīvot. Man sev jāatgādina, ka jāelpo... sirdij gandrīz

jāatgādina pukstēt. Un man ir tāda sajūta, it kā atliektu stingru atsperi: vismazāko nieku es daru ar piespiešanos, ja mani uz to nemudina viena vienīgā doma; un tikai ar piespiešanos man izdodas kaut ko saskatīt — vienalga, vai tas būtu dzīvs vai nedzīvs, — ja tas nav saistīts ar šo vienīgo, visu aptverošo domu. Man ir tikai viena vēlēšanās, un visa mana būtne un mani spēki tiecas to piepildīt. Tie tiecas pēc tās tik ilgi un tik stipri, ka esmu pārliecināts, tā *piepildīsies*... un *drīz*... jo tā ir sagandējusi visu manu dzīvi: mani pārņēmusi nojauta, ka tā piepildīsies. Pēc šīs atzišanās man nav kļuvis vieglāk; taču tā varbūt ļaus izprast mana citādi neizprotamā garastāvokļa untumus. Ak dievs! Ilga ir šī cīņa, kaut jel reiz tā būtu galā!

Viņš sāka staigāt pa istabu, murminādams šausmīgus vārdus, līdz es biju gatava ticēt tāpat kā Džozefs, — kā to teica pats Hitklifs, — ka sirdsapziņa pārvērtusi viņa sirdi par elli zemes virsū.

Trīsdesmit ceturtā nodaļa

VAIRAKAS dienas pēc šī vakara misters Hitklifs izvairījās sastapties ar mums ēdienu reizēs; tomēr viņš nevēlējās arī tieši padzīt no savas sabiedrības Katiju un Hertonu. Tik absolūti pakļauties jūtām viņš negribēja un tapēc labāk neieradās pats; ēst vienu reizi divdesmit četrās stundās viņam šķita gluži pietiekami.

Kādu nakti, kad visa saime bija apgūlusies, dzirdēju viņu nokāpjam lejā un pa galvenajām durvīm izejam ārā. Atgriezoties es viņu nedzirdēju, bet no rīta redzēju, ka viņš vēl nav pārnācis. Tas bija aprīlī: laiks bija mīlīgs un silts, zāle tik zaļa, cik vien lietutiņš un saule to varēja izaudzēt, un abas mazās pundurābelītes mājas dienvidu pusē pilnos ziedos. Pēc brokastīm Katija neatlaidās, kamēr es iznesu krēslu un apsēdos ar rok-

darbu zem eglēm mājas galā. Viņa pierunāja Hertonu, kurš nu jau pavisam bija atkopies pēc nelaimes gadījuma, uzrakt un iekārtot viņas mazo dārziņu, kurš Džozefa sūdzību dēļ bija pārcelts uz šo stūri. Es, omulīgi atlaidusies, tiksmiņajos par smaržīgo pavasara gaisu un skaistajām zilajām debesīm pāri mums, kad jauna lēdija, kura bija aizskrējusi līdz vārtiem pēc gailplešu dēstiem dobes malai, atgriezās tikai ar pusnastiņu, vēstīdama, ka misters Hitklifs nākot mājās.

— Un viņš mani uzrunāja, — viņa apmulsusi piebilda.

— Ko viņš teica? — Hertons apjautājās.

— Viņš teica, lai es pazūdot, cik ātri vien varot, — viņa atbildēja. — Bet viņš izskatījās gluži citāds nekā parasti, tā ka es mirklīti pastāvēju un viņā nolūkojos.

— Kāds tad? — Hertons pētīja.

— Nu gandrīz vai starojošs un priecīgs. Nē, *gandrīz* nav nekas — tieši *ārkārtīgi* satraukts, uzbudināts un priecīgs! — viņa atbildēja.

— Tātad nakts pastaigas viņu iepriecina, — es lieku ļoti mierīgi piezīmēju, patiesībā būdama tikpat pārsteigta kā Katija un vēlēdamās pārliecināties par viņas ziņojuma patiesību, jo nebija ikdienišķa parādība redzēt kungu priecīgu. Izdomāju ieganstu ieiet mājā. Hitklifs stāvēja atvērtajās durvīs, viņš bija bāls un drebēja, tomēr viņa acis mirdzēja dīvainā priekā, kas pārvērtā visu sejas izteiksmi.

— Vai nepaēdīsiet brokastis? — es vaicāju. — Jūs droši vien esat izsalcis, visu nakti staigādams! — Es gribēju izdibināt, kur viņš bija bijis, taču man netikās arī tieši prasīt.

— Nē, neesmu izsalcis, — viņš atbildēja, pavērsis galvu sānis un runādams gandrīz nevērīgi, it kā uzminējis manu cenšanos atklāt viņa priecīgā garastāvokļa iemeslu.

Es samulsu: domāju, vai tagad nebija piemērots gadījums viņu mazliet pamācīt.

— Manuprāt, nav īsti pareizi staigāt apkārt pa āru, — es piezīmēju, — kad jābūt gultā; tas vismaz nav gudri šajā drēgnajā gadalaikā. Varu droši apgalvot, ka tā jūs pāmatīgi saaukstēsieties vai dabūsiat draudzi: jums jau tagad kaut kas kaiš!

— Nekas tāds, ko es nevarētu paciest, — viņš atbildēja, — turklāt ar vislielāko prieku, ja tikai tu atstātu mani vienu; ej iekšā un nekaitini mani.

Es paklausīju un, iedama viņam garām, pamanīju, ka viņš elpo ātri kā kaķis.

«Protams,» es sevī nodomāju, «slimība klāt kā likts. Nevaru tikai saprast, ko viņš īsti ir darijis.»

— Es neesmu ne saaukstējies, nedz arī man ir drudzis, Nellij, — viņš izmeta, it kā atsaukdami uz maniem širīta vārdiem, — un gribu apēst, kā pienākas, tevis dotos ēdienus.

Hitklifs paņēma nazi un dakšiņu un dzīrās ēst, bet tad pēkšņi šķīta, ka ēstgriba pazuda. Viņš nolika ēdam-piederumus uz galda, strauji paskatījās uz loga pusi, piecēlās un izgāja ārā.

— Nu, vai viņš nāk? — Katrīna jautāja, kad brālēns atgriezās.

— Nē, — tas atbildēja, — bet viņš nav dusmīgs, drīzāk īsti priecīgs; viņš tikai kļuva nepacietīgs, kad es viņu divreiz uzrunāju; tad viņš man lika iet atpakaļ pie tevis, viņš brīnoties, ka man vēl esot vajadzīga kāda cita sabiedrība.

Es noliku viņa šķīvi rierītī, lai ēdiens stāvētu silts; pēc kādas stundas vai divām, kad istabā neviena nebija, viņš atkal ienāca, taču ne par mūsu tiesu mierīgāks; tas pats nedabiskais prieks — un tas bija nedabisks — staroja zem tumšajām uzacīm, tas pats bālums klāja seju, un laiku pa laiku it kā smaidā pavidēja zobi;

viņa augums drebēja, taču ne tā, kā cilvēks dreb aiz dzestruma vai nespēka, bet tā, kā vibrē uzvilktā stīga, — tās bija drīzāk stipras trīsas nekā drebuli.

«Apjautāšos, kas viņam kaiš,» es nodomāju. «Kurš cits to darīs?» Un es vaicāju:

— Vai jums kādas labas ziņas, mister Hitklif? Jūs izskatāties neparasti pacilāts.

— Kur tad lai es dabūtu labas ziņas? — viņš ierunājās, — pacilāts esmu izsalkuma dēļ, un man acīm redzot nav jāēd.

— Jūsu pusdienas ir tepat, — es atbildēju, — kāpēc jūs negribat tās apēst?

— Pašreiz es negribu, — viņš steidzīgi atteica, — gaidīšu vakariņas. Un reizi par visām reizēm, Nellij, brīdini Hertonu un to otru, lai nenāk manā tuvumā. Vēlos, lai mani neviens netraucē, vēlos palikt šeit viens.

— Vai šai izraidīšanai kāds jauns iemesls? — es pētīju. — Pasakiet man, mister Hitklif, — kāpēc jūs esat tik dīvains? Kur jūs bijāt viņnakt? Es to nejautāju tikai tāpat ziņkāres pēc, bet...

— Tu to jautā tikai skaidras ziņkāres dēļ, — viņš iesmiedamies mani pārtrauca. — Bet es tev tomēr atbildēšu. Viņnakt es stāvēju uz pekles sliekšņa. Sodien skatu savas debesis. Neizlaižu tās no acīm: tikai nieku sešas pēdas mani šķir! Un tagad labāk ej!

No mājām viņš todien vairs nekur neizgāja, un neviens viņa vientulību netraucēja, līdz es pulksten astoņos uzskatīju par pareizu, kaut arī neaicināta, ienest viņam sveci un vakariņas. Viņš stāvēja, atspiedies pret atvērta loga palodzi, bet neskatījās laukā: viņa seja bija pavērsta pret istabas mijkrēsli. Uguns izplēnējusi pelnos; telpu pildīja mikls, rēns mākoņaina vakara gaiss; bija tik kluss, ka dzirdēja strautu ne vien čalojam Gimmertonas ielejā, bet arī kā tas burbuļo un klunkšķ, veldams viņus pāri oļiem vai izvīdamies starp

lielajiem akmeņiem, kuriem tas nespēja plūst pāri. Es neapmierināta kaut ko burkšķēju, ieraudzījusi apdzīsušo kamīnu, un sāku aizvērt logus citu pēc cita, līdz nonācu pie tā, kur viņš stāvēja.

— Vai aizvērt arī šo? — es jautāju, lai atmodinātu viņu, jo viņš pat nepakustējās.

Sveces liesma apgaismoja viņa vaibstus, kad es ierunājos. Mister Lokvud, nevaru jums pateikt, cik es drausmīgi satrūkos no tā, ko šajā mirkli redzēju! Ak, šīs dziļi iekritušās melnās acis! Šis smaids un liķa bālā seja! Man viņš vairs nelikās misters Hitklifs, bet kāds gars; izbīli es piegrūdu sveci sienai un, gaismai nodziestot, paliku tumsā.

— Jā, aizver, — viņš atbildēja parastajā balsī. — Nu, kā tu tik neveikli! Kāpēc turēji sveci līmeniski? Zigli dabū citu.

Mulķīgās bailēs izsteidzos ārā un teicu Džozefam:

— Kungs grib, lai tu viņam ienes sveci un atkal iekur uguni! — jo es pati neiedrošinājos tur vēlreiz ieiet.

Džozefs sagrāba ar liekšķeri pāris degošu ogļu un aizgāja; bet viņš tās nekavējoties atnesa atpakaļ, otrā rokā turēdams paplāti ar vakariņām, un paskaidroja, ka misters Hitklifs ejot gulēt un negribot nekā ēst, iztikšot līdz rītam. Mēs dzirdējām kungu tūlīt kāpjām augšā; tomēr viņš nedevēs vis, kā parasti, uz savu istabu, bet uz to, kurā stāvēja paneļu gulta; šīs istabas logs, kā jau agrāk teicu, ir pietiekami plats, lai pa to katrs varētu izkāpt, un man iešāvās prātā, ka viņam atkal padomā pusnakts pastaiga, bet viņš negrib, lai mums par to rastos aizdomas.

«Vai tikai viņš nav vilkatis vai vampīrs,» es klusībā prātoju. Par šādiem velna iemiesojumiem es tiku lasījusi. Taču tad es atcerējos, kā biju viņu kopusi bērnu dienās, vērojusi izaugam par jaunekli, izstaigādama

līdzī gandrīz visam viņa dzīves ceļam, un apjēdzu, cik muļķīgi ļauties šādām bailēm. «Bet no kurienes nāca mazais melnais radījums, kuru labs cilvēks sev par postu pievāca?» māņticība manī čukstēja, kad laidos miegā. Jau pa pusei sapņodama, es pūlējos izdomāt viņam piemērotu izcelšanos; un, vēlreiz pārcilādama savas atmiņas, es drūmās variācijās atkal izsekoju viņa mūža gājumam, beidzot iztēlojoties viņa nāvi un bēres, pie kam, cik varu atcerēties, man vislielākās grūtības sagādāja uzdevums izdomāt uzrakstu viņa kapa piemeklīm un apspriesties ar kapraci par to. Un, tā kā viņam nebija uzvārda un nevarējām pateikt viņa vecumu, mums vajadzēja samierināties ar vienīgo vārdu «Hitklifs». Tā arī īstenībā notika: mēs ar to samierinājāmies. Ja jūs ieiesiet kapsētā, tad izlasīsiet uz viņa kapakmens tikai vārdu un miršanas datumu.

Rītausmā atguvu veselo saprātu. Piecēlos un izgāju dārzā, — tiklīdz bija tik gaišs, ka varēja redzēt, — lai pārlicinātos, vai nav pēdu zem viņa loga. Pēdu nebija. «Būs palicis mājās,» nodomāju, «būs šodien atkal kā cilvēks.» Kā parasti, pagatavoju saimei brokastis, bet Hertonom un Katrinai pateicu, lai paēd, pirms kungs nonāk lejā, jo tas ceļas vēlu. Jauniešiem labāk gribējās ēst ārā zem kokiem, un es, viņiem izdabājot, uzklāju tur mazu galdiņu.

Atgriežoties namā, sastapu misteru Hitklifu jau lejā. Viņi abi ar Džozefu sarunājās par saimniecības darīšanām; kungs deva Džozefam skaidrus un noteiktus rīkojumus, apspriežot kādu jautājumu sakarā ar saimniecību, bet viņš runāja steidzīgi un nemītīgi vērsa galvu sānis, un sejā atainojās tas pats satraukums, pat vēl lielāks. Kad Džozefs atstāja istabu, Hitklifs apsēdās pie galda savā parastajā vietā, un es noliku viņam priekšā tasīti ar kafiju. Viņš pavilka to tuvāk, uzlika rokas uz galda un spīguļojošām, nemierīgām acīm —

skatieniem slīdot šurp un turp — raudzījās pretējā sienā, aplūkodams noteiktu sienas daļu tik koncentrēti, ka, šķita, brīžiem viņam apstājās elpa.

— Lūdzu, — es iesaucos, piestumdama viņam maizes šķēlīti pie pašas rokas, — ēdiet un dzeriet, kamēr ka fija vēl silta; tā stāvējusi gandrīz stundu.

Viņš mani neievēroja, tomēr smaidīja. Man gan labāk būtu paticis redzēt viņu zobus griežam nekā smaidām.

— Mister Hitklīf! Kungs! — es uzsaucu. — Dieva dēļ, neblenziet tā, it kā jūs redzētu kādu viņsausles parādību.

— Dieva dēļ, nekliedz tik skaļi, — viņš atbildēja — Pagriezies apkārt un pasaki, vai mēs šeit esam vieni?

— Protams, — es teicu, — protams, esam vieni.

It kā nejuzdams visai droša, es viņam tomēr gribot negribot paklausīju. Ar rokas vēzienu viņš nobīdīja brokastu traukus sāņus, atbrīvojot savā priekšā galdu, un paliecās, lai skatītos vēl ciešāk.

Tagad es sapratu, — viņš neskatījās uz sienu; kaut arī es redzēju tikai kungu, bija skaidrs, ka viņš raugās uz kaut ko, kas viņam vai ar roku aizsniedzams. Un, lai nu tas būtu kas būdams, viņam tas acīm redzot sagādāja tiklab prieku, kā mokas, vismaz tā varēja spriest pēc viņa sāpju pilnās un tomēr sajūsminātās sejas izteiksmes. Iedomātais tēls nebija nekustīgs, jo kungs tam sekoja cītīgi, neatlaidīgi ar acīm un, pat runājot ar mani, nenovērsa skatienu no tā. Velti es viņam atgādināju, ka viņš atraujas no ēšanas. Ja viņš, manam lūgumam paklausīdams, sakustējās, lai kaut ko paņemtu, ja pastiepa roku, lai tvertu maizes šķēlīti, viņa pirksti savilkās dūrē, pirms paguva tai pieskarties, un, it kā aizmirsuši, pēc kā tie sniedzās, palika nekustīgi uz galda.

Es sēdēju kā īsts pacietības paraugs, cenzdamās viņa vienā visuaptverošā domā iegrīmušo uzmanību pievērst sev, līdz viņš sadusmojās un piecēlās, vaicādams, kāpēc es neļauju viņam ēst tad, kad viņš vēlas, un teikdams, ka nākamreiz man viņš neesot jāgaida, lai uzklānot galdu un aizejot. Šos vārdus izgrūdis, viņš atstāja mājas, lēnām aizsoļoja pa dārza celiņu un izgāja pa vārtiem.

Nemiera pilnas vilkās stundas, un atkal pienāca vakars. Es vēlu devos pie miera, un, kad es apgūlos, tad nevarēju aizmigt. Hitklifs atgriezās pēc pusnakts un negāja gulēt, bet ieslēdzās lejas istabā. Es klausījos, nemierīgi grōzijos un beidzot saģērbos un nokāpu zemē. Pārlietu grūtī bija palika gultā un nomocīt prātu ar tūkstoš ļaunām nojautām.

Dzirdēju mistera Hitklifa soļus: viņš nerimtīgi stāigāja pa istabu, bieži pārtraukdams klusumu ar dziļu nopūtu, kas atgādināja vaidu. Reizēm viņš izgrūda aprautus vārdus; bet vienīgais, ko man izdevās uztvert, bija — «Katrīna» kopā ar kādu kaislu mīlestības vai moku apliecinājumu, kas tika izteikts tā, kā mēdz uzrunāt klātesošu cilvēku: zemā, nopietnā balsī, kas izlauzās no sirds dzīlēm. Man nebija drosmes ieiet istabā, bet gribējās iztraucēt viņu no šīs murgošanas; tāpēc es sāku rosīties ap virtuves pavardu, bikstiju ogles un grābu laukā pelnus. Tā es viņu iztraucēju ātrāk, nekā biju gaidījusi. Viņš tūlīt atvēra durvis un teica:

— Nāc šurp, Nellij, — vai jau rīts? Nāc šurp ar visu gaisu!

— Tikko nosita četri, — es atbildēju. — Ja grihat sveci paņemt līdzī augšā, varat to aizdedzināt tepat.

— Nē, es negribu iet augšā, — viņš teica. — Nāc iekur man uguni un dari te istabā, kas tev darāms.

— Vispirms man jāuzpūš ogles, lai tās iedegas,

pirms varu nest iekuram, — es atbildēju, sadabūdama krēslu un plēšņas.

Hitklifs tikmēr staigāja pa istabu šurpu turpu, būdams tuvu ārprātam; smagas nōpūtas sekoja cita citai tik bieži, ka nepalika laika normālam elpas vilcienam.

— Kad uzausīs gaisma, aizsūtīšu pēc Grīna, — viņš ierunājās. — Gribu ar to pārrunāt dažus juridiska rakstura jautājumus, kamēr esmu spējīgs domāt par šīm lietām un mierīgi rīkoties. Es vēl neesmu uzrakstījis testamentu un nevaru izšķirties, kam atstāt savu mantu. Es vislabāk gribētu, kaut varētu to no zemes virsas noslaucīt.

— Es tā nerunātu, mister Hitklif, — iemetu starpā. — Lai nu testaments vēl kādu laiku paliek; jums pietiks ar to, ka nožēlosiet daudzās netaisnības, ko esat pastrādājis. Es nekad neesmu domājusi, ka jūsu nervi bojāti: tomēr pašreiz tie, kā par brīnumu, tādi ir un gandrīz vai tikai jūsu paša vainas dēļ. Tā, kā jūs pavadījāt pēdējās trīs dienas, varētu notriekt no kājām pat titānu. Ieēdiet mazliet un izgulieties! Jums tikai jāpaskatās uz sevi spogulī, lai redzētu, cik ļoti jums vajadzīgs ēdiens un atpūta... Vaigi iekrituši, acis asinīm pieplūdušas kā jau cilvēkam, kas beidzas nost aiz bada un kļūst akls aiz negulēšanas.

— Tā nav mana vaina, ka nevaru ne ēst, ne dzert, — viņš atbildēja. — Tici man, es to nedaru ar nodomu. Es ēdīšu un atpūtīšos, tiklīdz to spēšu. Taču tikpat labi tu varētu pavēlēt atpūsties cilvēkam, kas slikslot cīnās, kad krasts tikpat kā ar roku aizsniedzams! Man vispirms jāsasniedz krasts, un tad es atpūtīšos. Nu labi, lai paliek misters Grīns; bet, kas attiecas uz netaisnību nožēlošanu, — tad es tādas nodarījis neesmu un ko nožēlot man nav. Esmu pārlicku laimīgs un tomēr neesmu vēl pilnīgi laimīgs. Manas dvēseles svētlaieme nonāvē manu miesu, bet nerod apmierinājuma sev.

— Jūs esat laimīgs, kungs? — es iesaucos. — Divaina laime! Ja jūs mani uzklausītu un nesadusmotos, es jums dotu padomu, kurš varētu jūs padarīt vēl laimīgāku.

— Kāds tas būtu? — viņš jautāja. — Nu tad sak!

— Jūs, mister Hiltklif, pats zināt, — es klāju valā, — ka kopš sava trīspadsmitā dzīvības gada esat dzīvojis savtīgu, kristietim nepiedienīgu dzīvi, un nez vai jūs pa visu šo laiku esat bībeli rokā turējis. Jūs droši vien būsiet aizmirsis, kas tajā teikts, un tagad jums nav laika to meklēt. Kas nu ļauns notiktu, ja aizsūlītu pēc kāda — vienalga kuras konfesijas mācītāja, — kas jums to izskaidrotu un parādītu, cik tālu jūs esat aizmaldījis no šīs grāmatas priekšrakstiem un cik necienīgs esat ieiet tur aprakstītajā debesu valstībā, ja pirms nāves nekļūsiet citāds.

— Es tev esmu drīzāk pateidīgs nekā dusmojos uz tevi, Nellij, — viņš teica, — jo tu mani uzvedini uz domām par manu apbedīšanu. Uz kapiem mani jānes vakarā. Tu un Hertons, ja jums tik, varat mani pavadīt un, atceries, galvenokārt tāpēc, lai raudzītos, vai kapracis paklausīgi izpilda manus norādījumus par abiem zārkiem! Neviens mācītājs lai nenāk, un nekādas kapu runas nav vajadzīgas. Es tev pateikšu, ka es *savu* debesu valstību esmu gandrīz iemantojis un pēc citu ļaužu debesu valstības man nav nekādas vajadzības, nedz es to kāroju.

— Bet pieņemsim, ka jūs nemitēsieties stūrgalvīgi badoties un tāpēc nomirsiet un jūs aizliegs apbedīt svētītajā kapsētās smiltājā? — es iebildu, sašutusi par viņa bezdievīgo vienaldzību. — Kā tas jums patiktu?

— To neviens nedarīs, — viņš atbildēja, — bet, ja arī aizliedz, tev mani slepeni jāpārvieta, un, ja tu to nedarīsi, tad nūdien dabūsi pārliecināties, ka mirušie nav pazuduši no zemes virsas!

Tiklīdz viņš izdzirdēja, ka pārējie saimes ļaudis sāk rosīties, tā tūlīt ielida savā alā, un es atviegloti uzelpoju. Bet pēcpusdienā, kamēr Hertons ar Džozefu ārā strādāja, viņš atkal ienāca virtuvē un, uzmetis man mežonīgu skatienu, lika ienākt un pasēdēt pie viņa dižistabā: viņš gribot, lai kāds pie viņa paliekot. Es atteicos, atklāti sacīdama, ka viņa divainā valoda un izturēšanās mani biedē un man nav nedz dūšas, nedz patikas palikt ar viņu vienatnē.

— Ticu, ka tu mani uzskati par pašu nelabo, — viņš, drūmi iesmiedamies, teica, — par kaut ko pārmērīgi drausmīgu, lai dzīvotu kopā ar to zem kārtīgas mājas jumta. — Tad, pagriezies pret Katrīnu, kas arī turpat atradās un, viņam ienākot, bija nostājusies man aiz muguras, viņš pa pusei zobgalīgi piebilda: — Varbūt tu, cālit, nāksi? Es tev neko nedarišu. Nē! Tev es esmu sariebis ļaunāk par velnu. Nu lai! *Viena* dvēsele tomēr ir, kas nevairīsies manas sabiedrības! Nudien! Bet tā ir nežēlīga! Sasodīts ar ārā! Neizsakāmi, pārlietu grūti to izturēt cilvēkam ar miesu un asinīm — pat man.

Viņš valrs nelūdza neviena palikt pie viņa. Krēslai metoties, viņš devās uz savu istabu. Visu augu nakti līdz pat rītam mēs dzirdējām viņu vaidam un runājam ar sevi. Hertons baiļojās ieiet; bet es palūdzu viņu atvest šurp misteru Kenetu, lai tas ieiet viņu apraudzīt. Kad ārsts atnāca un es prasīju, lai mūs ielaiž, un mēģināju atvērt durvis, izrādījās, ka tās aizslēgtas, un Hiltklifs mūs sūtīja pie velna. Viņam esot labāk, viņš teica, un viņš gribot, lai to atstājot mierā; tad ārsts aizgāja.

Nākamajā vakarā laiks bija ļoti drēgns: lietus gāza cauru nakti līdz pat ausmai, un, kad es no rīta devos savā apgaitā ap māju, pamanīju, ka kungas istabas logs atvērts vējā virinās un lietus līst iekšā. «Nevar būt, ka viņš guļ gultā,» es pie sevis nodomāju, «lietus

gāzē viņš butu izmircis. Viņš vai nu piecēlies, vai arī kaut kur aizgājis. Es tagad necelšu traci, iešu tieši turp un paskališos.»

Tiklīdz man bija izdevies ar citu atslēgu atslēgt durvis, tūdaļ steidzos atvērt gultas paneļus, jo istaba bija tukša; steidzīgi atbidījusi tos sāņus, paskatijos iekšā. Misters Flitklīfs tur gulēja — augšpēdus. Viņa acis raudzījās manējās ar tik mežonīgu un bargu skatienu, ka es satrūkos; un šķita, ka viņš smaida, Es nevarēju iedomāties, ka viņš miris; bet viņa seja un kakls bija gluži slapji, palagi pilēja, un viņš gulēja nekustīgs. Logs, šurpu turpu virinoties, bija nobrāzis viņam roku, ko viņš bija nolīcis uz palodzes, taču asinis netecēja no ieskrābātas ādas, un, kad es to aplūkoju, man vairs nebija šaubu: viņš bija miris un sastindzis!

Aizvēru logu, atsukāju garos melnos matus no viņa pieres, mēģināju aizspiest viņa acis, lai, pirms kāds cits to ierauga, izdzēstu šausmīgo, gaviļejošo skatienu, kas šķita kā dzīva cilvēka skatiens. Bet acis nevērās ciet: tās likās nirdzoši smīnam par manām pūlēm; nirdza arī pavērtā mute un baltie zobi. Man atkal uznāca glēvums, un es skaļi saucu Džozefu. Džozefs, kājas vilkdams, uzšļūca augšā un sacēla brēku, bet kategoriski atteicās viņam pieskarties.

— Velns pievācis tā dvēseli, — viņš iesaucās, — un manis pēc lai tad nu pievāc arī visu čaulu. Vai tu red! Cik ļauns un nirdzīgs izskatās pat nāvē! — un vecais grēkāzis zobgalīgi smīnēja. Es jau domāju, ka viņš aiz priekiem sāks lēkāt ap gultu, bet pēkšņi nomierinājās, nometās ceļos un, rokas pacēlis, pateicās dievam, ka likumīgais saimnieks un vecā dzimta atguvusi savas tiesības.

Es šausmīgā notikuma dēļ jutos kā apdullusi, un manas domas savā ziņā neatvairāmi skumji aizklīda sen pagājušās dienās. Bet nabaga Hertons, kuram pāri

darīts bija visvairāk, bija vienīgais, kas tiešām ļoti bēdājās. Viņš nosēdēja pie mirušā visu nakti, no visas sirds gauži raudādams. Viņš spieda tā roku un skūpstīja sarkastisko, mežonīgo seju, ko citi vairījās uzlūkot, un apraudāja mirušo dziļās sērās, kas varēja rasties tikai cēlā sirdī, kaut arī tā būtu cieta kā rūdīts tērauds.

Misters Kenets nevarēja pateikt, kādas kaites dēļ kungs miris. Es noklusēju, ka kungs nekā nebija ēdis četras dienas, jo baidījos, ka tas varētu izraisīt sarežģījumus; turklāt esmu pārliecināta, ka viņš nebija baidījies ar nolūku: badināšanās bija viņa divainās slimības sekas, nevis cēlonis.

Mēs viņu apbedījām, visiem apkārtējiem par lielu nepatiku, tā, kā viņš bija vēlējis. Es, Hertons, kaprācis un seši vīri, kas nesa zārku, bijām vienīgie pavadītāji. Ielaiduši zārku kapā, vīri aizgāja; mēs palikām, lai redzētu, kā to aizber. Asarām noplūdušu seju Hertons saraka velēnas un noklāja ar tām brūno kopiņu. Tagad tā ir tikpat glīta un zaļa kā citi uzkalniņi tai blakus — un es ceru, ka tās iemīlnieks dus tikpat saldi. Bet zemnieki, ja jūs tiem jautāsit, zvērēs, piesaukdami bībeli, ka viņš *spokojas*; ir arī tādi, kuri sakās paši satikuši viņu baznīcas tuvumā, viršu tīrelī un pat šajā namā. Jūs teiksiet — tukšas plāpas, un arī es tā saku. Bet vecis, kas sēž virtuvē pie uguns, apgalvo, ka kopš kunga nāves redz viņus abus katru lietainu nakti lūkojamies pa Hitklifa istabas logu. Un divains notikums man pašai atgadījās apmēram pirms mēneša. Es kādu vakaru devos uz «Strazdiem» — bija tumšs, tuvojās negaiss — un pašā ceļa pagriezienā, kas ved uz «Strazdiem», es sastapu mazu zēnu, kurš dzina aitu ar diviem jēriem; puisēns rūgti raudāja, un es nodomāju, ka jērēniņiņojas un neklausa.

— Kas vainas, puisīt? — es jautāju.

— Tur stāv Hitklifs un sieviete, re, tur pie kalna, — viņš elsāja, — man bail iet garām.

Es nekā neredzēju; taču ne aitas, ne ganiņš nekustējās no vietas; tad es ieteicu viņam iet pa lejas taku. Viņš droši vien, klaiņādams viens pa tīreli, būs atcerējies blēņas, ko bija dzirdējis vecākus un draugus melšam. Bet arī es tagad nelabprāt izeju ārā tumsā un man nepatīk palikt vienai šajā drūmajā namā, nekā nevaru darīt; būšu laimīga, kad viņi to atstās un pārvāksies uz «Strazdiem».

— Vai tad viņi pārcelsies uz «Strazdiem»? — es vaicāju.

— Jā, — atbildēja misis Dīna, — tiklīdz apprecēsies, un tas būs Jaungada dienā.

— Un kas tad paliks dzīvot šeit?

— Nu, Džozefs uzraudzīs māju un varbūt pieņems kādu pusaudzi, lai nebūtu viens. Viņi dzīvos virtuvē, un viss pārējais būs aizslēgts.

— Un tādu spoku sabiedrībā, kuri vēlēties tur apmesties, — es izmetu.

— Nē, mister Lokvud, — atbildēja Nellija, purinādama galvu, — es ticu, ka mirušie atraduši mieru, bet nav precīzi par viņiem runāt tik vieglprātīgu valodu.

Šajā mirklī dārza vārti atsprāga vaļā un klaiņotāji atgriezās.

— *Tie* nebīstas nekā, — es noburkšķēju, vērodams pa logu viņu tuvošanos. — Abi kopā uzveiktu pašu sātanu ar visiem tā pulkiem.

Kad viņi ienāca lieveni un apstājās, lai uzmetu vēl pēdējo skatienu mēnesnīcai — vai, pareizāk sakot, tās gaismā viens otram, — mani atkal kaut kas neatvairāmi skubināja izvairīties no sastapšanās ar viņiem, un, iespiedis misis Dīnas rokā kaut ko atmiņai un nevērodams viņas pārmetumus, ka tā neklājas, es izbēgu virtuvē mirklī, kad jaunieši atvēra namdurvis; un tā

es gandrīz būtu apstiprinājis Džozefa domas par ekono-
momes palaidnīgo izklaidēšanos, ja viņš, par laimi, ne-
būtu atzinis mani par cienījama rakstura cilvēku, kad
izdzirdēja pie savām kājām soverēna milīgo skaņu.

Ceļš mājup izvērtās mazliet garāks, jo es nogriezos
uz baznīcas pusī. Nonācis pie tās mūriem, redzēju, ka
pat šajos septiņos mēnešos tā bija sabrukusi vēl vairāk:
daudzu logu vietā rēgojās tumši caurumi bez rūtīm,
un jumta šifera plāksnes šur tur bija izkustējušās no
iestiprinājuma līstes, lai nākamajās rudens vētrās tiktu
norautas pavisam.

Es meklēju un drīz arī atradu visus trīs kapakmeņus
nogāzē purva malā: vidējais bija pelēks un pa pusei
viršiem noaudzis; Edgara Lintona akmens pamatni klāja
velēnas un sūnas; Hitklifa akmens stāvēja vēl gluži
kails.

Es brīdi pakavējos pie tiem, un pār mani jumās visu-
laipnās debesis; es vēroju tauriņus lidināties pa viršiem
un pulkstenīšiem, klausījos maigajā vēsmā, kas šalkoja
zālē, un brīnījos, kāpēc gan ļaudis iedomājas, ka gulē-
tājiem šajā mierīgajā smiltajā nav mierīgas dusas.

Emīlija Bront

KALNU AUKAS

Parakstīla iespiešanai 06.05.92. Reģ. apl. № 2-0290. Formāts 70×108/32.
Mētens 50 000 eks. Pasūt. № 29. Izdevniecība «Avots», 226050 Rīgā, Aspa-
zijas bulv. 24. Izdevn. № 106. Iespiesta tipogrāfijā «Rota», 226011 Rīgā,
Blaumaņa ielā 38/40. Vāks iespiests Rīgas Paraugtipogrāfijā, 226004 Rīgā,
Vienības gatvē 11.